VERZAMELING VAN TWINTIG OEFENINGEN

over onderscheiden KEURSTOFFEN

zowel uit het Oude als Nieuwe Testament; weleer bij onderscheiden gelegenheden uitgesproken, en nu uitgegeven ter bevordering van de heiligheid en troost van Gods begenadigd en gelovig volk; en inzonderheid van diegenen onder hen, die zich bevinden in diepe druk- en proefwegen, alsook onder zware ziels- en geloofsstrijden en aanhoudende benauwde omstandigheden.
En verder
Ter uitlokking en bestuur van ware heilbegerige en Jezus zoekende zielen, die door onkunde van het Evangelie onder het ongeloof als besloten zitten, en tevens ook ter ontdekking van onbekeerde, zorgeloze en zichzelf bedriegende mond- en naamchristenen.

DOOR

HENDRIK VAN LIS

DERDE DEEL

Eerste uitgaven 1765

Gebr. Huge Rotterdam

J. J. H. Kemmer Utrecht 1872

UITGEVERIJ P. STUUT - RIJSSEN 1979

Boekbinderij Snoek, Ermelo

STICHTING DE GIHONBRON
MIDDELBURG
2022

INHOUD DEEL 3. NIEUWE TESTAMENT

Voorwoord ds. A. van de Meer en

ds. G. Maliepaard Czn.

24. Het gezegend reisgezelschap uit een dreigend gevaar Goddelijk gered
Mattheüs 8:23-27: *En als Hij in het schip gegaan was, zijn Hem Zijn discipelen gevolgd. En zie, er ontstond een grote onstuimigheid in de zee, alzo dat het schip van de golven bedekt werd; Maar Hij sliep. En Zijn discipelen bij Hem komende, hebben Hem opgewekt, zeggende: Heere, behoed ons, wij vergaan. En Hij zeide tot hen: Wat zijt gij vreesachtig, gij kleingelovigen? Toen stond Hij op en bestrafte de winden en de zee; en er werd grote stilte. En de mensen verwonderden zich, zeggende: Hoedanig een is Deze, dat ook de winden en de zee Hem gehoorzaam zijn?*

25. Het onzalig ongeloof benevens het zielszaligend geloof in haar zo onderscheiden werkingen en vruchten van nabij beschouwd, als ook het onderscheid van het groot en klein geloof en de zowel heilvolle als gepaste inhoud en Goddelijke aanbieding van het heilig Evangelie aan zondaren
Johannes 3:18: *Die in Hem gelooft, wordt niet veroordeeld, maar die niet gelooft, is alreeds veroordeeld, dewijl hij niet heeft geloofd in den Naam van den eniggeboren Zone Gods.*

26. Het aller-nodigst en Gode welbehaaglijk verzoek
Johannes 12:21b: *Heer, wij wilden Jezus wel zien.*

27. De God eergevende bondgenoot door het geloof versterkt
Romeinen 4:20: *En hij heeft aan de beloftenis Gods niet getwijfeld door ongeloof; maar is gesterkt geweest in het geloof, gevende God de eer.*

28. De gegronde geloofsroem in de Goddelijke liefde des Vaders
Romeinen 8:31-32: *Wat zullen wij dan tot deze dingen zeggen? Zo God voor ons is, wie zal tegen ons zijn? Die ook Zijn eigen Zoon niet gespaard heeft, maar heeft Hem voor ons allen overgegeven, hoe zal Hij ons ook met Hem niet alle dingen schenken?*

29. Het hoogste doel van Jezus duur gekochte bondsvolk
1 Korinthe 6:20: *Want gij zijt duur gekocht; zo verheerlijkt dan God in uw lichaam en in uw geest, welke Godes zijn.*
Nabetrachting Heilig Avondmaal.

30. De betamelijke wandel van Jezus bondsvolk
Filippensen 1:27: *Alleenlijk wandelt waardiglijk het Evangelie van Christus, opdat hetzij ik kom en u zie, hetzij ik afwezig ben, ik van uw zaken moge horen, dat gij staat in één geest, met één gemoed gezamenlijk strijdende door het geloof des Evangelies.*

31. Der gelovigen wangedrag onder de Goddelijke Vadertucht
Hebreeën 12:5-6: *En gij hebt vergeten de vermaning die tot u als tot zonen spreekt: Mijn zoon, acht niet klein de kastijding des Heeren, en bezwijk niet als gij van Hem bestraft wordt; want*

dien de Heere liefheeft, kastijdt Hij, en Hij geselt een iegelijken zoon dien Hij aanneemt.

32. Het heerlijkste Voorwerp zalig aanschouwd
Openbaring 1:17: *En toen ik Hem zag, viel ik als dood aan Zijn voeten; en Hij legde Zijn rechterhand op mij, zeggende tot mij: Vrees niet; Ik ben de Eerste en de Laatste.*

Naschrift deel 3

Voorwoord Ds. A van de Meer

L.S.,

Toen de uitgever ons hierom verzocht hadden wij wel vrijmoedigheid om met de hulp des Heeren een voorwoordje te schrijven in deze kostelijke keurstoffen van Hendrik van Lis. Als we de titel van het boek lezen moeten we wel bekennen dat de inhoud van dit werk hieraan volkomen beantwoordt. We beschouwen hier de eerste predicatie waar boven staat: Het heerlijkste Voorwerp gelovig aanschouwd. We moeten wel uitroepen: "Och, dat mijn hoofd water ware om te bewenen de breuk en grote afval en vervlakking in deze tijd waarin wij leven". Allerwege horen we van Jezus, maar wie heeft er nog behoefte aan of wordt nog verwaardigd om dit grote heerlijke Voorwerp gelovig te aanschouwen? Er wordt over het stuk der ellende heen gesprongen en Jezus wordt aangenomen. O, wat zullen er velen bedrogen uitkomen die hun fondament op een zandgrond van teksten en voorkomende verzen hebben gebouwd.
We hopen dat veler ogen nog open mogen gaan, door het licht des Heiligen Geestes, bij het lezen van deze uitmuntende oefeningen en dat er nog zielen heilbegerig gemaakt mochten worden om dit heerlijke Voorwerp, deze Koning te mogen zien in Zijn schoonheid.
Hoe komt van Lis deze Koning beminnelijk voor te stellen aan ware heilbegerige en Jezus zoekende zielen. Maar ook de noodzakelijkheid om in Christus geborgen te worden. Hoe komt hij de ongelovige te schetsen als ongelovig in zijn bondsbreuk in Adam. Hij stelt hem voor ogen zijn erfschuld, smet- en vloek- schuld voor God. Ook zijn ongeloof omtrent Gods heiligheid, rechtvaardigheid en waarheid, Zijn onkreukbaarheid en onveranderlijkheid, aan Gods wet en haar eisen en bevelen. Ook des zelfs geestelijkheid. Ook vreest hij niet derzelver bedreiging en het ontzaglijk vloekvonnis. Ongelovig aan het evangelie. Hij ziet er geen heerlijkheid of schoonheid in.
Maar wanneer de Geest zulke doden levend komt te maken en doet zien en gevoelen de eeuwige toorn Gods, zodat ze in zichzelf radeloos, rampzalig en reddeloos zijn, dan wordt hun een weg van ontkoming in het evangelie geopenbaard. En wanneer hun dan, niettegenstaande alle listen en geweld des satans, het Goddelijk evangelie en Christus als blank en rood met Zijn genade wordt aangeboden, dan worden de geloofssmekingen en de begeerten werkzaam. Maar het zal er op aan moeten om als een Goddeloze verlorene, liggende in zijn bloed- en vloekschuld, Christus gelovig door de Geest te omhelzen en Christus bloed, gerechtigheid en sterkte aan te nemen.
Hoe komt van Lis er op te wijzen dat we dadelijk met Christus verenigd zullen moeten worden en vergeving der zonden en verzoening met God zullen moeten ontvangen door genade, en dat de Heere ons heiligen, leiden, zaligen, bewaren en hiernamaals volkomen verheerlijken zal.
En tenslotte wat de vrucht zal zijn: een samenweefsel van geloven, eerbied, ootmoed bezield en beademd door de genade des Heiligen Geestes door Goddelijk bloed verkregen.
Het zij onze wens en bede, dat de Heere deze predicaties mocht zegenen aan veler hart en ziel, door de werking des Geestes, want het komt op de inhoud aan in de tijd en dat uit genade alleen, dat strekt ten gunste voor de eeuwigheid.

Rijssen, april 1980
Ds. A. v.d. Meer.

G. Maliepaart Czn deel 3

HEILZOEKENDE LEZER!

Het is een nuttige les, die de groots Apostel Paulus heeft gegeven: Onderzoekt u zelven, of gij in het geloof zijt. 2 Cor. 13: 5. Om dit nu op een verstandige manier te doen, is het zeer nodig, dat wij de schriften onderzoeken, die ten allen tijd tot onderzoek het nuttigst zijn.
Velen onder het Christendom, die een geheel anderen weg inslaan, en allerlei boeken lezen zonder eerst het Boek der boeken, waarin al de regels voor het geloof gevonden worden, grondig te onderzoeken.
Zij weten ook daarom de boeken niet te toetsen aan het Heilig Woord en worden daarom vaak bedrogen. Dit niet alleen; maar dezulken hebben weinig nut, zelfs van de goede vertrouwbare boeken, die zij nu en dan eens in de hand krijgen en onderzoeken. Het gaat dezulken als de jongen, die door het voorpraten een woord uit het hoofd heeft geleerd, en nu overal waar hij dit woord geschreven ziet, het kan uitspreken; maar omdat hij niet leerde lezen, kan hij de volgende woorden niet uitspreken.
Sommigen hebben daarom de gewoonte om alles te staven met een ouden schrijver, dien zij veel gelezen hebben en bijna uit het hoofd kennen. Dit is voor waar een grote fout, en veroorzaakt menigwerf veel twist, vooral als het onder de Christenen gaat over de gronden van het geloof, want dan moet de Bijbel de toetssteen wezen, omdat de oude schrijvers kunnen dwalen en veelal eenzijdig zijn in hunne beschouwingen over de waarheid Gods, daarom moet het boek nevens de Bijbel liggen. Wat nu het onderzoek aangaat van het geloof, of het al of niet op een zaligmakende wijze in ons is; dit geschiedt alleen door diegenen, welke bekommerd zijn geworden over het heil hunner onsterfelijke zielen. Helaas! het grootste gedeelte van het belijdend Christendom stelt zich gerust met enige wetenschap en zedelijke wandel, waarop zij hun grond voor de eeuwigheid bouwen, zonder te staan naar de ware vernieuwing des harten, hebbende daardoor een afkeer van die oude schrijvers, die zoo nauw op de zaken aandringen en ons tot een gedurig onderzoek van ons geloof uitnodigen. Zulken noemen zich doorgaans Bijbelse Christenen en zouden uit een verkeerd begrip ons zeggen beamen. Omdat zij door het lezen der boeken van die stijve oude leraren, als zij ze noemen, zoo ongerust worden. Hoewel dit nu de bedoeling niet is, willen wij hiertegen waarschuwen, omdat in onze dagen er maar al te veel afkeer is van het onderzoek van het zaligmakend geloof. De Christenen willen bedrogen zijn; zij zeggen: schouwt onze bedriegerijen niet, spreekt tot ons zachte dingen. Jes. 30: 10.
Velen druisen zelfs tegen die hartonderzoekende predicatiën, die door Godzalige leraren ons zijn nagelaten, en noemen degenen, die ze met genoegenlezen tot vertroosting hunner harten, dompers,. kwezelaars, die van het nieuwe niets willen weten, omdat ze niet ontwikkeld zijn, en de geschriften der ouden moeten op de pijnbank der tong. O, diep bederf onzer dagen! Alles moet nieuw zijn, alles verbeterd worden, de oude palen tegen Gods uitdrukkelijk verbod teruggezet en nieuwe in de plaats..
Een ruimere weg naar de hemel hebben zij gevonden, een .die gemakkelijker is; die men betreden kan met een historisch geloof; een belijdenis van Christus als een Zaligmaker der wereld zonder Hem nodig te hebben in de weg van hartgrondige ontdekking. Gewis zullen er velen in de dag aller dagen aan de hemelpoort staan, zeggende: *Heere, hebben wij niet in u geloofd en met u gegeten en gedronken?* Maar zij zullen uit de mond van hun Rechter het harde woord horen: *Gaat weg van mij: gij die niet gewild hebt, dat Ik Koning over u zou zijn.*
Lezer, indien ik uw naam heb genoemd, en u een wandelaar zijt van die eigengemaakte weg, weet dan, dat er velen voor u die weg bewandelden en neergestort zijn in het eeuwig verderf. U zult dan ook dezen bundel oefeningen van H. van Lis, indien u ze leest, wegwerpen en zeggen: 'als dat de weg is, welke deze man voorgesteld heeft, dan is al mijn werk te licht en kan voor God niet bestaan'. Mogelijk zult ge u gerust stellen met te zeggen: in onze dagen wijst men een gemakkelijker weg, die met vreugde bewandeld kan worden. Van dat naargeestige wil ik niets

meer horen, ik wil geloven, dat God mijn God is; al ken ik die bevindelijke wegen niet. Bunyan zou zeggen: 'Een godsdienst op gouden muiltjes."
Ik zou te uitvoerig worden, als ik hier langer bij stilstond en hoop van ganser harte, geliefde lezer, dat u betere dingen bezit, hoewel ik overtuigd ben, het weinige wat ik van de meeste naamchristenen zo, volkomen waar is.
Deze bundel oefeningen gaf ook de uitgever uit met het oog op de waarde, dien hij heeft voor alle heilzoekende Christenen, die graag van de geloofswerkzaamheden als vruchten van het ware zaligmakend geloot horen spreken en zich onderzoeken, of het levend geloof wel in hun eigen hart door Gods genade gewerkt is. Voor dezen zal het de behoefte des harten bevredigen; en zo ik mij niet bedrieg, zal door een geoefend Christen, die deze oefeningen gelezen heeft, getuigd worden, dat er onder de vele oefeningen, die het licht zagen, weinige zoo kernachtig zijn, want zij getuigen van een helderziend oog in de weg der behoudenis.
Ook heeft men in deze oefeningen gedurig iets nieuws, gedurig nieuwe leringen, vermaningen, terechtwijzingen en vertroostingen. Dit wordt bij vele schrijvers te vaak gemist. Dikwijls moet de lezer zich afvragen: zijn dit niet dezelfde woorden en zaken, die ik reeds bij andere schrijvers aantrof? Hierdoor komt het, dat werken van vele schrijvers niet gelezen worden, zelfs bij die, welke graag onderzoeken. Buiten twijfel moet het werk van H. van Lis hiervan verschoond blijven.
Bij ervaring spreek ik en zover ik weet, hebben ook alle geoefende Christenen, die een juist oordeel kunnen vellen, getuigd, dat de oefeningen, de lezer aangeboden, na ze eens gelezen te hebben, tot een tweede lezing uitlokken. Leest slechts de eerste oefening over Jes. 33: 17. *Uw ogen zullen de Koning zien in Zijn schoonheid*. O, welk een heerlijke ontvouwing van die zo veelbetekenende woorden zult u daarin vinden. Wat al heerlijkheid doet hij de heildorstende ziel daar in de grote Koning van Zijn kerk zien, voornamelijk in het werk der verlossing. Hoe voortreffelijk weet hij Jezus af te malen in al wat Hij is geworden voor een verloren zondaar, die met zijn hart dorst naar verlossing, redding en vrijmaking van het eeuwig verderf.
Maar bovendien weet ook de schrijver elkeen naar weg, staat en toestand het zijne te geven, tot besturing, leiding en lering, dat zelfs de minstgevorderde op de heilweg niet ongetroost blijft, maar gedurig gewezen wordt op de schoot van Jezus, op de innige liefde en het kloppend hart van Jezus voor de zijnen, die nog zwak in de genade zijn. En bovendien, wat niet vergeten moet worden, duidelijk met Gods Woord gestaafd. Hoe wenselijk, dat deze oefeningen, welke vele predicatiën overtreffen, door velen in ons dierbaar Vaderland gelezen worden, waar helaas het goud zo verdonkerd is en de zuivere praktikale waarheid zo weinig meer geteld wordt. Het is te verwonderen, dat een bundel oefeningen als deze van de Godzalige Van Lis niet meer bekend is, hij zou anders meer gevraagd worden.
Ook is dat het geval met vele andere werken van voorname mannen. Of de oorzaak daarvan is, dat niet allen tot het leraarsambt kwamen?
Dan zou ik moeten vragen: Waar blijven wij dan met de lessen van Paulus, die door de Heilige Geest gedreven, zelf ons de weg heeft aangewezen, dat namelijk elk zijn gave van God heeft ontvangen tot opbouwing van het lichaam van Christus?
En zegt niet onze Heidelberger, dat elk zijn gave moet besteden tot nuttigheid van anderen?
Moet het dan niet geprezen worden in zulke ijverige mannen, als een Hendrik van Lis, Lambertus Myseras, Justus Vermeer en vele anderen? Juist de gaven door hen aan de dag gelegd moeten hooggeschat en gewaardeerd worden. Er zijn leraars geweest, ook heden zijn er nog, die wat hun geleerdheid betreft op dezelfde lijn geplaatst moeten worden met deze eenvoudige oefenaren. Denk maar aan de vermaarde J. Bunyan, wiens werken wereldberoemd zijn en met graagte door de innige Christenen gelezen worden. De Allerhoogste is vrij, wie Hij gebruiken wil tot stichting van Zijn gemeente.

Geen andere voorbeelden meer aanhalende, besluit ik, dat wij meer moeten letten op het geschrevene, dan op de schrijver. Ik vertrouw dat elk weldenkend lezer dit zal beamen. De *vorige dure uitgave* heeft ook niet geleid om hem onder het volk bekend te maken.
Ik hoop daarom, dat het de Heere behage mag de moeite en arbeid van de uitgever te bekronen met een rijken zegen, vanwege zijne pogingen, om door een *goedkope uitgave* zijne nalatenschap onder het Christenvolk te verspreiden. Moge het velen tot een ware zegen zijn!
Goede wijn behoeft geen krans, zegt het spreekwoord. Daarom, waarde lezer, oordeel zelf.
De oorzaak, dat schrijver dezes bewilligde een voorwoord te geven, is voornamelijk het verzoek van de geachte uitgever, ten anderen, omdat dit werk door hem in zijn jeugd met veel genoegen gelezen werd en hem vaak tot een hemeltolk is geweest. Om deze oorzaken meende ik het niet te mogen weigeren, vertrouwende, dat de Godvruchtige lezer mij spoedig vergeten zal, bij het lezen dezer heerlijke oefeningen, en mij geen verwijt zal doen, dat ik er te veel van geschreven heb; maar veeleer getuigen met de Koningin van Scheba: *De helft is mij niet aangezegd*.
En moge het voor u dienen tot heil en ware zegen, indien u nog niet (ik zeg het met medelijden) verstaat wat u leest, bedenkende, dat u nog in het heden der genade zijt; en ook tot bekering en genezing van uw onsterfelijke ziel, dat de weg nog geopend is.
Zijt echter door Gods vrije ontferming een heilbegerige en naar Jezus zoekende ziel, dan raden wij u: Gebruikt de uren, die God u geeft om te lezen, dezen honingzoete bundel oefeningen, waarin God ons lering en troost heeft nagelaten door de nu zalige schrijver. Zij het als een hemeldauw voor uw zo dikwijls aangevochten ziel en tot een middel in de gezegende hand des Heeren om u meer en meer op te bouwen in het geloof, dat de harten reinigt van dode werken, om de levenden God te dienen. Tot u eens verwaardigd zult worden met al de gezaligden in het bloed des Lams, de Koning te zien in Zijn volle schoonheid, glans en luister.
Uw toegenegen Vriend,
G. MALIEPAARD Cz.

24. Het gezegend reisgezelschap uit een dreigend gevaar Goddelijk gered

"En als Hij in het schip gegaan was, zijn Hem Zijn discipelen gevolgd. En zie, er ontstond een grote onstuimigheid in de zee, alzo dat het schip van de golven bedekt werd; Maar Hij sliep. En Zijn discipelen bij Hem komende, hebben Hem opgewekt, zeggende: Heere, behoed ons, wij vergaan. En Hij zeide tot hen: Wat zijt gij vreesachtig, gij kleingelovigen? Toen stond Hij op en bestrafte de winden en de zee; en er werd grote stilte. En de mensen verwonderden zich, zeggende: Hoedanig een is Deze, dat ook de winden en de zee Hem gehoorzaam zijn?"
Mattheüs 8:23-27

Het wonderschip, hetwelk Noach, die prediker der gerechtigheid, op Goddelijk bevel bouwde, waarvan in Gen. 6:14 gelezen wordt, was een doorluchtig zinnebeeld of voorbeeld van twee zaken, namelijk eerst van de Heere Jezus als de Behouder van Zijn volk en ten tweede van de Kerk Gods en de wegen des Heeren met haar.
Wat het eerste betreft, de Heere Jezus als Behouder van Zijn volk:

1. Die ark was voor Noach en de zijnen het enige middel ter behoudenis in en tegen de vloed van de Goddelijke toorn, werkende ter verdelging van alles wat op de aardbodem was, wegens de goddeloosheid der mensen. Zo is de Heere Jezus ook de enige Naam onder de hemel gegeven, door Welken wij moeten zalig worden, Hand. 4:12, en door Wien wij verlost worden van de toekomende toorn. Ja, Hij alleen is de Weg, de Waarheid en het Leven; niemand komt tot de Vader, dan door Hem, Joh. 14:6.

2. Maar zou Noach of iemand van de zijnen in de ark behouden worden, dan moest hij bijtijds naar Gods bevel daar ingaan en van dezelve gebruik maken. Zo ook heeft iedere ziel bijtijds gebruik te maken van de Heere Jezus en Zijn aanbieding van genade, terwijl het nog de vindenstijd is, volgens Jes. 55:6: "Zoekt den HEERE terwijl Hij te vinden is; roept Hem aan terwijl Hij nabij is." Daarom is ook de aanmaning, Ps. 95:7-8: "Want Hij is onze God, en wij zijn het volk Zijner weide en de schapen Zijner hand. Heden, zo gij Zijn stem hoort, verhardt uw hart niet, gelijk te Meríba, gelijk ten dage van Massa in de woestijn." En dat naar Gods bevel, want dit is Zijn gebod, dat men gelooft in de Naam Zijns Zoons, Hand. 16:31; 1 Joh. 3:23. Terwijl men anders onvermijdelijk voor eeuwig verloren gaat, volgens Joh. 3:36; Hebr. 2:3. Daarom is het vermaanwoord, Hebr. 12:25: "Ziet toe dat gij Dien Die spreekt, niet verwerpt; want indien dezen niet zijn ontvloden, die degene verwierpen welke op aarde Goddelijke antwoorden gaf, veel meer zullen wij niet ontvlieden, zo wij ons van Dien afkeren Die van de hemelen is." En dat wel bijtijds in het heden der genade, want de Engel, Welke Johannes zag staan op de zee en op de aarde, hief Zijn hand op naar de hemel en Hij zwoer bij Dien, Die leeft in alle eeuwigheid, dat er geen tijd meer zijn zal, Openb. 10:5-6.

3. Die dit wonderschip als onnodig of bespottelijk aanzagen, ja, onwaardig en daardoor verzuimden om er gebruik van te maken, als het enige behoudmiddel, kwamen allen, allen om en verdronken door de vloed van Gods toorn, volgens Matth. 24:39, vergeleken met Gen. 7:21-23. Zo ook zullen al de zodanigen, die verwaarlozen de alles waardige Heere Jezus door het geloof te gebruiken en aan te nemen, omkomen. Die de Zoon ongehoorzaam is, die zal het leven niet zien, maar de toorn Gods blijft op hem, volgens Joh. 3:36; Mark. 16:16. Want zij versmaden dat oneindig dierbaar Geschenk des Vaders en de enige heilweg Gods in Christus, zie Joh. 5:40. O, wat zal dat zijn, de ontfermende ingewanden Gods versmaad te hebben!

4. De ark beschikte Noach zichzelf niet, O nee! Maar de vrijwillige liefde, voorzorg en opnemende genade Gods bezorgde hem die alleen, zie Gen. 6:8: "Noach vond genade in de ogen des Heeren." O, in eeuwigheid kon Noach aan zo'n behoudmiddel niet gedacht hebben, ter verlossing van zichzelf en de zijnen. En zie hier aan Noach vervuld de belofte, Mal. 3:17:

"Ik zal hen verschonen, gelijk als een man zijn zoon verschoont, die hem dient." Maar o, zo is de Heere Jezus de ware Ark der behoudenis voor Zijn kinderen. Zij hebben Hem zichzelf niet bezorgd, noch engelen of enig schepsel. O nee, maar alleen God de Vader, en dat uit en door Goddelijke vrije, verbeurde, grondeloze liefde en genade. "Want alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe", Joh. 3:16. "Hierin is de liefde Gods jegens ons geopenbaard, dat God Zijn eniggeboren Zoon gezonden heeft in de wereld, opdat wij zouden leven door Hem. Hierin is de liefde, niet dat wij God liefgehad hebben, maar dat Hij ons lief heeft gehad, en Zijn Zoon gezonden heeft tot een Verzoening voor onze zonden", 1 Joh. 4:9-10.

5. Die ark was niet voor alle mensen, o neen. Maar alleen voor een bepaald getal, te weten Noach en zijn huisgezin. Maar zo ook de Heere Jezus, die ware Ark der behoudenis, is niet voor alle mensen, maar alleen voor Zijn volk en erfdeel, Matth. 1:21 en voor Zijn schapen, Joh. 10:26-27.

6. Omtrent die ark zijn nog deze vier zaken op te merken, die alle geestelijk zijn over te brengen, waarin voedsel voor het geloof ligt, te weten:

a. De ark zelf was een waar en genoegzaam middel ter behoudenis. Daar waren geen andere nodig. En God wilde ook geen andere. Zo ook is de gezegende Zoon van God alleen de God van volkomen zaligheid, Ps. 68:21. En zo leert eenieder uitverkorene Hem kennen en erkennen. En daarom wensen zij alles schade en drek bij zich te rekenen, om maar in Hem gevonden te worden. O, in Hem zijn alleen gerechtigheden en sterkte, en daarom zal en moet men tot Hem komen, Jes. 45:24-25. En in die Heere wordt alleen het ganse zaad Israëls gerechtvaardigd. Ja, in Hem alleen is voor een arme zondaar grond om zich in God te beroemen.

b. Daar was een venster of deur aan dezelve, Maar ook maar één. En die er ingingen, moesten allen door één deur en weg ingaan. Zo ook is er maar één Deur, en dat is Christus, en maar één weg des geloofs om een zalig aandeel aan Christus te krijgen, volgens Joh. 3:36; Joh. 6:47. Voorwaar, voorwaar, zeg Ik u, die in Mij gelooft, heeft het eeuwige leven. O ja, die allen en die ook alleen.

c. Daar werd voor al de gedierten voorraad in die ark gevonden en dat overvloedig. Niemand van hen behoefde daar enige voorraad mee te brengen. O nee, maar al die dieren werden daarin onderhouden, verzorgd en bewaard, en leefden daarin op de voorzorg en kosten van de Heere. Maar dit heeft ook zijn volle waarheid in de Heere Jezus, die ware Ark. O, in Hem is alle geestelijke overvloed en zielsvoorraad voor de Zijnen die tot Hem de toevlucht nemen, in waarheid en in geloof, zodat Hij Zijn liefhebbers doet beërven dat bestendig is, en al hun schatkameren vervult, Spr. 8:21. "Want het is des Vaders welbehagen geweest, dat in Hem al de volheid wonen zou", Kol. 1:19. En zo ontvangen de gelovigen uit Zijn volheid genade voor genade, Joh. 1:16. En ja, zij worden zo genodigd, Jes. 55:2-3: "Waarom weegt gijlieden geld uit voor hetgeen dat geen brood is, en uw arbeid voor hetgeen dat niet verzadigen kan? Hoort aandachtig naar Mij en eet het goede, en laat uw ziel in vettigheid zich verlustigen. Neigt uw oor en komt tot Mij, hoort en uw ziel zal leven; want Ik zal met u een eeuwig verbond maken en u geven de gewisse weldadigheden Davids."

d. Vooral is ook op te merken die wonderlijke en Goddelijke drijving en vrijwillige neiging en toevergadering, die de Heere oefende en gaf aan al dat onkundig en redeloze vee, dat Hij in de ark wilde behouden, om hun behoudenis in de ark te zoeken en te nemen. O vrienden, dit was een wonderlijke onmiddellijke daad van Gods alvermogende hand. En daarvan bleef al het andere vee ontbloot, en daardoor kwamen zij niet naar de ark en vergingen daarom allen door de zondvloed, zowel mensen als beesten. Zo doet de Heere nu ook aan elkeen

van Zijn uitverkorenen vroeger of later ondervinden, die Hij tot Zijn Zoon, die ware Ark en Zijn volzalige gemeenschap overbrengt.

Zij ondervinden een Goddelijke drijving in de overbrenging tot Christus. Dat is, zij worden door de Geest Gods overreed en overtuigd van zonde, gerechtigheid en oordeel, Joh. 16:8, en bewerkt tot een onberouwelijke bekering tot God, 2 Kor. 7:10.

Zij worden uit al hun zondige legerplaatsen en wegen uitgeleid, waar zij in hun zondige natuurstaat in gewandeld en jaren lang in geleefd en zich vergenoegd hadden.

Zij komen op de vrijwilligste wijze naar en tot de Heere Jezus gevlogen, als wolken en duiven tot haar vensteren, Jes. 60:8, met een afzien van alles, en wel al bevende als een vogeltje uit Egypte en als een duif uit het land van Assur, Hos. 11:11.

O wonder van genade, zij allen weten het eindelijk naar de Ark heen te wenden en Die te vinden, volgens Jer. 50:5: "Zij zullen naar Sion vragen. Op den weg herwaarts zullen hun aangezichten zijn; zij zullen komen en den HEERE toegevoegd worden met een eeuwig verbond, dat niet zal worden vergeten." Ze kunnen hun zielen nergens in en bij ophouden, wat Christus Zelf niet is. En zo lopen zij tot de Naam des Heeren, als tot een sterke Toren, om daar in een hoog Vertrek gesteld te worden, Spr. 18:10. En dan vinden zij Hem eindelijk ook als Dien, Die hun ziel liefheeft, Hoogl. 3:4. En hun gegronde geloofsroem is dan en niet eerder, met de bruidskerk, Hoogl. 7:10: "Ik ben mijns Liefsten en Zijn genegenheid is tot mij." En met Paulus: "Mij is barmhartigheid geschied", 1 Tim. 1:16. En ja, eens in waarheid in die Goddelijke Ark ingegaan zijnde, blijven zij ook eeuwig in Dezelve. En wanneer anderen Jezus verlaten, en Hij aan hen vraagt, of zij ook niet willen heengaan? Dan antwoordt Petrus in aller naam, en de zielen van alle oprecht gelovigen zeggen er "amen" op, Joh. 6:68: "Heere, tot wien zullen wij heengaan? Gij hebt de woorden des eeuwigen levens." Ja, zij schrijven met hun hand: "Ik ben des Heeren." Trouwens, de belofte is, Jes. 32:3: "De ogen dergenen die zien, zullen niet terugzien, en de oren dergenen die horen, zullen opmerken."

Maar ten andere, wij zeiden, dat de ark ook een doorluchtig zinnebeeld was van de Kerk Gods, de uitverkorenen, de geroepen gelovigen op aarde, en van des Heeren volwijze handelingen omtrent dezelve, en dit is zo, want:

1. Deze ark was een schip zonder roer, zonder zeilen, zonder mast of riemen of hoofdtouwen of ankers of lichamelijke stuurman. Dit alles miste zij. Trouwens, zij had het ook geheel niet nodig. Godzaligen, merk dit wel op, onder gemis van alle menselijke hulp en uitzichten, in uw hulpeloze toestanden, Ps. 10:14. O ja, de ark was drijvende op Gods almachtige vleugelen en werd alleen Goddelijk en wonderlijk bestuurd en bewaard door de hand en tedere voorzorg der Goddelijke voorzienigheid. O nee, niemand zorgde voor deze ark of kon er voor zorgen, dan de Heere God Zelf. Zo is het ook met de Kerk Gods in het gemeen, en met elke gelovige in het bijzonder, in hun staat en weg, en in hun bijzondere gevallen. Te weten, zij zijn doorgaans ontbloot van alle menselijke hulp, middelen, voorzorg, eigen voorraad en beveiliging. Zij worden alleen, ja, alleen door de onmiddellijke en ontfermende voorzorg van God en Christus en door Zijn overdekkende en bewarende en omtuinende almacht geregeerd, bestuurd en geholpen, Ps. 46:2 en 6. Zo erkende David ook, als zijn geest in hem overstelpt was, dat de Heere zijn pad gekend had. En als zij hem een strik gelegd hadden op zijn weg, en hij uitzag ter rechterhand, dat er niemand was die hem kende, ja, dat er geen ontvlieden voor hem was, en dat niemand zorgde voor zijn ziel, Ps. 142:4 en 5; Ps. 94:17, dan zegt hij: "Ten ware dat de HEERE mij een Hulp geweest ware, mijn ziel had bijna in de stilte gewoond." Maar als zijn gedachten zo binnen in hem vermenigvuldigd werden, hebben de vertroostingen Gods zijn ziel verkwikt, Ps. 94:19.

2. De ark was voor enige tijd, ja, maar ook voor een bij God bepaalde tijd, op de beroerde,

gevaarlijke en woedende wateren van de zondvloed dobberende. Zij werd van boven overdekt met aanhoudende en alles overstromende plasregens, want de sluizen des hemels werden geopend, Gen. 7:11, en van onderen aangestoten door geopende sluizen des afgronds, zodat het scheen of die ark daardoor verbroken, overstroomd, ja, vernietigd zou worden met alles wat er in was.
Zo is het ook menigmaal geweest met de Kerk Gods, dat het scheen of de wateren der verdrukking en vervolging dezelve zou overstromen. Zie maar eens in Egypte, Ex. 2:23 met kapittel 1:13-14. Daarom lezen we in Ps. 93:3: "De rivieren verheffen, o HEERE, de rivieren verheffen haar bruisen; de rivieren verheffen haar aanstoting." En alzo was het ook ten tijde van Esther, kapittel 3:6. En zo is het ook talloze malen geweest met de Kerk van God onder het Nieuwe Testament, dat het scheen of de wateren van heidense, Ariaanse of Roomse macht, vervolging, verdrukking en verzoeking, die ook wel als een gehele rivier van de helse draak achter de vrouw, dat is de Kerk, uitgespogen werd en haar zou verzwolgen hebben, Openb. 12:15-16. En dat heeft de Heere Jezus Zijn volk vele malen voorzegd, Joh. 16:33: "In de wereld zult gij verdrukking hebben, maar hebt goede moed, Ik heb de wereld overwonnen." En Luk. 21:17-19: "En gij zult van allen gehaat worden om Mijns Naams wil. Maar niet een haar uit uw hoofd zal verloren gaan. Bezit uw zielen in uw lijdzaamheid." En zo is het ook nog wel omtrent bijzondere Godzaligen, dat de wateren der ellende hen doen roepen: "Ruk mij uit het slijk, en laat mij niet verzinken. Laat mij gered worden van mijn haters en uit de diepten der wateren. Laat mij de watervloed niet overstromen en laat de diepte mij niet verslinden; en laat de put zijn mond over mij niet toesluiten", Ps. 69:15-16.
Elke Godzalige wordt toch op de een of op de andere wijze in Christus' kruisschool gebracht, volgens Zach. 13:9, zodat zij wel eens uitkermen moeten, volgens Ps. 42:7-8: "O mijn God, mijn ziel buigt zich neder in mij; daarom gedenk ik Uwer uit het land van de Jordaan en Hermonim, uit het klein gebergte. De afgrond roept tot den afgrond, bij het gedruis Uwer watergoten; al Uw baren en Uw golven zijn over mij heengegaan."

3. Maar gelijk in de zondvloed gold, dat hoe hoger de wateren werden, hoe meer de ark hemelwaarts dreef, zo doen ook de wateren der verdrukkingen door de ontfermende bestiering en medewerkende genade van de Heilige Geest aan de gelovigen vele malen ondervinden een verkleefde ziel aan God, zodat zij kunnen betuigen met de Kerk, Jes. 26:8-9: "Wij hebben ook in den weg Uwer gerichten U, o HEERE, verwacht; tot Uw Naam en tot Uw gedachtenis is de begeerte onzer ziel. Met mijn ziel heb ik U begeerd in den nacht, ook zal ik met mijn geest, die in het binnenste van mij is, U vroeg zoeken; want wanneer Uw gerichten op de aarde zijn, zo leren de inwoners der wereld gerechtigheid." Want toch, de begeerte en de betrachting van de gelovigen is, om gedurig met hun noden tot de Heere te gaan, tot hulp in benauwdheid. Ja, zij storten dan herhaald hun stil gebed uit tot en voor God, als Zijn tuchtiging op hen is, volgens Zijn eigen bevel, Ps. 50:15; Ps. 91:14-16. En dus is de verdrukking vele malen een weg en middel om de gelovigen nabij God te houden, en hen teder, verkleefd en in diepe ootmoed Hem te leren nawandelen in woestijnen en onbezaaide landen, Jer. 2:2. Want toch in de woestijnen en in een land dor en mat zonder water, is de ziel wel eens het meest als een heildorstige naar en om God, Ps. 63:2. En dus moeten degenen die God liefhebben, alle dingen medewerken ten goede, Rom. 8:28. In de strengste winternachten flonkeren de sterren het heerlijkst. Zo ook de Godzaligen, door en met hun tedere en ootmoedige Godzaligheid in de nachten van verdrukking. Daarom wordt er gevraagd, Hoogl. 3:6: "Wie is zij die daar opkomt uit de woestijn, als rookpilaren, berookt met mirre en wierook, en met allerlei poeder des kruideniers?"

4. Maar gelijk de ark met alles wat er in was, echter Goddelijk almachtig en onmiddellijk

werd beveiligd en ongeschonden bewaard bleef tegen alle stormen, golven, onweders, steile bergen, rotsen, geweld en omringende gevaren, en niet ondergedompeld of in de grond geboord, beschadigd of enigszins verdorven werd, zo is het ook met de gehele Kerk van God. Nee, niet één zal er verloren gaan, want zij worden bewaard in de kracht Gods, 1 Petrus 1:5. En het heilwoord van de Heere Jezus is, Luk. 12:32: "Vrees niet, gij klein kuddeke, want het is uws Vaders welbehagen, ulieden het Koninkrijk te geven." En gewis, God zal hen doen ondervinden, dat alle instrument, hetwelk tegen hen wordt bereid, niet zal gelukken; en dat zij alle tong, die in het gericht tegen hen opstaat, zullen verdoemen. Want dit is de erve der knechten des Heeren, en hun gerechtigheid is uit God, Jes. 54:17. En de poorten der hel zullen dezelve niet overweldigen, Matth. 16:18. Want de belofte is toch: "Rondom Jeruzalem zijn bergen; alzo is de HEERE rondom Zijn volk, van nu aan tot in der eeuwigheid", Ps. 125:2. En waar vandaan zijn de Godzaligen zo bestand tegen alle gevaren? Zie dat in de gehele Psalm 124, waar de Kerk Gods zegt: "Onze hulp is in de Naam des HEEREN, Die hemel en aarde gemaakt heeft." Vergelijk met Ps. 146:10. Daarom is de roemtaal van Paulus, Rom. 8:35-39: "Wie zal ons scheiden van de liefde van Christus? Verdrukking, of benauwdheid, of vervolging, of honger, of naaktheid, of gevaar, of zwaard? (Gelijk geschreven is: Want om Uwentwil worden wij den gansen dag gedood; wij zijn geacht als schapen der slachting.) Maar in dit alles zijn wij meer dan overwinnaars, door Hem Die ons liefgehad heeft. Want ik ben verzekerd dat noch dood noch leven, noch engelen noch overheden noch machten, noch tegenwoordige noch toekomende dingen, noch hoogte noch diepte, noch enig ander schepsel ons zal kunnen scheiden van de liefde Gods, welke is in Christus Jezus, onzen Heere."

5. Ten laatste, nadat de bepaalde proeftijd des Heeren over Noach en de zijnen ten einde was, bij de wegneming van de wateren, rustte de ark ongeschonden en beveiligd op de berg Ararat, Gen. 8:4. Zo zal ook Gods erfdeel in het gemeen en elk waar begenadigde in het bijzonder, na al hun druk, lijden, beproeving, omzwerving en gevaren, en na het uitdienen van Gods raad op aarde, eens veilig aanlanden en rusten op die hoge en eeuwige berg Sions, op die berg van specerijen en in die gewenste haven en stad des levenden Gods, het hemels Jeruzalem dat boven is, Hebr. 12:22-24, zijnde die rust, welke overblijft voor al het volk Gods, Hebr. 4:9. Daarom mag Gods erfdeel in een vol geloofsvertrouwen met Asaf zeggen, Ps. 73:24: "Gij zult mij leiden door Uw raad; en daarna in heerlijkheid opnemen." En dat zal hun deel zijn, alleen omdat de Heere Jezus de Opziener hunner zielen was, en de Bestuurder van hun geest, staat, gestalte, geloofswerkzaamheid, hoop en verwachting, Ef. 3:17; Kol. 1:26. Ja, niet alleen zal dit het deel van Gods kinderen zijn, bij het afwisselen en eindigen van hun rouw- en strijddagen, en hun overgaan in de diepe, eindeloze, gelukzalige eeuwigheid. Maar zelfs hier al op aarde, terwijl zij in dit moerbeziëndal en in hun proefwegen zijn, verandert de Heere al zeer dikwijls hun doodsschaduw in een morgenstond en voert de nooddruftigen uit de verdrukkingen en breekt hun banden, Ps. 107, zodat Hij hen verlost uit hun angsten, en zij met verwondering moeten uitroepen, Ps. 118:23-24: "Dit is van den HEERE geschied, en het is wonderlijk in onze ogen. Dit is de dag dien de HEERE gemaakt heeft; laat ons op denzelven ons verheugen en verblijd zijn."

Vele van deze zaken, vrienden, meen ik, vinden wij als in een zoet tafereel in onze tekstwoorden, want daarin vinden wij een schip, geladen met de kostelijke schat van oneindige waardij, namelijk met al de fundamentstenen van de Kerk Gods, ja, zelfs met de uiterste Hoeksteen Jezus Christus, Gods enige en eeuwige en geliefde Zoon. Ja, met Hem, die Hoeksteen, welke de Heere had beloofd te zullen voortbrengen met toeroeping: *genade, genade zij denzelven*! Zach. 4:7. En dat in en onder de naarste omstandigheden, en in het uiterst gevaar om zo te vergaan door de woedende zeegolven en onbedwingbare stormwinden. Een stof van

veel opleiding voor de ziel en voor het geloof, en vol van nuttige leringen voor Gods volk, en tot overtuiging en beschaming voor onbekeerde en onbegenadigde mensen.

Wij vonden lust, onder opzien om de zegen des Heeren, om deze woorden eens te verhandelen, als zijnde zeer gepast in deze zo donkere tijdsomstandigheden voor ons land en de Kerk Gods. Als wij dit kapittel inzien, vinden wij dat hetzelve behelst een gehele lijst van wonderen en liefdedaden van de Heere Jezus, die Hij aan ellendigen gedaan heeft, tot bevestiging van Zijn profetische, aanbiddelijke, wijze redenen, volgens kapittel 5, 6 en 7, op de berg uitgesproken, ten bewijze, dat Hij was de ware en lang beloofde Messias, en het gezegende Vrouwenzaad, ja, die Heiland, Verlosser en Heelmeester, Die de Vader beloofd en in de wereld gezonden had, om zalig te maken, die verloren waren. En dus die Goddelijke Profeet, krachtig in werken en in woorden, voor God en al het volk, Luk. 24:19.

Vrienden, de Heere Jezus was in Zijn omwandeling op aarde, en zo is Hij nog, een onvermoeide en werkzame Jezus. Er was in Zijn prediken en leren voor heilbegerige zielen genade op Zijn lippen uitgestort, Ps. 45:3, en dezelve lippen waren druipende van vloeiende mirre, volgens Hoogl. 5:13. O, ten opzichte van Zijn daden, waren ook Zijn handen vervuld met turkoois van zegeningen, Hoogl. 5:14. Ja, vol zegen en weldadigheden, want zodra Hij in kapittel 7:28 Zijn profetische hemellessen eindigde, zo begon Hij Zich met ontfermende heilsdaden omtrent ellendigen bezig te houden, zoals wij in dit ons hoofdstuk op een zeer nadrukkelijke wijze zien. Want:

a. Zo spoedig als Hij van de berg afging, geneest Hij een afzichtelijke melaatse, volgens hetgeen wij lezen in vers 1-4. O vrienden, zijt gij ook al waarachtig van uw vuile, zondige melaatsheid ontdekt en genezen door Jezus' genadehand? Hebt u Jezus al leren aanbidden om genezing voor uw zielen?

b. Hij maakt voorts de knecht van de hoofdman gezond, vers 5-13. Vrienden, bent u ook uw krankheid al aan de Heere Jezus gaan aanklagen, onder veel aandrang?

c. Hij oefent Zijn liefde aan Petrus" schoonmoeder, haar genezende van de koorts, vers 14 en 15.

d. De Heere Jezus drijft de duivelen uit, vers 16, en geneest vele andere ellendigen van hun smart. O, hoe zoet vertoont de Heere Jezus Zichzelf als die ware Hogepriester, Die aan Zijn Goddelijke priestermantel niet alleen schelletjes had, om het zalig geluid van het Evangelie te doen horen, maar ook granaatappelen, tot versterking en genezing van amechtige zondaren, zowel naar ziel als naar lichaam. Maar o, wat is het ook niet tot sieraad voor een christen, en tevens een zeker kenmerk van ware genade, en dat men een discipel en navolger, ja, geestelijk lid van Christus' verborgen lichaam is, als men met een vernieuwd geestelijk hart ook een sprekende getuige van de Heere Jezus op aarde is, en zich vindt aangedaan om in Zijn mogendheden heen te gaan, en Zijn gerechtigheden te vermelden, de Zijne alleen, Ps. 71:16. En zo met de bruidskerk lippen te hebben als een scharlakensnoer, en een liefelijke spraak tot en van Christus, Hoogl. 4:3. Maar als daarbij dan een liefdadige wandel gevoegd zij, wat is dat sierlijk en Gode verheerlijkend, zodat de reuk der klederen is als de reuk van Libanon, Hoogl. 4:11. O, die ondervinden vele malen in kracht wat de Goddelijke woorden zeggen, Jes. 32:17: "Het werk der gerechtigheid zal vrede zijn en de werking der gerechtigheid zal zijn gerustheid en zekerheid tot in eeuwigheid"; alsook de kracht van de dierbare beloften Gods, Jes. 58:11: "De HEERE zal u geduriglijk leiden, en Hij zal uw ziel verzadigen in grote droogten, en uw beenderen vaardig maken, en gij zult zijn als een gewaterde hof en als een springader der wateren, welker wateren niet ontbreken." Maar wanneer zou de Heere zulks doen ondervinden? O, merk eens op; dan, als volgens vers 7 beoefend werd, dat men de hongerigen zijn brood mededeelt, en den arme verdrevenen in huis brengt, de naakten dekt, en zich voor zijn vlees

niet verberge. En dan ook volgens vers 10, als men zijn ziel opende voor de hongerigen en de bedrukte ziel verzadigt, namelijk met geestelijke raad, bestier, troost en onderwijs. Dan zal uw licht opgaan in de duisternis en uw donkerheid zal zijn als de middag. Ach ja, dan verlustigt men zich in de Heere en wordt men gespijzigd met de erve van vader Jakob, volgens vers 14.

Na de reeds genoemde dingen in ons teksthoofdstuk, zien wij nog in ons kapittel, dat de Evangelist meldt van een zekere redevoering, die de Heere Jezus met een Schriftgeleerde gehad heeft, vers 19 en 20, waarin Hij duidelijk leerde, dat men Christus om het brood niet moet volgen, en dat Zijn Koninkrijk geenszins is van deze wereld. Vrienden, leren wij hieruit, dat wie Christus waarlijk als discipelen volgen willen, die moeten zich laten welgevallen hier op aarde geen blijvende stad te hebben, of veel eer en genoegen, maar te zoeken het toekomende, Hebr. 13:14. En om alles te verlaten om Jezus' en des Evangelies wil, Mark. 10:29, en alzo als gasten en vreemdelingen op de aarde te zijn, in het geloof te leven en te sterven op Gods beloften, Hebr. 11:13. En die alleen tonen, dat zij een ander Vaderland zoeken, namelijk de stad die fundamenten heeft, welker Kunstenaar en Bouwmeester God is. En dien de Heere Jezus zaligmakend de ogen opent, o ja, die aanmerken niet de dingen die men ziet, maar de dingen die men niet ziet; want de dingen die men ziet, zijn tijdelijk, maar de dingen die men niet ziet, zijn eeuwig, 2 Kor. 4:18. En dan wordt er hier in vers 21 en 22 nog van een gesprek gemeld, dat Christus met een van Zijn discipelen gehouden heeft, om ons te leren, dat in het werk en in de dienst van Christus geen lage beletselen mogen hinderen of in aanmerking komen. O nee, maar dat men zijn moet vurig van geest, Rom. 12:11. En daarop volgt dan in onze tekstwoorden een groot wonderwerk, dat Gods Zoon, de Heere Jezus, in Zijn reis op zee verricht heeft, Matth. 8:23-27:

"En als Hij in het schip gegaan was, zijn Hem Zijn discipelen gevolgd. En zie, er ontstond een grote onstuimigheid in de zee, alzo dat het schip van de golven bedekt werd; Maar Hij sliep. En Zijn discipelen bij Hem komende, hebben Hem opgewekt, zeggende: Heere, behoed ons, wij vergaan. En Hij zeide tot hen: Wat zijt gij vreesachtig, gij kleingelovigen? Toen stond Hij op en bestrafte de winden en de zee; en er werd grote stilte. En de mensen verwonderden zich, zeggende: Hoedanig een is Deze, dat ook de winden en de zee Hem gehoorzaam zijn?"

De woorden en het geschiedverhaal door de Geest Gods hier geboekt, liggen klaar en duidelijk voor een ieder, die dezelve leest. Daarom willen wij die ook zodanig behandelen, dat wij die inziende, voornamelijk overal met geestelijke aanmerkingen en leringen zullen trachten in te vullen, tot nuttige stichting van onze zielen. Voor de goede orde hebben wij in deze onze woorden acht te geven op deze volgende vijf zaken:

I. De scheepsgang van de Heere Jezus met Zijn discipelen, vers 23.
II. De storm die hen beliep, en het slapen van de Heere Jezus daaronder, vers 24.
III. Het verlegen en radeloze gedrag van de discipelen in dezelve, vers 25.
IV. Het gedrag van de Goddelijke Heere Jezus omtrent Zijn discipelen, alsook omtrent de bulderende winden en hooggaande zeebaren, vers 26.
V. Eindelijk de gevolgen en de uitwerking van die wonderdaad in de aanschouwers, vers 27.

I. De scheepsgang van de Heere Jezus met Zijn discipelen

Betreffende het eerste, de scheepsgang van de Heere Jezus met Zijn discipelen, die wij aangetekend vinden in vers 23, daarin komt ons voor de Persoon die te scheep ging. Het was de Heere Jezus. Hij, Die naar Zijn oneindige en eeuwige Godheid is de Hoge en de Verhevene, Die in de eeuwigheid woont, en Wiens Naam heilig is, Jes. 57:15. En dus God, bovenal te prijzen in der eeuwigheid, Rom. 9:5. En naar Zijn mensheid uit de vaderen, en geboren uit de moedermaagd, als het ware Zaad Davids, en dus de Godmens en Middelaar van Zijn uitverkoren volk. Deze Jezus, Die de Voedsterling is des Vaders en Die de Roem is der engelen en Die de Aanbidding is der verheerlijkten, en Die de dierbare Zielsvriend van gelovigen is. Hij is tot de schrik der duivelen. Hij is de Verlosser van de uitverkoren wereld en de Ontfermer van Zijn volk, de God van zaligheid, bij Wien uitkomsten zijn tegen de dood, Ps. 68:21. Hij zal hier te scheep gaan. O vrienden, deze Jezus behoorden wij allen te kennen. Ja, we behoorden Hem te kennen als blank en rood, dragende de banier boven tienduizenden, en als de God van zaligheid, dien Heere, in Wie eeuwige gerechtigheden en sterkten zijn.

Maar o, vrienden, laat mij toe u te vragen: Kent gij Jezus al bevindelijk in uw zielen? Wat dunkt u van de Christus? Wat zielsbestaan is er in u, omtrent Zijn gezegende Persoon en Middelaarsheerschappij en volheid? Wat zaagt gij ooit in Hem, dat u nodig, begeerlijk en beminnelijk was? Zijn er al zielszaligende geloofsbanden tot Hem in uw ziel gekomen? Als u eens gevraagd werd, volgens onze onderwijzer in vraag 29 van de Catechismus: Waarom werd de Zone Gods Jezus, dat is Zaligmaker, genoemd? zou u bevindelijk of heilbegerig met uw zielen kunnen antwoorden: Omdat Hij ons zalig maakt en van onze zonden verlost? Of zijn uw zielen vreemd van die kennis en van die zaken? O gewis, nare toestand! Velen uwer zijn zonder Christus in uw zielen, ja, zonder Christus in de wereld.

Begenadigd volk, in die tijden dat gij met geloofslicht in uw staat en gestalte verwaardigd zijt in te zien, ja, dan kunt gij ook met de bruid erkennen, dat Jezus' gehemelte enkel zoetigheid is, Hoogl. 5:16. En dan kunt gij met de Kerk betuigen, Jes. 33:22: "De HEERE is onze Rechter, de HEERE is onze Wetgever, de HEERE is onze Koning."

Heilbegerigen, die het om Jezus te doen is geworden, dat is de zaak die uw zielen hebben moeten en waar uw begeerte naar uitgaat, dat gij met Jezus in het geloof ondertrouwd mag worden, en Hem ook kennen, ja, voor u kennen, volgens Hos. 2:19, om alzo te zijn een ontfermd Lo-Ruchama en Lo-Ammi, tot welke de Heere zegt: "Gij zijt Mijn volk." En hetwelk wederom in geloof zeggen mag: "O, mijn God." En zonder welke genade bevindelijk te kennen, gij geen rust in en voor uw zielen kunt of wilt vinden. O nee, maar in het vinden van de Heere Jezus, is alleen uw rust opgesloten.

O onbekeerden, dat missen uw zielen nog geheel, want gij wilt van de zonden niet af, en gij ziet geen noodzakelijkheid noch dierbaarheid in Jezus. Gij mag eens nu en dan kloppingen van uw consciëntie kennen en benauwde angsten gevoelen, die uw zielen soms voor een tijd hooggaand beroeren en tot de plichten drijven. Maar gij kent nog geen Jezus, noch de noodzakelijkheid of volheid en dierbaarheid van Hem, noch uw gehele afgescheiden staat van God, en uw liggen onder de wet en onder haar vloek, Gal. 3:10, en daarom wordt gij niet ziek en gij kunt uzelf helpen, Openb. 3:17; Jes. 57:10-12.

De aanleiding nu, waardoor de Heere Jezus te scheep ging, was omdat het reeds laat op de dag en avond geworden was, zoals wij zien in vers 16. En ook, omdat Jezus van vele scharen Zich omringd zag, vers 18. Omdat Hij die nu wilde ontwijken, gaf Hij bevel aan de andere zijde over te steken. Zo zien wij dat Christus van plaats verandert, als Zijn werk daar is afgedaan, waar Hij pleegt te verkeren. Zie dit nadrukkelijk in Luk. 4:42-43, want het was de spijze van de Heere Jezus om te doen de wil Desgenen die Hem gezonden had, en Zijn werk te volbrengen, Joh. 4:34.

De plaats waarvandaan Christus wegvoer was Kapérnaüm, volgens vers 5. Die plaats en stad, waar Hij zeer veel wonderen gedaan had, waarom de Heere Jezus zegt, Matth. 11:23-24: "En gij Kapérnaüm, die tot den hemel toe zijt verhoogd, gij zult tot de hel toe nedergestoten worden. Want zo in Sódom die krachten waren geschied die in u geschied zijn, zij zou tot op den huidigen dag gebleven zijn. Maar Ik zeg u, dat het den lande van Sódom verdraaglijker zal zijn in den dag des oordeels dan u." Nu, deze plaats en stad verliet Jezus. Wij leren hieruit:

1. Dat steden en plaatsen maar gelukkig zijn, zolang er Jezus is. O, als Die wijkt en heengaat, dan gaat vandaar alle heerlijkheid en eer. Dan is alles Ikabod, 1 Sam. 4:21, met de kanttekening aldaar.

2. Dat de Heere Jezus zulke steden en plaatsen, waar de grootste voorrechten van het Evangelie plaats hadden, van dezelve weder beroven en verlaten, ja, zelfs Zijn huis en erfenis en de beminden Zijner ziel in de hand hunner vijanden geven kan, om hun ongeloof en onvruchtbaarheid, Jer. 12:7. En dan bedekt de duisterheid die aarde en de donkerheid die volkeren, terwijl des Heeren heerlijkheid over Zijn volk opgaat, Jes. 60:2. Zie, zo veel kerken, waar dit in bewaarheid is, en zo veel landen waar de Heere Jezus weleer Zijn kandelaar gesteld had, en waar nu de vloek en verblinde afgoderij over uitgespreid is en alle goddeloosheid en verharding in gevonden wordt, ja, waar Gods oordelen op rusten, met een gehele ontbloting van de kennis Gods.

De plaats waarheen de toeleg van de Heere Jezus was te varen, was de landstreek der Gergesenen, vers 28. En wel, om daar een liefdeswonder en een almachtige daad van Zijn ontferming te oefenen aan twee aller-ellendigste onderwerpen, waar de duivel zich vreselijk op uitliet. Zie hier, wat een oneindige liefde van de Zone Gods, om deze reis zo vrijwillig aan te vangen, om deze zo hooggaande ellendigen te gaan redden, en dat zo geheel zonder iemands verzoek in dezen. Want immers, deze ellendigen en door de satan zo jammerlijk gevangen mensen, konden de Heere Jezus niet verzoeken deze reis te doen tot hun hulp en redding, uit hun zo nare en beroerende ellendestaat. O nee, de discipelen konden de Heere Jezus ook niet verzoeken om deze reis, tot zo'n gewichtig einde te doen, noch Hem daartoe aanzetten. Want zij wisten waarschijnlijk zelf niet eens, dat er in dat afgelegen land twee zulke jammerlijke, ellendige en van de satan gebonden mensen waren. En bij gevolg; niemand dacht om deze ellendigen, ten einde Jezus hen helpen mocht. En ja, zo was het ook met u, Godzaligen, ieder in uw natuur- en rampstaat onder satansbanden. Nee, geen oog had medelijden met u. En niemand zorgde voor uw verloren zielen. Maar o, liefde van Gods Zoon! Jezus kende deze twee erbarmelijke mensen. En Hij wist dat zij in dat land waren en daar in die akelige graven huisvestten. En daarom deed Hij zo vrijwillig deze reis om hunnentwil. Want Zijn Goddelijk alwetend liefdesoog zag deze twee ellendige en hulpeloze mensen, en daarom voer Hij daarheen over zee, om hen te redden en van satansbanden los te maken, en hen tot vrijgelatenen des Heeren te stellen.

O, wat is de liefde van de Heere Jezus grondeloos, om des Vaders gegevenen te vergaderen en toe te brengen. Ja, wat is Zijn medelijden teder, wonderlijk en werkdadig! En wat neemt Hij niet al moeite om Zich over ellendigen te ontfermen, die zich in des satans geweld gevallen vinden. Immers, daartoe was Zijn komen in de wereld, als die verheven Persoon Gods en Middelaar Gods en der mensen, tot zo'n verheven en zalig einde voor gevangen zondaren en tot hun heil voor tijd en eeuwigheid.

O ja, daarom wilde Hij toch die grote reis ondernemen van de hemel der heerlijkheid, naar de lage en zondige aarde. En dat om zoveel stormen en golven van ellenden, lijden, druk en de toorn van de almachtige God te ondergaan, om Zijn uitverkoren gevangenen van de banden van de duivel los te maken en in vrijheid te stellen, Jes. 42:7; Hebr. 2:14-15.

Leren wij hieruit, vrienden, tot nut van onze zielen, dat geen ziel zo gevangen kan zijn, of zo jammerlijk verstrikt kan zijn in duivelse banden en geweld, noch zo ver van alle hulp verwezen en verstoken kan zijn, noch zo hopeloos ellendig en van alle middelen tot heil vervreemd kan zijn, of de Heere Jezus heeft macht, raad en gewilligheid om de zodanigen hun doodsschaduw te veranderen in een morgenstond, en zodanig omzwervende gevangenen los te maken, Jes. 51:14, en om zo te tonen dat Hij is een God van zaligheid, ja, van volkomen zaligheid, Ps. 68:21. Maar ach, vrienden, laat ons ook dit leren en toch trachten te geloven; wij zijn allen onder de macht van de duivel en zijn heerschappij geboren, en daaruit moeten wij verlost worden, volgens Hand. 26:18. Of anders zijn en blijven wij in zijn strikken gevangen slaven naar zijn wil, 2 Tim. 2:26. O, waren hier zodanigen, die hun zielsellende en de kwellende macht van de duivel gevoelen, en daarover verlegen zijn. O, de Heere Jezus wil tot uw graven komen om u uit te redden. En daarom gij, de zodanigen komt, wendt u naar Jezus. Hij kan satan en al zijn geweld als een bliksem uit uw zielen schelden en u als een vuurbrand uit het verderf redden, Zach. 3:2.

Godzaligen, aanbidt en verheft de rijkdom van de Goddelijke genade, als gij op uw weg ondervindt:

1. De almachtige liefde van de Heere Jezus, dat Hij de werkende macht van de duivel op uw lichamen niet toelaat. O, wat een weldaad Gods is dit niet. Ach, de satan zou u anders zo'n verschrikkende duivel zijn.

2. Dat Hij de woedende macht van de satan bepaalt, als hij zich op uw zielen uitlaat, en hem dan ook tijdig scheldt, doende u ondervinden, dat Hij, uw Heiland, zorg draagt, dat alle instrumenten die tegen u bereid worden, niet gelukken, en alle tongen die in het gericht tegen u opstaan, verdoemd worden; door Hem, die de Heere uw gerechtigheid is, Jes. 54:17. En dat Hij uw zielen dan weder met vrede en kalmte bedeelt.

O, hoe menige strik van de satan, waar uw ziel zich in bevond als een vogel in het net, en die u scheen te zullen doen omkomen, heeft de Heere Jezus wel niet verscheurd! En Hij heeft u stof gegeven om juichende te zeggen: "Hij zond van de hoogte, Hij nam mij; Hij trok mij op uit grote wateren. Hij verloste mij van mijn sterken vijand, en van mijn haters, omdat zij machtiger waren dan ik. Zij hadden mij bejegend ten dage mijns ongevals, maar de HEERE was mij tot een Steunsel. En Hij voerde mij uit in de ruimte, Hij rukte mij uit; want Hij had lust aan mij", Ps. 18:17-20. O, herdenk dit meer. Sta er meer bij stil tot roemerkentenis van de Heere en Zijn trouw, en zing veel:

Want als ik neer lag onder voet,
Geholpen heeft mij onze God almachtig,
Dies wees tevreden, o mijn ziel klachtig,
Nadien dat d' Heer' u deze weldaad doet.

Gij hebt, Heer' mijn ziel bevrijd van de dood,
Mijn ogen van tranen, mijn voet voor vallen,
Dies wil ik wandelen, mijn dagen allen,
Vromelijk voor U, o mijn God, zeer groot.

Maar het doel nu van deze reis van de Heere Jezus was voornamelijk tot deze drie dingen:
(1) Zijn Vaders wil en werk te doen.
(2) Zijn Vader te verhogen en te verheerlijken.

(3) Ellendigen tot zegen te zijn en te helpen.

O vrienden! Dit moest ook als wij reizen of ons ergens naar toe begeven, ons doeleinde en beoging zijn. En te dien einde, eer wij ons op reis begeven, moeten wij altijd met Mozes bidden: "Heere, indien Uw aangezicht niet medegaan zal, doe ons van hier niet optrekken", Ex. 33:15. Om alzo te ondervinden dat de Heere onze Bewaarder is, en onze Schaduw aan onze rechterhand. Ja, opdat de Heere onze uitgang en ingang bewaren en zegenen zal van nu aan tot in der eeuwigheid, Ps. 121:5 en 8, en om zo in alle plaatsen een goede reuk van Christus gevonden te worden, volgens 2 Kor. 2:15. Ach vrienden, het is zo goed en zoet in gezelschap met Jezus te reizen. Dat ondervond de kamerling in Hand. 8:39. Hij reisde zijn weg met blijdschap.

Nog wil ik hier dit opmerken: als wij hier en elders door de Evangelisten beschreven vinden, dat de heerlijke Heere Jezus zo gedurig van plaats verwisselde, en Zich doorgaans overal maar een korte tijd ophield, zo hebben:

a. Onbekeerde en onbegenadigde mensen hieruit te leren, om gebruik te maken van de tijd des welbehagens, en van Jezus' bezoeking, terwijl Hij nog te vinden is, en om Hem te zoeken en aan te roepen, terwijl Hij nabij is, Jes. 55:6. Anders, zo neemt Hij de kandelaar van het Evangelie vele malen weg, Openb. 2:5. En wee dan zo'n volk, want het Evangelie is het enige, dierbare middel tot zaligheid, waarin Jezus vrede verkondigt degenen, die verre en nabij zijn, Ef. 2:17. Wordt dan het Evangelie weggenomen, dan gaat het enige middel tot zaligheid weg, en het is dan zoals er staat in Hos. 9:12: "Want ook, wee hun, als Ik van hen zal geweken zijn!" Het is daarom zeer opmerkelijk, hetgeen er staat in Gen. 7:16, nadat de dieren die God behouden wilde, alsook Noach met de zijnen, in de ark ingegaan waren: "En de HEERE sloot achter hem toe."
O, toen was het ingaan in de ark gedaan. En daar was geen mogelijkheid ter behoudenis meer. Maar o, hoe velen zullen te laat zoeken in te gaan door de enge poort en zullen dan niet kunnen. Te weten, nadat de Heere des huizes de deur zal gesloten hebben, en wanneer men dan hopeloos zal moeten buiten staan, Luk. 13:24-25. En dat wordt soms hier al eens ondervonden, wanneer alle kloppingen van de Heilige Geest verzondigd zijn, en of men dan al zal zeggen: "Wij hebben in Uw tegenwoordigheid gegeten en gedronken, en Gij hebt op onze straten geleerd", het zal toch niet helpen. Want de Goddelijke Heere Jezus zal zeggen: "Ik ken u niet, vanwaar gij zijt; wijkt van Mij, alle gij werkers der ongerechtigheid."

b. Bekeerden en begenadigden, leert gij hieruit:

1. Om als de bruid de Koning te binden op de galerijen van uw gelovige zielswerkzaamheden, Hoogl. 7:5. En te handelen als de bruid deed, Hoogl. 3:4, welke haar Liefste gevonden hebbende, Hem vasthield en niet liet gaan, totdat zij Hem in haar moeders huis gebracht had en in de binnenste kamer van degene die haar gebaard had. En om als de Emmaüsgangers Jezus te dwingen om met en bij u af te komen, of te blijven, Luk. 24:29. Ja, dat de gezegende Heere Jezus wil blijven in dat land en in dat gedeelte van de Kerk, waarin Zijn voorzienige hand u geplaatst heeft, volgens Ps. 122:6 en 8.

2. Ja, zoek ook gelovig te beseffen en te leren, dat de tegenwoordigheid van Christus onder zeer gevoelige verruiming in en aan de ziel, al doorgaans kortstondige bezoeken en genietingen zijn. Zie dit in Luk. 24:31; Joh. 20:17.

3. Leer tevens aan de andere zijde, dat het ook wel soms u ten voordeel, en zelfs uit vrijmachtige liefde Gods is, als de Heere Jezus eens werkelijk met Zijn gevoelige genade van uw ziel wijkt, en Zich inhoudt, zie Joh. 16:7. En dat het u nut is, dat Hij op die wijze van u

weggaat. O, dit is voor vele Godzaligen een al te onbekende zaak en les. Maar o ja, onder gemis van gevoelige genade blijft Zijn belofte nog vast en onveranderlijk, Joh. 14:18: "Ik zal u geen wezen laten." En Zijn troostwoord is, Joh. 16:22: "Gij dan hebt nu wel droefheid, maar Ik zal u wederom zien, en uw hart zal zich verblijden, en niemand zal uw blijdschap van u wegnemen." O, wat is een geloofsblijdschap dierbaar! Doch, dit is voor ware gelovigen doorgaans al zeer moeilijk te leren, alzo die door klein geloof met Thomas veel van zien, tasten en gevoelen houden, en daarop hun meerdere en mindere hoop gronden, nadat zij dat al of niet ondervinden; ziende meer op het genot dan op de God des verbonds, en op de grote en dierbare beloften Gods zelf. Maar wij zeggen: O, leer eens dit, namelijk dat Zijn wegblijven van u en het niet aanstonds en dadelijk vervullen van uw ootmoedige zucht, en de hartelijke en zuivere begeerten van uw ziel, ook liefde en wijsheid is, en Hem en Zijn Vader en Geest tot heerlijkheid. Zie dit zo nadrukkelijk in dat geval, wat wij lezen in Joh. 11, omtrent de weg van de Heere Jezus met Lazarus, Zijn vriend.

Wat is er betamelijker voor een heilzoekende ziel, dan uit te zien naar de Heere, en te wachten op de God zijns heils, die op Zijn tijd en wijze, maar ook in Zijn eigen weg horen en komen zal, Micha 7:7. Vertrouwende dat Hij het gezicht ter bestemder tijd en op het einde voortbrengen en niet liegen zal. Ja, zo Hij vertoeft, verbeid Hem; want Hij zal Gewis komen en niet achterblijven, Hab. 2:3. Ja, gelovende, dat die Christus, Die voor de ziel als achter de muur staat, Zich nog eens blinkende uit de vensteren en traliën weer zal vertonen, Hoogl. 2:9.

Omtrent Jezus' gaan in het schip met Zijn discipelen, wil ik nog vragen: Dewijl de Zone Gods, de Heere Jezus hier over de zee wilde reizen, waarom treedt Hij in een schip? En waarom maakt Gods Zoon door Zijn almacht deze zee niet zoals wel op een andere tijd, tot een vaste weg om er op te wandelen, Matth. 14:25?
Daarop kan men antwoorden:

Ten eerste, dat was de weg en de raad van de Heere Jezus niet, noch Zijn wil om zulks hier te doen. Hij is de soevereine Heere. Ten andere, de Heere Jezus had hoge en heerlijke einden voor, die Hij door deze reis in het licht wilde stellen. En ten derde, dat Hij Zich hier van een gewoon middel, namelijk een schip, bediende, was om ons daardoor deze twee dingen te leren:

a. Dat men zeer zondigt als men de gewone middelen, die de Heere ons in Zijn voorzienigheid geeft, verwaarloost of verwerpt. En als men naar ziel of lichaam, zonder het gebruik van de geordineerde middelen van God wil wachten geholpen te worden, ja, waarlijk, dan verzoekt men de Heere, Matth. 4:6-7. Nee, vader Jakob handelde daarom betamelijk in die zo benauwde omstandigheden met Ezau, zijn bloeddorstige broeder. Hij gebruikte de nodige middelen om hem te verzoenen, Gen. 32:13-23. En zo is het ook in de genade. De middelen en de einden heeft de Heere samengevoegd. Zal een Cornelius bekeerd worden en zijn huisgezin, hij moet naar Petrus te Joppe zenden, en die zal hem de Heere Jezus verkondigen, Hand. 10. De engel liet dat werk voor de apostel Petrus over. Zal een Lydia te Filippi worden toegebracht, een Paulus zal juist daar moeten komen prediken, terwijl de Geest niet toeliet, dat Paulus naar Bithynië zou reizen. Zal een stokbewaarder worden gezaligd te Macedonië, diezelfde Paulus zal aldaar juist in de gevangenis moeten komen, Hand. 16:23. Zie, zo heeft de Heere middelen en einden samen gepaard. Wil men dan ook een voorwerp van de Goddelijke vrije genade worden, zo moet men te Jeruzalem blijven. Dat is, onder de middelen, en wachten op de belofte des Vaders, Hand. 1:4. En zich in de weg zetten, waar Jezus zal voorbijgaan. Zie in dezen het geval van Zacheüs, en het zalige vruchtgevolg voor hem, Luk. 19:1-10. Ja, maar, wil men ook tot een zalig aandeel aan Christus komen, en tot ware zielsrust en vordering, zo moet men toch vooral daarnaar staan, om tot een dadelijk en werkzaam gelovig aannemen van Christus te

komen, Joh. 1:12, en men moet zichzelf niet voldoen met begeerten en een oprechte welmenendheid, enz. Nee, maar men moet Jezus tot zijn Deel krijgen, Joh. 15:6. En willen Godzaligen de ontdekking en de openbaring van de Heere Jezus bij vernieuwing in hun ziel hebben, zo moeten zij zich daar heen wenden, waar men met de apostelen de Heere Jezus meent te vinden en Hem mag verwachten, zie Joh. 20:19, 24 en Hoogl. 3:1-4. Omdat Thomas dat naliet, moest hij zoveel langer wachten. Daarom vermaant de apostel Paulus de Hebreeën ernstig, Hebr. 10:25, de onderlinge bijeenkomsten niet na te laten, gelijk sommigen de gewoonte hebben. En het ogenblik dat de Geest van Christus zo overvloedig op het Pinksterfeest werd uitgestort, was toen de gelovigen allen bijeen waren. En de uitwerking was, dat zij dagelijks eendrachtig in de tempel volhardende waren. En van huis tot huis brood brekende, aten zij tezamen met verheuging en eenvoudigheid des harten, Hand. 2:44, 46. O, hoe zoet is het, als broeders zo liefelijk en eendrachtig samenwonen, Ps. 133:1.

b. Maar dan heeft men ook dit te leren, dat men zondigt als men te veel op middelen in het lichamelijke of geestelijke steunt. Even alsof alles wél was, als men maar bekwame middelen heeft. Dan verlaat en veracht men de Heere, evenals Asa, welke op de koning van Assyrië steunde en niet op de Heere, 2 Kron. 16:7 en 12. En gelijk de Korinthiërs, 1 Kor. 3:4-5: "Want als de een zegt: Ik ben van Paulus; en een ander: Ik ben van Apollos; zijt gij niet vleselijk? Wie is dan Paulus, en wie is Apollos, anders dan dienaars door welke gij geloofd hebt, en dat, gelijk de Heere aan een iegelijk gegeven heeft?"

Godzaligen, bent u wel genoeg aan deze uw zonden ontdekt en gestorven, en los van de schepselen, zo ver het betaamt en de wil van God is over u? Ik weet, o neen. Velen staan niet eens recht bij deze hun zonden stil. En evenwel, de Heere roept u toe: "Gij zult geen andere goden voor Mijn aangezicht hebben." Ja, vrienden, hebt gij dit zondekwaad zelfs wel verstandig onder uw oordeel? Bemantelt gij het niet veeleer voor God en mensen? Leeft gij in alles wel afhankelijk genoeg van en opziende tot de Heere Jezus, Die alles in allen is en steeds zijn moet, zullen de middelen uw zielen tot zegen zijn? Ach nee, in dezen zult gij ook vol van melaatsheid gevonden worden voor de Heere. Waar vandaan anders zo veel woelen en zo veel beroering, wanneer de Heere uw geliefde Izaks opeist en uw gewenste dingen wegneemt, die u ter leen gegeven waren? O vrienden, staat meer naar de gestalte van Asaf, Ps. 73:25-26: "Wien heb ik nevens U in den hemel? Nevens U lust mij ook niets op de aarde. Bezwijkt mijn vlees en mijn hart, zo is God de Rotssteen mijns harten en mijn Deel in eeuwigheid."

Maar laat ons voortgaan om te bezien wie met de Heere Jezus in het schip gingen en Zijn reisgenoten waren. Men leest in Joh. 10:27, dat de Heere Jezus zeide: "Mijn schapen horen Mijn stem, en zij volgen Mij." O ja, hier zien wij het in onze tekst, vers 23 bewaarheid: "En als Hij in het schip gegaan was, zijn Hem Zijn discipelen gevolgd."
De discipelen, namelijk de twaalf apostelen en verscheidene anderen, die de onderwijzing en de lering van de Heere Jezus met lust en liefde ontvingen, en aanschouwers van Zijn Goddelijke wonderen waren, om daarvan in het vervolg te kunnen getuigen, en alzo te zeggen: "Hetgeen wij dan gezien en gehoord hebben, dat verkondigen wij u", 1 Joh. 1:3. O gelukkige leraren en discipelen, die ware leerlingen van Jezus zijn, om zo anderen tot Jezus te leiden. De tekst zegt: "En als Hij in het schip gegaan was, zijn Hem Zijn discipelen gevolgd." Zij zijn Hem gevolgd. Alzo beantwoorden zij aan Zijn bevel en aan hun plicht en aan hun zielsbelang.

Zie eens, gaat Jezus te scheep, de discipelen volgen Hem. En geen wonder, tot wien of waarheen zouden zij toch beter gaan? Want Hij alleen heeft de woorden des eeuwigen levens, Joh. 6:68. O, dat volgen van Jezus, Godzaligen, als het Goddelijk Troonlam, wat is dat een gezegende, zalige en betamelijke gestalte voor uw zielen. Maar o, mijn vrienden, wat was hier

een gezegend reisgezelschap binnen dit boord. Wie zou hier geen medereiziger onder dit gezegend gezelschap hebben willen zijn? En wat zullen die een veilige en gezegende en aangename en voorspoedige reis doen met elkander, onder hemelse samenspraken, over al die Goddelijke lessen die zij op de berg van de Heere Jezus gehoord hadden, volgens kapittel 5, 6 en 7. Ja, het is zo, zij zullen wel een gezegende reis, vol van Goddelijke wonderen en zegen doen, maar echter, vrienden, niet zonder zware beproevingen des geloofs daar benevens te ondervinden, en dit is hier voor onze aandacht wel op te merken.

Volgen hier de discipelen de dierbare Jezus in het schip, o, laten wij hieruit dit volgende leren:

1. Hierin vinden wij een recht kenmerk van ware begenadigden, en van rechte discipelen en liefhebbers van de Heere Jezus. Zij volgen Hem overal na. O ja, en zij zijn zo graag dicht en nabij Jezus. En geen wonder, zij zijn die gekochten uit de mensen, die het Lam volgen waar het ook heengaat, Openb. 14:1-4. Trouwens, hun zielen kleven Hem achteraan, terwijl Zijn rechterhand hen ondersteunt, Ps. 63:9. En hun zielsbetuiging is, volgens Jes. 26:8-9: "Wij hebben ook in den weg Uwer gerichten U, o HEERE, verwacht; tot Uw Naam en tot Uw gedachtenis is de begeerte onzer ziel. Met mijn ziel heb ik U begeerd in den nacht, ook zal ik met mijn geest, die in het binnenste van mij is, U vroeg zoeken; want wanneer Uw gerichten op de aarde zijn, zo leren de inwoners der wereld gerechtigheid." Ja, zij kunnen betuigen met Asaf, Ps. 73:28: "Mij aangaande, het is mij goed nabij God te wezen." En met de Moabitische Ruth, kapittel 1:16-17: "Maar Ruth zeide: Val mij niet tegen, dat ik u zou verlaten, om van achter u weder te keren; want waar gij zult heengaan, zal ik ook heengaan, en waar gij zult vernachten, zal ik vernachten; uw volk is mijn volk en uw God mijn God. Waar gij zult sterven, zal ik sterven en aldaar zal ik begraven worden; alzo doe mij de HEERE en alzo doe Hij daartoe, zo niet de dood alleen zal scheiding maken tussen mij en tussen u." Zie de gehele Bijbel door, daarin zult gij deze werkzaamheid en gestalte van Gods ware volk bevestigd zien. O nee, het zijn geen Gallio's en onverschillige mensen. Het zijn geen Laïs en zorgeloze mensen. Het zijn geen gerusten te Sion, of zekeren op de berg van Samaria. Het zijn ook geen hinkenden op twee gedachten, tussen Baäl en de Heere. Nee, terwijl de Heere God is, zo volgen zij Hem, 1 Kon. 18:21. Het zijn ook zulken niet, die zo wat delen kunnen tussen Christus en de wereld. Die met Ezau's handen en met Jakobs" stem zich voldaan kunnen houden. Ik meen, die de woorden en wat uitwendige plichten voor God en de wandel en de zielsgenegenheden voor de wereld houden. O nee, maar het zijn zulken, die de God der vaderen kennen, en Hem dienen met een volkomen hart en met een gewillige ziel, 1 Kron. 28:9.

2. Uit dit volgen van de discipelen van de Heere Jezus kunnen wij leren, dat Gods erfdeel heeft te staan en te zoeken naar dat vaste voornemen des harten, om bij de Heere te blijven, niet alleen als men op de berg aan Zijn voeten in een gezegende stilte zitten mag, om Zijn heilwoorden te horen, maar ook dan, als Hij ons in de zeeën van beproeving en diepten leidt en voert, vol gevaren en donkere omstandigheden. Daarom is de les van Jezus, Matth. 16:24: "Toen zeide Jezus tot Zijn discipelen: Zo iemand achter Mij wil komen, die verloochene zichzelf, en neme zijn kruis op en volge Mij." Zo betuigden de gelovigen van zichzelf, Ps. 44:18-19: "Dit alles is ons overkomen, nochtans hebben wij U niet vergeten, noch valselijk gehandeld tegen Uw verbond. Ons hart is niet achterwaarts gekeerd, noch onze gang geweken van Uw pad." En de apostel Paulus betoonde diezelfde vastigheid voor Jezus en Zijn zaak; want ofschoon hem voorzegd werd, dat hem vele banden en verdrukkingen aanstaande waren, zo zeide hij, Hand. 20:23-24: "Dan dat de Heilige Geest van stad tot stad betuigt, zeggende dat mij banden en verdrukkingen aanstaande zijn. Maar ik acht op geen ding, noch houd mijn leven dierbaar voor mijzelven, opdat ik mijn loop met blijdschap moge volbrengen, en den dienst, welken ik van den Heere Jezus ontvangen heb, om te betuigen het Evangelie der genade Gods."

Ja, al werd hij tot een drankoffer gemaakt, als Jezus maar in zijn leven of dood werd groot gemaakt, het was hem om het even.

II. De storm die hen overkwam en het slapen van de Heere Jezus daaronder

Wat ons nu verder staat te beschouwen in onze tekstwoorden en naar onze verdeling, is eerst de storm die hen onverwacht op zee overkwam, en ten tweede, het slapen van de Heere Jezus daaronder, volgens vers 24: "En zie, er ontstond een grote onstuimigheid in de zee, alzo dat het schip van de golven bedekt werd; Maar Hij sliep."

Wat het eerste betreft, de evangelist zegt: "En zie, er ontstond een grote onstuimigheid in de zee, alzo dat het schip van de golven bedekt werd." De evangelist Markus zegt in kapittel 4:37: "En er werd een grote storm van wind, en de baren sloegen over in het schip, alzo dat het nu vol werd", namelijk van zeewater en golven. O, wat een benauwde en diep beproevende omstandigheid voor deze discipelen!

De volzalige en verheven Verbonds-God van Zijn volk betuigt zeer nadrukkelijk, Jes. 55:8: "Mijn gedachten zijn niet ulieder gedachten en uw wegen zijn niet Mijn wegen, spreekt de Heere." Waarlijk, dat is een waarheid, die de Heere Zijn volk in vele gevallen bij ondervinding leert kennen, alleszins waarachtig te zijn. Maar inzonderheid wordt het ook hierin ondervonden, dat begenadigden uit onkunde zich een verkeerde voorstelling maken van hun weg. Wanneer de Heere hen zo lokt en dikwijls zo naar het hart spreekt, Hos. 2:13, en zij zo gemeenzaam met Jezus mogen omgaan en onder zo veel zielsverruiming mogen leven en wandelen en daarbij zo van Hem door alles en over alles als heen gedragen worden, waardoor zij de Heere Jezus zo gemakkelijk volgen, ja, in ruimte kunnen nalopen, dan stellen zij zich voor dat de hemelweg en hun pad daarheen zo gemakkelijk, vreugdevol, troostvol, stil, verborgen, nabij en vrij met God en Jezus zal blijven en zij daardoor in tederheid en heiligheid zullen toenemen. Zij stellen dus de heiligheid in de vertroostingen des Geestes en in de verkwikking, en vergeten hetgeen er staat in Hos. 2:13: "En Ik zal hen voeren in de woestijn." Te weten, in de woestijn van vele beproevingen, zowel uitwendig als inwendig, en dat heilig, wijs en vrijmachtig, opdat God Zichzelf in die wegen een heerlijke Naam zou maken, en hen leren door het geloof en langs een moerbeziëndal te gaan, van kracht tot kracht naar Sion, Ps. 84:7-8. En omdat dit zo van hen niet geloofd wordt op die tijden, zo is hiervandaan dan ook al dat ongelovig bedeesd staan en handelen van hen, en al die diepe moedeloosheden en twijfelmoedigheden, die hun zielen dan vervullen en aangrijpen, wanneer de Heere Zijn weg met hen verandert, en Zich verborgen of stil begint te houden met Zijn vertroostende uitlatingen en gevoelige liefde, of hen lichamelijk of geestelijk in diepe beproevingen en smartelijke wegen brengt, zodat de ziel meer haar weg in het duister wandelt, zonder licht te zien, Jes. 50:10. En te meer, als hen dit zo onverwacht, en genoegzaam onmiddellijk van Gods hand overkomt en ontmoet, uit en naar Zijn vrijmachtig welbehagen, niet denkende dat dit veelszins Gods weg geweest is met Zijn volk door alle tijden. Want toch des Heeren woord is, Jes. 42:16: "En Ik zal de blinden leiden door den weg dien zij niet geweten hebben, Ik zal hen doen treden door de paden die zij niet geweten hebben; Ik zal de duisternis voor hun aangezicht ten licht maken en het kromme tot recht; deze dingen zal Ik hun doen en Ik zal hen niet verlaten." En Zach. 13:9: "Ik zal dat derde deel in het vuur brengen en beproeven gelijk men goud beproeft."

En zie, hier zien wij het ook bevestigd en afgeschetst in onze woorden, want de evangelist zegt in vers 24: "En zie, er ontstond een grote onstuimigheid in de zee, alzo dat het schip van de golven bedekt werd." Het wil zeggen, op het aller-onverwachtst en wel nadat zij enige tijd in stil weer met de Heere Jezus gezegend gevaren hadden, in onderlinge samenspreking tot

zielssterkte. O, hoe gezegend zal dat eraan toegegaan zijn, en hoe zullen zij in kracht ondervonden hebben, dat Zijn verborgenheid met deze oprechten was, en dat Zijn woord der belofte waarheid is, Jes. 49:10: "Zij zullen niet hongeren noch dorsten, want hun Ontfermer zal ze leiden." En Jes. 54:13: "En al uw kinderen zullen van de HEERE geleerd zijn, en de vrede uwer kinderen zal groot zijn." Maar zie, in zo'n gezegende omstandigheid ontstond er een orkaan op zee en een verschrikkelijkste storm en onweder, welke het schip en golven nu eens hemelhoog verhief en dan in de afgronden nederwierp, waardoor zij al hun zoete samenspraken met Christus niet alleen verstoord zagen en verloren zagen gaan, maar ook wel veelszins vergeten zullen hebben, met al de gehoorde lessen die op de berg, kapittel 5, 6 en 7 aan Jezus' voeten genoten waren, op zo'n Goddelijke wijze. En dus vonden zij dat zo gezegende gesprek afgebroken. En hun zielen werden integendeel vol van verwarring en in beroering gebracht. O, wat een gevoelig verlies! Wat een smartelijke verandering!
Maar o ja, vrienden, zo gaat het wel meer tussen Christus en de zielen Zijner kinderen, in tijden van de aangenaamste en zaligste gemeenschapsgenietingen met Hem. Hoe was het met David, Ps. 30:7. O, dat wij dit opmerken en ter harte nemen.

Laten we nu voortgaan om over deze woorden enige nuttige aanmerkingen te maken.

Wat betreft de zee, waarvan hier gemeld wordt, zo merk ik hierover op, dat de zee een zeer gepast zinnebeeld is van de wereld en wereldse mensen, want:

a. De zeewateren zijn brak, zout en ziltig, en dus gans ongeschikt en onaangenaam voor een dorstige. Maar hetgeen ook doorgaans de wereld aan Godzaligen inschenkt, zijn bittere wateren van Mara, wateren van verdrukking uit een drieling, en die hun zielen wel eens tot God doen uitkermen: "De versmaadheid heeft mijn hart gebroken, en ik ben zeer zwak, en ik heb gewacht naar medelijden, maar er is geen", Ps. 69:21.

b. In de zeewateren is een gedurige beweging. En zo worden de wereld en de onbekeerde mensen daarom ook vergeleken bij een voortgedreven zee, die niet kan rusten en welker wateren slijk en modder opwerpen, Jes. 57:20. En dus is hier het land der ruste niet, Micha 2:10.

c. De zee is zeer gevaarlijk; daarin liggen banken en klippen. Gevaarlijke draaikolken en maalstromen hebben daarin plaats. Zo is ook de wereld. O, wat al gevaarlijke omstandigheden en verzoekingen, enz. worden er niet gevonden, om ware het mogelijk, de Godzaligen voor eeuwig schipbreuk te doen lijden. Daarom heeft de Heere Jezus Zijn volk dagelijks geleerd te bidden: "Vader, leid ons niet in verzoeking", Matth. 6:13.

De heilige schrijver voegt er nu bij, dat er in de zee van Gennésareth een grote onstuimigheid ontstond, en een zware storm hen overviel, na hun stille en gezegende scheepsgang en afvaren met de Christus, hun Meester, en dat niettegenstaande Hij hen Zelf in dit scheepje en op deze zee gebracht had en hen deze reis te doen bevolen had. Want daar moeten wij hier ook vooral ons oog op houden. Daaruit trek ik deze lering en opmerking voor Gods begenadigd volk, dat zo ook een begenadigde voor een tijd of tijden onder een gezegende bevinding van de tegenwoordigheid van de Heere Jezus in en aan zijn ziel, met bezadigde stilte en vrede van het gemoed, leven kan. Zodat de Heere bij gedurige vernieuwing het licht Zijns aangezichts over de ziel verheft, en zij met de bruid kan zeggen, Hoogl. 2:3: "Als een appelboom onder de bomen des wouds, zo is mijn Liefste onder de zonen; ik heb groten lust in Zijn schaduw, en zit eronder, en Zijn vrucht is mijn gehemelte zoet." En met David, Ps. 23:3: "Hij verkwikt mijn ziel; Hij leidt mij in het spoor der gerechtigheid om Zijns Naams wil." Zodat men zich verheugt in de Goddelijke goedertierenheid, Ps. 31:8, en met David kan zingen, volgens Ps. 27:1: "De HEERE is mijn Licht en mijn Heil, voor wien zou ik vrezen? De HEERE is mijn levens Kracht, voor wien zou ik vervaard zijn?" Maar zie, de Heere verandert Zijn hand en weg, en dat onverwacht,

als men zulks het minste denkt of verwacht, zodat er schielijk op de ziel komt een beneveling en wolk op het verstand. En dan een dikke donkerheid in de gehele ziel en over al de Goddelijke geloofsvoorwerpen. En dan een angstige vrees met een verschrikking en twijfeling, zoals Abraham overviel, Gen. 15:12, en David, Ps. 30:8: Als hij dacht dat zijn berg vaststond door 's Heeren goedgunstigheid, zo verborg de Heere Zijn aangezicht en hij verschrikte. Of daar valt wel op en in de ziel een nare storm en noodweer van verzoeking. Zo ondervonden het de apostelen in het Avondmaal, Matth. 26, wanneer zij daar de liefdespanden genoten en de lofzang gezongen hadden met hun dierbare Meester, en hun zielen zo verwijd waren door die liefdemaaltijd. Zie, zo kwamen zij kort en schielijk daarop in dat nare Gethsémané, en in die nare nacht van dodelijke verzoeking voor hen en hun geloof, en onder de zo hevige ziftingen en aanvallen van de satan, Matth. 26, Luk. 22, gelijk Paulus zulks ook ondervond, 2 Kor. 12:7 en Ef. 6:16. Hij meldt van de vurige pijlen van de satan, omdat zij brandend en verzengend zijn. En die waren door hem ook ondervonden na die zo heerlijke openbaring Gods.

Deze pijlen van de satan, die de ziel als een storm en vreselijk noodweer overvallen, kunnen verscheidene pijlen zijn:

1. Soms hebben zij meer betrekking omtrent een volzalig God, ter lastering en ontering.
2. Of zij strekken een heerlijke Middelaar Jezus Christus tot hoon en smaad. O, wat heeft de duivel soms niet een toorn tegen de Heere Jezus in de ziel.
3. Of tot uitblussing, bedroeving, smart en smaad van de Heilige Geest en Zijn genadewerk in het hart.
4. Of tot smadelijke ontluistering en dadelijke ontkenning van het Woord Gods en haar Goddelijke achtbaarheid en waarachtigheid. O, hoe ver kan dat soms al niet gaan!
5. Of betreffende de gehele genadestaat en al de ondervindingen Gods in de ziel.
6. Of op andere tijden kan de ziel onder de Goddelijke toelating wel eens deze storm belopen, namelijk, dat de duivel op het temperament en de natuurzonde van de gelovigen aanvalt, om die als met een blaasbalg van drift en malingen aan te stoken en die op te wekken, gaande te maken en werkelijk te doen razen en woelen, zodat het is, alsof de inwonende zonden de ziel geheel overstromen zullen. En o, wat verwoestende beroeringen kunnen dan de inwonende verdorvenheden van het hart aanrichten in de ziel, waardoor zo'n ziel niettegenstaande al haar roepen en worstelen tegen dezelve, is en blijft als een voortgedreven zee, die niet kan rusten, en welker rampzalig gedichtsel van het hart niet dan slijk en zonden opwerpt, zodat zij roepen moet met Hizkia, Jes. 38:14: "O HEERE, ik word onderdrukt, wees Gij mijn Borg." En met David, Ps. 143:7: "Verhoor mij haastelijk, HEERE; mijn geest bezwijkt." Zij moet dan met Paulus klagen, Rom. 7:14 en 23: "Want wij weten dat de wet geestelijk is, maar ik ben vleselijk, verkocht onder de zonde. Maar ik zie een andere wet in mijn leden, welke strijdt tegen de wet mijns gemoeds, en mij gevangenneemt onder de wet der zonde, die in mijn leden is." Ja, dan moeten zij kermen met David, Ps. 69:2, 3, 15, 16: "Verlos mij, o God, want de wateren zijn gekomen tot aan de ziel. Ik ben gezonken in grondelozen modder, waar men niet kan staan; ik ben gekomen in de diepten der wateren, en de vloed overstroomt mij. Ruk mij uit het slijk en laat mij niet verzinken; laat mij gered worden van mijn haters, en uit de diepten der wateren. Laat mij den watervloed niet overstromen, en laat de diepte mij niet verslinden, en laat den put zijn mond over mij niet toesluiten."
O, dan is het treurlied voor de Heere:

Verlos mij, HEER', ik ben in grote nood,
Het water komt tot aan mijn ziele spoelen,
Ik zinke weg in diepe modderpoelen,

Ik kan niet staan, de diepte dreigt de dood.
Dat mij geen stroom des watervloeds bedek,
Noch nooit het diep des afgronds mij verdelge,
Geef, dat de put zijn mond niet toe en trek
En over mij gesloten, mij verdelge.

Als nu de evangelist erbij voegt, dat de onstuimigheid in de zee zo groot was, dat het schip van de golven bedekt werd, daaruit kan men leren, dat de zalige God, ter bevordering van Zijn eer en ten goede van Zijn volk, soms kan en wil toelaten, dat Zijn kinderen komen in zulke uiterste ongelegenheden en gevaren, waar alle hoop van uitkomst aan de zijde der mensen is afgesneden. En dat hun ondergang naar het uitwendige of inwendige als voor de ogen staat, en hen nakende is. Dit wordt niet alleen bevestigd door dit uiterste gevaar van de discipelen van Jezus, maar ook door vele andere gevallen, die de Goddelijke Bijbelbladen ons opleveren, zoals:

1. Een van God verkoren Abraham; nadat hij dat zielsdoorgrievende proefbevel van God ontvangen had om Izak, zijn enige en geliefde zoon, de Heere tot een brandoffer te offeren op een van de bergen van Moria, zo moet hij drie dagen reizen met al die menigvuldige worstelingen in zijn ziel, eer hij nog aan Moria's bergen komt. Daar moet hij nu met een vaderlijk gewonde ziel door eigen handen de brandstof schikken en het hout voor zijn geliefde zoon Izak ten brandaltaar bereiden. Ja, zo ver moet het komen, dat hij zijn hand uitstrekt met het mes, om zo Izak te slachten. En zie, toen pas kwam die Goddelijke stem van de hemel. "En Abraham strekte zijn hand uit en nam het mes, om zijn zoon te slachten. Maar de Engel des HEEREN riep tot hem van den hemel en zeide: Abraham, Abraham. En hij zeide: Zie, hier ben ik. Toen zeide Hij: Strek uw hand niet uit aan den jongen en doe hem niets; want nu weet Ik, dat gij godvrezende zijt, en uw zoon, uw enige, van Mij niet hebt onthouden", Gen. 22:10-12.

2. Zie Gods weg en handelingen met en over Jozef. De tedere liefde van zijn vader tot hem gaf gelegenheid aan zijn broeders, dat zij hem zeer haatten, zodat zij hem zelfs niet met vrede konden toespreken, Gen. 37:3-4. Daarbij kwam de Goddelijke ontdekking aan Jozef, door verscheidene dromen, welke hij aan zijn vader en broeders verhaalde, ziende op zijn heerlijke verhoging boven hen, vers 6-11. Daarop werd Jozef door hen zo mishandeld en verkocht, vers 17-28. En daarop vond Jozef genade in de ogen van Potifar, die hem stelde over de gevangenen, Gen. 39:4. Maar daar geraakt Jozef in de zwaarste verzoeking tot zonde, en hoe getrouwer hij aan God en aan Zijn wil was, hoe meer hij verdrukt werd. Ja, om zijn vreze voor God, werd hij in een kerker geworpen, Gen. 39. O, diepe geloofsbeproeving voor hem! En deze zijn drukweg duurde dertien jaren lang, en dat in zo'n vreemd land. Maar het Goddelijke genadeloon en de eerkroon op zijn geloofsstrijd was ook niet minder groot en verheven, wanneer de tijd bij God bestemd, ten goede van Jozef, daar was. Want de raad en de trouw Gods gaf hem tachtig jaren lang de tweede wagen achter de koning Farao, met een gouden halsketen, en deed hem worden de eerste rijksminister aan het Egyptische hof. O, wonderlijke raad en weg Gods! En dat zo tot verheven en gezegende einden, zelfs voor zijn oude vader Jakob en zijn huis in zo'n benauwde tijd, Gen. 45 en 46. O, wie moet niet betuigen met de Kerk, Jes. 45:15, 17: "Voorwaar, Gij zijt een God Die Zich verborgen houdt, de God Israëls, de Heiland. Maar Israël wordt verlost door den HEERE met een eeuwige verlossing; gijlieden zult niet beschaamd noch tot schande worden tot in alle eeuwigheden."

Ondoorgrondelijke raad,
Daar maar enkel wijsheid staat,
Onnaspeurlijke vonden,
Onberispelijk besluit,

Onbegrijpelijke gronden,
Onuitsprekelijk beduidt.

3. Nemen wij het nakroost van Abraham onder onze aandacht, namelijk de kinderen Israëls. Wanneer dat volk bij hun uittocht uit het bange Egypte zich op des Heeren Goddelijke wil en bevel op reis en als te scheep begaven, met deze zelfde Goddelijke Heere Jezus, de Engel des Verbonds, onder en bij hen, om in die voor hen zo zeer gewenste haven van het beloofde land aan te landen. O, wat ging het onder hooggaande stormen van benauwdheid toe, die de Heere hen Zelf toezond en liet ontmoeten, om hun geloof te beproeven. Want even waren zij maar uit dat barre Egypte, waar zij zulke bittere wateren van Mara en dat zo lang, gedronken hadden, als te scheep getreden, of hen beliep een storm en proefweg, hooggaande naar en zwaar, die hen allen zou hebben doen vergaan, en hen scheen te zullen verderven, en met hen ook de gehele Kerk Gods, zo de Heere God het niet almachtig had voorzien. Want als wij Israëls toestand en nare omstandigheid aldaar bedaard zien, zo zien wij dat ze waren opgebonden door de zee van voren en omtuind met hoge bergen die hen besloten, en van achter vervolgd door een geweldig heir van zeer uitgelezen manschappen van Egyptenaren, geoefend ten oorlog, die hen als wrede vijanden vervolgden. En wat hun verderfelijk voornemen was, kunnen wij lezen in Ex. 15:9. En wat waren zij? Arme Israëlieten, weerloze schapen, ja, verdrukte moedeloze strozoekers en tichelsteenmakers van hun handwerk en bedrijf; een vertreden, verdrukt en eenzaam volk, waar niemand op aarde naar omzag. En zie, de Heere laat de beproevingen zo ver komen, en de storm van het verwoestende gevaar zo hoog gaan, dat de wrede en moorddadige Egyptenaren Israël werkelijk achterhaalden, Ex. 14:9 en 10. Zodat zij omziende en dit merkende, verdrietig en murmurerend werden tegen Mozes, vers 11 en 12. Maar zie, toen was het tijd voor de Heere om te werken, en Zijn eeuwige Naam te verheerlijken. Want toen, toen en niet eerder, kloofde de Heere de zee, zodat Israël ontkwam, vers 19-22. En de God Israëls gaf aan Zijn benauwd volk een weg in de zee, waarin tevens de vijand versmoorde, vers 23-28, hetwelk Israël met verbazing aanziende, hen in de Heere deed geloven, en Hem lofzingende deed toezingen, Ex. 15:2-19.

4. Neem hierbij een dwalende Hagar, verstoten uit het huis van haar heer. Ze was dwalende in een akelige woestijn buiten elks oog en zorg, met een van dorst versmachtende Ismaël aan de hand en als geheel beroofd van de uitkomst uit deze haar nare proefweg, Gen. 21:16. Maar zie, als het zo alleszins op het uiterste en naarste met haar en de jongen gesteld was, zo ontmoet haar de Goddelijke Verbonds-Engel en opent haar de ogen, dat zij een waterput zag, en verlost haar dus, Gen. 21:17-19. Maar hoe naar en hopeloos het hier was met Hagar en Ismaël, echter zo moest ook die Goddelijke belofte nog aan haar en aan haar zoon vervuld worden, Gen. 16:10: "Ik zal uw zaad grotelijks vermenigvuldigen." Met Gen. 17:20: "En aangaande Ismaël heb Ik u verhoord; zie, Ik heb hem gezegend en zal hem vruchtbaar maken en hem gans zeer vermenigvuldigen; twaalf vorsten zal hij gewinnen, en Ik zal hem tot een groot volk stellen." Daarom kon Ismaël hier niet sterven van dorst; want God is de Waarheid, de Amen en de Getrouwe. Zijn beloften kunnen nooit feilen.

Hierbij zouden wij nog vele gevallen uit Gods dierbaar Woord kunnen voegen, ter bevestiging van deze waarheid, dat dit Gods weg al vele malen, ja, zelfs doorgaans is. Hij brengt en leidt Zijn volk vrijmachtig, wijs en heilig, ja, zelfs uit liefde tot hen, vele malen in diepe, nare en duurzame druk- en proefwegen. En waarlijk, deze dingen moesten al meer in het hart van de Godzaligen als ingeschreven zijn, om in het opzien tot de Geest van Christus, veel daarmee te werken, tot sterkte van hun geloof in hun donkere gevallen, en om meer de vertroosting der Schriften te ondervinden. O, gewis, zij zouden dan meer gelovig en bemoedigd

hun weg naar Sion wandelen, ja, naar die schone haven der heerlijkheid, in een stil vertrouwen op God heen reizen. Ze zouden meer bewaard worden voor ongelovigheid, moedeloosheid en neerbuiging des harten, onder de stormen en de gevaren, die de Heere over de Kerk in het algemeen, of over hen in het bijzonder behaagt te brengen. En onder al die wegen meer zingen:

Al bruist de wilde levenszee,
Daar wij in vlees en bloed op varen,
Wij hebben onze Jezus mee,
Die zal ons scheepje wel bewaren.
Mijn zielshoop anker daar gehecht,
Zal steeds onwankelbaar bestaan.
Schoon dat de zee gaat hol en slecht,
'k Laat Jezus nimmermeer losgaan.

Want zodanige proefwegen Gods omtrent Zijn volk, zendt Hij hen tot deze zeven Goddelijke einden, te weten, om aan hen te zijn:

1. Vaderlijke liefdesslagen ter verbetering
2. Bewijzen van Gods Vaderlijke opperheid en vrijmacht.
3. Wegen van heil en ter bevordering van Zijn eer en hun zaligheid.
4. Bewaarmiddelen tegen zonden.
5. Smeltkroezen tot loutering van hartzonden.
6. Prikkelen tot heiligmaking en
7. Leerscholen van Goddelijke wijsheid.

Maar hier moet ik nog een vraag opnemen, te weten: *Waarom liet de Heere Jezus, als God en Beheerser van de zee en winden, het onweder en het gevaar over de discipelen hier zo hoog gaan, eer Hij hen te hulp kwam?*
Ik antwoord hierop:

1. Opdat Zijn wonderwerk, wat Hij voornemens was te doen, voor de ogen van Zijn discipelen des te groter en zichtbaarder zou zijn, en hun zielen Hem meer zouden eerbiedigen als God de Almachtige, en tevens de blijkbare bevinding zouden hebben van Zijn tedere, almachtige en getrouwe voorzorg en liefde omtrent hen, en opdat hun zielen achteraf met diepe verwondering en met aanbidding van Hem vervuld zouden worden.

Vrienden, waarom liet de Heere Jezus een Lazarus, Zijn zo zeer geliefde vriend sterven, ja, drie dagen in het graf liggen en eerst rieken, en zo tot het uiterste komen, en dus voor Martha en Maria, Zijn liefhebbers alle hoop afsnijden, eer Hij naar hen omzag, om hun diepe rouw in vreugde te veranderen, en hun broeder uit de doden op te wekken, Joh. 11? Was het niet om de gelegenheid te hebben, om hen de heerlijkheid Gods te doen zien en hun gelovige verzoeken en smekingen, aan Hem gedaan in vers 3, te beantwoorden, Maar op een veel heerlijker wijze als zij immers gedacht of verwacht hadden, en opdat zij dus voor de gehele wereld bekend zouden worden, als bijzondere vriendinnen van de Heere Jezus.

En waarom behaagde het de Heere Jezus die kranke aan het badwater te Bethesda, Joh. 5, achtendertig jaren zo ellendig te laten liggen? Dat was om Zijn Goddelijke almacht en liefde des te heerlijker in het volle daglicht te kunnen stellen, door hem de genezing te schenken. En waarom wilde God zo ook een Sadrach, Mesach en Abed-Nego in de brandende oven laten werpen, dan om hun gehoorzaamheid aan God te openbaren? O, wat was in dezen des Heeren Goddelijk einde niet wonderlijk! Dan. 3:26, 28 en 29.

2. Om hierbij aan Zijn Kerk als een schets en voorbeeld te geven van Zijn gewone weg met Zijn volk, waarin Hij hen eerst rondom zo ellendig, naar, duister en ondoorzichtig maakt, dat alle verwachting als afgesneden wordt. En dan is de Heere een Hulp bevonden in de benauwdheid, Ps. 46:2. Ach vrienden, wat ondervond dit David ook niet menigwerf in zijn smartelijke wegen en donkere gevallen. En een Jakob, Gen. 32 en elders. Alsook een Hizkia in Jes. 36 en 38, en een Petrus, Hand. 12. Ja, ieder Godzalige ondervindt dit in zijn bijzondere wegen, om achteraf uit te roepen, volgens Ps. 138:2 en 7: "Ik zal mij neerbuigen naar het paleis Uwer heiligheid, en ik zal Uw Naam loven, om Uw goedertierenheid en om Uw waarheid; want Gij hebt vanwege Uw gansen Naam Uw woord groot gemaakt. Als ik wandel in het midden der benauwdheid, maakt Gij mij levend; Uw hand strekt Gij uit tegen den toorn mijner vijanden, en Uw rechterhand behoudt mij."

3. De Heere houdt deze weg, om het hart van Zijn volk meer af te leiden van alle gebroken bakken, en hen van de raad van alle schepsels en hun macht en hulp meer te doen afzien, en hen te leren verstaan en ondervinden, Ps. 146:5 en 6: "Welgelukzalig is hij die den God Jakobs tot zijn Hulp heeft, wiens verwachting op den HEERE zijn God is; Die den hemel en de aarde gemaakt heeft, de zee en al wat in dezelve is; Die trouwe houdt in der eeuwigheid."

4. De Heere doet het, om hen met het innigste van hun gemoed ondervindelijk te doen kennen en erkennen de rijkdom van Zijn vrijmachtige goedheid en genade, trouw en ontferming over hen, en de ziel te vervullen met verwondering en aanbidding voor Zijn aangezicht, volgens de belofte Jes. 29:19: "De zachtmoedigen zullen vreugde op vreugde hebben in den HEERE; en de behoeftigen onder de mensen zullen zich in de Heilige Israëls verheugen." En opdat hun geloofsroem zou zijn, volgens Jes. 25:1 en 4: "HEERE, Gij zijt mijn God, U zal ik verhogen, Uw Naam zal ik loven, want Gij hebt wonder gedaan; Uw raadslagen van verre zijn waarheid en vastigheid. Want Gij zijt den arme een Sterkte geweest, een Sterkte den nooddruftige, als hem bange was; een Toevlucht voor den vloed, een Schaduw voor de hitte; want het blazen der tirannen is als een vloed tegen een wand." En volgens Ps. 52:11: "Ik zal U loven in eeuwigheid, omdat Gij het gedaan hebt."

Hierbij wil ik nog in onderzoek nemen, zo wanneer dan de Heere Zijn volk in nare en treurige wegen en omstandigheden naar Zijn eeuwige raad en vrijmacht brengt, ja, daarin houdt, of het dan altijd in het einde tot hun beste bevonden wordt, hoe onwaarschijnlijk zulks ook wezen mag? Wij antwoorden: Ja, de Bijbel leert dit alleszins. Want volgens Rom. 8:28 moeten alle dingen hen medewerken ten goede. En een diep beproefde man Gods Job en vele andere Bijbelheiligen in hun zware gevallen en drukwegen, bevestigen dit, hoe onwaarschijnlijk hen zulks van te voren ook heeft toegeschenen. En zo zullen al de wegen Gods met en over Zijn volk tot hun heil en bevordering in de genade en Hem tot heerlijkheid strekken, volgens Rom. 5:3-5: "En niet alleenlijk dit, maar wij roemen ook in de verdrukkingen, wetende dat de verdrukking lijdzaamheid werkt, en de lijdzaamheid bevinding, en de bevinding hoop. En de hoop beschaamt niet, omdat de liefde Gods in onze harten uitgestort is door den Heiligen Geest, Die ons is gegeven."

En de bevinding heeft vele malen geleerd, dat in die bijzondere wegen van kruis, beproeving en ellenden hun zielen dan doorgaans in een ootmoedige wandel met God en in gemeenschapsoefening met Christus leven. Ja, maar hier is evenwel een zwarigheid tegen in te brengen, te weten, God redt Zijn volk niet altijd uit hun noden en gevaren. Wel, als zij er dan in omkomen en sterven, zoals een Abel, Gen. 4, en een Naboth, 1 Kon. 21:13 en een Stéfanus, Hand. 7:59, en een Jakobus, Hand. 12, ja, zoveel anderen, is dat dan ook tot heerlijkheid Gods

en tot hun heil?

O ja, dan worden zij vroegtijdig van hun post afgelost, en zij hebben vroegtijdig het einde van hun strijd en geloof, namelijk de zaligheid van hun ziel, 1 Petrus 1:9. Die onverderfelijke erfenis is in de hemelen voor hen bewaard. Dat is het gans zeer uitnemend eeuwig gewicht der heerlijkheid, 2 Kor. 4:17. Daarnaar was toch menigmaal de zucht der ziel, om Gods aangezicht in gerechtigheid te aanschouwen en met Zijn beeld verzadigd te mogen worden, Ps. 17:15? Om Hem daar te dienen dag en nacht in Zijn tempel. En wat is het een grote eer om de Heere Jezus en de Drie-enige God in en door een marteldood te verheerlijken, Openb. 7:14, 15. Openb. 12:11.

Als wij nu het laatste deel van vers 24 in onze stof inzien, zo ontmoeten wij iets wonderlijks, dat de discipelen onbegrijpelijk moet zijn voorgekomen, namelijk dat de zo ijverige en alleszins wakkere en waakzame Heere Jezus, hun Meester, onder al dat nare onweder dat hen zo zielsbenauwend drukte, sliep, en dat zo onbekommerd en stil, terwijl het uiterste gevaar, ja, de doodsangsten hen omringden, en zij radeloos en ten einde van hun hoop en verwachting waren. Men zou hier mogen vragen: *Sliep dan de Heere Jezus hier niet ontijdig?* O nee! Daar waren redenen voor:

1. De gezegende Heere Jezus had Zich de ganse dag met leren, en ellendigen te helpen en te genezen, als afgemat en vermoeid. Want Hij was ook een waarachtig mens, ons in alles gelijk, uitgenomen de zonde, Hebr. 2:14.

2. Het was nu ook laat in de avond geweest, als Hij te scheep ging, vers 16, waardoor het schijnt nu al diep in de nacht geweest te zijn, als dit onweder hen overviel. En dus de Heere Jezus sliep hier geenszins ontijdig. Maar daarom was de nood en het gevaar te zwaarder voor de reddeloze discipelen, terwijl het hen hier bij nacht overkwam. Maar laat ons hieruit dit leren, Godzaligen, dat die onweders die bij nacht komen, ik meen onder donkerheden en onder een vervreemding van God, in uw geestelijke wandel met de Heere, die zijn de zwaarste en gevaarlijkste voor de ziel. O, het kan dan zo zielsberoerend en naar in de ziel worden!

3. De Heere Jezus had hier een heilig en Goddelijk einde in Zijn slaap voor. En dus, dit zou een beproeving voor deze discipelen zijn, niet ter dood, O nee! Maar tot heerlijkheid van God en Christus, en dat op verscheidene wijzen. Ja, Jezus sliep hier, maar Zijn hart, voorzorg en alwetend oog en bescherming, waakten in tedere voorzorg over deze Zijn zo beroerde en angstige discipelen. O nee, Hij Die de Bewaarder Israëls is, sluimert noch slaapt, Ps. 121:4. Maar Zijn oog is op de rechtvaardigen en Zijn oren tot hun geroep. Dat nu dit zware en gevaarlijke onweder in de nacht de discipelen overkwam, daar was voor een begenadigde nog dit uit te leren: Dat het wel meer zo des Heeren weg met en over Zijn volk is, door hen soms naar buiten in een nacht van gevaren en treurige ellende te laten komen, en dat het tevens nacht in hun zielen is, levende onder het gemis van een verlevendigend licht en troost des Geestes, zodat zij met de Klaagkerk moeten uitroepen: "Gij hebt U met een wolk bedekt, zodat er geen gebed door kan", Klaagl. 3:44.

Vrienden, zo was het immers met Jakob, als hij des nacht alleen overbleef, dat een Man, de Engel des Verbonds, met hem worstelde tot de dageraad toe, Gen. 32:24. En ook met de man Gods Job en anderen. En ja, de dierbare Zone Gods Zelf, op het kruis, in de drie-urige duisternis, riep het uit: "Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?" Matth. 27. Maar de Heere voorziet het, dat zodanige nachten en donkerheden dan niet te lang duren, opdat de geest niet van voor Zijn aangezicht overstelpt zou worden, en de ziel, die Hij gemaakt heeft, zoals de Heere Zelf betuigt in Jes. 57:16: "Want Ik zal niet eeuwig twisten en Ik zal niet geduriglijk verbolgen zijn; want de geest zou van voor Mijn aangezicht overstelpt worden, en de zielen die

Ik gemaakt heb."

Maar ten andere zie ik een Goddelijke Jezus hier gerust slapende, onder de grootste nood en het uiterste gevaar. Het geeft ons een duidelijk voorbeeld van een stil in God berustend gemoed, een zielsgestalte, waardoor men in alle drukkende en dreigende naarheden, uit kracht van een zalige betrekking op God, en de gemeenschap met de Heere Jezus, in den Heere en in Zijn tedere Goddelijke voorzorg en in Zijn raad en Verbondstrouw kinderlijk en onbekommerd kan berusten. Zo ondervindt men waarlijk en dadelijk, dat die in de schuilplaats des Allerhoogsten is gezeten, vernachten zal in de schaduw des Almachtigen, Ps. 91:1. En dat die op de Heere vertrouwen, zijn als Sions berg, Ps. 125:1. O zoete, gelovige en vertrouwende gestalte! Zulke gelovigen komen ons voor, Ps. 46:2-3, zeggende: "God is ons een Toevlucht en Sterkte; Hij is krachtig bevonden een Hulp in benauwdheden. Daarom zullen wij niet vrezen, al veranderde de aarde haar plaats." Ja, zo één zal voor geen kwaad gerucht vrezen, want zijn hart is vast, betrouwende op de Heere, Ps. 112:7.

Ach, in zo'n gemoedstoestand kan zelfs een Petrus tussen de krijgsknechten in zijn ketenen gerust slapen, Hand. 12:6. En Paulus en Silas kunnen met een doorgeselde rug in de kerker lofzangen zingen in de nacht, Hand. 16:25.

De Heere Jezus sliep onder deze zware angsten en noden, terwijl Zijn discipelen zich integendeel met zo'n beroerd gemoed wegens het gevaar bevonden. En Hij bleef voort slapen, alsof Hij Zich hen en hun ellende niet aantrok, daar Hij aanstonds opgestaan en hen geholpen kon hebben. Het vervat waarlijk, vrienden, een les in zich, namelijk, dat de Heere Jezus nog wel, ja, vele malen zo handelt, dat Hij niet antwoordt en opstaat tot redding van Zijn volk, zo aanstonds als zij in de noden en gevaren komen, ja, al enige tijd in dezelve zich gedrukt en beangstigd hebben bevonden. O nee, Hij staat wel tijden lang van verre, zoals de Kerk ondervond, Ps. 10:1, zonder Zijn hulp te gebieden, en houdende Zich als doof voor Zijn erfdeel, volgens Ps. 28:1, zodat hun smekingen zijn volgens Ps. 44:24: "Waak op, waarom zou Gij slapen, Heere? Ontwaak, verstoot niet in eeuwigheid." Daarom heeft een Godzalige onder druk te staan, om naar de Heere uit te zien, en te wachten, zonder haasten, op de God zijns heils, Die hem horen zal, volgens Micha 7:7, ziende in geloof op de Goddelijke ontferming omtrent Zijn Sion, Die ter bestemde tijd Zich zal uitlaten, Ps. 102:14. Ja, het kan wel eens zo ver gaan, en zo lang duren, dat de Heere Jezus al schijnt te slapen, dat de ziel beroerd en gedrukt moet vragen, zoals in Ps. 77:8 en 10: "Zal dan de Heere in eeuwigheden verstoten, en voortaan niet meer goedgunstig zijn? Heeft God vergeten genadig te zijn? Heeft Hij Zijn barmhartigheden door toorn toegesloten? Sela." En dat zij zuchten met Heman, Ps. 88:11: "Zult Gij wonder doen aan de doden? Of zullen de overledenen opstaan, zullen zij U loven? Sela." Of zoals een David zuchtte, Ps. 13:2: "Hoe lang, HEERE, zult Gij mij steeds vergeten? Hoe lang zult ge uw aangezicht voor mij verbergen?"

En ja, dan slaapt Jezus als het ware voor de zielen van Zijn volk, onder diepe proefwegen en benauwde nachten van strijd en druk, te weten:

1. Wanneer de ziel in en op haar bidden en roepen tot de Heere geen beantwoording, voorkoming, of genade, of hulp en redding Gods ondervindt, en zij zuchten moet als Ps. 83:2: "O God, zwijg niet; houd U niet als doof, en zijt niet stil, o God!" En als Ps. 74:11: "Waarom trekt ge uw hand, ja, Uw rechterhand af?"

2. Ook dan, wanneer de ziel onder het voordragen van haar ellende en noden, moet missen die genadige, inwendige en verborgen toevloed des Geestes tot bidden, waaruit vloeit, dat zij dan ook haar weg zo niet kan wentelen op de Heere, noch zichzelf aan Hem berustend kan toebetrouwen, om zo met de Klaagkerk te zeggen: "Het is goed, dat men hope en stil zij op het heil des HEEREN", Klaagl. 3:26, want het is toch altijd waarachtig, Ps. 22:3:

Biddende waren zij van druk bevrijd,
Zij hoopten op Uw goedheid t" aller tijd,
En Gij beweest hen vroeg en spade,
Uwe genade.

Want als een gelovige de kracht van het gebed hebben mag, ja, dan kan hij gelovig zijn weg in Gods hand geven en zeggen: "Gij ziet het immers, want Gij aanschouwt de moeite en het verdriet. Op U verlaat zich de arme; Gij zijt geweest een Helper van den wees", Ps. 10:14. Maar als het gebed ontvalt, dan verliest de ziel haar kracht.

3. Ook dan als de Heere op het bidden, uitzien en wachten van de ziel meer en meer strijdige wegen van Zijn voorzienigheid tegen haar houdt, zodat het schijnt dat de Heere tegen haar toornt, en zij aldus klagen moet, zoals Ps. 88:15: "HEERE, waarom verstoot Gij mijn ziel en verbergt Uw aanschijn voor mij?" En met de Klaagkerk, Klaagl. 3:8-9: "Ook wanneer ik roep en schreeuw, sluit Hij de oren voor mijn gebed. Hij heeft mijn wegen toegemuurd met uitgehouwen stenen, Hij heeft mijn paden verkeerd."

4. Maar ook inzonderheid dan, wanneer de Heere Zelf de invloed des Geestes als geheel onttrekt, en de ziel zo alleen staat, zodat zij zich door gebeden niet meer ontlasten of tot de Heere naderen kan, maar dat zij zichzelf integendeel het benauwdste en ellendigste bevindt, als zij in gebeden zich tot de genadetroon wil wenden. Ja, dat dan het hart als toegesloten en beklemd is. O benauwde zielsstonden! Was er dan geen verborgen genadehand Gods, die de ziel staande hield, dan zou zo'n ziel geheel door droefheid verslonden worden en geheel vervallen. Waarom dan dikwijls door die ziel wordt uitgeroepen: Ach, mijn weg is voor de Heere verborgen, mijn sterkte is vergaan en mijn hoop van de Heere. En dan moet zij met Asaf klagen, Ps. 77:10: "Heeft God vergeten genadig te zijn? Heeft Hij Zijn barmhartigheden door toorn toegesloten?" Ach, als een ziel in zo'n toestand is, en zo moet heengaan, ja, dan slaapt Jezus voor die tijd voor die ziel. En zodanige Godzaligen bevinden zich dan als in een kuil van verwarde malingen en slaafse vrees; ja, vol wantrouwende en moedeloze gedachten, die hen onder vele rechterlijke opvattingen van God en onder een voorbijzien van al Zijn voorheen aan hen bewezen trouw, doen heengaan. Ja, zij kunnen dan noch met hun verbondsbetrekking, noch met hun vorige ondervindingen van de ontfermingen en uitreddingen Gods, tot enige nieuwe geloofsversterking werken. Maar hun verkwikking is meest in droefenissen. Maar hoe naar zodanige zielen het ook hebben kunnen, en hoe stil Christus Zich ook houden mag omtrent de zodanigen, in en onder al die diepten der ziel, daar zij met Jona als in de afgronden zwerven, o, Hij waakt echter waarlijk over hen. Want dan ook inzonderheid aanschouwt Hij de moeite en het verdriet, en wil aan hen betonen, als de getrouwe God, dat Hij dadelijk en waarlijk uit de hemel en de hoogte Zijns heiligdoms nederwaarts ziet, om het zuchten der gevangenen te horen, om los te maken de kinderen des doods, Ps. 102:20-21. En Hij gedenkt aan Zijn belofte, Jes. 57:18: "Ik zie hun wegen, en Ik zal hen genezen." O nee, de nooddruftige zal niet voor altijd vergeten worden, noch de verwachting der ellendigen in eeuwigheid verloren zijn, Ps. 9:19. Maar dan betuigt de Heere nog, volgens Jer. 31:20, dat zo'n op de heup kloppende Efraïm, Hem waarlijk is een dierbare zoon en een troetelkind, waar Hij ernstig aan gedenkt. En zijn er onder degenen die dit lezen de zodanigen, o weet, de Heere roept u toe, ook nu: Ik weet de gedachten, die Ik over u denk, spreekt de HEERE, gedachten des vredes en niet des kwaads, dat Ik u geve het einde en de verwachting", Jer. 29:11.

Maar wat is dan nu het heilig einde van de Goddelijke Heere Jezus omtrent de zodanigen, in deze zo beproevende wegen?

Wij antwoorden:

1. Om hen op het duidelijkst te leren, dat er niet minder dan een almachtige Goddelijke arm en voorkomende, vrije, ja, vrije grondeloze genade en Goddelijke hulp nodig is tot hun zielsredding, en dat al het andere voor eeuwig te kort schiet en ontvalt, en dat er alleen overblijft te roepen: "O HEERE, God der heirscharen! Breng ons weder, laat Uw aanschijn lichten, zo zullen wij verlost worden, Ps. 80:20. O ja, anders werden zij nooit uit die zo diepe naarheden van de ziel uitgered en geholpen.

2. Om hen meer en meer gespeend en afgetrokken te maken van alles, en dus van alle schepselen en nietige vertroosters en gebroken bakken, en hen alleen ootmoedig bedelende bij de troon te houden, met hun besloten en verlaten zielen, onder afgebroken zuchtingen. O, in die tijden van verlating en van benauwdheid hoort men hen wel eens worstelen met die zielsroerende bede van de Kerk, Jes. 63:15-16: "Zie van den hemel af, en aanschouw van Uw heilige en Uw heerlijke woning; waar zijn Uw ijver en Uw mogendheden, het gerommel Uws ingewands en Uwer barmhartigheden? Zij houden zich tegen mij in. Gij zijt toch onze Vader, want Abraham weet van ons niet en Israël kent ons niet; Gij, o HEERE, zijt onze Vader, onze Verlosser vanouds af is Uw Naam." En volgens Jes. 64:1: "Och, dat Gij de hemelen scheurdet, dat Gij nederkwaamt en dat de bergen van voor Uw aangezicht vervloten."

III. Het verlegen en radeloze gedrag van de discipelen in dezelve

Maar o, wat is dat niet een al te onbekend en ook niet genoeg erkend voorrecht en privilege van Gods volk en erfdeel, dat zij in en onder alle zielsnoden en lichamelijke noden en gevaren, vrijheid, ja, wat zeg ik, een Goddelijk en Vaderlijk bevel hebben om daarmee tot Hem te komen, Ps. 50:15: "Roep Mij aan in de dag der benauwdheid, Ik zal er u uithelpen en gij zult Mij eren." En dat altijd uiteindelijk met de dadelijke en zalige ondervinding, dat God een Beloner is dergenen die Hem zoeken, volgens Hebr. 11:6, Ps. 18:7 en 17.
Nu, deze weg van roepen slaan ook hier de discipelen van de volheerlijke Heere Jezus in, onder hun drukkende en nare omstandigheid, want vers 25 zegt: "En Zijn discipelen bij Hem komende, hebben Hem opgewekt, zeggende: Heere, behoed ons, wij vergaan."

Vrienden, deze woorden zijn wederom op zichzelf duidelijk, en behoeven daarom geen nadere uitlegging. Maar laat ons het volgende hieruit trachten op te merken:

Dat als een volzalig God een verloren, zorgeloos of zelfs bedrogen zondaar komt te bewerken tot zaligheid, dat Hij hem dan bedeelt met aandoening, en hem gevoelig brengt onder een zeer levendig gezicht en besef van de Goddelijke verbolgen storm, en de dreigende toorn van Zijn geduchte rechtvaardigheid, heiligheid en vreselijke gramschap, die hem ook dreigt voor eeuwig te zullen doen vergaan. Ja, dat gevoelt zo een in meer of mindere trap, en dat die hem Gewis, indien hij zo blijft en sterft, in een eeuwige afgrond zal doen zinken. Dat beroert hem. Dat wekt hem op. Dat doet hem middelen ter hand nemen. Dat doet hem lopen naar het verborgene en naar de genademiddelen. Maar echter, hij blijft onder die storm al even bang en naar. Totdat hij het eindelijk bij alles opgeeft, na veel te hebben afgetobd en gezworven, dan hier en dan daar om hulp gevraagd, die hij echter niet bekomt. Want wie of wat zou hem van zijn geduchte en zo zeer vertoornde Rechter vrijmaken? O niets, niets!

Daarop leert dan zo één vroeger of later, als een alleszins radeloze met veel verlegenheid naar de Heere Jezus te gaan, en tot Hem, ja, tot Hem alleen te lopen, gelijk hier de afgetobde discipelen, om bij en door Hem uitgered en verlost te worden van de toekomende toorn, 2 Thess. 1:10. Dit geschiedt in het begin doorgaans wel zeer verschrikt, verward en beklemd, en met

zeer weinig hoop van gered en behouden te zullen worden. Maar echter blijft zo'n ziel het bij Christus zoeken, aanhoudende, vurig, en zonder te kunnen aflaten. Ja, ik zeg wel bepaald bij de Heere Jezus, en niet zo bij God in het algemeen. Nee, dat was genoeg vóór de val. Maar nu na de val is er geen gemeenschap of deel aan God te verkrijgen of behoudenis te wachten, dan in en door de Heere Jezus, Die de Weg, de Waarheid en het Leven is en door Wien men alleen tot de Vader komt, Joh. 14:6. Want God is een verterend Vuur buiten Christus, Hebr. 12:29. En dat duurt dan zo lang, totdat de Heere Jezus Zich aan de ziel ontdekt in en door het Evangelie, in Zijn Persoon, in Zijn gewilligheid en in Zijn volheid en in Zijn zondaarsliefde en in Zijn roeping. En wel in het bijzonder roept Hij hen, ten einde zij een zalig aandeel aan Hem zouden verkrijgen en aan al Zijn volheid. En opdat zij tevens van Hem zouden ontvangen verzoening, vrede, verlossing en toegang in Hem, ja, gemeenschap en een zalig aandeel aan God de Vader en de Heilige Geest, 1 Joh. 1:3. Om alzo stof te hebben om met David te roemen, Ps. 40:2-3: Ik heb den HEERE lang verwacht; en Hij heeft Zich tot mij geneigd en mijn geroep gehoord. En Hij heeft mij uit een ruisenden kuil, uit modderig slijk opgehaald, en heeft mijn voeten op een rotssteen gesteld, Hij heeft mijn gangen vastgemaakt." En om dus met de bruid te mogen betuigen, Hoogl. 7:10: "Ik ben mijns Liefsten en Zijn genegenheid is tot mij." En die ziel ontvangt zo een overgang en overzetting uit de natuur in de genadestaat en wordt een vreemdeling en bijwoner, een medeburger der heiligen en een huisgenoot Gods, Ef. 2:19. En zij ontvangt vergeving der zonden en een erfdeel onder de geheiligden, door het geloof in Christus Jezus, Hand. 26:18.

Wil dan immer een beroerde en overtuigde ziel langs de rechte weg behoudenis zoeken en waarlijk vinden, o, zij moet het alleen en geheel zoeken bij de Heere Jezus, die enige Naam onder de hemel gegeven, door Welke men kan en moet zalig worden, Hand. 4:12. Want Hij is Gods Sterkte, Welke men moet aangrijpen, om vrede met God te maken, Jes. 27:5. Hij is alleen de Weg, de Waarheid en het Leven, waardoor men alleen tot God gaat, Joh. 14:6. En daar leggen het de satan, het wettisch hart en het ongeloof meest en aanhoudend op toe, om de ziel van Jezus en de geloofsweg af te houden en dezelve in zeer veel omwegen te doen omzwerven, waarlangs in eeuwigheid geen rust te vinden is. Want vrienden, het moet toch eens in Jezus eindigen. En de ziel moet waarlijk tot Hem komen, om zo het leven te vinden en het eeuwig heilverbond in te willigen en te ontvangen de gewisse weldadigheden Davids, Jes. 55:3. Anders kan het met een ziel nooit wél uitkomen.

Uit dit gedrag van de discipelen, dat zij zo lang aanhouden bij de Heere Jezus, totdat Hij ontwaakt en hen uitredt, heeft een ware overtuigde en een naar Jezus zoekende ziel, alsook een Godzalige, onder aanhoudende beproevingswegen en verberging van God, dit te leren:

1. Te waken tegen moedeloosheid en lusteloosheid, omdat de Heere zo haast, of dan en zoals zij wel wensten, niet werkt of helpt en voorkomt. Hiertoe zijn zij immers zo geneigd en dit doet de ziel zo menigmaal neerzijgen. O, het is zo betamelijk naar de Heere uit te zien en te wachten op de God des heils, Die toch horen zal en wil. Het is toch zo betamelijk om in het geloof te zeggen: "Verblijd u niet over mij, o mijn vijandin! Wanneer ik gevallen ben, zal ik weder opstaan; wanneer ik in de duisternis zal gezeten zijn, zal mij de HEERE een Licht zijn", Micha 7:8.

2. Als men ook bevindt dat men veelszins al in het gebed alleen staat, ja, soms in de toenadering als een geesteloos mens is, en daardoor harteloos de verborgen plichten doet, zo betaamt het evenwel dan de plicht des gebeds niet na te laten. O nee, want het bevel Gods houdt daarom dezelfde kracht: "Vraagt naar den HEERE en Zijn sterkte; zoekt Zijn aangezicht geduriglijk", Ps. 105:4. En Matth. 7:7: "Bidt, en u zal gegeven worden; zoekt, en gij zult vinden."

Wij moeten niet bidden en des Heeren aangezicht zoeken, omdat wij daartoe opgewekt zijn, maar omdat God het ons beveelt als de opperste Wetgever en omdat het God toekomt. En vinden wij ons onbekwaam, zo ligt daar de Goddelijke belofte om op te zien, Zach. 12:10: "Maar over het huis Davids en over de inwoners van Jeruzalem zal Ik uitstorten den Geest der genade en der gebeden, en zij zullen Mij aanschouwen, Dien zij doorstoken hebben; en zij zullen over Hem rouwklagen als met de rouwklage over een enigen zoon; en zij zullen over Hem bitterlijk kermen, gelijk men bitterlijk kermt over een eerstgeborene."

Maar wij zeggen verder tot u, de zodanigen, die waarlijk de Heere Jezus wensen te zoeken, en die het om Zijn zalige gunst en gemeenschap in der waarheid te doen is, weet dit tot uw bestuur en onderricht:

1. Dat uitzien ook bidden is, Micha 7:7.
2. Zuchten is ook bidden, Ps. 38:10.
3. Kermen en kirren is ook bidden, Jes. 38:14.
4. Gedaante tonen is ook bidden, Hoogl. 2:14.
5. Ten hemel geslagen ogen en hart te vinden, is ook bidden, Jes. 38:14.
6. Op zijn aangezicht met een benauwde geest te vallen, zonder woorden, is ook bidden, Ezra 9:4.

En weet dit tot uw waarschuwing; daar leggen het de satan en de verdorvenheid van uw hart het meest op toe, om u van de verborgen plichtsoefening en het gebed af te houden, en uw hart met harde en slaafse gedachten van God te vervullen. En dan kunt gij niet bidden, o neen.

Ook is nodig in zodanige toestanden en omstandigheden dit vast te houden en te stellen, dat men evenwel langs de rechte, van God verordineerde weg zoekt, wanneer men het als een radeloze en ellendige in zichzelf, naar de Heere Jezus blijft wenden, als dien Held, bij Wie hulp besteld is, Ps. 89:20. Hij is die Jehovah, bij Wien eeuwige gerechtigheden en sterkte zijn. Ja, die een God van volkomen zaligheid is, Ps. 68:21. En die Zichzelf volgens het Verbond niet voor altijd zal verbergen of onttrekken van het God zoekend gemoed. Maar Hij zal zekerlijk op Zijn tijd hun zielen voorkomen en hun weeklagen veranderen in een blijde rei. Hij zal hun zak ontbinden en hen met blijdschap omgorden. Ja, Hij zal de wens der zachtmoedigen horen. En dus moeten zij geloven, dat de God der goedertierenheid hen zal voorkomen en dat Hij zal opstaan en Zich zal ontfermen over Sion en hen genadig zal zijn ter bestemde tijd, Ps. 102:14. Wel dan, gij die op de Heere wacht: Houd Zijn weg, en Hij zal u verhogen, om de aarde erfelijk te bezitten, Ps. 37:34. Want Hij heeft niet veracht, noch verfoeid de verdrukking des verdrukten, noch Zijn aangezicht voor hem verborgen. Maar Hij heeft gehoord, als die tot Hem riep, Ps. 22:25.

Het biddend verzoek nu van de discipelen is: *"Heere, behoed ons, wij vergaan."*
Zij willen zeggen: Heere, daar is maar als één schrede tussen ons en ons aller dood en ondergang. O, in wat een verbaasdheid en met wat beroerde gemoederen zal dit zijn toegegaan. Het is of zij zeggen willen: Heere, zult Gij ons dan zo doen omkomen in deze nare nacht en in deze afgronden, zonder Uw Goddelijke macht tot onze hulp te ontdekken? Daarom zeggen zij ook, volgens Mark. 4:38: "Meester, bekommert het U niet, dat wij vergaan?" Ach, wat zal er dan van Uw waardige Middelaars-Persoon en van Uw verlossingswerk en van onze roeping tot de Evangelieverkondiging en van deze onze aangevangen reis worden? Zal dat hier zo alles worden vernietigd en afgesneden? "Heere, behoed ons, wij vergaan." Het is een taal waarin het geloof en het ongeloof van de discipelen in één adem de mond uitkomt. Zie, hoe vermengen zich de zondige zwakheden van Gods kinderen in hun beste daden, ja, in het bidden zelf. En hoe ontdekt zich daarin ook menigmaal hun naar ongeloof, waardoor zij zijn als een baar der

zee gelijk. Maar o, wat is het hun een oneindig voorrecht, dat de ware Hogepriester Jezus ook de ongerechtigheden van hun heilige verrichtingen draagt, en beide hun persoon en hun verrichtingen veraangenaamt bij de Vader, zie dat in Openb. 8:3-4.

Het blijkt dat er nu geloof in dit verzoek is, want eerst noemden zij de Heere Jezus: Heere, en ten tweede smeekten zij van Hem een Goddelijke hulp: "*Heere, behoed ons, wij vergaan."*

De Heere Jezus werd na Zijn nederige menswording volgens de Heilige Schrift op een drieërlei wijze de Naam van Heere gegeven:

1. Van onbekeerden in hun blindheid, in een burgerlijke zin, zie Joh. 4:11; Joh. 9:36.

2. Van bekeerden en begenadigden, als God in geloof, met eerbiedige verheffing, Hand. 9:13. En zo werd Hij met aanbidding erkend door Thomas, Joh. 20:28.

3. Als de Godmens en Middelaar, zo werd Hij van de apostelen als het zalige Voorwerp des geloofs verkondigd, Hand. 2:36, als zijnde van God de Vader gemaakt tot een Heere en Christus, zoals de Geest Gods Hem ook benoemt, Ps. 45:12: "Dewijl Hij uw Heere is, zo buigt u voor Hem neder." En Ps. 110:1: "De HEERE heeft gesproken tot mijn Heere." En de Heere Jezus benoemt Zichzelf aan Ananias in Hand. 9:15: "Maar de Heere zeide tot hem: Ga heen, want deze is Mij een uitverkoren vat, om Mijn Naam te dragen."

Deze apostelen nu erkennen Hem de Heere te zijn, als God boven alles te prijzen in der eeuwigheid, Rom. 9:5. En als de Middelaar en Godmens, en zijnde tevens in en door vrijwillige genade hun Heere geworden, Joh. 15:16. Zo verklaren zij Hem hier als zodanig en nemen daarom ook hun toevlucht tot Hem in deze hun nood en radeloze benauwdheid, met een ernstig verzoek aan Hem, en wel om zodanig een Goddelijke hulp, ja, zo'n verlossing, waar alle raad, wijsheid en macht van schepselen geheel voor stil stond en onvermogend toe was. Want dat is alleen een Goddelijk, almachtig werk, het bruisen der zee te stillen en het bruisen van haar golven. Want zo spreekt de Heere, Jes. 51:15: "Ik ben de HEERE, uw God, Die de zee klieft, dat haar golven bruisen. HEERE der heirscharen is Zijn Naam." En wederom lezen wij in Ps. 107:25, 28 en 29: "Als Hij spreekt, zo doet Hij een stormwind opstaan, die haar golven omhoog verheft. Maar roepende tot den HEERE in de benauwdheid die zij hadden, zo voerde Hij hen uit hun angsten. Hij doet den storm stilstaan, zodat hun golven stilzwijgen." En Ps. 89:9-10: "O HEERE, God der heirscharen, wie is als Gij, grootmachtig, o HEERE? En Uw getrouwheid is rondom U. Gij heerst over de opgeblazenheid der zee; wanneer haar baren zich verheffen, zo stilt Gij ze."

En ja, dit is alleen het werk van Hem, Die tevens is de God des heils, Die Zijn volk vreselijke dingen antwoordt in gerechtigheid, als zijnde het Vertrouwen aller einden der aarde en der vergelegenen aan de zee, Ps. 65:6. En dit is nu de zaak die zij van de Heere smeken, en zo volijverig verzoeken. Het is: "Heere, behoed ons, wij vergaan." Zij willen zeggen: O Heere, onze dierbare Heere en Meester, houd U niet als doof van ons. Red ons haastelijk. Voer ons toch uit deze onze angsten. Ons verderf is nu zo ver en zo nakende, dat wij dreigen om te zullen komen. Want ja, wij vergaan! Het is niet: Wij zouden kunnen vergaan. Maar het is: "Wij vergaan!". Wij zinken als in de afgrond, willen zij zeggen.

Maar was hier geloof bij de discipelen, in hun komen tot de Heere Jezus en in hun roepen tot behoudenis? Het was evenwel maar een waggelend en zeer klein geloof dat bij hen was. En dat geloof werd zonderling geslingerd. Daarom ontwaakte de Heere Jezus en stond Hij op, hen aanstonds bestraffende, vers 26: "En Hij zeide tot hen: Wat zijt gij vreesachtig, gij kleingelovigen? Toen stond Hij op en bestrafte de winden en de zee; en er werd grote stilte."

Maar hier wilde ik, eer ik voortga, eens stilstaan bij de Naam van de Heere Jezus als Heere. Die Naam komt Hem toe en wordt Hem gegeven als God en als Goddelijke Middelaar, zoals wij uit

Gods Woord zagen. Weet toch, vrienden, dit te zeggen en dit te horen, dit te weten en te beredeneren, dat de Heere Jezus zo'n Heere is, zal ons niet behouden. Maar dit moet ons onderzoek zijn bij onszelven, of Hij ook onze Heere is. O vrienden, hoe is het met u in dezen? Is ook de gezegende Zone Gods uw Heere? O, vragen wij het onszelven eens af! Dit is zo nodig. De Heere Jezus zegt, Matth. 7:21-22: "Niet een iegelijk die tot Mij zegt: Heere, Heere! zal ingaan in het Koninkrijk der hemelen, maar die daar doet den wil Mijns Vaders, Die in de hemelen is. Velen zullen te dien dage tot Mij zeggen: Heere, Heere, hebben wij niet in Uw Naam geprofeteerd, en in Uw Naam duivelen uitgeworpen, en in Uw Naam vele krachten gedaan?" En ontzaglijk zal het vonnis zijn van zulke mensen, die Jezus wel hun Heere genoemd hebben, maar niet in waarheid en oprechtheid, zoals blijkt uit vers 23: "En dan zal Ik hun openlijk aanzeggen: Ik heb u nooit gekend; gaat weg van Mij, gij die de ongerechtigheid werkt."

Och vrienden, waar Jezus in waarheid de Heere van de ziel geworden is, volgens Ps. 45:12: "Zo zal de Koning lust hebben aan uw schoonheid; dewijl Hij uw Heere is, zo buig u voor Hem neder."

1. Daar heeft men zijn oude heren en hun rampzalige dienst en livrei verlaten en voor eeuwig vaarwel gezegd.

2. Daar heeft men dadelijk zichzelf aan deze Heere tot een dienstbaar eigendom verbonden en overgegeven, en zich tot Hem vervoegd, met alles wat men is en heeft, Jes. 56:6. Ja, hij heeft als zijn oren laten doorboren ter verbintenis.

3. Daar is het de roem van de ziel en hun eerkroon, dienaren van onze God te zijn, volgens Jes. 61:1, en te mogen zeggen en zingen, volgens Ps. 116:16: "Och HEERE, zekerlijk ik ben Uw knecht, ik ben Uw knecht."

4. Daar keurt men al des Heeren bevelen voor heilig, rechtvaardig en goed, Ps. 119:128, zonder enige uitzondering, en tracht die te oefenen in de kracht van de Heere Jezus, en zo daders des Woords te zijn, en niet alleen hoorders en praters daarvan.

5. Daar verkiest men Zijn livrei, en zoekt dat aan te doen, namelijk de heiligheid, welke den huize Gods sierlijk is, Ps. 93:5.

6. Daar eet men het brood zijns Heeren en niet de draf der wereld. O nee, maar hemels Manna, hemels Brood, namelijk Jezus Zelf, Joh. 6:48, 51. En de zo dierbare gewisse weldadigheden Davids, Jes. 55:2-3.

7. Daar volgt men deze Heere, al was het zelfs in onbezaaide landen, Jer. 2:2.

8. Daar is men gekomen in Zijn huis, en daar blijft men onder Zijn dak en in Zijn gemeenschap. En men houdt zich bij en verenigt zich met de andere huisknechten en maagden als een gezel van allen die God vrezen, Ps. 119:63.

9. Ja, eindelijk, komt men in gevaren, gebrek en noden, men klaagt het zo aan deze zijn Heere, en daar loopt men zo vrij en onbepaald heen, evenals hier de discipelen deden in en onder hun nood.

Wat zegt uw ziel, vrienden? O, die dit nog missen, en daar geen kennis aan hebben, wat zijn dan uw toevluchten? Niet anders dan toevluchten der leugens, die vergaan zullen. En ach, wat is uw staat naar. Waar zult gij heen gaan als de storm des doods op u aanvalt, en de ontzaglijke afgrond der eeuwigheid u dreigt te verslinden?

Maar o gij, de zodanige die dit door genade kent, en soms nog vele malen beoefenen moogt, wat is uw deel groot en uw schuilplaats in en bij God zalig, veilig, ja, onverliesbaar. O, wat is God en Christus niet uw Burcht en hoog Vertrek. Och, gij de zodanige, kent gij niet wel eens onder bijzondere uitreddingen Gods in en uit uw diepe noden en ongelegenheden, dat verlegen en verwonderd aanbidden? Om met Hizkia te vragen: "Wat zal ik spreken?" Jes. 38:15. En met

Thomas uit te roepen: "Mijn Heere en mijn God", Joh. 20:27. En met David in Ps. 59:17-18: "Maar ik zal Uw sterkte zingen en des morgens Uw goedertierenheid vrolijk roemen, omdat Gij mij een hoog Vertrek zijt geweest, en een Toevlucht ten dage als mij bange was. Van U, o mijn Sterkte, zal ik Psalmzingen; want God is mijn hoog Vertrek, de God mijner goedertierenheid."

Laat ons nu in de vierde plaats voortgaan om te beschouwen:

IV. Het gedrag van de Goddelijke Heere Jezus omtrent Zijn discipelen, alsook omtrent de bulderende winden en de hooggaande zeebaren

Vers 26: "*En Hij zeide tot hen: Wat zijt gij vreesachtig, gij kleingelovigen? Toen stond Hij op en bestrafte de winden en de zee; en er werd grote stilte."*
De Heere Jezus spreekt eerst bestraffender wijze tot Zijn roepende discipelen: "Wat zijt gij vreesachtig, gij kleingelovigen?" Vrienden, onder al de volwijze handelingen van de grote Zone Gods, de dierbare Heere Jezus Christus, omtrent Zijn begenadigd verbondvolk, is ook deze voor hun zielen van veel voordeel en heil, zoals we lezen in Jes. 11:4: "Maar Hij zal de armen met gerechtigheid richten en de zachtmoedigen des lands met rechtmatigheid bestraffen; Maar Hij zal de aarde slaan met de roede Zijns monds, en met den adem Zijner lippen zal Hij den goddeloze doden."
Daarom zegt Hij ook in Openb. 3:19: "Zo wie Ik liefheb, die bestraf en kastijd Ik." Namelijk met vele beschamende daden en woorden. En in die laatste zin, namelijk met woorden, was het ook hier. Want met een ernstige, berispende en tevens liefelijke bestraffende aanspraak opende de Heere Jezus tot hen Zijn lippen, zeggende: "Wat zijt gij vreesachtig, gij kleingelovigen?"

Eer ik verder ga, zo moet ik tot onze lering uit het bestraffend antwoord van de Heere Jezus en uit deze Zijn handel en volwijze gedraging omtrent Zijn discipelen deze aanmerking maken, namelijk, dat het eerste werk van de Heere Jezus omtrent hen niet is, de storm en het onweder en het dreigende gevaar weg te nemen, waarover zij zo radeloos en angstig tot Hem geroepen hadden, om maar gered te wezen. O nee! Maar dat Hij eerst hun zielen komt te bepalen door vriendelijke bestraffing, en hen wil brengen bij hun verkeerde en vreesachtige harten en zondig, ongelovig wangedrag onder dit gevaar en onweder, waarin Hij Zelf hen gevoerd en gebracht had in Zijn vlekkeloze voorzienigheid en leiding, ten einde zij de diepte van hun ellendig hart meer zouden leren kennen, en naar zielsverbeterende en genezende genade zouden omzien. En om ook die dierbare genade van een stil vertrouwen in Hem, hun Heere, meer te leren zoeken en kennen, gelijk Hij zo'n stil en onbekommerd vertrouwen bezat en beoefende in Zijn Vader, en in Diens tedere opzicht en voorzorg, hetwelk Hij hier betoonde met zo gerust en onbekommerd onder al dit onweder te liggen slapen. En dat wil Hij hen ook leren. Ja, vrienden, zo doet de Heere Jezus ook nu nog doorgaans omtrent Zijn begenadigd volk, eer Hij hen redt. Zo wil Hij hen onder de beproevingen en de noden, teder en getrouw bestraffen over hun ongeloof, wantrouwen, voorbij werken van God en onbedaard handelen, dat hen veelszins aankleeft in hun bijzondere gevallen. En dat wel:

1. Om hen zichzelf en hun ongelovig hartbestaan meer te leren kennen, en de diepte van hun veraf leven buiten God en hen zo te doen gedenken aan hun boze van God afwijkende wegen en handelingen, om zo meer een walg aan zichzelf te krijgen, Ezech. 20:43.

2. Om hen tederder en geestelijker te doen worden, en vele lessen ter bevordering te geven, zowel voor zichzelf als voor anderen, en om de Heere zo een rein spijsoffer in gerechtigheid te brengen, Mal. 3:3. En daarna neemt Hij doorgaans pas hun drukkende zwarigheden weg. Want toch hun heil is niet zo zeer in de wegneming van hun beproevingen

en ellenden gelegen, als wel in de verbetering en de vernieuwing van hun hart en daden en in de gespeendheid, lijdzaamheid en eenswillendheid met God en het geloofsvertrouwen op Hem, in de bevindelijke kennis van de gemeenschap met Hem, als de God des heils.

Laten wij nu voortgaan om de woorden van de Heere Jezus tot Zijn discipelen te overwegen.

De Heere Jezus benoemt Zijn discipelen met de rechte naam en zegt tot hen allen: "gij kleingelovigen". Ja, gelovigen waren zij. En zodanigen waren zij die Jezus gevolgd hadden in de wedergeboorte, Matth. 19:28, te weten, de elf onder hen. Maar echter waren zij kleingelovigen, hetwelk zij ook toonden in dit hun gedrag en hooggaande vreesachtigheid. Hier wilden wij dan opmerken en eens zien, waarin het kleingeloof zich al ontdekt, in tegenstelling tot het groot geloof.

Dat er in het ware zaligmakende geloof trappen zijn, leert ons Gods Woord. De apostel zegt: Rom. 12:3: "Dat God een iegelijk de mate des geloofs gedeeld heeft." Zodat de ene begenadigde door genade een meer sterk, de andere een meer zwak geloof bezit. De ene een groot geloof en de andere een klein geloof. Maar allen bezitten zij het ware geloof en geen schijngeloof.

Het geloof is die moedergestalte van alle andere genaden in de zielen van Gods volk, en daarom genoemd de wortel der zaak, Job 19:28. En de Heere Jezus spreekt van het geloof, Matth. 12:20, onder de benaming van een gekrookt riet en een rokende lemmet, dat Hij niet wil verbreken en niet wil uitblussen. Ja, wij lezen van een geloof als een mosterdzaad, Matth. 13, en van lammekens, Jes. 40:11, dat zijn zeer zwakke gelovigen, welke de Heere Jezus in Zijn armen wil vergaderen. Deze worden door Gods Geest ook genoemd kleinen, tot welke Jezus Zijn hand wil wenden, Zach. 13:9 en Ps. 115:13. Dat is de belofte aan des Heeren gelovig volk: Hij zal zegenen, die de Heere vrezen, de kleinen met de groten. En in Openb. 19:5 leest men: "En een stem kwam uit de troon, zeggende: Looft onze God, gij, al Zijn dienstknechten, en gij die Hem vreest, beide klein en groot." Zodat de kleingelovigen bij Christus ook zeer aangenaam zijn. En Hij heeft een bijzonder teder hart voor en een liefdesoog op hen. Ja, dat is zeer opmerkelijk, wat men vindt in het Goddelijk Bijbelwoord, dat de Goddelijke beloften meest zijn voor ellendigen en de kleinen in de genade, zie Jes. 61:1-3; Micha 4:6-7. En zo neemt de Heere Jezus als de goede Herder de zwakken aan en handelt zeer teder omtrent Zijn volk en kudde, volgens Ezech. 34:15-16. Trouwens, die hebben dit ook het meest nodig.

Om het dan met enige onderscheiding in te zien, zeggen wij, dat het klein geloof zich openbaart en ontdekt tweeledig, namelijk ten eerste inwendig en ten tweede uitwendig.
Ten eerste, inwendig in de ziel, in de bevindelijke kennis namelijk:

1. Het heeft weinig ondervindelijk begrip van de dierbare Goddelijke waarheden, van de Goddelijke Evangeliebevelen, van de Goddelijke heils- en verbondsbeloften, van Gods wegen en gangen in Zijn heiligdom. En ja, van al de Goddelijke geloofsvoorwerpen, in het heilig Woord ontdekt.
2. Het maakt zich dikwijls zwarigheden waar er waarlijk geen zijn.
3. Het verstaat de Goddelijke dingen maar duister en verward, en zit als gebonden door het verstand des vleses.
4. De zodanigen bidden wel tegen zichzelf door onkunde, gelijk men ziet, Matth. 16:22. Petrus wist wel, dat de Heere Jezus de Messias was, zie Joh. 6:68-69, Maar niet dat Hij sterven moest, Matth. 16:22; Luk. 24:20.

Het ontdekt zich ook in de *gelovige toestemming*. Een kleingelovige weigert menigmaal zijn toestemming te geven aan de duidelijke Goddelijke heilswoorden en beloften. Dat komt

doordat zij hem te groot en te Goddelijk verheven of te onwaarschijnlijk zijn, en omdat hij te onwaardig, te zondig en te slecht is. Zo waren deze discipelen ook gesteld bij de opstanding van Christus Jezus uit de doden. Hoewel dezelve van Jezus zo herhaald voorzegd was, en dezelve van anderen gezegd werd, echter geloofden zij die niet, Luk. 24:25. En hoe ver ging het niet met Thomas, Joh. 20:25. Daarom staat er van de Heere Jezus nadrukkelijk, Mark. 16:14: "Daarna is Hij geopenbaard aan de elve, daar zij aanzaten, en verweet hun hun ongelovigheid en hardigheid der harten, omdat zij niet geloofd hadden degenen, die Hem gezien hadden, nadat Hij opgestaan was."

Ook ontdekt het zich in het aannemen van Jezus. Een kleingelovige is hier bevreesd. Hij heeft zo geen vrijmoedigheid. Hij staat zo bij zijn onwaardigheid stil. Het is meestal, als met die hoofdman over honderd, Matth. 8:8: "Heere, ik ben niet waardig, dat Gij onder mijn dak zou inkomen." En met Simon Petrus, neervallende aan de voeten van Jezus: "Heere, ga uit van mij, want ik ben een zondig mens", Luk. 5:8. Zijn zielsoog is donker in de oneindige gewilligheid van Christus. Opdragen, aanbieden, ja, zelfs ook nogal eens willen overgeven, dat gaat soms nogal wel. Dat durft hij nog wel doen op sommige tijden, als hij zich wat in een levendige toestand bevindt. Maar de Heere Jezus aan te nemen, daar staat hij voor. Dat durft hij niet te doen.

Maar wat is de reden? Waarom durft zo een het eerste te doen en niet het laatste?

1. Omdat hij het eerste doet uit en met de hartelijkheid van zijn gestalte, en daar alleen werkt hij uit. En naardat die meerder is, zo gelooft hij; Christus zal hem nog eens helpen, en hij zal de Heere Jezus nog wel eens in zijn belangen overhalen.

2. Maar het laatste durft of kan hij niet doen, omdat hij niet recht voor zich gelooft de waarachtige aanbieding der genade en de vrijwillige liefde van God en Christus tot hem in het bijzonder, zo teder en zo welmenend in het Goddelijk Evangelie voorgesteld en aangeboden, 2 Kor. 5:20.

3. Dus zo wil hij ook doorgaans wachten om met de beloften Gods te werken, tot de tijd toe, dat hij de goederen der beloften reeds ondervindt, in plaats dat hij er mee werken zou als hij die gevoelt te missen. Neem onder andere eens de belofte van Ezech. 36, waar de Heere belooft rein water, een nieuw hart en de wegneming van het stenen hart te zullen geven. En in Joël 3:21 staat de belofte: "Ik zal hunlieder bloed reinigen." Nu, wie zijn dan hier de onderwerpen, die hierop biddende vragen en manen mogen? Immers die, welke zichzelf zo vuil en onrein gevoelen en onder een oud en stenen hart zuchten moeten tot God, en zich ontbloot gevoelen van de Geest Gods. Ja, die hun zielen met zondenbloed bemorst vinden.

In het zielsvertrouwen ontdekt het kleingeloof zich ook, zodat het betrouwen van zichzelf aan en het berusten in de Heere Jezus, met twijfel en achterdocht bezet is. Maria werd met vele slingeringen bezet, zelfs toen zij met Jezus sprak, Joh. 20:14-15. En die vader van het kind riep met tranen en zeide:"Ik geloof, Heere, kom mijn ongelovigheid te hulp", Mark. 9:24. En daarom is ook al zeer opmerkelijk het woord, Klaagl. 3:24: "De Heere is mijn Deel, zegt mijn ziel, daarom zal ik op Hem hopen." In tegenstelling tot Rom. 8:16, waar de apostel Paulus zegt: "Dezelve Geest getuigt met onze geest, dat wij kinderen Gods zijn." En daarom wordt er van Sion gezegd, Ps. 87:5: "Die en die is daarin geboren en de Allerhoogste Zelf zal hen bevestigen." En van de gelovige Efeziërs zegt Paulus, dat zij, nadat zij geloofd hadden, verzegeld waren met de Heilige Geest der belofte. Zo werd aan de verloren en weder gevonden zoon ook een ring aan zijn hand gegeven, Luk. 15:22.

Ten andere, ook *uitwendig* vertoont zich het kleingeloof op velerlei wijze. Neem de vrees voor mensen en dat vast blijven zitten in de eigenliefde en aan eigen belangen, zodat men voor

de eer, de Naam en zaak van God niet durft uitkomen. De kleingelovigen zijn zo bevreesd en bedeesd om Jezus te belijden en Zijn dienst, en dat zij het met Hem en Zijn volk wensen te houden, zij wankelen zeer in tijden en wegen van verdrukkingen. Zij bezoedelen zich lichtelijk onder de verzoeking, hebbende kleine kracht, Openb. 3:8. Zij zijn met Nicodémus en Jozef van Arimathéa doorgaans geheime en als nachtdiscipelen. Zij leven meestal duister in zichzelf, woelende in het ongeloof en eigen redeneren. En zij zoeken gedurig hun gronden van vrijmoedigheid in zichzelf. Zij hebben weinig blijdschap in God door Christus. Zij hopen zoveel en zolang als zij gevoelige genade en levendige gestalten tot en voor de Heere hebben en vinden. Ja, bij het reeds gezegde, willen wij de gesteldheid van een kleingelovige nog een weinig nader nagaan en ontdekken, te weten, in deze nog volgende acht zaken:

1. Een kleingelovige durft in geen zaken die Goddelijk zijn, geloven, of hij moet als het ware enige tekens of schijnbaarheden zien en gevoelen. Hij durft het niet op Gods getuigenis en toezegging wagen, gelijk wij dit zo vinden in de priester Zacharias, Luk. 1:18, en in Thomas, Joh. 20:25-29. Maar een groot gelovige gaat alleen op Gods zeggen, zonder zien aan, al ontbreekt alle schijnbaarheid, ja, al is alles daartegen gesteld. Zo was het met Abraham, welke tegen hoop op hoop geloofde te zullen worden een vader van vele volken: "Volgens hetgeen gezegd was, alzo zal uw zaad wezen", Rom. 4:18. Vergeleken met Gen15:5-6. En met Maria, in deze zo wonderlijke boodschap van de Engel, zeggende: "Zie de dienstmaagd des Heeren; mij geschiede naar Uw woord", Luk. 1:38, vergeleken met Luk. 1:45, alwaar zij zalig gesproken wordt omdat zij geloofd heeft. Want de dingen die haar van de Heere gezegd waren, zouden volbracht worden, hoe onbegrijpelijk en wonderbaar die ook waren.

2. Een kleingelovige staat al gedurig stil bij zijn onwaardigheid en ongelijkvormigheid en onbekwaamheid, in plaats van te zien op de ondoorgrondelijke en vrijmachtige genade en het zielsinnemend aanbod daarvan in het Evangelie, en op de vlekkeloze en volledige gerechtigheid en heiligheid van Christus, en op de kracht van de Goddelijke bekwaammakende hulp. Zo was het gesteld met Mozes, Ex. 4:10, als hij tot de Heere zeide: "Och Heere, ik ben geen man wel ter tale, noch van gisteren, noch van eergisteren." En met de Kerk in Jes. 64:6: "Maar wij allen zijn als een onreine, en al onze gerechtigheden zijn als een wegwerpelijk kleed; en wij allen vallen af als een blad, en onze misdaden voeren ons heen weg als een wind." Maar een groot gelovige zegt met Paulus, Fil. 4:13: "Ik vermag alle dingen door Christus, Die mij kracht geeft." En zo een zegt: "Ik weet in Wien ik geloofd heb, en ik ben verzekerd dat Hij machtig is, mijn pand bij Hem weggelegd, te bewaren tot dien dag."

3. Een kleingelovige kan onder noden en ellenden wel veelszins begeren en bidden, en zijn toestand aan de Heere voordragen, maar het geschiedt zonder veel vertrouwen, dat de Heere hem zal verhoren en beantwoorden. Hij kent noch gelooft zo niet voor zichzelf, dat God een Beloner is dergenen die Hem zoeken, Hebr. 11:6. Maar een groot gelovige bidt niet alleen uit zijn noden, maar hij grijpt des Heeren sterkte aan ter verzoening, Jes. 27:5. Ja, hij houdt met Jakob de Heere vast en pleit zolang totdat hij de zegen gewint en wegdraagt, Gen. 32. O ja, zo een ziet op Gods deugden, beloften en eden, enz. Hij gelooft en erkent Gods waarheid en trouw, en onder uitstel of verberging zegt hij met David, Ps. 138:8: "De HEERE zal het voor mij voleinden. Uw goedertierenheid, HEERE, is in eeuwigheid. Laat niet varen de werken Uwer handen." En met Abraham zegt hij: "Op de berg des Heeren zal het voorzien worden."

4. Een kleingelovige wordt gemakkelijk afgetrokken in zijn dienst en plichten omtrent de Heere, hetzij door gedreigde schade, smaad of schande, en hij wordt gemakkelijk door de verzoeking van de wereld en door de listige aftrekking van zijn eigen hart overwonnen. Zie het in Petrus" drievoudige verloochening, Matth. 26:69 en in Markus, de discipel, Hand. 15:38. Maar een groot gelovige laat zich om geen gevaren, schade of schande van de Heere en Zijn dienst aftrekken, evenals Mozes: "Door het geloof heeft Mozes, nu groot geworden zijnde,

geweigerd een zoon van Farao's dochter genaamd te worden; verkiezende liever met het volk Gods kwalijk behandeld te worden, dan voor een tijd de genieting der zonde te hebben; achtende de versmaadheid van Christus meerderen rijkdom te zijn dan de schatten in Egypte; want hij zag op de vergelding des loons", Hebr. 11:24-26.
En zo ging het ook de volijverige Paulus, Hand. 20:22-24: "En nu, zie, ik, gebonden zijnde door den Geest, reis naar Jeruzalem, niet wetende wat mij daar ontmoeten zal. Dan dat de Heilige Geest van stad tot stad betuigt, zeggende dat mij banden en verdrukkingen aanstaande zijn. Maar ik acht op geen ding, noch houd mijn leven dierbaar voor mijzelven, opdat ik mijn loop met blijdschap moge volbrengen, en den dienst, welken ik van den Heere Jezus ontvangen heb, om te betuigen het Evangelie der genade Gods." Vergeleken met Hand. 21:13.

5. Een kleingelovige zal doorgaans al zulke dingen, die God hem laat ontmoeten tot zijn moedgeving en ondersteuning van de ziel, gebruiken of liever misbruiken tot kleinhartigheid en vrees, evenals Manóach, die tot zijn huisvrouw zeide: "Wij zullen zekerlijk sterven, omdat wij God gezien hebben." Maar zijn huisvrouw, als een groter gelovige dan haar man, zeide daarentegen tot hem: "Zo de Heere lust had ons te doden, Hij had het brandoffer en spijsoffer van onze hand niet aangenomen, zulks als dit is", Richt. 13:22-23. Ja, een groot gelovige weet de tegenwerkende voorzienigheden en handelingen Gods te gebruiken tot zijn moedgeving en meerdere ernst. Zo deed de Kanaänese vrouw in Matth. 15:22-28.

6. Een kleingelovige durft wegens het besef van zijn blindheid, onwaardigheid en zondige trouweloosheid niets aannemen of zich gelovig toe te eigenen. Want naar zijn gedachten, is hij óf te weinig vernederd en verbrijzeld, óf hij is niet genoeg hartelijk en vurig, of hij moest meer gevorderd zijn in de heiligmaking. En zo zoekt hij wetende of onwetende, gedurig al gronden van vrijmoedigheid in zichzelf en in zijn werk, gestalten of verrichtingen omtrent en voor de Heere, als staande nog diep aan de wet en het werkverbond gebonden. Maar een groot gelovige verbergt zich als een rondom ellendige en goddeloze in de eeuwige borggerechtigheid en heiligheid van de Heere Jezus, ja, in de waardige Persoon van Christus Zelf, evenals de apostel Paulus, die alleen in Christus Zelf wilde gevonden worden, niet hebbende zijn gerechtigheid die uit de wet is, maar die door het geloof van Christus is, Fil. 3:9. Ja, het groot geloof ziet alleen op een genadig, belovend, ontfermend, getrouw en almachtig Verbonds-God in Christus Jezus, Die Zich verbonden heeft om Zich te zullen wenden tot het gebed desgenen die gans ontbloot is, Ps. 102:18, en te zullen horen het zuchten der gevangenen en los te maken de kinderen des doods, Ps. 102:21.

7. Een kleingelovige heeft weinig geestelijk licht in Gods verbond en Evangelie en in de grote en dierbare beloften Gods. Hij heeft weinig inzicht in het genadewerk, dat God in en aan zijn ziel geschonken heeft. Hij heeft ook kleine kracht om zwarigheden in- of uitwendig in des Heeren hand te geven. Hij kan ook weinig vertrouwen of zich verlaten op de Heere. Ja, hij ziet meer om en op de middelen, dan op en naar de Heere, vergetende dat God wel wegen in de zee en een pad in diepe wateren kan maken, tot het redden van Zijn volk en om te vervullen de gedane beloften, zoals wij zien in Gídeon, Rich. 6:13. Maar een groot gelovige zegt onder dit alles: "God is ons een Toevlucht en Sterkte; Hij is krachtig bevonden een Hulp in benauwdheden", Ps. 46:2 En met David, Ps. 62:12: "God heeft één ding gesproken, ik heb dit tweemaal gehoord, dat de sterkte Godes is." Ja, met Paulus, Hebr. 13:5-6: "Uw wandel zij zonder geldgierigheid; en zijt vergenoegd met het tegenwoordige; want Hij heeft gezegd: Ik zal u niet begeven en Ik zal u niet verlaten. Zodat wij vrijmoediglijk durven zeggen: De Heere is mij een Helper, en ik zal niet vrezen wat mij een mens zal doen."

8. Een kleingelovige onder benauwde en beproevende wegen Gods komende, staat in zijn gestalte veelszins haastende, vooruitlopende, wantrouwende, bedeesd en geslingerd. Hij stelt zich het zwaarste voor, ja, meer dan ooit komen zal. Hij raadpleegt veel met vlees en bloed. Hij

hoort meer naar mensen en eigen vernuft, dan naar God.
Ja, een kleingelovige merkt de drukwegen zeer gereed aan, als zekere bewijzen van Gods toorn over hem. En als tekenen van zijn genadeloosheid en vervreemding van God, waaruit dan vloeit moedeloosheid, ongeloof, neerbuiging der ziel. Ja, wel eens ongeduld en hopeloosheid, zodat men met de Klaagkerk zegt: "Mijn sterkte is vergaan, en mijn hoop van de HEERE", Klaagl. 3:18.
Waarlijk, een gestalte zo schadelijk voor de ziel en het genadeleven, zo onterend voor God, Die Liefde is, de Amen en de Getrouwe, zo voordelig voor de vijanden, die maar valse indrukken van God inboezemen en verdervende oorblazers zijn, tot hoon van God en Jezus! En daarom is het alleszins nodig hier tegen te waken, als van rondom God beledigend en Zijn toegenegen liefde verdenkend en Zijn Geest bedroevend, ja, uitblussend.

Zie daar vrienden, enigszins de gesteldheid van een kleingelovige u voorgesteld, opdat elk zich daarbij moge neerleggen en vergelijken, om zich voor zijn kleingeloof voor de Heere te vernederen en om veel te smeken om vermeerdering des geloofs bij de troon der genade, om meer als rechtvaardigen door het geloof te leven.

Passen wij nu het gezegde toe op onze tekstwoorden, zo kan men zeer gemakkelijk daaruit zien, dat de naam van kleingelovigen op deze discipelen paste, en dat de Goddelijke Heere Jezus hen terecht zo benoemt, terwijl zij zich uit- en inwendig als zodanigen gedroegen in deze toestand. Daarom bestrafte de Heere Jezus henlieden hier ook zo nadrukkelijk, zeggende: "*Wat zijt gij vreesachtig, gij kleingelovigen*?"

Vreesachtig waren nu deze discipelen; dat is een angstige hartstocht en aandoening, vergezeld met wantrouwen en ongeloof aan God. En dus uit angst en onbedaardheid onder de dreigende of drukkende ongevallen werkende. Deze vreesachtigheid is een hartstocht, die de mens zeer nabij ligt in zware druk en dreigende noden en gevaren. En zo waren de discipelen alhier.
Dat bleek en de Heere Jezus zag het aan hun gezichten en gebaren, dewelke bleek, bedeesd, betrokken en angstvallig geweest zullen zijn, gelijk in nare omstandigheden de mens wel meer eigen is. Het bleek uit hun angstvallig komen en roepen tot Hem, vol drift en beroering, gelijk te zien is vanuit Luk. 8:24, alwaar staat dat zij tot de Heere Jezus gingen en Hem opwekten, zeggende met de uiterste verbaasdheid: "Meester, Meester, wij vergaan!"

Daarom zegt Christus bestraffend en beschamender wijze tot hen: "Wat zijt gij vreesachtig, gij kleingelovigen?"

1. Gij, terwijl gij Mijn ontfermde discipelen zijt, en onder Mijn bescherming op- en aangenomen zijt door Mij, Die de Heere van de hemel, aarde, zee en winden ben, en Die voor u zorgen wil en zal, dat niet één haar van uw hoofd zal verloren gaan. En dus dat ge uw zielen maar hebt te bezitten in lijdzaamheid, Luk. 21:18-19.

2. Wat zijt gij vreesachtig? Daar Ik bij u te scheep ben en bij u aan boord ben? Ik, Die met het heir des hemels doe naar Mijn welbehagen. Ik, Die de zee en de golven haar palen gesteld heb, die zij niet zullen overtreden.

3. Daar Ik naar Mijn vrijmachtige wijsheid u Zelf op deze reis, en in deze zee en storm gebracht heb, tot Mijn heerlijkheid en tot nuttige en gezegende einden voor u. Maar wat Ik nu doe, weet gij niet, Maar gij zult het na deze verstaan.

4. Daar Ik het in en met deze storm voor en met u wel maken zal, en u uitvoeren aan het licht en deze nare nacht en doodsschaduw voor u zal veranderen in een morgenstond. Nee, al slaap Ik, Mijn hart waakt over u. Gij zult niet vergaan noch verderven. En daarom, geloof alleenlijk. Want zie, Ik ben met u, in en op dit water. En daarom zal het u niet overstromen.

5. Ja, de Heere Jezus wil zeggen: Gij vreesachtige discipelen, Ik heb al uw woelen en tobben buiten Mij wel gezien, terwijl Ik voor uw ogen sliep. Ik heb al uw ongeloof en uw onbedaarde handel wel gemerkt. Ik weet wel al uw vergeten van Mij en van al Mijn reeds bewezen en verrichte liefdeswonderen aan zovele ellendigen almachtig betoond, en het wankelen aan Mijn trouw ten opzichte van u, alsof Ik vergeten zou zijn u genadig te zijn. "Wat zijt gij vreesachtig, gij kleingelovigen?"

O vrienden, staan wij nog een weinig hierbij stil, wat vinden hier niet stof tot beschaming en bestraffing van Gods ontfermd volk. Want wat is de onmatige en zondige vreesachtigheid in hen niet een al te zeer heersende zonde, die hen onder donkere beproevingswegen aankleeft en gevangen neemt. En dat niettegenstaande al die zo menigvuldige voorgaande bevindingen van de Goddelijke trouw en voorzorg omtrent en aan hen, en al die voorbeelden die Gods Woord hen oplevert en voorstelt, waardoor men zo veelszins tot oneer van een ontfermende God en Vader en van de Heere Jezus geslingerd werd en omzwervend, angstig, God wantrouwend en ongelovig leefde en vergetende met het oude Israël Zijn daden en Zijn wonderen, die Hij hen had doen zien, Ps. 78:11. En ja, vergetende ook al die reeds ondervonden uitreddingen, wonderen, bewaringen, raadgevingen, lessen, zegeningen en trouw Gods, die zij op hun weg ondervonden hadden. Ja, waardoor men dezelve ongelovig ontkent en als loochent met zijn daden, evenals de Israëlieten in Ps. 78:42, die niet dachten aan Zijn hand, aan de dag, toen Hij hen uit de hand der wederpartijders verloste. Wel, wat een oneer aan God, uw Weldoener en uw Heiland, van Egypteland af. O, mijn vrienden, die God vrezen, is dit uw weldadigheid aan uw Vriend? O, niet alzo. Maar wentelt meer in het geloof uw werken op de Heere, en uw gedachten zullen bevestigd worden, Spr. 16:3.

Nadat nu de gezegende Heere Jezus Zijn discipelen wegens hun ongelovige vreesachtigheid bestraft, en hun harten op de rechte plaats gebracht had, zo maakt Hij Zich op tot hun hulp en verlossing, gelijk wij zulks zien in het vervolg van dit ons 26e vers: *"'toen stond Hij op en bestrafte de winden en de zee; en er werd grote stilte."*

Het is een zoet woord, Nahum 1:9: "De benauwdheid zal niet tweemaal oprijzen." En Klaagl. 3:32: "Maar als Hij bedroefd heeft, zo zal Hij Zich ontfermen, naar de grootheid Zijner goedertierenheid." De belofte Gods is toch: "Hij zal Mij aanroepen en Ik zal hem verhoren; in de benauwdheid zal Ik bij hem zijn; Ik zal er hem uittrekken en zal hem verheerlijken." Ps. 91:15. En zo is hier ook het liefdewerk van de Heere Jezus omtrent Zijn discipelen, want de tekst zegt: "Toen stond Hij op en bestrafte de winden en de zee; en er werd grote stilte."

"*Toen stond Hij op."* Dit woord "toen" wijst op de tijd van uitredding, te weten toen zij in de diepste en in de allergrootste nood waren om te vergaan. Toen al hun wijsheid als verslonden was en alle verwachting om nog uit deze hun nood verlost te worden, geheel verloren was, en zo alleszins de gelegenheid het meest geschikt was, om de luister van Jezus' macht en goedheid op het zichtbaarst ten toon te spreiden, en de zielen van deze beroerde discipelen tot de grootste verwondering en aanbidding te bewerken. Zodat aanstonds na Zijn gedane bestraffing zee en winden stil moesten zijn. Ach, als de Heere Jezus liefdeswonden geeft met Zijn mond, ter uitzuivering en genezing, dan heeft Hij dadelijk ook al olie en wijn van zegeningen in Zijn hand, ter verkwikking en zielsvertroosting van Zijn volk.

Hij stond op, namelijk van Zijn plaats, waar Hij gerust in Zijn Vaders voorzorg had liggen te slapen. Het is een bewijs van de volvaardigheid van de Heere Jezus ter behoudenis van de Zijnen. Hij wil ze ook niet te lang tussen hoop en vrees laten, opdat hun geest niet overstelpt

zou worden voor Zijn aangezicht, Jes. 57:16.

Ja, Hij stond op, om de discipelen werkelijk en dadelijk te verlossen en om alzo te bewijzen, dat Hij alleen door Zijn almacht en goedheid, de huilende winden opbond en het bruisen van de zee stilde, en niemand anders, Ps. 65:8. O, wat zien wij hier nu niet duidelijk en Goddelijk bevestigd, hetgeen men leest in Ps. 9:19: "Want de nooddruftige zal niet altijd vergeten worden, noch de verwachting der ellendigen in eeuwigheid verloren zijn." Nee, de Heere hoort de wens van de zachtmoedigen en Hij versterkt hun harten, Ps. 10:17. "Want zij hebben op Hem gezien; ja, Hem als een waterstroom aangelopen, en hun aangezichten zijn niet schaamrood geworden", Ps. 34:6. Ja, Hij gedenkt al Zijns volks spijsofferen en maakt hun brandoffers tot as, en Hij verhoort hen in de dag der benauwdheid; hen gevende naar hun hart, Ps. 20:2 en 5.

Maar hieromtrent wilde ik ook ter zielslegering voor des Heeren volk twee dingen opmerken:

a. Uit de tijdsbepaling hier gemeld, "toen": Zo is er ook altijd voor elk een van Gods beproefde volk een bestemde tijd tot hun redding, en niet eerder, noch later zal de Heere komen, om te verschijnen tot hunlieder vreugde, Jes. 66:5. In dezen is het ook waarheid, dat het pad van de rechtvaardige geheel effen is, en dat de Heere hetzelve heeft gewogen, Jes. 26:7. Daarom mag het volk des Heeren onder het uitstel van de Heere de anderen wel toeroepen: "Hij zal Gewis komen, en Hij zal niet achterblijven", Hab. 2:3. En al schijnt het dan soms alsof de Heere vergat te komen, ter verlossing van Zijn volk, en dat Hij Zich hunner niet aantrok in hun ellende en ongelegenheden, zo vertraagt echter de Heere Zijn belofte niet, 2 Petrus 3:9. O nee, hoewel het ongelovig hart het veelal traagheid wil achten, maar Hij is lankmoedig over Zijn volk, niet willende dat enige verloren gaan. Want o ja, daar is een gedenkboek voor Zijn aangezicht, ten goede van die Hem vrezen en aan Zijn Naam gedenken. Maar het is doorgaans pas, als het van rondom hopeloos, verloren en radeloos is voor Zijn kinderen, en dan brengt Hij de nooddruftigen uit de verdrukkingen in een hoog vertrek, Ps. 107:41. Volgens de bede, Ps. 69:30: "Ik ben ellendig en in smart; Uw heil, o God, zette mij in een hoog vertrek." Ten einde zij dan achteraf zouden juichen, volgens Ps. 145:1: "O mijn God, Gij Koning! Ik zal U verhogen en Uw Naam loven in eeuwigheid en altijd", Ps. 59:17-18: "Ik zal Uw sterkte zingen, en des morgens Uw goedertierenheid vrolijk roemen, omdat Gij mij een hoog Vertrek zijt geweest, en een Toevlucht ten dage, als mij bange was. Van U, o mijn Sterkte, zal ik Psalmzingen. Want God is mijn hoog Vertrek, de God mijner goedertierenheid." En met David, Ps. 52:11: "Ik zal U loven in eeuwigheid, omdat Gij het gedaan hebt. En ik zal Uw Naam verwachten, want Hij is goed voor Uw gunstgenoten."

b. Uit het opstaan van de Heere Jezus wilde ik dit in aanmerking nemen en vragen: Wanneer toch is het, dat de Zone Gods voor Zijn volk ter hulpe opstaat onder hun druk- en proefwegen, naar ziel of naar lichaam? En dat zij in hun zielen de bevinding daarvan ervaren mogen?

Ik antwoord:

Niet zozeer dan, wanneer Hij hen dadelijk redt uit hun ongevallen. Nee, maar dan, wanneer Hij om hen te redden, Zich opmaakt. En dat is dan, vrienden:

1. Wanneer Hij het onbedaarde, redenerende en woelende verstand belieft stil te maken, zodat het weer vatbaar wordt, om bedaard te kunnen werken omtrent de Heere.

2. Als de Heere die drukkende zielsbeklemdheden, waaronder men zucht, wegneemt, en die banden losmaakt, Ps. 116:16, en de ziel uit die gevangenis uitvoert, Ps. 142:8.

3. Als de ziel opnieuw gegeven wordt om op een bedaarde, gelovige en onderworpen wijze in gebeden zich te ontlasten en haar wegen aan de Heere te vertellen, Ps. 119:26, en die

in des Heeren hand stellen kan, en daar ook in laten; ja, dan staat Jezus op, Zijn volk ten goede.

4. Als de ziel dan wederom onder of op haar bidden, deze of gene voorkomende belofte Gods mag ontvangen, die haar tot sterkte en vertrouwen is, en ter nieuwe uitleiding uit het schepsel, en uit alles dat drukken en benauwen kan, en als het gemoed weer zo nabij God mag komen. Ja, dat de ziel weer de Heere Jezus en een zalige Verbonds-God ondervinden mag en hij bij vernieuwing in het geloof Hem gebruiken mag als haar Rotssteen, om er in te wonen en om er gedurig in te gaan, zodat zij weder kan staan en zien op het heil des Heeren.

5. Als de ziel weer met de volzalige God en haar aandeel aan Hem, en uit haar zalige betrekking op Hem en de al-waardige Heere Jezus, kinderlijk vrijmoedig kan en mag werken, en onder tedere zielsvertegenwoordiging van God, en met goedertieren indrukken van Hem, gelovig mag staan en verkeren, en zo kan zeggen met de dichter, Ps. 16:5: "De HEERE is het Deel mijner erve en mijns bekers; Gij onderhoudt mijn lot." En volgens vers 8: "Ik stel den HEERE gedurig voor mij. Omdat Hij aan mijn rechterhand is, zal ik niet wankelen."
En als de ziel dan weder met het licht des Geestes ingebracht wordt in Gods vorige ontfermende wegen en gangen met en over haar gehouden, waardoor zij moet uitroepen: "Mijn mond zal Uw gerechtigheid vertellen; de ganse dag Uw heil; hoewel ik de getallen niet weet. Ik zal heengaan in de mogendheden des Heeren HEEREN; Ik zal Uw gerechtigheid vermelden, de Uwe alleen", Ps. 71:15-16. En Ps. 40:6: "Gij, o HEERE, mijn God, hebt Uw wonderen en Uw gedachten aan ons vele gemaakt, men kan ze niet in orde bij U verhalen. Zal ik ze verkondigen en uitspreken, zo zijn zij menigvuldiger dan dat ik ze zou kunnen vertellen." Ze kunnen dan in kinderlijke geloofsootmoed weer zingen met de zalige Ledeboer:

Gij, Vader, naamt de zorg van al mijn zaken,
Op U, als Gij mij tot Uw kind verkoos.
De Zoon vond mijn heil, als Hij 't Zijn verloos,
De Geest komt mij des Zoons heil eigen maken:
Wat kan ik anders zijn dan zorgeloos?

6. En eindelijk, dan staat de Heere Jezus op ter redding van Zijn volk, als Hij na alles tot hun redding te hebben toegemuurd en afgesneden, door Zijn almachtige genadehand komt daar te stellen, zodanige gepaste middelen, wegen en werktuigen, die Hij dienstbaar maakt aan Zijn genaderaad en wil, tot de verlossing van Zijn bedrukte kinderen. Of, dat de Heere hetzelve meer onmiddellijk werkt en daarstelt, zoals ook vele malen des Heeren weg is, Dat ondervond zo Gods Israël in Egypte, Ex. 2 en 3, en aan de zee, Ex. 14. En ook Jósafath ondervond dat, 2 Kron. 20 en zo ook de weduwe van Sarepta Sidonis of Zarfath, 1 Kon. 17 en een Jakob in Gen. 45:25-28.

Nu, waar de Heere Jezus opstaat ter hulp, daar zal de redding van Zijn volk nooit ontbreken, maar altijd zeer haast volgen en ondervonden worden. En zo was het ook hier, want de tekst zegt: "*Toen stond Hij op en bestrafte de winden en de zee; en er werd grote stilte."*

Hij bestrafte de winden en de zee. Het zegt eigenlijk, een bestraffing met gezag en macht, of met nadrukkelijke woorden te bevelen aan een ander, dat hij zich onthouden zal van hetgeen hij doet en verricht, zoals in Luk. 4:35-36 staat, dat Jezus tot die onreine geest, bestraffende zeide: "Zwijg stil, en ga van hem uit." En zo was het ook hier, volgens Mark. 4:39: "Hij bestrafte de wind en zeide tot de zee: Zwijg, wees stil!"

Dus spreekt hier de Zone Gods Jezus Christus als macht hebbende over de wind en de zee, met al hun gedruis en golven, hoe vreselijk zij hier ook woedende waren. Zo toonde Hij aan deze Zijn discipelen en aan al Zijn volk, dat Hij door hen terecht Heere genaamd werd, en

dat Hij die Heere is, aan Wien alle schepselen in de hemel en op de aarde en in de afgronden ten dienste staan, en dat alles Hem gehoorzamen moet. Ja, dat Hij slechts hoeft te spreken, en het is er. Hij gebiedt en het staat er, volgens Ps. 33:9; Ps. 103:19. O, werd dit geloofd door Gods gelovig volk! Wat zouden zij veel uitroepen, volgens Ps. 146:5-6: "Welgelukzalig is hij die den God Jakobs tot zijn Hulp heeft, wiens verwachting op den HEERE zijn God is. Die den hemel en de aarde gemaakt heeft, de zee en al wat in dezelve is; Die trouwe houdt in der eeuwigheid", en volgens vers 10: "De HEERE zal in eeuwigheid regeren; uw God, o Sion, is van geslacht tot geslacht. Hallelujah."

Wij lezen tot verheffing en roem van de Goddelijkheid van Jehovahs almachtig bevel, Ps. 33:9: "Hij spreekt en het is er; Hij gebiedt en het staat er." En die Goddelijke almacht ontdekte zich hier ook in het spreken van de Heere Jezus. Want deze Zijn bestraffing van zee en winden, had tot een gevolg, dat daar grote stilte werd. O wonder! En dat aanstonds, op het Goddelijke bevel van de Heere Jezus. Waarlijk, Salomo zegt in een algemene zin, Pred. 8:4, wat volmaakt waarachtig is in de Heere Jezus, Sions Koning: Want waar het Woord van de Koning, de Heere Jezus is, daar is heerschappij. Zoals wij dat hier zo Goddelijk zien. Want daar werd niet allengskens zo'n grote stilte, maar schielijk en onmiddellijk. Het was er meteen, op het bestraffend woord van de Heere Jezus. O, wonderlijk geval. Wat een almachtige, Goddelijke wonderdaad van Christus. Hier is Ps. 89:10 ten volle waarachtig: "Gij heerst over de opgeblazenheid der zee; wanneer haar baren zich verheffen, zo stilt Gij ze." Want het ene moment dreigen de golven het schip aan stukken te breken, en te vermorzelen, of het gehele scheepje in de afgrond van de verbolgen wateren te verzwelgen, met al de daarin zijnde discipelen van de Heere Jezus, waarvan er elf uitverkoren en geroepen gelovigen waren en dus erfgenamen van de zaligheid en vrienden van de Heere Jezus. En het volgende ogenblik worden die hemelhoge golven als een gegoten spiegel gesteld. Terwijl de bevinding leert, dat na een hevige storm, wanneer de winden stil worden, de zee een ontzaglijke beweging blijft maken en behouden.

Maar de Heere Jezus toont zo, dat Hij Die is - al is Hij hier in een vernederde mensheid in dit schip - Welke naar Zijn Godheid zit boven de kloot der aarde, en Die de wateren met Zijn vuist meet en bepaalt, Jes. 40:12, 22, en in Wiens hand en woord een Goddelijke kracht en macht is. O ja, hier is Zijn rechterhand verhoogd in mogendheden en Zijn woord doet krachtige daden. Want Hij redt alzo in een ogenblik, zowel het schip en de discipelen, als ook al de andere schepen en mensen uit het naarst en dodelijk gevaar. O, goede en getrouwe Jezus! O, wat is het goed tot U de Heere alleen de toevlucht te nemen. O, wat vinden wij hier niet een zoete schets en een aangenaam bewijs om ons te leren, dat de Kerk en Gods volk in het algemeen of een ieder begenadigde in het bijzonder, geen gevaren, noden of ellenden zo groot en zo zwaar kunnen ontmoeten, of er is bij deze Heere, de God Israëls, Die alleen wonderen doet, uitkomst en hulp besteld en te vinden. Hij heeft alle macht in de hemel en op de aarde.

O ja, Hij kan de naarste doodsschaduw voor Zijn erfdeel en volk veranderen in een morgenstond, en dat zeer snel en onverwacht. Daarom behoort het volk des Heeren te betuigen, Job 42:2: "Ik weet dat Gij alles vermoogt", vergeleken met Ps. 89:9. En dus mag Sion wel zingen, volgens Psalm 84:6

Want onz' God is vriend"lijk en goed,
Een zon en schild tot ons behoed,
Die ons geeft eer ende genade;
Die den vromen in genen nood
Verlaten zal tot in den dood;

Geen ding ontbreekt hem vroeg noch spade.
Zalig is hij die op Hem bouwt,
En Hem van harte gans vertrouwt.

Ja, Gods kinderen mogen daar tot des Heeren roem dan nog bijvoegen Ps. 136:

Hoe meer wij waren bezwaard,
Hoe ons meer hielp God vermaard;
Want Zijne grote goedigheid
Geduurt tot in der eeuwigheid.

Wij lezen in Luk. 1:37, dat de engel tot Maria zeide: "Want geen ding zal bij God onmogelijk zijn." En in Joh. 11:40 zeide Jezus tot Martha: "Heb Ik u niet gezegd, dat, zo u gelooft, gij de heerlijkheid Gods zien zult?" En zo was het ook hier. O ja, dit werd hier alleszins waarachtig bevonden.

Nu volgt nog ten laatste in vers 27 de uitwerking van deze Goddelijke wonderdaad van Christus in de gemoederen van de discipelen en aanschouwers, die zich in dit schip bevonden:

V. De gevolgen en de uitwerking van die wonderdaad in de aanschouwers

De evangelist zegt in vers 27: "En de mensen verwonderden zich, zeggende: Hoedanig een is Deze, dat ook de winden en de zee Hem gehoorzaam zijn?" En geen wonder, dat deze gemoedsaandoeningen gevonden werden. Want deze almachtige wonderdaad en weg van de Heere Jezus tot hulp van hen, was alleszins ter aanbidding en verwondering bevonden. En dit gemoedsbestaan omtrent Hem in hun zielen te werken, was hier ook het bedoelde einde van de Heere Jezus, gelijk Hij ook bedoelt in al Zijn wegen, leidingen en handelingen met Zijn kinderen, opdat zij achteraf in zielsverwonderende aanbidding over al Zijn Goddelijke handelingen zouden uitroepen met Asaf, Ps. 77:14: "O God, Uw weg is in het heiligdom; wie is een groot God, gelijk God?" En opdat zij dit lied en deze Psalm opheffen en zingen zouden:

O, Gij God, Uw weg en treden,
Zijn altijd vol heiligheden.

Maar wij zullen ons nu in een uitbreiding van vers 27 niet inlaten, maar alleen in het algemeen aantonen, dat als een begenadigd gelovige in en onder de genadebehandeling en de leiding van de Heere omtrent zichzelf of betreffende de Kerk Gods tot die zo zalige gestalte van aanbiddende verwondering bewerkt en gebracht wordt, dat zodanig een zielsbestaan de verste trap is daar hij hier op aarde in de genade toe komen kan. O ja, daar eindigt het geloof dan, en dan heeft men in zijn ziel wat van de hemel en van dat zo zalige bestaan, dat waar volmaakt en eeuwig plaats zal hebben. Want daar zal het eeuwige werk een diep verwonderd aanbidden zijn, volgens Openb. 5:14, onder een God verheerlijkende beschouwing en genieting van God en Christus, Openb. 4 en 5.
Zodat er steeds stof zal zijn tot verwonderd vragen, als onder andere: "O, hoedanig een volheerlijk God is onze God? Hoedanig een luisterrijk Troonlam is onze verheerlijkte Heere Jezus, als Koning en Priester op Zijn troon? Hoedanig een gezegende des Vaders ben ik nu, door grondeloze liefde? Hoedanig is nu mijn geluksstaat en eeuwig volzalig kinderdeel? Hoedanig is nu mijn storeloos hemelwerk en dienst, en verlustigend troonwerk? Hoedanig

glansrijk en heerlijk is deze stad Gods, daar het al van Godheid blinkt en die door de heerlijkheid Gods wordt verlicht? En waar het Lam de Kaars bevonden is, om in Deszelfs licht te wandelen? Hoedanig talloos, vlekkeloos, heilig, achtbaar en eerwaardig is hier het statelijke troongezelschap van engelen en volmaakt rechtvaardigen? Die met zo'n volmaakte overeenstemming en liefde en onafgebroken Hem, Die op de troon zit en het Lam, tot in alle eeuwigheid verheerlijken? Hoedanig is hier de verheerlijkte lofzang en hoe zielsverrukkend de hemeltonen en de inhoud van het wonderlied van vrije genade en van het Lam? Hoedanig is hier de volmaakte rust en bevrijding van alle storm, rouw, druk, zonde en weedom? O, hoedanig Goddelijk en verheven zalig is niet het einde van de Goddelijke Vrederaad van eeuwigheid? Van de Goddelijke en volwichtige zoendood en koping van Gods geliefde Zoon en van al de zielszaligende heilgevolgen waarvan de eerstelingen in de tijd aan ons geschonken zijn en die nu in de volle oogst voor eeuwig, eeuwig uitgedeeld worden? Dragende nu met een vol zielsgejuich, eindeloos onze schoven in de onmiddellijke ontdekking en gunstgenieting van een Drie-enige Verbonds-God, en zijnde nu onstraffelijk, onberispelijk en vlekkeloos, het beeld van Gods Zoon gelijk, onder volle verzadiging der vreugde, zodat nu eeuwige blijdschap op onze hoofden is? O gewis, vrienden Gods, gelovigen in Christus, daar zal dan in de volste nadruk het lied der ziel zijn:

Veel nader staat mij 't zinken,
In de oceaan verdrinken,
Van Gods verwondering,
Dan, dat ik Uwe Name,
Zou kunnen lof beramen,
Hoog boven alle ding.

Uw schoonheid doet mij zinken,
Alsof ik zou verdrinken
In dat heerlijk gezicht,
O, zalig, zalig zinken!
O, zalig te verdrinken
In 't eeuwig, zalig licht.

Daarmede besluiten wij dan nu deze onze stof, met de wens dat de behandelde zaken daarin met de gedurige leringen en aanmerkingen daaromtrent gemaakt, aan uw en mijn ziel mogen gezegend worden door de Geest van Christus, Die alleen levend maakt en dat tot roem van de Goddelijke en wonderdoende Heere Jezus, en de genade van de Drie-enige God. Alsook ter gezegende ontdekking, zielsbeschaming en ware overtuiging van onbegenadigde en onbekeerde mensen, die nog discipelen van de satan zijn, en die hem, als ook een verleidende wereld navolgen, ten einde zij werkzaam mochten worden omtrent hun eeuwig zielsbelang en zalige behoudenis. Opdat zij geen schipbreuk van de ziel zouden lijden en voor eeuwig vergaan en verzinken mochten in de bodemloze put van de eeuwige en ontzaglijke rampzaligheid, met al hun onbekeerde God beledigende reisgenoten. Alsook dat het nog een gezegend woord mag bevonden zijn, tot uitlokking, bemoediging, en bestuur van overtuigde en Jezus en Zijn zalige gemeenschap zoekende mensen, om toch meer gelovig en ernstig roepende uit hun zielsgevaar, het naar een vol vriendelijke en gewillige en almachtige Heere Jezus te wenden, om in Hem de rust en behoudenis van hun zielen te krijgen. En dat het ook dienen mag onder de medewerkende genade van Christus, tot heil en geloofssterkte van de zielen van Gods beproefde volk en gelovige kinderen, in en op hun reis naar de haven der heerlijkheid, onder alle storm en

strijd, en tot meerdere berusting van het geloof in en op de God van hun heil, Christus Jezus, en op Zijn volwijze leiding omtrent hen. Alsook op de almachtige voorzorg van hun hemelse ontfermende Vader in Christus, van Wien hun geloof roemen mag met de Kerk, Ps. 48:15: "Want deze God is onze God, eeuwig en altijd; Hij zal ons geleiden tot den dood toe."
AMEN.

25. Het onzalig ongeloof benevens het zielszaligend geloof

in haar zo onderscheiden werkingen en vruchten van nabij beschouwd,
als ook het onderscheid van het groot en klein geloof en de zowel heilvolle als
gepaste inhoud en Goddelijke aanbieding van het heilig Evangelie aan zondaren

"Die in Hem gelooft, wordt niet veroordeeld, maar die niet gelooft, is alreeds veroordeeld, dewijl hij niet heeft geloofd in den Naam van den eniggeboren Zoon van Gods."
Johannes 3:18

Zeer ontzaglijk en vol nadruk is het woord van de Heiland tegen de Joden, dat Hij sprak als de grote Leraar der gerechtigheid, zoals wij vinden in Johannes 8:24: "Indien gij niet gelooft dat Ik Die ben, gij zult in uw zonden sterven."

In zijn zonden te sterven, is te sterven onder de macht en heerschappij der zonden, en geen vergeving ervan bij God te hebben ontvangen. Dit is een zeer vreselijk oordeel. Wee die mens, wie hij ook zij, want het is hetzelfde als eeuwig verdoemd te worden en onzalig verloren te gaan. Want deze tijd is alleen de tijd van vergeving en verlossing. Die mens, die sterft en naar de eeuwigheid heengaat zonder daaraan deel te hebben ontvangen, die krijgt dezelve niet tot in alle eeuwigheid. O nee, en zo zou het met de Joden gaan, al waanden zij Abrahams zaad te wezen. En zo zal het zijn met allen, die onder het aanbod van het zalig Evangelie en de verzoeningsweg leven, indien zij niet geloven, dat Jezus Christus Gods Zoon, Die is, namelijk de enige, eeuwige, eigen en ware Zoon van God, de ware Messias, de enige Verlosser en Heiland der wereld, die enige Naam onder de hemel gegeven tot zaligheid, bij en door Wien alleen en ook waarlijk zekere verlossing te bekomen was. Dit te geloven zegt, daarvan verzekerd te wezen, dat men niet alleen die weg Gods als heilig en veilig en heerlijk en God betamende en voor ons alleszins gepast goedkeurt, maar ook bij Hem alleen verlossing en zaligheid zoekt en dit van Hem verwacht. Indien zij dit nu verzuimden te doen, zo zegt Christus, zouden zij in hun zonden sterven, omdat zij daardoor de eeuwige weg der behoudenis verloochenden. En ook, omdat zij zonder dit te geloven, onmogelijk van Christus Jezus een recht, gelovig gebruik konden maken in de kracht van Zijn eeuwige verzoening en aangebrachte Middelaarsgerechtigheid, als waartoe Hij Zichzelf door de eeuwige Geest onstraffelijk aan God Zijn Vader zou opofferen, om alzo een eeuwige gerechtigheid aan te brengen. Omdat God zonder Christus voor zondaren bevonden is een verterend Vuur en een eeuwige Gloed, Jes. 33:14. En dit is ook het hoofdzakelijk bedoelde van het gezegde van de Heere Jezus in Zijn leerreden tot Nicodémus, een overste der Joden, in onze tekstwoorden, als Hij zegt: "Die in Hem gelooft, wordt niet veroordeeld, maar die niet gelooft, is alreeds veroordeeld, dewijl hij niet heeft geloofd in de Naam van den eniggeboren Zone Gods." Vergelijk met de vorige lering, gemeld van vers 14 tot en met 17.

Mijne vrienden, wanneer wij de laatste maal tot u spraken, zo hebben wij met u verhandeld die tedere, raadgevende woorden van Paulus en Silas, gegeven aan de radeloze, beroerde en heilvragende stokbewaarder, Hand. 16:30-31. "En hen buiten gebracht hebbende, zeide hij: Lieve heren, wat moet ik doen opdat ik zalig worde? En zij zeiden: Geloof in den Heere Jezus Christus en gij zult zalig worden, gij en uw huis." Deze hier gemelde stof heb ik wel in mijn spreken eerst behandeld en zou die ook wel eerst hebben laten drukken, maar ik werd een en andermaal bij mijzelf bepaald, om eerst deze oefening ter druk over te geven en in het tweede volgende stuk, zo de HEERE wil, de stof van Hand. 16:30 en 31 te laten volgen. Daarbij hebben we toen ingezien hoe dat het geloof, te weten het zaligmakende of heilvattende geloof, het enige middel is bevonden, en van God verordineerd is, om wederom in de verloren

gemeenschap Gods in Christus te worden overgebracht, voor arme, afgevallen, zondige, vloekwaardige dood- en doemschuldige Adamskinderen, gelijk wij allen van nature zijn.

Tevens zagen wij toen hoe dat de eis van het Evangelie en het hoofdgebod Gods daarin allereerst was en van de Geest Gods werd voorgeschreven tot zaligheid aan verloren zondaren, het geloven in de Naam des Zoons Gods, volgens het woord van de apostel in 1 Joh. 3:23: "En dit is Zijn gebod, dat wij geloven in de Naam Zijns Zoons Jezus Christus." Anders genaamd, naar Gods Zoon te horen, Matth. 17:5 en Joh. 5:24-25. "Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: Die Mijn woord hoort en gelooft Hem, Die Mij gezonden heeft, die heeft het eeuwige leven en komt niet in de verdoemenis, maar is uit de dood overgegaan in het leven. Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: De ure komt en is nu, wanneer de doden zullen horen de stem des Zoons Gods en die ze gehoord hebben, zullen leven"; en tot Hem komen en zijn oren neigen, Jes. 55:3: "Neigt uw oor en komt tot Mij, hoort en uw ziel zal leven; want Ik zal met u een eeuwig verbond maken en u geven de gewisse weldadigheden Davids." En vers 5: "Zie, Gij zult een volk roepen dat Gij niet kende, en het volk dat U niet kende, zal tot U lopen, om des HEEREN Uws Gods wil en om des Heiligen Israëls wil, want Hij heeft U verheerlijkt."

Wij zagen dat er voor zondaren in eeuwigheid geen gegronde verwachting op of enige toegang met vertrouwen tot God kan zijn, of een ware hoop op die onverderfelijke en onbevlekkelijke en onverwelkelijke erfenis, die in de hemelen bewaard is, 1 Petrus 1:4, zonder dit geloof in de Heere Jezus Christus met toe-eigening en omhelzing van Zijn gezegende Persoon en volheden te beoefenen met een aannemen van Hem voor zich persoonlijk. Deze erfenis wordt door Paulus omschreven als dat gans zeer uitnemend eeuwig gewicht der heerlijkheid, 2 Kor. 4:17; vergelijk Rom. 8:17; 1 Petrus 1:9; 18-31.

Daarop zijn wij bepaald geworden, om heden deze onze voorgelezen tekstwoorden niet zo zeer met u te behandelen naar gewoonte, maar dezelve alleen nu eens tot een grondslag te leggen en met uw aandacht deze zes volgende gewichtige stukken wat van nabij in te zien en te behandelen. Dat het onder de zegen van de Geest Gods mijn en uw ziel meer de dierbaarheid van het Evangelie deed leren kennen, ten einde dat onze ziel meer gelokt en getrokken zou worden door de kennis van God en Christus, en om meer te leren bidden en worstelen om de vrijmaking van het verdoemelijk ongeloof, dat in ons is.

Mijn bede en hartelijke wens van mijn ziel is, en daartoe bid ik met de dichter tot de God der goedertierenheid: "Zend Uw licht en Uw waarheid, dat die mij leiden, dat zij mij brengen tot den berg Uwer heiligheid en tot Uw woningen; En dat ik inga tot Gods altaar, tot den God der blijdschap mijner verheuging, en U met de harp love, o God, mijn God!" Ps. 43:3-4. Amen.

Johannes 3:18:

"Die in Hem gelooft, wordt niet veroordeeld, maar die niet gelooft, is alreeds veroordeeld, dewijl hij niet heeft geloofd in den Naam van den eniggeboren Zoon van God."

De stukken en zaken welke ik met u behandelen wil, zijn de volgende vijf, te weten:

I. U aan te tonen met Gods Woord, dat er onder de bediening van het zalig Evangelie, drieërlei soort van ongelovige mensen zijn, die daaronder leven.

II. Wil ik naspeuren wat en welke wel de voorname oorzaken zijn van deze zo God verloochende en Hem onterende zonden, het ongeloof aan het Evangelie van de Zoon van God, hetwelk in de harten en daden der mensen zo algemeen gevonden wordt, en er tot hun verderf en nadeel rust.

III. Zullen wij van nabij zoeken in te zien, hoe en op welke wijze het ongeloof werkt, in tegenstelling tot het geloof, en welke de onderscheiden vruchten en

uitwerkingen zijn in de harten en daden van de mensen. Want mijn hoorders, ik ben al van overlang door het onderwijs van Gods Woord en Geest overreed en overtuigd geworden, en wordt het meer en meer dagelijks in mijn gemoed, dat mijn en uw hoofdellende bestaat in diepe onkunde van deze drie voornaamste dingen:

a. Van de waardige Persoon van de Zoon Gods Jezus Christus als de Godmens, Middelaar, Verbondsborg, en God van volkomen zaligheid.

b. Van de kracht, waardigheid, volheid en eenzijdigheid van het volheerlijk Evangelie en haar aanbieding van genade.

c. Van de aard, natuur, zielsheiligende en aan God verbindende werking van het overdierbare zaligmakende geloof in de harten van de begenadigde en geroepen heiligen. En ja, Godzalige, de onkunde hiervan is de hoofdzaak van al onze onheiligheid en weinig vorderingen op de levensweg.

IV. Willen wij nagaan het bestaan en de wijze van werking van het klein geloof, en daarbij enige stukken voegen, waarin blijkt dat het meer gevorderd en groot geloof voortreffelijker werkt en meer tot heerlijkheid van God en Zijn waarheid handelt en bevonden zij.

V. En eindelijk willen we het onderscheid inzien, dat er gevonden wordt tussen het ware, zaligmakende geloof en het zo zeer gevaarlijke en zielsdodend tijdgeloof, dat in deze lage en lauwe wereldsgezinde tijden in zo veler harten gevonden is, als welke wel de naam hebben onder de vromen, dat zij leven, daar zij echter voor God dood bevonden zijn.

Eer ik nu deze stukken opvat, zo zeg ik alleen kort, in betrekking tot onze voorgelezen tekstwoorden, dat zo wanneer wij bedaard dit derde hoofdstuk van de heilige Evangelist Johannes inzien, zo vinden wij daarin gemeld, hoe de gezegende Zoon van God, Jezus Christus, in zijn samenspraak met Nicodémus had aangetoond, dat de komst van Hem, de Zoon van God in de staat van Zijn vernedering alleen voornamelijk was om als het Tegenbeeld van de aloude voorbeelden, dadelijk en waarlijk te zijn de enige verdienende Oorzaak van behoudenis en zaligheid door Zijn kruisdood, zoen- en borglijden, dat op Hem komen zou, en de heerlijke en heuglijke verheven doeleinden, waartoe zulks zou bevonden zijn, volgens vers 14 en 15: "En gelijk Mozes de slang in de woestijn verhoogd heeft, alzo moet de Zoon des mensen verhoogd worden. Opdat een iegelijk die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe."

Maar dan leerde Hij ook, dat dit alles alleen en geheel de vrucht en de uitwerking was van Gods peilloze eeuwige onnaspeurlijke Vaderliefde tot zondaren, als zijnde de enige oorsprong en bron daarvan. Daaruit vloeide het zenden van Zijn eeuwig geliefde Zoon en de openbaring van Hem in het nederig vlees, volgens vers 16 en 17: "Want alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe. Want God heeft Zijn Zoon niet gezonden in de wereld opdat Hij de wereld veroordelen zou, maar opdat de wereld door Hem zou behouden worden."

En daarop leidt de Heere Jezus in onze tekst, vers 18, er een tweeledig besluit uit af, als namelijk:

a. Het eerste besluit, dat zeer troostrijk en aangenaam is voor een heilbegerig en God zoekend gemoed. Het is, die in Hem gelooft, wordt niet veroordeeld. Dat wil zeggen, die het grote einde van Mijn verschijning in een nederige mensheid omhelst, en zo aan Mijn Goddelijke zending beantwoordt, door zijn zondige en doemwaardige persoon en eeuwige verloren zielenstaat aan Mij toe te betrouwen tot zaligheid, die zal het eeuwige leven ontvangen en niet

verderven. Schoon hij dan een walgelijke zondaar, ja, een zeer groot zondaar is, al vervolgen en veroordelen hem de wet, zijn consciëntie en de rechtvaardigheid Gods, wegens de miljoenen talentponden zondeschuld, die hij voor God schuldig bevonden is, zo zal het proces van zijn ziel ophouden, het Goddelijk oordeel gestaakt worden, en het vonnis van een hem verdoemende wet uitgewist worden, omdat Ik als Borg een kwitantie uit de hand van de Goddelijke rechtvaardigheid van Mijn Vader hem ten goede zal ontvangen hebben, want Ik ben voor hem tot zonde gemaakt, 2 Kor. 5:21, opdat zij in Mij rechtvaardigheid Gods zouden worden. Daarom, zo mag een ieder die in Mij, Gods Zoon, gelooft, zeggen volgens Rom. 8:1: "Zo is er dan nu geen verdoemenis voor degenen die in Christus Jezus zijn, die niet naar het vlees wandelen, maar naar den Geest." "Wie zal beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen Gods? God is het Die rechtvaardig maakt. Wie is het die verdoemt? Christus is het Die gestorven is; ja, wat meer is, Die ook opgewekt is, Die ook ter rechterhand Gods is, Die ook voor ons bidt", Rom. 8:33-34.

b. Het tweede besluit, dat uit de komst van Gods Zoon in het vlees en onder de wet en haar oogmerk, hier van de Zoon van God getrokken wordt, is zeer verschrikkelijk en ontzaglijk, en wordt gevonden in onze woorden, die wij als grond van onze verhandeling genomen hebben, waarin Christus zegt: Maar die niet gelooft, is alreeds veroordeeld. Daarvan wordt in het slot van vers 18 een zeer duidelijke reden gegeven. Het is: Dewijl hij niet heeft geloofd in den Naam van den eniggeboren Zoon van God.

Zo leren en wijzen onze tekstwoorden ons aan de zonde, waaraan de meeste toehoorders van het zalig Evangelie als haar voorname hoofdzonde schuldig staan, te weten het *ongeloof.* En als zij daarin blijven, liggen zij onder een ontzaglijk vloekvonnis van God en zijn ze voor eeuwig verloren. Want zij, die niet geloven, wie hij dan ook zijn mag, hetzij rijk of arm, dienstbaar of vrij, zorgeloos of overtuigd, goddeloos of zedig godsdienstig, of leraar of leerling, overheden of onderdanen, wijzen en verstandigen, of ongeleerden en dwazen, oud of jong, wie hij ook zijn mag, hij is alreeds veroordeeld, zo zegt hier de Heere Jezus. Dat is volgens Johannes 3:36: De toorn des Almachtigen rust op hem. En volgens Mark. 16:16 is zo één verdoemd in zijn staat en in zijn verwachting voor God. O, vreselijk oordeel en richterlijk vonnis, waaronder de meeste naambelijders zo heen leven en op wie veelszins past het woord van de apostel in Hebr. 3:19: "En wij zien, dat zij niet hebben kunnen ingaan vanwege hun ongeloof."
Wij zullen nu overgaan tot het behandelen van onze vijf punten, en

I. ***U aantonen met Gods Woord, dat er onder de bediening van het zalig Evangelie,*** drieërlei soort van ongelovige mensen zijn, die daaronder leven

Met betrekking tot dit eerste stuk, zullen wij deze drie soorten ongelovige mensen bezien, die leven onder de verkondiging van het Evangelie, te weten de zodanigen die:

a. Onder het ongeloof geheel besloten en van hetzelve beheerst en gevangen leven. Dat zijn of geheel natuurlijke en zorgeloze, onbekeerde mensen, van wie de god dezer eeuw de zinnen verblind heeft, en in wie hij krachtig werkt als in zijn slaven en kinderen der ongehoorzaamheid.

b. Of zodanigen die door ongeloof van Jezus, als door zielsopbindende en helse banden, afgehouden en teruggehouden worden, zodat ze niet kunnen doorbreken en tot Jezus komen. Dat zijn ontdekte en overtuigde mensen, die werk met hun verloren staat hebben.

c. Of zodanigen zijn het, die door ongeloof vele malen gevangen genomen en gebonden worden onder al hun roepen en daar ook strijd tegen hebben en oefenen. Dat zijn reeds begenadigde en gelovige mensen, die noodzaak vinden om dikwijls te smeken: "Ik geloof, Heere, kom mijn ongeloof te hulp."

Maar nu is het zeer nodig, dat wij dit hier vooral wel opmerken, dat de sterkte van alle ongeloof altijd ligt opgesloten in de onkunde van God en Christus en het Evangelie. Laat ons dit toch wel ter harte nemen. Wij zeggen dan:

a. Het ongeloof van een onbekeerde is heersende omtrent God Zelf. Hij zegt in zijn hart en in zijn daden: Daar is geen God, Ps. 14:1. Het ongeloof van een onbekeerde heerst omtrent de gehele Bijbel en derzelver ganse inhoud, want hij is ongelovig aan zijn bondsbreuk in Adam, ook omtrent zijn erfschuld, erfsmet en vloekstaat voor God. Omtrent Gods heiligheid, rechtvaardigheid en waarheid en het onkreukbare en onveranderlijke daarvan. Hij is ongelovig aan Gods wet en haar eisen en bevelen en ook aan haar geestelijkheid. Die gelooft hij niet en zo is hij ook ongelovig, en daarom gevoelloos en onbevreesd omtrent derzelver bedreiging en ontzaglijk vloekvonnis met betrekking tot zijn persoon. Zo leeft hij in zijn bevatting en in zijn daden in de praktijk alsof er geen God, geen hel noch straf is, of eeuwig zijn zou.

En dit is de reden waarom hij ook nog nooit overtuigd en ontdekt is aan zichzelf, en dus ook nog nooit uitgeleid is uit zijn ongevoeligheid en nog nimmer geplaatst is aan de rokende berg van Sinaï, volgens de nadrukkelijke aanmerking van de geleerde Owen over Hebr. 12:18-21: "Want gij zijt niet gekomen tot den tastelijken berg, en het brandende vuur, en donkerheid, en duisternis, en onweder, En tot het geklank der bazuin, en de stem der woorden; welke die ze hoorden, baden dat het woord tot hen niet meer zou gedaan worden (Want zij konden niet dragen hetgeen er geboden werd: Indien ook een gedierte den berg aanraakt, het zal gestenigd of met een pijl doorschoten worden. En Mozes, zo vreselijk was het gezicht, zeide: Ik ben gans bevreesd en bevende)."

En daarom, zo leeft de zondaar gerust, zorgeloos en ongevoelig en als een die in het opperste van de mast slaapt omtrent zijn eeuwig zielsbelang. En schijnt hij soms enigszins beroerd te worden onder een ernstig middel, of door bange beroeringen en angsten van zijn consciëntie, voor God vrezende te worden, hij valt al doorgaans weer in zijn vorige slaapzucht en zondige levensterrein, en keert zich met de gewassen zeug weer tot de wenteling in het slijk.

Ongelovig is hij aan de gehele inhoud van het Evangelie. Hij ziet er geen heerlijkheid, noch noodzakelijkheid, noch dierbaarheid of schoonheid in, want hij kent zichzelf en zijn diepe jammerstaat voor God niet. Wat zou hij dan voor heerlijkheid in Christus en in Zijn Evangelie vinden? De gewaande gezonden behoeven toch geen medicijnmeesters, de ingebeelde zienden geen ogenzalf en de ingebeelde rijken geen borg? Trouwens, het Evangelie is voor de onbekeerde zondaar een ergernis en een dwaasheid.

Ongelovig is hij aan alles. De bedreigingen van God verschrikken hem niet. Gods bevelen raken hem niet. Gods oordelen treffen hem niet. Gods beloften verblijden hem niet. Hij heeft een ijzeren nek en een koperen voorhoofd en een ziel die dood is in zonden en misdaden, Ef. 2:1, vergelijk Jes. 48:4.

En zo leeft de arme, uiterlijke belijder en gereformeerde naamchristen zonder God en Christus in de wereld. En hij wandelt in een geestelijke duisternis, niet wetende waar hij heen gaat. Hij mist God, het hoogste en enige ware Goed. Zo verbindt hij zijn ziel en genegenheden verder aan de zichtbare ijdele, nietige, zondige en zielsdodende, ondermaanse dingen. In hem zijn ten volle waarachtig de woorden van de apostel in 2 Kor. 4:3-4: "Maar indien ook ons Evangelie bedekt is, zo is het bedekt in degenen die verloren gaan; In dewelke de god dezer eeuw de zinnen verblind heeft, namelijk der ongelovigen, opdat hen niet bestrale de verlichting van het Evangelie der heerlijkheid van Christus, Die het Beeld Gods is." Ja, hij leeft dus gevangen in satans strikken, naar zijn wil, 2 Tim. 2:26. Zie daar, een schilderij, onbekeerde mens, van uw nare, ongelovige staat voor God. Och, dat de een of ander van u, hier zichzelf eens recht leerde zien, tot uw ware zielsontdekking en bekering, zoals wij lezen van de verloren

zoon, Luk. 15:17-18: "En tot zichzelf gekomen zijnde, zeide hij: Hoeveel huurlingen mijns vaders hebben overvloed van brood, en ik verga van honger! Ik zal opstaan en tot mijn vader gaan, en ik zal tot hem zeggen: Vader, ik heb gezondigd tegen den Hemel en voor u." O, wat zou het groot zijn! Nu, God is alles machtig!

b. Dan is er ook een krachtoefenend en diepgeworteld ongeloof in ontdekte en overtuigde onderwerpen. Dit ongeloof van een overtuigde ziel, ontdekt zich en is gelegen in de volgende zaken, te weten:

In een twijfelen en gehoor geven aan de onzekerheid, die er in het gemoed rust omtrent de waarheden van het Evangelie. Want hoewel zij zo ver niet komen, dat ze direct verloochenen, dat de Bijbel en het zalig Evangelie Gods Woord is en van een Goddelijke oorsprong, echter staan en leven zij te veel in hun gemoed in een gedurige onzekerheid en in twijfeling en achterdocht omtrent de voornaamste waarheden van Gods Woord en de verheven, ongeziene Goddelijke Voorwerpen van het geloof. En dan ook of het wel waarlijk alzo is, zoals het Evangelie voorstelt. Zij leven daaromtrent als het ware noch gelovende, noch ontkennende, maar als in een tussenstand. En deze overtuigde onderwerpen zijn in deze hun toestand gelijk aan een balans met schalen, zeer gereed, om dan aan de ene zijde en dan weer aan de andere kant over te slaan. Zij dragen in hun binnenste een zeer onvaste ziel, die God op Zijn eeuwige woord en waarheid niet geloven durven. Dezulken nu zijn in Christus' achting, ongelovig. Zie Matth. 12:30: "Wie met Mij niet is, die is tegen Mij." Wij lezen in Jes. 7:9: "Indien gijlieden niet gelooft, zekerlijk, gij zult niet bevestigd worden." En de apostel zegt in Hebr. 10:39: "Maar wij zijn niet van degenen die zich onttrekken ten verderve, maar van degenen die geloven tot behoudenis der ziel." Het is volgens de woorden van de apostel in Hebr. 4:2: "Want ook ons is het Evangelie verkondigd, gelijk als hun; maar het woord der prediking deed hun geen nut (hoe helder het ook wordt voorgesteld), dewijl het met het geloof niet gemengd was in degenen die het gehoord hebben."

c. Maar verder, wanneer een overtuigd gemoed, hoewel hij in zijn oordeel overreed mocht zijn, door een redelijk betoog en klare bewijsredenen, dat de Bijbel waarachtig in alles Gods Woord is, en het dierbaar Evangelie van Christus van een Goddelijke afkomst is, nochtans, zo gelooft hij dan nog niet met toepassing voor zichzelf, wat het grote oogmerk Gods is, in het schenken van de Schriftuur aan hem. En ook beantwoordt hij niet aan Gods grote oogmerk en einden daarin, te weten om Christus aan te nemen voor zich, als een vrij Geschenk Gods; van in en op Hem alleen te berusten tot zaligheid, gelijk Hij in het Evangelie als de enige Grondsteen wordt voorgesteld en geopenbaard, Jes. 28:16: "Daarom, alzo zegt de Heere HEERE: Zie, Ik leg een Grondsteen in Sion, een beproefden Steen, een kostelijken Hoeksteen, Die wel vast gegrondvest is; wie gelooft, die zal niet haasten." Als zodanig wordt Hij van God de Vader aangeboden en dadelijk geschonken aan de arme, overtuigde, verloren en verlegen zondaren, in en door dat Evangelie van de alleen zalige God.

Vrienden, het is al zeer opmerkelijk en vol van nadruk, dat wij het grote oogmerk Gods in het geven en verkondigen van de Schriftuur en van het genadig Evangelie, daarin vervat, in één vers aller-duidelijkst vinden uitgedrukt, namelijk Joh. 20:31: "Maar deze zijn geschreven, opdat gij gelooft dat Jezus is de Christus, de Zoon van God, en opdat gij gelovende het leven hebt in Zijn Naam." En daarom, wanneer Christus als de lang beloofde Messias en dadelijk geschonken Zaligmaker der wereld door ons, zondaren niet wordt aangenomen, dadelijk omhelsd en gebruikt tot die zielszaligende einden, waartoe Hij in het Evangelie van God is geopenbaard, en aan de verloren en verlegen zondaar wordt geschonken en overgemaakt, zoals de apostel ons

leert in 1 Kor. 1:30-31: "Maar uit Hem zijt gij in Christus Jezus, Die ons geworden is wijsheid van God, en rechtvaardigheid en heiligmaking en verlossing. Opdat het zij, gelijk geschreven is: Die roemt, roeme in den Heere." Zo valt zo'n mens, wie hij ook zijn mag, onder die zware beschuldiging van het ongeloof en hij is alreeds bij God veroordeeld. En dit laatst gemelde is het ongeloof, dat voornamelijk in onze tekst bedoeld wordt, en hetwelk de meeste overhand heeft onder de toehoorders van het Evangelie en van overtuigde mensen onder het Evangelie, die onder haar verkondiging leven.

Want het is waarachtig, dat in het Evangelie van de zalige God aan zondaren, en zo ook aan u allen, die onder overtuiging leeft, Christus en al Zijn volheid wordt voorgehouden en aangeboden en de genadebeloften des verbonds, die in Hem "ja en amen" zijn. En zo is er een Goddelijk gepast hulpmiddel tegen al uw kwalen. O, arme en overtuigde, verlegen zielen, bemerk dit toch voor u. Want zijt en gevoelt ge u bij uzelf dood in de zonden en misdaden; het leven wordt u, de zodanige, aangeboden, zie Joh. 5:25: "Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: De ure komt en is nu, wanneer de doden zullen horen de stem des Zoons Gods, en die ze gehoord hebben, zullen leven." En Joh. 11:25-26: "Jezus zeide tot haar: Ik ben de Opstanding en het Leven; die in Mij gelooft, zal leven, al ware hij ook gestorven; en een iegelijk die leeft en in Mij gelooft, zal niet sterven in der eeuwigheid.

Gelooft u dat?"

Ziet en gevoelt ge u onder de eeuwige toorn Gods? Het Evangelie stelt Jezus aan u voor, Die verlost van de toekomende toorn, 1 Thess. 1:10.

Voelt en ziet ge u van rondom geheel zondig en rampzalig, en dat het radeloos en reddeloos bij u is? Het Evangelie biedt aan de verlossing door Jezus' bloed, namelijk de vergeving der misdaden, naar de rijkdom van Zijn genade, Ef. 1:7.

Gevoelt ge uzelf van God en Zijn vrede verstoten, en onder vele zielsberoeringen en narigheden? Christus komt in het Evangelie u vrede aanbieden, Ef. 2:17.

Gevoelt en ziet gij u geheel hopeloos en onmachtig om uzelf te kunnen behouden, en ziet u geen weg van ontkoming voor u? Zie, het Evangelie ontdekt en biedt Christus aan, als die Heere HEERE, in Wien gerechtigheid en sterkte zijn, Jes. 45:24, en als een Held bij Wie hulp besteld is, Ps. 89:20. Hij kan en wil volkomen zaligen al degenen die door Hem tot God gaan, alzo Hij leeft om altijd voor Zijn volk te bidden, Hebr. 7:25.

Gevoelt en ziet ge uzelf zowel onwillig als onbekwaam om te geloven, en gevoelt gij een hart vol vijandschap? Zie, het Evangelie biedt genade en kracht aan, om die vijandschap en onwil in uw ziel te verbreken en u te maken tot een van Zijn vrijwillig volk, zie Ps. 110:2-3: "De HEERE zal den scepter Uwer sterkte zenden uit Sion, zeggende: Heers in het midden Uwer vijanden. Uw volk zal zeer gewillig zijn op de dag Uwer heirkracht, in heilige sieradiën; uit de baarmoeder des dageraads zal u de dauw Uwer jeugd zijn." Ja, zelfs de wederhorigste wil en zal bij Hem, de God des heils, komen wonen, Ps. 68:19. O ziel, de Geest van Christus vermag alles, volgens Hos. 14:5 en 6.

Of gevoelt gij in uzelf dat u een oud, zondig, duivels hart omdraagt? Zie, het Evangelie en Christus in het Evangelie, stelt aan u, ellendige sterveling, vernieuwende en hartveranderende genade voor, en belooft u een geheel nieuw hart te zullen geven, Ezech. 36:26-27: "En Ik zal u een nieuw hart geven, en zal een nieuwen geest geven in het binnenste van u; en Ik zal het stenen hart uit uw vlees wegnemen, en zal u een vlezen hart geven. En Ik zal Mijn Geest geven in het binnenste van u; en Ik zal maken dat gij in Mijn inzettingen zult wandelen en Mijn rechten zult bewaren en doen."

Is, zondaar, uw ziel voor God geheel arm, blind en naakt, gelijk zij waarlijk is? Het Evangelie biedt u aan, en dat om niet, goud, beproefd komende uit het vuur, tegen uw diepe zielsarmoede, en tevens ogenzalf om uw geestelijke blindheid te genezen en witte sierklederen

om uw naaktheid te bedekken, Openb. 3:18. En ja, al bent u tot op heden nog zo'n arm, dwaas, schuldig, vuil en ellendig schepsel voor Gods heilig oog bevonden, zo weet, dat het dierbaar Evangelie u Christus tot zaligheid voorstelt, als Die daar is dat gadeloze Voorwerp, de Roem der engelen, de Voedsterling des Vaders, en de dierbaarste Schat der gelovigen, maar tevens ook de God van volkomen zaligheid voor alle boetvaardig gelovig komende zondaren. O, dierbaar Evangelie van de zalige God! Zo alleszins gepast zoals de ellendige toestand van de van God afgevallen mens het vordert. Ja, laat men één geval, nood of ellende noemen, dat buiten het bereik van het Evangelie is, om geholpen te kunnen worden?
O, dat is onmogelijk! Want het behelst een Hulpmiddel tegen alle kwalen, Ef. 3:8 en Kol. 2:3. Wel dan, overtuigde zondaar en zondares, tot u is het woord dezer zaligheid gezonden. En dus wordt gij geroepen en bevolen, want God de Vader beveelt het u, de Heere Jezus in al Zijn volheid op Zijn woord aan te nemen, en te zeggen: Amen, Heere Jezus. Laat mij dan nu door de almachtige, overredende genade van de Heilige Geest U met al Uw volheid van genade aannemen, op Uw eigen woord van aanbieding en beloften, zoals U aan mij hebt gedaan. O, leer mij door de Geest Gods, om U in waarheid te omhelzen en aan te nemen als die grote Gave Gods, ten einde alzo met U één Geest te worden, en een lid van Uw geestelijk Lichaam, en alzo te bezitten met al Uw volk enerlei hart en weg, om u te vrezen, Jer. 32:39. Vergelijk Hand. 13:38-39: "Zo zij u dan bekend, mannen broeders, dat door Dezen u vergeving der zonden verkondigd wordt; en dat van alles, waarvan gij niet kondet gerechtvaardigd worden door de wet van Mozes, door Dezen een iegelijk die gelooft, gerechtvaardigd wordt." O, lees deze woorden Gods veel na.

Het Evangelie op zichzelf aangemerkt, is en behelst niet anders (O, merk hier toch eens op, arme zielen), dan God in Christus in de beloften. Het is een gans samenstel van beloften, waarvan Christus en de Drie-enige Verbonds-God in Hem de gans voorname Inhoud is, als de Getrouwe en Waarachtige, de Ja en de Amen. In het Evangelie zegt God als het ware: Zondaar, hoedanig uw ellende is, Ik kan, wil en zal u helpen, op en langs een Mij betamende wijze in Mijn Zoon Jezus Christus. En daarom, zeg Mij, zondaar, wat gij tot uw eeuwig heil hebben wilt, Ik zal het u geven. Zeg Mij waarvoor gij vreest, en wat u drukt, dreigt, beroert, en gevangen houdt en u van Mij verwijderd doet zijn, Ik zal er u van verlossen.

Maar vrienden, wat is en zegt het dan, het Evangelie te geloven?
Het antwoord is dit: *het is te horen naar een belovend God om de goederen der beloften met de omhelzing van Christus' Persoon in zijn hart te bekomen.* Het geloof toch heeft zijn betrekking op Christus en de beloften, en dat neemt dezelve aan als een getrouw woord en alle aanneming waardig, dat Jezus Christus in de wereld gekomen is om zondaren zalig te maken. En het geloof maakt een bijzondere toepassing voor zich, zowel van de Persoon van Christus als van de beloften, die in de uitwendige bedeling van het Evangelie worden voorgesteld. En daarom, neemt men Christus en de beloften uit de Bijbel weg, dan neemt men ook het gehele Evangelie weg. Dat wij dit toch wel opmerken.

Nu, dit is dan ongeloof aan het Evangelie, wanneer men naar een teer, vrijwillig belovend God niet hoort, en dat getrouwe Evangeliewoord wat alle aanneming waardig is, niet voor zichzelf aanneemt. Ja, wanneer men dat getuigenis en de beloften voor zich, als een arm, verloren zondaar niet aanneemt, en alzo die heil- en blijmare Gods aan verloren, doemwaardige zondaren verkondigd, als van de hand wijst en daar laat, en voorbij werkt en dus waarachtig niet gelooft, maar door ongeloof als ten leugen stelt, en de heilbelovende Verbonds-God dus tot een leugenaar maakt. O gruwel! Volgens 1 Joh. 5:10: "Die in den Zoon van God gelooft, heeft de getuigenis in zichzelf; die God niet gelooft, heeft Hem tot een leugenaar gemaakt, dewijl hij niet geloofd heeft de getuigenis die God getuigd heeft van Zijn Zoon." O, dat zijn

zonderlinge en nadrukkelijke woorden. Mochten ze indruk op onze zielen hebben.

II. Maar verder, betreffende ons tweede stuk, dat behelst na te speuren welke en wat de voorname oorzaken zijn van het zo gruwelijk ongeloof aan dit zo overheerlijk en zielszaligend Evangelie in de harten van overtuigde mensen

Hierop antwoorden wij: Het zal onder andere ook door deze volgende dingen zijn, te weten:

De duivel heeft als een voorname oorzaak een grote hand daarin. Het geloof is het grote en enige middel, waardoor zijn macht, koninkrijk, heerschappij en dienst in de harten van de mensen wordt omgekeerd en afgebroken en wat zijn onderdanen en slaven hem ontrooft, zoals wij zien in de stokbewaarder en zijn gehele huisgezin, welke hij door dit Evangelie allen in één nacht verloor, volgens Hand. 16:30-34. Nu, daarom tracht satan met al zijn macht om alle zondaren, wie zij zijn, hetzij meer zorgeloos of meer deugdzame en bedrogen zondaren, en vooral ook overtuigde zondaren, te houden onder de macht van het ongeloof, en zo langs die weg ook in zijn geweld, macht en heerschappij en onder de sterke banden en boeien van de zonden, want ongeloof en zonden gaan altijd samen. Ja, hoe ongeloviger de mens is, (dit bevestigt Gods Woord en de bevinding), hoe goddelozer en zondiger hij is. Dat wij, vrienden, dit wel opmerken. Neemt dit ter harte voor u.

Om zijn doel te bereiken omtrent arme, duistere, verloren en overtuigde zielen, om hen zo lang mogelijk onder het ongeloof te besluiten en van Christus af te houden, gebruikt de duivel verscheidene listen. Wij zullen er u enige opnoemen. O, volg mij, en span uw aandacht wat in. Maar ach, de almachtige Geest van Christus ontdekke Zelf uw harten daaronder, mijn hoorders. Dat is de wens mijns harten over u.

Ik zeg dan, satans grote zorg en toeleg is doorgaans om de overtuigden daar te doen eindigen, opdat de arme ziel niet méér zou worden, dan een huis dat met bezemen is gekeerd, een burgerlijk, wettisch mens. Om zo langs die weg alles weer in rust en vrede in de consciëntie te brengen, buiten Christus en een zalig aandeel aan Hem. Om zulks te bereiken maakt hij daartoe de mens wijs, of tracht hem wijs te maken, dat hij nu veranderd is, en zijn staat goed genoeg voor God is, omdat hij nu in en bij zich zoveel verandering en deugdzaamheid vindt en heeft. Hij blaast op een listige wijze in, dat het met Gods rechtvaardigheid niet bestaan zou, dat God hem om enige kleine zonden met een eeuwige straf zou vervolgen, die hij nu met tranen en boete voor God belijdt, en tracht na te laten en te verbeteren. Of hij tracht de mens in slaap te brengen met een voorstel van de eindeloze barmhartigheid, die in God is, verdonkerende voor hem Gods vlekkeloze en geduchte rechtvaardigheid, Die voor de zondaar buiten Christus is een ijverig God, een Wreker, zeer grimmig, een Wreker aan Zijn wederpartijders, en Hij behoudt de toorn Zijner vijanden, Nah. 1:2.

En zo deze toevlucht der leugenen door de donder van Gods verschrikkende gerechtigheid en ontblotende genadewerking, geheel omver en neer geworpen wordt, keert hij geheel zijn zielsdodende toeleg om en werkt langs een andere kant om de ziel te verderven, te weten, hij verdonkert de barmhartigheid Gods geheel voor de ziel, en wel zo, alsof God niet anders dan een onverzoenlijk en onverbiddelijk Richter is en een verterend Vuur en een eeuwige Gloed, Die gezegd heeft de schuldige geenszins te zullen onschuldig houden. Hij verdonkert ook de Heere Jezus en Zijn genadige evangelische roepstem geheel. En dat soms zodanig, alsof er geen Jezus onder de hemel bekend en in de Bijbel ontdekt was tot heil van verloren, boetvaardige zondaren.

En al leest of hoort zo'n ziel van Hem en van Zijn zondaarsliefde, o niets is hem meer bedekt en verborgen als deze drie dingen:

(1) De Goddelijke en de zondaren zaligende Heere Jezus, met al Zijn algenoegzaamheid en

gerechtigheid.
(2) Het Goddelijk Evangelie en haar nodiging en beloften.
(3) En het dierbaar geloof en haar werking omtrent Christus, ter vereniging met Hem en ter verzoening met God, in Zijn bloed.
O, welk een donkerheid ligt er niet in de ziel omtrent deze dierbare dingen! En dit geneesmiddel voor de ziel verborgen zijnde, zo arbeidt de duivel in die tijden zeer, om de zondaar tot nare wanhoop te brengen en hem in te boezemen, dat er voor hem geheel geen hoop en verwachting is op de eeuwige zaligheid en verzoening met God, door Jezus' kruisbloed, omdat hij al te slecht, zondig en verdoemelijk is. En het is wel zeker, dat de duivel zeer ervaren is, om aan een overtuigde zondaar Gods geduchte rechtvaardigheid voor te stellen, op een zielsverschrikkende wijze, ten einde hem Gods oneindige barmhartigheid en genade in Christus Jezus geopenbaard in het Evangelie, geheel te verdonkeren, omdat de duivel zelf daarvan een ganse vreemdeling is, en voor eeuwig verstoten is van God en van alle genade in de Middelaar. Integendeel, hij heeft van de geduchte rechtvaardigheid Gods tot zijn eeuwige nare ondervinding, een zeer grondige gevoelige kennis, volgens Matth. 8:29: "En zie, zij riepen, zeggende: Jezus, gij Zoon van God, wat hebben wij met U te doen? Zijt Gij hier gekomen om ons te pijnigen vóór de tijd?" Vergelijk Judas:6: "En de engelen die hun beginsel niet bewaard hebben, maar hun eigen woonstede verlaten hebben, heeft Hij tot het oordeel van de grote dag met eeuwige banden onder de duisternis bewaard."

Maar hoe hij God ook voorstelt aan de zondaar, hetzij in Zijn rechtvaardigheid of barmhartigheid, zijn voorname oogmerk is altijd om de ziel toch maar van Christus en van een gelovig aandeel aan Hem en van alle geloofsonderhandelend werk omtrent Hem, af te houden en zo ook hem te vervreemden en te beroven van de tedere barmhartigheid Gods des Vaders in Christus Jezus. Die barmhartigheid loopt door de volwichtige en voldoenende borggerechtigheid van Zijn Zoon in het kanaal van vrije zondaarsgunst tot de ziel uit, volgens Jer. 31:3: "De HEERE is mij verscheen van verre tijden. Ja, Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde; daarom heb Ik u getrokken met goedertierenheid." En 1 Petrus 1:3: "Geloofd zij de God en Vader van onzen Heere Jezus Christus, Die naar Zijn grote barmhartigheid ons heeft wedergeboren tot een levende hoop, door de opstanding van Jezus Christus uit de doden." De duivel stelt de barmhartigheid, die in God is, valselijk voor, want het is om de zondaar onbekommerd in de zonden te doen voortgaan en hem met een valse hoop voor eeuwig te verderven. Hij hoopt dan wel zalig te zullen worden, al wordt hij hier nooit waarachtig wederboren en geheiligd door de Geest van Christus. Dat strijdt uitdrukkelijk met het woord van de Heere Jezus in Joh. 3:5: "Jezus antwoordde: Voorwaar, voorwaar zeg Ik u, zo iemand niet geboren wordt uit water en Geest, hij kan in het Koninkrijk Gods niet ingaan." En Jak. 1:18: "Naar Zijn wil heeft Hij ons gebaard door het Woord der waarheid, opdat wij zouden zijn als eerstelingen Zijner schepselen." En wanneer hij de Goddelijke, strafvorderende rechtvaardigheid de zondaar voorstelt, dan is het om de zondige en overtuigde mens te drijven tot een gehele wanhoop aan de zaligheid, door Christus' Persoon en verzoenend Goddelijk bloed voor hem geheel te verdonkeren, of als voor hem onverkrijgbaar voor te stellen; evenals of die voor hem in eeuwigheid niet te bekomen ware, en het evenveel zal zijn of hij daarom smeekt en worstelt of niet. Deze goddeloze inblazing en dit voorstel van de duivel strijdt al weer met Gods gehele Woord. Neem onder andere Ezech. 33:11: "Zeg tot hen: Zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Heere HEERE, zo Ik lust heb in den dood des goddelozen! Maar daarin heb Ik lust, dat de goddeloze zich bekere van zijn weg en leve. Bekeert u, bekeert u van uw boze wegen, want waarom zou u sterven, o huis Israëls?" Jes. 45:22: "Wendt u naar Mij toe, wordt behouden, alle gij einden der aarde; want Ik ben God en niemand meer." 1 Tim. 1:15: "Dit is een getrouw woord en alle aanneming waardig, dat Christus Jezus in de wereld gekomen is om de zondaren

zalig te maken, van welke ik de voornaamste ben." Matth. 7:7-8: "Bidt, en u zal gegeven worden; zoekt, en gij zult vinden; klopt, en u zal opengedaan worden. Want een iegelijk die bidt, die ontvangt; en die zoekt, die vindt; en die klopt, dien zal opengedaan worden."

Geeft nu een zondaar daaraan gehoor, en volgt hij meer de satan en zijn voorstel dan Gods onfeilbaar waarachtig genadewoord, zo zijn daar doorgaans dit de gevolgen van, indien God het niet verhoedt, namelijk of te lopen met Judas tot de strop en zelfmoord, of met Kaïn de kloppende consciëntie te verdoven en te verstrooien, en met hem eens als het ware een stad te gaan bouwen, Gen. 4:17. Ik wil zeggen, met allerlei vermakelijke *(diverterende)* dingen bij de hand te nemen, ter uitblussing van de overtuiging van het geweten. Of hij geeft zich met nog meer kracht over, tot alle bedrijf van zonden, zeggende: *Het is toch buiten hoop voor mij. En daarom, ik zal de vreemden nawandelen*, Jer. 2:25.

Maar wanneer niettegenstaande al de listen en het geweld van de satan, het Goddelijk Evangelie en Christus daarin als blank en rood met Zijn aanbieding van genade en algenoegzame volheid aan het gemoed van de overtuigde zondaar, enigszins begint te schijnen, en dus ook dierbaar en begeerlijk wordt, en de Heere Jezus als de enige Grond en Hoeksteen in Sion gelegd, aan de ziel begint voor te komen en ontdekt te worden door de openbaring van de Heilige Geest, zodat de geloofssmekingen en begeerten naar en om Hem zeer gaande en levend en werkzaam en soms worstelend aangedaan worden. Dan gebruikt de duivel weer een andere list, om een arme, God zoekende zondaar moedeloos te maken en hem af te schrikken of terug te houden van een gelovig toe-eigenend gebruik maken van Christus' Persoon en Middelaarsvolheid voor zichzelf. Namelijk, hij tracht de zodanige in te boezemen en wijs te maken, dat hij nog niet geschikt genoeg is voor Christus, en dat hij eerst zo en zo vernederd, zo arm, zo treurig, zo hongerend en dorstend naar en om Christus moet zijn, en zo'n grote en diepe trap van boetvaardigheid moet bezitten en die en gene goddeloosheden van het hart eerst kwijt moet zijn, eer hij tot de Heere Jezus komen mag, om Christus alzo geen dienstknecht van de zonde te maken. En dat hij dus tot Christus Jezus als een God van zaligheid niet eerder komen mag, voordat hij zulks ondervindt, want wie is hij, die zo zondig, goddeloos en schuldig tot zo'n vlekkeloos heilige Jezus onderwinden zou te komen? Maar dit is een geheel vals voorstel, en niet anders dan een snode list van de hel, tot bederf van de ziel voorgewend, om zo de arme en heilzoekende zondaar verkeerd te doen arbeiden, door met koopgeld en enige eigen prijs tot Jezus te komen, geheel strijdende tegen het gebod van het Evangelie in. De zondaar probeert dan uit een wettische grond en springbron te arbeiden, om in en door zichzelf gereinigd, verloochend meer geheiligd en geschikt en toebereid voor de Heere Jezus te worden en gedood aan de dingen buiten God, en aan de zonden van zijn hart, om alzo dan de Heere Jezus aan te nemen, ten einde ook de Zijne te worden en van Hem opgenomen en aangenomen te worden als Zijn eigendom. Maar niet als een goddeloze en nu geheel verloren doemeling, maar als een aanvankelijk rechtvaardige en deugdzame, die zo Christus wil overhalen en bewegen om genade aan hem te schenken.

Het Evangelie leert daarentegen, dat men als een arme en goddeloze en verlorene moet komen, liggende in zijn bloed- en vloekschuld, om langs een gelovige omhelzing en aanneming van Christus Jezus en Zijn eeuwige bloedgerechtigheid en sterkte al die vernieuwde gemoedsbeginselen en werkingen uit de beloften en uit de volheid van de Heere Jezus te mogen verkrijgen uit grondeloze genade. Zo leert hij dit alleen door Christus Jezus' inwerkende Geest der genade beoefenen, en langs deze weg alleen een gereinigde, gewassen en geheiligde in en door Christus te worden, een maaksel van God geschapen in Christus Jezus tot goede werken, welke God voorbereid heeft, opdat wij in dezelve zouden wandelen, Ef. 2:10. "Want indien wij

één plant met Hem geworden zijn in de gelijkmaking Zijns doods, zo zullen wij het ook zijn in de gelijkmaking Zijner opstanding", Rom. 6:5. Zo zien wij dan, dat langs deze wegen de duivel een grote hand heeft in het ongeloof, zodat dit eigenlijk de grootste kracht is in zijn rijk der duisternis. En zolang hij een mens door ongeloof aan het Evangelie en haar roeping onder zijn heerschappij kan houden, is hij wel tevreden. En al heeft dan zo'n mens veel zedigheid, burgerlijkheid en uitwendige godsdienstigheid, ja, een gedaante van Godzaligheid, met ingebeelde bevinding van troostbeloften en blijdschap, dat mag hij wel lijden, wetende, omdat er het ware geloof en het geloofswerk met de Heere Jezus in die ziel gemist wordt en ontbreekt, dat hij zijn gevangene blijft en alzo ook onder de vloek is blijvende, volgens Gal. 3:10-11; Rom. 3:19 en Mark. 16:16: "Die geloofd zal hebben en gedoopt zal zijn, zal zalig worden; maar die niet zal geloofd hebben, zal verdoemd worden." Hieruit zien en leren wij dan: laat een zondaar leven zoals het hem meest behaagt, hetzij zorgeloos of zeer wettisch, burgerlijk, godsdienstig, onberispelijk, en al ware het zelfs, dat hij het zo ver bracht, als waarvan wij lezen in Micha 6:6-7: "Waarmede zal ik den HEERE tegenkomen, en mij bukken voor den hogen God? Zal ik Hem tegenkomen met brandoffers, met eenjarige kalveren? Zou de HEERE een welgevallen hebben aan duizenden van rammen, aan tienduizenden van oliebeken? Zal ik mijn eerstgeborene geven voor mijn overtreding? De vrucht mijns buiks voor de zonde mijner ziel?" Als hij maar vreemd van de Heere Jezus Christus blijft, en van het ware geloof in Hem, dan is het de duivel evenveel, want zo'n arm mens is toch verloren, Joh. 3:36: "Die in de Zoon gelooft, die heeft het eeuwige leven, maar die de Zoon ongehoorzaam is, die zal het leven niet zien, maar de toorn Gods blijft op hem."

Maar verder, de grote oorzaak en sterkte van het ongeloof is de onkunde van Christus en het Evangelie en haar verheven en zalige inhoud en het zondaars zaligende einde Gods in hetzelve te schenken aan een verloren wereld van doemwaardige zondaren. Hierin immers komt de volzalige God op het luisterrijkst ten toon te spreiden, voor het oog van een iedere heilzoekende zondaar, Zijn glansrijke schitterende heiligheid, Zijn onkreukbare Maar voldane rechtvaardigheid, Zijn peilloze zondaarsliefde in Christus, Zijn onveranderlijke waarheid, goedheid en trouw en de genadige aanstelling van Zijn eigen en enige geliefde Zoon tot Borg in de plaats van verloren, zondige, schuldige, verdoemelijke zondaren. Tevens wordt door God in het Evangelie ontdekt en geopenbaard, de eeuwige en wetsverhogende gerechtigheid, die de Heere Jezus door Zijn gehoorzaamheid tot de dood, ja, door de vervloekte en smadelijke dood des kruises heeft aangebracht, Fil. 2:6-11. Uit deze onkunde wordt dan ook geboren de onkunde van die vrije toegang aan zondaren, om tot Christus te komen en door Hem tot God, en zo ook tot die volle van God aangeboden zaligheid, die daarin geschonken wordt, volgens Hebr. 4:16: "Laat ons dan met vrijmoedigheid toegaan tot den troon der genade, opdat wij barmhartigheid mogen verkrijgen, en genade vinden om geholpen te worden te bekwamer tijd." Openb. 22:17: "En de Geest en de bruid zeggen: Kom. En die het hoort, zegge: Kom. En die dorst heeft, kome; en die wil, neme het water des levens om niet." "Daarom, opschortende de lendenen uws verstands, en nuchter zijnde, hoopt volkomenlijk op de genade die u toegebracht wordt in de openbaring van Jezus Christus", 1 Petrus 1:13.

Ja, in dat Evangelie wordt aan hen ontdekt in en door een bevestigd testament der genade, bestaande alleen in beloften, de onnaspeurlijke rijkdom van Christus tot heil van zondaren, hetwelk hen in handen gegeven wordt en nagelaten is, opdat zij daardoor de vruchten van Christus' dood en gerechtigheid gebruiken zouden in een toe-eigenend geloof voor zich en derzelver heilsgoederen alzo dadelijk genieten. Maar mijn doel is thans niet om mij in de natuur en heerlijke waardij van het Evangelie van de zalige God in te laten, maar die onder u mijn

voorheen uitgegeven oefening in handen hebben, die kunnen daaromtrent nazien de daarin van mij behandelde stof over Fil. 1:27. Nu, deze onkunde van de gemelde zaken is de grote oorzaak, zeg ik, dat onze ziel daarvan vervreemd blijft en door ongeloof beroofd is van dat heil waarvan Paulus erkent dat het aan allen die geloven, geschonken wordt, zoals wij zien in 2 Kor. 4:6: "Want God, Die gezegd heeft dat het licht uit de duisternis zou schijnen, is Degene Die in onze harten geschenen heeft, om te geven verlichting der kennis der heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus." Vergelijk met 2 Kor. 3:18: "En wij allen, met ongedekten aangezichte de heerlijkheid des Heeren als in een spiegel aanschouwende, worden naar hetzelfde beeld in gedaante veranderd van heerlijkheid tot heerlijkheid, als van des Heeren Geest."
En hierom was het ook, dat hij de vermeerdering in dezen voor de gelovigen zo ernstig smeekte en afbad, zoals wij zien in Ef. 1:17-19: "Opdat de God van onzen Heere Jezus Christus, de Vader der heerlijkheid, u geve den Geest der wijsheid en der openbaring in Zijn kennis; namelijk verlichte ogen uws verstands, opdat gij mag weten welke is de hoop van Zijn roeping, en welke de rijkdom is der heerlijkheid van Zijn erfenis in de heiligen. En welke de uitnemende grootheid Zijner kracht is aan ons, die geloven, naar de werking der sterkte Zijner macht."

Dus ik houd mij verzekerd, vrienden, indien overtuigde zondaren en aan zichzelf ontdekte zielen maar eens terecht een weinig bij Geesteslicht de inhoud kenden van het Goddelijk en zalig Evangelie, en dat zij wisten hoe nabij hen Christus met Zijn verworven zaligheid daardoor gebracht is en dadelijk gebracht wordt in en door datzelfde Evangelie en derzelver aanbieding, dat er zovele ongelovige en opgebonden zielen door het gruwelijk ongeloof onder ons niet zouden zijn en blijven. O nee, maar zij zouden komen gevlogen als duiven tot de vensteren, volgens Jes. 60:8, en de Heere worden toegevoegd met een eeuwig verbond, Jer. 50:4-5. O, wat is het ongeloof en de onkunde niet een heersend kwaad in en over de van God afgevallen nakomelingen van Adam, ja, over ons allen zoals wij hier zijn. Want waarlijk, wij zijn ieder in onze eigen stand en weg in dezen voor God zeer gebonden.

Daarom weet en gelooft, arme stervelingen, en Gods Geest doe het u weten en geloven, dat het Manna der ziel, Christus Jezus, met al Zijn volheid geregend ligt voor de deur van uw ziel en rondom uw tenten. Ja, het is reeds gevallen en uit de hemel nedergedaald, om u het leven te geven. Wel, ach, tracht het op en aan te nemen en hetzelve voor u te eigenen, opdat gij etende niet sterft maar leven mag in alle eeuwigheid, Joh. 6:48-51: "Ik ben het Brood des levens. Uw vaders hebben het manna gegeten in de woestijn en zij zijn gestorven. Dit is het Brood Dat uit den hemel nederdaalt, opdat de mens daarvan ete en niet sterve. Ik ben het levende Brood Dat uit den hemel nedergedaald is; zo iemand van dit Brood eet, die zal in der eeuwigheid leven. En het brood dat Ik geven zal, is Mijn vlees, hetwelk Ik geven zal voor het leven der wereld."

Och, dat velen van u uw tent uitgingen, ten einde om dit hemels Manna op te zamelen en het in de kruiken van uw harten op te sluiten en te eten. O, overtuigde zielen, wat zegt Christus tot u? Joh. 6:35: "En Jezus zeide tot hen: Ik ben het Brood des levens; die tot Mij komt, zal geenszins hongeren, en die in Mij gelooft, zal nimmermeer dorsten."

En wat zegt de apostel tot u in Rom. 10:8-13: "Maar wat zegt zij? Nabij u is het Woord, in uw mond en in uw hart. Dit is het Woord des geloofs, hetwelk wij prediken: Namelijk, indien gij met uw mond zult belijden den Heere Jezus, en met uw hart geloven dat Hem God uit de doden opgewekt heeft, zo zult gij zalig worden. Want met het hart gelooft men ter rechtvaardigheid, en met den mond belijdt men ter zaligheid. Want de Schrift zegt: Een iegelijk die in Hem gelooft, die zal niet beschaamd worden. Want er is geen onderscheid, noch van Jood, noch van Griek; want Eénzelfde is Heere van allen, rijk zijnde over allen die Hem aanroepen. Want een iegelijk die den Naam des Heeren zal aanroepen, zal zalig worden."

Wel, wij roepen dan u ook toe, Hand. 16:31: En zij zeiden: "Geloof in de Heere Jezus Christus en gij zult zalig worden, gij en uw huis." Vergelijk met Hand. 13:38-39: "Zo zij u dan bekend, mannen broeders, dat door Dezen u vergeving der zonden verkondigd wordt. En dat van alles, waarvan gij niet kon gerechtvaardigd worden door de wet van Mozes, door Dezen een iegelijk die gelooft, gerechtvaardigd wordt."

Maar laat ons voortgaan verder na te speuren welke de voorname redenen en oorzaken nog meer zijn van het zo God onterend en zielsbedervend ongeloof in de harten van de mensen. Hieromtrent zal ik alleen nog melden vier oorzaken en redenen:

1. Trotsheid des harten;
2. Gewaande nederigheid;
3. Heimelijke achterdocht omtrent God en Jezus;
4. Dat men in deze en die dingen en zaken, die Christus Zelf niet zijn, zijn rust en vrede vinden kan.

1. Trotsheid des harten is een grote oorzaak van het ongeloof. En dit is het hels vergif, dat de oude slang als zijn hels beeld in ons aller harten heeft overgezet. En dus is er in alle mensen van nature een hoogmoedige trotsheid des harten. En wel bijzonder ontdekt zich dezelve direct tegen de weg van vrije genade en tegen de weg van de zaligheid in Christus Jezus, want het Evangelie leert ons, dat God gewillig is om het leven te geven als een vrij geschenk, om niet; maar wij, hoogmoedige stervelingen willen het verdienen. God wil dat alles uit genade is, opdat de roem zij uitgesloten, maar wij willen de gunst Gods in een weg van schuld zoeken, opdat wij in ons iets zouden hebben om op te leunen en te roemen. En daarom is de trotse vraag: "Zou de HEERE een welgevallen hebben aan duizenden van rammen? Aan tienduizenden van oliebeken? Zal ik mijn eerstgeborene geven voor mijn overtredingen? De vrucht mijns buiks voor de zonde mijner ziel?" Micha 6:7. De trotsheid van des mensen hart zal hem aanzetten om liever alles te doen en te lijden voor het leven en de zaligheid, dan te geloven in Christus, en zo zalig te worden in een weg van zuivere en grondeloze genade. Dit zien wij in onszelf en in alle werkheilige mensen, als ook bijzonder in de arme, blinde, verleide en bedrogen papisten, dewelke alle boete en verrichtingen ondergaan om zalig te zijn.

Het is een zonderling voorbeeld van de trotsheid des harten, hetwelk wij vinden in Rom. 10:3, alwaar van de eigengerechtigde Joden wordt gezegd: "Want alzo zij de rechtvaardigheid Gods niet kennen, en hun eigen gerechtigheid zoeken op te richten, zo zijn zij der rechtvaardigheid Gods niet onderworpen." En o, welk een wonderlijke zaak is dit! Want zal een arme, naakte bedelaar, die geen kleed heeft om zijn naaktheid te bedekken, het te veel onderwerping of ootmoed achten om een aangeboden kleed om niet aan te nemen? En hier is zo'n Goddelijk kleed en heilsklederen, Jes. 61:10. Het wordt ook als rein, fijn lijnwaad beschreven in Openb. 19:8, als kleding van gouden borduursel, Ps. 45:14. Ja, dit heilskleed is Jezus Christus Zelf, volgens Rom. 13:14: "Doet aan de Heere Jezus Christus."

Zal een veroordeelde boosdoener het een te grote vernedering achten, om van een Koning een vrij pardon te ontvangen, of een gevangen slaaf om zijn verlossing aan te nemen? Of een ter dood gewond mens om een genezende balsem te gebruiken? Nochtans is het geval eigenlijk zo met ons gelegen voor God. Door de trotsheid van ons hart willen wij van nature niet buigen en ons niet onderwerpen aan de rechtvaardigheid van God, en ook niet aan de soevereine en grondeloze genade van God. Maar wij willen steeds al onze eigen gerechtigheid oprichten. Och, het is alzo. Onze natuur wil zaligheid zoeken door een weg van doen en werken, opdat wij in onszelf en in ons doen kunnen roemen en zouden betrouwen, en niet alleen in de Heere, 1 Kor. 1:31: "Die roemt, roeme in den Heere." Want om door de gehoorzaamheid en de dood van een

Ander, namelijk de Godmens, Christus Jezus, de enige en ware Verlosser, gezaligd te worden, is een verborgenheid, die vlees en bloed niet kan noch wil aannemen, totdat onze vleselijke trotsheid door de almachtige kracht van Christus' Geest gebroken wordt. En dan wordt de zondige mens, en eerder niet, bij zichzelf veroordeeld, arm en ontbloot, en leert het bij zichzelf waarlijk opgeven, en zegt "amen" op dit woord: te kort. Jes. 28:20: "Want het bed zal korter zijn dan dat men zich daarop uitstrekken kunne; en het deksel zal te smal wezen, als men zich daaronder voegt." En waarlijk, vrienden, het is alzo. De deur der wet om daardoor ten leven in te gaan, heeft God na de zondeval voor eeuwig toegegrendeld voor alle zondaren. Dus uit de werken der wet zal geen vlees gerechtvaardigd worden, Rom. 3:20. "Want zovelen als er uit de werken der wet zijn, die zijn onder de vloek; want er is geschreven: Vervloekt is een iegelijk die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet, om dat te doen", Gal. 3:10. En daarom, elk zielenhuis, dat op deze zandgrond gebouwd wordt, zal vallen. En deszelfs val zal zeer groot zijn, volgens Jezus' woorden, Matth. 7:26-27. En zeer nadrukkelijk is hetgeen wij in dezen lezen in Jes. 2:11: "De hoge ogen der mensen zullen vernederd worden en de hoogheid der mannen zal neergebogen worden, en de HEERE alleen zal in dien dag verheven zijn." En wederom herhaalt de Geest Gods dit, wat zonderling van nadruk is, in vers 17. Dan wordt hem het Evangelie en deszelfs inhoud, de kracht Gods en de wijsheid Gods, Rom. 1:16. Zodat die ontblote en vernederde zondaar over de weg van Gods vrije genade en soevereine opnemende zondaarsliefde in Christus Jezus in diepe ootmoed verwonderd en verruimd zingen kan:

Alleen waardige God,
Uw kinderen Deel en Lot.
Die om een zondig niet en boos gedrocht,
Hebt zo'n heil besteld en uitgewrocht.
Dat aard' en hemel moet verwonderd staan,
Wanneer z' Uw wijsheid daar in merken aan.
Uw Voedsterling te laten 's Hemelstroon,
Om 's mensen wil, te worden 's mensen Zoon.

O, afdalende, verbazende zondaarsliefde! Hoe terecht schrijft de apostel Johannes in 1 Joh. 4:9-10: "Hierin is de liefde Gods jegens ons geopenbaard, dat God Zijn eniggeboren Zoon gezonden heeft in de wereld, opdat wij zouden leven door Hem. Hierin is de liefde, niet dat wij God liefgehad hebben, maar dat Hij ons lief heeft gehad, en Zijn Zoon gezonden heeft tot een Verzoening voor onze zonden."

2. Hetgeen wij stelden als een grote oorzaak van het ongeloof was een gewaande nederigheid, waardoor mensen Christus en de vrije barmhartigheid en genade Gods van zich afwijzen onder een voorwendsel, dat zij er nog niet geschikt voor zijn. O, zeggen zij: Wij zijn zulke helwaardige zondaars en onze zonden zijn zo groot en zwaar en veel, dat wij niet durven denken, om naar Christus Jezus te gaan. Hij is en kan niet zijn voor zodanigen als wij zijn. Wij worden toch in de roeping van het Evangelie niet beoogd, en daarom durven wij niet te komen. Dit heeft een schone schijn van nederigheid, waar het nochtans inderdaad niets anders is dan een akelige trotsheid voor God. Gij, zodanige zegt: Wij zijn de genade Gods geheel onwaardig. Ik antwoord: Dat is ook zo, zekerlijk bent u de Goddelijke genade voor eeuwig onwaardig, zowel wegens uw erfschuld als wegens uw dadelijke schulden en wegens uw zonden tegen de wet en wegens uw zonden tegen het Evangelie van de zalige God begaan, en het versmaden van de rommelende ingewanden Gods en van Christus, zolang door u begaan. Maar weet, dat de genade geen genade zou zijn, indien gij zelf in het minste waardig waart, zodat zulke

gedachten het gehele verbond der genade verloochenen en omver werpen, waarin Christus al de zegeningen door Zijn borgbloed verworven, aan zondaren overdraagt in de vorm van een testament of vrije gift, en erfenis in het Evangelie. Daarom lezen wij in Ezech. 11:19-20: "En Ik zal hun enerlei hart geven, en zal een nieuwen geest in het binnenste van u geven, en Ik zal het stenen hart uit hun vlees wegnemen, en zal hun een vlezen hart geven. (. . .) en zij zullen Mij tot een volk zijn, en Ik zal hun tot een God zijn." Vergelijk Ezech. 26:25-27 en Hos. 2:22: "En Ik zal ze Mij op de aarde zaaien, en zal Mij ontfermen over Lo-Ruchama; en Ik zal zeggen tot Lo-Ammi: Gij zijt Mijn volk; en dat zal zeggen: O, mijn God."

In deze en andere genadebeloften die zo onbepaald en absoluut daar liggen in Gods Woord, komt de genade en de gunst Gods in Christus aan de deur van ieders hart, die onder het Evangelie leeft, hij zij dan zo'n zondaar als hij ook wezen mag. En dus moeten wij die beloften en Christus in dezelve voor ons bijzonder aannemen. Of wij moeten en zullen eeuwig verloren gaan, want hieraan hangt dood en leven voor eeuwig. Want Christus en de aangeboden genade te weigeren onder voorwendsel, dat wij te grote en te vuile zondaren zijn, is even zoveel, alsof een verrader of schuldige aan de gekwetste majesteit het aangeboden pardon weigerde, dat zijn beledigde vorst hem aanbood, en zo moedwillig de dood omhelsde en inliep.

Zeg eens, wie en hoedanig waren degenen die de eerste levende stenen werden van de Kerk van het Nieuwe Testament, die op de lijst van de eeuwige, vrije verkiezende liefde en genade Gods stonden om te zaligen? Zie dit in Handelingen 2 en 3. Het waren, o wonder!, de moordenaars en doodslagers en kruisigers van Gods geliefde Zoon, de Vorst des levens. O, soevereine, grondeloze en wonderbare genade Gods aan zondaren. Wat is dat woord des Heeren niet alleszins waarachtig bevonden, Joh. 6:37: "Al wat Mij de Vader geeft, zal tot Mij komen; en die tot Mij komt, zal Ik geenszins uitwerpen." En: "En dit is de wil Desgenen, Die Mij gezonden heeft, dat een iegelijk die de Zoon aanschouwt, en in Hem gelooft, het eeuwige leven hebbe, en Ik zal hem opwekken ten uitsterste dage", Joh. 6:40.

3. Het derde was als een grote oorzaak van ongeloof: in zich te voeden een heimelijke achterdocht omtrent God, alsof God niet in goede ernst aan ons Christus en Zijn zaligheid in het Evangelie aanbood. O, hoe is het te vrezen, dat dit op de bodem des harten van vele overtuigde mensen ligt en een voorname oorzaak is van hun zo langdurig om- en afzwerven en achterblijven van de Heere Jezus, de God van zaligheid. Nee, zij geloven het niet waarachtig, dat God waarlijk gewillig is, om hun God te zijn in Christus, en dat God Zijn geliefde Zoon tot hun eeuwige zaligheid hen schenken wil, en waarachtig welmenend aanbiedt. En zij geloven niet dat God waarlijk tot hen zegt, Hebr. 11:6: "Maar zonder geloof is het onmogelijk Gode te behagen. Want die tot God komt, moet geloven dat Hij is, en een Beloner is dergenen die Hem zoeken." Jes. 45:19 en 22. "Ik heb niet in het verborgene gesproken, in een donkere plaats der aarde; Ik heb tot het zaad Jakobs niet gezegd: Zoekt Mij tevergeefs. Ik ben de HEERE, Die gerechtigheid spreekt, Die rechtmatige dingen verkondigt." "Wendt u naar Mij toe, wordt behouden, alle gij einden der aarde; want Ik ben God en niemand meer." "Zie, Ik sta aan de deur en Ik klop; indien iemand Mijn stem zal horen en de deur opendoen, Ik zal tot hem inkomen, en Ik zal met hem avondmaal houden, en hij met Mij", Openb. 3:20. En hoewel God hen laat verzoeken, gebieden, smeken en bidden, om Zijn Zoon te kussen en te omhelzen, zij geloven het evenwel niet.

Wat zegt uw hart hierop, mijn hoorders?

Waarlijk, velen van u geloven niet dit woord van de zalige God, Die Zijn woorden tot u gesproken heeft door de apostel: "Zo zijn wij dan gezanten van Christuswege, alsof God door ons bade; wij bidden van Christuswege: Laat u met God verzoenen", 2 Kor. 5:20. "Daarom, gaat uit het midden van hen en scheidt u af, zegt de Heere, en raakt niet aan hetgeen onrein is,

en Ik zal ulieden aannemen. En Ik zal u tot een Vader zijn, en gij zult Mij tot zonen en dochteren zijn, zegt de Heere, de Almachtige", 2 Kor. 6:17-18.

Maar zielen, wat is dit anders, dan God te beschuldigen van valsheid en veinzerij, alsof God in Zijn Woord wat zegt en iets anders in Zijn hart meent? God zegt en zweert in Zijn Woord, dat Hij niet wil, dat gij verloren gaat en in uw zonden sterft. Hij betuigt geen lust te hebben in uw dood, maar dat Hij daarin lust heeft, dat ge u tot Hem in Christus bekeren zou en Zijn Geliefde Zoon zou kussen en aannemen, als bij en in Wien eeuwige gerechtigheid en sterkte voor u zijn, en u daardoor zou leven, hier en hiernamaals eeuwig, Ezech. 33:11.
En dan nog te bedenken, dat God het niet meent, ook bijzonder voor u? Wat is dat anders dan God tot een leugenaar maken? O gruwel, Hem te beschuldigen van meinedigheid. O, welk een ondragelijke hoon is het niet, die gij de God der waarheid in dezen aandoet, Dien het onmogelijk is, dat Hij liegen zou, Hebr. 6:18. Vrienden, merkt hier toch wel op, wat is het ongeloof een duivelse zonde, ja, de hoofdzonde van alle andere zonden. Ach, werden er eens zielen recht bij bepaald, en door de genade des Geestes er almachtig van los- en vrijgemaakt, die er nu als in gekluisterd liggen en leven. Waarlijk, wij kunnen geen groter smaad en onwaardigheid aan een oprecht mens aandoen, dan hem voor een leugenaar te houden. En wij kunnen tevens een oprecht, welmenend, waarachtig mens nooit meer het hart doorgrieven, dan wanneer wij achterdocht tonen te hebben over de waarheid van zijn zeggen. Wel, hoe menen wij dan, hoe het bij God zal worden opgenomen? Ach, dat wij dan toch verzekerd zijn, dat God de waarheid spreekt en dat Zijn woorden van genade en waarheid in de Bijbel een aangename vertoning zijn van Zijn gedachten. Zie, wat de opperste Wijsheid zegt in Spr. 8:7, 8, 17 en 21: Want Mijn gehemelte zal de waarheid bedachtelijk uitspreken; en de goddeloosheid is Mijn lippen een gruwel. Al de redenen Mijns monds zijn in gerechtigheid; er is niets verdraaids noch verkeerds in." "Ik heb lief die Mij liefhebben; en die Mij vroeg zoeken, zullen Mij vinden." "Opdat Ik Mijn liefhebbers doe beërven dat bestendig is; en Ik zal hun schatkameren vervullen." "Want Ik weet de gedachten die Ik over u denk, spreekt de HEERE, gedachten des vredes en niet des kwaads, dat Ik u geve het einde en de verwachting", Jer. 29:11.

4. En tenslotte was het vierde gestelde als een grote oorzaak van ongeloof aan het Evangelie, dat men in iets dat geen Christus is, nog rust en vrede vindt. Neem, een zondaar krijgt kloppingen, beschuldigingen, overtuigingen en ontwakingen. Dit heeft hem gebracht tot bidden, reformeren en tot verandering van weg en wandel, van verkeer en omgang met mensen, en tot vele goede voornemens en verrichtingen, zelfs tot beloften aan God te doen, nu anders en alleen godsdienstig te zullen gaan leven. En ja, mogelijk zullen ook wel deze en die mensen zo ver gekomen zijn, om in haar ijver een verbond met God te maken, om voor Hem in heiligheid te willen leven en te zullen dienen. En zie, daarop krijgt zo'n mens dan rust en vrede in zijn consciëntie. En naarmate dat hij overvloedig godsdienstig en in de plichten ijverig is, en met tranen en aandoeningen bidden kan, zo heeft hij vrede. Zonder nog ooit te zijn gekomen met een veroordeelde ziel tot het bloed des Lams, of tot enige geloofsonderhandeling met Jezus Zelf, doordien zo'n mens nog nooit God in Zijn heiligheid en rechtvaardigheid heeft leren kennen, noch zichzelf in zijn erf- en vloekschuld voor God in Adams val heeft leren zien. Maar zo waarlijk als God leeft, mens, gij die uzelf daar vindt staan, dit is niet anders dan een toevlucht des leugens en een schuilplaats, die de hagel wegvagen zal en de wateren van Gods toorn zullen die schuilplaats overlopen, volgens Jes. 28:17.

Vrienden, als God een mens overtuigt en hij ontwaakt in en van zijn zondestaat, zo is het aller-nodigst en betamelijk dat hij zich tot het waarnemen van alle nodige en van God verordineerde plichten overgeeft. Zo een zou het ook niet kunnen nalaten. O nee! Maar hij heeft wel toe te zien er nooit in en op te rusten tot zijn bederf, maar dezelve alleen aan te wenden

onder een ootmoedig uitzien naar de genade van de Goddelijke Geest, om door dezelve tot Christus en Zijn borg- en bloedgerechtigheid te worden overgebracht. Hij is het Einde der wet en Hij moet het Einde zijn van alle plichten, die de wet ons gebiedt. Maar als men de plichten en al wat men meent te ondervinden, of doet naar de letter der wet, stelt tot zijn gemoedsrust of als een grond van zijn aanneming bij God, dan worden zij een beletsel en een grote hinder op de weg, om niet tot Christus te komen, in Wie alleen eeuwige gerechtigheid en sterkte voor hulpeloze zondaren is, Jes. 45:24. Ja, de plichten worden dan zielsverderfelijke en dodende dingen in plaats van dat ze middelen tot zaligheid zouden zijn. Nee, daar is geen ware genezing voor zondaren dan die gevonden wordt in en onder de vleugelen van de Zon der gerechtigheid, Mal. 4:2. Op alle plichten die de ziel niet doen eindigen in Christus, moet men de dood zetten. Men wacht dan wel om in en op iets te rusten, wat geen Christus is. Ja, laat mij u zeggen: Weet dit, dat gij voor God op grond van de Bijbel verdoemelijk zijt in en om Adams zonde. Zo moet en kunt gij ook alleen gezaligd worden in en om Christus' gerechtigheid en verdienste, door het geloof van u aangenomen. Zie dit in Rom. 5:18-19: "Zo dan, gelijk door één misdaad de schuld gekomen is over alle mensen tot verdoemenis, alzo ook door één rechtvaardigheid komt de genade over alle mensen tot rechtvaardigmaking des levens. Want gelijk door de ongehoorzaamheid van dien énen mens velen tot zondaars gesteld zijn geworden, alzo zullen ook door de gehoorzaamheid van Eén velen tot rechtvaardigen gesteld worden." En vergelijk Rom. 3:24-25: "En worden om niet gerechtvaardigd, uit Zijn genade, door de verlossing die in Christus Jezus is; Welken God voorgesteld heeft tot een Verzoening door het geloof in Zijn bloed, tot een betoning van Zijn rechtvaardigheid, door de vergeving der zonden die tevoren geschied zijn onder de verdraagzaamheid Gods."

Maar zal iemand nu geloven, dat hij reeds dadelijk met Christus verenigd is, en hij de vergeving der zonden en de verzoening met God ontvangen heeft, en dat de Heere God hem heiligen, leiden, zaligen, bewaren en hiernamaals volkomen verheerlijken zal, dan moet hij vooraf enige verbondsgenade en verbondsgoederen en eerstelingen des Geestes in zich bevinden en blijken hebben, dat hij ook deel heeft aan het woord van de apostel: "Naar Zijn wil heeft Hij ons gebaard door het Woord der waarheid, opdat wij zouden zijn als eerstelingen Zijner schepselen", Jak. 1:18. En 1 Petrus 2:10: "Gij die eertijds geen volk waart, maar nu Gods volk zijt; die eertijds niet ontfermd waart, maar nu ontfermd zijt geworden." "Die ons getrokken heeft uit de macht der duisternis en overgezet heeft in het Koninkrijk van de Zoon Zijner liefde", Kol. 1:13, en dat hij in zijn ziel deel heeft aan het zaligmakend geloof, en dat hij in de wegen van ootmoed, geloof, liefde en heiligmaking wandelt voor en met God. Maar niet als voorwaarden die hij uit zichzelf verrichten moet of waarvan zijn recht en vrijheid afhangen, om die heilgoederen van Christus te begeren, of waarop hij als grond van hoop bouwt en die verwachten moet. Nee, maar als ware bewijzen, dat hij de zaligmakende genade Gods en de eerstelingen des Geestes reeds aanvankelijk deelachtig is en dus een waar bondgenoot Gods is, en dat de getrouwe en onveranderlijke Verbonds-God, Die nooit de werken Zijner handen varen laat, dezelve verder in en aan hem volmaken, bewaren en voltooien zal, volgens de woorden van de apostel in 1 Kor. 1:9: "God is getrouw, door Welken gij geroepen zijt tot de gemeenschap van Zijn Zoon Jezus Christus, onzen Heere." En Fil. 1:6: "Vertrouwende ditzelve, dat Hij Die in u een goed werk begonnen heeft, dat voleindigen zal tot op den dag van Jezus Christus."

De grond nu waarop een zondaar zulks begeren en verwachten mag, en die hem zulke weldaden waardig maakt, is geenszins enig geloof of andere genaden, die in hem zijn, maar alleen de volwichtige voldoening, bloedgerechtigheid en gehoorzaamheid en de onafslaanbare dierbare voorbidding van Gods Zoon Jezus Christus, hem in het Evangelie ontdekt, aangeboden en geschonken. 1 Kor. 1:30-31: "Maar uit Hem zijt gij in Christus Jezus, Die ons geworden is

wijsheid van God, en rechtvaardigheid en heiligmaking en verlossing. Opdat het zij, gelijk geschreven is: Die roemt, roeme in den Heere." Dit is een uitvloeisel en een vrucht van de eeuwige verkiezende liefde des Vaders, zoals de apostel leert: "En die Hij tevoren verordineerd heeft, dezen heeft Hij ook geroepen; en die Hij geroepen heeft, dezen heeft Hij ook gerechtvaardigd; en die Hij gerechtvaardigd heeft, dezen heeft Hij ook verheerlijkt. Wat zullen wij dan tot deze dingen zeggen? Zo God voor ons is, wie zal tegen ons zijn? Die ook Zijn eigen Zoon niet gespaard heeft, maar heeft Hem voor ons allen overgegeven, hoe zal Hij ons ook met Hem niet alle dingen schenken? Wie zal beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen Gods? God is het Die rechtvaardig maakt. Wie is het die verdoemt? Christus is het Die gestorven is; ja, wat meer is, Die ook opgewekt is, Die ook ter rechterhand Gods is, Die ook voor ons bidt", Rom. 8:30-34.

O, mijn vrienden, wat ware het te wensen en te bidden, dat het voldierbare en zondaren zaligend Evangelie van God en Christus meer in Nederlands Kerk gekend en geleerd en aan verloren mensen en verdoemelijke Adamskinderen voorgesteld werd, ten einde in velen bewaarheid werd de belofte Gods: "In dezelve dagen en terzelfder tijd, spreekt de HEERE, zullen de kinderen Israëls komen, zij en de kinderen van Juda tezamen; wandelende en wenende zullen zij heengaan, en den HEERE hun God zoeken. Zij zullen naar Sion vragen. Op den weg herwaarts zullen hun aangezichten zijn; zij zullen komen en den HEERE toegevoegd worden met een eeuwig verbond, dat niet zal worden vergeten", Jer. 50:4-5. Mochten velen maar als duiven komen gevlogen tot de vensteren, Jes. 60:8. Dan zouden de mensen meer als heilig gelokt en gedwongen worden vanuit de wegen en heggen van de zondige wereld en van de dood uit te gaan en tot in des Konings huis en tot Zijn bereide dierbare Goddelijk Avondmaal der genade te komen, ten einde des Konings huis- en heilmaaltijd zo meer vol te maken en te doen worden volgens het uitdrukkelijk bevel van de Heere Jezus: "En dezelve dienstknecht wedergekomen zijnde, boodschapte deze dingen zijn heer. Toen werd de heer des huizes toornig, en zeide tot zijn dienstknecht: Ga haastelijk uit in de straten en wijken der stad, en breng de armen en verminkten en kreupelen en blinden hier in. En de dienstknecht zeide: Heere, het is geschied gelijk gij bevolen hebt, en nog is er plaats. En de heer zeide tot den dienstknecht: Ga uit in de wegen en heggen; en dwing hen in te komen, opdat mijn huis vol worde", Luk. 14:21-23. En o, Godzaligen, zo velen gij hier zijt, wat kennen wij ook nog weinig het Evangelie van Christus in haar waardij en onbepaalde heilsaanbieding, tot groot nadeel van onze ziel en ter beroving van onze sterkte in het geloofsleven op God en Zijn waarheid, belofte en trouw, die alle in Christus Jezus Ja en Amen zijn.

Och, hadden wij er meer zicht op en schaamte over voor de Heere. Och ja, in het Evangelie alleen ligt al onze voorraad en geestelijk zielenheil en het ware geloofsvoedsel en al de gronden voor onze vrijmoedigheid. "Laat ons dan met vrijmoedigheid toegaan tot den troon der genade, opdat wij barmhartigheid mogen verkrijgen, en genade vinden om geholpen te worden te bekwamer tijd", Hebr. 4:16. Vergelijk met Hebr. 1:3 en Hebr. 10:14, 19-22. Maar ach, hoe veelszins verliezen wij het Evangelie uit onze kerk op een zichtbare wijze. En daarom geloof ik voor mij, dat er zo weinig bekering is onder al de middelen. Want de Geest Gods in Zijn werking der genade en het Evangelie zuiver te verkondigen en voor te stellen aan mensen, gaan altijd samen. En daar rust ook de zegen Gods op in de gemeenten. En daar werkt de Heilige Geest ook onder de bediening, volgens de belofte: "Mij aangaande, dit is Mijn verbond met hen, zegt de HEERE: Mijn Geest, Die op U is, en Mijn woorden die Ik in Uw mond gelegd heb, die zullen van Uw mond niet wijken, noch van den mond Uws zaads, noch van den mond van het zaad Uws zaads, zegt de HEERE, van nu aan tot in eeuwigheid toe", Jes. 59:21. En die beloften Gods zullen nooit feilen. O nee, vergeleken met Mark. 16:15-16: "En Hij zeide tot hen:

Gaat heen in de gehele wereld, predikt het Evangelie allen creaturen. Die geloofd zal hebben en gedoopt zal zijn, zal zalig worden; maar die niet zal geloofd hebben, zal verdoemd worden." "En zie, Ik ben met ulieden al de dagen tot de voleinding der wereld, amen", Matth. 28:20. En wat zien wij dit niet bewaarheid overal in de Handelingen der apostelen. Neem nu maar Hand. 10:43-44: "Dezen geven getuigenis al de profeten, dat een iegelijk die in Hem gelooft, vergeving der zonden ontvangen zal door Zijn Naam. Als Petrus nog deze woorden sprak, viel de Heilige Geest op allen die het Woord hoorden." Daar integendeel het leren van wet en Evangelie dooreen gemengd, nimmer enige zielsbekering of enige opbouw in de genade geven zal of kan. Dit leert dagelijks de ervaring in het ontmoeten van mensen.

Dus wij zeggen, Christus Jezus en Zijn volheid van genade is de grote stof en inhoud van het Evangelie en haar aanbieding en beloften, en dat alleen. En gelijk God Zichzelf aan zondaren belooft, zo belooft Hij tevens ook aan hen Zijn dierbare en enige Zoon Christus Jezus. En dit is de grote hoofdbelofte, het somma, het centrum en de voorname inhoud van het Evangelie en het genadeverbond, ja, de Alfa en de Omega van hetzelve, volgens Jes. 42:6. We lezen in Jes. 49:6: "Verder zeide Hij: Het is te gering dat Gij Mij een Knecht zou zijn om op te richten de stammen Jakobs en om weder te brengen de bewaarden in Israël; Ik heb U ook gegeven tot een Licht der heidenen, om Mijn Heil te zijn tot aan het einde der aarde."
Zo is Hij ons van God geworden tot wijsheid, rechtvaardigmaking, heiligmaking en volkomen verlossing en de God van volkomen zaligheid, 1 Kor. 1:30 en Ps. 68:21.

Wij zeggen ten besluit: De aanbieding en de beloften van het Evangelie zijn anders niet dan het openen en ontsluiten van de onnaspeurlijke rijkdom van Christus, waarin meer kostelijke schatten gevonden worden, dan ooit kan worden uitgerekend of verteerd door mensen tot in alle eeuwigheid.

De eerste belofte dewelke gedaan is na de zondeval was de belofte van Christus als het Zaad der vrouw. En al de volgende beloften van het genadeverbond zijn stromen, dewelke van deze Fontein afvloeien. Nee, God heeft nooit beoogd een mens te zaligen door een verbond der werken. Maar Hij beoogde door de val gelegenheid te nemen om Zijn grondeloze en onafmetelijke genade te verheerlijken. En daarom, zo ras de zonde de wereld indrong, met een vloek op dezelve, zo kwam ook de genade in de wereld, met de gezegende beloften. En zo ras onze voorouders Adam en Eva wegens hun zonden rechterlijk van en voor God gedaagd werden, zonder dat er enige de minste geschiktheid of voorbereidingswerk in hen was, maar wel een beroerd en veroordeeld en bevend geweten, waardoor zij van God weg liepen en zich voor Hem versteken wilden, zo opende zich aan en voor hen de rijkdom der Goddelijke genade en beloften, in Christus te ontdekken tot hun zaligheid.
Deze moederbelofte is naderhand meer in al de andere en volgende genadebeloften van trap tot trap verklaard en opgehelderd en ontwonden geworden. Sedert God de sluizen van Zijn dierbare en volle beloften heeft believen te openen, zo hebben zij, met zielszaligende genaden aan zondaren mede te delen, door alle eeuwen tot op deze dag gestroomd, en ook heden vloeien dezelve genadebeloften en aanbieding nog tot en onder ons neder. Terwijl de beloften en aanbieding van de Goddelijke Christus met al Zijn schatten en heilsgoederen en als de Heere onze Gerechtigheid en Sterkte en als de Hoop der heerlijkheid aan ons in het Evangelie voorgesteld wordt als de enige Grondslag van ons geloof en onze hoop.
O, welk een gadeloze weldaad doet God in dezen niet aan ons? Was er maar besef en indruk van op uw ziel, mijn hoorders. Och, mochten wij de heilvloeden van des Geestes genadewerking bij dat Evangelie nu eens ondervinden en zien stromen én in de kerk én in onze ziel, zoals door de Heere beloofd: "Want Ik zal water gieten op den dorstige en stromen op het droge; Ik zal Mijn Geest op uw zaad gieten en Mijn zegen op uw nakomelingen", Jes. 44:3. Ten

einde onder ons ondervonden werd die gezegende heilsvruchten en gevolgen volgens vers 4 en 5: "En zij zullen uitspruiten tussen in het gras, als de wilgen aan de waterbeken. Deze zal zeggen: Ik ben des HEEREN; en die zal zich noemen met den naam van Jakob; en gene zal met zijn hand schrijven: Ik ben des HEEREN, en zich toenoemen met den naam van Israël." Vergelijk met Ezech. 47:1: "Daarna bracht Hij mij weder tot de deur des huizes, en zie, er vloten wateren uit, van onder den dorpel des huizes naar het oosten, want het voorste deel des huizes was in het oosten; en de wateren daalden af van onderen, uit de rechterzijde des huizes, van het zuiden des altaars." En vers 7: "Als ik wederkeerde, zie, zo was er aan den oever der beek zeer veel geboomte, van deze en van gene zijde." "Aan de beek nu, aan haar oever, zal van deze en van gene zijde opgaan allerlei spijsgeboomte, welks blad niet zal afvallen, noch de vrucht daarvan vergaan; in zijn maanden zal het nieuwe vruchten voortbrengen; want zijn wateren, die vlieten uit het heiligdom; en zijn vrucht zal zijn tot spijze en zijn blad tot heling", Ezech. 47:12.
Nu, de Heere is getrouw, goed en almachtig in het vervullen van Zijn toezeggingen. En ja, Hij kan en wil wonderen doen. Mochten wij er den Heere veel om aanlopen in den gebede, volgens Ezech. 36:37.

III. Nu moeten wij voortgaan en van nabij beschouwen als ons derde stuk, dat wij ons hebben voorgesteld te behandelen te weten, hoe en op welke wijze het ongeloof in tegenoverstelling van het geloof werkt, en wat derzelver onderscheiden werkingen en vruchtgevolgen zijn in het hart van de christen, waaromtrent wij bij elk stuk tegen elkander zullen stellen, namelijk om aan te tonen de gezegende heilbewerking en vruchten, die het geloof in de ziel geeft en daartegenover de God beledigende en snode werking en vruchten die het ongeloof verwekt en aanbrengt in de ziel en daden van de christen

1. Het dierbare geloof in het hart werkende, eerbiedigt en omhelst het gehele Woord Gods als Goddelijk en waarachtig, en bijzonder het Goddelijk Evangelie en deszelfs aanbieding en beloften in Christus Jezus aan arme, verloren zondaren en doemelingen gedaan. Ja, het erkent en omhelst voor zich de Heere Jezus in Zijn Persoon, algenoegzaamheid, gepastheid, al-waardigheid, gewilligheid en zondaarsliefde.

Maar het helse en verdoemelijk ongeloof trekt dit alles in twijfel in de ziel en is daarover achterdochtig, spreekt het tegen, ja, ontkent en verloochent het en maakt God en Christus, o gruwel, alzo tot een leugenaar. Het gaat soms zelfs zover, dat het de geheel waardige Persoon van Christus en Zijn Godheid en zondaars zaligend Middelaarswerk ontkent en verloochent en het durft wel lasterlijke dingen van de gezegende Christus denken, opwerpen en inblazen en op de verbeeldingskracht brengen. O, gruwel der goddeloosheid en snood duivels ongeloof!

2. Het dierbare geloof doet liefde zien in het hart van de Heere Jezus en de zalige, Drie-enige Verbonds-God, zelfs dan, wanneer Hij met Zijn gelaat en voorzienige handelingen de ziel als afwijst en bestraft en harde woorden spreekt, zoals wij zien bij de Kananese vrouw, Matth. 15:22-28. En wanneer Hij soms zelfs een roede opheft ter tucht, volgens het woord van Elifaz, Job 5:17: "Zie, gelukzalig is de mens, denwelken God straft; daarom verwerp de kastijding des Almachtigen niet." En volgens het woord van de Kerk: "Welgelukzalig is de man, o HEERE, dien Gij tuchtigt, en dien Gij leert uit Uw wet", Ps. 94:12.

Maar het ongeloof zal zich toorn in God voorstellen, zelfs dan, als Hij betuiging doet en blijken geeft van Zijn goedertierenheid en liefde. Zie dit in het ongelovige Israël, Num. 14:2-3: "En al de kinderen Israëls murmureerden tegen Mozes en tegen Aäron; en de gehele vergadering zeide tot hen: Och, of wij in Egypteland gestorven waren! of: Och, of wij in deze woestijn gestorven waren! En waarom brengt ons de HEERE naar dat land, dat wij door het zwaard vallen,

en onze vrouwen en onze kinderkens ten roof worden? Zou het ons niet goed zijn naar Egypte weder te keren?" O, trouweloze taal, terwijl God in ontferming reeds op weg was om de beloften der vaderen aan hen zo Goddelijk en goedertieren te vervullen, uit soevereine liefde, volgens Deut. 7:7-9. En daar Hij hen reeds zo vele Goddelijke en almachtige bewijzen van Zijn ontferming als eerstelingen had doen ondervinden, zowel in Egypte als bij de Rode Zee in de woestijn, zie, zo wantrouwden en verloochenden zij door ongeloof God en Zijn genadeleiding en bedoeling omtrent hen.

3. Het dierbare geloof werkende in de ziel, doet de gelovigen lijdzaam op God wachten en op Zijn gedane heilbeloften, als de Amen en de Waarachtige zijnde, Die trouwe houdt in der eeuwigheid, zelfs dan, wanneer het de Heere behaagt Zich stil te houden en niet op te staan ter hulpe en het lang uitstelt om tot de ziel te komen en Zijn heilwoorden te bevestigen, als gelovende; de Heere vertraagt Zijn belofte niet, 2 Petrus 3:9. O nee, maar het zegt in navolging van de Kerk: "Maar ik zal uitzien naar de Heere en ik zal wachten op den God mijns heils; mijn God zal mij horen", Micha 7:7. En dat zal Hij allertijdigst doen. Want zij geloven dat de Heere God altijd Zijn hulp geeft en Zijn belofte vervult in de bekwaamste tijd, die Gode meest tot heerlijkheid en Zijn volk het meest tot heil strekt, en dat zulks de kroon stelt op Gods werk op een luisterrijke wijze, om uit te roepen: "Voorwaar, Gij zijt een God Die Zich verborgen houdt; de God Israëls, de Heiland", Jes. 45:15. "Zijn doen is majesteit en heerlijkheid en Zijn gerechtigheid bestaat in der eeuwigheid", Ps. 111:3.

Maar het ongeloof integendeel wantrouwt de God der waarheid, en maakt de ziel onder uitstel zeer haastende, verdrietig, morrende en vele malen twistende tegen God, en onder Zijn doen en leidingen op zijn minst moedeloos en neergebogen. En vertoeft de Heere met Zijn hulp, dan zegt het: "Zie, dat kwaad is van de HEERE, wat zou ik verder op de HEERE wachten?" 2 Kon. 6:33. Of het doet het hart in moedeloos wantrouwen tot God uitroepen met de beproefde man Gods, wanneer hij van de kracht des ongeloofs en door moedeloosheid weggevoerd was: "Wat is mijn kracht, dat ik hopen zou? Of welk is mijn einde, dat ik mijn leven verlengen zou?" Job 6:11.

4. Het dierbare geloof geeft de ziel te zien dat zij geen verlossing van inwendige zielsbenauwdheid noch verlevendiging of opwekking des harten en geen raad noch licht en leiding van de Heilige Geest of ook uitwendig geen herstelling van gezondheid en geen verlichting van pijn en weedom en ook geen bevrijding van enig drukkend of dreigend kwaad, en geen toedeling van enige zegen ontvangt en geniet, of het wordt haar van God gegeven en toegebracht op en om de Voorspraak van Christus Jezus, de grote Hogepriester voor de troon Gods, als van haar Verbonds-God, in Zijn verzoende gunst, en wel om haar meer en meer aan God te gewennen en te verbinden in geloof, liefde en dankzegging. O, dierbaar deel! O, dierbaar gezicht!

Maar het ongeloof merkt al die genadebedelingen Gods aan, als zo maar daden van Gods algemene voorzienigheid, ontkennende en althans voorbijziende die bijzondere barmhartigheid Gods in Christus, welke in die weldaden zich ontdekt omtrent haar. En dit is waarlijk ook de reden, waarom de ontvangen weldaden Gods door een gelovige niet meer en hoger gewaardeerd en niet dankbaarder aan God erkend worden en met geen meerdere vrucht en zielsverbinding aan God en Christus genoten worden als giften en bedelingen van hun Verbonds-God en Vader in Christus Jezus.

O vrienden, wat is er niet in dit opzicht een schuld bij Gods volk, want dat het geslacht van Gods volk nog in het leven gehouden wordt en bewaard blijft op aarde, onder al de zonden en verzoekingen, en nog zegeningen geniet, zulks moet op rekening gesteld worden van de

voorspreking van Christus, hun Hoofd, Heere en Koning, Die in al hun benauwdheid benauwd is en Die als de Engel Zijns aangezichts hen behoudt en door Zijn liefde en door Zijn genade steeds verlost, hen opneemt en draagt als in al de dagen vanouds, Jes. 63:9, vervullende zijn woorden, Jes. 43:2: "Wanneer gij zult gaan door het water, Ik zal bij u zijn, en door de rivieren, zij zullen u niet overstromen; wanneer gij door het vuur zult gaan, zult gij niet verbranden, en de vlam zal u niet aansteken." En zijn brood wordt hem gegeven, zijn wateren zijn gewis, Jes. 33:16. En Ja, gewis Zijn medelijden en verbondsliefde is de fontein van al hun verlossingen, hun staan blijven en de gezegende verhoging die zij genieten en ondervinden in hun uitwonen van de Heere, volgens 1 Sam. 2:8-9.

5. Het dierbare geloof geeft aan de ziel troost en gerustheid te midden van de vrees, druk en ellende, volgens Ps. 33:20-21: "Onze ziel verbeidt den HEERE; Hij is onze Hulp en ons Schild, want ons hart is in Hem verblijd, omdat wij op de Naam Zijner heiligheid vertrouwen." Vergelijk met Ps. 56:4-5: "Ten dage als ik zal vrezen, zal ik op U vertrouwen. In God zal ik Zijn woord prijzen; ik vertrouw op God, ik zal niet vrezen; wat zou mij vlees doen?"

Maar het snode ongeloof veroorzaakt en werkt in de ziel vrees, onrust en beroering te midden van de vrede en onder de grootste stof van blijdschap en vertroosting. Zo zien wij in de Emmaüsgangers, Luk. 24:17-24. Het is waardig dat gij die zaken veel naleest, Godzaligen, om er uw beeld in te zien.

6. Het kostelijke geloof zuigt zoetigheid uit en plukt heilvruchten van het kruishout der verdrukking, volgens Rom. 5:3-5: "En niet alleenlijk dit, maar wij roemen ook in de verdrukkingen, wetende dat de verdrukking lijdzaamheid werkt, en de lijdzaamheid bevinding, en de bevinding hoop; en de hoop beschaamt niet, omdat de liefde Gods in onze harten uitgestort is door den Heiligen Geest, Die ons is gegeven." En Rom. 8:28: "En wij weten dat degenen die God liefhebben, alle dingen medewerken ten goede, namelijk degenen die naar Zijn voornemen geroepen zijn." Ps. 119:71: "Het is mij goed dat ik verdrukt ben geweest, opdat ik Uw inzettingen leerde. Ik weet, HEERE, dat Uw gerichten de gerechtigheid zijn, en dat Gij mij uit getrouwheid verdrukt hebt", Ps. 119:75.

Maar het nare ongeloof is steeds achterdochtig en wantrouwend omtrent de Heere en verhindert alle vruchtbaarheid en erkentenis voor en aan de Heere, zelfs onder de toedelingen en ondervinding van de grootste weldaden Gods, en de dadelijke bewijzen van Zijn gunstige leidingen. Dit zien wij weer zeer duidelijk in het aloude Israël, Num. 21:5: "En het volk sprak tegen God en tegen Mozes: Waarom hebt gijlieden ons doen optrekken uit Egypte, opdat wij sterven zouden in deze woestijn? Want hier is geen brood, ook geen water, en onze ziel walgt over dit zeer lichte brood." En zie, ondertussen ondervonden zij in de dadelijkheid van de Heere de waarheid van Deut. 1:31: "En in de woestijn, waar gij gezien hebt dat de HEERE uw God u daarin gedragen heeft, als een man zijn zoon draagt, op al den weg dien gij gewandeld hebt, totdat gij kwaamt aan deze plaats. En Deut. 2:7: Want de HEERE uw God heeft u gezegend in al het werk uwer hand; Hij kent uw wandelen door deze zo grote woestijn; deze veertig jaren is de HEERE uw God met u geweest, geen ding heeft u ontbroken." O, snode zonde.

7. Het dierbare geloof maakt grote lasten licht en zware kruizen zelfs gemakkelijk, ja, vermakelijk om te dragen. Daarom kon de apostel Paulus zeggen: "Daarom vertragen wij niet; maar hoewel onze uitwendige mens verdorven wordt, zo wordt nochtans de inwendige vernieuwd van dag tot dag. Want onze lichte verdrukking, die zeer haast voorbijgaat, werkt ons een gans zeer uitnemend eeuwig gewicht der heerlijkheid; Dewijl wij niet aanmerken de dingen die men ziet, maar de dingen die men niet ziet; want de dingen die men ziet, zijn tijdelijk, maar

de dingen die men niet ziet, zijn eeuwig", 2 Kor. 4:16-18. En 2 Kor. 12:10: "Daarom heb ik een welbehagen in zwakheden, in smaadheden, in noden, in vervolgingen, in benauwdheden, om Christus' wil; want als ik zwak ben, dan ben ik machtig."

Maar de rampzalige zonde van ongeloof maakt een kruis van stro tot een ijzeren juk en lichte verdrukking en lasten zeer zwaar. Ja, zelfs des Heeren dierbare en zo zalige en zielsvrijmakende dienst tot een vermoeidheid. "Nog zegt gij, zie, wat een vermoeidheid! Maar u zou het kunnen wegblazen, zegt de HEERE der heirscharen; gij brengt ook hetgeen dat geroofd is, en dat kreupel en krank is; gij brengt ook spijsoffer; zou Mij zulks aangenaam zijn van uw hand? zegt de HEERE", Mal. 1:13.

8. Het geloof richt en helpt Gods volk op, als zij gevallen liggen onder de handen van de vijanden en onder hun onderdrukkend geweld, zoals wij in de Kerk zien: "Verblijd u niet over mij, o mijn vijandin; wanneer ik gevallen ben, zal ik weder opstaan; wanneer ik in duisternis zal gezeten zijn, zal mij de HEERE een Licht zijn", Micha 7:8. "Een Psalm van David. De HEERE is mijn Licht en mijn Heil, voor wien zou ik vrezen? De HEERE is mijns levens Kracht, voor wien zou ik vervaard zijn? Als de bozen, mijn tegenpartijen en mijn vijanden tegen mij, tot mij naderden om mijn vlees te eten, stieten zij zelf aan, en vielen. Ofschoon mij een leger belegerde, mijn hart zou niet vrezen. Ofschoon een oorlog tegen mij opstond, zo vertrouw ik hierop", Ps. 27:1-3.

Maar het ongeloof werpt het gemoed van de christen geheel ter neder, zelfs dan als het leeft in en bij God, volgens Hebr. 4:11. Het besluit de ziel in donkerheden en in banden en stelt haar als tussen twee rijen van stenen, Ps. 68:14. En het werpt de ziel in afgronden en diepten en het kluistert tevens ook de onbekeerde zondaar in meer zorgeloosheid of in meer zelfbedrog door misleide eigenliefde en verdeeldheid des harten. Want ongeloof of zonde en meer verharding van het hart gaan altijd samen. En ook een overtuigde, heilzoekende ziel wordt door het ongeloof steeds afgebroken in zijn werkzame zucht en uitgangen naar en om Christus en telkens gestremd, opgebonden en weerhouden om onder bepaalde geloofsoefeningen en omhelzingen van Zijn Persoon en aanbod, zichzelf onbepaald over te geven aan Hem, met een dadelijk kwijt worden en berusten in Hem. Want het ongeloof legt toch steeds een dekkleed op de Heere Jezus en op het Evangelie en op al wat Goddelijk is, zodat men stof tot kermen heeft en houdt om te zuchten:

Maar gruwelijk naar en duister ongeloof,
Wat heb ik lang gezeten in uw boeien.
Ach, was ik voor uw helse reden doof,
Dan zou mijn ziel door kracht van waarheid groeien.

9. Het kostelijke zaligmakende geloof leidt de ziel steeds en herhaald uit zichzelf en uit al de ledige, nietige en onvermogende schepselen, en brengt het gemoed nabij God Drie-enig en soms zeer onverwacht en gevoelig nabij Christus in Zijn Middelaarswaardij en algenoegzame en zielsvoldoenende genade, zodat ze ondervindt: "De zachtmoedigen zullen eten en verzadigd worden; zij zullen de HEERE prijzen, die Hem zoeken; ulieder hart zal in eeuwigheid leven", Ps. 22:27. Vergelijk met Jes. 29:19: "En de zachtmoedigen zullen vreugde op vreugde hebben in den HEERE; en de behoeftigen onder de mensen zullen zich in den Heilige Israëls verheugen."

Maar het zielsverdervend ongeloof trekt en leidt het gemoed van de Godzalige mens geheel af van de gezegende Verbonds-God, en dat zelfs vele malen, als men zeer nabij Hem is en wandelt, gerakende alzo aan het om- en afzwerven, volgens Jer. 2:17: "Doet ge u dit niet

zelven, doordien gij de HEERE uw God verlaat, ten tijde als Hij u op de weg leidt?" En het stelt de ziel alzo tot een omzwervende gevangene, Jes. 51:14, ja, tot een afvallige die in het dorre woont, Ps. 68:7. En men heeft reden om hen te vragen: Hoe zijt gij in uw zielsleven zo mager van morgen tot morgen, gij, Koningszonen en dochteren?

10. Het licht van het dierbare geloof doet een kind Gods zien, kennen en gelovig erkennen tot verwondering en ter zielssterkte, dat zij een vriend en vriendin van de volzalige God in Christus is, hetwelk de ziel vervult met tedere wederliefde tot God. 1 Joh. 4:19: "Wij hebben Hem lief, omdat Hij ons eerst lief gehad heeft." Het vervult de ziel met een aangename vrede en blijdschap, Hoogl. 8:10: "Toen was ik in Zijn ogen als een die vrede vindt." En volgens Jes. 64:5: "Gij ontmoet den vrolijke en die gerechtigheid doet, degenen die Uwer gedenken op Uw wegen." Ze staan en leven onder Zijn tedere Goddelijk opzicht, voorzorg en leiding. En dat is hen alles. "Gij zult mij leiden door Uw raad; en daarna zult Gij mij in heerlijkheid opnemen", Ps. 73:24.

Maar het verdoemelijk ongeloof voedt en vervult de ziel met harde, slaafse en vreesachtige rechterlijke gedachten en opvattingen van de al-waardige, liefdevolle God in Christus. Het stelt alle verbondsbetrekkingen op God en Jezus geheel los en onzeker. Het oordeelt zeer verkeerd en onwaarachtig van al Gods daden en leidingen en bedoelingen, en zo sluit het de ziel vol angstige beklemdheid toe. Ja, het drijft de ziel zo geheel en al uit haar geloofsroem en rust in God, dat ze vol raakt van wettische beklemdheden en beroeringen en in achterdochtige vreze, of zij mogelijk nog niet alleen maar een nabijkomend christen is, die niet méér heeft dan een algemeen werk en dus alleen nog maar bevonden is een onverzoende vijand van God en een geheel genadeloos mens, die zichzelf met al haar bevinding nog alleen misleid heeft en nog geenszins een zaligmakend werk Gods in de gemeenschap met Christus kent in haar ziel, en alzo in een staat geraakt van uit te roepen: "Toen zeide ik: Mijn sterkte is vergaan, en mijn hoop van de HEERE", Klaagl. 3:18.

11. Het zalig geloof geeft en werkt in de ziel, dat het een oneindige dierbaarheid, volheid en heerlijke schoonheid met oneindige gepaste schatten ziet in de Heere Jezus, volgens Kol. 1:14, 15: "In Denwelken wij de verlossing hebben door Zijn bloed, namelijk de vergeving der zonden; Dewelke is het Beeld des onzienlijken Gods, de Eerstgeborene aller creatuur." En vers 19: "Want het is des Vaders welbehagen geweest, dat in Hem al de volheid wonen zou." Vergelijk Kol. 2:3: "In Denwelken al de schatten der wijsheid en der kennis verborgen zijn." En 1 Petrus 2:7: "U dan, die gelooft, is Hij dierbaar." Ja, het doet in en onder de geloofsbeschouwing daarvan dezelve dadelijk overgaan tot en genoten worden door de gelovigen, 2 Kor. 3:18: "En wij allen, met ongedekten aangezicht de heerlijkheid des Heeren als in een spiegel aanschouwende, worden naar hetzelfde beeld in gedaante veranderd van heerlijkheid tot heerlijkheid, als van des Heeren Geest." "En uit Zijn volheid hebben wij allen ontvangen, ook genade voor genade", Joh. 1:16. Het geeft kracht en nieuwe moed en vaardigheid om te gaan van kracht tot kracht naar Sion, Ps. 84:8. En om op te varen met vleugelen, gelijk de arenden, te lopen zonder moede te worden en te wandelen zonder mat te worden, Jes. 40:31. Ze ondervinden de waarheid van de belofte: "Ja, de Almachtige zal uw overvloedig Goud zijn, en uw krachtig Zilver zijn. Want dan zult ge u over den Almachtige verlustigen, en gij zult tot God uw aangezicht opheffen." "Als gij een zaak besluit, zo zal zij u bestendig zijn; en op uw wegen zal het licht schijnen, Job 22:25, 26 en 28.

Maar het zielsverdonkerend ongeloof doet zeggen: "Hij had geen gedaante noch heerlijkheid; als wij Hem aanzagen, zo was er geen gestalte dat wij Hem zouden begeerd hebben. Hij was veracht en de onwaardigste onder de mensen, een Man van smarten en verzocht

in krankheid; en een iegelijk was als verbergende het aangezicht voor Hem; Hij was veracht, en wij hebben Hem niet geacht", Jes. 53:2-3. Het ongeloof doet vragen: "Wat is uw Liefste meer dan een andere liefste?" Hoogl. 5:9. En zo doet het een lage prijs op de Heere Jezus stellen.

12. Het vruchtbare geloof doet de ziel groeien en opwassen in Christus Jezus en door de oliën Zijner genade meer verheerlijkt worden en van gedaante tot gedaante veranderd worden, den Beelde van Gods Zoon gelijkvormig wordende, Rom. 8:29. Ja, het doet ze in en door Hem opwassen met een Goddelijke wasdom en zo vervuld worden met vruchten der gerechtigheid, Joh. 15 en Fil. 1:11, die door Jezus Christus tot heerlijkheid Gods zijn, zodat zij worden een goede reuk van Christus en Hij tot haar zegt: "Wie is zij, die daar opklimt uit de woestijn, als rookpilaren, berookt met mirre en wierook en met allerlei poeder des kruideniers?" Hoogl. 3:6. Vergelijk Hoogl. 4:9-10: "Gij hebt Mij het hart genomen, Mijn zuster, o bruid; gij hebt Mij het hart genomen met één van uw ogen, met één keten van uw hals. Hoe schoon is uw uitnemende liefde, Mijn zuster, o bruid! Hoeveel beter is uw uitnemende liefde dan wijn, en de reuk uwer oliën dan alle specerijen!"

Maar het nare en zielsvermagerende en zielsverwelkende ongeloof doet de arme ziel van de Heere Jezus en Zijn oneindige Middelaarsvolheid en vruchtbaarmakende invloeden des Heiligen Geestes af- en terugblijven, waardoor het genade- en geloofsleven onvermijdelijk kwijnt en treurt, ja, als verdorren moet, en het doet de gelovige vervallen in zijn zielsbestaan, in een barre, onvruchtbare dorre wintertijd, voor God en voor zichzelf, waar veel stormen en plasregens en vele donkere nachten en verbergingen in gevonden worden, en de ziel klagen moet: Mijn ziel kleeft aan het stof. En Gij hebt mijn ziel verre van de vrede verstoten; ik heb het goede vergeten, Klaagl. 3:17. "O HEERE, waarom staat Gij van verre? Waarom verbergt ge u in tijden van benauwdheid?" Ps. 10:1. En zie, zo is en wordt de christen door ongeloof als een boom in de herfst, hebbende geen bloem noch vrucht, en zelfs geen bladeren van belijdenis over, voor Jezus en God.

13. En ten laatste werkt het over-dierbare geloof in de ziel voor God een diepe ootmoed, gepaard met een gemeenzame omgang met God en Jezus door de Heilige Geest, en doet dezelve alzo in een verbondsbetrekking met en voor de Heere leven, en ja, in en onder alle gedurige noden, gevaren en ontrouw ootmoedig en vrijmoedig gebruik maken van Christus, en in en door Hem van God als een verzoend Vader, volgens Ef. 3:12: "In Denwelken wij hebben de vrijmoedigheid en den toegang met vertrouwen door het geloof aan Hem." Ja, het doet de ziel in en bij God schuilen, Ps. 143:9, en uitroepen: "Wees mij tot een Rotssteen om daarin te wonen, om geduriglijk daarin te gaan. Gij hebt bevel gegeven om mij te verlossen; want Gij zijt mijn Steenrots en mijn Burcht", Ps. 71:4. Vergelijk met Ps. 91:2: "Ik zal tot den HEERE zeggen: Mijn Toevlucht en mijn Burcht, mijn God op Welken ik vertrouw."

Maar het ongeloof breekt die vriendelijke omgang met de Verbonds-God gedurig af en stelt het hart in een onbekwaamheid en onvatbaarheid om dezelve, wanneer die gestaltelijk verloren is, zo ras en haast wederom te verkrijgen. Dit komt door het wegwerpen van haar vrijmoedigheid voor God en door de verwarring, die het ongeloof in de ziel brengt als ook door slaafse denkbeelden te voeden van de Heere, met een afwenden van haar geloofsoog van de Heere Jezus en van Zijn onveranderlijke liefde en trouw.

Zie daar, we hebben voor uw aandacht, mijn hoorders, vele en onderscheiden stukken voorgesteld, om daarin aan de ene zijde te ontdekken de dierbaarheid en vruchtbaarheid en zo zeer gezegende uitwerkingen van het kostelijk, zaligmakend geloof en deszelfs werkingen. Maar tevens hebben we voor u betoogd en voor de ogen van uw verstand als afgeschilderd het

God honende en zielsverdervende, verdoemelijke ongeloof. Ach, mochten wij bij het ene en andere veel en bedaard stil staan, ten einde wij of bij de aanvang of bij de voortgang het dodelijk ongeloof mochten zoeken te ontworstelen, die zo sterke vesting van de duivel, waarin de ziel als een omzwervende gevangene zo vaak omdoolt. En om ook meer tot onze hoofdbede te stellen, bij en voor de Goddelijke Christus om vermeerdering van dat kostelijk geloof als een zalig verbondsgoed en werk des Heiligen Geestes in onze ziel te mogen ontvangen. O, mijn ziel moet hier uitroepen: O, kostelijk en dierbaar geloof! Maar vanwaar komt onze ziel aan dit geloof der uitverkorenen Gods? Dit leert ons de 65e vraag en antwoord in de Heidelbergse Catechismus zeer aangenaam en duidelijk:

> Vraag: *Aangezien dan alleen het geloof ons Christus en al zijn weldaden deelachtig maakt, vanwaar komt zulk geloof?*
>
> Antwoord: *Van den Heiligen Geest, Die het geloof in onze harten werkt door de verkondiging des heiligen Evangelies, en het sterkt door het gebruik van de Sacramenten.*

En ach, mocht onder des Heeren zegen het behandelen van deze zaken daartoe ook een nuttig en toeleidend middel bevonden zijn, dat zij alzo. En mochten wij dan ook tevens veel bidden om het licht van Gods Geest, ten einde wij meer inzicht mochten ontvangen in het snode gruwelkwaad, de zonde van het ongeloof, om dat meer te kennen in deszelfs hatelijkheid, schadelijkheid en God beledigende kracht en uitwerking, en dezelve met diepe schaamte meer te belijden en te bestrijden, en ja, daarvan meer genezing te zoeken.
Daarom, Godzalige, als ge uw veelvuldige zonden en God beledigende trouweloosheid belijdt, vergeet dan dagelijks vooral niet de zonde van uw ongeloof als uw bijzondere hoofdkwaad voor de Heere te belijden en te betreuren.

Immers, door het ongeloof brengt men de hoogste smaad en verontwaardiging toe aan de hooggeloofde Godheid en aan de Drie Goddelijke Personen, waar enig schepsel toe bekwaam is. Men veracht daardoor de liefde des Vaders in het schenken van Zijn dierbare Zoon. Men onteert de Zoon van God in Zijn verdienstelijk Borg- en Kruislijden en men versmaadt Zijn bloed en waardige Persoon des Middelaars en Zijn toegenegen zondaarshart vol ontferming en liefde. Men verloochent en versmaadt en bedroeft de Heilige Geest in Zijn waarachtige betuiging aangaande het voornemen der Goddelijke genade in het zaligen van zondaren in Christus Jezus, uit soevereine ontferming.

Het ongeloof verongelijkt en verdonkert al Gods volheerlijke volmaaktheden en het oefent opstand tegen Gods aanbiddelijke Majesteit, waarheid, goedheid en rechtvaardigheid.

Een ongelovige worstelt ook tegen de rommelende ingewanden van de oneindige en verbazende liefde Gods en Christus. Ja, het tergt en daagt als het ware Gods lankmoedigheid en goedheid uit, en het stelt God in Zijn bedreiging en vloekstem, als ook in Zijn zondaars tedere welmenende nodiging en beloften, ja, in Zijn eed tot een leugenaar, volgens 1 Joh. 5:10. O, gruweldaad der ongerechtigheid.

En eindelijk, het ongeloof is de bronader van alle andere zonden en de vruchtbare baarmoeder daarvan. Dat zien wij in de zonde van vader Adam duidelijk. Omdat men niet gelooft, dat God Liefde is, en Zich als zodanig in Christus wil geven te ondervinden aan arme, vloekwaardige zondaren, die het naar Hem wenden, zo blijft men in zijn natuurlijke vijandschap en afkerigheid, of in slaafse vreze zitten en omdolen.

En vrienden, vanwaar komt het, meent gij, dat wij thans in een tijd leven, waarin alle en allerlei goddeloosheid, land en kerk instroomt en overvloeit als een volle Jordaanstroom, als vloeken, zweren, bedriegen, liegen, sabbatschenden, hemeltergende hovaardij van de meerderen tot de minderen, ook atheïsme en deïsme, stelen, onderdrukken, ontrouw en de zo vuile zonden van

onreinheid? En dat tevens al de dierbare genademiddelen ook zo krachteloos en vruchteloos zijn en sommigen doorvloeien en in ergerlijke zonden vallen? O, dit alles komt voornamelijk door en van het ongeloof aan God en aan Zijn waarheid, wat in de mens rust en heerst. Het ongeloof zegt: wat weet God ervan? "De HEERE ziet het niet en de God Jakobs merkt het niet", Ps. 94:7. Wie is de Almachtige, dat wij Hem dienen zouden? En wat heerlijkheid is er toch in de Heere Jezus Christus?

Om dit stuk te besluiten, zo zeggen wij nog alleen dit: alleen het geloof is een beveiligend schild tegen alle zonden en verzoekingen, hetwelk al de vurige pijlen van de bozen uitblust, en het hart reinigt van dode werken. Het ongeloof is in de ziel als een verzengende wind en storm bevonden, die al de goede bewegingen en werkingen van de Geest Gods in de ziel uitblust en wederstaat, en alle zonden in de ziel en wandel vruchtbaar maakt, en dus van Christus' zalige gemeenschap en heilige beeld, vreemd en beroofd doet blijven. O, hoe terecht is dan niet het ongeloof de sterkste vesting en batterij in de ziel voor de duivel en voor de inwonende zonden. En daarom, vrienden, geloof het toch, al de genademiddelen die God ons schenkt, zijn door de Heere aan Zijn Kerk voornamelijk daartoe gegeven, om het ongeloof, of aanvankelijk, of bij voortgang in de ziel te onttronen, te scheiden en uit te roeien, hetzij in onbekeerde of in overtuigde of in reeds begenadigde zielen. Ieder van hen is met banden van ongeloof gebonden en doorvlochten en heeft daarom vrijmaking en genezing daarvan nodig, volgens onze tekstwoorden, Joh. 3:18: "Die in Hem gelooft, wordt niet veroordeeld, maar die niet gelooft, is alreeds veroordeeld, dewijl hij niet heeft geloofd in den Naam van den eniggeboren Zoon van God." Van wie is hij veroordeeld? Antwoord: Van Hem, de Rechter van hemel en aarde. O ja, naar het vonnis van de hoge, volzalige en zielszaligende God Zelf is hij veroordeeld en dat NU alreeds, zolang hij in zijn ongeloof aan het Evangelie en Christus blijft volharden en niet tot Jezus komt. O, waar zal dan een ongelovig Adamskind om hulp vlieden, wanneer de dood en de eeuwigheid hem aanvalt? Ach nee, bergen en steenrotsen zullen hem geenszins bedekken kunnen. Maar aan de andere zijde, hoe welgelukzalig zijn die allen, die deel hebben aan het geloof der uitverkorenen Gods en zo het geklank kennen, Ps. 89:16. Ten einde door het geloof te leven, Hab. 2:4.
Wij lezen van een Martillus, die in een zeegevecht schipbreuk leed en daarom zich in de zee begaf, zittende in zijn schild en daarmee kwam hij in een behouden haven aan.
Maar gelovig, Godzalig volk, zo moet gij ook doen. Lijd maar schipbreuk aan alles wat schepsel is. Begeeft u op uw Schild voorwerpelijk en onderwerpelijk. En gij zult langs die weg in de haven der gelukzaligheid belanden.

IV. Nu moesten wij overgaan om te handelen en een weinig in te zien ons vierde stuk, behelzende in zich het bestaan en de wijze van werking van het klein geloof, en waarin het zich al ontdekt

Daaromtrent zeggen wij, dat het zich ontdekt volgens Gods Woord in de ziel der gelovigen op tweeërlei wijze: 1. Inwendig in het gemoed. 2. Uitwendig door deszelfs daden.

1. Wij zeiden, het ontdekt zich eerst inwendig in het gemoed of in het hart, en wel in de bevindelijke kennis. Want het klein geloof heeft weinig ondervindelijk begrip en inzicht in en van de Goddelijke waarheden van het Evangelie en haar verborgenheden en van de Goddelijke aanbiedingen en beloften van het genadeverbond. Ook heeft het zeer donkere opvattingen van de aard en de natuur van het zaligende geloof en derzelver werkingen met Christus ter omhelzing en ter vereniging. Het heeft ook zeer weinig inzicht en kennis van de wegen en

gangen Gods in Zijn heiligdom en omtrent de leidingen die God al houdt met en omtrent Zijn volk. Het is dus nog zeer weinig geoefend in het gelovig gebruik maken van de Goddelijke geloofsvoorwerpen, ontdekt in het Evangelie tot haar zaligheid.

Het maakt zich voor haar eigen persoon, toestand en geval zeer dikwijls vele zwarigheden, daar er waarlijk geen zijn. Ja, zelfs integendeel, daar bij haar alle dankstof zou moeten gevonden worden.

Het verstaat en het werkt omtrent en met de Goddelijke dingen, die het hoort, leest en ondervindt, meest duister en al veelszins verward en het maakt dikwijls het gemoed als gebonden en bedwelmd door aan het vleselijk vernuft en redenerend verstand te veel gehoor te geven, hetwelk veel kracht in die ziel heeft en oefent, met een opwerpen van vele hoogten tegen God en Christus en de Waarheid.

De zodanigen bidden al vele malen door onkunde en de te zeer heersende, toch nog ongekende eigenliefde en onbedachtzaamheid, tegen hun eigen heil en welzijn aan, zoals wij zien wat Petrus deed, Matth. 16:22: "En Petrus Hem tot zich genomen hebbende, begon Hem te bestraffen, zeggende: Heere, zijt U genadig; dit zal U geenszins geschieden." Vergelijk Joh. 13:6-8: "Hij dan kwam tot Simon Petrus, en die zeide tot Hem: Heere, zult Gij mij de voeten wassen? Jezus antwoordde en zeide tot hem: Wat Ik doe, weet gij nu niet, maar gij zult het na dezen verstaan. Petrus zeide tot Hem: Gij zult mijn voeten niet wassen in der eeuwigheid. Jezus antwoordde hem: Indien Ik u niet was, gij hebt geen deel met Mij." Luk. 5:8: "En Simon Petrus, dat ziende, viel neder aan de knieën van Jezus, zeggende: Heere, ga uit van mij, want ik ben een zondig mens." Het klein geloof maakt vele bepalingen in Gods wegen en handelingen, zelfs in het gebed.

Het ontdekt zich ook in de gelovige toestemming. Een kleingelovige weigert menigmaal zijn toestemming te geven aan de allerklaarste, zekerste en beëdigde Goddelijke heilwoorden en beloften van het Evangelie, of omdat ze hem te groot voorkomen of hem te verheven Goddelijk of te onwaarschijnlijk schijnen te zijn, of ook omdat hij zichzelf te onwaardig, te zondig en onzalig, slecht en zo gedurig ontrouw tegen de Heere bevindt. Dit zien wij zeer duidelijk in de discipelen en de apostelen bij en na de opstanding van de Heere Jezus, zoals wij zeer nadrukkelijk lezen in Markus 16:14. "Daarna is Hij geopenbaard aan de elven, daar zij aanzaten en verweet hen hun ongelovigheid en hardigheid des harten, omdat zij niet geloofd hadden degenen, die Hem gezien hadden, nadat Hij opgestaan was."

Ook ontdekt zich het klein geloof in het aannemen van de Heere Jezus. Want een zodanige is veelszins bevreesd om dit zo te beoefenen en is doorgaans zeer onvrijmoedig, omdat hij veelszins stilstaat bij zijn diepe onwaardigheid en overgrote zondigheid. Het is veeleer met die hoofdman: "Heere, ik ben niet waardig dat Gij onder mijn dak zou inkomen", Matth. 8:8. Petrus zegt: Heere, ga uit van mij, want ik ben een zondig mens. Ja, bij de zodanigen zijn de ziels- en geloofsogen donker voor de oneindige gewilligheid en zondaarsliefde van Christus Jezus. Zichzelf opdragen en aanbieden aan de Goddelijke Heiland; dat kan hij somwijlen nogal doen op sommige tijden, als hij zich wat levendig en hartelijk gevoelt, maar om de Heere Jezus aan te nemen voor zichzelf, zo ledig, arm, naakt en doodschuldig als hij is, daar staat hij voor, dat durft en dat kan hij zo niet doen.

En wat is toch wel de reden? Onder vele andere kan men zeggen: Uit kracht van zijn onwil en verborgen vijandschap des harten tegen het Evangelie en de vrije genade Gods, en omdat hij het eerste doet uit en met de hartelijkheid van zijn gestalte, als waaruit hij meest kan en durft werken, en waarop zijn vrijmoedigheid dan rust. Al ziet die ziel dat niet, het is echter alzo, en naarmate hij dan meerder of minder (harts)tochtelijk en vuriger is, gelooft zo'n ziel meerder of minder dat de goedhartige Heere Jezus haar nog eens helpen en aannemen zal en tot de Zijne maken zal tot zaligheid. Want o, hij hoopt dat Christus Zich ook wel eens door hem

en door zijn opdragen aan Hem, laat bewegen om hem aan te nemen en te troosten met en door Zijn beloften. Want hij gelooft dat Christus almachtig is om hem ook genadig te zijn. En Zijn toezeggingen zijn daar, Jes. 40:1: "Troost, troost Mijn volk, zal ulieder God zeggen."

Het laatste durft of kan hij niet doen, omdat hij niet waarlijk en terecht voor zichzelf gelooft de waarachtige en zo onbepaalde welmenende aanbieding van de genade van de Zoon van God, als ook des Vaders vrijwillige liefde in Christus tot en aan hem in het bijzonder aangeboden, en die zo teder en ziellokkend, welmenend in het Goddelijk heilverbond aan hem voorgesteld wordt. Daar dit zijn grond alleen zijn moest van zijn komen tot God en Christus, volgens 2 Kor. 5:20-21: "Zo zijn wij dan gezanten van Christuswege, alsof God door ons bade; wij bidden van Christuswege: Laat u met God verzoenen. Want Dien Die geen zonde gekend heeft, heeft Hij zonde voor ons gemaakt, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem." En 2 Kor. 6:17-18: "Daarom, gaat uit het midden van hen en scheidt u af, zegt de Heere, en raakt niet aan hetgeen onrein is, en Ik zal ulieden aannemen. En Ik zal u tot een Vader zijn, en gij zult Mij tot zonen en dochteren zijn, zegt de Heere, de Almachtige." De aanbieding Gods aan de zondaar geschiedt niet omdat hij zondaar en boetvaardig is. Nee, maar omdat het zo Gods vrije welbehagen in Christus is bevonden tot vloekwaardige, verloren, ja, vuile zondaren. En omdat het zo het welbehagen van Gods wil is, om doodschuldige Adamskinderen te verzoenen en te heiligen, met en voor en door Hem. Daarom zegt de apostel: "Maar zonder geloof is het onmogelijk Gode te behagen. Want die tot God komt, moet geloven dat Hij is, en een Beloner is dergenen die Hem zoeken", Hebr. 11:6.

Uit gebrek van nu dit te zien en te geloven, zo vloeit deze dwaling, dat een kleingelovige al veelszins en doorgaans zo lang wil wachten om met de Goddelijke beloften voor zichzelf te werken. Hij werkt en verkeert daar alleen maar mee met toe-eigening, wanneer en zo lang als hij de goederen der beloften reeds ondervindt en geniet, en die smaken en proeven mag tot zijn blijdschap en troost, in plaats van daarmee te werken en op te leven, al smekende, vragende en pleitende, wanneer hij die goederen, in de beloften van God toegezegd, gevoelt te missen, en zich echter naar en om de goederen der beloften, zeer begerig gevoelt en ziet die als alleszins noodzakelijk voor zich te moeten hebben.
Zoals, wanneer de Heere belooft Juda's bloed te zullen reinigen. Joël 3:21: "En Ik zal hunlieder bloed reinigen, dat Ik niet gereinigd had en de HEERE zal wonen in Sion." Of, wanneer de Heere belooft het stenen hart te zullen wegnemen, Ezech. 36, en een nieuw hart te zullen geven en Zijn Geest en rein water, zo ook de vermoeide zielen dronken te zullen maken en alle treurigen te vervullen.

Zo is de vraag dan: *Wie zijn dan de onderwerpen tot en aan wie deze belofte Gods komen? En die de vrijheid voor zichzelf hebben, om er met toe-eigening mede te werken?*
Wij antwoorden: immers zekerlijk al de zodanigen die volgens de regel van Gods Woord Zich zo bevinden: Die onder hun zondebloed en haar besmetting voor God zuchten, wenen en worstelen. Die onder gevoel van een stenen hart voor God gebukt gaan. Die een oud, boos, rampzalig hart, dat dodelijk is, gevoelen. Die zien dat hen de Geest Gods in en tot alles ontbreekt en die daarom nog zo vleselijk gebonden zijn aan de zonden en zo laag en traag van hart voor God zijn. Die de reinigende kracht van Jezus' bloed en Geest behoeven. Die amechtig, treurig en vermoeid, krachteloos en neergebogen heengaan.

Nu, die allen mogen en moeten met de beloften onder een biddend toe-eigenen voor zich werken. Maar een klein gelovige durft zulks niet te doen. Hij meent dat hij vermetel zou handelen, als hij dit deed met zo'n gevoelloos hart, dat zo ellendig en zondig is. En daarom, hij zal met de beloften Gods werken als hij wat geschikter is in zijn gemoedsbestaan, of als hij verzekerd is dat hij genade heeft. O, onkundige ziel! De Heere Jezus bedele u eens met de Geest

des geloofs in meer kracht, opdat ge uw verkeerd handelen in dezen eens met schaamte bemerken mocht.

Ook in het zielsvertrouwen ontdekt zich het klein geloof, zodat het aan- en toebetrouwen van zichzelf aan en het berusten in de Heere Jezus, niet onbekommerd is, maar met twijfelingen en achterdocht. O, hoe was de Godvruchtige Maria nog niet met vele slingeringen bezet in haar gemoed, zelfs toen zij met en tot de Heere Jezus sprak: "En als zij dit gezegd had, keerde zij zich achterwaarts, en zag Jezus staan, en zij wist niet dat het Jezus was. Jezus zeide tot haar: Vrouw, wat weent gij? Wien zoekt gij? Zij, menende dat het de hovenier was, zeide tot Hem: Heere, zo gij Hem weggedragen hebt, zeg mij waar gij Hem gelegd hebt, en ik zal Hem wegnemen", Joh. 20:14-15. En die vader van dat zo ellendige kind, wat riep hij niet met tranen: "Ik geloof, Heere, kom mijn ongelovigheid te hulp", Mark. 9:24.

2. Maar laat ons voortgaan en verder van nabij inzien hoe ook uitwendig het klein geloof zich vertoont en ontdekt in haar daden op zeer vele en onderscheiden wijze. In en door een zeer grote mensenvrees in de zaken Gods. In dat vast kleven aan en gebonden zitten in de eigenliefde en eigen belangen, zodat men voor de eer, de naam en de zaken Gods en de belangen van Christus en Zijn Evangelie en dienst niet durft uitkomen, om geen schade, schande of lijden te ondergaan.

Daardoor is het klein geloof ook zo wankelend in tijden van beproevingen en verdrukkingen. De kleingelovigen bezoedelen door veinzen zichzelf zeer lichtelijk en geven zich vele malen in deze en die zonden toe, tegen licht en kloppingen in, daar zij weten dat ze de Heere daardoor mishagen en beledigen en zij vallen ook ras onder opkomende verzoekingen en dwalingen, hebbende kleine kracht, Openb. 3:8. En zo leven zij met Nicodémus en Jozef van Arimathéa veelszins ook als geheime en verborgen nachtdiscipelen voor vele tijden, zonder vrijmoedig voor God te durven uitkomen. De zodanigen leven en staan ook veel in en voor zichzelf, met betrekking tot hun grond en genadestaat, zeer ongelovig, duister, verward, bekommerd en veel woelende in het ongelovig redeneren, zoeken zij telkens de gronden van hun vrijmoedigheid in zichzelf en in hun verrichtingen, in hun verbeteringen en heiligmaking en gestalten. Het zij grover, het zij meer subtiel, maar zij vinden het daar niet, zoals zij het daar ook nooit zullen vinden. Zo hebben zij ook zeer weinig blijdschap in God door Christus, en zij geloven en hopen zoveel en zolang als zij gevoelige genade en levendige gestalten tot en voor de Heere hebben en vinden. Zie, in dit alles ontdekt zich het klein geloof in de ziel. Maar dit is nu hun overgroot geluk, dat zij behoren en zijn onder het aandenken van de Heere Jezus en onder Zijn toezegging, Zach. 13:7, dat Hij Zijn almachtige en zegenende genadehand tot hen als de kleinen wil wenden.

Maar laat ons de klein gelovigen nog een weinig verder nagaan en beschouwen, en daar tegenover zien, waar het grotere geloof zich ontdekt en voortreffelijker werkt en ook meer tot heerlijkheid van God en Zijn waarheid en trouw handelt en bevonden is.

1. Een klein gelovige durft in geen zaken, die Goddelijk zijn, geloven, of hij moet als het ware enige tekens of bijzondere openbaringen en schijnbaarheden zien en gevoelen. Hij durft hetgeen God zegt in Zijn Woord, ja, tot hem in het bijzonder zegt, niet wagen om aan te nemen, dan alleen op Gods getuigenis en toezegging. Dit zien wij zeer duidelijk in moeder Sara, Gen. 18:9-12, vergelijk met vers 13 en 14: "En de HEERE zeide tot Abraham: Waarom heeft Sara gelachen, zeggende: Zou ik ook waarlijk baren, nu ik oud geworden ben? Zou iets voor den HEERE te wonderlijk zijn? Te gezetter tijd zal Ik tot u wederkomen, omtrent dezen tijd des levens, en Sara zal een zoon hebben." En ook zien wij dit zeer duidelijk in de priester Zacharias, Luk. 1:18: "En Zacharias zeide tot de engel: Waarbij zal ik dat weten? Want ik ben oud en mijn

vrouw is ver op haar dagen gekomen." We zien het ook in de discipel Thomas, Joh. 20:24-29. O, hoe klein was niet het geloof van die beide discipelen van Christus en hoe sterk was niet hun ongeloof, als ook in Sara, Abrahams huisvrouw.

Maar een groot geloof gaat alleen op Gods zeggen en woorden af, zonder zien, al ontbreekt alle schijnbaarheid. Ja, al is alles daar tegenin lopende. Zo was het met Abraham, de vader der gelovigen, welke tegen hoop op hoop geloofde te zullen worden een vader van vele volken, volgens hetgeen gezegd was: Alzo zal uw zaad wezen, te weten als de sterren des hemels, ontelbaar in menigte. Rom. 4:18, vergelijk Gen. 15:5-6. En zo was het ook met Maria's geloof, toen zij die zo ongehoorde wonderlijke boodschap van de engel, zo volvaardig en onbepaald in het geloof aannam, zeggende: "Zie, de dienstmaagd des Heeren, mij geschiede naar uw woord", Luk. 1:38. Zij werd zalig gesproken omdat zij geloof had, Luk. 1:45. Want ja, die dingen die haar van de Heere gezegd waren, zouden volbracht worden.

2. Een kleingelovige staat al gedurig stil bij zijn diepe onwaardigheid, gedurige schuldigheid en overgrote zondigheid en onbekwaamheid in plaats van tevens ook te zien op de ondoorgrondelijke, vrijwillige en almachtige genade Gods in Christus en op de zielsinnemende heilsaanbiedingen Gods in het Evangelie, als ook op de vlekkeloze en volwichtige gerechtigheid en heiligheid van Christus, Die een heiligheid der heiligheden is, en een gerechtigheid die niet verbroken kan worden, maar een gerechtigheid der eeuwen is bevonden. En hij ziet ook niet op de kracht van de Goddelijke bekwaammakende hulp des Geestes, in alles waartoe God roept. Zo was het gesteld met Mozes bij zijn roeping, wanneer hij allerlei uitwegen zocht, om zich te ontslaan en tot de Heere zeide, Ex. 4:10: "Och Heere, ik ben geen man, wel ter tale, noch van gisteren, noch van eergisteren, noch van toen af, toen Gij tot Uw knecht gesproken hebt, want ik ben zwaar van mond en zwaar van tong." "Maar hij zeide: Och Heere, zend toch door de hand desgenen die u zou zenden", Ex. 4:13.

Maar een groot geloof zegt met de apostel, Fil. 4:13: "Ik vermag alle dingen door Christus, Die mij kracht geeft." En volgens Hand. 20:22-24: "En nu, zie, ik, gebonden zijnde door den Geest, reis naar Jeruzalem, niet wetende wat mij daar ontmoeten zal, dan dat de Heilige Geest van stad tot stad betuigt, zeggende dat mij banden en verdrukkingen aanstaande zijn. Maar ik acht op geen ding, noch houd mijn leven dierbaar voor mijzelf, opdat ik mijn loop met blijdschap moge volbrengen, en den dienst, welken ik van den Heere Jezus ontvangen heb, om te betuigen het Evangelie der genade Gods." En het zegt met David in Ps. 27:1-3: "Een Psalm van David. De HEERE is mijn Licht en mijn Heil, voor wien zou ik vrezen? De HEERE is mijns levens Kracht, voor wien zou ik vervaard zijn? Als de bozen, mijn tegenpartijen en mijn vijanden tegen mij, tot mij naderden om mijn vlees te eten, stieten zij zelf aan, en vielen. Ofschoon mij een leger belegerde, mijn hart zou niet vrezen. Ofschoon een oorlog tegen mij opstond, zo vertrouw ik hierop." Ps. 71:20-21: "Gij, Die mij vele benauwdheden en kwaden hebt doen zien, zult mij weder levend maken, en zult mij weder ophalen uit de afgronden der aarde. Gij zult mijn grootheid vermeerderen en mij rondom vertroosten."

3. Een kleingelovige kan en durft onder noden en ellenden nog wel bidden, klagen en verzoeken doen aan de genadetroon en zijn toestand daar aan de Heere voordragen, maar het geschiedt doorgaans zonder veel vertrouwen, dat de Heere hem zal verhoren. Hij gelooft zo niet met toepassing op en voor zichzelf, dat de Heere een Beloner is dergenen die Hem zoeken, Hebr. 11:6. Hij verstaat ook niet, dat in stil zijn en vertrouwen de sterkte zijner ziel moet zijn, en dat de Heere zijn wegen ziet en kent, om te verschijnen tot zijn vreugde.

Maar een groot geloof bidt niet alleen uit zijn noden, maar hij grijpt des Heeren sterkte ook aan, tot verzoening, Jes. 27:5. Ja, hij houdt met Jakob de Heere vast en pleit op de

Goddelijke beloften en zelfs op zeer oude en lang geleden gedane toezeggingen, zolang, tot hij de zegen van de Heere wegdraagt, ziet Gen. 32. En ja, hij ziet en pleit ook in geloof op Gods volheerlijke deugden en gedane beloften en plechtige eden, zoals wij in Mozes zien in Ex. 32:7-13. En zo erkent en omhelst zo'n ziel Gods waarheid, goedheid en trouw. En onder uitstel zegt hij met de Kerk, Mich. 7:7-9: "Maar ik zal uitzien naar den HEERE, ik zal wachten op den God mijns heils; mijn God zal mij horen. Verblijd u niet over mij, o mijn vijandin; wanneer ik gevallen ben, zal ik weder opstaan; wanneer ik in duisternis zal gezeten zijn, zal mij de HEERE een Licht zijn. Ik zal des HEEREN gramschap dragen, want ik heb tegen Hem gezondigd; totdat Hij mijn twist twiste en mijn recht uitvoere; Hij zal mij uitbrengen aan het licht; ik zal mijn lust zien aan Zijn gerechtigheid." En met David in Ps. 59:11: "De God mijner goedertierenheid zal mij voorkomen; God zal mij op mijn verspieders doen zien. En Ps. 138:8: De HEERE zal het voor mij voleinden; Uw goedertierenheid, HEERE, is in eeuwigheid; laat niet varen de werken Uwer handen."

4. Een klein geloof wordt zeer licht afgetrokken in zijn dienst en plichten omtrent de Heere, hetzij door zijn trage, zondige, luie vlees, of ook door schade, smaad of schande, die hem daarom dreigt of bejegent. En zo wordt hij zowel door de wereld als door en om de gunst en voordelen der mensen en ook door zijn eigen arglistige hart vele malen overwonnen, zoals wij zien in Petrus in zijn drievoudige verloochening van Christus, Matth. 26:69-74 en in Markus, de discipel, Hand. 15:38, en zo nog wederom in Petrus volgens de woorden van de apostel Paulus in Gal. 2:11-13.

Maar het groot geloof laat zich om en door geen gevaren van God en Zijn al-waardige dienst en waarheid aftrekken, noch afschrikken, zoals wij zien in de drie edelmoedige en Gode eerbiedigende jongelingen, Dan. 3:14-18: "Nebukadnézar antwoordde en zeide tot hen: Is het met opzet, Sadrach, Mesach en Abed-nego, dat gijlieden mijn goden niet eert en het gouden beeld dat ik opgericht heb, niet aanbidt? Nu dan, zo gijlieden gereed zijt, dat gij ten tijde als gij horen zult het geluid des hoorns, der pijp, der citer, der vedel, der psalters en des akkoordgezangs en allerlei soort der muziek, nedervalt en aanbidt het beeld dat ik gemaakt heb, zo is het wel; maar zo gijlieden het niet aanbidt, te zelver ure zult gijlieden geworpen worden in het midden van den oven des brandenden vuurs; en wie is de God Die ulieden uit mijn handen verlossen zou? Sadrach, Mesach en Abed-nego antwoordden en zeiden tot den koning Nebukadnézar: Wij hebben niet van node u op deze zaak te antwoorden. Zal het zo zijn, onze God Dien wij eren, is machtig ons te verlossen uit den oven des brandenden vuurs, en Hij zal ons uit uw hand, o koning, verlossen. Maar zo niet, u zij bekend, o koning, dat wij uw goden niet zullen eren, noch het gouden beeld dat gij hebt opgericht, zullen aanbidden."

Hoe heerlijk en Goddelijk tot roem van Jehovah was niet de uitkomst van hun geloof, zoals wij vervolgens in dat hoofdstuk kunnen zien in vers 24-26: "Toen ontzette zich de koning Nebukadnézar, en hij stond op inderhaast, antwoordde en zeide tot zijn raadsheren: Hebben wij niet drie mannen in het midden des vuurs, gebonden zijnde, geworpen? Zij antwoordden en zeiden tot den koning: Het is gewis, o koning. Hij antwoordde en zeide: Zie, ik zie vier mannen los wandelende in het midden des vuurs, en er is geen verderf aan hen; en de gedaante des vierden is gelijk eens zoons der goden. Toen naderde Nebukadnézar tot de deur van den oven des brandenden vuurs, antwoordde en sprak: Gij Sadrach, Mesach en Abed-nego, gij knechten des allerhoogsten Gods, gaat uit en komt hier. Toen gingen Sadrach, Mesach en Abed-nego uit het midden des vuurs." En de verzen 28-29: "Nebukadnézar antwoordde en zeide: Geloofd zij de God van Sadrach, Mesach en Abed-nego, Die Zijn engel gezonden en Zijn knechten verlost heeft, die op Hem vertrouwd hebben, en des konings woord veranderd en hun lichamen overgegeven hebben, opdat zij geen god eerden noch aanbaden, dan hun God. Daarom wordt

van mij een bevel gegeven, dat alle volk, natie en tong, die lastering spreekt tegen den God van Sadrach, Mesach en Abed-nego, in stukken gehouwen worde en zijn huis tot een drekhoop gesteld worde; want er is geen andere god die alzo verlossen kan."
En zo was het met de apostel Paulus, Hand. 20:24 en Hand. 21:13. "Wat doet gij, dat gij weent, en mijn hart week maakt? Want ik ben bereid niet alleen gebonden te worden, maar ook te sterven te Jeruzalem voor de Naam des Heeren Jezus."

5. Een klein gelovige zal doorgaans zodanige zaken en dingen, die God hem toekomen en ontmoeten laat tot zijn welzijn, moedgeving en ondersteuning en als bewijzen en onderpanden Zijner gunstige voorzienigheid over hem, waar dus Goddelijke liefde en weldadigheid in en tot hem doorstraalt, gaan gebruiken, aanmerken en opvatten als blijken van het Goddelijk ongenoegen, en als reden om kleinhartig en vrezende en vol onvoldaanheid in Gods weg te worden. Zo was het met Manóach, die tot zijn huisvrouw zeide: "Wij zullen zekerlijk sterven, omdat wij God gezien hebben", Richt. 13:22.
Maar zijn huisvrouw als zijnde op dat moment meer sterk en groot in haar geloof, sprak haar man tegen en zeide integendeel: "Zo de HEERE lust had ons te doden, Hij had het brandoffer en spijsoffer van onze hand niet genomen, noch ons dit alles getoond, noch ons om dezen tijd laten horen zulks als dit is", Rich. 13:23. Zodat wij hier zien dat het geloof van vrouwen soms dat der mannen overtreft in sterkte en klaarheid, zoals het ook was met de gelovige vrouwen, die bij het zware kruislijden van de Heere Jezus op Golgotha stonden, terwijl de mannen, de discipelen, meest allen gevlucht en verborgen waren. En ja, een groot geloof weet de Goddelijke tegenwerkende voorzienigheden en handelingen Gods te gebruiken en aan te leggen tot geloofssterkte en meerdere ernst en aandrang in het gebed. Dit zien wij zeer singulier in de Kananese vrouw onder al de zo afslaande behandelingen van de Heere Jezus omtrent haar, Matth. 15:22-28: "En zie, een Kanaänese vrouw uit die landpalen komende, riep tot Hem, zeggende: Heere, Gij Zone Davids, ontferm U mijner; mijn dochter is deerlijk van den duivel bezeten. Maar Hij antwoordde haar niet een woord. En Zijn discipelen tot Hem komende, baden Hem, zeggende: Laat haar van U, want zij roept ons na. Maar Hij antwoordende zeide: Ik ben niet gezonden dan tot de verloren schapen van het huis Israëls. En zij kwam en aanbad Hem, zeggende: Heere, help mij! Maar Hij antwoordde en zeide: Het is niet betamelijk het brood der kinderen te nemen en den hondekens voor te werpen. En zij zeide: Ja, Heere; Maar de hondekens eten ook van de brokskens die er vallen van de tafel hunner heren. Toen antwoordde Jezus en zeide tot haar: O vrouw, groot is uw geloof; u geschiede gelijk gij wilt. En haar dochter werd gezond van diezelve ure."

6. Een klein geloof durft ook wegens besef van blindheid, onwaardigheid en gedurige zondige trouweloosheid en grote ongelijkvormigheid aan het beeld van Gods Zoon, niets aan te nemen, of zichzelf gelovig toepassen, een enige van al die grote en dierbare beloften, welke God in het heilverbond belooft aan Zijn volk. Want naar zijn gedachten heeft hij er geen recht toe, en wel onder andere om deze redenen, welke hij bij zichzelf bepaalt. Omdat hij doorgaans te weinig vernederd en verbrijzeld is voor God. Omdat hij zich zo'n langdurig en aanhoudend zondaar bevindt voor de Heere, die met zo veel onheilige banden gebonden leeft en dat is hem een dood. Omdat hij niet meer hartelijk en vurig biddende is bevonden en voor God niet meer kan doen en uitoefenen. Omdat hij niet meer heilig wordt en van kracht tot kracht voortgaat op de levensweg. En zo staat en leeft en handelt hij als een, die nog zeer vast aan de wet en het werkverbond is gebonden en die alle gronden van vrijmoedigheid en hoop en van geloof in zichzelf en in zijn doen wil zoeken en vinden. Dat is zo uitdrukkelijk tegen de weg van het Evangelie aan, volgens Rom. 7:4: "Zo dan, mijne broeders, gij zijt ook der wet gedood door het

lichaam van Christus, opdat u zou worden eens Anderen, namelijk Desgenen Die van de doden opgewekt is, opdat wij Gode vruchten dragen zouden." En Gal. 2:16: "Maar wetende dat de mens niet gerechtvaardigd wordt uit de werken der wet, maar door het geloof van Jezus Christus, zo hebben wij ook in Christus Jezus geloofd, opdat wij zouden gerechtvaardigd worden uit het geloof van Christus en niet uit de werken der wet; daarom dat uit de werken der wet geen vlees zal gerechtvaardigd worden."

Maar een meer groot geloof, wat dit alles ook zo bevindt en nog meer dan dit, ziet geheel en al van zichzelf af en verbergt zich te meer als een geheel ellendige en verlorene en goddeloze in zichzelf, in Christus en in Zijn eeuwige borggerechtigheid en heiligheid, om zo rechtvaardigheid Gods in Hem bevonden te zijn, 2 Kor. 5:21. En hij volgt de apostel Paulus na in Fil. 3:8-10: "Ja, gewis, ik acht ook alle dingen schade te zijn, om de uitnemendheid der kennis van Christus Jezus, mijn Heere. Om Wiens wil ik al die dingen schade gerekend heb, en acht die drek te zijn, opdat ik Christus moge gewinnen; en in Hem gevonden worde, niet hebbende mijn rechtvaardigheid die uit de wet is, maar die door het geloof van Christus is, namelijk de rechtvaardigheid die uit God is door het geloof. Opdat ik Hem kenne, en de kracht Zijner opstanding en de gemeenschap Zijns lijdens, Zijn dood gelijkvormig wordende."

Ja, het groot geloof ziet op een genadig, belovend, ontfermend, getrouw en almachtig Verbonds-God in Christus, Die Zich verbonden heeft Zich te zullen wenden tot het gebed desgenen die gans ontbloot is, Ps. 102:18, en te zullen horen het zuchten der gevangenen en los te maken de kinderen des doods, Ps. 102:21.

7. En eindelijk, een kleingelovige heeft weinig inzicht in het genadewerk Gods, dat aan zijn ziel aanvankelijk geschonken is. En hij heeft maar een zeer beneveld en donker oordeel om het wezen der genade van het welwezen der genade te onderscheiden. En omdat hij zo weinig geloof heeft, zo heeft hij ook weinig kracht om zwarigheden naar ziel of lichaam in des Heeren hand te geven, zodat hij veelal in moedeloosheid zinkt. Ook heeft hij weinig vrijmoedigheid voor God en weinig sterkte in de Heere. Het Evangelie is hem veelal donker en haar grote en dierbare beloften wijst hij veelszins voor zichzelf af. Hij kan ook maar met weinig vertrouwen in donkere wegen en gevallen zichzelf op de Heere verlaten. Hij ziet veelszins meer op en om naar de middelen dan op God, Die alles vermag en voor Wie geen ding te wonderlijk is. En zo kan en durft hij niet geloven, dat de Heere een weg in de zee, hem ten goede zou kunnen of willen maken en een pad in diepe wateren, waarom hij al vele malen uitroept: "Toen zeide ik, mijn sterkte is vergaan en mijn hoop van de Heere", Klaagl. 3:18.

Maar een groot geloof zegt onder dit alles, in ootmoedige pleiten: Heere, liggen daar niet Uw dierbare beloften, Jes. 54:10: "Want bergen zullen wijken en heuvelen wankelen, maar Mijn goedertierenheid zal van u niet wijken, en het verbond Mijns vredes zal niet wankelen, zegt de HEERE, uw Ontfermer." En vers 17: "Alle instrument dat tegen u bereid wordt, zal niet gelukken, en alle tong die in het gericht tegen u opstaat, zult gij verdoemen; dit is de erve der knechten des HEEREN, en hun gerechtigheid is uit Mij, spreekt de HEERE." En met Jer. 31:37: "Zo zegt de HEERE: Indien de hemelen daarboven gemeten en de fundamenten der aarde beneden doorgrond kunnen worden, zo zal Ik ook het ganse zaad Israëls verwerpen om alles wat zij gedaan hebben, spreekt de HEERE." Ach, schenk mij dit te ondervinden! Immers is, Heere HEERE, Uw heilstoezegging waarachtig en getrouw, die Gij mij gezegd hebt: Ik zal Gewis bij u weldoen, Gen. 32:12. En het zegt met de Kerk: "God is ons een Toevlucht en Sterkte; Hij is krachtig bevonden een Hulp in benauwdheden", Ps. 46:2. En met David: "Immers is mijn ziel stil tot God, van Hem is mijn verwachting", Ps. 62:2. "Want de Heere heeft gezegd: Ik zal u niet begeven en Ik zal u niet verlaten", Hebr. 13:5. Daarom zeggen wij vrijmoedig: De Heere is mij een Helper, ik zal niet vrezen wat mij een mens doen zal.

Waarlijk uit dit alles blijkt dat het klein geloof zeer nadelig is voor de ziel en het genadeleven en ook veelszins ter onere van God en Zijn waarheid, en tevens zeer voordelig voor de zielsvijanden en de zondige inwonende verdorvenheden. Het strekt om maar de ziel met valse en zeer verkeerde, God misduidende, verdenkende indrukken te vervullen, die haar onbekwaam maken om op een betamelijke wijze met en voor de Heere te handelen, volgens de zalige gronden van het heilverbond, en is alleszins aanleiding en geschikt om de Heilige Geest en Zijn werking te bedroeven en uit te blussen in de ziel; althans dezelve zeer te belemmeren en op te binden.

O, hoe nodig is het dan niet, dat kleingelovigen al biddende veel staan naar vermeerdering des geloofs en daar veel tot de Heilige Geest om smeken, vernederende zich veel voor God, wegens hun nog zo kleine kracht des geloofs, na al die arbeid der liefde die de Heere aan hen al ten koste gelegd heeft, trachtende om van geloof tot geloof voort te gaan en deel te ontvangen aan dat woord van de apostel aan die van Thessalonica: "Wij moeten God allen tijd danken over u, broeders, gelijk billijk is, omdat uw geloof zeer wast, en dat de liefde van een iegelijk van u allen jegens elkander overvloedig wordt", 2 Thess. 1:3.

O, Godzalige, stel u dan veel aan Jezus troon der genade om met de discipelen te smeken: Heere, vermeerder ons het geloof. Opdat de zwakke onder u eens een held mocht worden en de struikelende knieën van velen vast gezet en slappe handen gesterkt mochten worden, en zo God en Christus door het geloof meer van en door u verheerlijkt, vertrouwd, omhelsd en onder uitstel gewaarborgd mocht worden en alzo uw ziel en genadeleven in den Heere HEERE meer gesterkt en uw harten gereinigd en uw hoop op de heerlijkheid meer levendig zou zijn. Ja, dat uw gehele ziel en wandel meer vruchtbaar gemaakt mag worden, volgens de heilbeloften in Hos. 14:6-7: "Ik zal Israël zijn als de dauw, hij zal bloeien als de lelie; en hij zal zijn wortelen uitslaan als de Libanon. Zijn scheuten zullen zich uitspreiden, en zijn heerlijkheid zal zijn als des olijfbooms; en hij zal een reuk hebben als de Libanon." En Hos. 6:3: "Dan zullen wij kennen, wij zullen vervolgen om den HEERE te kennen; Zijn uitgang is bereid als de dageraad; en Hij zal tot ons komen als een regen, als de spade regen en vroege regen des lands." En dat zo uw lied bevonden mag worden met de Kerk: "Zie, God is mijn Heil, ik zal vertrouwen en niet vrezen; want de HEERE HEERE is mijn Sterkte en Psalm, en Hij is mij tot Heil geworden", Jes. 12:2. En dat u met de nu zalige Van Lodensteijn mag zingen:

O, kostelijk geloof, dat in dit Pand ons geeft genoegen,
Laat vrij de wereld lachen in de lust, die na zal wroegen,
Wij zingen onbekommerd heen,
In 't wankelloos vertrouwen,
En vrezen voor geen naslag van geween,
Die op een Rotssteen bouwen,
O Rots! O rust! Doe hart en lust en band en mond
Dien Gij verzadigt U ten dienste staan, eeuwig in 't Verbond.

Want waarlijk, een meer gevorderd en groot geloof is een meer voortreffelijk geloof en geniet van God zeer vele voorrechten. Het is tot zeer veel verheerlijking van God en Christus en Zijn zaak en waarheid bevonden. Het wandelt en werkt meer waardig de deugden Gods en Zijn onveranderlijke trouw en waarheid en het Evangelie. En ja, het geeft aan God meer gelegenheid om door wonderen van almachtige ontferming en uitredding omtrent Zijn volk Zichzelf een heerlijke en eeuwige Naam te maken, zoals het Woord Gods alom leert. Zie nu alleen in dezen maar op hetgeen de Geest Gods heeft aangetekend in Dan. 6:20-24: "Toen stond

de koning in den vroegen morgenstond met het licht op, en hij ging met haast heen tot den kuil der leeuwen. Als hij nu tot den kuil genaderd was, riep hij tot Daniël met een droeve stem; de koning antwoordde en zeide tot Daniël: O Daniël, gij knecht des levenden Gods, heeft ook uw God, Dien gij geduriglijk eert, u van de leeuwen kunnen verlossen? Toen sprak Daniël tot den koning: O koning, leef in eeuwigheid. Mijn God heeft Zijn engel gezonden, en Hij heeft den muil der leeuwen toegesloten, dat zij mij niet beschadigd hebben, omdat voor Hem onschuld in mij gevonden is. Ook heb ik, o koning, tegen u geen misdaad gedaan. Toen werd de koning bij zichzelf zeer vrolijk en zeide dat men Daniël uit den kuil trekken zou. Toen Daniël uit den kuil opgetrokken was, zo werd er geen schade aan hem gevonden, dewijl hij in zijn God geloofd had." En de verzen 26-28: "Toen schreef de koning Daríus aan alle volken, natiën en tongen, die op de ganse aarde woonden: Uw vrede worde vermenigvuldigd. Van mij is een bevel gegeven, dat men in de ganse heerschappij mijns koninkrijks beve en siddere voor het aangezicht van den God van Daniël; want Hij is de levende God en bestendig in eeuwigheden, en Zijn Koninkrijk is niet verderfelijk, en Zijn heerschappij is tot het einde toe. Hij verlost en redt, en Hij doet tekenen en wonderen in den hemel en op de aarde; Die heeft Daniël uit het geweld der leeuwen verlost."

Zo maakt het tevens de waarheid Gods en derzelver belijdenis voor de vijandige wereld meer ontzaglijk en achtbaar. En zo wordt Gods volk waarlijk bevonden als slagorders met banieren en als helden van Salomo, volgens Hoogl. 3:7-8: "Zie, het bed dat Sálomo heeft, daar zijn zestig helden rondom, van de helden Israëls, Die altemaal zwaarden houden, geleerd ten oorlog, elk hebbende zijn zwaard aan zijn heup, vanwege den schrik des nachts." Vergelijk Hoogl. 6:10: "Wie is zij die er uitziet als de dageraad, schoon gelijk de maan, zuiver als de zon, schrikkelijk als slagorden met banieren?" En ja, de zaak van God en Christus triomfeert daardoor temeer. We lezen in 1 Joh. 5:4: "Want al wat uit God geboren is, overwint de wereld; en dit is de overwinning die de wereld overwint, namelijk ons geloof."

V. Nu moesten wij volgens ons gemaakt voorstel overgaan tot het laatste of vijfde stuk, namelijk om aan te tonen en in te zien het grote onderscheid dat er gevonden wordt en plaats heeft tussen het ware zaligmakende geloof en het zo zeer gevaarlijke tijdgeloof, dat in deze lage wereldsgezinde tijden in de harten van zo velen alleen gevonden wordt, die wel de naam onder de Godzaligen hebben dat zij ware, geestelijke en levende christenen zijn, maar echter voor God en Jezus dood bevonden zijn in hart en in daden

Maar alzo in de voorzienige weg Gods ons in handen kwam te lezen en in te zien het eerste deel van het zo zeer bekende en zo algemeen gebruikte dierbare en nuttige boek van de geleerde en Godvruchtige en nu zalige **á Brakel**, genaamd "*De redelijke godsdienst*", hoofdstuk 33, en ziende dat aldaar zeer onderscheiden en uitgebreid dit stuk behandeld is geworden, zo hebben wij liever hiervan willen afzien, en wij wijzen de heilbegerige lezer daarheen, waar zij deze zaken klaar en uitgebreid behandeld kunnen vinden, tot zelfonderzoek en beproeving. Dus kunnen wij dan nu deze onze verhandeling besluiten en alleen nog een woord van toe-eigening daarbij voegen.

Maar onder het bereiden van deze verhandelde stukken, kregen wij ook in Gods voorzienige weg onder ons oog en lazen wij een zeer aangenaam en leerzaam stuk in een waardig geschrift van de zeer geleerde en nu zalige **doctor John Owen**, wat naar mijn gedachte voor sommigen van u tot zegen zou kunnen zijn onder des Geestes medewerking. Ik wil bij dezen het uw aandacht zakelijk meedelen, wetende dat velen van u dat geschrift of boek niet in handen zullen hebben, zo vond ik mij genegen zulks te doen.

De zaak dan is deze, welke die zeer geoefende knecht Gods voorstelt en leert, namelijk als hij zegt: Leer onderscheid maken tussen ongeloof en jaloezie. Voorwaar, het is een zonderling stuk, dat mij zeer dierbaar voorkwam. Hij zegt: daar is een tweevoudig ongeloof.

1. Een ongeloof dat algemeen en berovend is in alle onbekeerde en onwedergeboren mensen. Zij hebben in het geheel geen geloof aan God, want zij zijn dode mensen in zonden en misdaden, Ef. 2:1 en hebben geen beginsel van geestelijk leven. Maar van dit ongeloof spreek ik niet en dat bedoel ik niet.

2. Daar is een ongeloof dat ten dele en ontkennend is, bestaande in twijfelingen aan de beloften Gods, dat maar al te veel nog in en bij des Heeren volk gevonden wordt en dikwijls zijn kracht oefent. Hierdoor mishagen wij God zeer en het is ook een zonde, die met vele ongekende zwarigheden vergezeld is, schoon aan die zonde gemeenlijk al te veel wordt toegegeven in de harten der mensen. Zij wordt nadrukkelijk en zeer eigenaardig beschreven. Ps. 78:19-20: "En zij spraken tegen God; zij zeiden: Zou God een tafel kunnen toerichten in de woestijn? Zie, Hij heeft den rotssteen geslagen, dat er wateren uitvloeiden en beken overvloediglijk uitbraken; zou Hij ook brood kunnen geven? Zou Hij Zijn volk vlees toebereiden?" God had Zijn tegenwoordigheid in de woestijn aan Zijn volk Israël beloofd, om hetzelve te voeden en te onderhouden en te bewaren.

Maar wat geloof aan en wat onthaal van die beloften Gods gaven zij dezelve? Het antwoord is dit: Zij zeiden, zou Hij ook brood kunnen geven? Zou Hij Zijn volk vlees bereiden? Maar men zou zeggen: Wel, wat grote zonde of misdaad lag er in dit hun zeggen en in dit vragen? Dat zien wij in vers 19, waar het de Heilige Geest noemt, een spreken tegen God. Zij spraken in ongeloof tegen God. Zij zeiden: zou God een tafel kunnen toerichten in de woestijn? Zodat het ongeloof en het twijfelen aan de beloften Gods is, een spreken tegen God en de Heilige Israëls een perk te stellen en een verzoeken van God. Gelijk het genaamd wordt in vers 41. Vergelijk Jes. 45:11: "Alzo zegt de HEERE, de Heilige Israëls en deszelfs Formeerder: Zij hebben Mij van toekomende dingen gevraagd; van Mijn kinderen, zou u Mij van het werk Mijner handen bevel geven?"

Dit heet een ongelovig en achterdochtig vragen aan God. Het ongeloof is een bepalen en afmeten van de Goddelijke goedheid, macht, liefde en genade naar hetgeen wij in onszelf vinden, hetwelk voor God een gruwel is. Door dit snode ongeloof stellen wij God aan ons gelijk, van Hem niet meer verwachtende dan wij zelf doen kunnen of zoals wij zien, hoe het gedaan kan worden. En in deze zonde viel ook eens de man God, Mozes op een zeer grove wijze: "En Mozes zeide: Zeshonderdduizend te voet is dit volk in welks midden ik ben; en Gij hebt gezegd: Ik zal hun vlees geven, en zij zullen een gehele maand eten. Zullen dan voor hen schapen en runderen geslacht worden, dat voor hen genoeg zij? Zullen al de vissen der zee voor hen verzameld worden, dat voor hen genoeg zij?" Num. 11:21-22. Daarop antwoordde de Heere hem zo zielsbeschamend in vers 23: "Maar de HEERE zeide tot Mozes: Zou dan des HEEREN hand verkort zijn? Gij zult nu zien, of Mijn woord u wedervaren zal of niet."

Maar mogelijk zult gij zeggen: Ja, dit ongeloof, zo-even gemeld uit Ps. 78:19-20, was ook in die Israëlieten wel een zeer grote zonde, daar zij een zodanig bewijs van Goddelijke almacht en hulp reeds kenden en zo verbazend ondervonden hadden, zowel in Egypte, in haar uitleiding vanuit Egypte, als ook door en in die zo verbazende en almachtige uitreddende leiding door de afgronden der zee, Ex. 14 gemeld. Dus hadden zij niet de minste reden om de beloften Gods in twijfel te trekken. Mijn hoorders, het is waar, zo denken wij nu, maar denk er dit bij: Zij waren toen zovele duizenden huisgezinnen en zovele honderden duizenden mensen, en ze hadden voor zichzelf noch voor hun kinderen geen bete broods, noch druppel water in voorraad. Zij moesten hierin steeds onmiddellijk uit en door Gods wonderlijke hand en almacht alleen geholpen en verzorgd worden in een zo barre en akelige woestijn. Dus hebben zij zekerlijk gemeend voor

zichzelf zo'n goede reden te hebben om de belofte Gods in twijfel te trekken, als iemand van ons in zijn bijzondere geval meent te kunnen hebben. Ons ongeloof meent altijd alle reden te hebben voor zich. En ieder mens in het ongeloof staande en werkende, meent en veronderstelt dat zijn redenen veel dringender zijn dan die van iemand anders, om de beloften Gods en de aanbieding van het Evangelie aan hem gedaan, in twijfel te trekken en dat daarom hun twijfelen zo zeer geen zonde, dan wel hun plicht is, en uit voorzichtigheid voortvloeit en werkt. Toch, wij mogen voorgeven wat wij willen, zo'n ongeloof is een spreken tegen God en Hem een perk stellen, hetwelk ons gemoed van alle sterkte en vastigheid in God en zo ook van alle troost berooft en weerhoudt.

Maar nu kan er in een gelovig begenadigd gemoed wel een jaloezie of achterdocht zijn omtrent de gewilligheid en liefde van de Heere Jezus, Die hem aangenaam, begeerlijk en omtrent Welke hij zeer teder is en die niet zelden voor dit twijfelen aan de belofte door ongeloof misvat en aangezien wordt, en dus aanleiding is om de ziel in de duisternissen en mistroostigheid te houden omtrent de Heere. Met betrekking tot deze jaloezie drukt dit de Bruidskerk van zichzelf uit. Hoogl. 8:6: "De liefde is sterk als de dood; de ijver is hard als het graf; haar kolen zijn vurige kolen, vlammen des HEEREN." De liefde is de grond en wortel. Toch draagt zij deze bittere en toch heilzame vruchten, waardoor de ziel met grote ontroeringen vervuld wordt en wat haar doet uitroepen, als kunnende de gezegende Christus niet langer missen, om een verzekerde en gevoelige toelating in en tot Zijn zielszaligende tegenwoordigheid. Het is daarom: "Zet mij als een zegel op Uw hart; als een zegel op Uw arm." Het is zoveel of zij zeiden: Ach Heere Jezus, ik kan die afstand tussen U en mij niet langer dragen. De vrees dat Gij mij niet gadeslaat is mij ondragelijk. Ik bid derhalve: Zet mij als een zegel op Uw hart, want de ijver is hard als het graf. Ach, toon mij Uw heerlijkheid en laat mij U vinden, als Die ook mijn ziel lief heeft, ten einde mijn gegronde geloofsroem ook eens zijn mag volgens Hoogl. 7:10: "Ik ben mijns Liefsten en Zijn genegenheid is tot mij." Vergelijk met Hoogl. 2:16: "Mijn Liefste is mijne en ik ben Zijne, Die weidt onder de leliën."

Maar dan is de vraag: Waaraan zou men nu deze heilige en geestelijke jaloezie wel kunnen onderkennen van het zondig ongeloof?

Antwoord: Deze geestelijke jaloezie is een bekommering van het gemoed van een ware gelovige. Het zij dat hij het van zichzelf geloven kan of niet, dat hij door genade zo één is. Die bekommering vloeit uit oprechte liefde tot Christus en uit achterdocht omtrent het hart, de genegenheid en de goedwilligheid van Christus jegens haar. Het ontstaat uit een gevoelige bewustheid van haar diepe eigen onwaardigheid om van Hem, zo'n Goddelijk, al-waardig Persoon bemind of aangenomen te worden.

Want alle ongegronde jaloezie ontstaat uit een verborgen gevoelig overreed besef en overtuiging van eigen onwaardigheid en slechtheid in de persoon, die zij is en uit een hoogachting voor en innerlijke liefde tot de persoon die het voorwerp van haar begeerte is, als vrezende hem niet te zullen ontvangen in onze bezitting, eigendom en genieting, terwijl nochtans de genegenheden vurig tot hem uitgaan. En zo wordt de jaloezie of achterdocht werkende, omtrent zijn liefde en genegenheden tot ons.

Nu zo is het ook met deze geestelijke jaloezie. De wortel daarvan is ware liefde in de ziel tot de Heere Jezus, ja, rondom oprechte liefde, die vele wateren niet kunnen uitblussen, noch rivieren niet verdrinken kunnen, Hoogl. 8:7. Dat is, welke door geen uitstel noch tegenstand kan verdoofd of overwonnen worden, maar al steeds vraagt en wenst te blijven vragen en roepen: "Zeg mij aan, Gij Dien mijn ziel liefheeft, waar Gij weidt, waar Gij de kudde legert in den middag; want waarom zou ik zijn als een die zich bedekt bij de kudden Uwer metgezellen?,

Hoogl. 1:7. "Waar is uw Liefste heengegaan, o gij schoonste onder de vrouwen? Waarheen heeft uw Liefste het aangezicht gewend, opdat wij Hem met u zoeken?" Hoogl. 6:1. "Ik zocht des nachts op mijn leger Hem, Dien mijn ziel liefheeft. Ik zocht Hem maar ik vond Hem niet", Hoogl. 3:1. Dit geeft in de ziel hoge gedachten van Christus en van Zijn heerlijke voortreffelijkheden. Ja, het vervult haar met verwondering omtrent en sterke vurige worstelende verlangens naar Hem. En deze zijn gemengd met een behoorlijk besef en gevoelen van haar eigen snoodheid, geringheid en onwaardigheid om van Hem erkend en aangenomen te worden. O, zou haar, zo'n snode, onzalige worm en nietig stof deze genade geschieden; ten einde in zo'n aller-nauwste en zalige verbondsbetrekking en gemeenschap te worden opgenomen? O, hoe groot en oneindig is haar niet de afstand tussen de volheerlijke Christus, de God-Mens, en haar, zo'n verachtelijk, doemwaardig, zondige sterveling en made, die het zo zeer verdorven heeft tegen de volheerlijke God en het nog steeds zo verderft.

Indien nu deze gedachten aan de ene en aan de andere zijde niet recht bestuurd worden door het geloof, hetwelk alleen aan die ziel vertonen kan hoe de heerlijkheid van Christus voornamelijk hierin bestaat, dat Hij zo uitnemend heerlijk zijnde, ons echter, die zo snood, walgelijk, zondig en verdoemelijk zijn, met een vrijwillige liefde die onuitsprekelijk is, wil beminnen, volgens Zef. 3:17 en Hos. 14:5, zullen er aanstonds twijfelingen in het gemoed omtrent de liefde van Christus en wel omtrent haar in het bijzonder ontstaan, als die zichzelf voor eeuwig onwaardig gevoelt en erkent te zijn. Ja, daar zullen wel zulke twijfelingen ontstaan, die soms met veel angst en beroering des gemoeds vergezeld zullen zijn. En daarom, God zoekende ziel, wij waarschuwen u, misvat dan de een voor de andere niet, en zie en beoordeel de geestelijke jaloezie niet door het ongeloof, opdat u zonder oorzaak geen verkeerd en een zielsverontrustend oordeel over uzelf velt, tot afbreking van de zalige werkingen van de Geest en genade in u.

Maar dan zult u mij mogelijk verder vragen en zeggen: Hoe zullen wij die twee kunnen onderscheiden? Opdat wij onszelf zonder oorzaak niet verontrusten mogen en in en aan het bedroeven van de Heilige Geest ons niet schuldig maken?
Ik antwoord kort: Aan haar vrucht zult u die kennen.

Het ongeloof werkt, door de beloften Gods en de aanbieding der genade aan u, in twijfel te trekken. Dat verzwakt en verdonkert de ziel en berooft de ziel van alle moed en hoop op God. Het verzwakt de ziel in het beoefenen van alle geestelijke plichten en doet die waarnemen zonder sterkte of enig vermaak in God. Hoe meer iemand aan het Evangelie en aan de beloften Gods twijfelt, hoe minder hij leven, kracht, blijdschap en vermaak in de gehoorzaamheid aan en omtrent God en Christus zal hebben en ontwaren. Want het dierbare geloof is de bron en de wortel van alle andere genaden. En naarmate het geloof welvaart of afneemt, alzo is het met al de andere. En daarom, weet, dat alle plichten die zonder geloof verricht worden, zoals de toestand van velen van u is; die plichten zijn alleen wettisch, te weten in hun beginsel, waaruit zij voortkomen en in het einde waartoe zij verricht worden. Want hun beginsel is wettische vreze en haar einde is alleen wettische gerechtigheid en de gehele betrachting daarvan een zoeken van de rechtvaardigheid, als uit de werken der wet. En hoe worden ze volbracht? Immers met een slaafse gestalte van het gemoed, zonder liefde, blijdschap, vrijheid of vermaak. Slechts het beroerde geweten te stillen en God door en met zijn plichten van godsdienst te bevredigen, zijn de zaken die daarin bedoeld worden. En dus verloochenen zij de gehele genade- en verlossingsweg en ook de voldierbare en volwichtige bloedgerechtigheid en heiligheid van de Zoon van God, waarvan de Vader getuigt: "Deze is Mijn geliefde Zoon, in Denwelke Ik Mijn welbehagen heb, hoort Hem", Matth. 17:5. En Hij zegt van Zichzelf sprekende: "Men zal van Mij zeggen: Gewis, in den HEERE zijn gerechtigheden en sterkte; tot Hem zal men komen; maar

zij zullen beschaamd worden, allen die tegen Hem ontstoken zijn. Maar in den HEERE zullen gerechtvaardigd worden en zich beroemen het ganse zaad Israëls", Jes. 45:24-25. De Heere Jezus zegt in Joh. 14:6: "Jezus zeide tot hem: Ik ben de Weg, en de Waarheid, en het Leven. Niemand komt tot den Vader dan door Mij." En de apostel Petrus zegt in Hand. 4:12: "En de zaligheid is in geen ander; want er is ook onder den hemel geen andere naam, die onder de mensen gegeven is, door welken wij moeten zalig worden."

Is dit nu zo, wel hoe zouden dan zodanige plichten, buiten Christus verricht, hoe zeer zij ook vermenigvuldigd mogen worden, bij God aangenaam kunnen zijn? Dat is voor eeuwig onmogelijk. Ja, ongeloof en overtuiging samen gemengd in de ziel zullen die plichten wel veroorzaken, maar nooit een ziel tot God brengen. O nee, dat werkt het geloof alleen, Hebr. 11:6 en Hos. 14:6-7. En verder zal ook alle twijfel en ongeloof aan het Evangelie en de beloften Gods altijd deze uitwerking hebben, dat zij de ziel verzwakken en ontmoedigen en zeer opbinden en verhinderen in een Evangelische gehoorzaamheid en in een ware voortgang in de zalige en zoete gemeenschap met God door Christus en van alle zielsvermaak in Hem. Vele arme zielen denken dikwijls, en anderen besturen hen ook die weg uit, namelijk dat zij vermetel zouden handelen door zo schielijk te geloven aan de liefde van God in Christus en door ten eerste te geloven en zeker vast te stellen en voor zich te houden de genadige Goddelijke persoonlijke aanbieding van het heilig Evangelie, als aan hen, doemwaardige zondaren, in het bijzonder gedaan. Zij zijn en bevinden zich immers zo slecht, goddeloos en doemschuldig en zou God hen bevelen en opwekken om Zijn Zoon Jezus Christus aan te nemen tot wijsheid van God, rechtvaardigheid en heiligmaking en verlossing? 1 Kor. 1:30. Zij menen dat zij eerst meer overtuiging, beroering en smart over de zonden zouden moeten ervaren in en bij zichzelf, en dat dit een omweg zou zijn om zorgeloos te worden en zichzelf te bedriegen, en om ook zeer nalatig en traag in en tot alle plichten te worden. Maar zij leven nog wat in het onzekere en geloven niet dat zij nu al persoonlijk geroepen worden om Jezus aan te nemen. En ja, zij laten dat liever nog wat in het midden of trekken het in twijfel, te weten dit, dat zij nu als doodschuldige tot Christus komende, ook al aangenaam bij God zouden zijn en van Hem vergeving der zonden in Zijn Naam ontvangen, Ps. 130:4.

Zij menen dat die onzekerheid, die ze in zich voeden, hen meer werkzaam houdt en ook maakt en zelfs tot vele plichten aanzet. Daarop zeg ik: Dat kan zo met u zijn, maar zeg eens, wat zijn die plichten en waarheen brengen zij u? Althans niet in Christus, noch ook in de ware rust der ziel met God als een verzoend Vader in Christus. O nee, maar zij laten u onder de zonde, onder de wet en onder de vloek en onder de verdoemenis en in uw eigengerechtigheid als gebonden zitten, in kuilen zonder water. Zie dit van de apostel bevestigd in Gal. 3:10-11: "Want zovelen als er uit de werken der wet zijn, die zijn onder den vloek; want er is geschreven: Vervloekt is een iegelijk die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet, om dat te doen." En dat niemand door de wet gerechtvaardigd wordt voor God, is openbaar; want de rechtvaardige zal uit het geloof leven. Vergelijk Rom. 10:3-4: "Want alzo zij de rechtvaardigheid Gods niet kennen, en hun eigen gerechtigheid zoeken op te richten, zo zijn zij der rechtvaardigheid Gods niet onderworpen. Want het einde der wet is Christus, tot rechtvaardigheid een iegelijk die gelooft."

Maar de bovengemelde weg van het Evangelie geeft de ziel in en langs het geloof in Christus deel aan hetgeen gemeld wordt, Gal. 3:6-9: "Gelijkerwijs Abraham Gode geloofd heeft, en het is hem tot rechtvaardigheid gerekend; zo verstaat u dan, dat degenen die uit het geloof zijn, Abrahams kinderen zijn. En de Schrift, tevoren ziende dat God de heidenen uit het geloof zou rechtvaardigen, heeft tevoren aan Abraham het Evangelie verkondigd, zeggende: In u zullen al de volken gezegend worden. Zo dan, die uit het geloof zijn, worden gezegend met

den gelovigen Abraham." En vers 14: "Opdat de zegening Abrahams tot de heidenen komen zou in Christus Jezus, en opdat wij de belofte des Geestes verkrijgen zouden door het geloof." "Wij dan gerechtvaardigd zijnde uit het geloof, hebben vrede bij God door onzen Heere Jezus Christus", Rom. 5:1. En zo leert en mag een arme zondaar, Maar gelovige ziel roemen: "Zo is er dan nu geen verdoemenis voor degenen die in Christus Jezus zijn, die niet naar het vlees wandelen, maar naar den Geest", Rom. 8:1. "Want zovelen als er door den Geest Gods geleid worden, die zijn kinderen Gods. Want gij hebt niet ontvangen den Geest der dienstbaarheid wederom tot vreze; maar gij hebt ontvangen den Geest der aanneming tot kinderen, door Welken wij roepen: Abba, Vader", Rom. 8:14-15.

Maar deze jaloezie, die in de ziel werkt omtrent de Persoon van Christus en omtrent Zijn liefde tot de ziel, is van een geheel andere natuur dan het ongeloof en brengt ook een geheel andere uitwerking voort. Want die bemoedigt, verlevendigt en verruimt de ziel, haar opwekkende tot werkzaamheid, ernst en naarstigheid in haar zoeken en begeren naar Christus. Zij doet de ziel rusteloos hijgen en verlangen naar een zeer vaste, ware, innige en onverbrekelijke, eeuwige betrekking op de Zielenbruidegom en Goddelijke Heiland Christus Jezus en een daaruit vloeiende gevoelige levendige gemeenschap in geloof en liefde met Zijn gezegende Persoon onder een werkzaam waarnemen van alle plichten der gehoorzaamheid, in de afhankelijkheid van Zijn Geest, Rom. 8:26: "En desgelijks komt ook de Geest onze zwakheden mede te hulp; want wij weten niet wat wij bidden zullen gelijk het behoort, maar de Geest Zelf bidt voor ons met onuitsprekelijke zuchtingen." Iedere achterdocht, twijfeling en vreze, die de jaloezie omtrent de liefde van Christus tot haar in het hart voortbrengt, en daaromtrent verwekt, die wekt de ziel op tot meer ernst, ijver en verlangen naar en vermaak in Hem, als ook tot een zeer zorgvuldig waken tegen en vlieden van al datgene dat Hem mishaagt en een verdere afstand en verwijdering en achterblijven van Hem zou veroorzaken of Hem noodzaken Zich voor haar nog lang te verbergen en Hemzelf van haar te ontrekken, terwijl haar uitroep is: Ach, wanneer zult Gij komen? En ik U vinden, als Die mijn ziel liefheeft?

Het ongeloof zorgt geheel niet voor de ere Gods, noch voor Zijn deugden, noch voor Gods rechtvaardigheid en Zijn waarheid, maar de jaloezie heeft die alle lief en stelt die tot het voorname en hoge voorwerp van haar bedoeling, en uitnemende hoogschattingen. Zij wil niet behouden worden in een weg, waardoor Gods volmaaktheden verdonkerd, Zijn gerechtigheid gekrenkt, Zijn waarheid, genade en trouw verloochend, en de waardige Persoon van Christus en Zijn heilverdienste, al-waardigheid en algenoegzaamheid ter zijde gesteld zouden worden of enigszins verdonkerd, maar zij omhelst in tegendeel de dierbare ganse Goddelijke verlossingweg voor zich, waarin en waardoor al de deugden Gods en de roem aan het verheerlijkt Troonlam voor eeuwig zullen verhoogd worden en verheerlijkt door al de gekochten van de aarde.

Daar benevens, het ongeloof werkt alleen maar in de plichten tot ontkoming van schuld en straffen en gevaar, en als het dat einde bereiken mag, dan heeft het er geen verder vermaak in, noch zorg voor God, noch voor Zijn deugden, noch voor Zijn eer. O nee! Het ongeloof werkt alleen en meest altijd uit eigenliefde.

Maar de jaloezie is altijd om Jezus en Zijn genade en toegezegde tegenwoordigheid bekommerd en verlegen. En als ze Hem niet kunnen vinden, en zij vrezen dat hun gedurige wangedragingen en terging en bedroeven van de Heilige Geest Hem noodzaken zullen om hen een aandeel te weigeren en niet te schenken in Zijn oneindige zondaarsliefde, dan doet dit de ziel zo werkzaam worden, tot gelovige beschouwing en overlegging van de waardige Persoon van de Heere Jezus en Zijn volle algenoegzaamheid en voortreffelijkheden, dierbaar kruislijden en overgrote smart en zielenstrijd, ten einde haar zielsuitgangen daardoor ontvonkt mogen worden in nieuwe en

vermeerderde begeerten naar Zijn gemeenschap, zoals Zijn Naam Ontfermer is, en een God Die wacht om genadig te zijn om Zichzelf en Zijn volheid aan arme, heilbegerige en onwaardigsten mede te delen. Hij heeft gezegd: "Doe uw mond wijd open en Ik zal hem vervullen", Ps. 81:11. En Spr. 8:17: "Ik heb lief, die Mij liefhebben en die Mij vroeg zoeken, zullen mij vinden." En vers 21: "Opdat Ik Mijn liefhebbers doe beërven dat bestendig is; en Ik zal haar schatkameren vervullen." "Welgelukzalig is de mens die naar Mij hoort, dagelijks wakende aan Mijn poorten, waarnemende de posten Mijner deuren. Want die Mij vindt, vindt het leven, en trekt een welgevallen van den HEERE", Spr. 8:34-35.

Zie, op deze wijze en hieruit kunnen deze twee verschillende en zo zeer onderscheiden zaken, *ongeloof en jaloezie,* in haar uitwerking gekend en onderkend worden. Dus wil ik alle heilbegerige zielen aanraden en van harte wensen, dat zij in deze zaken het onderwijs en het licht van de Heilige Geest veel afsmeken, ten einde zij toch met een voornemen des harten, al biddende en aanklevende langs het Evangelie bij de Heere Jezus zich mogen houden, totdat Hij door Zijn goedgunstigheid hun berg of ziels- en genadestaat meer vast zet, en hen te smaken geeft de kracht van Hoogl. 2:3-4: "Als een appelboom onder de bomen des wouds, zo is mijn Liefste onder de zonen; ik heb groten lust in Zijn schaduw, en zit eronder, en Zijn vrucht is mijn gehemelte zoet. Hij voert mij in het wijnhuis, en de liefde is Zijn banier over mij." Vergelijk met Jes. 12:2-3: "Zie, God is mijn Heil, ik zal vertrouwen en niet vrezen; want de HEERE HEERE is mijn Sterkte en Psalm, en Hij is mij tot Heil geworden. En gijlieden zult water scheppen met vreugde uit de fonteinen des heils." Vergelijk met Jes. 25:9: "En men zal te dien dage zeggen: Zie, Deze is onze God; wij hebben Hem verwacht, en Hij zal ons zalig maken; Deze is de HEERE, wij hebben Hem verwacht, wij zullen ons verheugen en verblijden in Zijn zaligheid."

Ondertussen, weet dit ziel, tot uw waarschuwing, besturing en onderricht, dat de eerste voorstelling van het Evangelie aan zondaren, niet is dat hun zonden vergeven zijn, maar dit, dat er verlossing en vergeving van zonden en genade in Christus Jezus is. Zo wordt het Evangelie voorgesteld, Hand. 13:38-39: "Zo zij u dan bekend, mannen broeders, dat door Dezen u vergeving der zonden verkondigd wordt; en dat van alles, waarvan gij niet kondet gerechtvaardigd worden door de wet van Mozes, door Dezen een iegelijk die gelooft, gerechtvaardigd wordt." Nu, dit alles kan geloofd worden in waarheid, zonder dat iemand van zijn eigen persoonlijk aandeel aan de vergeving reeds te hebben, verzekerd is. Maar alwaar nu die vergeving als aangeboden geloofd wordt, met het geloof wat het Evangelie vereist; dát geloof is zaligmakend en is ook de wortel van een evangelische, aangename en Gode welgevallige gehoorzaamheid. En de Heere zal Zijn werk in de ziel niet laten varen, volgens Jes. 42:3: "Het gekrookte riet zal Hij niet verbreken en de rokende vlaswiek, die zal Hij niet uitblussen; met waarheid zal Hij het recht voortbrengen."
Dus de verzoening door Christus en de volheid van de verlossing en genade, die in Hem is, en dus ook de vergeving door Zijn bloed voor de gelovigen als alleen voortvloeiend uit de goede wil, genade en oneindige liefde des Vaders is, zeg ik, de eerste ontdekking van het Evangelie, waar een ontdekt zondaar op een zaligmakende wijze zich mee verenigt. Maar de bijzondere verzekering ontstaat naderhand en dit moet dienen tot een zonderlinge ondersteuning en opwekking van een kleingelovige en in zonden en twijfel verstrikte ziel. Want hoe ellendig het ook met haar gesteld mag zijn, of wat en hoe ook haar jammerlijke toestand wezen mag, of schijnt te zullen worden, zo is en blijft dit altijd een volstandige waarheid: God nochtans is in Zijn eigen natuur oneindig goed en graag vergevende en genadig, als hebbende van alle eeuwigheid door een soevereine daad van Zijn wil voorgenomen, om zondaren, ja, allerlei zondaren genadig te zijn in en door het zoen- en borgbloed en de eeuwige gerechtigheid van

Zijn dierbare Zoon, Jezus Christus. En dit is het heil en de zaak, die alom in het Evangelie zo duidelijk verklaard en aan zondaren voorgesteld wordt. Zie maar alleen 1 Tim. 1:15: "Dit is een getrouw woord en alle aanneming waardig, dat Christus Jezus in de wereld gekomen is om de zondaren zalig te maken, van welke ik de voornaamste ben." Vergelijk met Ef. 1:3-6: "Gezegend zij de God en Vader van onzen Heere Jezus Christus, Die ons gezegend heeft met alle geestelijke zegening in den hemel in Christus. Gelijk Hij ons uitverkoren heeft in Hem, voor de grondlegging der wereld, opdat wij zouden heilig en onberispelijk zijn voor Hem in de liefde; Die ons tevoren verordineerd heeft tot aanneming tot kinderen, door Jezus Christus in Zichzelf, naar het welbehagen van Zijn wil; Tot prijs der heerlijkheid Zijner genade, door welke Hij ons begenadigd heeft in den Geliefde." Vergelijk met Ef. 2:12-13: "Dat gij in dien tijd waart zonder Christus, vervreemd van het burgerschap Israëls, en vreemdelingen van de verbonden der belofte, geen hoop hebbende, en zonder God in de wereld. Maar nu in Christus Jezus, zijt gij, die eertijds verre waart, nabij geworden door het bloed van Christus."

Welaan, deze heilmare en goede tijding betaamde een ieder God zoekende ziel te doen zeggen: Wel, is er zo bij de Heere onze God goedertierenheid en nimmer eindigende genade, verlossing en barmhartigheden, en staat Christus voor mij, ja, ook voor mij, alle-onwaardigste, als met uitgebreide armen te nodigen, volgens Jes. 45:22: "Wendt u naar Mij toe, wordt behouden, alle gij einden der aarde; want Ik ben God en niemand meer." Wel, Jeremia zegt: "Dit zal ik mij ter harte nemen, daarom zal ik hopen: Het zijn de goedertierenheden des HEEREN, dat wij niet vernield zijn, dat Zijn barmhartigheden geen einde hebben", Klaagl. 3:21-22; en vers 25: "De HEERE is goed degenen die Hem verwachten, der ziele die Hem zoekt". Ik wil en zal mij daarheen wenden, om als een wees van Hem ontfermd te worden. Want God is en zal zijn een Beloner dergenen die Hem zoeken, Hebr. 11:6. En de eigen woorden van de Heere Jezus vervatten deze waarachtige heilstoezegging: "Al wat Mij de Vader geeft, zal tot Mij komen; en die tot Mij komt, zal Ik geenszins uitwerpen", Joh. 6:37. "En dit is de wil des Vaders, Die Mij gezonden heeft, dat al wat Hij Mij gegeven heeft, Ik daaruit niet verlieze, maar hetzelve opwekke ten uitersten dage. En dit is de wil Desgenen Die Mij gezonden heeft, dat een iegelijk die den Zoon aanschouwt en in Hem gelooft, het eeuwige leven hebbe; en Ik zal hem opwekken ten uitersten dage", Joh. 6:39 en 40.
En dus zielen, laat uw zucht en lied veel zijn, met een zeker aangenaam Godvruchtige dichter:

Op mijn neergebogen harte,
Dat naar Jezus' liefde blaakt,
En gestaag door druk en smarte,
U gewond vindt en geraakt.
Bij de Heiland is ontferming
Voor een arme een Bescherming,
Voor een, die zich ledig ziet,
Hij wil horen, Hij wil horen
Naar een ziel die tot Hem vliedt.

Wel, wat staat gij dan te wachten?
Is dan Jezus niet bereid?
Voor die in hun druk versmachten
Heeft Hij wel ooit "neen" gezeid?
Tot een, die was heel beladen
En zich nergens kan verzaden,

Heeft Hij u niet zelfs gelast,
Kom maar tot Mij, kom maar tot Mij,
Zo beladen en belast.

Leer ook dit onderscheid te maken tussen het *geloof en het geestelijk gevoel*, 2 Kor. 5:7. Het geloven en het gevoelen van wat soort die ook zijn mogen, worden duidelijk onderscheiden. Men kan datgene geloven hetwelk niet gezien noch gevoeld wordt. Ja, het is Gods wil en gebod, dat het geloof zal staan en zijn werk zal doen, waar alle gevoelen ontbreekt. "Wie is er onder ulieden, die den HEERE vreest, die naar de stem Zijns Knechts hoort? Als hij in de duisternissen wandelt en geen licht heeft, dat hij betrouwe op de Naam des HEEREN en steune op zijn God", Jes. 50:10. Het is met het geestelijk gevoelen in deze zaak gelijk als met het natuurlijke. Thomas wilde niet geloven, of hij moest den Heere Jezus als uit de doden opgestaan, voor zijn ogen zien, gevoelen en al Zijn wonden betasten met hand en vinger. Maar wat zegt de Zaligmaker? "Jezus zeide tot hem: Omdat gij Mij gezien hebt, Thomas, zo hebt gij geloofd; zalig zijn zij die niet zullen gezien hebben en nochtans zullen geloofd hebben", Joh. 20:29. Dat is, die op Gods getuigenis geloven, zonder behulp van haar eigen gevoel of reden.
En vrienden, indien wij ook niet méér van God en van Zijn zondaarsliefde en genade of van onze geestelijke aanneming bij Hem geloven, dan datgene waar wij een geestelijk aandoenend gevoel van hebben, zo zullen wij vele malen nadeel lijden en zeer verlegen staan en weinig sterkte uit Gods Woord halen en ondervinden en weinig voordeel voor ons trekken uit de dierbare woorden van de apostel: "Waarin God, willende den erfgenamen der beloftenis overvloediger bewijzen de onveranderlijkheid van Zijn raad, met een eed daar is tussengekomen. Opdat wij door twee onveranderlijke dingen, in welke het onmogelijk is dat God liege, een sterke vertroosting zouden hebben, wij namelijk die de toevlucht genomen hebben om de voorgestelde hoop vast te houden", Hebr. 6:17-18.
Gevoelige genietingen van Gods liefde zijn grote springbronnen en geestelijke zomervlagen van blijdschap, vrede, roem en vertroosting in God, maar zij zijn niet volstrekt noodzakelijk tot de ware vrede, noch tot een bewijs, dat wij waarlijk geloven.

U zult mogelijk zeggen: *Dit zijn de dingen, die ik echter graag ondervind en wel altijd wilde bezitten. Dan zou ik het er voor houden, dat ik geloofde en daarom begeer ik er zo naar.*
Ik antwoord: Gij doet wel, dat u deze dingen begeert, er naar zoekt en daarom smeekt. Want die heilgoederen zijn ook door Christus verworven voor Zijn kinderen en gelovig volk. Maar indien u die begeert en aanziet alsof ze behoren tot het wezen des geloofs, zonder welke u geen waar aandeel aan Christus en de verzoende betrekking op God kunt hebben, of zonder welke u niet aangenaam kunt zijn bij de Heere, dan bedriegt ge uw eigen ziel grotelijks en stelt ge uzelf buiten de weg om die te verkrijgen. Immers, u krijgt geen aandeel aan God door de troost, vrede en blijdschap, nee, maar alleen door het geloof, Ef. 2:8: "Want uit genade zijt gij zalig geworden door het geloof, en dat niet uit u, het is Gods gave." En de weg om tot gevoel, verzekering en die blijdschap in God te komen, is te wachten op de soevereine bedeling van Gods genade, Die in de oefeningen des geloofs op Christus, en op de belofte in het Evangelie voorgesteld en door de ziel aangenomen, hetzelve op Zijn eigen volwijze tijd schept en werkt. Hiermee wil ik zeggen: Zo zouden wij handelen omtrent de aller-noodste en onwaardigste persoon die er leeft. Die zouden wij pas geloven en vertrouwen, wanneer wij de zekerheid hebben van onze zinnen, om ons te overreden door wat hij ons laat zien en gevoelen. Indien wij nu ook zo met God handelen, wat is daarin dan Gode betamelijk of prijzenswaardig? Niets! O nee, maar integendeel, dat is ten hoogste God onterend!

Zo handelde Abraham niet. Hij eerde en vertrouwde God in en door het geloof op Zijn

woord, zonder zien. Ja, zelfs toen er geen uitwendige dingen noch zichtbare waarschijnlijkheden waren overgelaten om hem in zijn geloof te ondersteunen, maar ontelbare tegenwerpingen en zwarigheden daar waren, volgens Rom. 4:18-21: "Welke tegen hoop op hoop geloofd heeft dat hij zou worden een vader van vele volken, volgens hetgeen gezegd was: Alzo zal uw zaad wezen. En niet verzwakt zijnde in het geloof, heeft hij zijn eigen lichaam niet aangemerkt, dat alreeds verstorven was, alzo hij omtrent honderd jaren oud was, noch ook dat de moeder in Sara verstorven was. En hij heeft aan de beloftenis Gods niet getwijfeld door ongeloof, maar is gesterkt geweest in het geloof, gevende God de eer. En ten volle verzekerd zijnde dat hetgeen beloofd was, Hij ook machtig was te doen." O, dierbaar geloof van Abraham. Want zie, toen bepaalde hij al zijn gedachten op de getrouwheid van God, ontdekt in de beloften, en hier rees bij hem een nieuwe hoop van derzelver vervulling. Hij geloofde dus tegen hoop op hoop. Komt, zielen, staat naar dat geloof van Abraham, bij Abrahams Gods, Die ook u hetzelve schenken kan en wil, en uw Zon en Schild en Loon zeer groot wil zijn, voor tijd en eeuwigheid.

Maar weet ook dit, dat het ware zaligmakende geloof niet wordt gewrocht door redeneren en redekavelingen met en door uw eigen verstand en vernuft. O nee, maar alleen wordt hetzelve gewrocht *door de Heilige Geest*, Die in de ziel der mensen komt werken door en onder de voorstelling van Jezus Christus en Zijn gepaste volheid in het Woord des Evangelies. En hier wijst de Heere Jezus Zelf in ons teksthoofdstuk zeer duidelijk Nicodémus op: "En gelijk Mozes de slang in de woestijn verhoogd heeft, alzo moet de Zoon des mensen verhoogd worden. Opdat een iegelijk die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe", Joh. 3:14-15. Vergelijk Jes. 59:21: "Mij aangaande, dit is Mijn verbond met hen, zegt de HEERE: Mijn Geest, Die op U is, en Mijn woorden die Ik in Uw mond gelegd heb, die zullen van Uw mond niet wijken, noch van den mond Uws zaads, noch van den mond van het zaad Uws zaads, zegt de HEERE, van nu aan tot in eeuwigheid toe." En dit zien wij bevestigd in Hand 10:43-44: "Dezen geven getuigenis al de profeten, dat een iegelijk die in Hem gelooft, vergeving der zonden ontvangen zal door Zijn Naam. Als Petrus nog deze woorden sprak, viel de Heilige Geest op allen die het Woord hoorden." Hand. 16:14: "En een zekere vrouw met name Lydia, een purperverkoopster, van de stad Thyatíra, die God diende, hoorde ons; welker hart de Heere heeft geopend, dat zij acht nam op hetgeen van Paulus gesproken werd." Daarom zegt Paulus, Fil. 1:29: "Want u is uit genade gegeven in de zaak van Christus, niet alleen in Hem te geloven, maar ook voor Hem te lijden." rouwens, het ware geloof is een vrucht van de eeuwig verkiezende liefde des Vaders, Hand. 13:48.

us dan is het de hoogste Godslastering en ontering Gods, die te bedenken is, om zich in te beelden en te voeden in zijn hart in en onder zijn zoeken en komen naar en tot de Goddelijke Heilvolle Heere Jezus Christus, dat er bij Hem geen vergevende genade noch verzoening met God en een genadige aanneming in Zijn gunst zal genoten of verkregen worden door ons.
O, dit zijn onzalige en God verloochenende denkbeelden, die niet uit God maar uit de duivel en het ongeloof zijn, en die daarom op het allerhoogste ontvlucht en tegengegaan moeten worden op alle wijze en in alle ernst. Want zo'n ziel komt dan niet op eigen goedvinden en zonder Goddelijke roeping. O nee, maar op Gods gezag, en volgens Zijn eigen gegeven bevel, en daarin liggen alle ware gronden en daarin alleen, van al onze vrijmoedigheid tot God en Christus. En zo wordt het geloof in Christus Jezus en een aannemen van Hem in alles wat Hij is en bezit, een Gode behagende gehoorzaamheid aan Gods bevel en uitdrukkelijk gebod, 1 Joh. 3:23: "En dit is Zijn gebod, dat wij geloven in de Naam Zijns Zoons Jezus Christus." En zekerlijk, alle evangelische gehoorzaamheid bekroont God, Hebr. 11:6: "Maar zonder geloof is het onmogelijk Gode te behagen. Want die tot God komt, moet geloven dat Hij is, en een Beloner

is dergenen die Hem zoeken." Vergelijk Rom. 10:8-13: "Maar wat zegt zij? Nabij u is het Woord, in uw mond en in uw hart. Dit is het Woord des geloofs, hetwelk wij prediken: Namelijk, indien gij met uw mond zult belijden den Heere Jezus, en met uw hart geloven dat Hem God uit de doden opgewekt heeft, zo zult gij zalig worden. Want met het hart gelooft men ter rechtvaardigheid, en met den mond belijdt men ter zaligheid. Want de Schrift zegt: Een iegelijk die in Hem gelooft, die zal niet beschaamd worden. Want er is geen onderscheid, noch van Jood, noch van Griek; want Eénzelfde is Heere van allen, rijk zijnde over allen die Hem aanroepen. Want een iegelijk die den Naam des Heeren zal aanroepen, zal zalig worden." En ja, de Heere Jezus is rijk in de hoogste en verhevenste zin, zie Ef. 3:8: "Mij, den allerminste van al de heiligen, is deze genade gegeven, om onder de heidenen door het Evangelie te verkondigen den onnaspeurlijken rijkdom van Christus." Vergelijk Kol. 2:3: "In Denwelken al de schatten der wijsheid en der kennis verborgen zijn." Kol. 1:19: "Want het is des Vaders welbehagen geweest, dat in Hem alle volheid wonen zou." En tevens is Hij ook oneindig, medelijdend en barmhartig als de grote Hogepriester over het Huis Gods voor alle komende ellendigen, volgens Hebr. 4:14-16: "Dewijl wij dan een groten Hogepriester hebben, Die door de hemelen doorgegaan is, namelijk Jezus, den Zoon van God, zo laat ons deze belijdenis vasthouden. Want wij hebben geen Hogepriester Die niet kan medelijden hebben met onze zwakheden, maar Die in alle dingen gelijk als wij is verzocht geweest, Maar zonder zonde. Laat ons dan met vrijmoedigheid toegaan tot den troon der genade, opdat wij barmhartigheid mogen verkrijgen, en genade vinden om geholpen te worden te bekwamer tijd."

En daarbij is Hij ook oneindig machtig, gerechtigd en gewillig om als de Goddelijke Heiland Zijn liefhebbers te doen beërven dat bestendig is en hun schatkameren te vervullen, Spr. 8:21. En zo kan en wil en zal hij allen zaligen en dat volkomen, die door Hem tot God gaan, alzo Hij altijd leeft om voor hen te bidden, Hebr. 7:25. En ja, de rijkdom van de Heere Jezus als Middelaar is zo groot, al wilde de gehele wereld komen, om zich daaruit en daarmede te verrijken, nog zou de rijkdom van Christus daardoor niet een jota verminderen. O nee, want dezelve is Goddelijk algenoegzaam, onnaspeurlijk en onuitputbaar. Het is een gehele oceaan van rijkdommen. Hier mag ieder heilbegerende roepen:

Rijke Jezus, sla Uw ogen
Op mij, arme bedelaar,
Wiens gebrek en onvermogen
U bekend, en openbaar
Is, werp mij toch iet wat toe,
In mijn geestelijke arremoe.

TOEPASSING

Laat ons nu bij het behandelde nog een woord ter toe-eigening voegen. Dan hebben wij voor ons uit het verhandelde dit volgende te leren:

1. Het ongeloof is een overheersend kwaad, dat al Adams nakomelingen gevangen genomen heeft en houdt tot hun eeuwig verderf. O, hoe gezegend zijn dan niet allen, die uit deszelfs overheersende macht zijn uitgevoerd en een zalig deel gekregen en ontvangen hebben aan dat heil, waarvan wij lezen in Hand. 26:18: "Om hun ogen te openen, en hen te bekeren van de duisternis tot het licht, en van de macht des satans tot God. Opdat zij vergeving der zonden ontvangen, en een erfdeel onder de geheiligden, door het geloof in Mij." Vergelijk Kol. 1:12-13: "Dankende den Vader, Die ons bekwaam gemaakt heeft om deel te hebben in de erve der heiligen in het licht; Die ons getrokken heeft uit de macht der duisternis, en overgezet heeft in

het Koninkrijk van den Zoon Zijner liefde."

2. Dat dan ook diegenen, waar Gods Geest en genadehand in het hart werkt, wel degelijk alles hebben te ontvluchten, wat voedsel aan hun onzalig inwonend ongeloof kan toebrengen en werkt om hun ziel onder slaafse vreze en alzo van de gezegende heilvolle Heere Jezus af te houden, in en bij Wien alleen al hun Heil en gerechtigheid te vinden is, Jes. 45:24: "Men zal van Mij zeggen: Gewis, in den HEERE zijn gerechtigheden en sterkte; tot Hem zal men komen; maar zij zullen beschaamd worden, allen die tegen Hem ontstoken zijn." En ja, zelfs ook des Heeren gelovige kinderen, die nog vele malen door de banden des ongeloofs omgeven zijn. O, dat die toch ook meer staan om de strijd tegen het onzalig ongeloof te voeren, ten einde voor haar God beledigende en zielsbeschadigende vruchten en uitwerkingen meer bewaard te zijn, om zo van geloof tot geloof meer voort te gaan en zo meer de heerlijkheid Gods te zien, Joh. 11:40.

3. Dat alle heilbegerige en God zoekende zielen, ja, ook alle reeds begenadigden, hetzij levende onder bekommering over haar eeuwig aandeel aan Christus en God, of meer wandelend in de gezegende bewustheid dat hen de snoeren in liefelijke plaatsen gevallen zijn; ja, dat hen een schone erfenis is geworden, Ps. 16:6. En dat hun roem in geloofserkentenis is bevonden, volgens vers 5: "De HEERE is het deel mijner erve en mijns bekers; Gij onderhoudt mijn lot." Ik zeg, dat die allen de genade des Heiligen Geestes aanhoudend hebben in te zuchten en af te smeken, om toch meer recht te kennen en vervolgen te kennen, de natuur en de inhoud en conditie van het genadeverbond en het eeuwig Evangelie van de alleen zalige God en deszelfs ruime, welmenende, onbepaalde tedere en zielslokkende aanbieding aan verloren doemwaardige zondaren, volgens 2 Kor. 5:19-21: "Want God was in Christus de wereld met Zichzelf verzoenende, hun zonden hun niet toerekenende, en heeft het woord der verzoening in ons gelegd. Zo zijn wij dan gezanten van Christuswege, alsof God door ons bade; wij bidden van Christuswege: Laat u met God verzoenen. Want Dien Die geen zonde gekend heeft, heeft Hij zonde voor ons gemaakt, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem." Vergelijk Rom. 5:8: "Maar God bevestigt Zijn liefde jegens ons, dat Christus voor ons gestorven is als wij nog zondaars waren." En vers 10: "Want indien wij vijanden zijnde, met God verzoend zijn door den dood Zijns Zoons, veel meer zullen wij verzoend zijnde, behouden worden door Zijn leven." Ten einde, meer te ervaren de zalige bevinding van 2 Kor. 3:18: "En wij allen, met ongedekten aangezichte de heerlijkheid des Heeren als in een spiegel aanschouwende, worden naar hetzelfde beeld in gedaante veranderd van heerlijkheid tot heerlijkheid, als van des Heeren Geest."

En alzo hebben zij de gezegende Zoon van God en door lijden volmaakte en verhoogde Heiland Jezus te stellen tot het grote Voorwerp van hun geloof, ten einde Hij meer moge worden de Sterkte, het Voedsel, de Blijdschap, de Levendigmaker, de Roem en de Voleinder van hun geloof, Hebr. 12:2; Jes. 12:2; Jes. 45:25: "Maar in den HEERE zullen gerechtvaardigd worden en zich beroemen het ganse zaad Israëls."

4. Uit het verhandelde hebben kleingelovigen ook dit te leren, dat zij tot hun hoofdbede moeten maken, veel te smeken: Heere, vermeerder ons het geloof. Ik geloof, Heere, kom mijn ongelovigheid te hulp. En zo wanneer zij hun talloze en gedurige zonden voor God belijden en bewenen, dat zij dan nog niet verzuimen om hun inwonende zonde van ongeloof als hun rampzaligste en Gode meest verachtende en verloochenende hoofdzonde en schuld voor God in de allereerste en voornaamste plaats te belijden en aan te klagen bij God te verzoening. En ja, ook, ter genezing en losmaking van die hun hoofdboeien en banden des satans en des doods, en om te ontvangen de bevinding van die verbondsbelofte: "En Ik zal u een nieuw hart geven, en zal een nieuwen geest geven in het binnenste van u; en Ik zal het stenen hart uit uw vlees wegnemen, en zal u een vlezen hart geven. En Ik zal Mijn Geest geven in het binnenste van u;

en Ik zal maken dat gij in Mijn inzettingen zult wandelen en Mijn rechten zult bewaren en doen", Ezech. 36:26-27.
Ten einde zij ook nog eens komen mochten door genade om met de apostel te getuigen: "Want ik ben door de wet der wet gestorven, opdat ik Gode leven zou. Ik ben met Christus gekruist; en ik leef, Maar niet meer ik, maar Christus leeft in mij; en hetgeen ik nu in het vlees leef, dat leef ik door het geloof des Zoons Gods, Die mij liefgehad heeft en Zichzelf voor mij overgegeven heeft", Gal. 2:19-20.

5. Maar dan heeft een gelovige ook dit te leren, en voor zich in acht te nemen ter meerdere bedachtzaamheid voor zichzelf, te weten, dat hij al veelszins in het begin van zijn weg, deze dwaasheid begaat, zo wanneer hij veel in het licht van des Heeren aangezicht en onder veel gemoedsruimten en levende gestalten leeft en wandelt, door de gedurige voorkoming en invloed van de Heilige Geest; dat zo'n begenadigd gelovige door onkunde dan doorgaans zijn krachten in de genade afmeet, naar dat zijn keuze, lust, drift en levendigheid bevonden wordt. En daarnaar meet hij ook zijn geloof af, menende dat hij al ver in het geloof en heiligmaking vordert, stellende zijn gevoelige genieting voor zijn geloof. En hij ziet zijn bevinding van troost en zijn verruimde opgewektheid des gemoeds, aan voor heiligmaking, maar hij heeft nog niet geleerd dat geloof geheel wat anders is dan gevoelige troost en verkwikking, en dat het geloof op en omtrent de waarheid en de beloften Gods verkeert en werkt, terwijl het begeerde goed nog in Gods hand is, en hij het nog mist. En dat de ware heiligmaking in een ware zelfverloochening bestaat, onder strijd en beproeving, en in dezen door onkunde dwalende, zo werkt hij ook zo, in deze verkeerde bevatting.
En niet zelden is de vrucht hiervan, dat hij al vrij grote gedachten maakt van zijn vermogens, krachten, bevinding en geloof, en dat hij een ander voorbij meent te lopen. Althans dat hij veel tederder is in zijn bestaan en gemoed voor God dan deze en die vrome, waarbij dan niet zelden ook stille trotsheid komt op zijn genieting, al merkt hij dat zelf op die tijd niet. En dus wordt hij onbewust een van de jongelingen die God in liefde op Zijn eigen tijd wel zal doen vallen en moede en mat zal laten worden in deze weg van ik-gerichtheid en eigen verbeelding van kracht des geloofs en werkzaamheid. Alzo leert hij met toepassing voor zichzelf, hoe waarachtig het is, hetgeen de apostel zegt in Gal. 6:3, dat hij niets is, en dus niet de minste reden heeft om immer hooggevoelende te zijn, maar wel degelijk te vrezen, en dat zelfs geduriglijk. Ten einde zo een van die welgelukzaligen te zijn en practicaal te worden, wiens sterkte in Jehovah is en in welker hart de gebaande wegen zijn, Ps. 84:6.

6. Maar dan is ook hier uit de verhandelde waarheden wat te leren voor allen die openbaar prediken of particulier anderen leren, om waar mogelijk, arme verloren zondaren weder tot God te leiden, door hun God zoals Hij Zich in Christus Jezus en in het Evangelie heeft believen te ontdekken, steeds voor te stellen, en de waarheid en de inhoud van het Evangelie niet een ogenblik te verbergen. Nee, maar hen te betuigen, dat het Goddelijk Evangelie en deszelfs inhoud behelst de kracht Gods en de wijsheid Gods tot zaligheid, een iegelijk die gelooft, eerst de Jood en ook de Griek, Rom. 1:16. En dat de volzalige God daarin aan zondaren betuigen laat, Jes. 27:4-5: "Grimmigheid is bij Mij niet; wie zou Mij als een doorn en distel in oorlog stellen, dat Ik tegen hem zou aanvallen en hem tegelijk verbranden zou? Of hij moest Mijn sterkte aangrijpen, hij zal vrede met Mij maken; vrede zal hij met Mij maken."
En daarom, zo dikwijls zij Gods woorden behandelen, moeten zij hen zulks betuigen en nadrukkelijk voorstellen, volgens het voorbeeld van de Heere Jezus Zelf, Mark. 1:14-16: "En nadat Johannes overgeleverd was, kwam Jezus in Galiléa, predikende het Evangelie van het Koninkrijk Gods, en zeggende: De tijd is vervuld en het Koninkrijk Gods nabijgekomen; bekeert u en gelooft het Evangelie. En wandelende bij de Galilese Zee, zag Hij Simon en Andréas, zijn broeder, werpende het net in de zee (want zij waren vissers)." En volgens Zijn

nadrukkelijk bevel, Mark. 16:15-16: "En Hij zeide tot hen: Gaat heen in de gehele wereld, predikt het Evangelie allen creaturen. Die geloofd zal hebben en gedoopt zal zijn, zal zalig worden; maar die niet zal geloofd hebben, zal verdoemd worden."
En dat in navolging van Zijn zo getrouwe heilgezanten en hun handelingen, Hand. 13:38-39: "Zo zij u dan bekend, mannen broeders, dat door Dezen u vergeving der zonden verkondigd wordt; En dat van alles, waarvan gij niet kon gerechtvaardigd worden door de wet van Mozes, door Dezen een iegelijk die gelooft, gerechtvaardigd wordt." En Hand. 16:30-31: "En hen buitengebracht hebbende, zeide hij: Lieve heren, wat moet ik doen opdat ik zalig worde? En zij zeiden: Geloof in den Heere Jezus Christus, en gij zult zalig worden, gij en uw huis." Zij weten immers dat alle andere middelen en pogingen en wijze van voorstel tevergeefs bevonden zijn, en in de grond de mensen laten zoals zij zijn. En ja, dit dient vele malen om de mensen nog verder van God te verwijderen of hen tot een werkheilige beoefening te doen vervallen tot hun eeuwig verderf.

7. En dan eindelijk hebben wij dit op te merken, dat er een voorname fundamentele dwaling onder de mensen en de belijders onder het Evangelie heerst, namelijk; *zij geloven niet hetgeen zij zelf belijden en zeggen te geloven.* Dat is onder andere ook een aller-verderfelijkste dwaling, waarin iemand vallen kan. En dezelve bestaat in deze twee dingen: zij zeggen waarlijk aan God en aan het Evangelie en Christus te geloven en aan deszelfs roeping, en zie, zij geloven echter geen van al deze dingen in waarheid. Zij houden echter vast aan die verbeelding en menen dat zij het immers doen. O, diepte van verblinding en ijdele waan. Daar zijn de harten van de mensen mee vervuld en daarom menen zij ook, dat zij geloven kunnen aan God en Christus en aan Zijn zondaarsliefde en vergevende genade, wanneer zij maar willen. En zie, door deze dwaling worden zij listiglijk verleid en door hun verleidende hart, dat dodelijk is, Jer. 17:9, en door de satan en in zijn strikken worden zij jammerlijk gebonden en gevangen gehouden, 2 Tim. 2:26. En alzo worden zij van alle ware besef, zelfs in de eerste trap van hun verloren, onzalige toestand en diepe vervreemding, als ook van hun verdoemelijke onmacht en onwil ten opzichte van God afgehouden, en geheel verhinderd om hun enige redding en herstel uit hun verloren jammerstaat bij God, als ellendigen te zoeken. Ziet dit in Openb. 3:17: "Want gij zegt: Ik ben rijk, en verrijkt geworden, en heb geensdings gebrek; en gij weet niet dat gij zijt ellendig en jammerlijk en arm en blind en naakt."

En deze opvattingen en veronderstellingen strekken zekerlijk tot een eeuwig verderf en ondergang van allen die daarin voortleven en sterven. En al de godsdienstigheid van de zodanigen, die zij oefenen mogen, laten hen onder de vloek Gods en zonder Christus in de wereld en zonder hoop, Gal. 3:10 en Ef. 2:12, al verbeelden zij zichzelf onder de gezonden te zijn. Maar O nee, de gezonden hebben de Medicijnmeester niet van node, maar die ziek zijn. Daarom, weet o, arm Adamskind, wie gij zijn moogt, gij zijt onder de vloek geboren als een kind des toorn van nature, Ef. 2:3 en Rom. 3:19: "Wij weten nu dat al wat de wet zegt, zij dat spreekt tot degenen die onder de wet zijn. Opdat alle mond gestopt worde en de gehele wereld voor God verdoemelijk zij." En zolang als u schijnbaar rechtvaardig en gezond in uw achting zijt, kan het Evangelie u geen voordeel doen en deszelfs verkondiging ook niet. O nee! Maar uw naam en staat geeft Gods Geest u te lezen in 2 Kor. 4:3-4: "Maar indien ook ons Evangelie bedekt is, zo is het bedekt in degenen die verloren gaan; In dewelke de god dezer eeuw de zinnen verblind heeft, namelijk der ongelovigen, opdat hen niet bestrale de verlichting van het Evangelie der heerlijkheid van Christus, Die het Beeld Gods is." Vergelijk Joh. 9:40-41: "En dit hoorden enigen uit de farizeeën, die bij Hem waren, en zeiden tot Hem: Zijn wij dan ook blind? Jezus zeide tot hen: Indien gij blind waart, zo zou u geen zonde hebben; maar nu zegt gij: Wij zien; zo blijft dan uw zonde."

Daarom zal het nodig zijn om nader tot onszelf te komen en te zien en te beproeven, vrienden, hoe het met een ieder van ons is. En daarom vraag ik u met en volgens Hand. 19:2: "Hebt gij de Heilige Geest ontvangen, als gij geloof hebt?" Of met Rom. 8:9: Hebt gij de Geest van Christus al in uw ziel ontvangen? Ter zalige gemoedsverandering en om u van een doorn tot een dennenboom, en van een distel tot een mirtenboom te doen worden?, Jes. 55:13. Want die de Geest van Christus niet heeft, noch Zijn genadewerking kent, die komt de Heere Jezus niet toe.

Daarom vraag ik u nader uit zucht tot het welzijn van uw kostelijke ziel:

1. Bent u al gevoelig gemaakt over uw onzalige staat, waarin gij zijt van nature? Weet gij bij bevinding wat het is, te zijn en uzelf te zien geheel vervreemd van het leven Gods en aan de Goddelijke toorn onderworpen te wezen?

2. Bent u al van de algemene vijandschap tegen de wil Gods, die van nature in uw hart is, overtuigd geworden? En wat het is in vijandschap tegen God te staan? Wat zo is het bestaan van ons allen, Rom. 8:7: "Daarom, dat het bedenken des vleses vijandschap is tegen God, want het onderwerpt zich der wet Gods niet, want het kan ook niet."

3. Is de talloze en onuitsprekelijke menigte van uw zonden u door de wet van God al ordentelijk voor ogen gesteld, volgens Ps. 38? En hebt gij recht overwogen wat het is voor zondaren, ja, voor zulke grote zondaren als gijlieden zijt, met zo'n heilig geduchte en rechtvaardige God te moeten handelen, Jes. 33:14? "De zondaren te Sion zijn verschrikt, beving heeft de huichelaars aangegrepen; zij zeggen: Wie is er onder ons, die bij een verterend Vuur wonen kan? Wie is er onder ons, die bij een eeuwige Gloed wonen kan?" En Ps. 130:3: "Zo Gij, HEERE, de ongerechtigheden gadeslaat, Heere, wie zal bestaan?" Vergelijk met Hebr. 10:31: "Vreselijk is het te vallen in de handen van de levende God."

4. Heeft de Heilige Geest in uw harten al een ernstige en gevoelige erkenning van al deze dingen in u gewerkt? En ja, heeft Hij die u aangebonden als een juk, dat u zelf niet kon aflichten van uw ziel? Klaagl. 1:14. "Het juk mijner overtredingen is aangebonden door Zijn hand; zij zijn samengevlochten, zij zijn op mijn hals geklommen. Hij heeft mijn kracht doen vervallen. De Heere heeft mij in hun handen gegeven, ik kan niet opstaan." Indien velen van u immers naar waarheid zouden antwoorden, dan zou u moeten zeggen, dat u waarlijk van deze dingen in uw ziel nog vreemdelingen zijt. En dan moet ik u zeggen, dat u nog leeft in een onzalige staat. Zie dit in Ef. 2:12. En gij zijt nog zonder God en zonder Christus in de wereld, en zonder hoop en vervreemd van de verbonden der beloften en van het burgerschap Israëls. O, nare staat! Ach mens, geloofde u het eens, dat, indien gij zo blijft, ge uw deel en verwachting kunt lezen in de Godsprake van Jes. 65:12-15: "Ik zal ulieden ook ten zwaarde tellen, dat gij allen u ter slachting zult krommen, omdat Ik heb geroepen, maar gij hebt niet geantwoord, Ik gesproken heb, maar gij hebt niet gehoord, maar hebt gedaan wat kwaad was in Mijn ogen, en hebt verkoren hetgeen waaraan Ik geen lust heb. Daarom zegt de Heere HEERE alzo: Zie, Mijn knechten zullen eten, Maar gijlieden zult hongeren; zie, Mijn knechten zullen drinken, Maar gijlieden zult dorsten; zie, Mijn knechten zullen blijde zijn, Maar gijlieden zult beschaamd zijn. Zie, Mijn knechten zullen juichen van goeder harte, maar gijlieden zult schreeuwen van weedom des harten, en van verbreking des geestes zult gij huilen. En gijlieden zult uw naam Mijn uitverkorenen tot een vervloeking laten; en de Heere HEERE zal ulieden doden, maar Zijn knechten zal Hij met een anderen naam noemen." Vergelijk met Jes. 66:24: "En zij zullen heen uitgaan en zij zullen de dode lichamen der lieden zien die tegen Mij overtreden hebben; want hun worm zal niet sterven en hun vuur zal niet uitgeblust worden, en zij zullen allen vlees een afgrijzing wezen."

Maar antwoordt u mij, dat u al deze zaken wel bij uzelf overwogen en vele malen bedacht

hebt, en dat u verzekerd zijt, dat u wel grondig van uw zonden zijt overtuigd geweest, dan wil ik u vragen:

1. O, zeg het eens, wat uitwerking heeft de overtuiging in uw hart en leven voortgebracht? Bent u dan met meer of minder verbaasdheden en ontsteltenis in uw geest vervuld geworden? En hebt u met vreze en verschrikking toen te worstelen gehad? Misschien zult u zeggen: Neen. Welaan, ik zal dan dit stuk eens daar laten. Maar dan vraag ik u in ernst broederlijk af:

2. Heeft dezelve u dan ook vervuld met zelfmishaging, verfoeiing en diepe vernedering voor de hoge God? Dit moet vooral de ware overtuiging en ontdekking van zonden voortbrengen. En daarom, zo u hiervan ook geen kennis hebt, dan hebt u billijke reden van vrees, dat al uw voorgeving van Gods werk in u, dat u meent te hebben, geen waarheid is. O nee, dan kent ge uw zonden nog niet, noch enige ware overtuiging, en niet het minste geloof en haar werkzaamheden op het Evangelie, volgens 2 Kor. 7:10-11: "Want de droefheid naar God werkt een onberouwelijke bekering tot zaligheid; maar de droefheid der wereld werkt den dood. Want zie, ditzelve dat u naar God zijt bedroefd geworden, hoe grote naarstigheid heeft het in u gewrocht! Ja, verantwoording, ja, onlust, ja, vrees, ja, verlangen, ja, ijver, ja, wraak; in alles hebt ge uzelf bewezen rein te zijn in deze zaak." Vergelijk Ezra 9:6: "En ik zeide: Mijn God, ik ben beschaamd en schaamrood om mijn aangezicht tot U op te heffen, mijn God; want onze ongerechtigheden zijn vermenigvuldigd tot boven ons hoofd en onze schuld is groot geworden tot aan den hemel." En Dan. 9:3: "En ik stelde mijn aangezicht tot God den Heere, om Hem te zoeken met het gebed en smekingen, met vasten, en zak, en as." En vers 5: "Wij hebben gezondigd, en hebben onrecht gedaan, en goddeloos gehandeld en gerebelleerd, met af te wijken van Uw geboden en van Uw rechten."

3. Zegt u: Wij geloven echter in Christus tot verzoening met God. Wel dan vraag ik: Wat doet en werkt dat geloof in u? Is het liefde tot en hoogachting voor en veel gebruikmaking van Christus, volgens Kol. 2:6-7: "Gelijk u dan Christus Jezus, den Heere, hebt aangenomen, wandelt alzo in Hem, geworteld en opgebouwd in Hem, en bevestigd in het geloof, gelijkerwijs gij geleerd zijt, overvloedig zijnde in hetzelve met dankzegging." Reinigt het geloof, dat gij meent te hebben, ook uw hart en wandel? Hand. 15:19. Reinigt het uw ziel tot en in de gehoorzaamheid van de waarheid? 1 Petrus 1:22 Maakt uw geloof u waarlijk heilig? Volgens Titus 2:11-12: "Want de zaligmakende genade Gods is verscheen aan alle mensen, en onderwijst ons dat wij de goddeloosheid en de wereldse begeerlijkheden verzakende, matig en rechtvaardig en Godzaliglijk leven zouden in deze tegenwoordige wereld." Niemand derhalve heeft deel aan het ware geloof der uitverkorenen Gods, of het heeft die uitwerking en doet de zonde, ja, alle zonden haten, vlieden en bestrijden en de gerechtigheid najagen. Zie, wat Paulus zegt in Rom. 6:1-4: "Wat zullen wij dan zeggen? Zullen wij in de zonde blijven, opdat de genade te meerder worde? Dat zij verre. Wij die der zonde gestorven zijn, hoe zullen wij nog in dezelve leven? Of weet gij niet dat zovelen als wij in Christus Jezus gedoopt zijn, wij in Zijn dood gedoopt zijn? Wij zijn dan met Hem begraven door den doop in den dood, opdat gelijkerwijs Christus uit de doden opgewekt is tot de heerlijkheid des Vaders, alzo ook wij in nieuwigheid des levens wandelen zouden."

Wel dan, u allen, die dit niet zo bevindt, noch hetzelve in uw ziel en daden kent, o, u kunt God niet behagen. O nee. En al uw doen en plichten zonder Christus en zonder geloof mishagen Hem. Want u komt in geen derzelver ooit tot God, noch tot de Heiland en Zaligmaker Jezus Christus in geest, geloof en waarheid.

Och, neen! Arme, verdwaalde zielen, al verbeeldt ge u van zulks te doen, o, het is maar verbeelding, want u komt nooit met uw hart. De weg van ware heiligheid en verborgen leven met God is geheel uw bedoeling niet. En de reden hiervan is, omdat u de waarheid en inhoud

van het zalige Evangelie nog niet kent en alleen daarvan maar als bij gerucht gehoord hebt. De ware Godzaligen zijn uw vrienden niet. Het verborgen gebed zoekt u niet. Gods Woord met lust te lezen en te horen, om daardoor tot de gunst en de gemeenschap Gods en Christus geleid te worden, onder de medewerking van de Heilige Geest, mist u geheel. O, hoe ongelukkig is uw bestaan, waar men dit beschouwt.

Maar mogelijk zijn er onder u enkelen, die menen dat de verkondiging en roeping van het Heilig Evangelie wel de waarheid is, maar niet voor hen. Daar zijn zij te goddeloos en slecht en te zondig voor. En daarom, wat moeite zij toch mochten willen doen, om genade bij God te zoeken in Christus, dat zal voor eeuwig vruchteloos werk zijn, want zij stellen vast bij zichzelf: Daar is toch voor hen in eeuwigheid geen aankomen aan en niet de minste verwachting op, om daar immer toe te komen. Maar laat mij u als zodanig zeggen: Weet gij wel, dat u door zo te denken de gehele Goddelijke Schriftuur en de dierbare Bijbel tegenspreekt? Gods Woord zegt uitdrukkelijk ook tot u, ja, tot u, zo u Hem maar zoekt, Hebr. 11:6, dat Hij u tot een Beloner wil en zal zijn. Hij, de Amen en de Waarachtige verklaart u, dat Hij nooit gezegd heeft: Zoekt Mij tevergeefs, tot iemand van Jakobs zaad of tot enig zondaar, Jes. 45:19. Nu dit wil God, dat u zult geloven, als een bevestigde en eeuwige waarheid, die met zoveel voorbeelden in Gods Woord wordt bevestigd en verzegeld.

O zondaar, ja, groot zondaar, wie gij zijt, is het u waarlijk te doen om de gunst en de gemeenschap Gods en van Christus en van Zijn dienst en om soevereine, grondeloze genade deelachtig te mogen worden? O, laat dan het heil aanbiedende woord van het Evangelie u opwekken en aansporen, om het naar de genadetroon te wenden, opdat Zijn Goddelijk woord in u bewaarheid worde, Ezech. 33:11: "Zeg tot hen: Zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Heere HEERE, zo Ik lust heb in den dood des goddelozen! Maar daarin heb Ik lust, dat de goddeloze zich bekere van zijn weg en leve. Bekeert u, bekeert u van uw boze wegen, want waarom zou u sterven, o huis Israëls?" Vergelijk met 1 Tim. 1:13 en 15: "Die tevoren een godslasteraar was en een vervolger en een verdrukker; maar mij is barmhartigheid geschied, dewijl ik het onwetend gedaan heb in mijn ongelovigheid." "Dit is een getrouw woord en alle aanneming waardig, dat Christus Jezus in de wereld gekomen is om de zondaren zalig te maken, van welke ik de voornaamste ben." Vergelijk 1 Kor. 6:10-11: "Dwaalt niet: noch hoereerders, noch afgodendienaars, noch overspelers, noch ontuchtigen, noch die bij mannen liggen, noch dieven, noch gierigaards, noch dronkaards, geen lasteraars, geen rovers zullen het Koninkrijk Gods beërven. En dit waart gij sommigen; maar gij zijt afgewassen, maar gij zijt geheiligd, maar gij zijt gerechtvaardigd in den Naam van den Heere Jezus en door den Geest onzes Gods." En wat waren dit toch voor onderwerpen in hun vorige rampzalige natuurstaat! Dat kunt u zien in vers 10. Dus, wilt gij waarachtig God zoeken en in de schuld voor Hem met schaamte vallen, waag het maar, ziende op Jes. 55:6-7: "Zoekt den HEERE terwijl Hij te vinden is; roept Hem aan terwijl Hij nabij is. De goddeloze verlate zijn weg, en de ongerechtige man zijn gedachten; en hij bekere zich tot den HEERE, zo zal Hij Zich zijner ontfermen, en tot onzen God, want Hij vergeeft menigvuldiglijk."

Maar geloof mij dan ook hierin, dat het u, wie u ook zijn mag, geheel onmogelijk is, dat u innige genegenheden naar Christus en God zou kunnen hebben in uw gemoed, en de Heere recht en ernstig gelovig zoeken, terwijl ge uw hart opvult met harde en ongelovige gedachten omtrent de Heere en Zijn welwillendheid omtrent zondaren, en ook inzonderheid omtrent u, dat Hij u niet zal aannemen, verlossen en zaligen, wanneer u tot Hem komt. O, wat zegt en spreekt het Evangelie niet goede woorden tot uw uitlokking, volgens Rom. 10:11-12: "Want de Schrift zegt: Een iegelijk die in Hem gelooft, die zal niet beschaamd worden. Want er is geen

onderscheid, noch van Jood, noch van Griek; want Eénzelfde is Heere van allen, rijk zijnde over allen die Hem aanroepen." Vergelijk met Kol. 3:2: "Bedenkt de dingen die boven zijn, niet die op de aarde zijn." Maar is of wordt het u ooit waarlijk ernst, zie dan ook wel toe, dat u in uw zoeken en begeren naar en in uw overgeven en opdragen aan de Heere Jezus, of wat het zijn mag, de rust uwer zielen niet neemt en daarin eindigt, zonder dat u God Zelf en de Heere Jezus ooit zou ontmoeten en deelachtig worden. Nee, u moet tot Christus komen en Hem aannemen voor u en in Hem gevonden worden en in Zijn eeuwige borg- en heilverdienste en gerechtigheid, zult u ware gronden van hoop hebben met de apostel, Fil. 3:9-10: "En in Hem gevonden worde, niet hebbende mijn rechtvaardigheid die uit de wet is, maar die door het geloof van Christus is, namelijk de rechtvaardigheid die uit God is door het geloof. Opdat ik Hem kenne, en de kracht Zijner opstanding en de gemeenschap Zijns lijdens, Zijn dood gelijkvormig wordende." En zonder dit kan geen oprechte en ware zoeker naar Christus het stellen, noch tevreden zijn. O nee! Dat is onmogelijk. En ja, weet, zonder Christus is God ook voor u geheel ongenaakbaar en een verterend Vuur, Hebr. 12:29.

Maar u onder ons, die door genade geleerd zijt en door de bewerkende hand des Heiligen Geestes bearbeid zijt om naar de Jehovah Jezus te zoeken en tot Hem het te wenden, op de roepstem van het Heilig Evangelie, als de enige grond van uw vrijmoedigheid voor en tot God, en die het om Zijn volzalige gemeenschap, gunst, gelijkvormigheid en dienst te doen is geworden en ook niet kunt rusten of wenst stil te zijn zonder Zijn vriendschap en dierbare genade. Maar omdat u die nog zo niet ondervindt, zo vreest u dikwijls, dat uw zoeken en komen en al uw werk nog niet recht is. Te meer, omdat gij, en daarover past u diepe schaamte, in uw zoeken en wenden naar Jezus en de volzalige God des verbonds dikwijls zo traag, lusteloos en krachteloos u bevindt. En dat uw hart zo levendig niet is als wel behoorde, en de waardigheid en het gewicht van de zaak het wel vorderde, zodat u de Heere Jezus zo niet als een waterstroom kunt aanlopen en zo aandoen en vurig met geween en smeking zoeken en naderen, volgens Jer. 31:9. Vergelijk met Jer. 50:4-5: "In dezelve dagen en terzelfder tijd, spreekt de HEERE, zullen de kinderen Israëls komen, zij en de kinderen van Juda tezamen; wandelende en wenende zullen zij heengaan, en den HEERE hun God zoeken. Zij zullen naar Sion vragen. Op den weg herwaarts zullen hun aangezichten zijn; zij zullen komen en den HEERE toegevoegd worden met een eeuwig verbond, dat niet zal worden vergeten."

Onderzoek toch naar de reden en de oorzaak hiervan en waaruit deze uw zo onbetamelijke gemoedstoestand voortkomt. En u zult welhaast de redenen ontdekken, om in de schuld met schaamte voor God en Christus te vallen. En zekerlijk zal uw ongeloof ook in deze uw hoofdzonde zijn.

Maar bedenk ook tevens dat het juist geen bewijs is, omdat u een volzalig God in Christus nog naar uw zielenwens niet hebt gevonden, dat uw komen en vragend zoeken naar de Heere daarom niet oprecht zou zijn. O nee!

En te dien einde wil ik u vragen: Kom, zeg eens, was uw zoeken en komen tot de gezegende Heere Jezus en Zijn gerechtigheid en volheid nooit vergezeld met een aangename vertegenwoordiging van God in en aan uw ziel? Zo ja, waarom zou u dan uw vrijmoedigheid zo weg werpen? Is het u niet waarlijk te doen in uw handelen met God om waarheid in uw binnenste, volgens Jes. 61:8, en om in alles oprecht met God bevonden te zijn? Wel aan, weet, dat de openbaring en de ontdekking Gods in Zijn volzalige Persoon en Zijn uitlatende gunst alleen staat in Gods en Christus' vrijmachtige hand, volgens Joh. 14:21: "Die Mijn geboden heeft en dezelve bewaart, die is het die Mij liefheeft; en die Mij liefheeft, zal van Mijn Vader geliefd worden; en Ik zal hem liefhebben, en Ik zal Mijzelf aan hem openbaren." En vers 23: "Jezus antwoordde en zeide tot hem: Zo iemand Mij liefheeft, die zal Mijn woord bewaren; en

Mijn Vader zal hem liefhebben, en Wij zullen tot hem komen en zullen woning bij hem maken." Zie en zoek u maar veel bij de genadetroon te naderen onder ootmoedige bidden in een gelovig pleiten, op dat Goddelijk woord van Zijn toezegging, Ps. 22:27: "De zachtmoedigen zullen eten en verzadigd worden; zij zullen den HEERE prijzen, die Hem zoeken; ulieder hart zal in eeuwigheid leven." "Alle vetten op aarde zullen eten en aanbidden; allen die in het stof nederdalen, zullen voor Zijn aangezicht nederbukken, en die zijn ziel bij het leven niet kan houden", Ps. 22:30. En vele andere teksten die Gods Woord u oplevert, en bedenk dan ook dat anderen die God in waarheid zoeken, dat ook alzo ervaren in hun weg en gemoedsbestaan, dat zij altijd zo tot God niet kunnen komen en zo doorbreken, als zij wensten om Hem eens te vinden, als Die hun ziel lief heeft, Hoogl. 3:1-2. Ze moeten wel vele malen klagen: "Mijn ziel kleeft aan het stof; maak mij levend naar Uw Woord", Ps. 119:25. En met de dichter: "O HEERE, waarom staat Gij van verre? Waarom verbergt ge u in tijden van benauwdheid?" Ps. 10:1.

Maar geloof dan ook, en weet, dat hoe meer u de oprechtheid van uw zoeken verdenkt (maar kom, laat God dat liever beoordelen en Hij alleen), en hoe meer u de welwillendheid van de Heere Jezus verdenkt en mistrouwt, hoe minder lust en kracht en vrijmoedigheid u zult vinden om te zoeken naar en te komen tot de heilvolle Immanuël en Verbonds-God. Want dat maakt uw handen in dezen slap en uw knieën struikelende. Daarom zegt ook de apostel tot u, ja, tot u persoonlijk: "Want die tot God komt, moet geloven dat Hij is", Hebr. 11:6, namelijk zo is, als Hij Zich in het genadeverbond tot heil van zondaren heeft believen te ontdekken, een Beloner van degenen die Hem zoeken.

En ja, die moet ook tevens geloven, dat hij welkom is in zijn komen tot Hem. Maar zie, o, hoe vele malen denkt en gelooft u niet het tegendeel en spreekt alzo het gehele Evangelie Gods tegen. En ach, wat doet u evenwel den Heere alzo niet een grote oneer aan. Daarom, waakt en strijd er tegen, mijn vrienden, en ik raad u, en de dierbare genadige Geest van Christus Zelf lere het u, tracht te staan naar meer geloof. Veracht de dag van de kleine dingen niet. Houd u veel bezig in een bidden, zoeken en komen. Stel ten volle bij uzelf vast, dat God uw zaken, vluchten en komen, hoe slecht het dan ook is, in en om Christus en Zijn borgbloed zal belonen. O ja, zaait u maar met tranen, op Gods tijd zult gij met gejuich maaien, Ps. 126:5. Ja, mijne vrienden, God Zelf wil en zal uw Loon voor eeuwig zijn en worden, volgens Gen. 15:1. En daarom, kom aan en moedig uw ziel aan, al zingende met een zeker dichter:

Kom, mijn ziel, wil het wagen,
Denkt gij, meent ook Jezus mij?
Wil dat zelf de Heiland vragen,
Vragen immers staat u vrij.
Heeft Hij u ooit uitgesloten?
Iemand wel voor 't hoofd gestoten?
Hij is al te goeden Heer',
O, kom, waag het, O, kom waag het,
En val voor Zijn voeten neer.

Gij zult nog eens triumferen,
Dat en kan u niet ontgaan,
Want Gods Zoon, als Heer' der heren,
Heeft Gods recht en wet voldaan,
Gij zult ook nog zegenpralen
In de ruime hemelzalen,
Eeuwig tot Zijn lof en eer,

Daar is 't heilig, daar is 't veilig,
Amen, amen, 't zij zo Heer'.

En u onder des Heeren begenadigd erfdeel, die in de waarheid der genade en de weg van het verbond en van het Evangelie in bevinding meer bevestigd zijt, volgens 1 Joh. 5:11-13: "En dit is de getuigenis, namelijk dat ons God het eeuwige leven gegeven heeft; en ditzelve leven is in Zijn Zoon. Die den Zoon heeft, die heeft het leven; die den Zoon van God niet heeft, die heeft het leven niet. Deze dingen heb ik u geschreven, die gelooft in den Naam van den Zoon van God. Opdat gij weet dat gij het eeuwige leven hebt, en opdat gij gelooft in den Naam des Zoons van God."

Zeg eens, mijn vrienden, wat moet nu gelovende in God en Christus als uw God, uw voorname hoofdwerk zijn? Zekerlijk dit, dat Gods Zoon u Zelf als met stervende Middelaarslippen geleerd heeft: "Blijft in Mij, en Ik in u. Gelijkerwijs de rank geen vrucht kan dragen van zichzelve, zo zij niet in den wijnstok blijft, alzo ook gij niet, zo gij in Mij niet blijft. Ik ben de Wijnstok, en gij de ranken; die in Mij blijft, en Ik in hem, die draagt veel vrucht; want zonder Mij kunt gij niets doen", Joh. 15:4-5. Nu weet ik, dat gij lust hebt, dat God in Zijn grondeloze Vaderliefde over en omtrent u verheerlijkt en groot mag worden gemaakt, volgens Joh. 15:8: "Hierin is Mijn Vader verheerlijkt, dat gij veel vrucht draagt; en gij zult Mijn discipelen zijn", ten einde gij voor God en mensen meer openbaar mag worden Zijn ware discipelen en navolgers te zijn. Kom aan, volg dan Jezus' bevel, Joh. 15:7: "Indien gij in Mij blijft en Mijn woorden in u blijven, zo wat gij wilt, zult gij begeren, en het zal u geschieden." O, wonderlijke woorden, te bidden kunnen wat men geestelijk wil, en dat dan ook te ontvangen en ja, zelfs meer te ontvangen dan men begeert van de Heere. O, dat maakt en verwekt een blijde evangelische, Godzalige wandel in, met en voor God, volgens vers 11: "Deze dingen heb Ik tot u gesproken, opdat Mijn blijdschap in u blijve en uw blijdschap vervuld worde." Vergelijk Ps. 116:1: "Ik heb lief, want de HEERE hoort mijn stem, mijn smekingen." En zo is de blijdschap des HEEREN tot sterkte, Neh. 8:11. En men leeft en blijft in de liefde van de Vader en de Zoon, Joh. 15:9-10: "Gelijkerwijs de Vader Mij liefgehad heeft, heb Ik ook u liefgehad; blijft in deze Mijn liefde." En dan doet men de wil Gods van harte: "Indien gij Mijn geboden bewaart, zo zult gij in Mijn liefde blijven, gelijkerwijs Ik de geboden Mijns Vaders bewaard heb en blijf in Zijn liefde."

Ik moet u zeggen, mijn dierbare vrienden in de Geest, gij hebt oneindige dankensstof over de genade aan u geschied. O, roep toch veel uit met toepassing op uzelf, Ef. 2:4-5: "Maar God, Die rijk is in barmhartigheid, door Zijn grote liefde waarmede Hij ons liefgehad heeft, ook toen wij dood waren door de misdaden, heeft ons levend gemaakt met Christus (uit genade zijt gij zalig geworden)." Maar ik wil u ook vragen: Vindt u ook niet tevens veel reden van schaamte voor de Heere en van innige droefheid voor God over uw weinig beantwoorden aan uw eeuwige verplichtingen voor en aan de Heere, de God uwer goedertierenheid? Ik vertrouw ruim van ja.

Laat mij u enige redenen van schaamte mogen opnoemen, daar ik in mijn ziel, en gij in de uwe voor God rondom melaats en overschuldig zult bevonden te staan, opdat het ons tot ware ootmoed mocht bewerken en wij nieuw werk voor de Heere Jezus daardoor kregen en voor Zijn bloed en Geest.

Moet het niet tot onze schaamte en droefheid zijn, dat wij zo weinig kennen van de volzalige God in Christus, zoals Hij Zich geopenbaard heeft in genade, gunst en ontferming in Zijn dierbaar Goddelijk Evangelie? En dat wij Hem ook nog zo weinig geloven op Zijn woord en beloften, en ook in Hem, en in Zijn doen zo zelden en zo weinig berusten, en dat wij niet meer geloven, dat God Liefde is, en niets dan liefde in al Zijn handelingen bedoelt, ook zelfs in

de beproevendste gevallen en donkerste wegen, waarin Hij ons leidt.

Dat wij ook zo weinig God vurig zoeken, en zo weinig ernstig zijn om meer van Hem te genieten, daar de rivieren Gods vol water zijn en de beloften Gods daar liggen, Jes. 58:11: "En de HEERE zal u geduriglijk leiden, en Hij zal uw ziel verzadigen in grote droogten en uw beenderen vaardig maken; en gij zult zijn als een gewaterde hof en als een springader der wateren, welker wateren niet ontbreken."

En ook, dat wij zo weinig voor God over hebben, daar God alles voor ons over heeft. En dat wij ook dat komen tot God en het aannemen van de volheerlijke Christus zo weinig beoefenen, en daarin veelszins zo traag en nalatig bevonden zijn. En dat, vrienden, na zoveel bevinding van Zijn tedere verbondsgoedertierenheid en trouw, waaronder onze ziel meermalen moest uitroepen met David, Ps. 63:3-4: "Voorwaar, ik heb U in het heiligdom aanschouwd, ziende Uw sterkheid en Uw eer. Want Uw goedertierenheid is beter dan het leven; mijn lippen zouden U prijzen." En vers 9: "Mijn ziel kleeft U achteraan; Uw rechterhand ondersteunt mij."

Moet het ons niet tot schaamte zijn, dat wij vele malen zo zeer zwanger gaan met harde, slaafse, ongelovige gedachten van God, niettegenstaande Hij ons zo menigmaal toeriep: "Want Ik weet de gedachten die Ik over u denk, spreekt de HEERE, gedachten des vredes en niet des kwaads, dat Ik u geve het einde en de verwachting", Jer. 29:11. En: "Ik zie hun wegen en Ik zal hen genezen, en Ik zal hen geleiden en hun vertroostingen wedergeven, namelijk aan hun treurigen. Ik schep de vrucht der lippen, vrede, vrede degenen die verre zijn, en degenen die nabij zijn, zegt de HEERE, en Ik zal hen genezen", Jes. 57:18-19.

En vrienden, wiens betuiging is dit? Staan wij daar wel betamelijk bij stil? Wij zien dit in vers 15: "Want alzo zegt de Hoge en Verhevene, Die in de eeuwigheid woont en Wiens Naam heilig is: Ik woon in de hoogte en in het heilige, en bij dien die van een verbrijzelden en nederigen geest is, opdat Ik levend make den geest der nederigen, en opdat Ik levend make het hart der verbrijzelden." O, hoe moest dan onze ziel niet meer uitroepen met de Godvruchtige Ethan: "Dies loven de hemelen Uw wonderen, o HEERE. Ook is Uw getrouwheid in de gemeente der heiligen. Want wie mag in den hemel tegen den HEERE geschat worden? Wie is den HEERE gelijk onder de kinderen der sterken?" Ps. 89:6-7. Ik weet en geloof, dat gij op deze dingen voor de Heere in uw hart zult moeten antwoorden: Ja, het is alzo. En dus betaamt ons de schaamroodheid voor de Heere en te zeggen: "Onze etterbuilen stinken; zij zijn vervuild vanwege al onze dwaasheid", Ps. 38:6. Daarom, mijn vrienden, verzoening hierover te zoeken en genezing daarvan te smeken, en tevens kracht om daar meer tegen te waken en te strijden, zal ons voorname werk moeten zijn, bij en voor de Heere. Want is God evenwel onze tedere, liefhebbende Vader, en Christus onze gezegende en zielszaligende oudste Broeder, en de Goddelijke Geest onze Leidsman, Onderpand en Trooster door grondeloze ontferming geworden; dan betaamt ons veel uit te roepen met een kinderlijke, liefhebbende, tedere en ootmoedige ziel met David, Ps. 18:2-3: "Hij zeide dan: Ik zal U hartelijk liefhebben, HEERE, mijn Sterkte. De HEERE is mijn Steenrots en mijn Burcht en mijn Uithelper, mijn God, mijn Rots, op Welken ik betrouw; mijn Schild en Hoorn mijns heils, mijn hoog Vertrek." En vers 47: "De HEERE leeft, en geloofd zij mijn Rotssteen, en verhoogd zij de God mijns heils."

Maar zullen wij daartoe nu bekwaam worden, en door de Heilige Geest bearbeid worden, zo zullen wij ook bij dezelfde Goddelijke Geest meerdere vrijmaking moeten afsmeken van onze zo diepe, overgebleven onkunde van God en Christus en van alle Goddelijke Voorwerpen, ons ontdekt in de heerlijke spiegel van het Heilig Evangelie. Want O, gewis, geestelijke onkunde is de bron en oorzaak van al ons kwaad en zondig, laag, liefdeloos gedrag omtrent Jehovah, de God onzes heils. Och, dat wij dan ook leren roepen om meer aandeel en bevinding

aan en van de Geest der wijsheid en der openbaring in Zijn kennis bij de God onzes Heeren Jezus Christus, de Vader der heerlijkheid, opdat Hij ons geve meer verlichte ogen des verstands, opdat wij mogen weten welke zij de hoop van Zijn roeping en welke de rijkdom zij der heerlijkheid van Zijn erfenis in de heiligen, Ef. 1:18.
Ten einde wij meer bekwaam mogen worden in een gedurig gebruik maken van de borsten der Goddelijke beloften en derzelver heilgoederen, met een toe-eigenend geloof te leren leven, ter sterkte en meerdere vertroosting onzer zielen en om alzo te ervaren de kracht van de woorden van de apostel: "En wij allen, met ongedekten aangezichte de heerlijkheid des Heeren als in een spiegel aanschouwende, worden naar hetzelfde beeld in gedaante veranderd van heerlijkheid tot heerlijkheid, als van des Heeren Geest", 2 Kor. 3:18. En: "Door welke ons de grootste en dierbare beloften geschonken zijn, opdat gij door dezelve der Goddelijke natuur deelachtig zou worden, nadat gij ontvloden zijt het verderf dat in de wereld is door de begeerlijkheid", 2 Petrus 1:4. En zo zou dan ook de gezegende God en Vader van onze Heere Jezus Christus meer Zijn hoge einde in ons bereiken, namelijk van meer den beelde Zijns Zoons gelijk te worden, Rom. 8:29, en de heiligen van hoge plaatsen, Dan. 7:18. En dat wij zo alleszins bevonden worden tot prijs der heerlijkheid Zijner genade, door welke Hij ons begenadigd heeft in den Geliefde, Ef. 1:6, en vervuld met vruchten der gerechtigheid die door Jezus Christus zijn tot heerlijkheid en prijs Gods, Fil. 1:11, en een volk, geformeerd om Gods lof te vertellen. Godzaligen, dit meer geestelijk kennen van Vader en Zoon zou ons dan hier ook meer het eeuwige leven in voorsmaak doen deelachtig worden, Joh. 17:3: "En dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen, den enigen waarachtigen God, en Jezus Christus, Dien Gij gezonden hebt."

Daarin vinden we een onnaspeurlijke rijkdom en een hoogte, diepte, lengte en breedte van de liefde Gods en Christus, Ef. 3:17-19. En zie, al deze Goddelijke Voorwerpen en al dit heil wordt ons in het Evangelie ontdekt en aangeboden en voorgesteld om ons in de Heere te verlustigen, Ps. 37:4: "En verlustig u in den HEERE, zo zal Hij u geven de begeerten uws harten." En waarlijk, hierin ligt ons eeuwig heil en al het voedsel van en voor ons geloof, en daaromtrent in het geloof met toe-eigening te vorderen, zou ons meer maken tot een sierlijke kroon in de hand des Heeren en een koninklijke hoed in de hand onzes Gods, Jes. 62:3, en aan ons zouden bewaarheid worden die beloften Gods, Jes. 62:12: "En zij zullen hen noemen het heilige volk, de verlosten des HEEREN; en gij zult genoemd worden de gezochte, de stad die niet verlaten is." Vergelijk Hoogl. 4:11: "Uw lippen, o bruid, druppen van honigzeem; honig en melk is onder uw tong, en de reuk uwer klederen is als de reuk van Libanon." Vergelijk Hos. 14:6-7: "Ik zal Israël zijn als de dauw, hij zal bloeien als de lelie; en hij zal zijn wortelen uitslaan als de Libanon. Zijn scheuten zullen zich uitspreiden, en zijn heerlijkheid zal zijn als des olijfbooms; en hij zal een reuk hebben als de Libanon." En ja, vrienden, ons gemoed zou juichen met de nu zalige **Van Houten**:

Daar zit uw Broeder op de troon van ere,
Gekroond met majesteit als Hoofd en Heere,
Aanschouw Gods deugden in Zijn aangezicht,
Hoe schitteren daar des Heeren loffelijkheden!
Hoe straalt die glans op d' uitverkoren leden,
Gelukkig erven van dat heerlijk Licht.
Uw Vorst verschijnt als Priester voor den Vader,
Hij draagt u op Zijn borst en arm, kom, nader,
Met blijdschap, in geloof en diep ontzag,
Hij eist voor u genade, heil en ere,
Hij maakt uw reukwerk liefelijk bij de Heere,

En spreekt voor u van vrede, nacht en dag.

En zie, zo in en bij het zalig Goddelijk Evangelie en haar beloften en verheven voorwerpen levende, krijgt ons gelovig gemoedsbestaan als een harp van lof, in hart en mond, om te betuigen met David: "Ook zal ik U loven met het instrument der luit, Uw trouw, mijn God; ik zal U Psalmzingen met de harp, o Heilige Israëls. Mijn lippen zullen juichen, wanneer ik U zal Psalmzingen, en mijn ziel, die Gij verlost hebt", Ps. 71:22-23. Ja, zingende met de dichter, Psalm 116:7, 10 en 11 (Datheen):

Hoe zal ik toch God Zijn weldaden al
Vergelden? Ik zal den beker heilzame
Nemen in de hand, en des HEEREN Name
Met dankbaarheid ik verkondigen zal.

Dat is: Ik wil Uwen Naam maken kond,
Die heerlijk is ende zeer hoogverheven.
Ik wil den HEERE mijn belofte geven,
Midden onder Zijn volk tot dezer stond.

In de voorhoven des HEEREN zeer rein
Wil ik van harte Hem lofzangen zingen;
Ik wil tot Jeruzalem wel toebringen
Zijnen prijs; looft Hem met mij in 't gemein.

En zie, zo wandelen wij met de gebaande wegen in ons hart als welgelukzaligen, wiens sterkte in Jehovah Jezus is, als de HEERE onze Gerechtigheid, Ps. 84:6. Dan eens biddende en zingende en aanbiddende, dan onderworpen knielende en dan eens juichende over deze onze Koning, volgens Ps. 149:2: "Dat Israël zich verblijde in Dengene Die Hem gemaakt heeft; dat de kinderen Sions zich verheugen over hun Koning." Naar het Sion Boven, die volheerlijke familiestad van al de gunstgenoten Gods, dat hemelse Jeruzalem, de verzamelplaats van en voor al de geestelijke Israëlieten en medeburgers der heiligen. Ten einde eeuwig, eeuwig in het licht van Jehovahs aangezicht onmiddellijk te wandelen en Hem te zien van aangezicht tot aangezicht, ten volle verzadigd met Gods beeld onder een eeuwig juichend zingen van het Lied des Lams, in gemeenschap met al de duizendmaal tienduizenden engelen, en die talloze schare van gekochten en verheerlijkten uit de mensen. Allen zullen werkzaam zijn in de grootste liefde, overeenstemming, eendrachtigheid, onvermoeidheid en dat storeloos. En dat zal, o wonder!, nooit veranderen, verminderen noch verflauwen.
O nee! Zelfs tot in alle eeuwigheid der eeuwigheden niet, volgens hetgeen wij lezen in Openb. 5:9: "En zij zongen een nieuw lied, zeggende: Gij zijt waardig het boek te nemen en zijn zegelen te openen; want Gij zijt geslacht, en hebt ons Gode gekocht met Uw bloed, uit alle geslacht en taal en volk en natie." En vers 11-12: "En ik zag, en ik hoorde een stem veler engelen rondom den troon en de dieren en de ouderlingen; en hun getal was tienduizendmaal tienduizenden en duizendmaal duizenden; zeggende met een grote stem: Het Lam Dat geslacht is, is waardig te ontvangen de kracht, en rijkdom, en wijsheid, en sterkte, en eer, en heerlijkheid, en dankzegging." Openb. 5:14: "En de vier dieren zeiden: Amen. En de vier en twintig ouderlingen vielen neder en aanbaden Dengene Die leeft in alle eeuwigheid." Vergelijk met Openb. 7:9-12: "Na dezen zag ik, en zie, een grote schare, die niemand tellen kon, uit alle natie en geslachten en volken en talen, staande voor den troon en voor het Lam, bekleed zijnde met lange witte

klederen, en palmtakken waren in hun handen. En zij riepen met grote stem, zeggende: De zaligheid zij onzen God, Die op den troon zit, en het Lam. En al de engelen stonden rondom den troon en rondom de ouderlingen en de vier dieren; en vielen voor den troon neder op hun aangezicht, en aanbaden God, zeggende: Amen. De lof en de heerlijkheid en de wijsheid en de dankzegging en de eer en de kracht en de sterkte zij onzen God in alle eeuwigheid. Amen."

O, mijn vrienden en broederen in geloof, in strijd, in keuze en in verwachting, mogen wij de anderen niet vragen en verwonderd toeroepen:

Wat zal het eens zijn een erestaat?
Het Lam te volgen waar Het gaat,
Geef heil, hosanna, Jehovah!
Hallelujah! Hallelujah!

Dan zal in de aller-volste kracht en nadruk bewaarheid worden en bevonden zijn dat woord, Ps. 148:14: "En Hij heeft de hoorn Zijns volk verhoogd, de roem van al Zijn gunstgenoten, der kinderen Israëls, des volks dat nabij Hem is." Vergelijk met Jes. 60:19: "De zon zal u niet meer wezen tot een licht des daags, en tot een glans zal u de maan niet lichten; maar de HEERE zal u wezen tot een eeuwig Licht, en uw God tot uw Sierlijkheid."

Och, dat de Heere dit woord *(als ook al deze vorige verhandelingen in dit boekske vervat, en hetgeen voorheen van mij* ***in het jaar 1759*** *is uitgestrooid in Gods Kerk)* behaagde te zegenen, tot bevordering van deze gezegende einden, te weten, de heerlijkheid van de Drie-enige, volzalige God en tot heil van mijn en uw ziel.
AMEN.

26. Het allernodigst en Gode welbehaaglijk verzoek

"Heer, wij wilden Jezus wel zien."
Johannes 12:21b

Het is een overdierbare en zielsbemoedigende belofte die Heere aan Zijn volk en Sion doet in de Godsspraak van Jesaja, hfdst. 33:17: "Uw ogen zullen den koning zien in zijn schoonheid." Het verheven voorwerp waar van gesproken wordt is de Koning; wie Die is, is weldra op te maken: het is toch alleen de gezegende Zoon van God, de Heere Jezus Christus, meermalen zo benoemd, zie Jes. 32:1; Ps. 45:2: "Ik zeg mijn gedichten uit van een Koning."
Maar waarom zo onbepaald hier benoemd: *de Koning*? Zekerlijk hierom:

1. Omdat niemand Hem gelijk is, volgens Ps. 89:7: "Want wie mag in den hemel tegen den HEERE geschat worden? Wie is den HEERE gelijk onder de kinderen der sterken?" Daarom heeft Hij ook op Zijn kleed en op Zijn dij geschreven: Koning der koningen en Heere der Heeren.
2. Om ons ook te leren, namelijk, dat wanneer het hart van Gods volk met en door deze Koning werkelijk door het geloof en liefde is ingenomen, zij dan zo altijd geen omschrijving en bijzondere aanwijzing kunnen maken. Als zij van de Heere Jezus, hun Koning, sprekende worden: hun hart is dan zo vol en verruimd en met en door Hem en Zijn waardigheden zo ingenomen, dat zij dan menen dat elk Hem zo moest kennen, schatten en beminnen zoals zij het dan gevoelig ondervinden mogen. Zie dit zonder meer in de bruid, Hoogl. 3:3: "Hebt gij Dien gezien, Dien mijn ziel liefheeft?" en de lievende en wenende Maria, Joh. 20:15: "Heere, zo gij Hem weggedragen hebt, zeg mij waar gij Hem gelegd hebt, en ik zal Hem wegnemen." Omdat de liefhebbende Maria haar hart zo vol van Jezus had, als haar Rabbouni en Heiland, zo denkt zij: Deze hovenier moet ook weten wie Hij is, waaromtrent zij zo treurig beroerd zoekt en wenende vraagt. Nu, deze Koning, is de Goddelijke heilbelofte, Die zou zij zien in Zijn schoonheid.

Voor zover deze belofte betrekking heeft op alle begenadigde gelovigen, zo is dit zien op twee manieren op te vatten:

1. Of een gelovig zien hier in de tijd.
2. Of een onmiddellijk zien hiernamaals in de heerlijkheid.

Want men moet zeggen, dat waarlijk het genadeleven hier en het leven der heerlijkheid hiernamaals, wezenlijk bestaat en zijn enige vergenoeging en voldaanheid heeft en vindt en eeuwig hebben zal, in het zien van deze Koning in Zijn schoonheid. Al het bidden en wensen daarom, en het uitzien van de Bijbelheiligen, stemmen daarin overeen, dat zij Hem zien mochten; en kregen zij daar iets van door genade, dan was hun ziel voldaan, verheugd; ja, gesterkt en lovende. Zie een Jakob, Gen. 32:30: "En Jakob noemde den naam dier plaats Pniël: Want, zeide hij, ik heb God gezien van aangezicht tot aangezicht (en dit was deze Koning, de Verbonds-engel), en mijn ziel is gered geweest." Mozes" verzoek en bede was, Ex. 33:18-20: "Toon mij nu Uw heerlijkheid." En David, Ps. 63:3: "Voorwaar, ik heb U in het heiligdom aanschouwd." Wat nu? Vers 4: "Want Uw goedertierenheid is beter dan het leven; mijn lippen zouden U prijzen." En gaan wij de heiligen in het Nieuwe Testament na, hoevelen zouden wij daar niet vinden die hierin overeenstemmen? Zie alleen de Godvruchtige Simeon, Luk. 2:29, 30: "Nu laat Gij, Heere, Uw dienstknecht gaan in vrede, naar Uw woord; want mijn ogen hebben Uw Zaligheid gezien." En de apostel zegt, Hebr. 2:9, zowel van zichzelf als van al de gelovigen: "Wij zien Jezus met heerlijkheid en eer gekroond."

Ja, nadat de gezegende Heere Jezus uit de doden heerlijk was opgestaan: elkeen Zijner

liefhebbers en vrienden waren niet tevreden voordat zij Hem gezien hadden: een Maria verliet het graf niet, al wenende, voordat zij Hem, haar Heere en Meester had gezien; de Emmaüsgangers werden niet gered van hun onverstand en ongeloof, voordat Jezus Zichzelf aan hen openbaarde. De elf discipelen desgelijks, alsook een in het ongeloof diep gezonken Thomas, Luk. 24; Joh. 20. Naarmate nu dit zien in geloof klaarder, geloviger en meer van nabij en bestendiger genoten wordt, is een begenadigde voldaan en verruimd in en met God en Christus als zijn zielverzadigend Deel, en het is: "Nevens U lust mij ook niets op de aarde," Ps. 73:25.

En wat zal de staat der heerlijkheid anders zijn en uitmaken dan een onmiddellijk, bestendig en onafgebroken zien van de Heere Jezus als de oneindige, verheerlijkte Koning in Zijn onbegrijpelijke schoonheden en luister, en in Hem de Drie-enige, volzalige Verbonds-God? Zie 1 Joh. 3:2. Openb. 22:4; Ps. 17:15: "Ik zal Uw aangezicht in gerechtigheid aanschouwen, ik zal verzadigd worden met Uw beeld, als ik zal opwaken." En daarom: zodra de Geest Gods in het hart der uitverkorenen begint te werken, dan verheerlijkt Hij Christus, dien Koning, door zulke zielen zoveel van Jezus' schoonheid te ontdekken dat zij op Hem verlieven en begerig worden om Hem te zien. Dit blijkt onder andere uit de afgelezen woorden, waarin wij vinden zeer begerige en vragende onderwerpen, om de Heere Jezus te mogen zien.

Ach, dat dit woord onder de zalige en almachtige medewerkende genade van Christus' Geest een middel mocht zijn ten zegen voor ons aller zielen, naar stand en weg. Dat nog onbekeerden achteraf leerden uitroepen: "Met het gehoor des oors heb ik U gehoord, maar nu ziet U mijn oog. Daarom verfoei ik mij, en ik heb berouw, in stof en as," Job 42:5, 6; en dat vragende en zoekende zielen mochten ondervinden wat het is als een ziel zeggen kan: "Dat is de stem mijns Liefsten, zie Hem, Hij komt, kijkende uit de vensteren, blinkende uit de traliën," Hoogl. 2:8, 9; en dat Gods ware kinderen stof vonden om uit te roepen bij vernieuwing: "Gij, God des aanziens, heb ik ook hier gezien naar Dien Die mij aanziet?" Gen. 16:13. Joh. 12:21b:

"Heer, wij wilden Jezus wel zien."

Wij zullen in deze woorden letten op twee zaken:

I**. Op de onderwerpen die hier voorkomen.**

II. Op het verzoek dat zij voorstellen.

I. De onderwerpen die hier voorkomen

Betreffende het eerste: de onderwerpen die hier begerende en vragende voorkomen naar en om Jezus, zijn volgens het 20e vers Grieken, die zich uit een godsdienstig oogmerk op dat moment te Jeruzalem bevonden, namelijk om bij gelegenheid van het aanstaande Paasfeest (zijnde één van de drie grote feesten der Joden, door de Goddelijke Wetgever onder hen ingesteld) de God Israëls te aanbidden. Deze mensen waren in hun landaard en natie veelzins geen domme, ongeoefende en onwetende mensen; nee, maar volgens de taal des apostels, zo was hun lust en genegenheid veelszins werkzaam, om wijsheid na te jagen en te zoeken, zie 1 Kor. 1:22. Terwijl deze mensen in de weg van Gods voorzienigheid zich dan nu te Jeruzalem tot een godsdienstig einde bevonden, zo geschiedde het dat juist de Heere Jezus, Die grote en wonderbare Gods-Profeet in Israël, zo krachtig in werken en woorden voor God en al het volk en Die door Zijn veelvuldig goeddoen en leer en ongehoorde wonderwerken door het ganse Joodse land, zo'n grote naam verkregen had; dat Die nu zo naar Jeruzalem opkwam van Bethanië, in en met zo'n plechtige intrede, onder het zo blijde gejuich en geroep der scharen, vs. 12, 13: "Gezegend is Hij Die komt in den Naam des Heeren, Hij Die is de Koning Israëls!" met bedrijf van meer

andere vreugdetekenen, onder een toevloed van een zeer grote menigte mensen.

Hierdoor vinden zij zich opgewekt en aangedaan en vol begeerte om deze zo wonderbare Profeet en man Gods, de Heere Jezus, meer van nabij te zien en te ontmoeten, en slaan daartoe een geschikte weg in, zo zij menen, om hun sterke begeerte voldaan te krijgen; dat zien wij in het eerste gedeelte van ons tekstvers: "Dezen dan gingen tot Filippus, die van Bethsáïda in Galiléa was," zijnde één van des Heeren Jezus' geliefde apostelen.
Zie vrienden, ware begeerte der ziel maakt werkzaam en doet van de gepaste middelen gebruik maken. Ach, was het heden zo met onze zielen.

En deze, zegt de tekst, *baden zij*, dat is: zij verzochten hem zeer ootmoedig en ernstig en met aandrang, vriendelijk en aanhoudend, om aan hen de weg te banen, ten einde zij de begeerte van hun hart mochten verkrijgen.

Laat ons uit het gedrag dezer mensen leren, dat zodra de Geest Gods enige zielen waarlijk verlegen en begerig maakt, zo verkiezen zij aanstonds zodanige middelen en zodanige vromen en leraars die hun de weg naar Jezus kunnen aanwijzen. Zware wettische voorstellingen helpen hun zielen niet. Zodanigen, die hen in de plichten zoeken te verwarren of hun ziel willen voeden met hoop op hun gestalte, begeerte, tranen, oprechtheid, welmenend zoeken, enz. als gronden van vrijmoedigheid, daar sluit hun hart onder toe, dat kan hun ziel niet helpen; ja, daar willen zij voor wachten om toch niet nevens het fundament van de Goddelijke Heere Jezus op iets hoegenaamd te bouwen; maar die hen naar Jezus komen te leiden en de aanbieding des Evangelies hen voordragen en hun ongeloof daaraan en ook hun onwilligheid des harten omtrent Christus' komen aan te tonen, om hen zo waarachtig te ontbloten tot aan de fundamenten toe, en die hen vervolgens de soevereine aangeboden liefde van de Heere Jezus en Zijn genaderijke roeping tot zondaren, en ook bijzonder aan hen, als goddelozen en hopelozen in zichzelf, komen te ontdekken. Ach, met een vlieden van alle andere leidslieden, gaan zodanige zielen tot die Filippussen heen, onder een biddend verlangen. Ach, mocht ik Jezus eens zien en Zijn aanbod der genade aan mij, mij onzalige, eens met volle overreding en toe-eigening kunnen geloven. O, als zulke mensen zo'n middel mogen aantreffen, o, wat is dat niet wel, als koud water op een vermoeide ziel en zij kunnen soms wel de dagen tellen wanneer hun weer dezelfde woorden des levens zullen verkondigd worden.

Maar hier moet ik nog deze vraag doen, te weten: *waarom gaan deze zo begerige zielen niet rechtuit naar de Heere Jezus; Die is immers zo vriendelijk omtrent ellendigen en allen die maar tot Hem komen?* Al was het zelfs ontijdig, ja, bij nacht, gelijk Nicodémus deed, Joh. 3, de Heere Jezus sprak immers evenwel met hem zulke hoge en Goddelijke zaken; waarom doen deze Grieken ook niet zo? Waarom slaan zij zo'n gehele omweg in, zoals wij hier in zien, vers 21, en daarop is het weer, vers 22: "Filippus kwam en zeide het Andréas." Nogal meer uitstel en menselijke middelen gebruikt?
Mogelijk kwam zulks onder andere uit onkunde omtrent Jezus' vriendelijkheid en goedheid, want immers de Heere Jezus is weldra te bewegen om vragende en zoekende zielen gehoor te verlenen. Hij wacht toch om genadig te zijn en wil zelfs vóór men Hem vraagt wel antwoorden en de ziel met genade voorkomen. O, hoe menigeen ondervond dit niet wonderlijk in des Heeren Jezus' omwandelen op aarde; zie alleen maar hoe wonderdadig die weduwe dat ondervond, Luk. 7:11-15. O liefhebbende, o medelijdende Heere Jezus, o Goddelijk Voorbeeld in liefde en ontferming omtrent ellendigen. O, hoe redeloos is het niet om harde gedachten in zich te voeden en te laten vernachten omtrent Christus. O, dat is een rechte vrucht van het rampzalig zondenkwaad, het helse ongeloof.

Maar hierin vind ik juist het dwalend gedrag van vele oprechte, vragende en zoekende zielen terecht afgebeeld, die vaak in haar zoeken zo veel omwegen gebruiken om tot Jezus en

een genadegezicht van Hem te komen; zij lopen vaak zo tot deze en die Filippussen, zelfs met een afgodisch vertrouwen op die en die middelen, en zie, de Heere Jezus is jaloers over Zijn eer, en dit is soms de reden dat zij zo in de geestelijke geboorte als blijven staan. Ja, waren sommigen niet zo dwaas dat zij uit te veel liefde tot deze of die knecht Gods bij zichzelf bepaling en verkiezing gaan maken om door en onder juist zijn boodschap, en onder geen andere, Jezus te willen zien; dat is een stoute zonde waarover zodanigen achteraf nog wenen zullen moeten voor God en Jezus, Die hun nadrukkelijk toeroept: Zal men voor de Levende de doden vragen? Gij zult geen andere goden voor Mijn aangezicht hebben. "Wie is dan Paulus, en wie is Apollos, anders dan dienaars," 1 Kor. 3:5-7.

Maar u, die uit onkunde en dwaling het soms teveel van de middelen verwacht, en bij de Filippussen zoekt om Jezus te vinden, o wij raden u, zoekende zielen: o, gaat toch onder een afhankelijk getrouw middelgebruik rechtuit naar Jezus zelf. O Hij, de Koning van Israël, is een goedertieren Koning, Die betuigd heeft dat Hij gekomen is om te zoeken en zalig te maken dat verloren is; Die gezegd heeft: "Die tot Mij komt, zal Ik geenszins uitwerpen," Luk. 19:10; Joh. 6:37. En daarom zegt de apostel: "Laat ons dan met vrijmoedigheid toegaan tot den troon der genade," enz., Hebr. 4:14-16.

Maar dan hebben wij ook wel dit in acht te nemen en hier te leren van de Grieken, die zekerlijk veel gehoord hadden van de Heere Jezus, dat zij zichzelf daarmede niet voldoen konden; nee, zij wilden Hem zien. Even zo is de toestand van een ware ontdekte en heilzoekende ziel: zij mag veel van Jezus gehoord hebben en nog horen, dat is haar aangenaam en het maakt veel meer haar begeerte vurig gaande en verlangende naar en om Hem, en het is: "Och, of ik wist, dat ik Hem vinden zou! Ik zou tot Zijn stoel komen," Job 23:3. Maar echter, zonder tot het dadelijk zien van Jezus te komen in geloofsaandeel voor zichzelf, kan zo'n ziel zich niet tevreden stellen. O nee, maar zij moet ook deel hebben aan de belofte, Jes. 33:17: "Uw ogen zullen den koning zien in zijn schoonheid." En Joh. 14:21: "Ik zal Mijzelven aan hem openbaren." Dan alleen kunnen zulke zielen zeggen: Het is nu genoeg, terwijl zij dan betuigen kunnen met Thomas: "Mijn Heere en mijn God," Joh. 20:28; en met de bruid, Hoogl. 3:4: "Ik vond Hem, Dien mijn ziel liefheeft,"

En zeker, dit is een aller duidelijkst kenmerk van het ware zoeken naar Jezus, daar het zoeken dat niet recht uit God is het wel stellen kan als men maar zoekt, of men Jezus ziet of niet, stellende zo het zoeken tot zijn Jezus en tot een grond van hoop. O arme, verdwaalde mensen, die zo handelen! O, ik vrees: gij waart nog nooit waarachtig ziek of arm en ontbloot voor Christus, en zou, wanneer u zo blijft, schipbreuk voor uw ziel lijden, zie Joh. 15:6. En is het u om waarheid in uw binnenste te doen: vliedt alle zodanige mensen, wie zij zijn mogen, die uw ziel daarmede zonder grond in Christus te hebben, troosten of bouwen willen. O, hun bedrog is leugen; Jezus moet uw Vrijstad, uw Losser zijn; ja, Die alleen. Het is daarom zo nadrukkelijk, Jes. 45:24, 25: "Gewis, in den HEERE zijn gerechtigheden en sterkte; tot Hem zal men komen," enz. En de Heere Jezus zegt Zelf ook, Matth. 11:28: 'komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven." Buiten Hem toch is geen ware rust; de troost der ziel die zal wel komen, als men maar eerst recht verzoend en genezen is in de geloofsvereniging met Jezus door de Heilige Geest, langs de weg van een verlegen droefheid naar God en om Christus, want die allen, en ook die alleen, die in de Zoon Gods geloven hebben het eeuwige leven, Joh. 3:36.

II. Het verzoek dat zij deden

Laat ons nu voortgaan: wij zien dan in onze woorden dat deze mensen hun ernstige verzoek aan de apostel Filippus openleggen, zeggende: "Heer, wij wilden Jezus wel zien."

A. Zij benoemen de apostel "heer," dit woord komt hier voor, gelijk dikwijls in Gods Bijbelwoord, als een woord van burgerlijke beleefdheid en hoogachting voor zijn meerderen die men aanspreekt, waaruit wij ten duidelijkste zien dat deze mensen zeer bescheiden en beleefde mensen geweest zijn, die hoge achting hadden voor ware Godzaligen en voor de discipelen en gezanten van de Heere Jezus, omdat zij Zijn vrienden en gezanten waren.

1. Hieruit willen wij dit wederom opmerken, en ach, mochten sommige Godvruchtigen het eens leren opmerken en door genade leren beoefenen, te weten: dat het ware christendom niet gelegen is in een ongemanierde onbescheidenheid, stijve houding en onbeleefdheid omtrent zijn naasten. O nee. En waarlijk, sommige ware Godzaligen nemen door onkunde en dwalende bevatting in dezen, veel sieraad van het christendom weg, doordat zij in hun omgang zo weinig bescheidenheid en beleefdheid vertonen en beoefenen en zich stuurs en onvriendelijk gedragen, menende als zij anders deden dat dan hun hart van God zou afraken en zij meer los, indrukloos en ijdel worden en te veel tonen zondige gemeenschap te hebben met onbekeerde mensen. Maar nee, vrienden, meent niet dat vriendelijkheid en beleefdheid en eer te geven die gij eer schuldig zijt, u los en indrukloos zal maken; nee, integendeel: hierdoor zult gij zelfs meer het beeld van uw Heere en Meester Jezus, dat vlekkeloze Verbondshoofd, vertonen, Die alleszins zo vriendelijk was, en zo zult gij ook Zijn gebod en bevel betrachten, Filipp. 4:5: "Uw bescheidenheid zij allen mensen bekend."

2. En laten toch ook de dienstbare deze vermaning en wil Gods ter harte leren nemen, om die te betrachten, en vooral de zodanigen die voorgeven dat zij vroom zijn of het ook waarlijk zijn, om toch hun meerderen en hun heren en vrouwen met alle vrees onderdanig te zijn, volgens Petrus" woord, 1 Petrus 2:18. En dan veel meer, als de Heere het in Zijn voorzienigheid verwaardigt, dat zij dienstbaar mogen zijn aan gelovige heren en vrouwen, die hen niet alleen hun brood geven maar hun ziel veel voor Christus' voeten nederleggen en voordragen; die hebben zij alle eer waardig te achten en ook dadelijk hen te geven, volgens des apostels bevel, 1 Tim. 6:1-4. Ach, dat vele dienstbaren dit ter harte namen, die dit zo zondig verzuimen en zo dikwijls oorzaak zijn, dat de Naam Gods en Zijn volk door hun gedrag gelasterd wordt door de onbekeerden.

3. Verder merk ik ter lering nog op uit het gedrag dezer Grieken in het ontmoeten van de apostel Filippus, met zoveel hoogachting om zijn apostolisch ambt en wegens zijn Godzaligheid en betrekking op de Heere Jezus, dat ons ook altijd betaamt voor ware Godzalige gezanten van de Heere Jezus hoogachting en liefde te hebben en te oefenen, zowel om hun genadebetrekking op God en Christus, als om hun werks wil, volgens Hebr. 13:7; 1 Thess. 5:12, 13; want waarlijk: ware Godzalige leraars zijn zeer weinig, en daarom dubbele eer waardig.

B. Het verzoek van deze Grieken is nu: *Wij wilden Jezus wel zien*. Men zou hier mogen vragen uit wat beginsel toch dit verzoek van deze mensen wel mag gevloeid hebben? Men kan hierop antwoorden:

1. Misschien wel uit weetgierigheid of nieuwsgierigheid, vindende zich wegens al die verbazend gehoorde geruchten van Christus begerig om de Heere Jezus van nabij te zien en te ontmoeten en met Hem dus zeer van nabij te kunnen spreken en handelen, wegens het stuk van Zijn Messiasschap en de ware godsdienst die Hij leerde en om zo in hun eigen persoon bevinding te hebben van Zijn zo wonderbare wijsheid en verheven lering der vrije genade. Dan zouden deze Grieken maar hebben gehandeld als weleer Scheba's koningin in zeker opzicht, die daarom tot Salomo kwam om zijn wijsheid zelf te horen, 1 Kon. 10. Of als weleer Nicodémus deed, Joh. 3.

2. Of het zal hun gevloeid hebben uit een heilbegerig en Godvruchtig beginsel, gevoelende hun zielen innig begerig, om bij ondervinding gewaar te worden dat deze Jezus

waarlijk de lang beloofde en verwachte Verlosser en Heiland der wereld was en het beloofde Heil der heidenen, zowel als der Joden, en dus de God van volkomen zaligheid, Jes. 25:9, en om zo ook een zalig deel in die zaligheid te verkrijgen met al het volk Gods. Want evenwel alles wat zij van deze zo wondere Goddelijke Profeet gehoord hadden, was rondom Goddelijk en wonderlijk, en ook dat zeldzaam wonder dat zij nu nog weder van Hem hoorden getuigen van en door zo'n grote schare, volgens vs. 17, die eenparig betuigden dat Hij een dode, ja, al riekende Lazarus uit de doden opgewekt had en uit zijn graf zo Goddelijk geroepen; ja, dat diezelfde man met Jezus wederom een aangename liefdemaaltijd had gehouden, en Jezus met hem. En deze opwekking van Zijn geliefde vriend Lazarus was wel de grootste oorzaak dat hier thans zo'n menigte tezamen was volgens vs. 18, alsook dat er zo'n overgrote vreugde en gejuich onder de schare was, vs. 12, 13.

Maar hadden deze mensen een heilbegerig gemoed om de Heere Jezus te zien en te ontmoeten tot heil van hun zielen, er was echter, zo het mij toeschijnt, zeer veel gebrek in hun begeren, want uit des Heeren Jezus' bijzonder en nadrukkelijk antwoord, vs. 25, 26, schijnt het dat zij als Nicodémus nachtdiscipelen waren en met veel bevreesdheid voor de Joden aangedaan, willende juist zo openbaar niet bekend zijn dat zij met Jezus verkeer zochten, en daarom hebben zij mogelijk niet Jezus Zelf, maar Filippus zo van terzijde aangesproken, opdat zij Jezus zo eens alleen en bijzonder mochten zien en ontmoeten en dus te vrijer met Hem onderhandelen en spreken konden.

Maar al was dit nu alzo dat deze vragende Grieken nog verkeerd bezig waren in hun gemoedsbestaan, hoe behandelt echter de apostel Filippus deze vragende mensen? Hij toont aanstonds zijn volvaardigheid om hen tot hun zielenheil behulpzaam te zijn en hen bij Jezus te brengen. Ja, het schijnt dat hij, om zijn verzoek meer kracht bij te zetten, de apostel Andreas hiervan kennis geeft, om hem zo tot zijn medehulp in dit zijn verzoek bij Jezus te hebben en zo tezamen eenhartig dit verzoek der Grieken aan Jezus voor te dragen, hetwelk zij dan ook doen, vs. 22.

Uit deze handel van Filippus kan men ter beoefening van Gods ware knechten en kinderen deze drie dingen aanmerken, zo wanneer hen vragende zielen naar en om Jezus ontmoeten, al was zelfs hun vragen zeer verward en soms nog zo recht niet als men denken mocht dat het wel behoorde te zijn, als men maar oprechtheid bespeurt:

1. Dat zij de zodanigen niet stug en liefdeloos of meesterachtig moeten behandelen, veel minder hen voor het hoofd te stoten en af te wijzen en alzo de Geest van Christus te bedroeven en tegen te werken en die zielen alzo af te schrikken van des Heeren weg en volk. O nee, maar veeleer te zien op des Heeren Jezus' voorbeeld, Jes. 42:2, 3, en hier op het gedrag van Filippus en andere apostelen. O, laat ons dit najagen en nadien kan men dan meer getrouw die zielen behandelen, naar haar toestand het vordert.

2. Dat zij ook moeten doen als hier Filippus: de noden en begeerten van zodanige onderwerpen veel naar Jezus te brengen en hun gezegden aan Jezus bloeit te leggen.

3. Het soms ook al te doen met andere mede-godzaligen, die als te hulp nemende en dus met overeenstemmende gebeden, verzoeken voor zodanige zielen bij Jezus te doen. O, wat zegen en liefde zou er dan niet onderling meer in de Kerk Gods heersen en ondervonden worden, volgens Ps. 87:5-7.

Maar wat een gunstig antwoord, zou men denken, zullen nu deze vragende mensen door Filippus toch ontvangen en welk een vrije toegang zullen zij tot de gezegende en zo oneindig ontfermende Heere Jezus, die Goddelijke Hogepriester, toch genieten, Die vol medelijden omtrent zoekende en vragende zielen is en die betuigd had, Joh. 6:37: "Die tot Mij komt, zal Ik

geenszins uitwerpen." Maar o, wondere en vreemde handeling van de Heere Jezus: Hij geeft niet eens antwoord op de vraag en het verzoek van Filippus en Andreas, Zijn twee geliefde apostelen. Ook lezen wij hier niet het minste dat Hij hun begeerte voldoet en Zichzelf aan hen te zien geeft. Ondertussen schijnt het alleen dat de Heere Jezus hun verzoek nog een geruime tijd wil uitstellen, tot na Zijn dood en verheerlijking volgens vers 22 en 24. En dan zou het gelovig zien van Jezus en de toepassing der heilvruchten van Zijn dood ook aan de Grieken en heidenen gegeven worden, zie vs. 32, 33; Joh. 11:51, 52. Hier moet ik dan over dit niet antwoorden van Jezus aan deze vragende mensen, deze vraag doen: Hoe kan men dan tevergeefs naar Jezus vragen en zoeken en daarmee vruchteloos en beschaamd uitkomen? Wij antwoorden met en naar Gods dierbaar Woord: als het vragen en zoeken in waarheid geschiedt, O nee, volgens Jes. 45:19; Hebr. 11:6; Jer. 29:12, 13, dit zijn de waarachtige woorden Gods die niet feilen zullen.

Maar de Heere Jezus laat Zich juist altijd niet aanstonds zien en vinden. Want:

1. Al is een ziel dikwijls waarlijk begerig, ja, vurig begerende naar en om de gezegende Heere Jezus en om Hem in het geloof te zien en te ondervinden, zo is het echter daarom altijd des Heeren Jezus' tijd nog niet om Zichzelf dan zo aanstonds te ontdekken aan die ziel, maar het behaagt Hem soms Zich nog verborgen te houden, zo zien wij het in Hoogl. 5:6; Joh. 20:11
2. Het zoeken is dikwijls te bepaald en te haastig, niet recht onderworpen en vol eigen drift. Nee, de Heere woont in geen storm, maar in het suizen van een zachte stilte en wil Zich ontdekken in een vragend, lijdzaam, God-eerbiedigend, zwijgend, heilbegerig gemoed, Ps. 27:14; 62:12.
3. Al schijnt de Heere Jezus voor vragende zielen tijdenlang Zich als doof te houden en hun verzoeken en smekingen tot voldoening van hun gemoed niet te geven, maar integendeel, alhoewel dezelve waarlijk goed, naar Zijn wil en Hem behaaglijk zijn, Zich echter verborgen en stil voor de ziel te houden, zo hebben dan de zodanigen te geloven dat de Heere Jezus geenszins omtrent hen zo handelt om hen voor altijd de begeerde zaken te onthouden. O nee, maar om op Zijn eigen en bekwame tijd de gelovige begeerten dadelijk te geven en te vervullen en zo achteraf te doen uitroepen, volgens Jes. 45:15: "Voorwaar, Gij zijt een God Die Zich verborgen houdt, de God Israëls, de Heiland," en met David te doen juichen, volgens Ps. 40:2: "Ik heb den HEERE lang verwacht; en Hij heeft Zich tot mij geneigd en mijn geroep gehoord." O, de Heere vertraagt Zijn belofte niet, alhoewel het ongeloof zulks wil opgeven, 2 Petrus 3:9. Hij is toch de Verhoorder des gebeds.

En de volwijze Goddelijke Heere Jezus gebruikt dan dit niet antwoorden tot deze einden:

1. Om Zijn vrijmacht te tonen en hen daaraan te leren onderwerpen.
2. Om de zielen meer klein en ootmoedig te maken.
3. Om te leren aanhoudend in het gebed te zijn en Hem aan te kleven.
4. Om de oprechtheid en waarheid der begeerte aldus te beproeven en meer openbaar te doen worden.
5. Eindelijk handelt de Heere Jezus ook zo om Zijn volk meer af te leiden van het zienlijke en gevoelige, aangezien men daar soms teveel gewicht aanhangt en er teveel zijn grond van maakt, al meent de ziel dit zo niet. Nee, de Heere Jezus wil Zijn volk leren te geloven zonder gevoelig zien; dat tegen ons ongelovig en wantrouwend gemoed zo gans moeilijke, ja, strijdige werk, omdat men doorgaans naar en om tekenen vraagt. Dit is echter een weg, zo betamend, zo nodig, ja, nuttig voor de ziel en Gode verheerlijkend, als men door geloof mag staan en wandelen met en voor de Heere. En wat vindt en heeft het geloof niet al gronden? Zowel in Gods deugden, als in de Middelaar, in het volle heilverbond, ja, in de gehele rol van Gods

dierbaar Woord. En daarom: al vertoeft de Heere, men moet Hem dan zoeken te verbeiden; want Hij zal Gewis komen; het geloof moet daartoe zien op des Heeren Jezus' handeling met een Kananese vrouw, Matth. 15:22-28 en met Zijn zo zeer geliefde vrienden Martha, Maria en Lazarus, Joh. 11. Trouwens: "Zou Die het oor plant niet horen? Zou Die het oog formeert, niet aanschouwen?" O gewis, Ps. 94:9. O, hoe dikwijls laat de Heere Jezus niet ondervinden aan Zijn volk hetgeen er staat, Hoogl. 6:12: "Eer Ik het wist, zette Mij Mijn ziel op de wagens van Mijn vrijwillig volk." En Ex. 3:7: "Ik heb zeer wel gezien de verdrukking Mijns volks en heb hun geschrei gehoord," enz. En dan moet de ziel vele malen achteraf uitroepen: "Gij hebt vanwege Uw gansen Naam Uw woord groot gemaakt," Ps. 138:2. En daarom hebben Gods kinderen veel te leren en zichzelf voor te stellen, dat hier in deze woestijn en in dit vreemde land het altijd de wil Gods niet is om aan Zijn volk een voltroostelijk, zalig gezicht van Jezus te doen genieten. O nee, maar dan, en dan alleen als het Zijn volwijze tijd en welbehagen is en dat is doorgaans dan:

1. Of in de eerste overgang tot, en de zalige ondertrouw met Jezus, Ez. 16:8.
2. Of als zij na veel zielstrijden zo eens weder in het heiligdom geleid worden, Ps. 73:17.
3. Of als het eens een tijd van veel nabij leven met Jezus is, Hoogl. 3:11; Jes. 66:13, 14.
4. Of ook dan, wanneer er een zeer langdurige proefweg voor handen is, als met Jakob, Gen. 28.
5. Of ook nadat men zich lang in een proefweg bevonden heeft, Gen. 32:24-30.

Maar wij hebben ook zo dadelijk opgemerkt dat bij het niet rechtstreeks antwoorden van de Heere Jezus op het verzoek van deze mensen, echter zijn antwoord aan Andreas en Filippus, vs. 23, 24, zodanig was, dat zij daaruit konden opmaken dat er nog enige tijd moest verlopen eer zij de begeerte hunner harten zouden deelachtig worden, en dat zulks eerst zou geschieden na de dadelijke volvoering van Zijn borglijden, dood en hemelvaart; dan zouden zij een gelovig en zielszaligend zien van de Heere Jezus ondervinden, vs. 32. Want nu was des Heeren Jezus' zending en komst nog maar alleen "tot de verloren schapen van het huis Israëls," Matth. 15:24, Maar na Zijn dood en hemelvaart, dan zouden ook vervuld worden de Godsspraken en beloften, Mal. 1:11; Ps. 72:8-17, en daaronder zouden dan ook de Grieken gevonden zijn, voor wie Hij zou worden "de Kracht Gods en de Wijsheid Gods," 1 Kor. 1:24.

Laat ons dan hieruit opmerken en leren; het mocht zielen die onder veel verzoekende aanvallen des satans leven met betrekking tot de Persoon en het Messiasschap van de Heere Jezus nog nuttig zijn, alzo wij zeer wel weten hoe de duivel kan inwerpen: Zo de Heere Jezus de Zoon van God is, waarom worden er dan zo weinig mensen bekeerd? Het had Hem toch maar één woord gekost?

1. Dat het doeleinde van des Heeren Jezus' komst op deze aarde in het vlees niet voornamelijk was om de mensen de bekering en het geloof in Hem dadelijk deelachtig te maken, maar om het grote verlossingswerk teweeg te brengen en uit te voeren, volgens de eeuwige raad en zo veel langdurige beloften Gods, van Gen. 3:15 af tot Mal. 4 toe; en om Zichzelf als het voorgekende Lam Gods door de eeuwige Geest onstraffelijk aan God Zijn Vader op te offeren en zo een eeuwige gerechtigheid aan de dag te brengen en te worden de Heere onze Gerechtigheid.

2. De grote menigte en oogst der uitverkorenen uit Joden en heidenen, die van de Vader in de eeuwigen raad des vredes aan de Zoon om te verlossen en te zaligen gegeven waren, moesten ook naar die eeuwige raad, eerst na des Heeren Jezus' dood, opstanding en hemelvaart en na het uitstorten van de Heilige Geest, door de dienst der apostelen en de verkondiging des

Evangelies dadelijk werkelijk worden toegebracht, volgens hetgeen in Joël 2:28, 29 en elders door de profeten voorzegd en beloofd is.

3. Het is eigenlijk het huishoudelijk werk des Heiligen Geestes om de uitverkorenen en gekochten dadelijk te vergaderen, te wederbaren en zaligmakend toe te brengen tot de gemeenschap van de Heere Jezus door een waarachtig geloof, en door Hem tot God. Daarom is Hij als de Geest des Vaders en des Zoons daartoe beloofd en verworven, zie dit in Hand. 2:10; Rom. 8 en elders. Ja, de Geest Gods is het die levend maakt en het genadewerk en nieuw leven in de ziel der uitverkorenen werkt, voedt en onderhoudt en eens volmaken zal, zie Joh. 16:8, 13; Joh. 14:16-18; Hand. 1:8; Matth. 3:11.

Dit is dan ook de reden waarom onder al die Goddelijke hemellessen van de Heere Jezus zoveel minder mensen bekeerd en toegebracht werden dan naderhand door de prediking der apostelen, omdat Jezus eerst, volgens Jes. 53:10, Zijn ziel Zich tot een schuldoffer moest stellen, en daarna zou Hij zaad zien en zou Jes. 54:1-3 vervuld worden benevens andere Godsspraken en beloften, aan de Kerk des Nieuwen Testaments gedaan.

Komt vrienden, laat ons hieruit opmerken dat de Heere ook in de genade alles werkt naar de raad Zijns willens, Ef. 1:11, en dat men ook naar die raad Gods en op Gods eigen tijd ook tot een erfdeel wordt in Christus; namelijk: die tevoren verordineerd zijn van en door God den Vader, om tot prijs Zijner heerlijkheid gesteld te worden. En zo wordt in de bedeling der tijden alles wederom tot één vergaderd in Christus, "beide wat in de hemel is en wat op de aarde is," Ef. 1:10. Dus, dan heeft men wel op te merken dat zowel de genadetijd wanneer, als de genademiddelen waardoor en de werktuigen door welke de Heere Jezus Zijn gekocht volk tot Zijn zalige gemeenschap zal brengen, alle bij de Heere bepaald en vastgesteld zijn. Zie het zelf in die vrouw, Joh. 4; in die kamerling, Hand. 8; in Lydia en de stokbewaarder, Hand. 16; ja, ziet het Godzaligen, ieder in uw weg bevestigd. Hoe wonder was niet voor sommigen de Goddelijke voorzienigheid werkende, om uw ziel tot Zijn zalige gemeenschap te vergaderen? En veelszins: hoe onverwacht en wonderlijk van rondom? Ga dat maar na, om te betuigen met Hagar, Gen. 16:13: "Heb ik ook hier gezien naar Dien Die mij aanziet?" O, het is altijd: "Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde; daarom heb Ik u getrokken met goedertierenheid," Jer. 31:3; en dat op die tijd en langs die weg en wijze. O, aanbiddelijke raad en regering Gods!

Nu moeten wij overgaan om van nabij een weinig te zien wat het zo geheel begeerlijk, alwaardig en volzalig Al is dat een heilbegerige en naar Jezus vragende ziel al in de Heere Jezus ziet en vindt, wanneer zij door eeuwige genade die voldierbare Middelaar zien mag.

Vele Goddelijke zielsuitlokkende en zielsinnemende zaken en hoedanigheden vindt dan zo'n ziel in Hem te zien en te aanschouwen, maar wij zullen ons nu alleen inzonderheid bepalen bij deze zes volgende:

1. Zij ziet dan in Hem datgene dat Hem voor de ziel aanbiddelijk en ontzaglijk en diep eerbiedwaardig maakt, zoals Zijn waarachtige Godheid en Zijn eeuwige Zoonschap. Ja, dat leert zij, met het licht des Heiligen Geestes, dan in Hem waarlijk zien met geloofs-eerbied en verheffing, zodat zij betuigen met Ps. 89:8: "God is grotelijks geducht in den raad der heiligen, en vreselijk boven allen die rondom Hem zijn." Ja, zij ziet en erkent Hem in geloof als het Afschijnsel van 's Vaders heerlijkheid en "het uitgedrukte Beeld Zijner zelfstandigheid," Hebr. 1:3; "God boven alles te prijzen in der eeuwigheid," Rom. 9:5; verhogende Hem dan in hun hart als die Koning der eeuwen, de onverderfelijke, de onzienlijke, de alleenwijze God, Die toekomt eer en heerlijkheid, in alle eeuwigheid, Amen. O, wie hij zijn mag, wie Jezus zo nog in het geloof niet gezien heeft, die heeft Hem nog nooit recht gezien. Al de ware heiligen zien Hem zo in deze betrekking en verkeren en werken zo met Hem. Ja, was Hij geen God, was Hij de

natuurlijke en eeuwige Zoon van God niet, zo kon geen ziel Hem voor Jezus erkennen, hulde doen, noch aanbidden of zichzelf aan Hem toevertrouwen. Nee, het geloofsgezicht ziet Hem zo overal als Gen. 23:13; Gen. 32:24, 30; met Hos. 12:5, 6; Ex. 3:2, 7; ja, talloos in Gods Woord. Daarom is het, Ps. 48:15: "Want deze God is onze God, eeuwig en altijd; Hij zal ons geleiden tot den dood toe."

2. De ziel ziet datgene in Hem hetwelk al haar beschroomdheid, onvrijmoedigheid, ongeloof en vrees kan wegnemen en het hart in volle vrijmoedigheid kan opwekken en gaande maken in geloof en liefde omtrent Hem. Zij ziet Hem als Zijn aangenomen mensheid, in vereniging met Zijn Godheid, volgens Filipp. 2:7, 8. En dat Hij, o wonder, het geen roof geacht heeft Gode gelijk te zijn, als zijnde in de gestaltenis Gods, Filipp. 2:6 met Joh. 5:26; en dat Hij alzo geworden is de Immanuël, de Bloedvriend, de Losser, de Wetsvervuller van en voor Zijn gelovig volk; ja, de Oorzaak en God van volkomen zaligheid, haar HEERE Heere, bij Wien die ziel dan ondervindt uitkomst tegen alle dood, Ps. 68:21; Hebr. 7:25. O, hoe zalig is dit gezicht van Jezus! Ja, dus is Hij haar Man, haar Maker, de Jehovah der heirscharen en de Heilige Israëls, haar Verlosser; Die Zich niet schaamt hen Zijne broeders te noemen, Jes. 54:5; Hebr. 2:11.

3. Ook wordt in de Heere Jezus dan gezien datgene dat Hem als dat zalige Liefdesgeschenk des Vaders aan de uitverkoren, Maar in zichzelf verdoemelijke en verloren wereld, waaronder die ziel zich dan ook gevoelig vindt en erkent te zijn, noodzakelijk en oneindig begeerlijk maakt, als:

a. Zijn geboorte, zo vlekkeloos heilig, waardoor zij haar natuurlijke onreinheid bedekt vindt.
b. Zijn gehoorzaamheid, zo volkomen en het eeuwige leven verwervende.
c. Zijn lijden en borggerechtigheid, zo volwichtig en voldoende.
d. Zijn opstanding, zo overwinnende tot haar volle rechtvaardigmaking.
e. Zijn hemelvaart en ingaan met Zijn eigen bloed in het heiligdom, zo zegepralend haar eeuwig ten goede.
f. Zijn zitten aan 's Vaders rechterhand, als Koning en Priester op Zijn troon, haar zo verlustigend en tot heil strekkend.
g. Zijn steeds bediende ambten voor de troon, als een Bedienaar des heiligdoms, zo rondom zielszaligend.
h. Zijn wederkomst op Zijn verheerlijkte wolkentroon, als Rechter, Vrijspraak en Bruidegom, welke zijn zal in Hem zo verheerlijkende omstandigheden, Matth. 25:31, 32, en haar en al de uitverkorenen tot zo'n eeuwige luister, heerlijkheid en blijdschap, Openb. 19:6-9.

Want dan zal ten volle waarachtig bevonden worden dat "zij zullen ingaan in des Konings paleis," Ps. 45:16; en dat zij de Koning zullen aanschouwen, met de kroon waarmede Hem Zijn moeder kroonde op de dag Zijner bruiloft en op de dag der vreugde Zijns harten, Hoogl. 3:11. O, zalig gezicht! O, zalige verwachting! O, zalig erfgoed! O oneindig, volzalige en heerlijke Jezus; ja, U in dit alles te zien in het geloof doet een ziel met aandoenende berusting uitroepen: Het is genoeg, mijn Jozef leeft, mijn Jezus leeft, en Die heeft gezegd: Ik leef en gij zult leven. O, wat is niet de Heere Jezus in dit alles blank en rood, dragende de banier boven tienduizenden en daarom waardig om veel aanschouwd te worden. Ja, waardig dat men gedurig gelovig smeekt: O Goddelijke Geest, laat mij bij Uw genadelicht iets van Jezus zien, want in elk der gemelde zaken ligt een zee van genade en heil, als men die recht in en bij Jezus zien mag.

4. Ook is nog te zien in de Heere Jezus, voor een arm, ledig, ontbloot en heilzoekend gemoed:

a. Tegen alle noden en gebreken, een oneindige en onverminderlijke volheid, zie Spr. 8:21; Kol. 1:19; Kol. 2:3.

b. Tegen bange zielsbeschuldigingen en een drukkende last der zonde een geopende, zielreinigende fontein, Zach. 13:1.

c. Onder vele benauwde twijfelingen, kracht van inwonende zonde en een lichaam des doods, een volmaakte vrede, Ef. 2:14, 17, een geest der heiligmaking, rein water, licht, raad en sterkte.

d. Onder en tegen alle uit- en inwendige gevaren en eigen onmacht, een almachtige Goddelijke voorzorg, 1 Petrus 1:5; Deut. 33:3.

e. Onder ongelovige en moedeloze zielstoestanden, bemoedigende sterkte en opbeuring, Jes. 40:27, 28; Jes. 41:10, 13; Ps. 89:20.

f. Onder gebrek en krachteloosheid des gebeds, een volheid van geest, Jes. 61:1; Joh. 7:38, 39; en dat om te doen bidden met onuitsprekelijke zuchtingen, Rom. 8:26.

5. Nog vindt men ook in en bij de Heere Jezus, als men Hem in geloof ziet, een onbepaalde gereedheid en bereidwilligheid om Zichzelf aan behoeftige zielen mee te delen, Openb. 22:17; Jes. 55:1-3. O, dit recht gelovig te zien is een zielsuitlokkend en zaligend gezicht.

5. En ten laatste: in de Heere Jezus is te zien een aller-volmaaktste en in alles uitblinkende heiligheid.

a. Als een uitmuntend voorbeeld ter navolging, om te wandelen gelijk Hij gewandeld heeft, 1 Joh. 2:6.

b. Om deze heiligheid ook dadelijk door Zijn Geest in Zijn volk te werken en over te drukken, volgens Ez. 16:14; Jes. 60:19; Jes. 28:5. En dit laatste wordt teveel voorbij gewerkt en voorbij gezien en daarvan is het dat zo weinig vordering gevonden wordt in de ware evangelische Godzaligheid bij de oprechten. Ach, de Heere Jezus moet ons door Zijn Geest eerst in gedaante veranderen naar Zijn beeld ter navolging, dan worden wij als schapen die uit de wassteden opkomen en betonen gemaakt en gesteld te zijn tot roem der vrije genade, als een sierlijke kroon in de hand des HEEREN, Jes. 62:3.

Maar is dit alles nu waarlijk in de Heere Jezus te zien, en nog oneindig meer dan wij nu gemeld hebben, want wie kan al de heerlijkheden van de al-waardige Jezus afmalen; waar zal nu een geestelijke blindgeboren ziel, gelijk alle mensen van nature zijn, geestelijke zielsogen verkrijgen om Jezus zo in al dat zielszaligende te zien? En wie moet die schenken? Wij antwoorden: alleen God, als een God van oneindige ontferming, volgens Ps. 146:8: "De HEERE opent de ogen der blinden," en Jes. 35:5; en wel de Goddelijke Geest, Die al de voorwerpen van Gods eeuwige liefde direct bij hun levendmaking uit hun dode natuurstaat en bij de wedergeboorte geestelijke ogen schenkt, volgens Hand. 26:18: "Om hun ogen te openen, en hen te bekeren van de duisternis tot het licht, en van de macht des satans tot God. Opdat zij vergeving der zonden ontvangen, en een erfdeel onder de geheiligden, door het geloof in Mij." Zie ook 2 Cor. 4:6.

Hieruit leren wij dan duidelijk zien waarom onbekeerde, natuurlijke en burgerlijk godsdienstige mensen en belijders geen heerlijkheid in de Heere Jezus zien of zien kunnen; het is omdat zij nog geheel blind naar de ziel zijn, en "natuurlijke mensen, den Geest niet hebbende," Judas:19. O ellendige staat!

Ach vrienden, het is een aller-zekerst bewijs dat men nog een genadeloos mens is en onder Gods toorn ligt en leeft als men geen geestelijke zielsogen ontvangen heeft; want er is geen één waar begenadigde, klein of groot in de genade, of zij hebben zielsogen ontvangen om Jezus te zien. Mens, wat denkt gij dan van uzelf, die dit leest of hoort lezen, hoe is het met uw ziel voor God in dezen? O, oordeel toch recht van uzelf terwijl het nog heden is.

Hier valt nu de vraag: Wat zijn het voor ogen, waar men Jezus geestelijk, zielsvoldoenend en zaligend in het ware heiligdom mee zien kan? Wij antwoorden en zeggen:

1. Het oog van een geestelijk geheiligd verstand, volgens Ef. 1:17, 18.
2. Het oog van een geestelijk oordeel, Hoogl. 7:4: "uw ogen zijn als de vijvers te Hesbon, bij de poort Bath-rabbim;" zie de kanttekening.
3. Het zielsinnemend oog des geloofs, Hebr. 12:2; Hoogl. 4:9: "Gij hebt Mij het hart genomen, Mijn zuster, o bruid; gij hebt Mij het hart genomen met één van uw ogen;" en Ps. 25:15: Mijn ogen zijn geduriglijk op den HEERE.
4. Het doordringend en gewelddoende oog van geestelijke liefde, Hoogl. 6:5: "Wend uw ogen van Mij af, want zij doen Mij geweld aan;" Joh. 21:17: "Heere, Gij weet alle dingen, Gij weet dat ik U liefheb;" en Luk. 7:38.

Maar waarbij zal men dan weten en onderkennen kunnen of deze ogen waarachtige genade-ogen en dus zalige voortbrengselen van de Heilige Geest zijn? En hoe zal men dezelve kunnen onderscheiden van valse, bedrogen of scheelziende ogen die zich verdelen tussen Jezus en de wereld en op beide tegelijk willen zien en zo jammerlijk verloren gaan en uitteren zullen? Zach. 14:12.

Wat zijn dan de rechte hoedanigheden van deze waarachtige genade-ogen? Hierop antwoorden wij:

1. Dat het zeer eerbiedige ogen zijn, Job. 42:5: "Met het gehoor des oors heb ik U gehoord, maar nu ziet U mijn oog. Daarom verfoei ik mij." En Jes. 6:5: "Toen zeide ik: Wee mij, want ik verga, dewijl ik een man van onreine lippen ben, en ik woon in het midden van een volk dat onrein van lippen is; want mijn ogen hebben den Koning, den HEERE der heirscharen, gezien," met Joh. 12:41.
2. Het zijn altijd eenvoudige en oprechte ogen, Hoogl. 1:15: "Zie, gij zijt schoon, Mijn vriendin; zie, gij zijt schoon, uw ogen zijn duivenogen." O, hier is de oprechtheid en eenvoudigheid der ziel Jezus welgevallig.
3. Het zijn verlegen en beschaamde ogen, Luk. 18:13: "En de tollenaar van verre staande, wilde ook zelfs de ogen niet opheffen naar den hemel." O ja, dan als men Jezus ziet, is men met een Ezra beschaamd en diep ingezonken in zijn eigen zo walgelijk niet, Ezra 9:6.
4. Het zijn biddende, aanbiddende en wenende ogen, door gevoelige geraaktheid, ontzag en liefde omtrent de Heere Jezus. O ja, dan is het met gevoelig liefde-ontzag, Job 16:20: "Mijn oog druipt tot God;" en men heeft Jakobs overwinnend wapentuig, Hos. 12:5: "Hij weende en smeekte Hem." Maar het is dan zo'n wonderlijk liefdewenen.

Terwijl dit dan de ware hoedanigheden der ogen zijn van iedere ziel die Jezus waarlijk ziet, zo is het ook geheel onmogelijk dat zij tevreden of voldaan zouden kunnen zijn met alleen een verstandig beschouwend gezicht van Jezus, zonder enige weerslag op en gezegende omzetting van het hart. O nee, dat mag een onbekeerde doen, die alleen een verstand vol geesteloze begrippen van waarheden en van de letter van Jezus heeft en dus door zelfbedrog zijn ziel is verleidende, houdende de bevatting voor de zaak zelf; maar geen oprecht begenadigd mens houdt het voor zichzelf daarvoor dat hij recht iets van en in Jezus ziet, als het geen geloofswerkzaamheden en een uitleiding der ziel omtrent Hem uitwerkende is. Want:

a. Alle oprechten wensen Jezus te zien met een zielaanklevend, toe-eigenend en gebruikmakend zien, volgens Kol. 2:6, 7; Ps. 34:6. Kunnen zij daar niet komen, dan treurt en weent hun ziel en het is: "O HEERE, waarom staat Gij van verre? Waarom verbergt Gij U? Ps. 10:1.

b. Hun zien moet zijn onder werkelijke hoogachting en liefde voor en tot Jezus, veel meer als het gevonden werd in Scheba's koningin, wegens het zien van Jezus' voorbeeld, Salomo, 1 Kon. 10:5. Of het moet een zien zijn met een voldaan berusten in, en leunen met alles op Hem, Ps. 62:8, 9.

c. Hun zien moet zo zijn dat het aan hun ziel toebrengt een overdrukkende kracht van Jezus op en aan hen, en dus is het een zielheiligend zien, evenals een schijnende zon op een glas stralen geeft en doet geven, zie 2 Kor. 3:18, en dit vloeit hun toe uit kracht van Jezus' Hogepriesterlijke voorbede, Joh. 17:19, 22.

Wel, is dit dan alzo, gelijk het waarlijk is, dat het rechte zien van Jezus in de geest en in het geloof op zodanige wijze ondervonden wordt, en dat er die gemoedswerkzaamheden dan plaats hebben in die ziel? Waarlijk, naarmate dan een ziel Jezus gelovig mag zien, zo leeft zij bij en met God en is teder, geestelijk, verloochend, ja: bemoedigd, verruimd, wandelende voor Gods aangezicht en ondervindende dat God de Almachtige en Algenoegzame voor haar is, een Schild en Loon zeer groot, want dat kan dan in zo'n ziel niet ontbreken, Gen. 15:1; Gen. 17:1. O nee, maar zijn zielsbestaan, bevinding en betuiging zal zijn: "Maar mij aangaande, het is mij goed nabij God te wezen," Ps. 73:28.
Maar dan zullen de vruchtgevolgen van dit geloofszien van Jezus ook zeker verscheiden en gezegend moeten zijn en ter meerdere gewenning der ziel aan Jezus en de Drie-enige Verbonds-God. En Ja, gewis, het is alzo; want onder vele andere heeft het ook deze zes volgende heilrijke uitwerkselen en vruchten in de ziel, namelijk:

1. Ontvonkte genegenheden der geheiligde ziel naar en tot Jezus en ook soms hartstochtelijke aandoeningen, het is dan Ps. 18:2: "Ik zal U hartelijk liefhebben, HEERE, mijn Sterkte."

2. Een dadelijk afzien van alles. O, dan vergeet men volk en vaders huis; dan acht men alles drek en schade om de uitnemendheid van de kennis van Jezus Christus; dan is de maan (dat is: al het ondermaanse) licht geacht en onder de voeten, het is dan: "Nevens U lust mij ook niets op de aarde," Ps. 73:25.

3. Er is dan in de ziel een vasthouden en een innig kleven der ziel aan de kostelijke Heere Jezus, Ps. 63:9; Hoogl. 3:4: "Ik hield Hem vast en liet Hem niet gaan."

4. Een volvaardig, onbepaald overgeven van zichzelf in alles en tot alles, aan de Heere Jezus, zo ter gemeenschap met Hem als ter dienstbaarheid aan en voor Hem; het is dan: "Och HEERE, zekerlijk ik ben Uw knecht, ik ben Uw knecht, Gij hebt mijn banden losgemaakt," Ps. 116:16.

Bind mij door Uw liefdeband,
Onwederstandelijke Koning,
Maak dat mijn hart in liefde brandt
En mijne ziel zij Uwe woning.

En dit alles gaat gepaard met een gewillige onderwerping onder God; ja, het is dan geestelijk in die ziel als toen men Salomo andermaal koning maakte, 1 Kron. 29:22-24.

5. Er heeft dan in die ziel plaats een gevoelige onvoldaanheid, wegens de alleszins diepe onbekwaamheid die men vindt, om recht betamende tot verheerlijking en roem van de Heere Jezus en de Drie-enige Verbonds-God te leven en Hem rechte wederliefde te vergelden; het is dan: Waar zal een worm in 't stof, zo'n Koning mee vereren? Wat zal ik doen, o Mensenhoeder? Wat zal ik den Heere vergelden? Mijne goedheid raakt niet tot U.

6. Dan is er dadelijk in de ziel een gevoelig innerlijk verheffen en verhogen van Jezus, als de Alleswaardige; het is dan als Ps. 145:1: " O mijn God, Gij Koning, ik zal U verhogen, en

Uw Naam loven in eeuwigheid en altijd." Men zou Hem dan wel een altaar willen oprichten met dit opschrift: "De God Israëls is God," Gen. 33:20.

TOEPASSING

Zie daar vrienden, deze zesderlei heil- en vruchtgevolgen gaan met het ware geloofszien van Jezus doorgaans gepaard. O zalig zien! O oneindig voorrecht Jezus te zien, ja, Hem, Die het Beeld des onzienlijken Gods is, en dat hier al op aarde, in deze vreemdelingschap en in dit Mesech voor Gods ware volk. Zou het nu wel anders zijn kunnen, of het moet de Zoon van Gods liefde zeer welgevallig zijn als Hij voor Zijn genadetroon vragende en smekende zielen ziet en hoort, welker bede is: Heere, wij wilden Jezus wel zien, ja, voor ons zien, als de Schoonste aller mensenkinderen, en op Wiens lippen genade is uitgestort.

Maar zou er nu ook wel één enige ware heilzoekende ziel kunnen zijn die van zulk een vragend en biddend verzoek vreemd ware, ja, die niet in meer of mindere trap van het zien van Jezus al iets had ondervonden, zoals wij het hier hebben voorgesteld? Zou een oprechte deze dingen vreemd kunnen zijn, hetzij voor het tegenwoordige of in vorige dagen? Gewis nee; want als een oprecht Godzalige maar redelijk wel gesteld is en op een gelovige wijze aan zijn plaats werkt omtrent de Goddelijke Heere Jezus, zo wenst, bidt en verlangt hij om toch Jezus te zien; daarnaar ziet hij uit, in en onder al zijn plichtsoefeningen, daartoe wendt hij zich in het verborgen gebed, daartoe begeeft hij zich onder de openbare predikdienst, daartoe gaat hij aan des Heeren bond- en liefdetafel en daartoe verkeert hij onder en met Gods volk. O, zijn zielszucht is: *Mocht ik toch Jezus zien, mocht ik Hem bij vernieuwing zien of in meerdere trap en bestendigheid, of in meerdere nabijheid en klaarheid;* zuchtende menigmaal: *Ach Jezus, dat Goddelijke Voorwerp, is mij zo onbekend en zo lang verborgen!* En pleitende daarom vele malen op de belofte, Hos. 6:3: "Dan zullen wij kennen, wij zullen vervolgen om den HEERE te kennen;" en hijgende zo om te ondervinden een zalig deel in de belofte van Gods Zoon, Joh. 14:21, 23: "Ik zal Mijzelven aan hem openbaren, en Wij zullen tot hem komen en zullen woning bij hem maken."

En missen Gods kinderen onder hun plichtsoefeningen dit geloofszien van Jezus, dan zijn die alle voor hun ziel kracht- en vruchteloos, ja, soms wel meer tot hun zielsbeklemming en veroordeling bevonden, maar ondervinden zij daar wat van onder hun plichten en godsdienstverrichtingen, o, dan zijn hun zielen in hun hoofdstof; dan zijn zij vrolijk, gesterkt, bemoedigd en zij roepen uit met David, Ps. 56:10: "Dit weet ik, dat God met mij is."

Vrienden die dit leest of hoort lezen, wat zegt uw hart op dit alles? Ligt dat ook zo wel op de bodem uwer ziel? Is dat wel zo het grote beweegrad en doeleinde van uw godsdienstplichten die u oefent? Is het uw ziel te doen om dat grote zielenheil, om daaronder Jezus tot zaligheid voor u te mogen zien en door en van Hem te ondervinden, de kracht van die grote en zalige belofte Gods? Jes. 25:6, 7. O, lees die woorden eens bedaard na, die moet uw ziel bevindelijk leren kennen en deelachtig worden, of uw stand is en blijft eeuwig onvermijdelijk verloren.

O vrienden, vraagt het uzelf eens of u wel zijt onder de ware aanbidders en worstelaars in het verborgene van en om Jezus. Vraagt u wel eens naar Hem om Hem tot uw eeuwig Deel te krijgen, als die opgerichte Banier der volken, en ook Zijn heerlijke rust te ondervinden? Jes. 11:10. Ach, hoevelen uwer, die mogelijk nogal naarstig in de godsdienstplichten zijt, zijn hier geheel vreemd van; is het niet alzo? Velen denken daar niet om en stellen daar geen belang in, ja, weten niet eens dat deze zaak, Jezus te zien in het geloof, voor hun ziel zo nodig is, en leven maar gevoelloos en indrukloos daarheen, hebbende een geraamte van godsdienst zonder geest,

ja, oefenende een redeloze godsdienst zonder enig verstand. Ach mensen die zo leeft en handelt, en dat onder zo'n Evangelie der genade, o, hoe zult u het verantwoorden in de grote dag des oordeels? Hoe zult gij het ontvlieden, op zo'n grote zaligheid geen acht te geven? Hebr. 2:3. Hebt u dan nooit met opmerking gelezen wat de apostel zegt, en dat zegt hij in Gods Naam persoonlijk tot u die onbekeerd en zo onkundig daarheen leeft, 2 Thess. 1:8, 9: God zal "met vlammend vuur wraak doende over degenen die God niet kennen, en over degenen die het Evangelie van onzen Heere Jezus Christus niet gehoorzaam zijn; dewelke zullen tot straf lijden het eeuwig verderf, van het aangezicht des Heeren en van de heerlijkheid Zijner sterkte."
O geduchte woorden Gods! O ontzaglijk vonnis van de rechtvaardige, versmade Hemelrechter! Elk woord is zielsberoerend, geen één woord zal er van op de aarde vallen omtrent onbekeerd stervende zondaren onder het Evangelie, waar de Heere Jezus door Zijn gezanten zo hartbrekend laat nodigen en betuigen, 2 Kor. 5:20: "Wij bidden van Christus' wege: Laat u met God verzoenen." Ach, kwam u eens zo ver dat u waarlijk indruk kreeg op uw zielen dat u nog zodanige ongelukkige mensen zijt, en onder hen behoort die nog zonder God en Christus in de wereld zijn en dus Jezus nog nooit recht gelovig gezien hebben. En wilt u weten wie nog onder de zodanigen behoren?

A. U die nog zorgeloos, onverstandig en verblind naar de ziel zijt, waar de Heere Jezus niet méér bij bekend is in Zijn noodzakelijkheid en al-waardigheid, dan bij de heidenen. O ja, vele gereformeerden zijn heidenen, in onkunde en ongevoeligheid en zij hebben nochtans jaren geleefd onder het Evangelie; nu, onbekend is onbemind, dat zijn verachters die verdwijnen zullen, Hand. 13:4.

B. Gij die maar begeerloze praters van Jezus zijt, en niet meer, die Jezus wel in de mond hebt en op de tong maar ondertussen een begeerloze, onverschillige en indrukloze ziel in uw binnenste draagt en een lage en wereldse wandel voert, voedende uw zielen met as en blijvende in uw zielsbestaan en gedrag alleen lieden en liefhebbers dezer wereld. Zodanige mensen hebben een Jakobs stem maar Ezau's handen en zijn tot hoon van Jezus en het ware christendom en ondertussen ruime praters van geestelijke dingen. O, smakeloos zout! Wat zegt Jezus van de zodanigen? Zie dit in Luk. 14:35: "Het is noch tot het land, noch tot den mesthoop bekwaam; men werpt het weg. Wie oren heeft om te horen, die hore."

C. Gij zijt nog zo ongelukkig, die nog nooit met smartelijke zielsaandoening hebt gezien en voor Jezus' voeten en genadetroon hebt leren bewenen de jammerlijke blindheid van uw zielen omtrent God en Christus en al de Goddelijke en eeuwige dingen, noch uw naar verlies en gemis van ware geestelijke ogen door de zondeval van Adam, en dat u dus blind geboren zijt; die nog nooit geweten noch ter harte genomen hebt dat "gij zijt ellendig, arm, jammerlijk en blind en naakt" voor God, Openb. 3:17; maar integendeel u verbeeldt te zien en rijk te zijn, hebbende nimmermeer met licht gezien en onder aandoening des harten geloofd; dan zou uw ziel immers enige zaligmakende kennis en gezicht van de gezegende Heere Jezus ondervinden en ontvangen en Hem eens voor haarzelf zien in geloof, hetwelk alleen uit een grondeloze Godsliefde, door de almachtige Geest van Christus zou moeten geschonken worden.

D. De zodanigen, die nog wel naarstig met deze Grieken tot de feesten gaan om te aanbidden en de uitwendige godsdienst waar te nemen; ja, u die mogelijk al jaren aan elkaar daarin bezig zijt maar die niets anders hebt dan dit, terwijl uw ziel onder dit alles nog net zo vreemd, ontbloot, onkundig en afgescheiden van Jezus gebleven is dan toen u eerst begon. O diepte van ellende, en dan rust u nog, mens, op uw dode, verrotte, vleselijke en leugenachtige godsdienstplichten, zo openbaar als verborgen, die u meent te hebben. O, hoe doof hebt u gehoord naar de woorden Gods? Hoe leugenachtig uw Psalmgezangen gezongen? Hoe vals gebeden, liegende gruwelijk daarin voor Gods alziende ogen, naderende tot Hem met uw lippen

terwijl uw hart ver van God is? Ja, u wilt, u begeert niet van God te ontvangen, wat uw mond leugenachtig met uw formulieren of verstandsgebeden spreekt. O weet, de Heere zegt tot u dan als gij zo bidt: "Als gij wat kreupels of kranks aanbrengt, het is niet kwaad. Breng dat toch uw Vorst," Mal. 1:8, 13. En in Jes. 57:11 zegt de Heere tot u: "Gij hebt gelogen, gij hebt Mij op uw hart niet gelegd."

E. En dan ook de zodanigen zijn nog geheel vreemd van Jezus ooit zaligmakend gezien te hebben, die wel zeggen dat zij gelovigen en begenadigden zijn, die dat vrijmoedig zeggen en belijden en willen dat anderen hen daarvoor zullen houden en hen als zodanigen aanmerken en behandelen; ja, kwaad en onvergenoegd zijn als zij merken dat men hen voor zodanigen niet erkent maar achterdochtig omtrent hen is, Maar die het echter in alles kunnen stellen zonder een gelovig zien van Jezus, ja, zonder dringende begeerte en innerlijke zielsuitgangen daarnaar; ja, die integendeel maar zien met beide hun ogen en met een vol genoegen naar die dingen die geen God en Jezus zijn en die een ootmoedig geloofsleven met de Heere Jezus laag achten en vlieden; verkleefde en verkoppelde mensen aan al wat aards, zienlijk en werelds is, volgens de wereld, mode, pracht, ijdelheid en verkering met de vijanden van Jezus. Wel mens, is dan het Woord Gods niet méér waarachtig, 2 Kor. 6:15: "En wat samenstemming heeft Christus met Belial, of wat deel heeft de gelovige met den ongelovige?" En behoort dan nu niet meer tot het waarachtig christendom de eis Gods? Jes. 52:11: "Vertrekt, vertrekt, gaat uit vandaar, raakt het onreine niet aan," enz. Is dan het Jakob en Israël Gods geen volk meer dat alleen woont? Num. 23:9. Ja, ja, Gods Woord zal eeuwig waarachtig zijn, 2 Tim. 2:19. Evenwel het vaste fundament Gods staat, hebbende dit zegel: De Heere kent degenen die de Zijnen zijn; en een iegelijk die de Naam van Christus noemt, sta af van ongerechtigheid; want zonder heiligmaking (vloeiende uit een geloofsleven met Jezus) zal niemand God zien. O, wat zou het ontzaglijk zijn als men eens hier ruim had voorgegeven en gezegd: Heere, Heere, en als men ondertussen in die grote en geduchte dag van deze Goddelijke Jezus openlijk moest horen zeggen: "Ik heb u nooit gekend; gaat weg van Mij, gij die de ongerechtigheid werkt," Matth. 7:23. Of: Gij zijt gewogen, en gij zijt te licht bevonden.

O vrienden die dit leest of hoort, wat zegt uw hart? Waar staat gij? Waaronder behoort gij? Vindt u uw naam niet onder deze vijfderlei soort van mensen? O, stel uw persoon in stilte dan voor des Heeren aangezicht en vraag aan de Heere Zelf hoe het met u is. Ach, dat een volzalig God met zielontdekkende genade uw ziel nog eens voorkwam en dat het Hem behaagde u aan uzelf bekend te maken, met Efraïm, Jer. 31:19, 20; en u te doen zien uw vervreemdheid, uw blindheid, onreinheid, vloekstaat en eeuwig zielsgevaar, ten einde ge uzelf als een blinde en op de vlakte vertreden liggende in uw bloed, voor Jezus' heiltroon leerde neerwerpen, met bidden om eens een zalig deel te mogen verkrijgen aan hetgeen er staat, Hand. 26:18: "Om hun ogen te openen, en hen te bekeren van de duisternis tot het licht, en van de macht des satans tot God. Opdat zij vergeving der zonden ontvangen, en een erfdeel onder de geheiligden, door het geloof in Mij." Werden deze woorden daartoe nog eens van de Heere aan de ene of andere ziel gezegend, wij zouden betuigen: De duizend zilverlingen zijn voor U, o Salomo, o al-waardige Jezus!

Maar mij dunkt dat waarlijk vragende en heilzoekende zielen die dit lezen of horen lezen, die het om een zielszaligend gezicht van Jezus te doen is, bevreesd zullen worden dat er voor hen, zulke diepe ellendigen, geen hoop die aangaande, noch enige verwachting is; want niemand is zo slecht, onwaardig, verachtelijk en zondig naar hun gedachten, als zij zichzelf zien en bevinden, en zouden zij dan ooit op Jezus zien, zo'n heilige, heerlijke en majestueuze Jezus, zo'n Koning der koningen? Maar u bedrukte, door onweder voortgedreven en ongetrooste zielen:

A. Wij vragen u:

1. Kermt u niet over en onder de diepe blindheid van uw ziel omtrent Jezus?

2. Had u niet zo graag geestelijke ogen, ja, al die ogen die wij genoemd hebben?

3. Is uw ziel met het gaan op feesten om te aanbidden wel tevreden? Kunt u het daarbij stellen, of moet u Jezus Zelf hebben?

4. Kunt u niet wel eens zo gevoelig en welmenend in verborgen plaatsen verzoeken: O Heere Jezus, openbaar U eens in en aan mijn ziel in genade; doe mij eens Uw roeping in het Evangelie voor mijn arme, verloren ziel geloven en daarop tot U de toevlucht nemen?

5. Wendt ge u daartoe niet nu en dan tot die Filippussen, die de naaste vrienden van Jezus zijn, opdat zij uw eeuwig zielsaanbelang aan Hem, die Goddelijke Heiland, zouden openleggen, opdat Hij uw ziel wilde worden tot een God van zaligheid en van volkomen zaligheid?

B. Wij roepen de zodanigen met de engelen toe:

1. "Vreest gijlieden niet; want ik weet dat gij zoekt Jezus, Die gekruisigd was," Matth. 28:5. O, gij mag pleiten in geloof: "Immers zal een wees bij U ontfermd worden," Hos. 14:4.

2. Wij roepen u toe: De Meester is daar en Hij roept u; zo slecht, zo onwaardig, blind, vuil, verhard, ja, zo rampzalig als ge uzelf ook bevinden mocht. O, het is hier waarheid:

Wie kwam ooit voor Uw troon, met vuile boezemzonden,
Die geen pardon verkreeg, en schuilplaats in Uw wonden?

3. Wij roepen u toe de grote en dierbare beloften van de Heere Jezus Zelf, aan zulke vragers gedaan, Matth. 7:7: "Bidt, en u zal gegeven worden; zoekt, en gij zult vinden; klopt, en u zal opengedaan worden." En Jes. 65:24: "En het zal geschieden, eer zij roepen, zo zal Ik antwoorden; terwijl zij nog spreken, zo zal Ik horen." O, mochten die woorden eens dienen om al uw ongeloof en slaafse vrees te verbreken en u te leren om volkomen op de genade die u toegebracht wordt, te hopen.

C. Wij raden u, onder toebidding van Jezus' Geest en zegen:

1. Zoek veel te zijn onder de ernstige vragers naar den Heere en Zijn sterkte, om zegen te ontvangen van den Heere, en gerechtigheid van den God des heils, Ps. 24:5, 6. Waak toch tegen onverschilligheid en werkloosheid.

2. Gebruik getrouw de van God verordineerde middelen waar Jezus Zich te zien wil geven aan de ziel, Ps. 84:3.

3. Wend toch meer en meer uw zielsogen af van al wat aards, laag, zondig en werelds is en dat uw ziel zou verdelen tussen Jezus en de dingen die geen God zijn. Hink op geen twee gedachten, 1 Kon. 18:21.

4. Laat u niet ophouden of verzetten als u aandrang tot bidden vindt. O, volgt de minste bewerking van de Geest toch op, zelfs onder al uw bedrijven. Bedroef dan de Geest Gods niet door uitstel of verbeelding van onwaardigheid en u niet genoeg verootmoedigd te gevoelen, dat is wettischheid.

5. Vindt u soms zielneerbuigende aanvallen des duivels in uw ziel, met snode en lasterlijke inwerpingen: o, vlied er mee naar Jezus, klaag het Hem aan en gaat het te hoog: kies dan een vertrouwde Godzalige Filippus uit, opdat die het met u al biddende aan Jezus voordraagt; zie op de belofte, Ps. 72:14: "Hij zal hun zielen van list en geweld bevrijden." O, u hebt Jezus' woord, belofte en eed voor u; Hij heeft gezegd, Spr. 8:17: "Die Mij vroeg zoeken, zullen Mij vinden;" en Jes. 30:18: "Welgelukzalig zijn die allen die Hem verwachten."

Begenadigd en ontfermd volk des Heeren, die een vragend volk naar en om Jezus werd, van die tijd af dat u zaligmakend licht ontvangen hebt en die het ook gegeven is door grondeloze genade Jezus te zien, zo en op die wijze als wij in de opening der woorden gemeld hebben, en mogelijk zag u nog oneindig meer in Hem. O, wat is uw voorrecht oneindig groot! O ja, elk waar begenadigd mens en gelovige aanschouwer van Jezus, is een wonderteken van de Heere op deze aarde, maar mijn lieve vrienden:

A. Laat ik u eens vragen: hoe is het heden met u gesteld?

1. Is het nog dagelijks het leven uwer ziel, hartelijk vragende te zijn: Heere, wij wilden Jezus wel zien? Als die hartelijke begeerten en vragen aan de troon om Jezus te zien in uw zielen verslappen, wordt u dan bang? Is u dat een stof van treuren en beklemdheid? En is het integendeel nog uw lust en hoofdstof, Jezus te zien in het geloof en zo gebruik van Hem te maken in al uw noden en gevallen en alzo te leven met en voor Hem?

2. Vindt u het nogal levendig op uw hart, dat u nu nog dagelijks zo hoog nodig hebt op uw gehele weg te bidden, om een gezicht van de Goddelijke Heere Jezus, zowel als toen u de eerste maal op de weg der genade gekomen zijt? Merkt u nog steeds uw blindheid en de noodzakelijkheid van de ogenblikkelijke leiding van de Heere Jezus, volgens de belofte uit Jes. 42:16; ja, zelfs nu nog meer dan in het begin?

B. Geliefde kinderen van God, laat ik u eens opwekken en raden om veel te staan naar een gelovig zien van uw dierbare Jezus, opdat uw biddend vragen elke morgen, ja, alle ogenblikken zij en blijve: Heere Jezus, laat mij U zien; want:

1. Het niet gelovig zien van Jezus is zo nadelig voor u. O, als Jezus voor u verborgen is en u Hem niet ziet, zo ziet u niets; Hij is het Licht waarbij wij alleen zien kunnen, ja, Hij alleen, volgens Ps. 36:10; Jes. 60:19, 20. Heeft de bevinding u niet al te dikwijls geleerd dat als u de Heere Jezus mist in uw geloofswerkzaamheden en zielsoefeningen, dat u dan alles mist en dat u dan niets zaligmakend kunt zien noch doen tot uw zielsaanmoediging en bevordering van uw genadeleven? Ja, dat u dan geen inzicht hebt in uw genadestaat, noch in uw gestalten, noch in uw eeuwige verwachting, noch in uw vorige bevindingen, noch in de Goddelijke trouw, noch in uw verplichtingen aan de Heere die zo oneindig groot zijn, noch in de Bijbel, noch in het volle verbond, noch in de belofte, noch in de Drie-enige Verbonds-God en Zijn eeuwige vrijwillige Vaderliefde? Alles is u dan verzegeld, bedekt, bewolkt, en het geeft geen aandoening aan en op uw zielen; ja, u moet dan roepen: Ik word mager, ik word mager. O, mijn heilzon is ondergegaan, mijn Liefste is geweken; en met Hem alle zielenheil en zaligheid in mijn gestaltelijk leven voor God.

2. Het gelovig zien van Jezus is u zo nuttig, want:

a. Mag u Hem in geloof zien, o, dan ziet u alles, ja, tot in het diepe liefdehart van God Zelf, en u roept uit: God is liefde, Zijn weg is liefde, Zijn leiding is liefde, en ja, al de overige wegen Gods met mij, hoe die ook zijn mogen, zullen geheel liefde zijn.

b. O, dan hebt u een gemakkelijk, vertrouwend, bemoedigd leven op deze aarde en draagt ge uw kruisen zelfs zo gemakkelijk en in de kracht van Jezus, zodat u ondervindt hetgeen er staat, Zach. 10:12: "En Ik zal hen sterken in den HEERE, en in Zijn Naam zullen zij wandelen."

3. Het gelovig zien van Jezus is zo noodzakelijk, want:

a. Onze noden roepen er ons toe en ons diepe onvermogen en ledigheid buiten Jezus.

b. De aard van ons genadeleven brengt het mede; wat kan dat toch zonder geloofszien van Jezus verrichten of vorderen?

c. Het is het voedsel der ziel hierin te leven, Joh. 6:57, en al der zielen genadegroei ligt er in, volgens 2 Petrus 3:18.

4. Het gelovig zien van Jezus is zo betamelijk. Al wat in Jezus is, maakt Hem waardig dit veel te verzoeken; want alle schatten der wijsheid en der kennis zijn in Hem, Koll. 2:3.

Is dit nu alzo, gelijk het ja, waarachtig is, dan zult u dezelfde noodzaak altijd behouden, om te verzoeken om ontdekking van Christus in en aan uw zielen, meer dan ooit tevoren, en ja, om meer en meer nieuwe ontdekking van Hem. O, de Heere Jezus is ons te onbekend! Godzaligen, wij moesten meer aanhouden op de bevinding van Hos. 6:3: "Dan zullen wij kennen, wij zullen vervolgen om den HEERE te kennen; Zijn uitgang is bereid als de dageraad; en Hij zal tot ons komen als een regen, als de spade regen en vroege regen des lands."

C. Ondertussen, gelovig volk dat soms klaagt dat u zo weinig Jezus ziet, weet tot uw onderrichting:

1. Dat het zien van Jezus zijn onderscheiden trappen en tijden heeft.

a. Sommigen hebben doorgaans meer een bedaard geloofsgezicht van Jezus, werkende zo een stil leunen op Hem, zonder veel hartstochtelijke aandoeningen.

b. Anderen ondervinden meer, ofschoon ook volgens en door Gods Woord, gevoelige ontdekkingen van Hem, met veel verruimende aandoeningen, gepaard met veel inzien in Zijn liefde, en in dezen toont de Heere Jezus Zich vrijmachtig, bedelende een iegelijk van Zijn kinderen naar Zijn welgevallen. Zo deed en handelde Hij zelfs met en onder Zijn geliefde apostelen: de liefhebbende Johannes had Jezus' borst. Zo handelde ook Jozef omtrent zijn broeders: hij had hen allen lief, maar Benjamin genoot zijn tedere liefde met een dubbel deel. Dit moet ons wel leren om hier ook naar te staan, dat wij door genade mogen gemaakt worden tot Jezus' naaste vrienden en geliefde Benjamins, om alzo die zo wondere zegen tot ons deel te hebben, Deut. 33:12: "De beminde des HEEREN, hij zal zeker bij Hem wonen; Hij zal hem den gansen dag overdekken en tussen zijn schouders zal Hij wonen." O ja, wij mogen daar naar staan, om zo Jehovahs Efraïms, Zijn dierbare zonen en dochteren te zijn en het voorwerp van Zijn Goddelijk ingewand, Jer. 31:20, met een gelovig horen van die genadestem: Waarlijk, zegenende zal Ik u zegenen. Maar gelovige kinderen Gods, hoewel u dat bijzonder zien en genieten van de Heere Jezus niet mocht ondervinden, dit is evenwel geen reden om daarom uw genadestaat te verdenken, want daar is er geen één onder u, of u hebt zoveel in en van Jezus gezien dat uw ziel dikwijls moest betuigen: "Al wat aan Hem is, is gans begeerlijk," Hoogl. 5:16, en dat ge uw hart voor eeuwig onberouwelijk aan Hem kondet overgeven, Spr. 23:26. Ja, uw ogen hebben zoveel schoonheid gezien in uw Koning en Heilvorst, uw Bruidegom en Man der ziel, dat, hoeveel ellende en gebrek uw ziel ook nog aankleven, met duizend trouweloosheden die u nog steeds in en bij u bevindt, uw ogen nooit weder zullen terug zien, Jes. 32:3.

2. Mijn vrienden, al moet u dat bijzonder zien van Jezus tot blijdschap op uw weg doorgaans missen, o weet: u hebt evenwel ogen door de Heilige Geest in uw ziel ontvangen, en die zijn een almachtig genadegeschenk Gods, zodat, wat u ooit verliezen mocht: u zult die geestelijke ogen niet verliezen, daar heeft de Heere Jezus voor gezorgd, Luk. 22:31, 32: 'Simon, Simon, zie, de satan heeft ulieden zeer begeerd om te ziften als de tarwe; maar Ik heb voor u gebeden, dat uw geloof niet ophoude." Nee, de helse Filistijnen zullen die van u niet uitgraven. Ja, uw geestelijke ziels- en geloofsogen zult u behouden om onder al Gods wegen en handelingen omtrent u steeds dezelve te wenden tot en op uw overste Leidsman en getrouwe Heere Jezus, Die altijd het volwaardig Voorwerp en de getrouwe Voleinder des geloofs zal zijn, Hebr. 12:2.

3. Is het nu soms des Heeren weg met u dat u meer moet leven in een begerig uitzien en vragen, om Jezus in geloof te zien, dan wel onder een dadelijk genot van Jezus en een zielverwijdend aanschouwen van Hem, o, weet en geloof dat zulks misschien geschiedt:

a. Omdat u teveel van de Filippussen verwacht wat de Heere Jezus alleen u geven kan, te weten: het gezicht van Jezus in meerdere trap, of bij vernieuwing of in meerdere bestendigheid. O ja, alle middelen staan hier ledig, hier moet de Heere Zelf Zich openbaren.

b. Dat des Heeren Jezus' voorname einde daarin is om uw geloof meer te sterken en te vermeerderen; heb daar toch meer een oog op; geloof is u nodiger dan troost.

c. Omdat u zo weinig hierin vragende leeft bij Zijn genadetroon, of te onbestendig, of te ongelovig en moedeloos, of te slaafs en onder harde gedachten van Jezus. Of bent u ook soms niet teveel voldaan met uw vragen zelf, en rustende stil daarop. Of bent u soms niet te onverschillig en niet genoeg gezet om een dadelijk gezicht van Jezus Zelf te ondervinden? Ach, mocht u eens meer de bruid in haar ijver naar en om Jezus navolgen, Hoogl. 3:1-4, en dat het met u was als met David, Ps. 25:15: "Mijn ogen zijn geduriglijk op den HEERE."

d. Dat het waarachtig heilbegerend vragen der ziel in geloofsverkleefdheid aan Hem ook een genadewerk des Heiligen Geestes en een bewijs van uw gelovig zien van Jezus is. En wat is dit groot!

4. Ach vrienden en medewandelaars naar Sion boven, weet het tot uw troost: daar komt alvast voor u ieder een tijd waarin u niet meer tot de Filippussen of enige middelen meer zult behoeven te gaan om Jezus te zien, noch in het verborgen te kermen wegens al uw onkunde van uw Zielsvriend en Heiland. O nee, maar waarin al uw vragen en biddend uitzien om en naar Christus en de nadere ontdekking van Hem als de Hope der heerlijkheid eenmaal zijn volkomen vervulling zal verkrijgen; ja, boven alle bidden of denken. Namelijk, eerst bij uw rusten in uw lot, bij uw ingaan in de vrede, Jes. 57:2; wanneer u zult sterven in de Heere, uw ziel in Jezus' handen bevelen en overgeven en van stonden aan tot Jezus uw Hoofd zult worden opgenomen, Openb. 14:13. En dan in die doorluchtige en grote oordeelsdag volgens de belofte uit Openb. 1:7 en Matth. 25:31, met welke volheerlijke verschijning de man Gods, Job, zich bemoedigde in on onder al zijn diepe ellende, Job 19:25-27. O ja, dan zult u Hem zien met volle verzekerdheid, als uw Rechter en als uw Goël, Vrijspraak, Koning, Bruidegom en verheerlijkt Hoofd, en ondervinden wat Hij beloofd heeft, Joh. 14:3, 18: "Ik zal u geen wezen laten;" Ik leef en u zult leven, waar Ik ben zal Mijn dienaar zijn.

O vrienden, wat zal dit zien dan niet vergezeld gaan met wondere zielsaandoening van hoogachting, verwondering, aanbidding, brandende liefde en heilige vreugde. O ja, Hij zal u wel kennen als u uit uw graven zult opkomen onder al die miljoenen mensen, en u zult Hem op Zijn verheerlijkte wolkentroon ook wel kennen. Hij zal u niet vreemd zijn; dan zult u eerst zien het verheven en zalig einde van Zijn ontfermende leidingen en wat een kroon der rechtvaardigheid de strijd des geloofs achtervolgt en dat het gelovig zien zal achtervolgd worden met een storeloos, eeuwig zien van Hem, in en op de troon, 1 Joh. 3:2. Openb. 22:4, zonder enige tussenpozing, afwisselingen of verdelingen, terwijl Hij ook u zal zien als Zijn vrienden, huis-en troongenoten, om u eeuwig te overschaduwen in liefde en te leiden aan de levende fonteinen der wateren.

AMEN.

27. De God eergevende bondgenoot door het geloof versterkt

"En hij heeft aan de beloftenis Gods niet getwijfeld door ongeloof; maar is gesterkt geweest in het geloof, gevende God de eer."
Romeinen 4:20

Het is een heilige waarheid, alhoewel door onheilige lippen gesproken, die wij lezen in Num. 23:19: "God is geen man, dat Hij liegen zou, noch eens mensenkind dat het Hem berouwen zou! Zou Hij het zeggen en niet doen? Of spreken en niet bestendig maken?" Deze waarheid heeft haar volle zekerheid:

1. Omtrent al Gods woorden, volgens Jes. 34:16 "Zoekt in het boek des HEEREN en leest; niet één van deze zal er feilen; het een noch het ander zal men missen, want Mijn mond heeft het geboden en Zijn Geest Zelf zal ze samenbrengen."

2. Omtrent al de geduchte Goddelijke bedreigingen, 1 Sam. 15:29: "En ook liegt Hij, Die de Overwinning van Israël is, niet, en het berouwt Hem niet, want Hij is geen mens dat Hem iets berouwen zou."

3. Omtrent al de beloften die de Heere aan Zijn volk gedaan heeft, volgens 2 Kor. 1:20: "Want zovele beloften Gods als er zijn, die zijn in Hem, (de Zoon van God Jezus Christus), ja, zijn in Hem amen, Gode tot heerlijkheid door ons."

In en omtrent al dezen mogen wij toepassen des Heeren betuiging: Jer. 1:12: "Ik zal wakker zijn over Mijn woord, om dat te doen." En als het ongeloof in bijzondere wegen tegenwerpt: Hoe zal dat kunnen zijn? Zal God ook vensteren in de hemel maken?, 2 Kon. 7:19. Dan is het een zielsbeschamend woord van de zalige God, Num. 11:23: "Zou dan des HEEREN hand verkort zijn? Gij zult nu zien of Mijn woord u wedervaren zal of niet." En volgens Zach. 8:6: "Alzo zegt de HEERE der heirscharen: Omdat het wonderlijk is in de ogen van het overblijfsel dezes volks in deze dagen, zou het daarom ook in Mijn ogen te wonderlijk zijn? spreekt de HEERE der heirscharen."

En wanneer een diep en levendig inzicht van eigen onwaardigheid, nietigheid, zondigheid en gedurige ontrouw aan God de ziel ongelovig zou doen nederzijgen, zo zal de Heere die ziel ter geloofsopbeuring en ter sterkte in God toeroepen, volgens Jes. 48:11-12: "Om Mijnentwil, om Mijnentwil zal Ik het doen, want hoe zou hij ontheiligd worden? En Ik zal Mijn eer aan geen ander geven. "Hoor naar Mij, o Jakob, en gij Israël, Mijn geroepene: Ik ben Dezelfde; Ik ben de Eerste, ook ben Ik de Laatste", vergelijk met Jer. 32:27: "Zie, Ik ben de HEERE, de God van alle vlees; zou Mij enig ding te wonderlijk zijn?" Dus zijn er in de Heere, ja, in de Heere alleen, alle gronden van berusting en vertrouwen voor het geloof. Want des Heeren Woord leert ons alom, dat het eigenlijke Voorwerp des geloofs in de Goddelijke beloften, God Zelf is in Zijn wezenlijke uitnemendheden van waarheid, getrouwheid en almacht. En dit zien wij ook duidelijk in het geloof van vader Abraham. O ja, het gemoed van een waar gelovige, rust in de waarheid en de trouw Gods, of op God Zelf, Die getrouw en almachtig is om Zijn woord der belofte te vervullen, volgens Gen. 17:1: "Ik ben God de Almachtige", en Ex. 3:14: "IK ZAL ZIJN DIE IK ZIJN ZAL". En daarom, God de Algenoegzame, Die gewillig en almachtig is om met arme zondaars naar Zijn beloften te handelen in een weg van goedheid en ontferming, is de eerste beweegreden of aanmoediging tot en het laatste Voorwerp van het ware geloof, volgens Jes. 50:10; 1 Petrus 1:21; Mark. 11:22: "En Jezus antwoordende zeide tot hen: Hebt geloof op God."

Daarom zeggen wij, het gemoed en geloof te vestigen op beloofde zaken, welke die ook zijn mogen en te verwachten en te veronderstellen, dat wij die van God zullen genieten, zonder

dat er in de ziel voorafgaat een rusten in en op God Zelf, Die getrouw en machtig is om Zijn beloften aan ons te vervullen, is slechts inbeelding en een bedrieglijk geloof. O, dat zulks wel opgemerkt mocht worden door velen, die maar op de goederen der beloften zien en ondertussen God voorbij werken in Zijn waarheid, almacht en trouw.

Abraham deed anders, zoals wij zien zullen. O, hij leefde met zijn geloof bij een algenoegzaam God, en Zijn waarheid en onveranderlijke trouw zelf, volgens onze tekstwoorden, vergeleken met vers 21.

De apostel had tot het 19e vers van het vorige kapittel uit het Woord van God en uit het bestendig gedrag van alle soorten van mensen bewezen, dat de gehele wereld en elk mens in het bijzonder gezondigd heeft, en daardoor de heerlijkheid Gods derft. En dat het alleszins onmogelijk was, dat iemand, wie hij zijn mocht, door eigen krachten of enige andere wegen of voorrechten hoegenaamd, tot een Gode behagelijke gerechtigheid kon komen. Daarop besluit hij zijn redevoering met twee stellige waarheden, te weten:

1. Wat het voorledene aangaat, zal alle mond gestopt worden en de gehele wereld is voor God verdoemelijk, Rom. 3:19.

2. Voor het toekomende; hoe iemand zich schikken en verbeteren mocht, geen vlees zal uit de werken der wet voor God gerechtvaardigd worden, Rom. 3:20.

Waarop de apostel ontdekt het enige hulpmiddel in zo'n nare en akelige staat, hetwelk God uit vrije genade verordineerd had, namelijk de gerechtigheid des geloofs in Christus. Deze verklaart, bevestigt en verdedigt hij dan nader tot aan het einde van het derde hoofdstuk.

Tot bevestiging van deze grote en dierbare waarheid bedient zich de apostel in het vierde kapittel van een uitmuntend voorbeeld uit de Schriftuur, een van de aloude heiligen en gelovige vaderen, die zeer wel bekend was, en van allen voor een vriend Gods gehouden werd, namelijk Abraham, de vader der gelovigen.

Dat deze Abraham nu door het geloof alleen is gerechtvaardigd geworden, en dat al zijn heerlijke voorrechten, die hem de beroemdste onder de heiligen maakten, hieruit alleen vloeiden, namelijk uit zijn geloof aan de beloften Gods, waarin Christus als *DE HEERE ONZE GERECHTIGHEID* vervat ware, bewijst de apostel in dit ons hoofdstuk tot aan het 17e vers op vele en verscheiden wijzen.

Hierop beschrijft de apostel Abrahams geloof:

1. Van het fundament, namelijk Gods almacht, zich ontdekkende in zeer grote uitwerkingen, vers 17: "God, Die de doden levend maakt, en roept de dingen die niet zijn, alsof zij waren."

2. Van het voorwerp, namelijk, dat hij zou worden een vader van vele volken, volgens hetgeen gezegd was: Alzo zal uw zaad wezen, vers 18.

3. Van haar sterkte, vers 19, te boven strevende alle moedbenemende ondoorzienlijke zwarigheden, ja, zelfs al de tegenwerkende voorzienigheden, waarin God door Zijn eigen daden en handelingen alleszins scheen te vernietigen al de aan Abraham gedane beloften. O, wie moet niet uitroepen in verwondering over Abrahams geloof: O Goddelijk geloof! O wonderbaar geloof! O diep beproefd geloof! Maar ook: o, overwinnend en zegepralend geloof! Waar zijn thans vader Abrahams kinderen en navolgers in zijn geloof? Daar is thans bij velen integendeel veel redeneren over het geloof, maar zeer weinig wezenlijk of waarachtig geloof te vinden. Dat ziet men aan de vruchten zeer klaar.

4. Beschrijft de apostel Abrahams geloof vanwege haar hoedanigheden als:

a. Het was zonder twijfeling aan de beloftenissen Gods, door ongeloof.

b. Het gaf God de eer van haar sterkte in onze tekst, vers 20.

c. En dit wrocht in hem een volle verzekerdheid des gemoeds op Gods almacht, waarheid en trouw, vers 21.

5. Beschrijft de apostel Abrahams geloof vanwege deszelfs uitwerkingen: "Daarom is het hem ook tot rechtvaardigheid gerekend", vers 22.

6. En vandaar tot aan het einde van dit kapittel maakt de apostel het gebruik en toepassing van deze waarheid.

"En hij heeft aan de beloftenis Gods niet getwijfeld door ongeloof; maar is gesterkt geweest in het geloof, gevende God de eer." Romeinen 4:20:

In onze tekstwoorden vinden wij dan de heerlijke hoedanigheden van Abrahams geloof, waarin wij zullen letten op twee hoofdzaken:

I. ***Op het gelovig onderwerp, waarvan de apostel spreekt, namelijk Abraham.***

II. Op zijn gemoedswerkzaamheid: Hij heeft aan de beloften Gods niet getwijfeld.

I. Het gelovig onderwerp, waarvan de apostel spreekt, namelijk Abraham

De apostel spreekt hier van Abraham, die grote aartsvader onder de oude dag, de vader aller gelovigen, zowel uit de Joden als uit de heidenen, volgens Rom. 4:10, 17; Gal. 3:7. Hij is van God tot die eer en waardigheid vrijmachtig verheven.

Deze Abraham komt ons alleszins voor in Gods Woord als een zeer grote flonkerster aan de kerkhemel in zijn genadestaat en als een grote gunsteling en tederste vriend van de God des hemels, die waarlijk een geliefde onder de geliefden was, en die men onder de beminde Benjamins mag plaatsen, Deut. 33:12. Want waarlijk, hij woonde steeds bij God en werd van Hem de ganse dag overdekt. Ja, hij woonde tussen Zijn schouders, met wie de volzalige Jehovah, zijn Schild en Loon, zeer zonderlinge wegen heeft gehouden, zowel van zegeningen als van zeer diepe geloofsbeproevingen.

Wat zijn staat betreft, hij leefde in zijn onheilige natuurstaat zeer vele jaren in hooggaande afgoderij, dienende diegenen die van nature geen goden zijn, met en onder zijn afgodisch geslacht en familie, volgens Jozua 24:2: "Toen zeide Jozua tot het ganse volk: Alzo zegt de HEERE, de God Israëls: Over gene zijde der rivier hebben uw vaders vanouds gewoond, namelijk Terah, de vader van Abraham en de vader van Nahor; en zij hebben andere goden gediend." Hij was een eigen zoon van Terah. En zijn broeders waren Nahor en Haran, geboren en wonende in Ur der Chaldeeën, Gen. 11:26, 28, 31.

Maar het behaagde de alleen soevereine Jehovah God, hem in het bijzonder aan te zien in grondeloze genade, met Saraï zijn huisvrouw, en hem vrijmachtig te roepen en uit te leiden uit zijn nare, van God vervreemde en onkundige natuur- en zondestaat, en ook uitwendig uit zijn land en maagschap, en uit zijn volk en vaders huis, volgens Gen. 12:1; Jozua 24:3: "Toen nam Ik uw vader Abraham van gene zijde der rivier." En Neh. 9:7-8: "Gij zijt die HEERE, de God, Die Abram hebt verkoren en hem uit Ur der Chaldeeën uitgevoerd; en Gij hebt zijn naam gesteld Abraham. En Gij hebt zijn hart getrouw gevonden voor Uw aangezicht en hebt een verbond met hem gemaakt, dat u zou geven het land der Kanaänieten, der Hethieten, der Amorieten en der Ferezieten en der Jebusieten en der Girgasieten, dat Gij het zijn zaad zou geven; en Gij hebt Uw woorden bevestigd, omdat Gij rechtvaardig zijt."

Terwijl de Heere zijn andere vrienden daar liet, welke daarom ook in hun afgoderij voortgingen en leefden, ja, gelijk zijn broeder Haran daarin kwam te sterven, Gen. 11:28. Tot betuiging van de Goddelijke soevereine genade, was het altijd waarachtig: "Ik zal Mij ontfermen, diens Ik Mij ontferm, en zal barmhartig zijn, dien Ik barmhartig ben", Rom. 9:15;

Ex. 33:19. Gelijk wij zulks zien in Adams huis, waar een ontfermde en Godvruchtige Abel gevonden werd, maar ook een ongelovige en goddeloze Kaïn, Gen. 4. Alsook in Noachs familie in de ark, waarin een vervloekte Cham was. O, soevereine genade! Godzaligen, is hier geen les ter verwondering voor uw zielen in? Als gij eens denkt aan uw families, zowel de nog levenden als de reeds overledenen. Staat hier met een gelovige aandacht veel bij stil. Ja, vrienden, aanbidt God, en verheft de eeuwige genade Gods in Christus tot u.

Aan deze Abraham behaagde het de volzalige God Zichzelf volzalig te ontdekken en op een zeer bijzondere wijze te openbaren en Zich aan hem mede te delen met en onder grote en dierbare beloften van tijdelijke, geestelijke en eeuwige zegeningen, zoals wij zien kunnen, Gen. 12:2-3 en wederom in Gen. 15, zo plechtig en Goddelijk met verheven en nadrukkelijke omstandigheden vernieuwd. Ja, daarna nogmaals zo plechtig herhaald in Gen. 17 en met het teken der besnijdenis bevestigd. En dan nog met een eed achtervolgd en bekrachtigd, Gen. 12:15-18, vergeleken met Hebr. 6:13-20.

De Heere God dan werd hem tot een Verbonds-God in gunst, liefde en genade in Christus en nam hem aan tot Zijn eeuwige bond- en gunstgenoot, op een plechtige wijze in en langs een genadige verbondsmaking met hem en zijn zaad na hem, tot een eeuwig verbond, zie Gen. 15 en 17.

Ja, wat meer is, de Heere God stelde en verkoor hem tot Zijn bijzondere vriend op aarde, volgens het woord van de apostel, Jak. 2:23: "En hij is een vriend Gods genaamd". Daarin toont en blijkt dat de Heere aan hem als Zijn vriend Zijn verborgen geheimen en eeuwige voornemens en ook Zijn vrije, overgrote liefde tot hem openbaarde, volgens Joh. 15:15-16; Gen. 18:17: "En de HEERE zeide: Zal Ik voor Abraham verbergen, wat Ik doe?" Ja, zeer gemeenzaam ging de Heere met hem om, evenals met Mozes, Exodus 33:11. O gelovig, Godzalig volk, laat dit voorrecht te genieten, toch uw hoofddoel zijn op deze aarde. Ja, dit dierbare voorrecht is ook voor uw ziel te verkrijgen bij de genadetroon. Daarbij verwaardigde de Heere God hem nog met vele en heerlijke verschijningen en Goddelijke openbaringen. O ja, hij zag de gezegende Zoon van God vele malen als de Jehovah, de Verbondsengel, en was verblijd. En in Hem ondervond Abraham in gunst, genade en goedertierenheid dikwijls in en aan zijn ziel de Drie-enige volzalige God als de Verbonds-God van zijn persoon.

Wij lezen daarom in de heilige bladeren dat hij van de Heere verwaardigd is geworden met negen onderscheiden verschijningen Gods:

1. De eerste verschijning was in Ur der Chaldeeën, waarbij de Heere God zeer grote en dierbare beloften voegde, volgens Gen. 12:1-3: "De HEERE nu had tot Abram gezegd: Ga gij uit uw land en uit uw maagschap en uit uws vaders huis, naar het land dat Ik u wijzen zal. En Ik zal u tot een groot volk maken, en u zegenen en uw naam groot maken; en wees een zegen. En Ik zal zegenen die u zegenen, en vervloeken die u vloekt; en in u zullen alle geslachten des aardrijks gezegend worden." Vergeleken met Hand. 7:2: "De God der heerlijkheid verscheen onze vader Abraham, nog zijnde in Mesopotamië, eer hij woonde in Haran."

2. De tweede verschijning werd hem geschonken niet ver van Sichem, bij het eikenbos Moré, Gen. 12:6-7: "En Abram is doorgetogen in dat land, tot aan de plaats Sichem, tot aan het eikenbos Moré; en de Kanaänieten waren toentertijd in dat land. Zo verscheen de HEERE aan Abram en zeide: Uw zaad zal Ik dit land geven. Toen bouwde hij aldaar een altaar den HEERE, Die hem verscheen was."

3. De derde verschijning was in Bethel, na die zo zachtmoedige afscheiding van zijn neef Lot, Gen. 13:14-17: "En de HEERE zeide tot Abram, nadat Lot van hem gescheiden was: Hef nu uw ogen op, en zie van de plaats waar gij zijt, noordwaarts en zuidwaarts en oostwaarts en westwaarts. Want al dit land, dat gij ziet, dat zal Ik u geven, en uw zaad tot in eeuwigheid. En

Ik zal uw zaad stellen als het stof der aarde; zodat, indien iemand het stof der aarde zal kunnen tellen, zal ook uw zaad geteld worden. Maak u op, wandel door dit land in zijn lengte en in zijn breedte; want Ik zal het u geven."

4. De vierde verschijning was op zo'n troostrijke en doorluchtige wijze, wanneer hij zich kleinmoedig en bevreesd bevond en zichzelf omgeven zag van vele, machtige en vijandige Kanaänieten. Hij was geheel in het gemis en zonder enige vervulling van de aan hem gedane Goddelijke beloften, te weten: zonder zaad, en dus geheel kinderloos, Gen. 15:1.

5. De vijfde verschijning was wederom zo heilrijk en Goddelijk bemoedigend, Gen. 17:1 en vervolgens in dat hoofdstuk met de vernieuwing en vermeerdering en met een meerdere verheldering van de aan hem voorheen gedane beloften.

6. De zesde verschijning was in dat gezegend en onverwacht bezoek van de Goddelijke Verbondsengel in zijn tent, waarvan wij lezen in Gen. 18.

7. De zevende verschijning was toen hij van de Heere gelast werd, Ismaël zijn eerste zoon met zijn moeder Hagar uit zijn huis te drijven, volgens Gen. 21:12-14.

8. De achtste verschijning was toen hij dat zielsdoorgrievende gebod ontving van de Heere om zijn zoon, zijn enige zoon, zijn geliefde Izak, dat zo lang verwachte kind der belofte, aan de Heere tot een brandoffer op te offeren, waarvan wij lezen in Gen. 22:1-2.

9. En de negende verschijning ontving Abraham van de Heere op zijn wonderlijke gehoorzaamheid des geloofs aan God op het gebergte van Moría, toen hij het offermes op de keel van zijn geliefde zoon Izak zou zetten, om hem op Gods bevel te doden, zie Gen. 22.
Zo heeft Abraham een groot deel genoten in de Goddelijke beloften, Jes. 33:17; Joh. 14:21, 23.

O, hoe ziels- en geloofsversterkend moeten al die heerlijke verschijningen van God en de Verbondsengel Christus Jezus aan vader Abraham, die gast en vreemdeling op deze aarde, in zijn gedurige vreemdelingschap en onder al zijn zware geloofsbeproevingen die God hem deed ondergaan, geweest zijn! En tot welk een krachtige verzekering van zijn aandeel aan de volzalige en eeuwig levende God, als zijn Verbonds-God en van zijn heerlijke verwachting op die stad, die fundamenten heeft, welker Kunstenaar en Bouwmeester God is, Hebr. 11:10. En vrienden, wat maakten deze verschijningen Godes Abrahams tent en zijn reizen en zijn wandel onder al het smartelijke en beproevende dat hem bejegende, niet aangenaam, genoeglijk, kort en veilig. O ja, die goedertierenheid was hem beter dan het leven. En dit is ook de dierbare belofte Gods aan al het ware zaad van Abraham, Jes. 66:5: "De Heere zal verschijnen tot ulieder vreugde." En elke ontfermde van God en Christus zegt in zijn eigen bevinding met de gelovige Kerk, Jer. 31:3: "De HEERE is mij verscheen van verre tijden! Ja, Ik heb u lief gehad met een eeuwige liefde; daarom heb Ik u getrokken met goedertierenheid." Och, begenadigd volk van God, sta toch veel naar de Goddelijke heilsverschijning van Christus in en aan uw zielen op al uw weg, en laat uw bede zijn met Mozes, Ex. 33:18: "Toon mij nu Uw heerlijkheid."

De Heere God behaagde het ook deze Abraham op een bijzondere wijze te verwaardigen om de ware godsdienst in zijn huis en in zijn zaad op te richten. Ja, het behaagde Hem Zich daarin en daaronder alleen te bepalen en dat met een voorbijgaan en uitsluiten van alle volkeren der aarde. O, wat een zalige verheffing was het niet voor Abraham, dat God onder hem en zijn zaad wilde wonen en wandelen, volgens Gen. 17 en 18 en Lev. 26. En dat hij door vrijmachtige genade een zalig aandeel had aan de zalving van de Geest Gods, Die hem alle dingen leerde, volgens 1 Joh. 2:27; Gal. 3:14. En daardoor werd hij op aarde van God verheven en gesteld tot een profeet Gods, om anderen de bevelen Gods te leren, Gen. 18:19. Hij werd ook gesteld tot een priester om tot de eeuwig levende God, Die zijn Verbonds-God was, te bidden, zie Gen. 12:7 en Jes. 61:6. Gelijk dat bidwerk ook zo plechtig van hem met aanhoudende ernst werd beoefend, Gen. 18:22-33. En ten slotte bezat hij ook een vorstelijke achtbaarheid, die wegens zijn doorbrekend Godzalig gedrag zelfs zichtbaar was voor het oog der blinde heidenen, zie

Gen. 23:6. Ook zegende hem de Heere met een aanzienlijke bezitting van aardse zegeningen, volgens Gen. 13:2; Gen. 24:22, 36, zijnde van rondom de gezegende des Heeren, naar de Goddelijke belofte hem gedaan, Gen. 12:2. De Heere deed hem ook nog die eer, zijn naam te veranderen van Abram tot Abraham, hetwelk betekent "vader van een menigte". Alsook die van zijn gelovige en Godvruchtige huisvrouw van Saraï tot Sara, hetwelk betekent een prinses.

Deze Abraham en zijn huisvrouw Sara waren dan de eersten op aarde onder de mensenkinderen, die de Heere God de eer schonk, dat zij beiden twee namen droegen. De ene naam hadden zij ontvangen van hun ouders naar het vlees en de andere naam van God hun Verbonds-God en Vader in de hemelen, Die hen bij name kende. Dat werd ook naderhand langs zo'n wonderlijke weg en zware strijd geschonken aan zijn zoon Jakob, Gen. 32:28. En voorts is het als een beloofd verbondsgoed geschonken aan het geestelijk nageslacht van Abraham uit Joden en uit heidenen, in Christus vergaderd tot een geestelijk huisgezin, Jes. 62:2: "En gij zult met een nieuwe naam genoemd worden, welken des HEEREN mond uitdrukkelijk noemen zal." En Jes. 65:15: "Maar Zijne knechten zal Hij met een anderen naam noemen." Zie ook Openb. 3:12.

Deze man Gods Abraham was in zijn leven en genadestaat een oprecht, teder, volijverige wandelaar voor Gods aangezicht, Gen. 17:1; en dat overal waar hij was, volgens Gen. 13:17-18: "Maak u op, wandel door dit land in zijn lengte en in zijn breedte; want Ik zal het u geven. En Abram sloeg tenten op, en kwam en woonde aan de eikenbossen van Mamre, die bij Hebron zijn; en hij bouwde aldaar den HEERE een altaar." Dit was Abrams derde altaar al, die hij voor zijn Bondsgod bouwde.

Maar was deze Abraham in de genade zeer verheven geworden en in tijdelijke vrijmachtige zegeningen zeer rijk, hij was tevens ook een man, die de volzalige God door en langs vele diepe, hoge en langdurige wegen van beproeving behaagde te leiden en te oefenen. Maar hij was en bleef in en onder die alle een wonderteken in zijn werkzaam geloofsleven op God en Zijn waarheid, ter verheffing van de heerlijkheid van de Goddelijke genade, die aan hem was geschonken. En daarom getuigt de apostel van hem in onze woorden: "En hij heeft aan de beloftenis Gods niet getwijfeld door ongeloof; maar is gesterkt geweest in het geloof, gevende God de eer." Dat is de tweede hoofdzaak waarbij we letten:

II. Op zijn gemoedswerkzaamheid: *Hij heeft aan de beloften Gods niet getwijfeld*

De apostel kent hem in onze woorden "de beloftenis Gods" toe. Die heeft Abraham vele gehad en ontvangen van de Heere. Maar de apostel heeft hier bijzonder zijn oog op die drie grote hoofdbeloften die God hem gedaan had, waarin alle andere begrepen zijn, namelijk:

1. Een mannelijk zaad uit Sara zijn huisvrouw en uit en door dat zaad een ontelbaar nakomelingschap, als de sterren des hemels in menigte, en als het zand dat aan de oever der zee is, Gen. 13 en 15.

2. Het gehele land Kanaän tot een erfbezitting en eigendom, van de rivier van Egypte af tot aan de grote rivier, de rivier Frath, Gen. 13 en 15.

3. Het gezegende Zaad, de Heere Jezus, Die het ware Zaad Abrahams zijn zou, en in Wien alle geslachten der aarde zouden gezegend worden, Gen. 22:18; Gal. 3:16.

Deze drieërlei Goddelijke beloften, die God hem plechtig en herhaald gedaan had, gingen vergezeld:

a. Met grote en langdurige, ja, zware geloofsbeproevingen

b. Met geheel afsnijdende, ja, in alles verzegelde wegen van de Goddelijke Voorzienigheid.

c. Met de donkerste omstandigheden, wegen en gevallen, die al de ontvangen beloften Gods geheel en al scheen te vernietigen. En ja, het uitstel Gods en de besluitende en afsnijdende handelingen van de Goddelijke Voorzienigheid omtrent Abraham in het vervullen ervan, waren groter en zwaarder, naar dat de Goddelijke beloften groter waren. Want:

1. De Goddelijke beproevingen omtrent Abrahams geloof betreffende de eerste belofte van een mannelijk zaad uit Sara, zijn huisvrouw te ontvangen, waren omtrent vijf en twintig jaar lang, en dat onder een afsnijdende weg van alle mogelijkheid, Rom. 4:19.

2. En omtrent de tweede belofte, het erfelijk bezitten van het gehele land Kanaän, die werd na het geven van de belofte vier honderd jaar uitgesteld, onder zo vele diepe, donkere en verzegelende handelingen Gods, volgens Gen. 15:13-14; Ex. 12:35-41. O, wat hoge en diepe wegen Gods hadden er omtrent het volk van Israël in die tussentijd al niet plaats!

3. En omtrent de derde belofte Gods aan Abraham, betreffende het gezegende Zaad der vrouw, de Messias, Gen. 49:10, daaromtrent was het uitstel Gods, voordat die belofte vervuld werd, tweeduizend jaren.

De werkzaamheid nu van Abrahams gelovig gemoed omtrent deze beloften Gods meldt de apostel:

a. Ontkennender wijze: *"En hij heeft aan de beloftenis Gods niet getwijfeld door ongeloof."*

b. Stelliger wijze: "Maar is gesterkt geweest in het geloof, gevende God de eer."

Wat het eerste betreft, de apostel meldt daarin van twee God smadende zonden, twijfelen en ongeloof, welke God en Zijn woorden aantasten, ontkennen en tegenspreken. O gruwel, God tot een leugenaar te stellen, 1 Joh. 5:10.

Deze twee zonden voegt de apostel samen, want zij worden gelijktijdig in de ziel gevonden en werken met de andere tot oneer van God en Christus, en ter verloochening van de eenvoudige waarheid van de beloften. Want het ongeloof is de baarmoeder van het twijfelen. En de ene wordt uit de andere geboren.

Vrienden, om nu in het bijzonder met uitbreiding de aard en natuur van het ongeloof en het twijfelen aan te tonen en te beschrijven, daarover zal ik mij nu niet uitvoerig uitlaten. Maar ik zeg alleen:

1. In het algemeen zijn de twijfelingen en het ongeloof werkzaam:

a. Omtrent God Zelf en Zijn Goddelijk, volzalig Wezen en volmaaktheden.

b. Of omtrent Zijn Goddelijk Woord en beloften.

c. Of omtrent Zijn Goddelijk genadewerk, dat Hij doende is in en aan de ziel. Ja, soms tasten het ongeloof en de twijfelingen deze drie zaken alle tegelijk aan, en zelfs alles wat Goddelijk en waarachtig is.

2. In het bijzonder merk ik aan, dat deze twee oproerige zielsvijanden omtrent de genoemde Goddelijke geloofsvoorwerpen aldus werkzaam zijn, namelijk:

a. Door een inwendig afzien van de ziel van God en Christus en Zijn belofte, en door een omzien naar iets anders. Ja, door een uitwendig loslaten van God en een verlaten van Hem, zie Jer. 2:17.

b. Door redeneren en achterdochtig te worden omtrent Gods getuigenissen en beloften in Zijn Woord, met toepassing op zijn eigen ziel en weg. En zo ontvalt dan die stok en staf, die anders ondersteunt en troost, uit de geloofshand, en men staat alleen en men kan op Gods Woord niet leunen of rusten.

c. Door een zien en starogen op waarschijnlijkheden, die voor of tegen zijn, met een vleselijk verstand, dat vijandschap tegen God is en dat God, Zijn Woord en Zijn daden wil afmeten naar het beperkte begrip van het verstand en dan een oordeel wil gaan vellen omtrent de vervulling van de Goddelijke ontvangen beloften, naar dat men er zelf enige mogelijkheid toe ziet. O, verstandeloze, goddeloze zonde, die alzo de almachtige Jehovah afhankelijk maakt van de tweede oorzaken en derzelver vermogen en werkingen, vergetende de betuiging Gods, Jes. 40:13, 28: "Wie heeft den Geest des HEEREN bestuurd, en wie heeft Hem als Zijn raadsman onderwezen? Weet gij het niet? Hebt gij niet gehoord dat de eeuwige God, de HEERE, de Schepper van de einden der aarde, noch moede noch mat wordt? Er is geen doorgronding van Zijn verstand." En Jer. 32:27: "Zie, Ik ben de HEERE, de God van alle vlees; zou Mij enig ding te wonderlijk zijn?" Vergelijk met Zach. 8:6 en Joh. 11:40.

d. Door een wettisch starogen op zijn oneindige onwaardigheid en zondigheid en de gedurige God beledigende trouweloosheden, die men in zijn hart en daden bevindt, waardoor dan het hart afziet van Christus en de vrije genade Gods en nederzijgt en krachteloos, moedeloos en geheel onvrijmoedig wordt om op Gods heil te wachten, en het beloofde goed van zo'n groot, heerlijk, heilig en al-waardig God tegemoet te zien.

Maar om de kracht van Abrahams geloof op God en Zijn waarheid en beloften te ontdekken, spreekt de apostel hem van deze twee God beledigende hoofdzonden geheel vrij. Hij getuigt daarom: "Hij heeft aan de beloftenis niet getwijfeld door ongeloof." O nee, Abrahams ziel was bij geen van die gemelde dingen, noch liet zich enigszins bedwelmen of ophouden. Maar integendeel, hij was door de genade van de Geest Gods, als de Geest des geloofs:

1. Met zijn gehele ziel gelovig uitgeleid en hij mocht afzien van alles wat geen God was, hoegenaamd. En hij stond geenszins stil bij al de tegenwerkende voorzienigheden en ontmoetingen die hem bejegenden, zie Rom. 4:19; Hebr. 11:17-18.

2. Hij zag in geloof met zijn gehele ziel op God en bevond zichzelf als geheel verkleefd aan God. Ja, hij bleef zich aan God, Zijn deugden, waarheid en trouw vasthouden, op hoop en tegen hoop, en zijn geloof zag alleen en geheel op God, met Mozes, Hebr. 11:27. En dat is zo'n werkzaam geloof eigen, en doet de ziel over alle moedbenemende en grootste zwarigheden triomferen, zoals wij in de gelovige Abraham zien, Gen. 22; Hebr. 11:17. Dat getuigt de apostel ook hier van hem, Rom. 4:21: "En ten volle verzekerd zijnde dat hetgeen beloofd was, Hij ook machtig was te doen." Want naar het woord van de apostel, overwint het geloof zelfs de gehele wereld, en dan blijft er alleen over God Drie-enig, als niet alleen volzalig in en voor Zichzelf, maar ook voor allen die op Hem gelovig zien en vertrouwen, volgens Hebr. 11:6; Gen. 17:1. O ja, Hij blijft dan alleen het Voorwerp, het Leven, het Voedsel, de Kracht, de Verwachting en de Roem des geloofs.

3. Abraham twijfelde niet door ongeloof aan de beloften van God, omdat hij bestendig en voortdurend gevestigd bleef zien en vertrouwen:

a. Op de plechtigheid van de belofte, die aan hem door God was toegezegd en gedaan.

b. Op de ongebondenheid ervan en de soevereine vrijheid Gods.

c. Op derzelver wonderbare onverwachtheid, zoals de Heere die aan hem gedaan heeft.

d. Op derzelver herhaling. God had de beloften hem bij herhaling en met eedzwering gedaan, Hebr. 6:13, 14, 16.

Nu, door het gelovig zien op en verkeren omtrent deze vier Goddelijke hoedanigheden, waarmee de beloften Gods aan hem vergezeld waren, zo kon het niet anders zijn of Abrahams geloof zag geheel af van alles wat er tegen de belofte ter beproeving van zijn geloof, opkwam

en er al dadelijk was, of er verder nog komen zou, zowel in zijn eigen persoon en toestand als in die van Sara zijn huisvrouw, zoals de apostel zegt in het vorige vers, vers 19: "En niet verzwakt zijnde in het geloof, heeft hij zijn eigen lichaam niet aangemerkt, dat alreeds verstorven was, alzo hij omtrent honderd jaren oud was, noch ook, dat de moeder in Sara verstorven was." En alzo werd Abraham bewaard voor twijfelen en ongeloof aan de beloftenis van God en aan Jehovah, zijn Verbonds-God, Die de Amen en de Waarachtige is in al Zijn woorden. Dus al waren er ondoorzienlijke zwarigheden, die de Goddelijke aan hem gedane beloften in de weg lagen, hij wilde daaromtrent niet werken of raadplegen met zijn vleselijke en ongeheiligde reden en begrippen die hem nog bijwoonden. Maar zijn ziel leefde werkzaam in het geloof op God, en werkte boven en tegen alle rede en geschapen krachten aan, en bleef zich alleen gronden en vasthouden op en aan de alles vermogende Jehovah, zijn Bonds-God, zijn Schild en Loon en op Zijn Goddelijke toezegging en woorden, die aannemende en vasthoudende, en alzo verzegelende dat God waarachtig is, Joh. 3:33; 1 Joh. 5:9. Die God had hem toegeroepen: "Ik ben God, de Almachtige", Gen. 17:1. En Hij had daarbij dit grote woord toegevoegd tot bestraffing van Sara's ongeloof: "Zou iets voor de HEERE te wonderlijk zijn?" Gen. 18:14. Dat komt daar zeer nadrukkelijk voor, in de samenhang beschouwd. Nu, die God vermocht alles, want Hij is die God, die de doden levend maakt en roept de dingen die niet zijn, alsof zij waren, Rom. 4:17. Ja, Hij zou ook de waarheid van Zijn belofte aan Abraham gedaan tot stand brengen, hoe onmogelijk het ook scheen en dadelijk bij de mensen was. De Heere God heeft ook Abraham tot sterkte van zijn geloof aangewezen, de ganse sterrenhemel met zijn talloze lichten, zoals wij zien in Gen. 15:5 en Gen. 22:17.

O, wonderlijk onderpand voor Abrahams geloof, want alzo werd het gehele scheppingswerk van Gods hand en die flonkerende hemel met al zijn sterren en de oevers der zee met haar talloos zand door de Heere aan zijn geloof gegeven tot een steunsel en versterking, ja, tot een zegel en onderpand van de aan hem gedane Goddelijke beloften. Zo handelt de Heere God ook even zielsbemoedigend en geloofsversterkend omtrent Zijn Kerk en omtrent al Zijn ongelovig en moedeloze Jakob en Israël, Jes. 40:26, en aan Zijn zondig volk, Jer. 31:35-37, om hen in het geloof op de onveranderlijke verbondstrouw te sterken, niettegenstaande al hun onwaardigheid en talloze trouweloosheid en zonden.

O, wat steunsel en grond van hoop op God vindt het geloof niet, zelfs in het werk der Goddelijke schepping van hemel en aarde, zie Ps. 146:5, 6, 10; Jer. 32:17: "Ach Heere HEERE! Zie, Gij hebt de hemelen en de aarde gemaakt, door Uw grote kracht en door Uw uitgestrekte arm; geen ding is U te wonderlijk." En: "De dag is Uwe, ook is de nacht Uwe; Gij hebt het licht en de zon bereid. Gij hebt al de palen der aarde gesteld; zomer en winter, die hebt Gij geformeerd", Ps. 74:16, 17. Wel, wat doet het geloof hier voor voordeel mee? Zie dit in Ps. 74:19-21: "Geef aan het wild gedierte de ziel Uwer tortelduif niet over; vergeet den hoop Uwer ellendigen niet in eeuwigheid. Aanschouw het verbond, want de duistere plaatsen des lands zijn vol woningen van geweld. Laat den verdrukte niet beschaamd wederkeren, laat den ellendige en nooddruftige Uw Naam prijzen."

4. Abrahams geloof zag op de genadige en zalige onberouwelijke verbondsbetrekking, die de volzalige God uit de rijkdom Zijner barmhartigheid hem vrijwillig geschonken had, hem voor tijd en eeuwigheid opnemende in liefde en genade tot Zijn bond- en gunstgenoot, Gen. 15:1 en 17. En in zo'n genadige verbondsbetrekking met God zijnde, waren hem ook de beloften Gods uit vrijwillige verbondsliefde gegeven. Ja, door de innerlijke beweging der barmhartigheden Gods, was nu Gods hart vrijwillig in liefde rommelende over Abraham en was Gods mond met beloften geopend geworden tot Abraham, Luk. 1:72-74 en 78. Wel, hoe zou dan Gods hand ontbreken kunnen met almachtige heilsdaden te werken omtrent Abraham, en

ter staving van Zijn gegeven beloften en de daarstelling van Zijn liefdesvoornemen over hem; dat ware eeuwig onmogelijk. Nu, omdat Abraham daar geloofslicht in had, en met zijn geloof daarin levende was, zo kon hij niet twijfelen door ongeloof aan de beloften van God, in welker vervulling God Zijn oneindige, almachtige deugden ten toon zou spreiden voor het oog van engelen en mensen, en Zichzelf een eeuwige en heerlijke Naam zou maken.

5. En ten laatste, Abraham kon door ongeloof niet twijfelen, want zijn geloof zag op al die plechtige en onderscheiden omstandigheden, die bij het herhaald ontvangen van de beloften Gods hadden plaats gehad, en ook op die gezegende, veelvuldige, zalige en zijn gehele gemoed overredende genadewerkingen van de Heilige Geest, die hij daarbij ook achteraf gezien, in zijn gemeenschap met God ondervonden had. O nee, het was aan hem in geen hoek geschied, noch in het voorbijgaan, maar op de plechtigste wijze en met Goddelijke bewijzen en omstandigheden vergezeld geweest. Hij wist in Wie hij geloofd had en hoe hij geloofd had en de beloften ontvangen en omhelsd had en hoe de Heere het hem had toegerekend tot gerechtigheid, Gen. 15:6.

O, wat plechtige omstandigheden, gemoedsbevindingen en werkzaamheden tussen God en Abraham hadden er al plaats gehad in die plechtige verbondsmaking, Gen. 15. En wederom bij derzelver vernieuwing, Gen. 17.

En aan deze zo van rondom Goddelijke handeling met hem, hield zijn geloof onwankelbaar vast. En aldus leefde hij gesterkt in het geloof.

a. Hij gaf de tijd en wijze van de dadelijke vervulling van de beloften onbepaald aan de Heere en aan Zijn Goddelijke raad en volwijs Vaderlijk bestel en welbehagen over. Ja, hij gaf die, als een geheel onmachtige en onwijze om iets omtrent de uitvoering van de Goddelijke beloften te doen, uit zijn eigen handen. Hij gaf het bestel en de verkiezing over in de hand van Hem, Die zijn ontfermende, volwijze en almachtige Verbonds-God was.

b. En in geloof ziende op God en de aan Hem verbonden deugden, die Hij wilde en zou werken tot zijn heil, zo kon en wilde Abraham zich alleen en geheel op die God verlaten, als een ootmoedig en arm bondgenoot, die voor rekening van de Heere was en leefde, die het wel met hem en voor hem zou maken en alles voleinden zou. Want de goedertierenheid Gods was toch in eeuwigheid en zijn Verbonds-God was een Rotssteen, Wiens werk volkomen is, en die nooit zal laten varen het werk Zijner handen. O nee, dat was eeuwig onmogelijk.

c. Hier benevens ondervond Abrahams ziel drie dierbare genaden in hem werkzaam door de Geest Gods, in en onder zijn omstandigheden en donkere ontmoetingen, waardoor hij niet kon twijfelen door ongeloof aan de beloftenis Gods, te weten:

1. Kloekmoedigheid en een geest van kracht en onversaagdheid, ja, een heldenmoed onder de donkerste ongevallen, zoals wij bijzonder zien kunnen in Gen. 14:14-16. O, wat is het werkzaam geloof een wonder en een in alle gevallen bekwaam makende genade, zie Fil. 4:13: "Ik vermag alle dingen door Christus, Die mij kracht geeft."

2. Een stille vertrouwende bedaardheid en tegenwoordigheid van geest in de voorkomende ontmoetingen, en een gehele voldaanheid met God en Zijn Vaderlijk zegenende verbondsbedeling. O, die beloften Gods waren hem genoeg, ja, alles, Gen. 12:2-3. Hij had er geen Assur of Egypte bij nodig, noch een Sodoms koning om hem te verrijken. Zie in dezen zijn gelovige en edelmoedige betuiging, Gen. 14:22-23. O nee, wie onder de zegenende bedeling van de Verbonds-God leeft, heeft geen verering van goddelozen nodig, Jes. 33:16-17.

3. Een vrolijke en gelovige gerustheid in God was er in Abrahams ziel, met een onbekommerd vertrouwen op Gods liefdesraad, liefdeszorg, liefdeshart en trouw. Ja, hij bevond die reeds vele malen Goddelijk en zeer wonderlijk in de gevaarlijkste en smartelijkste wegen

en gevallen, zie Gen. 12:10, en in die zware hongersnood en de daarop volgende wegroving van zijn dierbare vrouw, vers 13. En onder zijn daarbij gemaakte zondeschuld voor de Heere en zijn zo bedekt handelen, waardoor hij zichzelf en zijn vrouw, ja, de belofte Gods aan hem gedaan in vers 2 en 3 in uiterst gevaar bracht. Maar de onvermoeide genade en almachtige trouw Gods redde hem en zijn vrouw uit dit zo verderfelijk gevaar wonderdadig, onmiddellijk en almachtig, volgens vers 17-20.

In al dezen bleef Abraham bewaard voor twijfelen door ongeloof aan God en aan Zijn gedane beloften aan Abraham. Ja, hij werd steeds meer versterkt in het geloof en gaf alzo God de eer van Zijn Goddelijke almacht, waarheid, goedheid en onveranderlijke verbondstrouw, erkennende, gelovende en eerbiedigende Hem, als Zijn Goddelijk Verbondsschild en Loon zeer groot.

Maar vrienden, laten wij nog eens wat nader aantonen, dat er voor Abraham noch ook voor al Zijn geestelijke kinderen, in God en Zijn beloften niet de minste redenen te vinden zijn om te twijfelen door ongeloof. Daar zijn alleen acht zaken, welke een rechtmatige grond en reden geven om te twijfelen aan de beloften die aan ons gedaan zijn, namelijk deze:

1. Wanneer een belofte van iemand overweldigd en niet geheel vrijwillig maar gedwongen gedaan is, zodanige beloften worden gemakkelijk verbroken.
2. Indien de beloften onbedacht, onberaden en zeer schielijk gedaan zijn.
3. Indien er rechtvaardige redenen zijn van achterdocht, dat de belover geen hart noch toeleg heeft om zijn gedane beloften na te komen en te vervullen.
4. Indien de gedane beloften van zodanige natuur zijn, dat de belover door het nakomen van dezelve zeer groot verlies en schade zal bekomen.
5. Indien de belover geen man van bestendige waarheid is.
6. Indien de belover zich niet veel aan zijn eer laat gelegen zijn.
7. Indien men tevoren wel ondervonden heeft, hetzij omtrent zichzelf of omtrent anderen, dat de belover zijn eigen plechtige beloften niet veel geacht heeft, maar daarin nalatig bevonden is.
8. Indien de belover geen genoegzame macht en vermogen heeft, om het beloofde dadelijk te vervullen.

Nu kan men in eeuwigheid niet een van deze gemelde zaken op de God des verbonds toepassen, of het ware godslasterlijk omtrent de volzalige God gehandeld, Die de Waarachtige en de Amen, de algenoegzame, getrouwe en vrijwillig lievende Jehovah is en het algenoegzaam, eeuwig Deel en Erve van Zijn volk is. Is dit zo, gelijk het waarlijk is, "Want verre zij de Almachtige van onrecht", dan kan er ook niet de minste reden zijn of ooit gevonden worden om door ongeloof te twijfelen aan de beloften van God.

Maar daar zijn integendeel eeuwige, vaste gronden, om alle beloften Gods, niet één uitgezonderd, als waarachtig en getrouw, in het geloof bemoedigd in te wachten, en door het geloof op hetzelve te leven, ten volle verzekerd zijnde dat het in al dezelve achteraf alzo zal bevonden worden, Jozua 21:45: "Er viel niet één woord van al de goede woorden die de HEERE gesproken had tot het huis van Israël; het kwam altemaal." En de ziel van iedere gelovige wachter op de Heere en op de dadelijke uitvoering van Zijn Goddelijke beloften, zal op des Heeren eigen tijd in verlegen aanbidding moeten betuigen met de man Gods Hizkia, Jes. 38:15: "Wat zal ik spreken? Gelijk Hij het mij heeft toegezegd, alzo heeft Hij het gedaan." En met David in Ps. 52:11: "Ik zal U loven in eeuwigheid, omdat Gij het hebt gedaan; en ik zal Uw Naam verwachten, want hij is goed voor Uw gunstgenoten." En met de God eergevende Salomo moeten zij zeggen: "Die Uw knecht, mijn vader David, gehouden hebt wat Gij tot hem gesproken hadt; want met Uw mond hebt Gij gesproken en met Uw hand vervuld, gelijk het te

dezen dage is", 1 Kon. 8:24.

Laat ons tot sterkte van het geloof voor Gods volk en tot mondstopping van het godslasterlijk ongeloof, de hoofdgruwel van alle zonden, en ter ondermijning van al de twijfelingen aan God en aan de waarheid van Zijn vrijwillig gedane heilsbeloften aan Zijn gelovige kinderen, de voorgemelde acht stukken nog eens nagaan, met overbrenging op de volzalige God. En dat tot ontdekking van de heerlijkheid, waarheid en ontferming van God en Christus, alsook opdat de zielen van Gods kinderen bij het horen of lezen van hetzelve, ook in het geloof mochten uitroepen met de Kerk, Ps. 48:9, 11, 15: "Gelijk wij gehoord hadden, alzo hebben wij gezien in de stad des HEEREN der heirscharen, in de stad onzes Gods; God zal haar bevestigen tot in eeuwigheid. Sela. Gelijk Uw Naam is, o God, alzo is Uw roem tot aan de einden der aarde; Uw rechterhand is vol van gerechtigheid. Want deze God is onze God, eeuwig en altijd; Hij zal ons geleiden tot den dood toe." Wij zeggen dan:

1. O nee, al de grootste en dierbaarste beloften Gods, die gedaan zijn aan de Kerk en aan alle ware gelovige leden, hetzij in het algemeen of meer in het bijzonder, zijn geenszins gedwongen beloften. Maar al die beloften en elk een van dezelve vloeien uit de vrijwillige beweging van de Goddelijke liefde, barmhartigheid en ontferming, en uit de onnaspeurlijke rijkdom van de Goddelijke genade in Christus Jezus, Jer. 29:11; Jer. 31:20; Hos. 14:5-8; Zef. 3:17.

2. De Goddelijke beloften zijn niet onberaden, schielijk, of onbedacht gedaan. O nee, dat is verre geweerd van de alleen wijze God, Wiens wijsheid en raadslagen dubbel in wezen zijn. O nee, daar is geen Goddelijke belofte in Gods Woord gedaan, hoegenaamd, of dezelve is met een oneindige wijsheid gedaan, volgens de eeuwige raad van Gods volwijze wil, volgens Jes. 40:13, 14; Jes. 46:10 en Ps. 33:11. En dat van Hem, Die betuigt in Spr. 8:14: "Raad en het wezen zijn Mijne; Ik ben het Verstand; Mijne is de sterkte."
Nu, hetgeen men tevoren goed overdacht heeft, zelfs onder mensen, eer men besloot om het te doen, wordt zelden veranderd. Wel, de beloften Gods, zijnde uitvloeisels van Zijn eeuwige en heilige gedachten, die diepe gedachten zijn, Ps. 92:6, die vol zondaarsliefde zijn, Ps. 33:11, en die onnaspeurlijk en ondoorgrondelijk hoog zijn, boven al de eindige opvattingen van engelen en mensen, Jes. 55:8-9, die kunnen noch zullen tot in alle eeuwigheid feilen.

3. Wij kunnen en mogen niet denken, dat God geen hart zou hebben om Zijn gedane beloften na te komen. O nee, de volzalige Verbonds-God in Christus heeft het ruimste liefdeshart, als zijnde God, de Liefde Zelf, 1 Joh. 4:8. Ja, die God, Die rijk is in barmhartigheden, om door Zijn grote liefde waarmee Hij zijn volk lief heeft, hen als Zijn begenadigd volk te zegenen en Zijn gedane beloften aan hen "ja en amen" te maken, betuigende ten dien einde Zelf, Jer. 32:41: "En Ik zal Mij over hen verblijden, dat Ik hun weldoe; en Ik zal hen getrouwelijk in dit land planten, met Mijn ganse hart en met Mijn ganse ziel." Ja, des Heeren hart is zo gezet op Zijn ontfermd volk, zelfs onder hun afwijkingen en hun zo gedurige trouweloosheden tegen Hem, dat Hij, hoewel Hij alles weet, toch niet weet hoe hen over te geven. Daarom vraagt de Heere zo hartbrekend, Hos. 11:8: "Hoe zou Ik u overgeven, o Efraïm, u overleveren, o Israël? Hoe zou Ik u maken als Adama, u stellen als Zebóïm? Mijn hart is in Mij omgekeerd, al Mijn berouw is tezamen ontstoken."
Wel, wat hindert God nu, Die niemand hinderen kan? En van Wie betuigd wordt, Dan. 4:35: "En al de inwoners der aarde zijn als niets geacht, en Hij doet naar Zijn wil met het heir des hemels en de inwoners der aarde, en er is niemand die Zijn hand afslaan of tot Hem zeggen kan: Wat doet Gij?" Let er maar eens op, alleen dit hindert God, zoals Hij Zelf getuigt: "Mijn hart is in Mij omgekeerd; al Mijn berouw is tezamen ontstoken." En dan laat de Heere er zo

nadrukkelijk op volgen, Hos. 11:9: "Ik zal de hittigheid Mijns toorns niet uitvoeren; Ik zal niet wederkeren om Efraïm te verderven; want Ik ben God en geen mens, de Heilige in het midden van u, en Ik zal in de stad niet komen." En waarom niet? Hierom niet, zegt God Zelf: "Want Ik ben God en geen mens, de Heilige in het midden van u." En van ditzelfde Efraïm zegt de Heere in Jer. 31:20: "Is niet Efraïm Mij een dierbare zoon, is hij Mij niet een troetelkind? Want sinds dat Ik tegen hem gesproken heb, denk Ik nog ernstig aan hem; daarom rommelt Mijn ingewand over hem; Ik zal Mij zijner zekerlijk ontfermen, spreekt de HEERE."

4. Men kan niet denken dat God Zichzelf veel verlies en schade zou aandoen in het nakomen van Zijn beloften. O nee, wat verlies zou een algenoegzaam en allesbezittend God Zichzelf kunnen aandoen, door het volbrengen van Zijn vrijwillig gedane beloften? O, hoe ver is het daarvan af, integendeel. Jehovah verhoogt Zijn Naam en heerlijkheid in het vervullen van Zijn beloften. Ja, langs die weg maakt God Zichzelf een eeuwige en heerlijke Naam, volgens Jes. 48:11-12 en Jes. 63:12, 14. Indien God of de Goddelijke Middelaar gezegd zou kunnen worden, verlies te doen, zo zou het hierin zijn, dat er één van Zijn volk en schapen verloren ging en achterbleef, door aan hem Zijn gedane beloften niet te vervullen. Want door en uit kracht van de beloften Gods kunnen zij alleen maar de zaligheid verkrijgen en deelachtig worden. Dat er nu één van die eeuwig geliefde erfgenamen, met wie Jehovah zulke verheven oogmerken en bedoelingen heeft, zou verloren gaan of achterblijven, dat is eeuwig onmogelijk, volgens 1 Petrus 1:5. Nu, dit bemoedigde de man Gods David zo, dat hij het tot een pleitrede gebruikte in zijn bidden, Ps. 30:10-11. "Wat gewin is er in mijn bloed, in mijn nederdalen tot de groeve? Zal U het stof loven? Zal het Uw waarheid verkondigen? Hoor, HEERE, en zijt mij genadig, HEERE, wees mij een Helper."

5. Is het een grond van twijfelen aan een ontvangen belofte, wanneer de belover geen man van waarheid is. O, hoe ver is de Almachtige van dit onrecht! Hij toch is de Waarheid Zelf, Jer. 10:10. Ja, de goedertierenheid en waarheid gaan voor Zijn aangezicht heen, Ps. 89:15. God is Waarheid en is geen onrecht. Rechtvaardig en recht is Hij, Deut. 32:4. En dus zijn ook alle paden des Heeren goedertierenheid en waarheid, Ps. 25:10. God feilt nooit in Zijn getrouwheid, en wat eens uit Zijn lippen gegaan is, zal Hij nooit veranderen. En opdat wij aan de waarheid Gods in het vervullen van Zijn beloften niet zouden twijfelen door ongeloof, zo heeft het God behaagd dezelve op allerlei wijze ontwijfelbaar te maken.

Daar zijn onder andere vier wegen of middelen, waardoor een mens zoekt geloofd te worden, dat hetgeen hij zegt en belooft, de waarheid is, en opdat er niet de minste schijn van twijfelen aan zijn woorden en beloften mogen zijn, te weten:

a. Door één en hetzelfde dikwijls te herhalen

b. Door zijn belofte met een plechtige eed te bevestigen

c. Door die met plechtige verbonden te staven

d. Door een voornaam onderpand.

Maar gelovig volk van God, wat zijn deze vier dingen niet van de Heere God geoefend, en alzo gedaan tot sterkte van het geloof van Zijn volk omtrent de beloftenissen. En als het geloof daar inzicht in mag hebben, o, wie zou dan aan de Goddelijke beloften twijfelen kunnen door ongeloof? O ja, deze vier zaken heeft God gedaan in het geven van Zijn beloftenissen aan Abraham en aan de gehele Kerk, tot roem van hun zielen in God en in Zijn waarheid. Want:

a. Hoe dikwijls heeft de Heere God Zijn belofte niet aan Abraham en aan Zijn Kerk in Zijn Woord herhaald en vernieuwd? Wie zal die optellen? En hoe vast heeft God dezelve daardoor niet gemaakt? Zodat het is, volgens Jes. 54:10: "Want bergen zullen wijken en heuvelen wankelen, maar Mijn goedertierenheid zal van u niet wijken, en het verbond Mijns

vredes zal niet wankelen, zegt de HEERE, uw Ontfermer."

b. Wat heeft de volzalige God Zijn beloftenissen niet met een plechtige, en herhaalde eed Goddelijk bevestigd! Zie Gen. 22:16; Ps. 89:36; Hebr. 6:13-18.

c. Wat heeft de Heere God Zijn beloftenissen aan al Zijn volk niet door plechtige verbondsmaking, ja, door een plechtig genadeverbond gestaafd en bekrachtigd, Gen. 15:18; Jer. 31:33-34, 2 Sam. 23:5.

d. En o, Goddelijk liefdeswonder! De dierbare Jehovah, Die niets te dierbaar voor Zijn volk had, heeft Zijn beloften ook daardoor willen bevestigen, dat Hij zo'n voornaam onderpand, de Zoon Zijner liefde, geschonken en gezonden heeft, tot volle verzekering van Zijn oprechtheid en waarheid in het geven van Zijn beloften en tot sterkte en blijdschap van het geloof van Zijn volk, volgens het woord van de apostel in Rom. 15:8: "Ik zeg, dat Jezus Christus een Dienaar geworden is der besnijdenis vanwege de waarheid Gods, opdat Hij bevestigen zou de beloftenissen der vaderen." Hierop ziet ook de Geest Gods, Jes. 7:14: "Daarom zal de Heere Zelf ulieden een teken geven: Zie, een maagd zal zwanger worden, en zij zal een Zoon baren en Zijn Naam IMMANUËL heten." Vergeleken met Rom. 8:32: "Die ook Zijn eigen Zoon niet gespaard heeft, maar heeft Hem voor ons allen overgegeven, hoe zal Hij ons ook met Hem niet alle dingen schenken?"

6. Wij zeiden ook, dat er reden was van twijfelen, als de belover zich niet veel aan zijn eer liet gelegen liggen. Maar o, wat is het tegendeel waarachtig in de Heere onze God. O, de God des Verbonds staat bij uitnemendheid op Zijn Goddelijke eer en heerlijkheid. Daarom betuigt de Heere zo herhaald en zo vol nadruk, dat Hij ijvert voor Zijn eer. Zie maar Jes. 42:8: "Ik ben de HEERE, dat is Mijn Naam; en Mijn eer zal Ik geen ander geven; noch Mijn lof de gesneden beelden." En Jes. 48:9 en 11: "Om Mijns Naams wil zal Ik Mijn toorn langer uitstellen, en om Mijns roems wil zal Ik, u ten goede, Mij bedwingen, opdat Ik u niet afhouwe. Om Mijnentwil, om Mijnentwil zal Ik het doen, want hoe zou hij ontheiligd worden? En Ik zal Mijn eer aan geen ander geven."
O, hoe betamelijk is dan ook niet de liefdesvermaning en opwekking omtrent deze onze God, Ps. 96:7-8: "Geeft den HEERE, gij geslachten der volken, geeft den HEERE eer en sterkte. Geeft den HEERE de eer Zijns Naams, brengt offer en komt in Zijn voorhoven."
En daarom belooft God, 1 Sam. 2:30: "Die Mij eren, zal Ik eren." Nu, dat doet men het nadrukkelijkst langs en door het geloof aan en in God.

7. Dan zeiden wij, ook was er reden van twijfelen, indien de belover ooit nalatig was bevonden in het vervullen en nakomen van zijn beloften. Maar o, waar is er immer de minste grond gegeven of reden gevonden om dit van de getrouwe, waarachtige en vrijwillig lievende God te denken? Die integendeel niet alleen Zijn woorden altijd heeft bevestigd, omdat Hij rechtvaardig is, maar altijd dubbel werkt en geeft, als Hij Zijn beloften vervult. O ja, God doet in dezen ook boven bidden of denken. Nee, nee, de Heere is nooit nalatig bevonden, maar Hij is die God, Die trouwe houdt tot in der eeuwigheid, Ps. 146:6. Hij betuigt in Zijn Woord tot bemoediging van Zijn wankelende kinderen, en ter beschaming van al het twijfelen en ongeloof, Jes. 34:16: "Zoekt in het boek des HEEREN en leest; niet één van deze zal er feilen, het een noch het ander zal men missen; want Mijn mond zelf heeft het geboden, en Zijn Geest Zelf zal ze samenbrengen."
Vromen, als u dit leest op uws Vaders bevel, want de Heere gebiedt het u daar, laat dan uw ongeloof, ja, de leugenachtige duivel horen dat gij het leest en daagt hen uit in een heilige ijver voor de eer uws Gods, dat zij u eens een lettergreep of woord in de Bijbel aantonen van enige beloften Gods, die God niet nagekomen of vervuld heeft. Nee, nee, geen zal er gevonden

worden. En zingt daarom in geloof:

O eeuwig God, zeer sterk! Wie is U gelijk t' achten?
Het is rondom en alszins vol van Uwe trouwen,
En Uwer waarheid, welke U niet zal berouwen.

8. En ten laatste zeiden wij, daar was grond van twijfelen, als de belover niet machtig was, of na zijn gedane belofte onmachtig kon worden, om het beloofde dadelijk te geven; maar dat kan in geen bedenking komen betreffende onze God, de Allerhoogste, Die hemel en aarde bezit, en die de Algenoegzame en de Almachtige is, Gen. 17:1. Hij is die God, die volzalige Bonds-God, Die van Zichzelf betuigt: "Ook eer de dag was, ben Ik, en er is niemand, die uit Mijn hand redden kan; Ik zal werken en wie zal het keren?" Jes. 43:13. En daarom wordt Hem toegezongen in Ps. 89:14: "Gij hebt een arm met macht, Uw hand is sterk, Uw rechterhand is hoog." En in Ps. 33:8-12: "Laat de ganse aarde voor den HEERE vrezen; laat alle inwoners van de wereld voor Hem schrikken. Want Hij spreekt, en het is er; Hij gebiedt, en het staat er. De HEERE vernietigt den raad der heidenen, Hij breekt de gedachten der volken. Maar de raad des HEEREN bestaat in eeuwigheid; de gedachten Zijns harten van geslacht tot geslacht. Welgelukzalig is het volk welks God de HEERE is; het volk dat Hij Zich ten erve verkoren heeft." Daarom was Jobs eerbiedige zielsbetuiging: "Ik weet dat Gij alles vermoogt", Job 42:2.

Nu, op deze oneindige Goddelijke almacht was ook Abrahams geloof gegrond, zoals wij zien in Rom. 4:21. En dus kon Abraham niet twijfelen door ongeloof aan de beloften van God.

Maar hoe was dan Abrahams zielsbestaan, geloofsgestalte en werkzaamheid? Dat toont de apostel stellig in het tweede deel der woorden, zeggende: "***Maar is gesterkt geweest in het geloof, gevende God de eer."***

In het nu reeds behandelde, dat ontkennender wijze van Abrahams geloof getuigt, daarin zijn reeds verscheiden daden van Abrahams gezegend geloofsbestaan en zijn sterkte daarin, gemeld. Maar omdat de apostel het hier nu nog stellig uitdrukt, en dus vervolgens gaat aantonen, waartoe Abraham integendeel door de Geest Gods, als de Geest des geloofs is verwaardigd geworden, namelijk: "Hij is gesterkt geweest in het geloof, gevende God de eer", zo zullen wij nog kort letten:

a. Op Abrahams geloof

b. Op deszelfs gesterktheid, en hoe hij God daarvoor eer gaf.

a. Abrahams geloof, waarvan de apostel hier spreekt, was het zaligmakend geloof, het geloof der uitverkorenen Gods, zoals wij hier zien kunnen in vers 3 en 6 en 22. Hij oefende dat als een reeds begenadigde vriend en bond- en gunstgenoot Gods in Christus Jezus.
Zijn geloof was werkzaam omtrent: God en Zijn bevelen ter gehoorzaamheid; en de zo gemelde drieledige Goddelijke beloftenissen in verwachting. Want het ware geloof scheidt nooit wat God heeft samengevoegd. De bevelen Gods zijn net zo dierbaar voor het zaligend geloof als de beloften Gods. Want God Zelf is het Hoofddoel van de ziel en daarom is de geloofsroem, Jes. 33:22: "Want de HEERE is onze Rechter, de HEERE is onze Wetgever, de HEERE is onze Koning; Hij zal ons behouden." O ja, ware gelovigen zijn waarachtig blij, dat God, God is en hun God is. Daarom zijn hun de bevelen en de beloften Gods beiden heerlijk, zalig, aangenaam en tot heil, zie Ps. 119:165-166: "Die Uw wet beminnen, hebben groten vrede, en zij hebben geen aanstoot. O HEERE, ik hoop op Uw heil, en doe Uw geboden."

1. Ik zeg dan: Abrahams geloof verkeerde omtrent God en Zijn Goddelijke bevelen, als

namelijk de roeping Gods om te trekken uit zijn vaderland, welke hij aanstonds zo volvaardig gehoorzaamde met een blinde onderwerping aan God, Gen. 12:1. De eis Gods was niet alleen aan hem: Ga uit uw huis en familie, maar tevens ook uit uw land. Gods bevel was niet: Ga met al uw vrienden, maar gij alleen met uw onvruchtbare vrouw en dienstbare huisgenoten. En wil iemand van uw maagschap met u medetrekken en ook vrijwillig uitgaan, hetzij uw vader Terah, die zal onderweg sterven, of uw neef Lot, Maar daar zal Ik u van afscheiden. Want Ik heb een zeer hoog einde met u voor, en geenszins omtrent enigen van hen. En dus Abraham, gij zult eindelijk alleen overblijven met Sara, maar Ik zal het met u in alles wel maken, ja, Goddelijk maken. Want zegenende zal Ik u zegenen, en u stellen tot een zegen, Gen. 12:2-3.

En wil Abraham weten waarheen hij zal trekken? Gods antwoord aan Abraham zal alleen zijn: "Naar het land dat Ik u wijzen zal." Zonder meer uitleg voor die tijd. Het is: Ga maar heen uit, Abraham, op Mijn roepstem, en wie Mij volgt, zal in de duisternis niet wandelen. En zie, Abraham doet alzo en volgt een volzalig God, Die hem roept, blindelings, zonder tegenspreken en dat zonder uitstel, aanstonds. Trouwens, Abraham was er één van Gods vrijwillig volk. Wat God hem gebood, al was het smartelijk en zielsdoorgrievend, hij deed het in gehoorzaamheid aan de Heere aanstonds, zoals wij ook zeer nadrukkelijk zien in Gen. 17:22-27 en Gen. 22:1-3.

Daarop doet de Heere God aan Abraham ook na zijn gehoorzaam uitgaan uit zijn eigen land en maagschap, naar Zijn vrij welbehagen en op Zijn eigen tijd de aanwijzing en dadelijke ontdekking, welk land het was, zoals wij zien in Gen. 12:7 en met meerdere uitbreiding in Gen. 15:18-21.

Maar hetgeen zeer nadrukkelijk is, zodra hij dit land bij belofte van de Heere maar even ontvangen heeft, zo schenkt en geeft hij het de Heere met godsdienstige daden wederom, en wijdt als het ware datzelfde land wederom aan God toe, Gen. 12:7. Opdat het een land van godsdienst, een gezegend land en een land van Goddelijke inwoning mocht zijn. Het is of Abraham met dit bouwen van zijn altaar zeggen wilde: Heere God, laten wij dan met en bij U in dit land wonen en daarin met U leven en wandelen. Dan zal het land een sieraad der ganse aarde en een lustig land zijn. En waarlijk, dit is de Jehovah zijn God zeer aangenaam geweest, dat heeft de Heere alleszins betoond, want wat al Goddelijk genadeheil en wat al verbondsverschijningen van Gods Zoon als de Verbondsengel hebben de gelovige vaderen en heilige mannen in dat land niet genoten en ondervonden, als zijnde het land van de Immanuël, Jes. 8:8.

Godzalig volk, wat een vaderlijk en voorbeeldig gedrag is hierin niet voor ons getekend, om alzo in Abrahams voetstappen te treden en om ook onze harten, huizen, lichamen, hoven en al onze bezittingen die God ons schenkt, hetzij zakelijk of persoonlijk, aanstonds wederom aan de Heere en tot Zijn zalige dienst over te geven, zoals ook David deed, 1 Kron. 29:14. Om zo die erenaam te kunnen dragen, dat wij volgens Hand. 15:26, mensen zijn die hun zielen overgegeven hebben voor de Naam van onze Heere Jezus Christus.

2. Ten andere, zo werkte Abrahams geloof in gehoorzaamheid aan God en Zijn wil, in al zijn wandel, reizen en legeren, trekkende steeds naar des Heeren mond van plaats tot plaats, en dat zeer berustend en zonder eigen keus te maken. Nee, nee, Abraham liet den Heere zijn God voor hem kiezen en hoe heerlijk kwam dat niet achteraf uit? Ei vrienden, let daartoe eens in stille aandacht met mij op Abrahams nederig, zachtmoedig en toegevend bestaan omtrent zijn neef Lot, dat de Geest Gods ons geboekt heeft ter navolging, Gen. 13:8-12. En o, hoe gezegend was dit voor Abraham, maar integendeel, hoe kwalijk bekwam het Lot om zijn eigen zin te willen hebben en zijn eigen verkiezing uit te voeren, vergeleken met Gen. 19:12-30. O, zich door God te laten leiden en onderhouden, is zo zalig. Maar eigen wegen en eigen keus te volgen, is de dood en het verderf, ja, het zwaarste oordeel Gods over mensen, volgens Ps. 81:13.

3. Zie hierbij op Abrahams geloofsgehoorzaamheid in het wegzenden van zijn zoon Ismaël, volgens Gods bevelende stem, Gen. 21:9-14. Vrienden, wij lezen over die dingen dikwijls zo maar heen, maar wat kracht had Abraham nodig om de zaak werkelijk zo uit te oefenen. Maar inzonderheid blonk deze gehoorzaamheid wonderlijk uit, in dat zo zielsdoorgrievende proefgebod, wat wij lezen in Gen. 22:1-3: "En het geschiedde na deze dingen, dat God Abraham verzocht; en Hij zeide tot hem: Abraham. En hij zeide: Zie, hier ben ik. En Hij zeide: Neem nu uw zoon, uw enige, dien gij liefhebt, Izak, en ga heen naar het land Moría; en offer hem aldaar tot een brandoffer op een van de bergen, dien Ik u zeggen zal. Toen stond Abraham des morgens vroeg op, en zadelde zijn ezel, en nam twee van zijn jongens met zich, en Izak, zijn zoon; en hij kloofde hout tot het brandoffer, en maakte zich op en ging naar de plaats die hem God gezegd had." Het was*: Neem uw zoon, uw enige zoon, uw Izak, die gij zo teder liefhebt.* Dat wondere kind der belofte, dat gij verkregen hebt na zoveel jaren geloofsbeproeving daaromtrent te hebben ondergaan. Maar waartoe moest hij Izak nemen? Om samen te gaan aanbidden, neerbukken en knielen voor de volzalige Verbonds-God? Ach nee, maar het is: *Ga naar Moria's land*, zo ver van u afgelegen, en daar komende, offer Mij daar uw zoon en wel tot een brandoffer, dat door slachting en verbranding moest geschieden. Het is niet: Pleeg eerst raad met Sara uw huisvrouw en haar moederlijk liefdeshart. Maar: *Doe gij het maar op Mijn Goddelijk bevel aan u*.

O, diepe beproeving! Daarin loopt alles tezamen wat de ziel kan aandoen en beroeren en de vaderlijke ingewanden vol beroerende aandoening kan gaande maken, ja, allerlei ongelovige, harde, onbetamelijke gedachten van God zou kunnen inboezemen. O, dat antwoorden van vader Abraham aan Izak, zijn zo zeer geliefde zoon, op zijn kinderlijk vragen, Gen. 22:7: "Toen sprak Izak tot Abraham, zijn vader, en zeide: Mijn vader. En hij zeide: Zie, hier ben ik, mijn zoon. En hij zeide: Zie, het vuur en het hout, maar waar is het lam tot het brandoffer?" O, wat zal er onder dit spreken van Izak al in zijn ziel zijn omgegaan? En zie, Izak torste zijn eigen brandstapel en vader Abraham had het vuur en het mes in de hand. Gen. 22:8: "En Abraham zeide: God zal Zichzelf een lam ten brandoffer voorzien, mijn zoon! Vergeleken met Hebr. 11:17-19.

Want Abraham heeft niet anders geweten of hij zou nu, ja, dadelijk zijn zoon zo offeren moeten aan God, hetwelk de Heere hem pas anders ontdekte, en dat het Zijn Goddelijke wil geheel niet was, wanneer Abraham het mes al nam om op Izaks keel te zetten ter slachting, volgens vers 10 en 11. Maar o, dat antwoorden: mijn zoon! En dat hout kloven! Wat zal dat niet door Abrahams ziel en vaderlijk hart gegaan zijn! En dat drie dagen samen wandelen met zijn zoon, die Izak, en dat om op Gods bevel zo'n ongehoord werk te gaan doen. O, wat kan en zal daar niet al hebben omgegaan in Abrahams ziel! Maar zie, Abraham overwon het alles en gehoorzaamde God. En wat kwam het achteraf niet Goddelijk, heerlijk en gezegend uit! Maar onze apostel toont in onze woorden aan, waardoor het van hem werd uitgeoefend en gedaan, zeggende: "Door het geloof heeft Abraham, als hij verzocht werd, Izak geofferd, en hij die de beloften ontvangen had, heeft zijn eniggeborene geofferd (Tot denwelken gezegd was: In Izak zal u het zaad genaamd worden), overleggende dat God machtig was hem ook uit de doden te verwekken", Hebr. 11:17-18.

Nu bezien wij het tweede lid, namelijk *dat Abrahams geloof werkzaam verkerende was omtrent de beloftenissen Gods, en wel omtrent al de hem gedane Goddelijke beloften*. Maar ook voornamelijk omtrent de drie gemelde hoofdbeloften aan hem zo plechtig geschonken en herhaald. Hieromtrent menen wij dat nu geen verdere aanwijzing door ons behoeft gedaan te worden, omdat in het reeds behandelde zulks openbaar genoeg bewezen en te zien is. En dus

behoeft dit stuk geen nader bewijs.
Abraham geloofde en omhelsde al de beloftenissen Gods, en zag dezelve aan als reeds tegenwoordig, al was de vervulling nog ver, volgens Hebr. 11:1 en 13: "Het geloof nu is een vaste grond der dingen die men hoopt, en een bewijs der zaken die men niet ziet." "Deze allen zijn in het geloof gestorven, de beloften niet verkregen hebbende, maar hebben dezelve van verre gezien en geloofd en omhelsd, en hebben beleden dat zij gasten en vreemdelingen op de aarde waren."
Vergelijk met Joh. 8:56: "Abraham, uw vader, heeft met verheuging verlangd, opdat hij Mijn dag zien zou; en hij heeft hem gezien en is verblijd geweest." O, wonderlijk geloof! Och, mochten wij veel om dat kostelijk geloof bidden: O Heere Jezus, vermeerder toch ons geloof om Uws heerlijke Naams wil. Opdat ons leven een ootmoedig en een gesterkt geloofsleven worden mag, werkende in de liefde, heiligheid en blijdschap.

Nu moeten we nog aanmerken, dat de apostel hier meldt:
1. Dat Abraham in zijn geloof is gesterkt geweest
2. Dat hij daardoor God de eer gaf.

1. Wat het eerste aangaat, Abraham is gesterkt geweest in het geloof, onmiddellijk en inwendig in zijn ziel, door de gedurige geloofs-inwerkende en levendig makende Geest, Die de Geest des geloofs is, niet alleen door die wortelgenade in de ziel te werken, maar ook derzelver vruchtbaarheid en kracht in en aan de ziel mee te delen en dezelve steeds en bij herhaling op de voorwerpen des geloofs te vestigen, en met licht in te leiden, zodat het is als Hebr. 11:27: "Hij hield zich vast, als ziende de Onzienlijke".

Meer middellijk werd ook zijn geloof gesterkt onder de medewerkende genade van de Heilige Geest door deze volgende zaken, te weten:

a. Door de wonderlijke uitleiding uit zijn land, volk en vaders huis. Dat was alleen geschied door de kracht, die God hem daartoe verleend had. En dat wist Abraham zeer levendig. En de Heere deed hem dat klaar blijken door Zijn eigen woorden tot hem, Gen. 15:7.

b. Door het ontvangen van dat wonderlijk hemelgezicht, Gen. 15:5. Dus zo menigmaal Abraham die sterrenhemel zag, had hij voedsel tot sterkte van zijn geloof. En die sterrenhemel was hem een verzekerend geloofsboek.

c. Door dat zegelteken der besnijdenis, dat hij in zijn vlees droeg, Gen. 17:7, 11, 26. O ja, daartoe zijn de zegeltekenen.

d. Door die plechtige eed Gods, gepaard met die zo volle, grote en verheven belofte Gods, Gen. 22:16, vergeleken met Hebr. 13:14 en die nadrukkelijke heilstoezegging, Gen. 15:1 en Gen. 17:1. Ja, al wat hij door het geloof in God zag en van Hem ondervond, was zijn geloof tot sterkte. Alzo ondervond hij de kracht der belofte, Zach. 10:12: "Ik zal hen sterken in den HEERE, en in Zijn Naam zullen zij wandelen, spreekt de HEERE."

e. Ja, door iedere nieuwe herhaalde geloofsdaad omtrent de Heere werd zijn ziel al meer en meer gesterkt, want het geloof is een zielssterkende en een alles overwinnende genade, zie Rom. 8:37-39 en Fil. 4:13: "Ik vermag alle dingen door Christus, Die mij kracht geeft." Vergeleken met 1 Sam. 30:6.

Langs deze en andere wegen was en bleef Abraham in zijn geloof op God en Zijn beloftenis gesterkt. En hij was en bleef ten volle verzekerd, dat hetgeen God hem beloofd had, Hij ook machtig was te doen, Rom. 4:21. En zo kon Abraham in geloofsgehoorzaamheid voor Gods aangezicht oprecht wandelen en in gelovig uitzien en lijdzaam verwachten van de vervulling der belofte leven, Hebr. 6:15. Ja, bij het uitdienen van Gods raad op aarde, kon hij

ook sterven in het geloof, volgens Hebr. 11:13.

2. Waarlijk, in en langs zo'n geloofsleven gaf Abraham God de eer en hij verhoogde en verheerlijkte God in Zijn waardige en verheven deugden, zoals in Zijn waarheid, goedheid, trouw, in Zijn oppersoevereine bevelmacht, liefde en ontferming. Ja, zulks deed hij inwendig met zijn hart, door een eerbiedig geloofsleven met God, en uitwendig met zijn daden en openbare wandel voor God. En dat zelfs voor het oog van de gehele wereld.

En zo eerde hij God ook in al die verbondsbetrekkingen die de Heere op hem en hij op God, door vrijmachtige genade gekregen had. Ja, als die God, Die hem zo vrijwillig, teder, ontfermende, uit grondeloze barmhartigheid en genade had aan- en opgenomen, om hem zegenende te zegenen, en tot een zegen te stellen voor vele anderen, Gen. 12:2-3.

Maar eerde hij God alzo in het geloof, o, wat een eer schonk God niet weder aan Abraham, en wat legde God niet weder van Zijn heerlijkheid op hem, zodat de blinde heidense mensen hem met die eer moesten begiftigen en tot hem zeggen: "Hoor ons, mijn heer! Gij zijt een vorst Gods in het midden van ons", volgens Gen. 23:6. En wat heerlijkheid en eer deed God hem door het schenken van die zo wonderlijke en zalige gemeenschap met hem, als een vriend met een vriend, en door hem in Zijn Goddelijk heilverbond zo op te nemen, met zijn zaad en het zaad zijns zaads, tot in der eeuwigheid, Gen. 17:7; Jes. 59:21.

O, begenadigd en gelovig volk van de God van Abraham, hoe behoorden ook uw zielen niet te staan en al biddende te jagen naar zo'n voorbeeldig gesterkt geloof aan en in God, alsook aan Zijn Goddelijke bevelen en getrouwe verbondsbeloftenissen, om ook alzo met Abraham de God der heerlijkheid en der trouw werkelijk en dadelijk de eer en heerlijkheid te geven.

Maar ach, hoe weinig is er van dat gesterkt geloof van Abraham, onder des Heeren ware volk in deze dagen! Hier en daar is er maar een enige, die als een rechtvaardige door zijn geloof bemoedigd en gesterkt, in God en in Zijn Woord zich verheugende leeft, en zichzelf onbepaald op God en Zijn beëdigd Woord onbekommerd verlaten kan. Maar wat is het tegendeel thans bij de meeste Godzaligen onder wegen van strijd en geloofsbeproevingen zodanig gesteld, als met de Emmaüsgangers, tot wie de Heere Jezus bestraffende moest uitroepen, Luk. 24:25: "En Hij zeide tot hen: O onverstandigen en tragen van hart om te geloven al hetgeen dat de profeten gesproken hebben."

Maar ik moet hier vragen: *Leeft een ziel dan door zijn geloof op God*, zo wanneer hij kan opmaken en vasthouden genade te bezitten en een zalig aandeel aan God en Christus te hebben en zichzelf daarin en daarover mag verblijden? Ik heb dikwijls ondervonden, dat vele Godzalige zielen door onkunde dit zo begrijpen en veronderstellen, menende als zij maar zover komen mogen, dat zij haar staat met veel verkwikking zien en geloven mogen, dat zij dan zijn waar zij wezen moeten en in het geloof leven. En zelfs heb ik vele malen met verwondering de zielen daarheen horen bestieren, om de zodanige dan maar in haar troost en blijdschap te doen rusten, in plaats van op de Heere Zelf. Maar wij zeggen: O nee, dit is dat geloof niet dat des Heeren Woord overal zo ernstig aanmaant aan des Heeren ware volk, om als rechtvaardigen door het geloof te leven, volgens Hab. 2:4. Maar het Woord Gods leert ons dat het ware zielsbevorderende en opbouwende geloof in God en Christus, waardoor men kan opwassen met een Goddelijke wasdom, hierin bestaat, dat zo'n gelovige ziel in het geloof leeft, door te zien, te leunen en te betrouwen op de beloften, waarheid en trouw Gods, ja, op God Zelf en Zijn deugden, als verbonden ten goede van de gelovigen in Christus door het verbond en dat tevens tot derzelver voorwerp heeft al datgene dat de Geest Gods in het ganse Woord der genade geopenbaard en beloofd heeft. Dit betreft zowel de Drie-enige Verbonds-God en Zijn raad, beloften en wegen, als de Goddelijke Middelaar Jezus Christus en Zijn lijdelijke en dadelijke

gehoorzaamheid en zondaarsliefde en Zijn voldierbare ambten en staten en Zijn nog gedurig Middelaarswerk voor de troon, als die Bedienaar des heiligdoms; mitsgaders al de heerlijke genade- en heilsvruchten, die ten goede van Zijn erfvolk en gelovige kinderen daaruit voortvloeien, en aan des Heeren volk in de belofte van het genadeverbond zijn toegezegd. Ja, ook verkeert het geloof van allen die door het geloof leven en wandelen, omtrent al die wegen en handelingen Gods, geopenbaard in des Heeren Woord, welke de Heere gehouden heeft, of met Zijn Kerk in het gemeen, of ook met deze en gene Godvruchtige onder diepe wegen in het bijzonder, zijnde die alle door de Geest Gods geboekt, tot lering, bestuur en sterkte van het geloof en het leven des geloofs van Gods volk, om alzo alleen en geheel hun hoop op God te stellen, Zijn daden niet te vergeten en Zijn geboden te bewaren, Ps. 78:7. En om alzo door lijdzaamheid en vertroosting der Schriften te leven, onder de leidende en medewerkende genade van de Geest des geloofs.

En o! hoe dierbaar wordt dan niet Gods Woord voor zodanige zielen, als de enige en ware spijs- en schatkamer voor haar geloof, even als het voor David was in de gehele Psalm 119. Want o, een Godzalige kan soms wel zeer gelovig leven en staan omtrent zijn grondstaat voor God, en nochtans in zijn zielsgestalte en in zijn gedragingen zeer ongelovig en zondig, ja, murmurerende en wantrouwende aan God en Zijn waarheid, in en onder de proefwegen bevonden worden. Dit zien wij duidelijk in Job en Jeremia. Maar als de ziel in het geloof op God en Zijn waarheid en trouw leeft, dan ziet zij op en verkeert zij met al de Goddelijke voorwerpen des geloofs in Gods Woord geopenbaard, en dat met toe-eigening en omhelzing voor zich. En zo bevindt het geloof overal voedsel voor zich in de woorden Gods, en de Heere Jezus geeft aan die ziel meer en meer een geopend en geheiligd verstand in de Schriften, volgens Luk. 24:45. Dan ondervindt men tevens op diezelfde tijd in en onder al die waarheden een verruimd en geheiligd hart, dat in liefde ontvonkt is en brandende omtrent God in Christus en al wat Goddelijk is, volgens Luk. 24:32. En men verliest alle vreze voor gevaren, en krijgt voeten, ja, vleugels om Gods pad te lopen. Ja, men ontvangt een geopende mond om een andere bedrukte mede-Godzalige een goede Goddelijke heilstijding te brengen van de dierbare en eeuwig levende Heere Jezus en van de onveranderlijke trouw en waarheid Gods. En onder zo'n goed gerucht van Hem, de Zoon van Gods liefde, en die God des verbonds, aan andere Godzaligen te geven, om hen uit hun ongelovige kuilen uit te redden, komt de al-waardige Heiland weldra Zelf ook andermaal te voorschijn met Zijn zalige liefde, genade en verbondsvrede, volgens Luk. 24:35-36, ter vervulling van Hoogl. 6:12; Matth. 18:19-20.

Wel dan, Godzalig erfdeel, sta toch meer naar de zalige beoefening van de raad van de Godvruchtige koning Jósafath, die het er zelf zo goed bij vond in zijn zo radeloze en benauwde weg, 2 Kron. 20:20: "Hoort mij, o Juda en gij inwoners van Jeruzalem! Gelooft in de HEERE uw God, zo zult gij bevestigd worden; gelooft aan Zijn profeten, en gij zult voorspoedig zijn." O, hoe velen redeneren, ja, twisten over het geloof, maar zij missen ondertussen dat ware geloof dat bij God komt en leeft en van Hem afhankelijk, dadelijk werkt en in God eindigt. En daardoor is er zo'n geesteloos, liefdeloos, onverloochend en aan God wantrouwend leven. Nee, dat is het geloof van Abraham niet. Maar het ware geloof en geloofsleven kan wat lijden en doen, ja, wonderen uitvoeren en verwachten, zie Hebr. 11. Er is toch altijd maar één waar geloof, al heeft het verscheidene trappen in de gelovigen, en het heeft zijn gezegende heilsvruchten altijd bij zich en met zich. Want op datzelfde ogenblik als men het werkelijk beoefent, en in het ware geloofsleven staat, zo is het altijd vruchtbaar in die ziel en in de daden, en sterkt de gehele ziel in God. O ja, met en omtrent God en Zijn waarheid en beloften met een waarachtig, werkzaam geloof te leven en te wandelen, dat doet alles vermogen, Mark. 9:23 "Alle dingen zijn mogelijk

dengene die gelooft." Ach, wat is er dan thans weinig geloof op aarde. Dat ziet men in de gevallen en beproevingswegen bij velen. Daar is in de drukwegen bij de oprechten nog wel een bidden, maar het is al te veel bidden zonder geloof. En zodanig een mens mene niet dat hij iets ontvangen zal van de Heere.

Zijn deze dingen alzo, gelijk zij zijn, waarom Godzaligen, leven er velen van u doorgaans zo beroerd in uw stand en weg, en onder uw beproevende gevallen, zodat de Heere Jezus nodig heeft om uw zielen bestraffend toe te roepen: "Wat zijt gij vreeachtig, gij kleingelovigen?" Matth. 8:26. "Ogen hebbende, ziet gij niet? En oren hebbende, hoort gij niet?" Mark. 8:18. Ja, hoe dikwijls roept men moedeloos in beproevende gevallen en wegen Gods uit: "Mijn sterkte is vergaan en mijn hoop van de Heere", Klaagl. 3:18. Ach, hoe ver is men dan niet van dit geloof van Abraham, dat gesterkt was en dat op hoop tegen hoop op de Heere gelovig rustende vertrouwde.

Maar waar komt dit zo diep ongelovig leven van des Heeren volk toch vandaan? Wij antwoorden, onder andere uit de volgende zaken:

a. Uit onkunde van God. Wij kennen God niet, vrienden. Och, kenden wij God eens bij Zijn eigen licht! Dan riepen wij meer uit: "Voorwaar, ik ben onvernuftiger dan iemand, en ik heb geen mensenverstand; En ik heb geen wijsheid geleerd, noch de wetenschap der heiligen gekend", Spr. 30:2-3.

b. Uit ons wantrouwen aan God en Zijn Woord. Wij geloven des Heeren woorden niet. Wij mogen die lezen, horen, bespreken, begrijpen, maar wij geloven dezelve niet, of men moet de kracht levendig gevoelen. Maar hoe langt duurt dan zo'n geloof? Op de minste inval en beproeving ligt het weer omver, en zo is het een geloof op de gevoelige gestalte, maar niet aan en op God. O, wij zitten in het ongeloof aan God als verzonken. Och, geloofden wij dit zelf maar eens meer, dat wij zulke ongelovige, wantrouwende en achterdochtige mensen aan God en Christus zijn, dan waren wij nog een stap nader tot de redding.

c. Het is omdat wij ons gevoel, troost en bevinding tot de gronden van ons geloof stellen en niet God Zelf en Zijn eeuwige waarheid en trouw, en omdat wij meer van gevoel en troost dan van geloof en genezing en zelfverloochening houden.

d. Het komt hiervandaan, dat men geen gelovig werkzaam leven zoekt, noch beoefent met en op de beloften van God, zoals Abraham deed. Maar men twijfelt steeds waarlijk en dadelijk aan de beloftenissen Gods door ongeloof. Ja, men durft vele malen dezelve voor zich niet te omhelzen, aannemen, en als ja en amen in Christus Jezus verwachten. En vrienden, als men met geen beloften Gods durft werken, waar kan dan het geloof toenemen, groeien en sterk worden? Of waar kan het arm ledig en hongerig geloof voedsel vinden? Dat is toch alleen in de heilborsten van de beloften Gods te vinden voor de geestelijke gelovige zuigelingen, ja, daar alleen! Want alleen door de beloften Gods kan de begenadigde ziel in Christus leven, groeien en bloeien.

En daarom, Godzalig en gelovig erfdeel Gods, leer veel roepen om van uw twee hoofdgruwelen door de Heere Jezus genezen te worden; van uw twijfelen en ongeloof aan de beloften Gods. O weet en geloof, de Heere zal Zijn woord aan u houden en hetzelve aan u vervullen. O ja: "God is getrouw, door Welken gij geroepen zijt tot de gemeenschap van Zijn Zoon Jezus Christus, onze Heere", 1 Kor. 1:9. Och vrienden, houdt gij aan de beloften van God toch vast. Nee, daar zal geen één woord van Hem op de aarde vallen. En al wandelde u zelfs in het midden der benauwdheid, God zal het voor u voleinden, want Zijn goedertierenheid en waarheid zijn in eeuwigheid. O, de Heere laat nooit varen de werken Zijner handen. Uw Rotssteen is een volkomen Rotssteen. En daarom, heb geloof op God, al is het soms al worstelende met een nabijliggend en zielsverdringend ongeloof; volg gij dan die vader van die

zoon na in Mark. 9:24: "En terstond de vader des kinds uitroepende met tranen, zeide: Ik geloof, Heere! Kom mijn ongelovigheid te hulp!" Och, laat uw ziel een gevoelige vijandschap en strijd zoeken te hebben en te oefenen tegen die twee God smadende zonden, die zo diep in uw ziel geworteld wonen, namelijk twijfelen en ongeloof, en die tevens uw ziel beroven van alle sterkte, heiligheid en blijdschap. Want ongeloof, zonde en droefheid gaan altijd tezamen. En aan de andere kant, het dierbare geloof en heiligheid en blijdschap gaan ook altijd samen. Hoe meer geloof aan God en Zijn beloftenissen in een ziel woont en werkt, hoe heiliger, vrolijker en gesterkter ziel iemand omdraagt in zijn binnenste, volgens Jes. 64:5: "Gij ontmoet de vrolijke en die gerechtigheid doet, degenen die Uwer gedenken op Uw wegen."
En de zoete Goddelijke plichtsvermaning is daarom zo nadrukkelijk, Ps. 37:4: "En verlustig u in den HEERE, zo zal Hij u geven de begeerten uws harten." En in vers 3 staat er: "Voed u met geloof", of zoals de onzen hebben vertaald: "Voed u met getrouwheid". Namelijk, Gods onvermoeide en tedere getrouwheden, voed uw ziel daarmede in het geloof, als de mond der ziel. Ja, bewaar dezelve als een rechtvaardig volk, dan zullen de heilpoorten Gods meer en meer voor uw zielen worden open gedaan en gij zult in de binnenkameren van de Koning gevoerd en gebracht worden, Jes. 26:2; Hoogl. 1:4. Want de Goddelijke belofte is: "Die op de HEERE vertrouwt, dien zal de goedertierenheid omringen", Ps. 32:10.

Maar gelovig volk, dat met Job die wortel der zaak, het dierbare geloof in u hebt, al is het veelszins een klein geloof, een zwak geloof, een wankelend geloof, ja, veelszins een bestreden geloof, o weet evenwel dat de Heere u toeroept en beveelt: "Geliefden, bouwt ge uzelf op uw allerheiligst geloof", Judas:20. Want een gesterkt en betrouwend geloof op God is zo Gode eer gevend en u zo betamelijk, zalig en voordelig. Ja, het legt ook zo'n sieraad op de persoon en daden van die hetzelve bezitten en daarin werkzaam leven. En daarom, O, sta er toch naar.

Maar het is echter zo, dat de treurige bevinding u leert, dat velen van u die door genade wel oprechten zijt, en door grondeloze genade waarheid in uw binnenste deelachtig zijt geworden, en dus kinderen der belofte zijt, zoals Izak was, dat gij tevens ondervindt tot uw grote smart, dat uw ziel doorgaans meer leeft in de twijfeling en in het ongeloof aan de waarachtige God en Jezus en aan Zijn Woord en beloftenis, dan in een gesterkt geloof. Daardoor wordt gij ook dikwijls in uw gevallen zo ongelovig en vaak zo zeer murmurerend en twistend bevonden tegen Zijn hoge, heilige en Goddelijke bevelmacht en leiding omtrent u, wanneer de Heere u het een of ander smartelijk werk op de hand legt ter uitvoering, hetzij dan om met Abraham uw vaderland en maagschap te verlaten of uw lieve Izak over te geven en aan de Heere op te offeren. Of uw nutteloze versierselen en pracht te begraven zoals Jakob deed, Gen. 35:4. Of uw goederen die u tot uw bestaan nodig heeft, over te geven en daarvan beroofd te worden, Hebr. 10:34. Of dat het de Heere behaagt u in een weg van smaad, verachting en tegenheden te leiden, Hebr. 10:23. Of dat de Heere u berooft van uw dierbare lichaamsgezondheid, op het moment dat gij die het meest oordeelt nodig te hebben, zoals koning Hizkia, Jes. 38:1. Of dat de Heere u in meer geestelijke proef- en kruiswegen leidt, om uw ziel de waarachtige verloochening en doding te leren en deelachtig te maken, en uw onzalige eigen "ik" te doen sterven en uw hoogten weg te nemen, en alzo het leven van Christus meer in u te doen toenemen en openbaar worden, om zo niet meer uw eigen zin, wil en genoegens te zoeken en op te volgen. O nee, integendeel, om daaraan te sterven en die in de dood te brengen.

O vrienden, alzo kunnen wij maar alleen in die gezegende dood en tot het werkelijk sterven aan ons rampzalige eigen "ik" komen, door het geloof en tevens gesterkt en rijk worden in God, door een geloofsleven op de beloftenissen Gods. Daarom, laten wij nog kort inzien, welke gezegende heilsvruchten het heerlijke geloof aan zijn bezitter en beoefenaar geeft, om er alzo meer op verliefd te worden en in de gelovige voetstappen van Abraham te wandelen. Laten

we tevens eens inzien wat nare God en Jezus beledigende en de Heilige Geest bedroevende en uitblussende vruchten het ongeloof en twijfelen aan God en aan de beloftenissen Gods in de zielen voortbrengt. Want het ongeloof in zijn zielsbeschadigende en God onterende kracht te kennen, is aller-noodzakelijkst, omdat het als een wal en bolwerk is waar de duivel achter staat en de zielen zeer listig bestormt, en menigmaal overwint en verderft.

Welaan, laat ons dan, gelovig volk, om toch meer tegen twijfelen en ongeloof te waken, en dezelve te bestrijden in des Heeren Jezus' mogendheid en genadekracht en om de dierbare genade des geloofs en het leven daarin toch boven alles meer na te jagen, eens van nabij zien het oneindig onderscheid tussen het dierbare geloof en het nare ongeloof, wanneer het werkzaam is in de ziel van de begenadigden.

We zeggen dan in dezen, volgens Gods dierbaar Woord:

1. Het dierbare geloof eerbiedigt, stemt toe en omhelst het gehele Woord Gods, en inzonderheid het Goddelijk Evangelie en haar aanbiedingen en beloften in Christus Jezus. Het geloof erkent en omhelst de Heere Jezus in Zijn Persoon, algenoegzaamheid, gepastheid, al-waardigheid, gewilligheid en zondaarsliefde. Maar het gruwelijke ongeloof trekt dit alles in twijfel, spreekt het tegen en maakt God en Christus tot een leugenaar en verloochent soms de gehele Persoon van Christus en Zijn Godheid en Middelaarswerk en durft lasterlijk van Christus te denken. O gruwel der goddeloosheid!

2. Het dierbare geloof doet liefde zien in het hart van de Heere Jezus, zelfs dan wanneer Hij met Zijn gelaat en voorzienige handelingen de ziel bestraft. Zie dit zo nadrukkelijk in Matth. 15:22-28. Maar het ongeloof zal zich verbeelden toorn in Jezus te zien, zelfs dan, als Hij betuigt dat Hij de ziel liefheeft, zie Num. 14:2-3.

3. Het dierbare geloof doet een ziel lijdzaam op God wachten en op Zijn beloftenissen, als de Amen en de Waarachtige, zelfs dan, als de Heere lang behaagt uit te stellen om tot de ziel te komen, gelovende dat de Heere de belofte niet vertraagt. O nee, volgens 2 Petrus 3:9. Maar het zegt, Micha 7:7: "Ik zal uitzien naar de Heere; ik zal wachten op de Gods mijns heils." Maar het ongeloof wantrouwt God en is haastig, verdrietig, morrend en twistend onder Gods doen en leiding. En als de Heere vertoeft, zegt het ongeloof: "Dat kwaad is van de Heere, wat zou ik verder op den Heere wachten?" 2 Kon. 6:33. En onder verdrukking zegt het ongeloof: "Houdt gij nog vast aan uw oprechtheid? Zegen God en sterf", Job 2:9. Of het berst in moedeloos wantrouwen aan God uit: "Wat is mijn kracht dat ik hopen zou? Of welk is mijn einde, dat ik mijn leven verlengen zou?" Job 6:11.

4. Het dierbaar geloof geeft aan de ziel troost en gerustheid in het midden van de vreze, druk en ellende, 2 Kron. 20:20-21; Ps. 33:20-21; Ps. 56:4-5, vergeleken met Matth. 8:24. Maar het snode ongeloof veroorzaakt en werkt vreze, onrust en beroering in het midden van de vrede en onder de grootste stof van vertroosting, zie Luk. 24:36-38.

5. Het kostelijk geloof zuigt zoetigheid uit en plukt heilsvruchten van de boom van kruis en verdrukking, Rom. 5:3-5; Rom. 8:28, met Ps. 119:71, 75: "Het is mij goed dat ik verdrukt ben geweest, opdat Ik Uw inzettingen leerde." Maar het nare ongeloof is achterdochtig omtrent de Heere en verhindert alle vrucht en vertroosting, zelfs onder de vertogen en bewijzen van de grootste genadeweldaden Gods, Num. 21:5.

6. Het dierbare geloof maakt grote lasten licht en zware kruisen zeer gemakkelijk. Ja, zelf vermakelijk om te dragen, 2 Kor. 4:16-18; 2 Kor. 12:9-10. Maar het rampzalig ongeloof maakt een kruis van stro tot een ijzeren juk, en lichte lasten, ja, zelfs de dierbare dienst des Heeren, zeer zwaar, Mal. 1:13.

7. Het dierbare geloof richt ons op en helpt ons, als wij gevallen liggen, volgens Micha 7:8. Maar het ongeloof werpt ons geheel ter neder, zelfs dan als wij staande zijn, Hebr. 4:11.

En het besluit onze ziel tussen twee rijen van stenen, Ps. 68:14. Ja, het brengt ons in afgronden en diepten.

8. Het kostelijk geloof brengt ons steeds, ja, gedurig bij God en Christus en zeer nabij de zalige Verbondskoning, zelfs dan als wij zeer ver afgezworven zijn, Hebr. 4:16; Hebr. 10:22. Maar het zielsverdervend ongeloof trekt en leidt ons van de gezegende God af, zelfs dan als wij zeer nabij Hem zijn en wandelen, Jer. 2:17. En het maakt de ziel als een omzwervende gevangene, Jes. 51:14, ja, tot een afvallige die in het dorre woont, Ps. 68:7.

9. Het dierbare geloof doet een kind van God zien, kennen en erkennen dat hij is een vriend en vriendin van de Goddelijke Heere Jezus en de Drie-enige Verbonds-God, en vervult de ziel met tedere Goddelijke liefde, vrede en blijdschap. Ja, het doet ondervinden dat men in Zijn ogen is als een die vrede vindt, Hoogl. 8:10. Maar het verdoemelijke ongeloof voedt en vervult de ziel met harde, slaafse en vreesachtige gedachten van de liefdevolle God en Christus en van Zijn doen, en sluit zo de ziel vol beklemdheid toe, en doet zichzelf aanmerken alsof zij nog een onverzoend vijand van God en een nog geheel genadeloze was, Hebr. 3:18-19.

10. Het zalig geloof doet een oneindige dierbaarheid, volheid en heerlijke schoonheid en oneindige schatten zien in den Heere Jezus, 1 Petrus 2:7; Kol. 2:3. Ja, het doet die schatten dadelijk uit Hem ontvangen en genieten, Joh. 1:16. En het doet de ziel tot Hem komen gevlogen als een duif tot de vensteren. Maar het zielsverdonkerend ongeloof maakt al die heerlijkheid voor de ziel geheel bedekt en als verzegeld, en doet verkeerd daaromtrent oordelen, Jes. 53:3.

11. Het geloof doet de ziel groeien en opwassen in Christus en in glanzende heiligheid zeer opgesierd worden, naar het beeld Gods, Kol. 2:6-7. Ja, het doet de ziel in de werkzame geloofsgemeenschap met de Geestvolle Heere Jezus lustig bloeien en vele vruchten dragen tot heerlijkheid des Vaders, Joh. 15:5, 8. Maar het nare en zielsverdorrend ongeloof doet de ziel van de oneindige volheid van de Heere Jezus afblijven, en het genadeleven aldus vermageren, verkwijnen en als versterven, zodat zij wordt als een afgaande dorre boom in de herfst, die noch zon noch regen ontvangt, waardoor er in de ziel geen vrucht noch bloesem noch blad voor God en Jezus overblijft.

12. En ten laatste, het over-kostelijk geloof werkt in de ziel diepe ootmoed en tevens een vrijmoedige gemeenzaamheid met God en Jezus door de Heilige Geest, en doet dezelve alzo in de verbondsbetrekking met en voor de Heere leven. Ja, in en onder alle noden en gevaren en gedurige ontrouw, maakt het geloof gebruik van Christus, volgens Ef. 3:12: "In Denwelken wij hebben de vrijmoedigheid, en de toegang met vertrouwen door het geloof aan Hem." Maar het ongeloof breekt die vriendelijke omgang met de Verbonds-God gedurig af en maakt de ziel onbekwaam om dezelve, als zij gestaltelijk verloren is, ras wederom te krijgen. En zo doet het de ziel om- en afzwerven en zijn als een afvallige, die in het dorre woont.

TOEPASSING

Zie daar mijn vrienden, twaalf onderscheiden vruchten en uitwerkingen aan u voorgesteld en meegedeeld, om u de heerlijkheid van het dierbare geloof te ontdekken en om er uw zielen meer verliefd op te maken, en daar meer naar te doen jagen, ten einde gij in een levendig, waarachtig en werkzaam geloof met Christus en God mag leven en wandelen, om alzo God de eer te geven. O, laat dan toch uw hoofdbede meer zijn om dat kostelijk geloof te mogen beoefenen, waarvan men mag zingen met een zeker dichter:

't Geloof is 't, dat door de liefde werkt,
't Geloof is 't, dat vuile harten reinigt,
Het is geloof dat moede harten sterkt,

En dat de ziel in alle noden veiligt.

't Geloof maakt dat Jezus in ons woont,
't Geloof sluit met Jezus onze echt,
't Geloof klaar de Onzichtbare toont,
't Geloof God en ons tezamen hecht.

Het worstelt met en wint het van zijn God,
Het doet geweld op 't hemels Koninkrijk,
Het opent, wil en werpt in 't slot,
Des hemels poort; waar vindt men zijns gelijke?

God zal, als maar 't geloof bidt, niet weig"ren,
Zijn goede Geest, 't geloof is wellekom!
Laat maar een zucht gelovig opwaarts steig"ren,
God zendt ze nooit dan zegenrijk weêrom.

O Godzaligen, als uw geloof gesterkt, ja, levendig en werkzaam omtrent God en Zijn beloften is, waarlijk dan bloeien uw zielen in het genadeleven, en dan bent u alleen tot eer van uw Goddelijke Vader in de hemelen, en van uw zielsbeminde en kostelijke Heere Jezus, uw Man en Maker. Dan ondervindt u weder bij vernieuwing en aanhouding:

a. Dat uw ziel, die moede en mat neer lag, weder nieuwe sterkte en bemoediging krijgt door de Geest des geloofs, Jes. 40:29.

b. Dat gij God Zelf als de Verbonds-God weer in uw zielsoog krijgt onder goedertieren indrukken, Klaagl. 3:25-26.

c. Uw vernieuwde genadedeel, dat nog klein en zwak is, begint dan te herleven in nieuwe werkzaamheid tot God en Christus, Ps. 63:2, 9.

d. Gij ondervindt dan weder in uw ziel zo'n gemakkelijkheid, vaardigheid, gewilligheid, ja, nieuwe krachten in en tot verborgen en openbare plichten, ja, tot alles wat God u op de handen legt om te doen, of op de schouders om te dragen, Ps. 68:10; Ps. 119:32.

e. Dan ondervindt gij, dat de vorige ontvangen beloften weder met nieuw licht verspreid worden in uw zielen, en gij ziet er dan weer zo veel Goddelijkheid en volheid in. O, die rivieren Gods zijn dan zo vol heilwateren! Daar is dan weer als het ware een holle plaats in Lechi gekloofd en de ziel drinkt en haar geest wordt zo levendig, Richt. 15:19. Ja, al waren de Goddelijke geloofsvoorwerpen en heilsbeloften nog zo diep en lang verdonkerd geweest voor en in uw zielen, o gij ziet dezelve dan weer met nieuw Geesteslicht door het geloof. Ja, de Heere voegt er wel eens weer andere bij, onder die toeroep: "Gedenk aan deze dingen, o Jakob en Israël, want gij zijt Mijn knecht, Ik heb u geformeerd, gij zijt Mijn knecht, Israël, gij zult van Mij niet vergeten worden", Jes. 44:21.

f. En ten laatste, de Genadegeest van Christus leidt de ziel dan ook met levendig geloofslicht in al die onderscheiden wegen, die Hij haar al doorgeleid en almachtig doorgeholpen heeft, alsook in die beloften, welke alreeds aan haar ja en amen zijn gemaakt. Ja, de Geest doet haar dan ook wel eens gelovig zien, uit hoeveel noden en doden de Verbonds-God haar al heeft verlost op een wonderlijke, tijdige en almachtige wijze, waardoor die ziel dan vervuld wordt met aanbidding, liefde, verwondering en een kinderlijk knielen voor haar Vader en Verbonds-God, en waardoor zij bekwaam gemaakt wordt om met nieuw licht en kracht in haar zalig verbondsaandeel aan God Drie-enig te zien en gelovig, eerbiedig en liefhebbend daaruit te werken met en voor de Heere, zodat zij zingen en betuigen moet: "Gij hebt mij mijn

weeklage veranderd in een rei; Gij hebt mijn zak ontbonden, en mij met blijdschap omgord. Opdat mijn eer U Psalmzinge en niet zwijge. HEERE mijn God, in eeuwigheid zal ik U loven", Ps. 30:12-13.

Zie daar, gelovig bondsvolk van God en Christus, wie u zijn moogt, wat zegt uw ziel? Is het niet alzo bevindelijk waarheid in uw binnenste voor de Heere bevonden? Ja, heeft de Heere u dat niet zo doen ervaren en geleerd? Ik weet, het is alzo. Wel, geef God de eer en geloof alleenlijk. Och vertrouw, geloof, verhef, prijs uw God met kinderlijke geloofserkentenis. En wentel uw weg op de Heere, vertrouwende dat Hij het zal maken, Ps. 37:5. Ach ja, het zal zo zijn zoals Abraham zeide, Gen. 22:14: "Op de berg des HEEREN zal het voorzien worden!" Wel, leef bij de beloftenissen Gods, die aan u persoonlijk gedaan zijn, voed, sterk en vervrolijk uw ziel daarmee en laat Gods genadetoezegging uw ziel levendig maken en uw troost zijn. Zeg met David in al uw ellende: "En nu, wat verwacht ik, o HEERE! Mijn hoop die is op U", Ps. 39:8.

Maar wij hebben u tevens betoogd en voor de ogen enigszins afgeschilderd het verdoemelijke, God smadende en zielsberoerende zondekwaad, het ongeloof, de baarmoeder van alle zonde. O vrienden, staat er veel bedaard bij stil, opdat uw zielen daar meer voor beven en bidden mogen, om genezing en verlossing van dat gruwelkwaad. O vrienden, uw rampzalig ongeloof en uw twijfelingen zijn uw verraders en moordenaars. En daarom, als ge uw zonden belijdt en beweent, och vergeet dan uw ongeloof en twijfelen niet. O, deze zonden belijdt en beweent u te weinig voor God. Nu, de Goddelijke Heere Jezus late deze gemelde zaken te dien einde in de hand van de Heilige Geest uw ziel nog tot een wezenlijke zegen zijn en ter bevordering van uw geloofsleven bevonden worden.

Maar mijn vrienden, wie u zijt, die dit leest of hoort lezen, o, laat mij u eens vragen: Wat dunkt u? Wat zegt uw hart omtrent al deze dingen? Is het niet eeuwig waarheid, dat die allen en die ook maar alleen, die tot het ware geestelijke zaad van Abraham behoren, zalige en oneindig gelukkige mensen zijn? O gewis, waar die vader der gelovigen nu is, daar zullen gewis ook al zijn gelovige kinderen komen in heerlijkheid, naar Jezus' mond, Matth. 8:21. Maar lieve mensen, die dit leest of hoort lezen, laat ik u eens vragen:

a. Bent u al waarlijk een geestelijk Abrahams zaad geworden door het gelovig aannemen van Christus Jezus?, volgens Gal. 3:26, 29 en Joh. 1:12.

b. Bent u al een erfgenaam der beloften Gods in Christus Jezus? En weet u van een leven des geloofs op Christus en de beloften Gods?, volgens Gal. 3:9, 14.

O vrienden, zeg mij eens, hoe is het met u omtrent deze twee zaken gesteld? U weet immers Schriftuurlijk, hoop ik, dat alle uiterlijke deugdzaamheid en godsdienstigheid, hoe ver iemand daarin ook komen mocht, zo wanneer dit zonder Christus is en zonder geloof in Hem, zo is het niet meer dan heidens werk en voor God alleen blinkende zonde, omdat het zonder geloof in Christus is. Het is immers eeuwig, ja, eeuwig onmogelijk, zonder geloof God te behagen, volgens Gods eigen woord, Hebr. 11:6. En omdat het oude Israël dit miste onder al hun ijver in de godsdienst, zo gingen zij eeuwig verloren en bleven als gevangenen onder de wraakoefenende rechtvaardigheid Gods, volgens Rom. 10:2-4; Rom. 11:7. O, hoe ver brachten het sommigen van hen niet door eigengerechtigheid en buiten het geloof in de Heere Jezus en zonder aandeel in de beloften Gods in Christus. Zo bleven zij onder al hun godsdienstig doen verdoemelijk en vreemdelingen van de verbonden der beloften, geen hoop hebbende en zonder God en zonder Christus in de wereld.

Doe wat gij kunt, o mens! uw deugd is glas,
Dat wijl het schijnt, verbrijzeld wordt bevonden"

Hoe mooi gij pronkt, gij zijt een beeld van was,
Een dode romp, een klomp van enkel zonden.

Al wat gij brengt, 't zijn Kaïns offeranden,
God walgt er van, geloof moet er zijn,
Is dat er niet? Houd thuis uw vuile handen,
Uw deugd is stank, uw beste bloem venijn.

Dit is die gave Gods, waardoor alleen,
Een ziele kan den Hemelheer bekoren,
Dit is dat hoofdwerk, dat niet algemeen,
Slechts eigen is aan Godes uitverkoren.

Wel mensen, die nog nimmer de Geest van Christus ontvingen en Hem niet toebehoren, Rom. 8:9. Oordeel dan eens een rechtvaardig oordeel, tussen uzelf en God. Gij geniet nu nog een genadetijd, en u leeft door de vrije goedheid Gods nog. En daarbij schenkt de Heere u nog dat voorrecht, dat u boven miljoenen andere mensen op de aarde mag leven onder de aanbieding van het Goddelijk en zielszaligend Evangelie. O, Abrahams Verbonds-God roept u ook nog, o mensen, u die tot heden nog geen waar geestelijk zaad van Abraham zijt, tot Zijn zalige gemeenschap. Maar vrienden, laat ik u deze vraag nog eens doen en beantwoordt u deze in het gebed, al vragende in uw eenzaamheid aan God en Jezus Zelf:

1.U hebt nu al zoveel jaren onder die Goddelijke genade aanbiedende roepstem van het Evangelie van de Zoon Gods geleefd. Maar hebt u Zijn liefelijke, zielsinnemende en tedere roepstem in dat Evangelie al inwendig in uw ziel gehoord met Goddelijke kracht des Heiligen Geestes, volgens Openb. 3:20, zodat het slot van uw hart werd afgescheurd? Hos. 13:8. Zodat in u bewaarheid werd, Hos. 11:11: "Zij zullen bevende aankomen als een vogeltje uit Egypte en als een duif uit het land van Assur."

2. Heeft de stem van de Heere Jezus als de Goddelijke Verbondsengel, Die in het Evangelie tot u spreekt, u al doen uitgaan, ja, geheel doen uitgaan, uit uw Ur der Chaldeeën, dat is, uit uw rampzalige natuurstaat, uit uw vorige gezelschappen, plaatsen en daden? En dat zonder wat te matigen, God wat en de wereld wat? Nee, maar met een gehele uitgang, volgens Jes. 52:11, zodat u zei als Mozes tot Farao: Wij zullen geen klauw achterlaten in Egypte; wij nemen alles mede om het onze God te offeren; vergelijk Ex. 10:26.

3. Zo u meent een waarachtig uitgaan te kennen, wel, zeg dan eens, is aan uw ziel ook het land der rust aangewezen, het Kanaän daarboven? Ja, is Hij u al ontdekt en geopenbaard geworden in uw ziel, Wiens rust heerlijk is, namelijk de Zoon van Gods liefde, volgens Jes. 33:17, Gal. 1:16, zoals Hij Zich openbaart in de belofte van het Evangelie door en bij het licht van de Heilige Geest? Ja, heeft God ook Zichzelf aan u erfelijk geschonken, zoals Hij aan Abraham deed? Gen. 15:1.

Of vrienden, zegt uw hart dat u behoort onder de zodanigen, die in een biddend, heildorstig uitzien leven, dat de Heilige Geest hen eenmaal de Heere Jezus in Zijn dierbaarheid en volheid bij Zijn eigen genadelicht wilde ontdekken en aanwijzen, opdat zij ook eens komen mochten tot dat geloofsomhelzen van Zijn dierbare Goddelijke Middelaarspersoon, als dat gezegende en zielszegenende Zaad Abrahams, opdat Hij ook de rust van uw ziel mocht zijn, volgens Hebr. 4:3. Wat zegt uw hart, mens? Waar staat en leeft uw ziel?

4. Is God u ook al verscheen in Christus als een Zon en Schild, Die genade en eer wil geven aan uw ziel, als een walgelijk verlorene en als een verachtelijk zondeworm in uzelf, zodat u immer hebt kunnen zeggen met uw ziel in verlegen aandoening met David: "Hoe dierbaar is

Uw goedertierenheid, o God! Dies de mensenkinderen onder de schaduw Uwer vleugelen toevlucht nemen", Ps. 36:8. Ja, mens, voelde u wel ooit dat gij hoog nodig had, dat een volzalige Jezus u toeriep door Woord en Geest als tot Abraham: "En vrees niet", terwijl u gevoelde dat uw hart in moedeloze vrees neerzakt vanwege de diepte van uw zonde- en ellendestaat voor God? En dat het u een zielsopbeurend woord was te horen: "Alleen ken uw ongerechtigheid, dat u tegen den HEERE uw God hebt overtreden, en uw wegen verstrooid hebt tot de vreemden, onder allen groenen boom, maar zijt Mijner stem niet gehoorzaam geweest, spreekt de HEERE. Bekeert u, gij afkerige kinderen, spreekt de HEERE, want Ik heb u getrouwd; en Ik zal u aannemen, één uit een stad en twee uit een geslacht, en zal u brengen te Sion", Jer. 3:13-14.

5. U hebt misschien veel zin om heilig voor God te leven en u benaarstigt u daartoe. Het is goed, maar vrienden, maakt eerst de boom goed en dan uw vruchten. Ik meen, hebt u al met Abraham van het geloof af begonnen? En hebt u al geloof op Gods getuigenis geoefend zoals Abraham deed? Gen. 15:6. Dat is de grote, de eerste eis van God aan u, zie 1 Joh. 3:23-24 en Hand. 16:31 en Hebr. 11:6. Daardoor wordt men alleen een waar geestelijk en gezegend kind van Abraham, Gal. 3:29.

6. Abraham was al tot zijn hoge jaren gekomen, want toen hij van Haran, na zijns vaders dood uitging, was hij 75 jaar, zie Gen. 12:4. Ik zeg, hij was al tot hoge jaren gekomen, eer dat hij bekeerd was en van God geroepen werd. En hij was zo lange jaren eerst een snode en blinde afgodendienaar met de gehele wereld, en blind en vreemd van God en Zijn gunst, vrees en dienst. Maar o, grondeloze genade! Ja, God zocht hem op en vond hem met Zijn voorkomende genade in zo'n afgodische staat en leven, en bracht hem zalig over in Zijn zalige vriendschap en zie, van die tijd af aan, diende, liefde, vreesde en eerde hij God alleen en geheel in zijn hart, in zijn huis en in zijn ganse wandel.
Maar ach, hoe is het in dezen met u? Hoe is uw hart, huis en wandel voor God en Christus? Is het met u in dezen zoals het met Abraham was? Och, oordeel zelf.

7. En ten laatste, vrienden, Abraham werd ook op Gods eigen tijd en na vele voorafgaande heilsweldaden Gods, nog van de Heere vereerd met een plechtige verbondsmaking tussen God en zijn ziel, volgens Gen. 15:18. Let wel, dat verbond maakte Abraham niet met God. Maar God maakte het verbond met Abraham, en Abraham geloofde en omhelsde maar, al wat God sprak en beloofde. Hij zei er "amen" op. En zo lees ik ook overal in Gods Woord dat God Zelf Zijn heilsverbond belooft te zullen oprichten en te maken met Zijn uitverkoren gelovig volk. Zie nu alleen maar Jes. 55:3; Jer. 32:40; Ezech. 20:37. En zij zeggen daar "amen" op en geven daarin de Heere de hand, 2 Kron. 30:8. En zij zeggen en zweren: "Ik ben des HEEREN". Ja, zij schrijven het, Jes. 44:5; Jes. 45:23. En in zoverre is het een wederzijds werk, volgens Deut. 26:17-19.

Maar u die verbeeldt genade te bezitten, o zeg het eens, vat en verstaat u dit? Deed de Heilige Geest u dat ooit met licht verstaan en ondervinden, dat niet u met God maar God met u het verbond moest sluiten, en almachtig ontfermende oprichten? O, dit leert God in Christus aan al Zijn ware bonds- en gunstvolk, dat Hij arm en ontbloot tot Hem heeft doen komen. Zo was het met Abraham en zo is het met de gehele Kerk, volgens Ezech. 16:6, 8; Jes. 55:2-3; Hos. 2:18-19.

Maar o mens, zeg eens oprecht en eenvoudig, hoe handelt u in dezen? *Maakte u tot heden zelf het verbond met God niet?* En zoekt u het niet al verder te doen? En bent u niet altijd eigenmachtig de eerste in dat gewichtige werk? O, ik weet, veel van uw gemoedsbestaan en uw handelen met God om zalig te worden, is alzo, en al uw werk is, om God als het ware over te halen en te bewegen om aan u genade te geven. En u maakt het verbond met God daartoe zo goed als u kunt, en geeft u aan God en Jezus over, zo u meent. En ach, het is alles buiten en

tegen Gods Woord en weg gehandeld, en ja, zonder de Heilige Geest en zonder geloof op het heilig Evangelie en de tedere aanbieding van God daarin, als de enige grond van vrijmoedigheid en van alle ware geloofs- en verbondswerkzaamheden met God. O, dit is een gewichtig stuk.

a. En daarom, arme mensen, ik weet, zo u oprecht wilt spreken, dat u mij zult moeten antwoorden: Het is de waarheid dat wij met bidden en ernstig smeken en ons over te geven aan God en Jezus, het verbond met God gemaakt hebben, en wij wensen het daar ook voor te houden. Wij brachten het zo ver als wij maar konden en meer kan men van ons niet vergen. Maar is dit uw antwoord? O mens, hoe vrees ik dat u dan nog uw ziel jammerlijk bedriegt en nog nooit recht aan uw verloren staat en onmacht en uw gemis van God en Christus zijt ontdekt geworden. Och arme, hoogmoedige, blinde en schuldige stervelingen, maakt u met God het verbond? Ik herhaal het, maakt gij, zondige aardworm het verbond met zo'n heilige God? Wel, hoe ging dat eraan toe? En wat ondervond u dan toen van God aan uw ziel? Hoe kwam in dit werk een Christus bij u te pas? Of bent u toen daar zo niet bij geweest en hebt u niet gedacht aan Christus? Ja, weet u in dit uw verbond maken van geen persoonlijk gelovig omhelzend werken omtrent Christus als het Hoofd van het genadeverbond? Wel, laat mij u dan zeggen, arm mens, al waart u naar uw verbeelding nog zo godsdienstig en God zoekend, u kent noch God noch uzelf, noch het Evangelie.

O nee! Gij zijt echter in uw verbeelding een gewillige, die het verbond met God maakt, en als God en Jezus nu maar tegelijkertijd voor u gewillig wilden worden, dan meent gij, dat de zaak geheel klaar zal zijn tussen God en uw ziel. Ach, arme, verdoolde mensen, als u zo werkt, bent u waarachtig mis, ja, de gehele zaak moet in uw ziel omkeren, zodat u leert zien dat God en Jezus gewillig zijn om u te zaligen. En dat God en Christus de Eerste zijn. Maar dat u een onwillige en ongelovige wederstrever des lichts zijt, volgens Joh. 5:40. En dat u door geen almachtige, vrije genade wilt zalig gemaakt worden. Ja, God moet u overreden, Jer. 20:7, en u Zelf genadig tot Hem lokken en brengen. Hij moet u Goddelijk in goedertierenheid en barmhartigheid ondertrouwen, volgens Hos. 2:18-19. En daarom, zoek toch eenmaal daar te komen door de genade van de Heilige Geest, dat u leert wat het is en behelst op het voorstel van Gods verbond en Evangelie aan u gedaan, eenvoudig, waarachtig en gelovig "amen" te zeggen en dat onder een persoonlijk omhelzend eigenen en aannemen van de Persoon van Christus, met al Zijn volheid voor u, volgens Hand. 16:31 en Joh. 1:12.

b. Abraham ontving en verkreeg in en bij die Goddelijke verbondsmaking grote en dierbare beloftenissen Gods, ja, God Zelf tot zijn zielszaligend algenoegzaam deel in de Heere Jezus. En Abraham omhelsde dezelfde beloften voor zich om niet, als een arme zondaar in zichzelf. En vervolgens leefde hij zo met God en op de volle beloften Gods, en sterkte zich daarmee en wachtte lijdzaam en al biddende op de Goddelijke vervulling van dezelve. Ja, het leven met God en voor God, als een gast en vreemdeling op aarde, was zijn zalig beginsel en hoofdwerk, gevende God alzo de eer, en zoekende de stad die fundamenten heeft, Hebr. 11:10, als hebbende hier geen blijvende stad, Hebr. 13:14.

O mens, zeg nu eens, kent u waarlijk in uw ziel ook deze twee dingen: is God uw Bonds-God en Zielenlust en Rust met Asaf, Ps. 73:28? En zijn de Goddelijke heilsbeloften in de hand uws geloofs met een zielsoog op Jezus en Zijn eeuwige borggerechtigheid en Zijn dadelijke voorbidding bij de troon, uw geestelijke kloppers op de heilsdeur van de Goddelijke ontferming, om dagelijks opengedaan te worden, en alzo de toegang met vertrouwen te ontvangen en te ondervinden in uw ziel in Christus Jezus, Hebr. 4:16, zodat u dagelijks roept en pleit met David, Ps. 119:41, 49, 50: "En dat mij Uw goedertierenheden overkomen, o HEERE, Uw heil, naar Uw toezegging. Gedenk des woords, tot Uw knecht gesproken, op hetwelk Gij mij hebt doen hopen. Dit is mijn troost in mijn ellende; want Uw toezegging heeft mij levend gemaakt." En met Jakob: "Gij hebt immers gezegd: Ik zal u Gewis weldoen", Gen. 32:12.

Ach vrienden, die al deze gemelde zaken nog geheel mist in uw ziel, en echter zeer godsdienstig leeft, ik bid u, bedriegt u niet langer. Want u mist waarlijk nog de genade van God in Christus. En al uw geloof dat ge u verbeeldt te hebben, al was het naar uw gedachten een gesterkt geloof, het deugt niet; het is een dood geloof. Het zal u als het zo blijft, ontvallen en u zult waarlijk met de dwaze maagden eeuwig te kort schieten en jammerlijk beschaamd uitkomen, Matth. 25.

Vraagt u wat u dan nodig is?

Wij menen deze dingen:

a. Zoek van uw afgodisch en van God vervreemd bestaan eens rechte en gevoelige indrukken te krijgen.

b. Zoek de roeping Gods aan u te geloven. Ja, God roept u nog om uit te gaan.

c. Tracht tot een ware uitgang te komen, uit uw rampzalig Ur der Chaldeeën, uit uw nare natuurstaat.

d. Tracht om de besnijdenis des Heeren te krijgen, en van God geëigend te mogen worden.

e. Zoek met Abraham al biddende te roepen tot Jezus: Heere, Heere, wat zult Gij mij geven, daar ik zonder Uw gemeenschap heenga, en dat genadeloos en zonder waar leven of vruchtbaarheid?

En vrienden, is het er u in waarheid om te doen, om deel aan Christus te zoeken en te vinden en aan Abrahams Verbonds-God, zo weet dan; nog wil de Heere God uit stenen Abraham kinderen verwekken. Ja, al was u dan met Abraham zelfs een oud, vervreemd natuurling, o God kan wonderen doen. Ja, Hij wil genadewonderen doen aan allen, die naar de kloof en heilswonden van die Goddelijke Rotssteen Jezus heen vliegen, als een vogeltje uit Egypte en als een duif uit het land van Assur, Hos. 11:10-11. Des Heeren Woord is nog aan u, ja, aan u in het bijzonder, 2 Kor. 6:17-18: "Daarom, gaat uit het midden van hen en scheidt u af, zegt de Heere, en raakt niet aan hetgeen onrein is, en Ik zal ulieden aannemen. En Ik zal u tot een Vader zijn, en u zult Mij tot zonen en dochteren zijn, zegt de Heere, de Almachtige."

Overtuigde en heilzoekende ziel, die met Maria weent om Christus en zo graag schrijven wil met uw hand: "Ik ben des HEEREN", Jes. 44:5, maar die van uw ongeloof en twijfelen niet kunt verlost worden. O, laat mij eens vragen: Waarover is uw twijfelen? Is het aan Gods macht om u tot een kind van Abraham te maken? O nee, zult u zeggen, maar ik ben ongelovig aan Zijn Goddelijke gewilligheid en dat omtrent mij, ja, mij in het bijzonder. O vrienden, als het u daaraan scheelt, dan verzoeken wij u: doe de liefhebbende Jezus niet te kort in Zijn deugden en zondaarsliefde en in Zijn waarachtige Evangeliebediening. Weet en geloof, dat Zijn gewilligheid om u te zaligen en u op en aan te nemen, waarlijk zo oneindig is als Zijn almacht. Wat zou u Zijn macht alleen in eeuwigheid helpen, als hij ook niet tegelijk oneindig gewillig omtrent u was? Ja, omtrent u, u die zo goddeloos en onwaardig en veroordeeld in uzelf zijt en uzelf zo dagelijks ziet en gevoelt te zijn?

a. En daarom, weet en geloof het, de Heere Jezus, mijn vrienden, roept u in Zijn Woord toe en zegt tot u in het bijzonder: "Vreest gijlieden niet, gij zoekt Jezus, Die gekruisigd was." O, sta hier eens bedaard bij stil, namelijk bij de waarachtige en welmenende roeping Gods en Christus aan u, zie Joh. 7:37-38. O, zoek dit eens bedaard te geloven. En laat dit woord van Christus eens waarlijk de grond van uw vrijmoedigheid worden, ja, de enige in al uw naderen tot de Goddelijke genadetroon.

b. Weet, de Heere Jezus dringt er bij u op aan, dat u als Abraham ook zult uitgaan, volgens die woorden, 2 Kor. 6:17-18; Jes. 52:11. En ja, dat zegt de Heere God waarlijk tot u, onttrek u dan niet langer, Jer. 31:22: "Hoe lang zult ge u onttrekken, gij afkerige dochter? Want de HEERE heeft wat nieuws op de aarde geschapen: de vrouw zal den man omvangen."

c. Weet, dat uw ongeloof en twijfelen aan de aanbieding en roepstem van de Goddelijke Heere Jezus tot uw ziel uw grootste zonde is. Maar dat ziet noch gelooft gij. Het is evenwel waarachtig zo. Gij zit als gebonden in dat nare God en Jezus smadende ongeloof. Och, mochten uw banden eens gebroken worden en door u eens waarlijk beweend worden, u kwam werkelijk spoedig verder. Nu, de Heere Jezus biedt er u de Geest en de genade toe aan, ja, het geloof zelf, om het in uw ziel te werken door Zijn Geest des geloofs, opdat het u gegeven wordt om in de omhelzing van Christus dadelijk in Hem te geloven.

d. Vindt u soms enige voorkoming der genade gestaltelijk in uw ziel, waardeert dezelve. Maar zoek er de Persoon van de Heere Jezus tot uw eeuwig Zielsdeel Zelf bij te ontvangen, opdat u op en in uw gestalten niet zou rusten.

e. Vindt u nu en dan voorkomingen van beloften Gods aan uw hart, wijs die niet af, maar rust er ook niet op; neem dezelve in geloof aan en verander dezelve in gebeden om dat goed, dat die belofte in zich behelst, door vrije genade te mogen ontvangen. En weet en geloof, dat de Heilige Geest die beloften aan uw ziel schenkt, als zoveel mensenzelen en touwen der liefde, om u daardoor te lokken en in liefdesdrang tot Jezus heen te leiden, en om u aan Zijn heilsvoeten te doen vallen, onder goedertieren indrukken van Zijn oneindige liefde. Ja, weet en geloof, dat de tijd van uw geestelijke ondertrouw dan al zachtkens nadert, om de volle bevinding te krijgen van Ezech. 16:8: "Als Ik nu bij u voorbijging, zag Ik u, en zie, uw tijd was de tijd der minne; zo breidde Ik Mijn vleugel over u uit en dekte uw naaktheid; ja, Ik zwoer u en kwam met u in een verbond, spreekt de Heere HEERE, en gij werd Mijne." Bemerk u dit voor u, houd u maar aan met een arme Ruth tot de Heere Jezus, die geestelijke Losser: Breid dan Uw vleugel uit over uw dienstmaagd, want Gij zijt de Losser, Ruth 3:9.

Begenadigd en gelovig volk en nakroost van vader Abraham in den geest, en dus zijn kinderen door het geloof in Christus Jezus, Gal. 3:29. Ik zeg tot u nu alleen, deze gehele stof is voor u tot lering, bestraffing, bestiering, opwekking, ja, om blijdschap in God en in het Verbond en de beloftenissen Gods te krijgen en om daar meer naar te jagen, om toch van uw ongeloof en twijfelen aan dezelve meer vrijgemaakt te mogen worden door de Geest, als de Geest des geloofs, en om meer gesterkt in het geloof te leven, en onder al uw beproevende gevallen God de eer te geven. O, laat de eer en de waarheid Gods en van Christus u toch veel gevoelig ter harte gaan. O, heb dat zwaard des Geestes, Gods dierbare Woord van het verbond meer lief. Onderzoek Gods Woord toch veel. Daar is tot uw schaamte en nadeel ook bij u veeltijds te veel verzuim in dezen. O, die kostelijke, Goddelijke, onwaardeerbare Bijbel en Woorden Gods! Laten die uw zielen meer en meer dierbaar, boven alle geschriften zijn. En zoek die veel biddend na te sporen, om alzo te mogen zeggen met David, Ps. 119:111: "Ik heb Uw getuigenissen genomen tot een eeuwige erve, want zij zijn mijns harten vrolijkheid."

Maar mijn vrienden in den Heere, o gaat eens na:

a. Hoe is het met uw geloof en geloofsleven op de beloftenissen Gods en op de God des verbonds? Verkeert u daar nog veel mee? Of is dat u meer vreemd?

b. Is het ongeloof en twijfelen aan God en Jezus en Zijn heilsbeloften, en omtrent uw eeuwige en tijdelijke verwachting, al veel verbroken? En bent u al veel gesterkt in het geloof, gevende God de eer? Of wordt het tegendeel bij u gevonden? O, denk uw dagelijks gemoedsbestaan en leven eens na!

c. Durft u God wel borgen onder beproevende en afsnijdende wegen? Is er dan bij u wel veel van dat vertrouwen op de Naam des Heeren en dat steunen op uw God? volgens Jes. 50:10? En vindt u dan nog al veel een welgevallen, dat God u als een blinde leidt in Zijn eigen weg en paden?, Jes. 42:16. Vindt u lust aan dat stil zijn en vertrouwen?, Jes. 30:15. Kunt u nog gelovig

betuigen met Abraham, als het rondom donker is. Op den berg des Heeren zal het voorzien worden? Gen. 22:14. En zo gelovig Gode de eer geven en zeggen: "De HEERE zal het voor mij voleinden; Uw goedertierenheid, HEERE, is in eeuwigheid; laat niet varen de werken Uwer handen", Ps. 138:8? Of verlaat u veel uw dierbare Rotssteen en Schild? En is Hij alleen u niet genoegzaam onder gemis van alles? En leeft u door ongeloof en twijfelen, onder een afzien en loslaten van Zijn dierbare beloften en toezeggingen? Deze beloften moesten nochtans uw ziel gedurende uw gehele weg levendig maken en het zou moeten zijn, zoals David erkende in Ps. 119:50. O mijn vrienden, wat leven of geestelijke kracht van werkzaamheid kan er in uw ziel zijn, als u van de beloften en van de Goddelijke Heere Jezus, dat gezegende Zaad, door ongeloof afziet?

d. O Godzaligen, niet alzo, maar leeft biddende en leeft gelovig op de waarachtige beloften Gods, verrijkt er uw zielen mede, maakt u de Goddelijke beloften meer eigen, en verandert die veel bij de genadetroon in een pleitgrond. O ja, dat heeft de Heere zo gaarne, dat u met en op Zijn eigen heilswoorden komt smeken en vragen, dat zegt Hij inzonderheid, Hoogl. 2:14: "Mijn duive, zijnde in de kloven der steenrots, in het verborgene ener steile plaats, toon Mij uw gedaante, doe Mij uw stem horen; want uw stem is zoet en uw gedaante is lieflijk."

Nu mijn vrienden, de Heere doe u steeds genade zoeken en vinden, om Abraham in alles meer na te volgen, zo in zijn geloof en geloofsgehoorzaamheid, als in zijn gelovig vasthouden aan en lijdzaam wachten op de beloftenissen Gods. Wel dan, wij roepen ons zelven en uw zielen toe, Ps. 27:14 "Wacht op den HEERE, zijt sterk, en Hij zal uw hart versterken; ja, wacht op den HEERE."

O, dan zal uw geloof eens veranderd worden in een onmiddellijk en storeloos aanschouwen en genieten voor de troon, in de volle bevinding van de volheid van al de Goddelijke beloften van het genadeverbond, om dan vlekkeloos Gode en Lam de eer te geven over Zijn waarheid, trouw en liefde.

AMEN.

28. De gegronde geloofsroem in de Goddelijke liefde des Vaders

"Wat zullen wij dan tot deze dingen zeggen? Zo God voor ons is, wie zal tegen ons zijn? Die ook Zijn eigen Zoon niet gespaard heeft, maar heeft Hem voor ons allen overgegeven, hoe zal Hij ons ook met Hem niet alle dingen schenken?"
Romeinen 8:31-32

Als wij dit over-dierbare en volheerlijke hoofdstuk van Paulus" brief aan de Romeinen met oplettendheid en een gelovige aandacht inzien, zo bevinden wij dat de apostel nadat hij van vers 1 tot en met 17 de gelovigen tegen de overblijfselen der zonden, die nog in en bij hen waren, bemoedigd had, vervolgens overgaat om hen tegen allerlei verdrukkingen te versterken, door hen onder de aandacht te brengen:

1. De grote ongelijkheid tussen al dit tegenwoordig lijden dat zij reeds droegen, of nog verder ondergaan mochten, en die heerlijkheid die aan hen geopenbaard en geschonken zou worden, volgens vers 18.

2. Het toegenegen verlangen van het ganse schepsel met al de kinderen Gods na de vrijmaking van de dienstbaarheid der verderfenis, tot de vrijheid der heerlijkheid van de kinderen Gods, vers 19-23.

3. De gegronde hoop en blijde verwachting die zij hadden op de volle zaligheid hiernamaals, en dat gans zeer uitnemend eeuwig gewicht der heerlijkheid, vers 24 en 25.

4. De ondersteuning van de Heilige Geest, Die hen als machteloze en bedrukte kinderen des Heeren steeds bekwaam maakte tot het geestelijk bidden en zuchten in hun drukkende of dreigende zielsnoden en lichaamsnoden, en onder al hun kwellingen, strijd en ellenden, vers 26 en 27.

5. De apostel meldt tot vertroosting van de gelovigen in en onder al hun zwarigheden hoe de ontfermende Verbonds-God hen door alle lijden en druk zekerlijk leiden en brengen zal tot de zaligheid, en bewijst zulks uit die gouden keten der zaligheid, vastgemaakt in de onbegonnen eeuwigheid, ontsloten en ontwonden met onberouwelijke genadegiften en eindigende in de onherroepelijke eeuwige heerlijkheid hiernamaals, volgens vers 28-30.

6. En ten laatste gaat de apostel de gelovigen versterken door hun een bewijsreden te geven van de gronden van hun triomf in God, en hun zegenrijke overwinning over alle en allerlei vijanden, van wat natuur die ook mochten zijn, en wel in het algemeen over de vreze van het kwaad, vers 31, en in de verzekering van alle goed door een sterk en onwedersprekelijk bewijs van het meerdere tot het mindere, vers 32. In het bijzonder over de zonde, met alle schadelijke gevolgen van dezelve, vers 33 en 34. En over al de droevige wederwaardigheden van het leven, hoe hoog, hoe zwaar en verscheiden die ook zijn mochten, vers 35-39.

O, wat behelst dit Goddelijk hoofdstuk niet gewichtige waarheden en zaken, waarin het leven en het voedsel voor het allerheiligst geloof van de uitverkoren, geroepen gelovigen alleszins ligt, om er zich in te verlustigen. Och, gelovig volk, was dit nu ook het deel van onze zielen in het verhandelen van deze woorden, en zond de Heere Jezus ons Zijn licht bij de Waarheid, om met onze zielen in een levendig geloof in te gaan tot de God der liefde en der verheuging. De Heere doe alzo tot roem van Zijn genade. Romeinen 8:31-32:

"Wat zullen wij dan tot deze dingen zeggen? Zo God voor ons is, wie zal tegen ons zijn? Die ook Zijn eigen Zoon niet gespaard heeft, maar heeft Hem voor ons allen overgegeven, hoe zal Hij ons ook met Hem niet alle dingen schenken?"
Wij zullen in het verhandelen van onze tekstwoorden op twee zaken acht geven, namelijk op:

I. De ongegrondheid van de vreze van de gelovigen voor het kwaad: *"Wat zullen*

wij dan tot deze dingen zeggen? Zo God voor ons is, wie zal tegen ons zijn?" vers 31.

II. De gegronde hoop van de gelovigen, om alle wezenlijk goed Gewis te zullen ontvangen. *"Die ook Zijn eigen Zoon niet gespaard heeft, maar heeft Hem voor ons allen overgegeven, hoe zal Hij ons ook met Hem niet alle dingen schenken?"* vers 32.

I. De ongegrondheid van de vreze van de gelovigen voor het kwaad

De verwonderde en verlegen vraag van de apostel is: "Wat zullen wij dan tot deze dingen zeggen? Zo God voor ons is, wie zal tegen ons zijn?" vers 31. Wij, zegt de apostel, namelijk: Ik, Paulus, en gij, gelovige Romeinen en alle ware begenadigden van alle tijden en plaatsen. Wij allen. Wat zullen wij dan tot deze dingen zeggen? Wij, die ook in grondeloze genade ontfermd zijn. O wonder! Ik, die tevoren een godslasteraar was en een vervolger en een verdrukker, en een van de voornaamste der zondaren, maar mij is barmhartigheid geschied, 1 Tim. 1:13, 15. En gij allen die te Rome zijt, geliefden Gods en geroepen heiligen, maar die tevoren tot de stomme afgoden waart afgeweken, en vervuld met alle ongerechtigheid, en daarom eeuwig des doods waardig, Rom. 1:29-32, en dus tezamen met de gehele wereld voor God verdoemelijk, Rom. 3:19. O, wat zullen wij samen tot deze dingen zeggen? Paulus is als verbaasd en vol diepe verwondering. Hij kan noch zichzelf noch de gelovige Romeinen beantwoorden op zijn eigen vraag en voorstel, vanwege de zaken die zo-even door hem gemeld zijn, die zo Goddelijk, zielszaligend en verwonderlijk zijn. En waarlijk, het is geen wonder, dat de apostel zo verlegen vraagt zonder het te kunnen beantwoorden. Want in de eeuwigheid zelf zal het onbeantwoord blijven: Wat zullen wij dan tot deze dingen zeggen? Dat is alles wat de verwonderde apostel zeggen kan.

Uit dit heilig verlegen gemoedsbestaan van de apostel en zijn verwonderd vragen, moet ik hier tot onze lering opmerken, dat als men Goddelijke, verheven waarheden hoort, het alsdan nodig en zeer nuttig is, dat men wegens de Goddelijkheid van dezelve in verlegen verwondering vraagt: "Wat zullen wij dan tot deze dingen zeggen?"

a. Zo was het gemoed en de betuiging van Laban en Bethuël in dat zo wonderlijke geval van Eliëzer, de knecht van Abraham, Gen. 24:50: "Van de HEERE is deze zaak voortgekomen, wij kunnen kwaad noch goed tot u spreken."

b. Zo was het gemoed en de verwonderde vraag van de man Gods David, wanneer de Heere hem zodanige Goddelijke zaken ontdekte en beloofde, 2 Sam. 7, dat hij niets wist te zeggen dan alleen dit: "Wie ben ik, Heere HEERE! En wat is mijn huis, dat Gij mij tot hiertoe gebracht hebt? En wat zal David nog meer tot U spreken? Want Gij kent Uw knecht, Heere HEERE!" 2 Sam. 7:18 en 20.

c. Zo bevond zich ook de zo wonderlijk verloste en beweldadigde Hizkia bij zijn herstelling uit zijn doodsschaduw voor het aangezicht des Heeren. Meer wist hij niet, dan te vragen, Jes. 38:15: "Wat zal ik spreken?" O, een volle geestelijke ziel kan dan zo weinig voor God zeggen. Die korte woorden en vragen gaan dan zo diep de ziel in, en dringen zo ras tot achter het binnenste voorhang in het heiligdom.

En zo is het hier ook met onze apostel onder zijn gelovig inzien en voorstel van de soevereine, peilloze en onberouwelijke genade en liefde Gods in Christus, met al derzelver heilrijke gevolgen, zowel in de tijd als in de eeuwigheid, omtrent al de gelovigen en verzoenden in Christus Jezus. Hij kan niets anders doen dan uitroepen in verwondering: "Wat zullen wij dan tot deze dingen zeggen?" En waarlijk, zodanige vragen van hart en mond zijn zeer nodig

voor het aangezicht des Heeren.

a. Deze zijn nodig, zowel ter bevestiging van ons geloof als van het geloof van andere mede-Godzaligen. En dan wil het bij wijze van zelfonderzoek zeggen: Mijn ziel, gelooft u wel de daar gehoorde Goddelijke en verheven waarheden, die zodanige zielsverwonderende zaken in zich bevatten tot uw zaligheid? En dan geraakt zo'n gelovige meer bij de kracht en de diepte van zijn rampzalig ongeloof aan God, ziende hoe weinig waarachtig geloof hij bezit. Zo vroeg eens de gezegende Heere Jezus aan Zijn discipelen, Joh. 16:31: "Gelooft gij nu?" En aan Martha, Joh. 11:26: "Die in Mij gelooft, zal niet sterven, in der eeuwigheid. Gelooft gij dat?" O vrienden, wat worden er door ons niet verheven waarheden Gods gehoord en gelezen, ja, gesproken, waarvan men zeer weinig gelooft. O, het geloof van de waarheid heeft altijd een zielsuitlatende en heiligende kracht, en werkt een biddend vragen voor God. Hieruit kunnen dan ook onbekeerde letterkundigen zien, al kunnen zij zeer verstandig omtrent de waarheden Gods verkeren en die behandelen, dat zij echter nooit enige waarheid Gods waarachtig en bevindelijk geloofd hebben in en met hun zielen. Nooit gevoelden zij de verwondende kracht van dat zwaard des Geestes, Ps. 45:4. En de scherpe pijlen van de Heere Jezus deden de zodanigen nooit voor Hem vallen, en van vijanden tot vrienden hervormd worden. Ach, integendeel, het Woord Gods en het Evangelie van Christus deden nog nooit enig nut aan hun zielen, omdat het met geen geloof gemengd was, Hebr. 4:2.

En, begenadigd, gelovig volk, is het ook niet bij u nog al te veel waarheid, dat u al te weinig leeft en werkt met de voldierbare woorden Gods, in een werkzaam toe-eigenend geloof, en daarom zo weinig een verlegen en verwonderd vragend zielsbestaan voor Gods aangezicht daardoor ontvangt en ondervindt? Och, geloof mij, vrienden, hierin is ook al de grond en de oorzaak van al uw laag en ongelovig leven te vinden, dat u de woorden Gods niet meer schat, gelooft en opeet en bij u weglegt, meer dan uw bescheiden deel. Maar tevens, ja, ik het weet het, Godzaligen, dat het een vrijwillige, almachtige, voorkomende genade van de Geest van Christus is, zo dikwijls als u de zielvrijmakende kracht van de woorden Gods ondervinden moogt, en de heiligende kracht van de waarheid mag ervaren in en aan uw hart, dan is het voor u volgens Spr. 25:25: "Als koud water op een vermoeide ziel." O, wie is een Leraar gelijk God?, Job 36:22. En daarom, erken toch meer de genade van God en Christus als u de woorden Gods in het geloof mag opeten met Jeremia, kapittel 15:16. En als u de woorden van de Heere Jezus mag bewaren en liefhebben, dan wordt uw ziel ook gewaar de meerdere openbaring van Christus, en de gunstrijke in- en bijwoning van God de Vader, volgens Joh. 14:21 en 23. En u kunt met David zeggen, Ps. 119:111: "Ik heb uw getuigenissen genomen tot een eeuwige erve, want zij zijn mijns harten vrolijkheid."

b. Zodanig een vraag van de apostel: "Wat zullen wij dan tot deze dingen zeggen?" is zeer nodig om de overdenking van de gewichtige woorden en waarheden, die de Heere tot Zijn volk te eniger tijd spreekt of heeft gesproken, te verlevendigen; want elk Godzalige heeft zoal zijn bijzondere woorden in Gods Bijbelboek, die de Heere met het licht des Geestes wel tot zijn ziel sprak, in deze en die bijzondere wegen en gevallen. Daarom zegt Mozes tot Israël, Deut. 32:46 en 47: "Zo zeide hij tot hen: Zet uw hart op al de woorden die ik heden onder ulieden betuig, dat u ze uw kinderen gebieden zult, dat zij waarnemen te doen al de woorden dezer wet. Want dat is geen vergeefs woord voor ulieden, maar het is uw leven; en door ditzelve woord zult u de dagen verlengen op het land waar u over de Jordaan naartoe gaat om dat te erven."
En de Heere Jezus zegt zo nadrukkelijk, Luk. 9:44: "Legt gij deze woorden in uw oren: Want de Zoon des mensen zal overgeleverd worden in der mensen handen." Maar in welk een tijdsomstandigheid zei de Zoon van God dit tot Zijn discipelen? O Godzaligen, merkt dit wel op, als Christus zo Goddelijk en wonderdadig dat kind verloste en genas van een verscheurende

duivel, en de schare verslagen werd over de grootdadigheid Gods, en zij zich allen verwonderden over Christus, en toen elk de Heere Jezus toejuichte, en om Zijnentwil de discipelen eerde, volgens vers 42 en 43. Dan voorzegt Christus hun op deze zelfde tijd, dat daar een grote omkeer van zaken omtrent Hem, hun Meester zou komen, en zij allen daardoor in een uur van zeer zware beproeving zouden geraken. Daarom voorzegt de Heere Jezus het hun om hen te sterken.

O, hoe nodig is het dan niet voor een begenadigde, om in een leven onder gezegende verwijding en ruimte naar de geest, zichzelf niet alleen daarin te verblijden en te roemen, maar die ook aan te merken als een toerusting tot een nieuwe strijd, en ter sterkte tegen een volgende weg van verdrukking en tegen dagen van zware wolken en donkerheid. Want de weg Gods naar Sion boven ligt toch zo, dat als men soms feest en Avondmaal met Christus heeft gehouden en genoten en een verruimde lofzang het lied der ziel is, in liefde en gemeenschap met Christus, Matth. 26:26-30, dat men dan kort daarop geleid en gevoerd wordt met Christus naar Gethsémané, vers 36-38, waar men onder zware zielsstrijden valt, Luk. 22:44. Of men geraakt in een verzoekende zaal, Matth. 26:69-75. Trouwens, zo zegt Gods Woord, Hos. 2:13: "Zie, Ik zal haar lokken, en zal haar voeren in de woestijn, en Ik zal naar hart spreken." Maar o, hierin ligt Sions eeuwig heil, dat de voorbidding van de Heere Jezus voor hen eeuwig durend is, volgens Luk. 22:31-32. O ja, de Heere zorgt voor hun geloof en zij zijn bewaard in de kracht Gods door het geloof tot de zaligheid, 1 Petrus 1:5. En zie, dit heil Gods en niet hun verruimd zielsbestaan, zal hen veilig en zalig te Sion doen aanlanden. Anders gingen zij met al hun lofzangen op de aarde nog verloren, door de zifting van de satan en hun eigen ongeloof en dwaasheden. En daarom, Godzaligen, wij roepen uw en onze zielen hierbij toe, met Job 5:27: "Bemerk gij het voor u". En roem de bewarende genade Gods meer.

c. Zodanig een vraag is zeer nodig om er een toepassend gebruik van te maken voor onze zielen, terwijl men de dierbare heilswoorden Gods hoort, ter uitwerking van onze eigen zaligheid. Hierom zegt dezelfde apostel, 1 Tim. 1:15-16: "Dit is een getrouw woord en alle aanneming waardig, dat Christus Jezus in de wereld gekomen is om de zondaren zalig te maken, van welke ik de voornaamste ben. Maar daarom is mij barmhartigheid geschied, opdat Jezus Christus in mij, die de voornaamste ben, al Zijn lankmoedigheid zou betonen, tot een voorbeeld dergenen die in Hem geloven zullen ten eeuwigen leven." O, wat doet een achteloos horen en een zondig ongelovig doorvloeien van Gods woorden onze ziel al schade.

d. Nodig is zo'n vraag ook om onze verwondering op te wekken, want Gods oneindige wijsheid, zondaarsliefde, goedheid, genade, ontferming, trouw, waarheid en standvastigheid die dubbel in wezen zijn, komen in de Goddelijke waarheden van het Evangelie voor, en worden daarin naakt ten toon gespreid voor de heilige geloofsbeschouwing tot aanbiddende verwondering, als zijnde alleszins onbegrijpelijk en ondoorzienlijk voor het eindig verstand; want daarin ontdekt zich de onnaspeurlijke rijkdom van Christus, en een onafmetelijke liefde, volgens het woord van de apostel, Ef. 3:18-19: "Opdat gij ten volle kon begrijpen met al de heiligen, welke de breedte en lengte en diepte en hoogte is, en bekennen de liefde van Christus, die de kennis te boven gaat, opdat gij vervuld wordt tot al de volheid Gods." Men moet in dit alles in diepe verwondering uitroepen, Rom. 11:33: "O diepte des rijkdoms, beide der wijsheid en der kennis Gods! Hoe ondoorzoekelijk zijn Zijn oordelen, en onnaspeurlijk Zijn wegen!"

e. En ten laatste, zodanig een vraag is nodig om de blijdschap van de gelovigen in de Heere meer te volmaken. Want toch: de Heere ontmoet de vrolijke en die gerechtigheid doet, en die Zijner gedenken op hun wegen. Als zijnde toch het Koninkrijk van Gods gerechtigheid en vrede en blijdschap door de Heilige Geest. En die Christus in deze dingen dient, is Gode welbehaaglijk, Rom. 14:17 en 18. Daarom schreef de liefhebbende apostel, 1 Joh. 1:4: "En deze dingen schrijven wij u, opdat uw blijdschap vervuld zij." En de gezegende Heiland zeide, Joh.

15:11: "Deze dingen heb Ik tot u gesproken, opdat Mijn blijdschap in u blijve en uw blijdschap vervuld worde."

Als nu de apostel zegt: "*Wat zullen wij dan tot deze dingen zeggen?"* ziet hij bij "deze dingen" zekerlijk op de voorgaande gewichtige leerstukken en waarheden zowel in deze gehele brief als in dit zo wondere en dierbare hoofdstuk, van hem neergesteld. Alsook op die dingen die hij nog verder zou melden, zowel ter versterking en bemoediging van de gelovigen onder al hun lijden en gebrek, als ter verheffing van de alleszins vrije en grondeloze genade, en tot roemvermelding van de oneindige barmhartigheid en onverliesbare liefde van God en Christus, tot en over al Zijn ontfermd, Maar in zichzelf ellendig, onwaardig en verdrukt volk en kinderen. En dat onder al de beschuldigen en verdrukkingen, die de duivel en de goddeloze wereld en de inwonende zonden hun zouden mogen aandoen. Of men kan zeggen, dat de apostel door deze dingen meer bepaaldelijk ziet op die zo-even van hem gemelde gouden keten der zaligheid, vers 29 en 30: "Want die Hij tevoren gekend heeft, die heeft Hij ook tevoren verordineerd den beelde Zijns Zoons gelijkvormig te zijn, opdat Hij de Eerstgeborene zij onder vele broederen. En die Hij tevoren verordineerd heeft, dezen heeft Hij ook geroepen; en die Hij geroepen heeft, dezen heeft Hij ook gerechtvaardigd; en die Hij gerechtvaardigd heeft, dezen heeft Hij ook verheerlijkt."

En dus zal de apostel door deze vraag te kennen geven:

1. Die Hij tevoren gekend heeft, dat is door soevereine vrijwillige liefde uitverkoren in Christus voor de grondlegging der wereld, Ef. 1:4 en dat uit zo'n verdoemelijke wereld en zoveel miljoenen stervelingen. O, wij roepen daarover uit: O afgrond der liefde! Wie of wat zal ons ooit kunnen scheiden van deze liefde Gods, welke is in Christus Jezus onze Heere? Wat zullen wij tot deze zaak zeggen? Dat, toen nog geen wereld en geen schepsel of iets buiten God bestond, dat toen, ja, toen God ons al kende in liefde en ontferming, om ons te stellen tot vaten der barmhartigheid, voorbereid tot heerlijkheid, Rom. 9:23. Hier bezwijmt ons geloof en verandert in een verwonderd aanbidden.

2. Ja, wat zullen wij zeggen tot deze dingen? Toen, ja, toen werden wij ook verordineerd. En wel hiertoe, o wondere verheffing, om van beelddragers van de duivel herschapen en hervormd te worden tot beelddragers van Gods geliefde Zoon. O, verhoging Gods, voor ons die geloven. Wij lezen in Esther 6:6, dat de koning vroeg: "Wat zal men met dien man doen, tot wiens eer de koning een welbehagen heeft?" Maar o, wat zal die Koning der koningen en de liefhebbende Jehovah niet doen aan een ieder van hen, tot wiens eer, ja, eeuwige verheerlijking, Hij een welbehagen heeft? O, hierop kan men alleen antwoorden met Jes. 64:4: "Ja, vanouds heeft men het niet gehoord, noch met oren vernomen, en geen oog heeft het gezien, behalve Gij, o God, wat Hij doen zal dien, die op Hem wacht." Het is niet minder dan het beeld van Gods Zoon gelijkvormig te worden, volgens 1 Joh. 3:1-2, waarover de schare van de verheerlijkte engelen juichen en eeuwig juichen zullen, naar Openb. 19:7-9 en Openb. 5:8-12. En werden wij daartoe verordineerd, voorgekend en afgezonderd, wil de apostel zeggen, wel zal God nu feilen of veranderen in dit Zijn liefdesvoornemen? O nee, want de genadegift Gods en Zijn liefde is onberouwelijk; en daarom, wat zullen wij dan tot deze dingen zeggen?

3. Tot zo'n verheven einde heeft Hij ons reeds begenadigd in der tijd en ons geroepen met een heilige en hemelse roeping, die ook vloeiende is uit die eeuwige, vrijwillige Goddelijke liefde, volgens Jer. 31:3 en 2 Tim. 1:9. O grondeloze genade! Die ons steeds moet doen uitroepen: "Niet ons, o HEERE! Niet ons, maar Uw Naam geef ere, om Uwer goedertierenheid, om Uwer waarheid wil", Ps. 115:1.

4. Ja, nog meer, Hij heeft ons ook gerechtvaardigd als de Jehovah, onze Rechter, en dat

aan Zijn zijde alleszins ten hoogste rechtvaardig in en om de volwichtige zoendood en eeuwige gerechtigheid van Zijn eeuwige geliefde Zoon, Rom. 3:24-26. Zijnde Zijn troon, dus alleszins gerechtigheid en gericht, terwijl aan ons de goedertierenheid en waarheid verheerlijkt zijn geworden, Ps. 89:15, zodat wij alleszins kunnen roemen met een heilig uitdagen van alles: "Wie zal beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen Gods? God is het Die rechtvaardig maakt. Wie is het die verdoemt? Christus is het Die gestorven is; ja, wat meer is, Die ook opgewekt is, Die ook ter rechterhand Gods is, Die ook voor ons bidt", Rom. 8:33-34. En 2 Kor. 5:19 en 21: "Want God was in Christus de wereld met Zichzelf verzoenende, hun zonden hun niet toerekenende, en heeft het woord der verzoening in ons gelegd. Want Dien Die geen zonde gekend heeft, heeft Hij zonde voor ons gemaakt, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem." O aanbiddelijke genadeweg! Ja, al deze dingen zijn uit God. "Wat zullen wij dan tot deze dingen zeggen?"

5. Wij die gerechtvaardigd zijn uit het geloof, en vrede bij God hebben, door onze Heere Jezus Christus, Rom. 5:1. Ons heeft Hij ook verheerlijkt. O dierbare verhoging, hetwelk de apostel hier in vers 30 stelt, als in de verleden tijd, om de zekerheid van de zaak en de onfeilbaarheid aan te duiden. Zie ook 1 Petrus 1:3-5. En hij doet dit zo onmiddellijk op de rechtvaardigmaking volgen, zonder van de heiligmaking te spreken, niet alleen omdat de heiligmaking in de verheerlijking is ingesloten, ja, een eersteling daarvan is. Maar ook omdat de ene tak van de rechtvaardigmaking Gods, rechterlijke vrijspreking van schuld en straf is en de andere tak van de rechtvaardigmaking is een toewijzen van het recht tot het eeuwige leven, met uitsluiting van alle werk van de mensen. Want God rechtvaardigt de goddelozen in en om Christus, en geen werk of deugd komt in dezen in aanmerking bij God, noch vóór noch na de bekering, volgens Rom. 3:24. En daarom had de apostel in vers 29 al gesproken van de ware heiligmaking, en de vernieuwde opsiering naar het beeld van Gods Zoon, niet zoals die inkomt als een werk en beoefening. Maar zoals zij is een Goddelijke genade- en verbondsheil, ter zielsopsiering hun toegedacht en meegedeeld uit grondeloze liefde, tot prijs der heerlijkheid van Gods genade, volgens Ezech. 16:14: "Daartoe ging van u een naam uit onder de heidenen, om uw schoonheid; want die was volmaakt door Mijn heerlijkheid, die Ik op u gelegd had, spreekt de Heere HEERE."

O wondere genade! O grondeloze liefde Gods! O wondere verzoeningsweg! O verheven bedoeling Gods daarin omtrent ons die geloven! "Wat zullen wij dan tot deze dingen zeggen?" Wij weten niets dan alleen dit te zeggen: "Waar is de roem? Hij is uitgesloten. Door wat wet? Der werken? Nee, maar door de wet des geloofs", Rom. 3:27. "Opdat het zij, gelijk geschreven is: Die roemt, roeme in de Heere", 1 Kor. 1:31. Ja, opdat de eerste tonen van het eeuwige troon- en Lamslied hier in de beneden-Kerk al zouden worden gezongen, volgens Openb. 1:5-6: "En van Jezus Christus, Die de getrouwe Getuige is, de Eerstgeborene uit de doden, en de Overste van de koningen der aarde. Hem Die ons heeft liefgehad en ons van onze zonden gewassen heeft in Zijn bloed, en Die ons gemaakt heeft tot koningen en priesters Gode en Zijn Vader; Hem, zeg ik, zij de heerlijkheid en de kracht in alle eeuwigheid. Amen."

De gewichtige waarheid, waarmee de apostel zijn verwonderlijke uitroep vragenderwijs beantwoordt, is deze: "Zo God voor ons is, wie zal tegen ons zijn?" Hierin hebben wij eerst te letten op hetgeen de apostel als een zekere waarheid vooronderstelt, namelijk: "Zo" of "Dewijl God voor ons is" en dan op het troostrijk gevolg dat hij daaruit trekt: *"Wie zal tegen ons zijn?"*

Dat de apostel door het woord "God' niet alleen verstaat het Goddelijk Drie-enig Wezen in het gemeen, maar voornamelijk God de Vader als een verzoend Rechter in het bijzonder, is onwedersprekelijk. Deze God is het onverliesbaar algenoegzaam Goed en Deel van Zijn volk in Christus Jezus, met alles wat Hij is, met alles wat Hij bezit, met alles wat Hij vermag. O

wonder, o verheven Deel! En die God, zegt de apostel, is voor ons. "Wat zullen wij dan tot deze dingen zeggen? Zo God voor ons is, wie zal tegen ons zijn?" vers 31. Dat sluit in:

a. Dat die God voor hen, die gelovigen in Christus Jezus zijn, met Zijn onwederstandelijke almacht tot hun bewaring is, Ps. 91:1, met Zijn algenoegzaamheid tegen al hun gebrek ter vervulling, Spr. 8:21, met Zijn oneindige genade om hen te zaligen, Ef. 2:4 en 8. Met Zijn Vaderlijk hart, tedere liefde en onveranderlijke verbondstrouw, om Zich over hen te ontfermen, in tijd en eeuwigheid wel te doen en hen nimmermeer te verlaten, Jes. 54:8-10; Jer. 31:20 en 2 Tim. 2:13 en 19. Met Zijn vlekkeloze heiligheid om hen te versieren, Ps. 45:14; met Zijn licht en gunst om hen te geleiden en te vertroosten, Ps. 36:10, en met Zijn allesbesturende heerschappij en eeuwige albeheersende oppermacht tot hun zalige overwinning over alles, Rom. 8:37. Die alles tot hun bestwil in de diepe eeuwigheid besloot, in de tijd dadelijk uitwerkt en aan hen doet en verder zal doen ondervinden in Goddelijke Vaderliefde, volgens Jes. 46:10; Jer. 29:11; hetzij dan tot hun zielsbemoediging en vertroosting, ondersteuning en heilige roem in God, alsook soms tot hun beproeving, kastijding, loutering en meerdere bevordering in de zielsheiligende gemeenschap Gods in Christus.

b. God is voor ons, zegt de apostel. Dat wil verder nog zeggen, gelijk God de Vader voor ons is, zo is ook Zijn enige, eeuwige en geliefde Schootzoon voor ons, als onze Goël, Bruidegom en Man, Jes. 54:4-5; Hos. 2:18-19. En Zijn borggerechtigheid is onze siermantel, Jes. 61:10 en overheerlijk heilskleed, Openb. 19:8. Ja, ook Zijn Heilige Geest is voor ons, om ons te leren, leiden, heiligen en troosten, Joh. 14:16 en 17. Zijn aarde en voetbank is voor ons tot een strijdperk, herberg en legerplaats, Ps. 37:11. Zijn schepselen zijn voor ons om ons te verkwikken, Zach. 2:19. Zijn heilwoorden en toezeggingen zijn voor ons om ons te sterken en te onderwijzen, Ps. 119:105; Jes. 50:4. Zijn raad en voorzienige heerschappij is voor ons, om al onze verdrukkingen en ellenden, ja, de zonde zelf en de listen en het geweld van de duivel, waarmee we te strijden hebben, ons te doen medewerken ten goede, en ter bevordering van ons geestelijk genadeleven, Rom. 8:28, vergeleken met 2 Kor. 12:7-10. Zijn panden en verbondszegelen zijn voor ons, om ons meer te bevestigen in Zijn onveranderlijke liefde en trouw jegens ons, Matth. 26:26-28. Ja, Zijn engelen en troongeesten zijn voor ons, om een beveiligend vrijgeleide te zijn, en dienstbaar op onze weg onder al onze gevaren, Hebr. 1:14; Hand. 12:7-10. En ja, het bovenhemels Jeruzalem, de mirreberg, wierookheuvel en tempel Gods en des Lams is voor ons als ons eeuwig vaderland en heiligdom en onze bestendige, storeloze rust- en lust- en juichplaats om God volmaakt te kennen en te genieten en te verheerlijken met al de Godzaligen, Jes. 51:11; Joh. 17:24; Hebr. 4:9. En de Goddelijke, onmiddellijke, eeuwige uitlating, verkeer en genieting van God en Christus in een vlekkeloze hemel- en troondienst is onze eeuwige erfenis, volgens 1 Petrus 1:4. Openb. 7:15-17. Openb. 22:3 en 5, enz. O, wondere rijkdom en onbegrijpelijke heilschatten! O, wondere genade-erfenis van het arm gelovig uitwonend volk. En o, wondere roem, te kunnen en te mogen zeggen: "God is voor ons", want dat behelst al dit voorgemelde in zich. En het is nog oneindig meer dan wij stamelen en melden kunnen. O, zij hebben met Jakob Gewis alles, ja, voor tijd en eeuwigheid alles. En zij zijn een rijk en edel volk, zelfs onder al het tijdelijk gemis van aardse genoegens, en onder alle smaad en verachtig die de wereld hen aandoet. En dat is hier nu de roemtaal van de apostel, en zijn verwonderde uitroep uit naam van en tot sterkte voor alle gelovigen in Christus Jezus, die niet meer naar het vlees wandelen maar naar de Geest.

c. Maar nog eens, als de apostel hier in zo'n verzekerde zin zegt, dat God voor Zijn volk is, en ja, voor Paulus en de gelovige Romeinen was en voor alle medegelovigen in alle tijden en plaatsen, die een even dierbaar geloof met hen ontvangen hadden of nog verkrijgen zouden, zo geeft de apostel in het bijzonder dit navolgende ermee te kennen:

1. Dat God voor hun personen is om die voor Zich te eigenen, volgens Ps. 147:11: "De HEERE heeft een welgevallen aan hen, die Hem vrezen; die op Zijn goedertierenheid hopen." En Deut. 32:9: "Want des HEEREN deel is Zijn volk, Jakob is het snoer Zijner erve." O Goddelijke, zielszaligende toe-eigening en opneming Gods, vloeiend uit die eeuwige en vrije Goddelijke liefde, Jer. 31:3, dat is volgens Jes. 43:4: "Van toen af dat gij kostelijk zijt geweest in Mijn ogen, zijt gij verheerlijkt geweest; en Ik heb u liefgehad." O Godzaligen, wat is dit een oneindige eer voor uw arme, geringe en walgelijke ziel. Daarom is ook die opwekkende taal Gods tot u, ja, tot u, wormpke Jakobs, Jes. 41:8-9: "Maar gij, Israël, Mijn knecht, gij Jakob, dien Ik verkoren heb; het zaad van Abraham, Mijn liefhebber. Gij, welken Ik gegrepen heb van de einden der aarde, en uit haar bijzondersten geroepen heb; en zeide tot u: Gij zijt Mijn knecht, u heb Ik uitverkoren en heb u niet verworpen." Bemerkt gij dit voor u, Godzaligen, ter opbeuring in God.

2. Het geeft te kennen, dat God is voor de waarheid van hun genadestaat, alsook voor de oprechtheid van hun grondbeginselen en oogmerken, waaruit en waardoor zij in afhankelijkheid van de Geest van Christus werken, zo in het verborgen als in het openbaar, om die te rechtvaardigen, te verdedigen, te handhaven en in het licht te stellen, volgens de belofte, Ps. 37:6: "En zal uw gerechtigheid doen voortkomen als het licht, en uw recht als de middag." En dat wel tegen allen, hetzij vromen of onvromen, die hun God behagend zielsbestaan, alsook hun oprechte oogmerken en verrichtingen willen tegenspreken, veroordelen of verdonkeren. En vrienden, wat toonde de Heere God dit niet ten duidelijkst omtrent de drie vrienden van Job, die hem zo hard behandeld en liefdeloos veroordeeld hadden. Ja, ze hadden Job voor een geveinsde gehouden en als zodanig onbarmhartig behandeld. Ze hadden dat zodanig gedaan, dat de Heere hen niet wilde aanzien, of zij moesten naar Job gaan en zich vernederen voor hem, opdat hij God voor hen zou bidden. Zie, zo rechtvaardigde de Heere Zijn onderdrukte knecht tegen zijn liefdeloze vrienden, Job 42:7-10. En even alzo handelde de tedere Heere Jezus omtrent die verdrukte, veroordeelde en verbijsterde Maria, tegen Zijn onbedachtzame en liefdeloze discipelen, Matth. 26:10-12. O, wat is dat tot zielssterkte voor een Godzalige, wanneer zijn staat of werk of deze en die bijzondere daden van zijn gehoorzaamheid aan God, ook verdacht, tegengesproken, ja, veroordeeld of bespot worden, als hij dan de Heere voor hem en aan zijn hart heeft, en zeggen kan met David, Ps. 7:11: "Mijn schild is bij God, Die de oprechten van hart behoudt", en met Job, kapittel 16:19 en 20: "Ook nu, zie, in de hemel is mijn Getuige, en mijn Getuige in de hoogten. Mijn vrienden zijn mijn bespotters; Maar mijn oog druipt tot God."

3. Het geeft te kennen, dat God voor hen is, in hun wegen en gangen, volgens Ps. 1:6: "Want de HEERE kent de weg der rechtvaardigen." Job 22:28: "Op uw wegen zal het licht schijnen." En Ps. 37:23-24: "De gangen deszelven mans worden van de HEERE bevestigd; en Hij heeft lust aan zijn weg. Als hij valt, zo wordt hij niet weggeworpen, want de HEERE ondersteunt zijn hand." Trouwens, dit is ook de erve van al het ware Jakob, dat de Heere belooft, Gen. 28:15; Ps. 32:8. En wat de Heere aan het oude Israël bewezen heeft, volgens Deut. 1:31 en 33, dat doet Hij nog aan al Zijn geestelijk Israël. Hadden zij maar geloofsogen om het meer dankbaar op te merken. Hun zielen zouden meer verlegen uitroepen: "Mijn Vader, Gij zijt de Leidsman mijner jeugd!", Jer. 3:4, en met de dichter, Ps. 94:17 en 22: "Tenware dat de HEERE mij een Hulp geweest ware, mijn ziel had bijna in de stilte gewoond. Maar de HEERE is mij geweest tot een hoog Vertrek, en mijn God tot een Steenrots mijner toevlucht."
En o, wat een vrijmachtige liefdeszorg van God is het, zulks zelfs dan te ondervinden, wanneer men onbedachtzaam en zondig met Jona uit Gods weg is geweken, Jona 2, of met Elia

moedeloos een gevaarlijke woestijn en weg is ingelopen, 1 Kon. 19. Ja, ook dan zelfs, wanneer een Godzalige in een weg van diep verval en vervreemding van God en Jezus en in een langdurig afhoereren is geraakt, en onder een afwijken van Zijn alleen zielsvoldoenende gemeenschap en dienst en volk is gekomen, en zich schuldig heeft gemaakt aan een trouweloos verlaten van de Heere, en een verstrooien van zijn wegen tot de vreemde, en dat dagen zonder getal. O, nare zielenstaat! Zodat men geworden is, als dat zover van herder en stal vervreemde, dolende en gevaar lopende schaap, Luk. 15:4-5. En o, Goddelijke liefde! Ging de Heere Jezus als een teder Herder zo'n dwalend schaap niet weder over berg en dal opzoeken, en het op Zijn schouders tot de stal brengen? O, in eeuwigheid zou die ziel niet terecht komen, als dat niet gebeurde.

4. Het geeft te kennen, dat God voor Zijn volk is in al deze volgende opzichten, namelijk:

a. Om hen in alles te ondersteunen en Goddelijk te sterken, zie Jes. 41:10 en 2 Tim. 4:16-18.

b. Om in alle noden en benauwdheden medelijden met hen te oefenen, volgens Jes. 63:9.

c. Om hen in en op al hun weg te leiden en te zegenen, Jes. 46:3-4.

d. Om Zijn genade hen genoeg te doen zijn onder alle zware strijd, 2 Kor. 12:9.

e. Om hen door alle noden veilig heen te voeren tot heerlijkheid, Ps. 48:15.

Zie vrienden, dit wil de apostel hier aan alle gelovigen, tot hun ziels- en geloofsbemoediging en sterkte onder het oog brengen en leren. En wel, om hen allen bemoedigd en vertrouwende te doen uitroepen met David, Ps. 138:8: "De HEERE zal het voor mij voleinden; Uw goedertierenheid, HEERE, is in eeuwigheid; laat niet varen de werken Uwer handen."

En dat de Heere God, de Verbonds-God in Christus Jezus zo alleszins voor Zijn volk is, leert ons de ganse rol van Gods heilig Bijbelwoord, in al die zo hoge leidingen en wonderlijke gangen met hen, die daarin door de Geest Gods zijn aangetekend, zowel betreffende Zijn volk in het algemeen alsook omtrent sommige van Zijn begenadigde kinderen en getrouwe getuigen op aarde in het bijzonder, zoals:

1. Een rechtvaardige Noach, in hem te bewaren bij zijn Godzaligheid en teder afgezonderd leven met en voor God in zo'n goddeloze eerste wereld, volgens Gen. 6:9. Alsook in hem zo Goddelijk te verbergen en bevrijden in derzelver ontzaglijke ondergang, Gen. 6:7-8.

2. De gelovige aartsvaders Abraham en Jakob, in hun vreemdelingschap onder al hun bijzondere proef- en drukwegen, die soms zo hooggaande waren en zo zwaar en langdurig. En zie, de Heere God was zo wonderlijk met en voor hen in dit alles.

3. Een Jozef in zijn zo diep donkere en afsnijdende treurgevallen en zware proefwegen, soms bij de dood af, en onder allerlei verdrukkende en smadelijke omstandigheden, vergeleken met Gen. 49:22-24.

4. Een gans Israël in Egypte onder zulke harde verdrukkingen en disselbomen des juks, en het verterend geweld van de vijanden, dreigende hun gehele ondergang, Exodus 1. Maar o, hoe wonderlijk wendde God hun gevangenis en hoe toonde Hij niet voor Zijn volk te zijn, Ex. 2:24-25; Ex. 3. Daarom zegt de Heere, Lev. 26:13: "Ik heb de disselbomen van uw juk verbroken en heb u doen rechtop gaan."

5. In Israëls wonderlijke uittocht uit Egypte, o, hoe wonderlijk verbazend en Goddelijk bevrijdend was de Heere niet voor hen, Ex. 14. Hij beschaamde, ja, verwoestte zo aanbiddelijk hun haters en vervulde hun monden met gejuich, Ex. 15, en hun handen met het zilver en het goud van de vijanden, Ex. 12:35-36. En zo betaalde God Zelf aan Zijn volk het dag- en werkloon, dat de Egyptenaars Gods volk voor hun zware arbeid onthouden hadden, Ex. 5.

6. In Israëls zo wonderlijke veertig jarige leiding door vele woestijnen, waarin alles

ontbrak, en waarin hen de Heere van alles zo wonderdadig en almachtig verzorgde. En hoe wonderlijk was vervolgens de Heere niet voor dit Zijn volk, bij de inneming van Kanaän en het verdelgen van die machtige vijanden, alsook zo dikwijls, ja, wonderlijk ten tijde van de Richteren en Koningen van Israël. O, hoe was God voor Zijn volk!

7. Alsook in dat zo uiterste gevaar van de Kerk, in de tijd van Esther en Mordechaï. O, wat was die weg Gods niet vol verbazende bewijzen, dat de Heere Goddelijk almachtig voor Zijn volk is. Want de verwoesting van Gods Kerk en volk was toen reeds bepaald, ja, stond als voor de deur door de goddeloze en boze Agagiet Haman, die bittere vijand van Gods volk. Maar o, wat was toen de raad en de hand Gods niet wonderlijk werkende, om te tonen dat God voor Zijn volk is, ten einde hen te verlossen en te behouden uit deze hun beroerende en verwoestende omstandigheden.

Staan wij maar eens stil bij deze volgende zaken, de uitbreiding ervan geef ik aan elks geloofsbeschouwing en heilige overdenking over:

a. Om Israël te verlossen uit hun doodsschaduw, zal moeten dienstbaar zijn de hoogmoed van koningin Vasthi en haar verstoten worden, zodat zij geen koningin meer blijft, Esther 1.

b. Het verkiezen van de jonge dochter Esther, een van de gevankelijk weggevoerden uit Jeruzalem, en opgenomen door haar oom Mórdechai. En zie, deze geringe dochter zal boven zo vele anderen juist verkoren moeten worden om koningin te zijn en zo hoog verheven te worden, kapittel 2:17. En dat in zo'n benauwde tijd voor Jakob.

c. De koning Ahasveros zal des nachts geheel slapeloos moeten liggen, kapittel 6:1, en wel juist in die nacht, toen het verderf en de ondergang van Gods Kerk, bijna stond ten uitvoer gebracht te worden. En zie, nu zal de lust van de koning opgewekt worden om voor hem te laten lezen in de kronieken of het boek der gedachtenis, aangaande de zaken en het voorgevallene in zijn rijksbestuur. En onder die vele gebeurtenissen daarin bevonden, zal nu juist opgeslagen en gelezen moeten worden een geval van twee trouweloze moorddadige kamerlingen, die de koning van zijn leven hadden trachten te beroven, maar dat door Mórdechai was ontdekt en alzo verhinderd geworden. Maar daarvoor was aan de getrouwe Mordechaï geen beloning geschied.

d. Juist nu, in diezelfde morgenstond moest de boze Haman tot de koning inkomen, met dat vervloekte oogmerk om Mordechaï aan zijn gemaakte galg van vijftig ellen hoog te hangen en alzo geweldig van de aarde uit te roeien. En dan vervolgens te verwoesten het gehele volk van Israël, uit hetwelk echter de gezegende Messias moest voortkomen, tot zaligheid van al Gods uitverkorenen. Maar zie, nu moest juist die slapeloosheid van de koning en dat horen lezen van de getrouwheid van Mordechaï en zijn zorg voor het leven van de koning een middel zijn, dat het hart van de koning opgewekt wordt om die getrouwe, Maar zo vergeten Jood Mordechaï vergelding en eer te doen geven. Daarom, als Haman in komt met zijn rampzalig oogmerk om Mordechaï aan de galg te eisen, komt de koning hem voor en vraagt hij aanstonds aan Haman: "Wat zal men met dien man doen, tot wiens eer de koning een welbehagen heeft?" Daarvan is het gevolg, dat Mordechaï het koninklijke kleed wordt aangedaan en de kroon van de koning op zijn hoofd wordt gesteld. En zo wordt hij op het paard van de koning door de stad geleid. En o, wonder, dat moest juist alles Haman aan Mordechaï doen.

O, Goddelijke omwending! De duivel en Haman wilden Mordechaï een galg geven. Maar Gods liefdevolle raad en hand gaf hem een stoel ter eer, kapittel 8:2 en 15. En zie, Haman werd aan zijn eigen galg met schande verdelgd en de Kerk Gods almachtig en wonderlijk verlost, en haar doodsschaduw veranderd in een morgenstond. O, wat is God niet voor Zijn volk! En wat is Gods raad en heerschappij niet aanbiddelijk en ondoorgrondelijk. En dat om te verschijnen tot vreugde van Zijn volk, Jes. 66:5.

8. En zien wij op een God vertrouwende en aan Zijn dienst verkleefde Daniël, in die zware en listige verzoekingsweg door zijn vijanden hem toegebracht. O, hoe wonderlijk was God voor hem, Daniël 6., zodat een heidens vorst zo'n heerlijk plakkaat moest laten afkondigen, tot verheffing van de God van Israël, Die alleen wonderen doet.

9. Om er nog enige voorbeelden bij te noemen.

Laten wij eens zien op de drie in God gelovende en vertrouwende jongelingen en hun heerlijk einde en triomf in God, over de geweldigste onder de vorsten der aarde, Dan. 3.

Letten wij ook op een in God zo onbekommerde, rustende Petrus, slapende in de kerker tussen twee krijgsknechten, in ketenen, om de volgende dag ter dood gebracht te worden, Hand. 12.

Ja, zien wij ook op onze Paulus. Hoe menigmaal had hij niet ondervonden op allerlei wijze, dat God voor hem was, naar ziel en lichaam, geestelijk en lichamelijk, Hand. 9, 23 en 27, en elders. Daarom riep hij zo heilig verwonderd en erkennende uit vanuit zijn eigen bevinding, 2 Kor. 1:8-10: "Want wij willen niet, broeders, dat gij onwetende zijt van onze verdrukking die ons in Azië overkomen is, dat wij uitnemend zeer bezwaard zijn geweest boven onze macht, alzo dat wij zeer in twijfel waren ook van het leven. Ja, wij hadden al zelven in onszelven het vonnis des doods, opdat wij niet op onszelven vertrouwen zouden, maar op God, Die de doden verwekt; Die ons uit zo groten dood verlost heeft en nog verlost. Op Welken wij hopen, dat Hij ons ook nog verlossen zal."

Zodat al des Heeren volk terecht zingen mag met de Kerk, Jes. 26:1: "Wij hebben een sterke stad, God stelt heil tot muren en voorschansen." En volgens Ps. 46:2 en 6: "God is ons een Toevlucht en Sterkte. Hij is krachtig bevonden een Hulp in benauwdheden. God is in het midden van haar; zij zal niet wankelen. God zal haar helpen in het aanbreken van den morgenstond." Vergelijk met 1 Petrus 1:5 en Jes. 49:15 en 16. O Godzaligen, wij moesten meer met al die Goddelijke wonderen werkzaam leven, en die meer nagaan ter geloofssterkte voor onze zielen.

Ja, maar, als de apostel hier zo verzekerend betuigt, en dat vraagsgewijze *"Zo God voor ons is",* wil hij daardoor het geloof van al Gods begenadigd en gelovig volk uit alles en boven alles wat schepsel en zienlijk is, heen leiden en uitvoeren. En het is zoveel alsof de apostel zei: O, gij mijn medegelovigen in Christus, geliefden Gods, geroepen heiligen, u die met mij door genade hebt leren wandelen naar de Geest, en met mij zucht, verwachtende de aanneming en de verlossing van ons lichaam, wij zijn in hoop onderling zalig.

Gij die met mij onder de leiding van de Heilige Geest leert leven en wandelen om de werking van het vlees meer en meer te doden, u ondervindt met mij meermalen dat de Geest onze gebeden dicteert, opstelt en leert uitspreken met ziel en mond, onder onuitsprekelijke zuchtingen, en eerbiedige verkleefdheden aan God en Jezus.

Komt, alle gij zodanigen, staat toch met mij in een verwonderde aandacht stil bij deze zaak, dat God voor ons is. O, wat zullen wij toch tot deze zaak zeggen? Wie is toch voor ons? O wonder, het is God, Die Hoge en Verhevene, en Die in de eeuwigheid woont, Jes. 57:15. Het is God, Die de God Jakobs is, Die trouwe houdt tot in der eeuwigheid, Ps. 146:5 en 6.

O, dat onze zielen hier toch gelovig zouden wegzinken in eerbiedige aanbidding en verwondering. Het is God, Die een God der goden en een Heere der heren is; die grote, die machtige en die vreselijke God, Die geen aangezicht aanneemt noch geschenken ontvangt, Deut. 10:17. Ja, die God is het, die getrouwe God, Welke het verbond en de weldadigheid bewaart dien, die Hem liefhebben en Die wil, dat wij dit zullen weten, en Hem als zodanig geloven, erkennen en eerbiedigen, Deut. 7:9. Ja, het is die al-waardige God, *Die tevens onze Vader is, onze teder liefhebbende Vader in Christus Jezus, en Die ons de aanneming tot Zijn kinderen schonk, en tot Wien wij vele malen door de Geest mogen roepen: "Abba, Vader",*

volgens Rom. 8:15. O oneindig Verbondsheil! Wat zullen wij dan tot deze dingen zeggen? Die God, ja, zo'n God, is voor ons.

Het is waar, alles is voor ons, volgens 1 Kor. 3:21-23, de hemel, de aarde, de zee, de engelen, de vromen, de vrienden, de leraars en al de profeten Gods, met al hun Bijbelwoorden, alsook al de redeloze en levenloze schepselen. Want met de stenen des velds is ons verbond en het gedierte der aarde is met ons bevredigd, Job 5:23. En wat is dat niet veel! Maar o, wonder, dit gaat alles te boven, dat wij roemen mogen, God Zelf is én wezenlijk én persoonlijk voor ons, in al Zijn Goddelijke deugden en volmaaktheden. Ja, Hij, Die de Schepper van de einden der aarde is, de Fontein, de Oorsprong en de Formeerder van alles, Die van Zichzelf betuigt, Jes. 43:13-15: "Ook eer de dag was, ben Ik, en er is niemand die uit Mijn hand redden kan; Ik zal werken en wie zal het keren? Alzo zegt de HEERE, uw Verlosser, de Heilige Israëls: Om ulieder wil heb Ik naar Babel gezonden en heb hen allen vluchtende doen nederdalen, te weten de Chaldeeën, in de schepen op dewelke zij juichten. Ik ben de HEERE, uw Heilige; de Schepper Israëls, ulieder Koning." Ja, Ik ben ook dan nog uw Heiland, wanneer Ik Mij verborgen houd en dikwijls, tot uw nut en geestelijk voordeel der ziel, met Mijn liefelijke omhelzende genade van u voor enige tijden wegga. O ja, echter is dit de waarheid: God is voor ons, wat zullen wij dan hiertoe zeggen? Dit, dat Die met ons is, meer is dan allen die tegen ons zijn, volgens Jes. 51:7, 8, 12, 15.

Maar mijn vrienden, eer ik verder ga, laat mij toe, om hier tot onze lering en zelfonderzoek te melden, te weten: Wij spreken en horen zo vele malen van God en noemen Hem alzo en belijden en aanbidden Hem aldus.

Maar vrienden, van de onbekeerde wereld is het waarachtig, dat de Heere Jezus zegt: "Gij kent noch Mij, noch Mijn Vader", Joh. 8:19. Want die mist nog dat zo zalige kennen van God, waarin het eeuwige leven is, Joh. 17:3: "En dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen, de enigen waarachtige God en Jezus Christus, Dien Gij gezonden hebt." En God is ver van hunne nieren. Maar gij, Godzaligen, die de Waarachtige hebt leren kennen, en deel hebt aan de zalving van de Heilige, Die u alle dingen leert, en Die menigmaal uw zielen verlegen deed uitroepen: O God, wij, Israël, kennen U. "Dan zullen wij kennen, wij zullen vervolgen om den HEERE te kennen", Hos. 6:3. Aan u vraag ik: ja, ook aan mijn eigen ziel: Wie is God? En wat is God? O, zeg mij en antwoord mij dat eens. Hoe is Zijn Naam? En hoe is de Naam Zijns Zoons, zo gij het weet?" Spr. 30:4.

Och, geraakten nu onze zielen eens onder de indruk, eerbied en een inzien van onze blindheid in God! Moeten wij niet elk voor onszelf antwoorden: "Ik heb de wetenschap van die Heilige niet geleerd, en zonder werkzaam geloof in mijn ziel te ondervinden, is het in de praktijk bij mij, zoals wij lezen in Psalm 14:1: "De dwaas zegt in zijn hart: Er is geen God." Moet de Heere ons niet vele malen bestraffend toeroepen: "Gij hebt Mij op uw hart niet gelegd." Maar is er werkelijk geloof in de ziel door de genade des Geestes, dan is voor die tijd de verlegen en verwonderde vraag: O God, wie is U gelijk? Wie is een groot God, gelijk God? Ps. 77:14. God is groot en ik begrijp Hem niet. Wie zal de onderzoeking Gods vinden, enz. Job 36:26: "Zie, God is groot, en wij begrijpen het niet; er is ook geen onderzoeking van het getal Zijner jaren." O, wat is God een ontoegankelijk licht, wonende in de donkerheid, volgens Ps. 104:2; 1 Kon. 8:11-12. O Godzaligen, wat zijn wij onkundig van God. En daarom is onze ziel doorgaans zo laag, indrukloos en liefdeloos omtrent die zo oneindige, alleswaardige God en Verbonds-Ontfermer. Het is waar, de Heere heeft onze zielen vrijmachtig een zalig aandeel geschonken in de heilsbeloften, Jes. 54:13; Jer. 31:34. Zijn eeuwige liefde en genade hebbe roem! Maar ach, hoe laag en weinig is ons geestelijk verstand van God, zodat de Heere Jezus tot ons zeggen mag, zoals weleer tot Filippus, Joh. 14:9: "Ben Ik zo lange tijd met ulieden, en

hebt gij Mij niet gekend?"

Het heeft echter de volzalige God in neerbuigende zondaarsliefde behaagd, Zijn verheven Naamloos Wezen in Zijn Goddelijk Woord aan ons, die God door de zondeval uit ons verstand en ziel verloren hebben, weder enigermate te ontdekken, en aan onze geloofskennis en beschouwing te openbaren, ter aanbidding en eerbiedige geloofsverheffing. En wel:

1. De zalige en volheerlijke God ontdekt Zich aan ons in dat Woord als een enig Geestelijk Wezen, bestaande in drie Personen.

2. De Heere God ontdekt Zichzelf in dat Woord in Zijn verheven Namen om Zichzelf daardoor aan ons bekend te maken, en ook om ons een eerbiedige indruk en een heilig ontzag voor Zijn majesteit in te boezemen, en om tevens een gelovig vertrouwen in en een kinderlijk rusten op Hem te leren oefenen, en wel onder andere ook onder deze benamingen, zoals El, de sterke God; Schaddai, de Almachtige of Algenoegzame; Gneljon, de Hoge en Allerhoogste in volmaaktheden, gezag en mogendheid, woning, lof en heerlijkheid; Jah, de Betamelijke; Adonai, de Onderschrager en het Steunsel van de wereld, van de Kerk, van de gelovigen en van hun bezweken hart. Elohim, de Eerwaardige en Aanbiddelijke, die God, Die ons bezweert, in Wiens Naam wij bezworen worden en ook zweren moeten; Jehovah, zijnde Gods verheven gedenknaam, Die is, Wie Hij zijn zal, en zijn zal, Wie Hij is. Hij is de Amen en de Waarachtige.

3. De Heere ontdekt Zich ook onder verscheidene betrekkelijke benamingen, ten opzichte van de zalige verbondsbetrekking, die Hij in Christus heeft op Zijn volk. Want God schaamt Zich niet, de God van Zijn volk genaamd te worden, Hebr. 11:16. En die betrekkelijke Verbondsnamen zijn veelal in Gods Woord, door de Heilige Geest opgenoemd, om de zielen van Gods volk met liefde, hoogachting, tederheid, verkleefdheid, kinderlijke vrees en geloofsberusting omtrent hun Verbonds-God te vervullen. En zo roept het geloof van de Godzaligen uit in nederige verheffing: "God, onze God, is een onafhankelijke en oneindige Geest, Die noodzakelijk en van Zichzelf is, bestaande in drie Personen, de eerste en vrijwillige Oorzaak van alles dat buiten Hem is. En Hij is wegens Zijn gelukzalige oneindigheid onbegrijpelijk voor alle schepselen, in de tijd en in de eeuwigheid, Ps. 89:7, 8; Jes. 40:25.

En zo doet de Heere God Zichzelf langs deze weg aan de zielen Zijns volks bekend worden. En mogen Gods kinderen dit met enig licht van de Heilige Geest in het geloof inzien, dan roepen hun zielen uit: "Voorwaar, ik heb U in het heiligdom aanschouwd, ziende Uw sterkheid en Uw eer", Ps. 63:3. "Majesteit en heerlijkheid zijn voor Zijn aangezicht, sterkte en sieraad in Zijn heiligdom", Ps. 96:6. En zie, als zodanig kent een Godzalige door genade aanvankelijk God, met mindere of meerdere trap van geheiligd licht en kennis. En dat kan alleen in het aangezicht van Christus Jezus, als het vertonende beeld Gods. Hij is het Afschijnsel van Vaders heerlijkheid, de God van volkomen zaligheid. En dat wil hij ook die God belijden, met zijn hart en mond, in tedere hoogachting. En daarom roept de goedertieren God Zijn volk toe, Jes. 44:8: "Gijlieden zijt Mijn getuigen. Is er ook een God behalve Ik? Immers is er geen andere Rotssteen; Ik ken er geen!" Nee, Heere, zo antwoordt het geloof, Gij alleen zijt God. Maar tevens in de nederige erkentenis met Bildad, de Suhiet, Job 8:9 "Wij zijn van gisteren en weten niet." Och Godzaligen, stonden onze zielen veel en meer in een diep besef van onze diepe onkundigheid van die God, om alzo meer te pleiten bij de troon om de zalige bevinding van Joh. 14:21 en 23 te mogen ervaren: "Die Mijn geboden heeft en dezelve bewaart, die is het die Mij liefheeft; en die Mij liefheeft, zal van Mijn Vader geliefd worden; en Ik zal hem liefhebben, en Ik zal Mijzelven aan hem openbaren. Jezus antwoordde en zeide tot hem: Zo iemand Mij liefheeft, die zal Mijn woord bewaren; en Mijn Vader zal hem liefhebben, en Wij zullen tot hem komen en zullen woning bij hem maken." Vergeleken met Ef. 1:17-18: "Opdat de God van onzen Heere Jezus Christus, de Vader der heerlijkheid, u geve den Geest der wijsheid en der

openbaring in Zijn kennis; namelijk verlichte ogen uws verstands, opdat gij mag weten welke is de hoop van Zijn roeping, en welke de rijkdom is der heerlijkheid van Zijn erfenis in de heiligen." O ja, in de bevindelijke geloofskennis van God, in Christus is het eeuwige leven, Joh. 17:3.

Nu getuigt de apostel van dien God, wat Hij is voor Zijn volk. *Zo God voor ons is*, dat is de almachtige, algenoegzame, alomtegenwoordige, allesbeheersende en bestierende God der goedertierenheid, Die is als onze verzoende Rechter en teder liefhebbende Vader, voor ons, tot ons tijdelijk en eeuwig heil, in al Zijn heilige en volwijze leidingen over ons. O, wat ligt hier niet in tot geloofssterkte voor Gods gelovig volk, en tot voedsel van hun geloof en hoop op God en Zijn waarheid en liefde, in en onder alle treur-, druk- en lijdenswegen, die de Heere God naar Zijn alwijze raad over hen brengt of houdt, en verder brengen mocht, hetzij in de ziel of in het lichaam, of naar beide.

Deze heiligdomsspreuk en betuiging van de apostel: *"Wat zullen wij dan tot deze dingen zeggen?"* voldoet en beantwoordt aan alles, hun gehele weg over. Want is God wel zo'n God voor hen en voor ieder van Zijn ontfermd volk, wel dan is er waarlijk een eeuwige grond van hoop en bemoedigd vertrouwen om de anderen veel toe te roepen: "Vertrouwt op de HEERE tot in der eeuwigheid, want in den HEERE HEERE is een eeuwige rotssteen", volgens Jes. 26:4. Want is God voor ons, wel dan:

1. Al wordt soms de ziel van een bedrukte Godzalige eens vol van verwarrende gedachten, en van radeloze noden als omgeven, hetzij lichamelijk of geestelijk (en ach, hoe dikwijls gebeurt zulks niet), wel, dan is en blijft de Heere God, zijn Verbonds-God, nog groot van raad en machtig van daad, een God bij Wie uitkomsten zijn tegen de dood, Ps. 68:21.

2. Wordt Gods volk gedrukt en geslingerd door ongeloof en mismoedigheid, zodat hun zielen zich diep in hen neerbuigen, en zijn als een gans verdrukte, voortgedrevene en ongetrooste, dan is en blijft God nog getrouw, in Zijn liefde, ontferming, belofte en eed, volgens Hebr. 6:17, om hen uit te voeren in het licht en die rouwdragenden door heil te doen verheven worden.

3. Worden de noden groter, drukkender en al zwaarder, en de uitkomst en de redding hoe langer hoe onwaarschijnlijker, dan is de Heere nog die God, Die de doden verwekt en roept de dingen die niet zijn, alsof zij waren, Rom. 4:17. Hij is die God, Die de graven kan openen en verdorde beenderen wil doen herleven, Ezech. 37:12-13. Ja, Hij is die God, Die Zijn volk kan weder brengen uit Basan en uit de diepte der zee, Ps. 68:23. Om hen te doen juichen met David: "HEERE, Gij hebt mijn ziel uit het graf opgevoerd", Ps. 30:4. En daarom, gelovig volk, o, ga nooit te rade met uw blind verstand, dat vijandschap tegen God is, noch met uw bedrieglijk hart, dat God verdenkt, waarbij de satan al doorgaans smaadschriften tegen God en Zijn Woord en leiding aanvoert, en het hels ongeloof als president is. Ach, wat heil is er voor uw zielen, en wat eer voor God, van zo'n raad en deze raadslagen te wachten? En daarom, denk toch veel aan dat Goddelijk woord onder al uw treurgevallen, dat de Heere u toeroept, Ps. 46:11: "Laat af en weet, dat Ik God ben; Ik zal verhoogd worden op de aarde."

4. Bevinden de Godzaligen zich alleszins smartelijk, ledig en zich van rondom van alles ontbloot, en dus hopeloos en hulpeloos bij zichzelf en bij alles wat schepsel is, geen nood, o, dan blijft God nog de Almachtige en Algenoegzame, om naar Zijn rijkdom al hun nooddruft te vervullen, en hun in kracht te doen ondervinden, de belofte van Ps. 33:18 en 19; Ps. 42:9; Gen. 22:14: "Op de berg des HEEREN zal het voorzien worden."

5. En gevoelen de Godzaligen bij dit alles nog soms dit, dat zij als diep neerzinken onder het gezicht en het gevoel van zonden, ongeloof, wantrouwen, twisting, vooruitlopen, eigen raadslagen, enz., gepaard met een zeer zondig voorbijzien en vergeten van de vele en talloze

reeds ondervonden trouw, redding, ondersteuning en weldaden van God en Christus? Ach, dan is en blijft evenwel Gods Naam voor hen genadig en barmhartig, Ex. 34:6 en een ontfermd God wil het hun alweer doen ondervinden, hetgeen er staat in Psalm 103:10: "Hij doet ons niet naar onze zonden en vergeldt ons niet naar onze ongerechtigheden." Ten einde zij in verlegenheid hunner zielen wederom zouden kunnen uitroepen: "Wie is een God gelijk Gij, Die de ongerechtigheid vergeeft en de overtreding van het overblijfsel Zijner erfenis voorbijgaat? Hij houdt Zijn toorn niet in eeuwigheid, want Hij heeft lust aan goedertierenheid. Hij zal Zich onzer weder ontfermen; Hij zal onze ongerechtigheden dempen; ja, Gij zult al hun zonden in de diepten der zee werpen. Gij zult Jakob de trouw, Abraham de goedertierenheid geven, die Gij onzen vaderen van oude dagen af gezworen hebt", Micha 7:18-20.

Alzo heeft de eeuwige liefde Gods voor Davids huis een geopende fontein tegen de zonde bezorgd, Zach. 13:1. Ja, de zalige God Zelf roept hen toe: 'keert gijlieden weder tot de sterkte, gij gebondenen die daar hoopt. Ook heden verkondig Ik, dat Ik u dubbel zal wedergeven", Zach. 9:12. Met een voorschrift wat zij bij Hem te verzoeken hebben, onder de tedere toezegging, Hos. 13:3-4: "Neemt deze woorden met u, en bekeert u tot den HEERE; zegt tot Hem: Neem weg alle ongerechtigheid, en geef het goede, zo zullen wij betalen de varren onzer lippen. Assur zal ons niet behouden, wij zullen niet rijden op paarden, en tot het werk onzer handen niet meer zeggen: Gij zijt onze god. Immers zal een wees bij U ontfermd worden." En dan die tedere toezegging uit vers 5: "Ik zal hunlieder afkering genezen" (ach ja, de genezende genade Gods is het grote voorname heil der ziel), "Ik zal hen vrijwillig liefhebben; want Mijn toorn is van hem gekeerd." O, wat heerst Gods genade tot in het eeuwige leven.

Wel, zijn deze dingen alzo, gelijk ze volgens Gods dierbaar heilwoord waarlijk zijn, och, werd hetzelve dan maar meer van Gods volk geloofd en beoefend, onder een gedurige smeekbede tot de Heere: "Laat mij Uw barmhartigheden overkomen, opdat ik leve." O, wat zouden zij niet meer bemoedigd, lijdzaam, vertrouwende op God, ja, in zo'n volzalig, ontfermd, getrouw God berustende zijn, en tevens in alle weedom, strijd en beproeving onder die ootmoedige zielsbede leven: "Immers zal een wees bij U ontfermd worden", Hos. 14:4. En zo zouden hun zielen meer in een gezegende roem in God leren staan en leven, zoals de apostel hier in onze woorden vervolgens voorkomt, wanneer hij aanstonds laat volgen deze zo wonderlijke vraag: "Wie zal tegen ons zijn?"

Wij zien in deze woorden hoe de apostel uit zijn veronderstelde en ontegensprekelijke waarheid een vaste sluitrede maakt, die niet kan worden tegengesproken, namelijk, dat niemand of niets hoegenaamd een gelovig christen wezenlijk kan of zal benadelen. En hierom vraagt de apostel in de sterkste geloofsvrijmoedigheid staande, en alles uitdagende: "Wie zal tegen ons zijn?"

Waarlijk, een wonderlijke vraag van de apostel. Men mocht hier wel weder vragen en zeggen: Paulus, die zoveel lijden ondervindt en kent om de Naam van Christus en het Evangelie van de Zoon van God, volgens zijn eigen belijdenis, 2 Kor. 6:4-5; kapittel 11:23-27. Wel, waarom niet liever gevraagd: "Wie zal niet tegen ons zijn?" Omdat toch de gehele macht der hel, de gehele wereld met al haar list, macht, woede en boosheid tegen een christen, die Godzalig in Christus leeft, en voor God en Jezus en Zijn Evangelie uitkomt, gekant zijn, en die vervolgen en tegenlopen, naar zijn eigen voorstel en betuiging, Hand. 14:22; 2 Tim. 3:12, om ware het mogelijk hem te verderven en tot afval of verwoesting te brengen, met en door allerlei verdrukkingen. Ja, Paulus, gij zult zelf ook hier in vers 35-39, zeventien onderscheiden voorwerpen en zaken optellen, die tegen u en uw medegelovigen zich ten verderve opmaken, zodat gij in de gemeenschap met hen belijdt, vers 36: "Wij worden de ganse dag gedood; wij

zijn geacht als schapen der slachting." En dat alles om Gods wil, en de belangen van de Naam en de zaak van de Heere Jezus, en om het Evangelie. Want de satan heeft toch een verschrikkelijke woede en vijandschap tegen het Evangelie Gods en de leer van vrije genade en tegen allen die daarvoor uitkomen en dat belijden.

Niettegenstaande dit alles, zo kon de apostel hier zeggen: "Wie zal tegen ons zijn?" O nee, een begenadigde behoeft niet te vrezen voor wezenlijk nadeel. De duivel of de wereld mogen Gods kinderen van buiten bestrijden, benauwen, smaden, verdrukken en soms vurig vervolgen. Evenwel in dit alles zullen zij meer dan overwinnaars bevonden zijn, door Hem, Die hen heeft liefgehad, volgens vers 37. Zij mogen roemen met de Kerk, Ps. 124:8: "Onze hulp is in de Naam des HEEREN, Die hemel en aarde gemaakt heeft." En daarom zal zelfs een overloop van grote wateren hen niet aanraken of verderven.

O Godzaligen, zie onder uw druk- en proefwegen die 124e Psalm van vers tot vers veel in, tot uw geloofsbemoediging en zielserkentenis aan God en Christus. En zo wanneer uw zielen dan bedaard en gelovig daaronder zijn mogen, dan vertrouw ik, dat ge uw zegel daaraan zult hangen, en erkennen, dat de alleen zalige God u zulks menigmaal heeft doen ondervinden. En dat de Heere alles zo bestuurde omtrent u, dat wezenlijk niets tegen u was. Maar zelfs integendeel, vóór u, en medewerkende u ten goede, ook uw diepste proef- en lijdenswegen. O, aanbid dan meer uw Verbonds-God en geef Hem heerlijkheid, erkennende met David in Ps. 31:8: "Ik zal mij verheugen en verblijden in Uw goedertierenheid, omdat Gij mijn ellende hebt aangezien en mijn ziel in benauwdheden gekend."

O, hoe welgelukzalig dan allen die God verkiest en tot Hem doet naderen, en dien de Heere tot een God is geworden, Deut. 26:17-18; Ex. 19:4-6. *Wie of wat zou tegen hen zijn?* En wel om hen immer

1. Te doen uitvallen uit die vrije, soevereine, verkiezende en voorkomende liefde des Vaders, die van alle eeuwigheid al plaats had, vers 29. En dat alleen naar het welbehagen van Zijn wil, Ef. 1:4-5.

2. Of hen immer te scheiden van de oneindige en onbegrijpelijke eeuwige liefde van Christus, vers 35, die een werkdadige liefde is, Ef. 3:18-19.

3. Of hen scheiden en beroven van de reeds ondervonden krachtdadige en zaligmakende roeping, en van het zalig aandeel aan de vrije, rechtvaardigmakende genade Gods, met de vernieuwing des gemoeds, vers 30. Te meer daar een Goddelijk borgbloed en zoendood van Gods Zoon, voor hen steeds ten goede spreekt. En Christus gedurig voor de troon aan de rechterhand Gods gezeten zijnde, voor hen bidt, vers 34.

4. Of hen vervreemden van die tedere Goddelijke Vaderliefde, vers 39, die hen reeds tot Zijn kinderen op- en aannam, vers 14-16.

5. Of wie zal hen vervreemden en beroven van die kinderlijke erfenis van God en de erfenis van Christus, die hun is toegewezen, vers 17. En die zij al in hoop bezitten, vers 24, en waarvan zij het zaligste onderpand, namelijk de Heilige Geest in hun zielen ontvangen hebben, vers 11. Het is de wil van de Vader, ten spijt van al hun vijanden, hen het eeuwige Koninkrijk te geven, Luk. 12:32. Christus heeft hen dat verordineerd, Luk. 22:29-30. En het is de uiterste en volstrekte wil van de Vader en van de Zoon om hen het eeuwige leven te geven, Joh. 10:27-29. En Gods Testament is vast in de dood van Zijn Zoon. Ja, nimmer zullen de geestelijke Izaäks hun vaderlijk erfgoed missen; hun hemelse Vader zal hen nimmer onterven, of als Ismaël uit Zijn huis zetten. O nee, zie Jes. 56:5, 7 en Gal. 4:28-31. O, wat helse poorten of wat vijanden zouden dan tegen Gods gelovig volk ook iets vermogen, omdat God zo voor hen is? Nee, nee, niets of niemand zal hun tegen zijn om hen te beschadigen of wezenlijk nadeel aan te doen. Laten al de vijanden het weerloze volk van God dan vrij bestrijden, zij zullen toch niets, ja,

niets vermogen, want de Goddelijke toezegging is daar, Jes. 43:2: "Wanneer gij zult gaan door het water, Ik zal bij u zijn; en door de rivieren, zij zullen u niet overstromen; wanneer gij door het vuur zult gaan (niet lopen of gedragen worden, maar langzaam en gedurig gaan), zult gij niet verbranden, en de vlam zal u niet aansteken." Ja, de taal van de onheilige Bileam was zelfs: "God heeft hen uit Egypte uitgevoerd; zijn krachten zijn als van een eenhoorn. Want er is geen toverij tegen Jakob, noch waarzeggerij tegen Israël", Num. 23:22-23a. En veel meer dan ooit de Godvruchtige Hizkia, de koning van Israël, het benauwde Israël sterkte met zijn woorden, 2 Kron. 32:7-8, wil de koninklijke Christus, Die eeuwig heerst op Zijn troon, Jes. 16:5, deze zelfde woorden door Zijn Geest aan Zijn geestelijk bedrukt Israël toeroepen.
Och, dat Gods kinderen ook meer op deze woorden Gods steunden. Wat zou het God eergevend en voor hun zielen tot sterkte en tot zaligheid zijn.

III. De gegronde hoop van de gelovigen, om alle wezenlijk goed gewis te zullen ontvangen

Nu zal de apostel vervolgens tonen de redenen en de gronden van zijn vraag, en waarom Gods kinderen in plaats van te vrezen, integendeel alle goeds van God verwachten mogen. En daarom volgt er in vers 32: "Die ook Zijn eigen Zoon niet gespaard heeft, maar heeft Hem voor ons allen overgegeven, hoe zal Hij ons ook met Hem niet alle dingen schenken?"
Dit kan tweeledig opgevat worden, namelijk:

1. Als een zekerst bewijs van de grondeloze en onnaspeurlijke liefde Gods ten opzichte van ons die geloven. Want Hij, die God der heerlijkheid, die eeuwig levende, oneindig gelukzalige en verheven God de Vader, heeft Zijn enige, eeuwige, volmaakt heilige, ja, Zijn eigen Zoon, de Zoon Zijner liefde, Die het afschijnsel is van Zijn heerlijkheid en Die het geen roof behoefde te achten Gode even gelijk te zijn, niet gespaard. Dat is, niet onthouden, achtergehouden en weggehouden, gelijk de Heere God tegen Abraham eens zei, Gen. 22:12: "Want nu weet Ik, dat gij godvrezende zijt, en uw zoon, uw enige, van Mij niet hebt onthouden." Dus, wil dan Paulus zeggen, heeft God een allersterkst en ontwijfelbaar getuigenis en een allerzekerst bevestigend bewijs gegeven, dat Hij met en voor ons is. Daarom zegt de apostel Paulus ook, Rom. 5:8: "Maar God bevestigt Zijn liefde jegens ons, dat Christus voor ons gestorven is, als wij nog zondaars waren." En de apostel Johannes zegt, 1 Joh. 4:9-10: "Hierin is de liefde Gods jegens ons geopenbaard, dat God Zijn eniggeboren Zoon gezonden heeft in de wereld, opdat wij zouden leven door Hem. Hierin is de liefde, niet dat wij God liefgehad hebben, maar dat Hij ons lief heeft gehad, en Zijn Zoon gezonden heeft tot een Verzoening voor onze zonden." En Christus Zelf roept er over uit, Joh. 3:16: "Want alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe."

2. Of men kan het opvatten als een bewijs van Gods rechterlijke gestrengheid tegen de Heere Jezus, de Zoon Zijner eeuwige liefde, aangemerkt als de Verbonds-Middelaar en Godmens. God heeft Hem niet gespaard, dat is, in de weg van Zijn Borglijden in het minst niet verschoond.

a. Noch in Zijn Naam, die werd gesmaad en gelasterd.
b. Noch in Zijn eer, die werd verdonkerd en vertreden.
c. Noch in Zijn Godheid en eeuwige Zoonschap, die werd verloochend en gehoond.
d. Noch in Zijn ziel, die werd bedroefd tot de dood toe, en erg van God Zelf werd verlaten en aan de hevigste verzoekingen van de duivel werd overgelaten.
e. Noch in Zijn lichaam, dat deerlijk mishandeld werd, gewond, geschonden en gedood.

f. Noch in Zijn Goddelijke leer, die niet werd aangenomen, maar tegengesproken en verworpen; noch in Zijn wonderen, die werden gelasterd.

g. Noch in smart, hoon, schande, vervolging, armoede, honger, pijnen en verzoekingen, van de duivel en allerlei soort van goddeloze mensen Hem aangedaan, noch van de beroving van alle Goddelijke troost en de uitlating van de Goddelijke liefde te moeten missen. O nee, in dit alles heeft God Zijn Zoon niet gespaard.

Daarom breidt de apostel zelf dit "niet sparen" aanstonds stelliger wijze uit, zeggende: *"Maar heeft Hem voor ons allen overgegeven."*

Waaraan heeft Hij Hem overgegeven en waartoe? Gods Woord zegt en leert ons, dat God de Vader Zijn geliefde Zoon heeft overgegeven:

1. Aan de naarste en zwaarste zielenstrijd en doodsangsten.
2. Aan de snoodste verraderij van zijn eigen discipel Judas.
3. Aan de smartelijkste verdrukkingen en mishandelingen van allerlei soort van mensen.
4. Aan de smadelijkste, smartelijkste en vervloekte kruisdood.
5. Aan een leven vol ellende, van Zijn geboorte af tot aan Zijn dood toe.
6. Ja, nog meer, zelfs overgegeven aan Zijn eigen geduchte, rechterlijke toorn en gramschap tegen de zonde, Jes. 53:5 en 10, en aan al de vervloekte macht van de wet en de geduchte slagen van Zijn Goddelijke wraakoefenende rechtvaardigheid en toorn tegen de zonden van de uitverkorenen, Zach. 13:7. Daarom sprak de Heere Jezus in het levendige gezicht en gevoel van deze Goddelijke rechtvaardigheid in Zijn Hogepriesterlijk gebed Zijn Vader zo nadrukkelijk aan als Zijn rechtvaardige Vader, Joh. 17:25. O, wat zal Gods geliefde Zoon dat toenmaals niet ondervonden hebben in Zijn ziel, dat God de Vader Zijn Zoon dus voorstelde tot een betoning van Zijn rechtvaardigheid en tot een verzoening door het geloof in Zijn bloed, Rom. 3:25-26. O Goddelijke, grondeloze geduchte overgave van God omtrent Zijn Zoon, Zijn geliefde en eniggeboren Zoon, de Zoon van Zijn schoot en vermaking, Die door al de engelen van God aangebeden wordt.

En waartoe was al dit lijden van Gods Zoon en dit Goddelijk overgeven van Hem? Hiertoe namelijk, om een eeuwige gerechtigheid aan te brengen, en die Borg te wezen, in Wien eeuwige gerechtigheden en sterkten zouden zijn, en om in eeuwigheid te volmaken al degenen die geheiligd worden. Als hebbende door de eeuwige Geest Zichzelf (in en door dit alles) onstraffelijk aan God opgeofferd en het leven en de onverderfelijkheid aan het licht gebracht, en dat om Zijn volk tot God te brengen, 1 Petrus 3:18, en vele kinderen te leiden tot de heerlijkheid, Hebr. 2:10. Daarom zal dit Goddelijk overgeven van de Vader van Zijn Zoon en dit zoenlijden en de bloedige borgdood van Gods Zoon, voor de troon in alle eeuwigheid de roem en het loflied opleveren aan het verheerlijkte zegepralende Troonlam, van al de gezaligden, met al de engelen, zoals wij zo verheven vinden beschreven in Openb. 5:6-14. O, onnaspeurlijke liefde des Vaders en aller-zekerst en doorluchtigst bewijs en zegel, dat God voor Zijn volk is, van eeuwigheid, èn in de tijd èn tot in de eeuwigheid, volgens Jes. 54:10.

Zelfs de Joden zeiden eens, als zij Jezus zagen wenen bij het graf van Lazarus, Zijn gestorven vriend: "Ziet, hoe lief Hij hem had", Joh. 11:36. O, wij allen die geloven, moeten hier uitroepen in de diepste verwondering: "Ziet hoe lief had God de Vader Zijn uitverkorenen in Christus. Daarom heeft Hij ook Zijn eigen Zoon niet gespaard, maar heeft Hem voor ons allen overgegeven." Ja, voor ons allen, zo zegt de apostel hier. Maar wie verstaat de apostel door deze "allen"? Zekerlijk zichzelf en de gelovige Romeinen en tevens die allen, en die alleen, waar zij zijn en wanneer zij leven mogen, die de gemelde kenmerken van genade, die door de apostel in dit dierbare hoofdstuk zijn terneergesteld, door vrije ontfermingen Gods bevindelijk kennen en deelachtig zijn geworden in hun zielen, bestaan en wandel, als:

1. Die met smart hebben leren zien, gevoelen en bewenen voor God, dat het bedenken van hun vlees vijandschap is tegen God, volgens vers 7. En dat al het bedenken des vleses de dood voor de ziel is, vers 6. En dat een mens, wie hij zij, in het vlees zijnde, God nooit behagen kan, vers 8.

2. Die door het ware heilvattend geloof in Christus zijn overgegaan en nu in Hem zijn, staan, leven en werken door het geloof, en die bij God gerekend, geschat en aangezien worden in Christus Jezus, als de Borg en het Hoofd van het genadeverbond, en voor wie dus geen verdoemenis meer is, volgens vers 1, en welker voornaamste keuze, zucht en lust is, om in en naar de Geest te leven en te wandelen, tot prijs der heerlijkheid van de Goddelijke liefde en genade.

3. Die dadelijk de Geest van Christus door grondeloze ontferming ontvangen hebben, vers 9, en dus een onderpand in hun harten bezitten, dat zij nooit meer kwijt zullen raken, van dat zij Christus toekomen, als Zijn wettig en gekocht eigendom, door welke Geest zij geleid, geleerd en bestuurd worden, volgens vers 14. O, zoete en zalige Leidsman en Inwoner van de ziel, Ps. 143:10; Joh. 14:16.

4. Die een tijd kennen, dat de Geest Gods hen ontdekte en overtuigde, en een Geest der dienstbaarheid tot vreze en ter beroering was. Maar Die hen daarna bij en op hun gelovig omhelzen van Christus, een Geest der aanneming tot kinderen is geworden, Die hen in de liefde, kinderlijk en eerbiedig met en voor God leert wandelen, volgens vers 15, en soms geeft te roepen: Abba, Vader.

5. Die echter nog zo vele inwendige ellenden en overgebleven zonden gevoelen om te dragen, die hun reden geven om dikwijls tot God en Christus uit te zuchten en te smeken om verlossing en genezing van hun rampzalige zondebanden en krankheden, volgens vers 23, met een gegronde hoop en verwachting, dat de Heere deze hun begeerte eens geven zal, en hen brengen zal tot de vrijheid der heerlijkheid der kinderen Gods, vers 21.

6. Het zijn zodanigen, die niet kunnen bidden als zij willen, zoals zij wel behoorden, en zo zoals het God, hun hemelse Vader, waardig is en toekomt. Ja, zoals hun noden en genadige betrekking op God hen verplicht te bidden. Maar die door de Heilige Geest het rechte zielsbidden gedurig en telkens moeten geleerd en gegeven worden, volgens vers 26. En die dat soms zo onverwacht ervaren mogen, Hoogl. 6:12.

7. Die bij bevinding weten, dat als het vlees in hen de overhand heeft, zij geestelijk in hun zielsleven en gestalten sterven. Maar als zij in de kracht des Geestes over het vlees dat in hen is, heersen en zegepralen mogen, dan leven zij in en naar hun vernieuwd geestelijk genadedeel, heilig, bemoedigd, in vrede levend met en voor God, volgens vers 13.

8. Die menigmaal ondervonden hebben, dat God de diepste wegen van lijden, verzoeking en zwarigheden, die zij vreesden hun verderf naar ziel of lichaam te zullen veroorzaken, door Zijn almachtig en Vaderlijk bestuur juist heeft doen dienen en medewerken hen ten goede, en zelfs ter bevordering van hun heil, volgens vers 28. Ja, zodanig, dat zelfs soms een woelende satan en de zonde dienden om hun de aangename sierdeugd van nederigheid te leren, 2 Kor. 12:7-9, en een ootmoedig, teder en verkleefd wandelen met God, in gedurige gebeden en een meer ontdaan worden van hun ongekende hoogten en zelfverzoekingen, en dus meer gedood aan zichzelf en aan alles wat geen God is, ja, om veel met hun zielen te betuigen: "Evenwel is God mijn Koning van ouds af, Die verlossingen werkt in het midden der aarde", Ps. 74:12.

9. Die niettegenstaande hun menigvuldige bevindingen van de levendigste kinderlijke gestalten en hartelijkste werkzaamheden voor en tot God, echter geen andere grond van roem en geen andere grond van verwachting voor de eindeloze eeuwigheid hebben of kennen, dan de verkiezende, soevereine liefde des Vaders, de zoendood van Christus, en de vrije genadige

rechtvaardigmaking, en het leven van Christus als Hoofd en Priester voor de troon, met Zijn onafslaanbare voorbidding, vers 33 en 34. En dat alles alleen voortvloeiend uit de peilloze vrije en eeuwige liefde Gods des Vaders, vers 39 en de onnaspeurlijke liefde van Christus, vers 35.

10. Die onder al het lijden, druk en weedom, hun ganse weg over naar de eeuwigheid geen andere verwachting noch sterkte hebben of begeren tot hun bewaring, leiding en vervulling van hun gebrek dan alleen dit, dat God met en voor hen is, en dat Hij Zich in en onder alles bij en aan hen ontdekt, tot raad, licht, leiding, sterkte, hulp, verberging en uitredding, volgens onze tekstverzen, en de bede van de man Gods Mozes, Ex. 33:14-17.

Zie vrienden, dat zijn de onderwerpen die de apostel hier bedoelt, als hij zegt: "God heeft Zijn Zoon niet gespaard, maar heeft Hem voor ons allen overgegeven." Maar o vrienden, legt toch uw zielen tot uw zelfonderzoek eens neder bij deze tien gestelde zaken, als bij de zovele Bijbelse kentekenen, om te zien voor God, of gij ook deel hebt in de erve van Gods volk, tot uw eeuwig zielenheil en zaligheid, en of gij mede behoort tot deze gekochte, verzoende, ontfermde en vernieuwde medeburgers der heiligen en huisgenoten Gods, dan of gij die alle nog mist in uw ziel en wandel.

O mensen, wie gij zijt, laat mij u hier vragen: Wat zegt uw hart voor God? Kent gij deze zaken door genade bevindelijk in uw zielen? Of bent u er nog een vreemdeling van, gelijk wij allen van nature zijn? O, antwoord op deze vraag eens oprecht in uw hart voor Gods alziend oog. Daar hangt een eeuwigheid aan.

Ach, ik moet u in liefde waarschuwen en met ernst zeggen: Mens, leeft en sterft gij zonder een waarachtig bevindelijk aandeel aan deze gemelde genade in uw ziel. Gewis, ja, in waarheid, gij zijt een kind des doods en gaat voor eeuwig verloren. O, zonk het nog eens op uw hart, uw eeuwig, eeuwig zielsgevaar en uw nare staat voor God! Want die God is dan niet voor u, maar tegen u, met alles wat Hij is. Zie eens wat Mozes hiervan zegt in Ps. 90:11: "Wie kent de sterkte Uws toorns, en Uw verbolgenheid, naar dat Gij te vrezen zijt?" Zie ook Jes. 33:14; Hebr. 10:30-31.

Overtuigde en waarlijk heilzoekende zielen, gij die naar de Heere Jezus vraagt en zoekt, dit zijn de dingen die uw zielen krijgen moeten. Houdt daarom aan bij Christus en de troon der genade, maar zoekt dezelve gelovig. En weet, Christus biedt u al dit heil, ja, juist u, waarlijk en dadelijk aan, Jes. 45:22 en 24.

En gij gelovig, begenadigd, maar veelszins ongelovig en twijfelend erfdeel van God en Christus, de kleine met de grote, de zwakke met de sterke, de gelovige bemoedigde met de ongelovige moedeloze, wat zegt uw hart? Zijn de tien gemelde zaken en bevindelijke gemoedsgesteldheden uit dit hoofdstuk u voorgesteld, vreemd voor uw zielen? Heeft de almachtige genade Gods die niet door de Heilige Geest in en aan u door eeuwige ontferming geschonken? O, gedenk dat gij Zijn werk groot maakt, en niet verdonkert of ongelovig ontkent. Nee, nee, roep liever met nederige aanbidding zoals Maria uit: "Grote dingen heeft aan mij gedaan, Hij, Die machtig is, en heilig is Zijn Naam", Luk. 1:49. En met Paulus: "Mij is barmhartigheid geschied." Opdat gij meer met een levendige hoop op een toekomende gelukzaligheid wandelen moogt, volgens vers 24 en 25 in ons teksthoofdstuk. Ten einde al de wederwaardigheden die u overkomen, als zovele stormen op dit anker mogen afrijden, en gij op deze helm alle slagen van vijanden en tegenspoeden dragen moogt, zonder bezwijken, ja, zelfs met een bemoedigde en vrolijke gerustheid, volgens Rom. 5:2-3.

Deze grote liefde des Vaders brengt nu de apostel bij, als een krachtig bewijs en een allerzekerste grond voor Gods kinderen, om alle goeds naar ziel en lichaam, voor de tijd en de

eeuwigheid gelovig van God te verwachten. En daarom volgt er in het laatste deel van onze tekstwoorden: ***"Hoe zal Hij ons ook met Hem niet alle dingen schenken?"***

Letten wij hier op vier zaken van de apostel neergesteld:

1. Op de gave zelf, namelijk "alle dingen".
2. Op de grondslag, het is "met Hem".
3. Op de wijze van toedeling, vrijwillig. Daarom wordt het genaamd een 'schenken".
4. Op de kracht van gevolg: "Hoe zal Hij ons ook met Hem niet alle dingen schenken?"

1. Betreffende het eerste, de gave zelf, of het geschenk Gods, deze noemt de apostel "alle dingen". Dat is, alle goede dingen, volgens Ps. 84:12: "Want God de HEERE is een Zon en Schild; de HEERE zal genade en ere geven; Hij zal het goede niet onthouden degenen die in oprechtheid wandelen."

In het algemeen kan men daardoor verstaan:

a. Alle tijdelijke goede dingen, Ps. 23:1: "De HEERE is mijn Herder; mij zal niets ontbreken." Ps. 34:10: "Vreest den HEERE, gij Zijn heiligen; want die Hem vrezen, hebben geen gebrek." Daarom zegt Petrus, 1 Petrus 5:7: "Werpt al uw bekommernis op Hem, want Hij zorgt voor u." En David zegt: "Werp uw zorg op den HEERE, en Hij zal u onderhouden", Ps. 55:23a.

b. Alle geestelijke goede dingen, in de genade hier, volgens 2 Petrus 1:3: "Gelijk ons Zijn Goddelijke kracht alles, wat tot het leven en de Godzaligheid behoort, geschonken heeft." En in Ef. 1:3 staat: "Gezegend zij de God en Vader van onze Heere Jezus Christus, Die ons gezegend heeft met alle geestelijke zegening in de hemel in Christus." Maar ook die in de heerlijkheid hiernamaals, Openb. 21:7: "Die overwint zal alles beërven; en Ik zal hem een God zijn; en hij zal Mij een zoon zijn."

Maar nader en bij onderscheiding gezien, zo moet men door "alle dingen" verstaan:

Alle lichamelijke en geestelijke dingen, zo inwendige als uitwendige, die Gode heerlijk en ons nuttig zijn. En dat tijdens de gehele weg naar de eeuwigheid, in alle tijden, plaatsen, omstandigheden, noden en gevallen.

Al waren wij dan met Jozef in een kuil of kerker; met Israël voor de zee; met Elia in een woestijn, die akelig en dodelijk was; met Nehemia en Daniël in een heidens land, met Obadja aan een goddeloos hof; met de jongelingen in het vuur; met Jeremia in het slijk gezonken; met Jona in de afgronden; met de weduwe te Zarfath alleen voorzien van een hand vol meel in de kruik en een weinig olie in de fles; met de Kerk in Basan en in diepe zeeën, God zal nochtans alle dingen die Hem heerlijk en ons nuttig zijn, schenken, om Zichzelf een eeuwige en heerlijke Naam te maken, volgens Jes. 63:14; Hebr. 13:5.

Nog eens, alle dingen, met betrekking op onze eeuwige genadestaat en ons afhankelijk genadeleven, en ook ten opzichte van onze gedurig verwisselende zielsgestalten en bijzondere talloze noden. En ook ten opzichte van onze gedurige opbouw en meerdere bevordering in de genade, en de zo nodige Goddelijke bewaring onder en tegen alle list en geweld der vijanden, zowel lichamelijk als geestelijk, volgens 1 Petrus 1:5; Jes. 27:3: "Ik de HEERE, behoed dien, alle ogenblik zal Ik hem (namelijk die wijnstok der Kerk) bevochtigen. Opdat de vijand hem niet bezoeke, zal Ik hem bewaren nacht en dag." Vergelijk Jes. 54:15-17 en Zach. 2:5.

Ja, verder alle dingen hetzij ter verberging voor verderfelijk kwaad, hetzij ter dadelijke uitredding uit ondoorzienlijke ellenden en zwarigheden. Hetzij ter tijdige ondersteuning en bemoediging onder diepe proefwegen voor het geloof, hetzij tot raad, bestier, leiding en onderwijs en te meer onbekommerde berusting in God, onder uitstel van de Goddelijke beloften, en om zoals de aartsvaders te leven met een geestelijk, hemelsgezinde gestalte, volgens Hebr. 11:13: "Deze allen zijn in het geloof gestorven, de beloften niet verkregen

hebbende, maar hebben dezelve van verre gezien en geloofd en omhelsd, en hebben beleden dat zij gasten en vreemdelingen op de aarde waren."

En ten laatste, "alle dingen" aan ieder van ons persoonlijk. Dat is, al die nodige en gepaste genade die wij in onze bijzondere betrekkingen, waarin God ons stelt, nodig hebben, om Gods raad hier betamelijk en Gode heerlijk uit te dienen. Want God heeft aan iedere gelovige een bijzonder werk op de hand gelegd, daar zij bijzondere genade en gaven toe behoeven, om daarin tot een eer van Christus bevonden te worden. Ja, Hij zal ons al die dingen schenken, die Hij in Zijn eeuwige liefdesraad voor ons in Christus heeft weggelegd en ons in gunst heeft toegedacht, volgens Ps. 73:24; Jer. 29:11. En alles wat de Heere over ons bescheiden heeft, zal Hij ons ook doen toekomen, Jes. 46:10-11.

Laat ons nu ten andere letten op de grondslag die de apostel hier noemt. Het is *"met Hem*". Dat is met Gods eigen Zoon, Jezus Christus, Die ons zielsverlossend en voldoenend Zoenoffer en onze Losser is. Hij is het, Die voor ons door de liefde stierf en Die ons overwinnend en zegepralend Hoofd en Voorbidder is aan Gods rechterhand en als onze eeuwige Koning, Man en liefhebbende Vriend der zielen op Zijn troon is, vers 34 en 35, zijnde de Erfgenaam van alles, Hebr. 1:2. Hij bezit alle macht in de hemel en op de aarde, Matth. 28:18. En dus is Hij eeuwig genoegzaam en gewillig om al Zijn verworven heilgoed ons toe te brengen en uit te delen, ten bewijze dat Hij ons geen wees op aarde laat, maar ons waarlijk en dadelijk als Zijn mede-erfgenamen onderhoudt en behandelt, vers 17, en als erfgenamen Gods weldoet, hebbende beloofd: "Ik zal u niet begeven noch verlaten." O gezegende gronden van vertrouwen! En o, wat vindt een gelovige hier gezegende gezichten en zielszaligende geloofsvoorwerpen, als hij zo op Christus, Gods eigen Zoon, als Zijn nu verheerlijkte Zielsvriend zien mag, en in Hem alles vinden mag, wat oneindig heerlijk en voordelig en dierbaar en ook dienst- en lofwaardig is.

Nu zegt de apostel dat God de gelovigen met Hem alle dingen zal schenken, hetwelk men verstaan kan:

a. Bij wijze van uitstekendheid en verheffing, vergeleken met Spreuk. 8:35: "Die Mij vindt, vindt het leven". Want alle goed en alle heerlijkheid in het schepsel is bij uitnemendheid en in volmaaktheid in Christus, Gods eigen geliefde Zoon te vinden, Kol. 3:11: "Want Christus is alles en in allen." O ja, aller schepselen goedheid, heerlijkheid, sieraad en heiligheid, zowel in de hemel als op de aarde, zowel voorbeeldig in het aloude heiligdom als zakelijk in de Kerk Gods, zijn maar flauwe schetsen van Christus, het ware Hoofdgoed. Het zijn maar kleine beekjes van Hem, die peilloze Oceaan van zalig heil. En het zijn maar glinsterende stralen van Hem, de Zon der gerechtigheid. Ja, Hij is het alleen:

De heiligheids Springader,
De onuitputtelijke Bron,
Scheps'len heiligheid te gader,
Is een straal van deze Zon.

b. Bij wijze van toevoeging en mededeling. Want een ieder gelovige die deel aan Christus heeft, heeft ook een zalig aandeel aan al Zijn weldaden, goederen, volheid en heerlijkheid, zowel in recht als in de eerstelingen, 1 Kor. 3:21 en 23; Joh. 15:7-8; door en langs gedurige geloofsoefeningen, Joh. 15:5. En zo ontvangen zij uit Zijn volheid genade voor genade, Joh. 1:16.

c. Met Hem, dat is om en door Christus, want daar is geen mededeling van genade aan

ons, van de God des vredes, dan in en door Christus, en uit kracht van Zijn Middelaarschap. In Christus Jezus alleen komen de zegeningen Abrahams tot ons, en wij verkrijgen in Hem de belofte des Geestes door het geloof, Gal. 3:9 en 14. En zo wordt ons leven met Christus verborgen in God, en wij worden deelgenoten van de onnaspeurlijke rijkdom van Christus.

Letten wij op de wijze van dit Goddelijk geven van alle dingen met Zijn eigen Zoon aan Zijn volk.
Het is en zal altijd zijn een schenken, dat is vrijelijk, soeverein, onverdiend, ja, aan onze zijde eeuwig verbeurd en dus om niet. Hier geldt het woord van de apostel, Rom. 11:35: "Wie heeft Hem eerst gegeven en het zal hem weder vergolden worden?" En de Heere vroeg daarom aan Job in kapittel 41:2: "Wie heeft Mij voorgekomen, dat Ik hem zou vergelden?" Het aanbiddelijke einde Gods is toch, opdat de genade zou heersen tot in het eeuwige leven, door Jezus Christus, onze Heere, Rom. 5:21, en de prijs der heerlijkheid Zijner genade. O soeverein, Goddelijk en onvermoeid geven van alle dingen aan ons die geloven, zowel in de tijd als in de diepe en zegenvolle eeuwigheid!
O Godzaligen, wij zijn maar gedurige ontvangers van verbeurde en vrije liefdesgeschenken Gods. En het is altijd waarachtig dat de Heere zegt, Ezech. 36:32: "Ik doe het niet om uwentwil, spreekt de Heere HEERE, het zij u bekend! Schaamt u en wordt schaamrood van uw wegen, gij huis Israëls." En ja, hetgeen de Heere ons schenkt is doorgaans zeer gepast en geschikt naar onze noden en omstandigheden het vereisen. En het is ook altijd in en op Gods eigen tijd, die de beste is. En het is veelszins langs en door wegen, middelen en voorzienigheden die wij in eeuwigheid van te voren niet konden bedacht hebben, en die ons achteraf tot aanbidding en verwondering bewerken voor Gods aangezicht, om met verlegen erkentenis uit te roepen: Dit is van de Heere geschied, en het is wonderlijk in onze ogen. Wat zal ik spreken? Gelijk Gij mij hebt toegezegd, alzo hebt Gij aan mij gedaan. Ik zal U loven in eeuwigheid.

Ten laatste letten wij op de kracht van het gevolg, dat de apostel uit al zijn vorige gezegden maakt, als hij zegt: "Hoe zal Hij ons ook met Hem niet alle dingen schenken?" En o ja, dit is alleszins waarachtig en onfeilbaar, wil de apostel zeggen, en wij mogen alle dingen met een vol en onbekommerd geloofsvertrouwen van God als onze verzoende Rechter en hemelse, liefhebbende Vader en Verbonds-God inwachten. Want Hij, Die het beloofd heeft, is getrouw, Die het ook doen zal. Hij kan Zichzelf niet verloochenen", 1 Thess. 5:24. En onze geloofsgronden in dezen zijn:

a. Omdat het *niet sparen, maar geven van Zijn eigen Zoon Jezus Christus*, een allerzekerst teken en pand, ja, onderpand is van Gods grote liefde tot Zijn volk. En wat zal dan zo'n overgrote, Goddelijke en verbazende Vaderliefde Gods voor hen niet doen, die in Christus gevonden worden? Zijn Goddelijke liefde is een grondeloze, onberouwelijke, alles-overklimmende, onvermoeide, alles welwillende, alles vermogende en alles mededelende en eeuwige soevereine liefde. In deze liefde berust God Zelf, volgens Zef. 3:17. En die liefde is werkzaam tot Zijn volk, door de innerlijke beweging van Zijn Goddelijke barmhartigheid, Luk. 1:78. En die liefde rust nooit op of wordt bewogen door iets dat buiten Hem is, Jer. 31:3, vergelijk met 1 Joh. 4:10 en 19; Joh. 15:16; Joh. 17:6. O, nee, maar die liefde vloeit alleen uit Zijn eigen Goddelijke natuur en welbehagen, want God is Liefde.

b. Omdat Gods geliefde Zoon de grootste en de dierbaarste Gave is, die God immer kon schenken. Hij had maar één eigen Zoon, de Zoon Zijner liefde, die geliefde Jedidjah; Hij is het grote Hoofdgeschenk boven alles. Daarom zegt de apostel, Rom. 5:8, dat God Zijn liefde daarin bevestigt. Zal God dan wel de mindere gaven weigeren? Ach nee, dat is onmogelijk, Godzaligen, oordeel zelf. O vrienden, als men in Gods oog kostelijk is geworden, dan heeft

God voor de zodanigen alles over, Jes. 43:4.

c. Omdat Gods Zoon, Jezus Christus, tot dat einde en met dat oogmerk gegeven is, om te zijn de verdienende Oorzaak, dat God alle dingen zou kunnen schenken. Zou God nu zulk een heerlijk en diep Fundament voor Sion leggen, als Zijn enige Schootzoon is, en zou God het gebouw daarop niet heerlijk maken en volmaken, door het schenken en daarstellen van alle dingen? O gewis, de Heere God zei eens, Zach. 4:9: "De handen van Zerubbábel hebben dit huis gegrondvest, zijn handen zullen het ook voleinden." Maar veelmeer zal ook dit waarachtig bevonden zijn van Hem, die Goddelijke Zerubbábel, Jezus Christus, Die de ganse gemeente van de levende God op Zich genomen heeft te bouwen, tot een woonstede Gods in de Geest, en tot Zijn tempel, Zach. 6:13.

O Godzaligen, merk dit wel op tot uw geloofsbemoediging, tegen al uw onmacht en strijd. Heeft God het eeuwig Fundament, Zijn geliefde Zoon in Sion gelegd, en u daar aanvankelijk op gebouwd, door Zijn genade-Geest. O, dan hebt u geen redenen om te vrezen, dat de duivel, het ongeloof, of enige van uw vijanden, tot smaad van uw Verbonds-God, immer zouden kunnen zeggen: "God heeft begonnen te bouwen en Hij heeft niet kunnen voleinden", Luk. 14:29-30. Of dat Hij aan u al die dingen niet zou schenken, die tot uw volmaking nodig zijn. Nee, nee, want Gods bedoeling over u is, om u eenmaal onstraffelijk, onschuldig en onberispelijk voor Hem te stellen in heerlijkheid, volgens Kol. 1:22, vergelijk met Ps. 17:15. Jehovah, uw God zal de hoofdsteen gewis voortbrengen met een eeuwige toeroep: *genade, genade zij dezelve.*

d. Omdat God nu in deze Zijn Zoon, zonder krenking van Zijn eer en deugden, ja, wat zeg ik, integendeel, met verheerlijking van dezelve, aan Zijn volk alle dingen schenken kan, en Zich daarin een eeuwige Naam komt te maken, Jes. 63:14, betuigende daarom Zelf: "Ik zal Mij over hen verblijden, dat Ik hun weldoe", Jer. 32:41.

d. En eindelijk, omdat God ons Zijn Zoon Jezus Christus uit vrije liefde en genade ongezocht geschonken heeft, o, wie had het in eeuwigheid kunnen uitdenken, zo'n Verlosser en zo'n verlossingsweg in en door Christus, tot eeuwig heil van verloren, rampzalige, vijandige zondaren. De engelen zijn begerig om er aanbiddende in te zien, 1 Petrus 1:12. En dus, bij wijze van gevolg, zo zal God ons alle mindere dingen uit vrijwillige liefde ook schenken. Om zo meer dan overwinnaars over alle verdrukkingen en vijanden bevonden te zijn. Want wie zal ons scheiden van de liefde Gods, welke is in Christus Jezus, onze Heere?" Nee, niets, hoegenaamd. En wat zal de Heere verhinderen, dat de regen van Zijn genade ons niet rijkelijk zou overdekken, en dat Zijn Vaderliefde naar Zijn rijkdom niet al onze nooddruft zou vervullen, om alle genade in ons te doen overvloedig zijn, tot heerlijkheid Gods. Opdat onze roem steeds zij: "Want uit Hem, en door Hem, en tot Hem zijn alle dingen; Hem zij de heerlijkheid in der eeuwigheid, Amen."

TOEPASSING

Zie daar vrienden, deze dierbare en volwichtige troost- en heilwoorden van de apostel een weinig ingezien. Daarin ligt zoveel geloofssterkte voor al het gelovig volk van God opgesloten. Onder het voorstel van dezelve hebben wij reeds tussenbeide deze en gene zaken gemeld ter toe-eigening, zowel voor Gods volk als voor onbekeerde mensen, die nog geen zalig aandeel aan Gods Zoon hebben.

De laatstgemelden zouden hebben kunnen opmerken, dat God nog niet voor hen is, en dat zij nog niet de minste grond hebben om te geloven, dat God Zijn dierbare enige Zoon voor hen zou hebben overgegeven tot een slacht- en zoenoffer, en dat zij daarom nog geen goede en zielszalige dingen uit en naar het verbond van God te wachten hebben. O nee! Zij behoren Christus nog niet toe. Maar zij behoren integendeel aan de satan, de zonde en de wereld, volgens

2 Kor. 4:4, Ef. 2:3. En God is nog tegen hen als een wreker, een wreker zeer grimmig, Nah. 1:2. En dus zijn zij zonder God en Christus in de wereld, Ef. 2:12. O, nare staat! Ze hebben nog niet het minste aandeel aan het woord der belofte of aan het verbond of aan Christus' zoenlijden en dood. O nee, en dus de toorn Gods rust nog op al de zodanigen.

Och, onbegenadigde, ongelovige sterveling, neem het toch eens ter harte, want u gaat dit oordeel aan: God tegen te hebben met alles wat Hij is. O, waar zult gij, droge stoppel, bestaan voor zo'n verterend vuur? Voor zo'n God, Die met de adem Zijner lippen de goddelozen doden kan en u zo haast uit uw plaats kan uitrukken. O, wat is uw ziel door de satan, het ongeloof en de onheiligheid toch verblind, zodat gij niet gelooft noch bemerkt uw naar gemis van God en uw eeuwig dreigend zielsgevaar. Ach, arme zondaar, waarom wilt gij sterven in uw zonden en afkerigheid van God en Christus? Ach, gij kent geen God. Gij kent geen Christus, noch iets van het Goddelijk Evangelie in uw hart. O, merk met uw ziel nog in dit heden van genade eens bedaard op de Goddelijke nodiging en raadgeving die aan u in Gods Woord en in het Evangelie geschieden. Ja, geloofde u eens de eed van God, die aan u gedaan wordt, Ezech. 33:11: "Zeg tot hen: Zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Heere HEERE, zo Ik lust heb in den dood des goddelozen! Maar daarin heb Ik lust, dat de goddeloze zich bekere van zijn weg en leve. Bekeert u, bekeert u van uw boze wegen, want waarom zou u sterven, o huis Israëls?" En de heilstem van Jezus, Jes. 45:22-23: "Wendt u naar Mij toe, wordt behouden, alle gij einden der aarde; want Ik ben God en niemand meer. Ik heb gezworen bij Mijzelven, er is een woord der gerechtigheid uit Mijn mond gegaan en het zal niet wederkeren: dat Mij alle knie zal gebogen worden, alle tong Mij zal zweren." Maar hoe zult gij, onbegenadigde, ongelovige sterveling, al waart gij uitwendig nog zo godsdienstig, buiten Christus het ontvlieden, zo gij op zo'n grote zaligheid geen acht neemt, die u nog wordt aangekondigd, volgens Hebr. 2:3?

Ontdekte en overtuigde zielen, u die vragende zijt geworden naar en om Christus, Gods eeuwig geliefde Zoon en naar Zijn gerechtigheden en sterkte, o zeg eens, wat houdt u toch op? God wil in Christus immers voor u zijn; ja, voor u tot zaligheid zijn, in tijd en eeuwigheid. Maar ach, dit gelooft u niet. Ja, dit durft u veelal niet te geloven, en soms wordt u dit betwist, of u rekent uzelf te slecht en zondig en te onwaardig voor zo'n dierbare genade. Maar zielen, is dan de genade niet vrij? Is het niet rondom vrije genade, die God verheerlijken wil en die u wordt aangeboden en die u alleen kan behouden? En die zich uitstrekt tot de voornaamste der zondaren? Immers ja. Wel dan, treedt ootmoedig en vrijmoedig toe tot Gods genadetroon. Alles wat u ontbreekt, wil God met en in Christus ontfermende aan u schenken. Ja, Hij wil het vrijwillig geven als een liefdesgift. Och, dat u de gave Gods kende, u zou gelovig begeren en mildelijk ontvangen. De Heere doe het u eens voor uzelf geloven en ontsluite het zalig Evangelie in en aan uw ziel, om met een ongelovige Thomas ook eens te leren uitroepen: "Mijn Heere en mijn God!", Joh. 20:28-29.

Nu, de Goddelijke roepstem is aan u, Jes. 55:3: "Neigt uw oor en komt tot Mij, hoort en uw ziel zal leven; want Ik zal met u een eeuwig verbond maken en u geven de gewisse weldadigheden Davids." Ja, dit zegt God ook tot u, u die in uzelf niet anders dan een goddeloze en een doorn en een distel voor God bevonden zijt, volgens vers 7 en 13. Echter, voegt de Heere er nog bij tot opwekking en ter gelovige vrijmoedigheid voor uw ziel, Jes. 55:6-9: "Zoekt den HEERE terwijl Hij te vinden is; roept Hem aan terwijl Hij nabij is. De goddeloze verlate zijn weg, en de ongerechtige man zijn gedachten; en hij bekere zich tot den HEERE, zo zal Hij Zich zijner ontfermen, en tot onzen God, want Hij vergeeft menigvuldiglijk. Want Mijn gedachten zijn niet ulieder gedachten, en uw wegen zijn niet Mijn wegen, spreekt de HEERE. Want gelijk de hemelen hoger zijn dan de aarde, alzo zijn Mijn wegen hoger dan uw wegen, en Mijn

gedachten dan ulieder gedachten." Zijn wegen in de genade zijn oneindig boven het verstand van alle schepselen bevonden. De Heere opene nog eenmaal uw ziels- en geloofsogen, om op het Lam Gods te zien, ter wegneming van uw zonden, onder een gelovig aannemen van Hem, Joh. 1:12.

En gij begenadigd en gelovig volk, die uw naam en staat en gestalte bijna in elk vers van dit Goddelijk kapittel kunt lezen, ten bewijze van uw zalige geluksstaat en dierbaar aandeel aan God in Christus, kom aan, vrienden, gebruik dit woord tot uw zielsbemoediging en geloofssterkte in en op al uw weg, en wel:

a. Tegen al de beschuldigingen van uw consciëntie, alsook die van de Goddelijke wet en van de satan, die u vele malen aanklagen en verdoemen, volgens vers 33 en 34. O, geef uw verbondsrecht op God zo niet over.

b. Tegen en onder alle druk, lijden, smaad en vervolging, volgens vers 35, 38 en 39.

c. Tegen alle vreze, van nog eens te zullen omkomen, en tegen alle vreze voor verleiding en afval, volgens vers 37.

d. Tegen alle gebrek, noden, onmacht, weerloosheid, eigenzorg en woelingen, volgens onze woorden, vers 31 en 32.

En ja, roept veel uit in geloofsvrijmoedigheid onder al uw noden, gevaren, lasten en weedom, laat het uw zielsvijanden tot hun beschaming vrij horen: "Wat zullen wij dan tot deze dingen zeggen? Zo God voor ons is, wie zal tegen ons zijn? Die ook Zijn eigen Zoon niet gespaard heeft, maar heeft Hem voor ons allen overgegeven, hoe zal Hij ons ook met Hem niet alle dingen schenken?" vers 31 en 32.

Want waarlijk, vrienden, God zegt ook tot u, als tot Zijn volk en geestelijke kinderen van Abraham, Gen. 15:1: "Vrees niet, Ik ben u een Schild, uw Loon zeer groot." En gelijk de Heere eens liet boodschappen aan koning Achaz, Jes. 7:14: "Daarom zal de Heere Zelf ulieden een teken geven: Zie, een maagd zal zwanger worden, en zij zal een Zoon baren en Zijn Naam IMMANUËL heten", zo roept de Heere u ook toe, onder al uw bestrijdende heirmachten: Wacht u en zijt gerust. Vrees niet, en uw hart worde niet week. Zij zullen wel tegen u strijden, maar echter tegen u niet vermogen. Want Ik, uw Koning ben in uw voorspits. En daarom, ga in deze uw kracht, op al de weg die God u roepen en leiden zal, gelovende dat Gods geliefde Zoon u een Man der verberging zal zijn tegen de vloed en regen, Jes. 32:2.

O nee, geen haar van uw hoofd zal verloren gaan. Zie maar meer op Gods Vaderlijk liefdeshart en liefdeszorg, op Zijn heilbeloften en liefdeshand. En u zal niets ontbreken, en niets zal tegen u vermogen. Ja, zie op die gehele wolk van getuigen die rondom u ligt, Hebr. 11, en op de uitkomst van hun wandelingen. Niet één gelovige is in zijn hoop, noch in zijn geloof en betrouwen op God, beschaamd geworden. Nee, nee, Ps. 22:5-6: "Op U hebben onze vaders vertrouwd; zij hebben vertrouwd en Gij hebt hen uitgeholpen. Tot U hebben zij geroepen en zijn uitgered. Op U hebben zij vertrouwd en zijn niet beschaamd geworden."

Maar zij zijn allen meer dan overwinnaars bevonden, verkrijgende het einde van hun geloof, de zaligheid van de ziel. Zeer opmerkelijk, gelovig en kloekmoedig was daarom het zeggen van de bisschop Ridlei tot Latimer: "Wees welgemoed, mijn broeder! Want God zal de woede van het vuur matigen, of Hij zal ons kracht geven om het te dragen."

Alsook van een zekere vrome martelares in Engeland: "Ontneemt gij mij het brood, God zal mij ook de honger benemen."

Opmerkelijk was ook het gelovig en moedig gedrag van een Kerby. Toen deze heenging om verbrand te worden om de waarheid van het Evangelie, zag hij iemand van zijn bekenden en hij bad hem om bij zijn uitvaart tegenwoordig te willen zijn. Want, zei hij: "Gij zult in de vlam een deftig soldaat van Jezus zien."

O, wonder geloof, o, wonder vertrouwen van de rechtvaardigen, zelfs tot in de dood. O, hoe is God voor Zijn volk! En hoe schenkt Hij hun alle geestelijke goede dingen, naar dat de stand en de weg van Zijn volk het vereist. Dus mogen zij in verwondering vrij zingen, volgens Psalm 84:6 berijmd:

Want ons God is vriendelijk en goed,
Een Zon en Schild tot ons behoed.
Die ons geeft eer' ende genade;
Die de vromen in genen nood,
Verlaten zal tot in de dood,
Geen ding ontbreekt hun vroeg noch spade,
Zalig is hij, die op Hem bouwt,
En Hem van harte gans vertrouwt.

Om dan in dit gelovig vertrouwen op God als uw Verbonds-God, Die voor u is, en Die ook in en met Christus, Zijn Zoon, alle dingen aan u wil schenken, meer toe te nemen en te vorderen, (want het kinderlijk geloofsvertrouwen op God is de voornaamste weg waardoor u Hem op het hoogst verheerlijkt hier op deze aarde), zo zeggen wij tot u en onze eigen ziel:

a. Trek uw vertrouwen meer af van alle dingen die buiten God zijn. O, daardoor wordt men in zijn vertrouwen zo geslingerd, omdat men zo alleen niet in de Heere rust, en met Hem voldaan is, maar of nog zo in de schepselen of in zichzelf rust zoekt, dewelke altijd zullen begeven, wanneer men die het meest nodig heeft. En daarom vrienden, vertrouwt op de Heere met uw ganse hart (ja, op de Heere alleen), en steunt op uw verstand niet, naar de raad van Salomo, Spr. 3:5.

b. Oefen veel het geloof op de Heere Jezus, en door Hem op God, als uw God en verzoende Vader in Christus, en zeg veel in een gelovig vragen: *O God, zijt Gij niet voor mij? Zal mij wel iets beschadigen, of van Uw liefde scheiden? Hebt Gij mij niet Uw dierbare Zoon geschonken en voor mij overgegeven? Is Hij niet mijn Man, Vriend en Losser en mijn eeuwige Zoenborg en Hogepriester? Is Hij niet mij ten goede werkzaam aan Uw rechterhand? Zult Gij ook aan mij met Uw Zoon niet alle dingen schenken, de gehele weg over, totdat ik eens uit dit Mesech bij U, o God verschijnen zal in Sion en overgebracht zal worden in dat huis des Vaders, waar vele woningen zijn, waar ik dan Uw aangezicht in gerechtigheid zal aanschouwen?*
En ja, pleit toch veel kinderlijk op de beloften, Gen. 28:15; Ps. 48:15; Matth. 28:20; Jes. 58:11, enz. En vrienden, zie dan ook meer naar al uw oude en nieuwe bewijzen en onderpanden die gij hebt, dat Zijn Goddelijk oog, hart, hand en Vaderliefde voor u is, volgens Zijn eigen bevelwoord, Micha 6:3-5. Ten einde uw lied met David veel zijn mag, Ps. 103:1-4: "Een Psalm van David. Loof den HEERE, mijn ziel, en al wat binnen in mij is, Zijn heiligen Naam. Loof den HEERE, mijn ziel, en vergeet geen van Zijn weldaden; Die al uw ongerechtigheid vergeeft, Die al uw krankheden geneest; Die uw leven verlost van het verderf, Die u kroont met goedertierenheid en barmhartigheden."

c. Leer God meer kennen en veel beschouwen in al die gronden van betrouwen die in Hem zijn, want die Uw Naam kennen, zullen op U vertrouwen, zegt David in Ps. 9:11. en wel inzonderheid ook:

a. In Zijn oneindige wijsheid, om het beste voor u te weten, Jer. 29:11; Jes. 40:13

b. In Zijn oneindige liefde en goedheid, om het beste voor u te willen. O, dat is zo zalig en veilig, Ps. 13:6: "Ik vertrouw op Uw goedertierenheid."

c. In Zijn oneindige en onwederstandelijke almacht, om het beste voor en aan u dadelijk te kunnen schenken, o, wat kan voor een Goddelijke almacht bestaan? Volg Abraham na, Rom.

4:21.

d. In Zijn onkreukbare waarheid, vertrouwende met David op Zijn woord, Ps. 119:42. Daarin is troost en levendmaking voor uw ziel, vers 50. O, waardeer toch uw Goddelijke Bijbel en de beloften Gods meer, in een biddend gebruikmaken van dezelve in geloof.

Wacht u van gelijkvormigheid aan de wereld, en aan de wereldse lieden, en een nauw verkeer met hen, alsook voor zonden, die uw hart en consciëntie zouden beroeren en uw genadeleven zouden doen kwijnen en de van u ondervonden weldaden en goedheden Gods zouden verdonkeren en uw kostelijke Heere Jezus van uw hart zouden doen wijken, met Zijn zielszegenende inwoning en de liefdesbedelingen van Zijn dadelijke genade, en de Goddelijke Geest, uw Trooster en tedere Leidsman zouden bedroeven en smart aandoen, en die de Heere zouden noodzaken om duisternis op uw paden te verspreiden, onder een beschamende vraag en toeroep: "Wat voor onrecht hebben uw vaders aan Mij gevonden, dat zij verre van Mij geweken zijn, en hebben de ijdelheid nagewandeld", Jer. 2:5.

O nee, niet alzo. Maar laat God uw alles zijn, met Asaf, Ps. 73:25-26 en jaag naar een ootmoedige werkzame geloofswandel met en voor God, in de gemeenschap van Christus, volgens Ps. 37:3: "Vertrouw op de HEERE, en doe het goede; bewoon de aarde en voed u met getrouwheid;" want in de vreze des HEEREN is een sterk vertrouwen. En men wandelt alzo in vele zielsruimten met en voor God, Ps. 119:45. En men is dan als één die in Zijn ogen vrede vindt. Het is daarom zeer nadrukkelijk, Ps. 4:6: "Offert offeranden der gerechtigheid en vertrouwt op den HEERE." En, Spr. 14:26: "In de vreze des HEEREN is een sterk vertrouwen, en Hij zal Zijn kinderen een Toevlucht wezen."

En eindelijk, Godzaligen, gebruikt dit woord veel tot uw zielsopwekking en meerdere liefdesdrang tot en voor God:

a. Is God voor u, geheel en in alles, met alles wat Hij is, bezit en vermag? O, zoek nu ook aan uw zijde alles voor de Heere te zijn, en geen klauw over te laten voor het helse Egypte. Maar om nu in alles en met alles en met al uw vermogen van ziel en lichaam, ja, met al uw tijd en krachten voor God te zijn, en voor Zijn dienst en lof, betuigende met de dichter:

Jezus is mijn Lust, mijn Leven,
Jezus is mijn Kroon, mijn Lied,
Jezus wil ik eeuwig geven,
Over mij het vrij gebied.
Hij doe mij Hem steeds behagen,
Opdat ik in kuise min,
Mij als Zijn bruid mag dragen,
Dit is mijn lust en mijn gewin.

b. Zoek nu ook niets voor God te sparen, dat u lief en dierbaar is, als Hij het van u op- en afeist, al waren het uw liefste Izaks. En doe veelmeer van voor Zijn ogen weg de terafims, waar u met Rachel soms zo op zit. Ja, verzuim vooral niet voor Hem op te offeren en over te geven uw zondige eigenliefde en onverloochende ongestorven zin en wil en verborgen hoogten. O, smeek de Heere Jezus veel, dat Hij die Zelf door Zijn Geest in u mag verbreken en vertreden, opdat Hij meer en meer tot uw zielen zeggen mag: "Dit is de plaats Mijner rust, hier zal Ik wonen tot in eeuwigheid. Want Ik heb ze begeerd." En laat dan uw lied veel zijn in de kamer uwer zielen tot uw Verbonds-God en Vader:

't Hoort den hemel alles toe,

Wat ik denk en wat ik doe, enz.

Wij zijn niet dan voor den Heer',
En ons heil is in Zijn eer.

c. Maak toch veel, ja, meer en meer gelovig gebruik van de Zoon van Gods liefde, in al die zalige Middelaarsbetrekkingen, die Hij op u genomen en aan u geschonken heeft, en ook inzonderheid in die als Koning, om uw ziel van de geestelijke wapenrusting Gods te voorzien en uw vingeren ten strijde te leren en uw handen ten oorlog, onder ootmoedige bidden, dat in alle strijd uw Koning in uw voorspits zij, Micha 2:13. O, gebruik Hem meer als uw Verbondshoofd, Wortel en Dauw, tot geestelijke vruchtbaarheid. Hij toch is uw enige Grondslag van verwachting, Ps. 39:8 en de enige Uitdeler van alle goede dingen, Joh. 1:16; Joh. 16:14. Leef veel bij de sterflessen van de Heere Jezus, Joh. 15:1-16. Om zo langs het leven des geloofs in en met Christus en op Zijn heilwoorden een Evangelische sierlijke heiligheid te krijgen, en het beeld van Gods Zoon meer gelijkvormig te worden. O, dan zal Gods heerlijkheid op u liggen en gij zult voor al uw vijanden schrikkelijk zijn als slagorden met banieren, Hoogl. 6:10.

Het is waar, gij zijt nog in het strijdperk. En daar zullen nog al verder voor u vele slingerstenen ten onder zijn te brengen, volgens Zach. 9:15. Maar weet, de Heere der heirscharen zal u beschutten en u op het strijd- en slagveld tot gedurige versterking en nieuwe aanmoediging in en tot de strijd ook het nodige eten en drinken niet onthouden. O nee, al zou Hij een holle plaats in Lechi voor u kloven, Richt. 15:19, opdat gij nimmer vallen zou in de rampzalige handen van de helse Filistijnen en de onbesneden vijanden. En wat is het troostrijk voor u, geen van uw wonden zullen dodelijk voor u zijn. O nee, maar u mag integendeel tot uw loflied stellen de woorden van de apostel: "Maar in dit alles zijn wij meer dan overwinnaars door Hem, Die ons liefgehad heeft". En gij mag zingen met de nu zalige Van Houten:

Wapen Gij mij en schoei mijn voeten,
Zo treed ik door, mijn vijand tegemoet;
Krijg ik een wond, Uw lieve mond,
Kan 't al verzoeten,
Een minn'lijk woord maakt mij gezond.

Ontmoeten u vervolgens donkere dingen in den weg Gods met u, die uw ongeloof met Gideon wel zou doen vragen: "Och, zo de Heere met ons is, waarom is ons dan dit alles wedervaren?" Richt. 6:13. O, weet en geloof dan, dat God u waarlijk alles zal doen medewerken ten goede. En dat uw pad bij God is gewogen, en daarom altijd geheel effen zal bevonden worden, Jes. 26:7.

Wel is dit alzo, o mijn vrienden, laat dan uw tijden en al uw wedervaren in uw Goddelijke Vaderhand, en tracht door genade uit een kinderlijk gelovig grondbeginsel aldus meer te handelen:

a. Oordeelt over de Goddelijke leidingen met u zo niet naar uw dwaze keus, mening, gevoel en eigenliefde. Maar naar Gods wijsheid, waarheid en trouw.

b. Zoekt in het blinde te geloven, al ziet gij de reden en het einde van Gods weg niet. God zal het met u wél maken, ja, heerlijk maken.

Daarom, ziele, zijt maar stille,
Werp uw zelf en zorg op God,
Hoe de zaken vallen willen,

't Ergst kan zijn uw beste lot.

c. Zie veel terug op al de vorige, doorworstelde proefwegen en strijden, en die achteraf zo Gode betamelijk en uw zielen zo heilzaam bevonden zijn.

d. Heeft God de hoogste bestelling over u, laat dan steeds uw betrachting zijn:

1. Om zelf zo niet te kiezen, maar laat God voor u kiezen.
2. Klaag zo niet over uw weg, maar wel over uw hoogmoed.
3. Vrees zo niet, want wie of wat zal u beschadigen? God is voor u.
4. Vertrouw aan God in Christus alles onbekommerd toe; want Hij zorgt voor u.
5. Wandel dan ook verder uw weg met geloof en blijdschap, als wetende dat uw weg voor u de beste en het naaste is naar de hemel (omdat de Heere u erin leidt), en daar komende zult gij het onder een eeuwig verwonderen zien en prijzen, terwijl de Heere u hieronder alles toeroept ter bemoediging: "Ik zal u niet begeven, en Ik zal u niet verlaten." En dat behelst voor u alles.

Wel dan, laat ook deze woorden van de apostel veel uw gelovige uitroep zijn, om in verwondering te vragen: Wat zullen wij dan tot deze dingen zeggen? Zo God voor ons is, wie of wat zal tegen ons zijn? "Die ook Zijn eigen Zoon niet gespaard heeft, maar heeft Hem voor ons allen overgegeven, hoe zal Hij ons ook met Hem niet alle dingen schenken?"

Terwijl wij deze verhandeling besluiten met de biddende heilwens van de apostel Judas vers 24-25: "Hem nu, Die machtig is u van struikelen te bewaren, en onstraffelijk te stellen voor Zijn heerlijkheid in vreugde. Den alleen wijzen God onzen Zaligmaker, zij heerlijkheid en majesteit, kracht en macht, beide nu en in alle eeuwigheid."
AMEN.

29. Het hoogste doel van Jezus' duur gekochte bondsvolk

nabetrachting Heilig Avondmaal

"Want gij zijt duur gekocht; zo verheerlijkt dan God in uw lichaam en in uw geest, welke Godes zijn."
1 Korinthe 6:20

Als men de natuurlijke gedachten van de mensen met aandacht nagaat en beschouwt, zal men bevinden, dat dezelve doorgaans zo zijn, evenals of zij God moesten dienen, opdat Hij haar dan ook zalig make. Maar het Evangelie leert integendeel, dat wij van God zalig gemaakt moeten zijn en dadelijk worden in Christus, door Zijn grondeloze genade, ten einde wij Hem recht kunnen dienen. Dit nu leert ons Gods Woord alom. De apostel Paulus leert ons dit zeer nadrukkelijk in al zijn brieven, zie onder andere Rom. 6 en 2 Kor. 5:14-15 en elders. En waarlijk, het is alzo. Wordt de zondares veel vergeven, zij heeft ook veel lief, Luk. 7. Is Maria Magdaléna van zeven duivelen verlost en genezen, zij is ook zevenvoudig en onbezweken in haar liefde tot Jezus, Joh. 20. Is Paulus begenadigd en almachtig veranderd van een vervolger, lasteraar en verdrukker tot een vat der barmhartigheid, hij roept ook uit: "De Koning nu der eeuwen, de onverderfelijke, de onzienlijke, de alleen wijze God zij eer en heerlijkheid in alle eeuwigheid, Amen", 1 Tim. 1:17. Vergelijk met vers 12-16.

En zien wij zijn woorden in ons tekstvers, zo is daarin zijn voorname en algemeen oogmerk om aan te tonen, dat men Gode Zijn bijzonder eigendom niet mag onttrekken of onthouden, noch zijn verheven staatsverandering mag verloochenen of onwaardig wandelen. Nee, maar de ontvangen genade moet tot sieraad en Gode tot heerlijkheid trachten bevonden te zijn. En daartoe moet men ziel en lichaam uit een zuivere wederliefde overgeven en aanleggen tot hetgeen waardoor men zijn volheerlijke Maker en overdierbare Goddelijke Verlosser Jezus Christus op het meest kan verhogen, roemen en verheerlijken. Ten einde ook openbaar worde dat het ware geloof in de ziel werkende, het gemoed niet ledig noch onvruchtbaar laat. Nee, maar dat het integendeel het hart en de wandel vervult met vruchten der gerechtigheid, die door Jezus Christus zijn tot heerlijkheid en prijs van God, Fil. 1:11. Deze zaken maant de apostel te beoefenen en na te jagen in onze tekstwoorden, 1 Kor. 6:20:

"Want gij zijt duur gekocht; zo verheerlijkt dan God in uw lichaam en in uw geest, welke Godes zijn."

Daarin stelt hij twee voorname en gewichtige zaken voor, namelijk:

I. **Paulus toont aan, dat begenadigde gelovigen geen recht hebben over zichzelf. Ze behoren toe aan hun Koper.**

II. Hij leidt daaruit vermanender wijze af hoe zij Gode in alles tot heerlijkheid moeten bevonden zijn.

I. De begenadigde gelovigen hebben geen recht over zichzelf

A. De onderwerpen aan wie de apostel schrijvende dit voorstelt, zijn de gelovigen te Korinthe, die door hem aangesproken worden in hoofdstuk 1:2 als een "gemeente Gods die te Korinthe was, den geheiligden in Christus Jezus, de geroepen heiligen, met allen die de naam van onze Heere Jezus Christus aanroepen in alle plaats, beide hun en onzen Heere." Deze stad Korinthe was de hoofdstad van geheel Achaje of Griekenland. De inwoners van Korinthe hadden door hun koophandel zichzelf grote rijkdommen vergaderd.

B. Toch wordt doorgaans ondervonden dat het overvloedig aanwassen van tijdelijke goederen gaat gepaard met vermeerdering van hoogmoed, trotsheid, overdaad, wellust en misbruik van Gods gaven. Zo was dit ook het verderf van Korinthe. Het was een rijk en weelderig volk en natie geworden.

Onze apostel had in die heidense stad het Woord Gods en het zalig Evangelie van Christus verkondigd, en dat zelfs een jaar en zes maanden lang, zoals wij lezen in Hand. 18:11. De Heere Jezus had toch in die goddeloze stad, waar de satan zijn troon in en door allerlei goddeloosheden had opgericht, veel volks, zoals Hij aan de apostel in een gezicht ontdekte en ter bemoediging toeriep, Hand. 17:9-10. En Apollos, die machtig was in de Schriften, had aldaar ook veel toegebracht degenen die geloofden door de genade, zoals wij lezen in Hand. 18:27-28. Zo had Paulus onder de Korinthiërs geplant en Apollos had nat gemaakt, maar wat alles gezegend maakte, was dat God Zelf de wasdom daarbij had gegeven, volgens het woord van de apostel aan hen geschreven, 1 Kor. 3:6. Deze apostel was door deze gelovigen te Korinthe in een persoonlijke brief gevraagd om onderricht te geven in verscheidene zaken, die de christenleer en wandel betroffen. Daarop antwoordde hij in deze brief, volgens 1 Kor. 7. Ook was hem ter ore gekomen de grote verdeeldheid, die onder hen plaats vond en de zo onbetamelijke meesterachtige gedraging omtrent de anderen, vloeiende uit zeer liefdeloze en hoogmoedige beginselen. Daarbij kwam de ongehoorde bloedschande en het in het gericht betrekken van elkaar voor onrechtvaardige en heidense rechters. Over deze dingen schrijft de apostel hen een zeer ernstig bestraffend en vermanend antwoord, zoals we zien in 1 Kor. 3, 5 en 6. Hij weet wat hij hen geleerd had en daarom brengt hij hen te binnen hetgeen zij wisten, of immers behoorden te weten. En onder die dingen was ook deze voorname grondwaarheid, dat ze duur gekocht waren en daarom allerhoogst verplicht waren God in hun ziel en lichaam te verheerlijken, en onderling als leden van een geestelijk lichaam te wandelen in de liefde, als afgewassen, gerechtvaardigd en geheiligd, in de Naam des Heeren Jezus en door de Geest Gods, volgens vers 11. Zij waren dan gekocht en wel met een grote of dure prijs van en door Hem, de grote God en Zaligmaker, de God-Mens Jezus Christus, de Heere en Koning van de Kerk. Daarom waren zij geen meesters over zichzelf. O nee! Maar lijfeigenen van Hem, Die hen zo duur gekocht had, even gelijk een gekochte knecht oudtijds onder Israël geheel eigen en verbonden was aan zijn heer, die hem voor zich en zijn dienst gekocht had. Dit gevolg nu kon niemand van hen ontkennen of tegenspreken.

Er bleven dan maar voor deze Korinthiërs twee dingen te bewijzen: dat de Heere Jezus Christus Zijn volk gekocht had; en dat zij in het bijzonder onder de gekochten te tellen waren.

Men moet zeggen, dat al wat de naam van schepsel draagt, noodzakelijk eigen is aan de Heere zijn Schepper, Die alles gewrocht heeft om Zijns Zelfs wil, Spr. 16:4. Zo is de aarde des Heeren en haar volheid, de wereld en die daarin wonen, Ps. 24:1. Dat is geschied op een allervolstrekste en eigenlijkste wijze. Daarom komt de Heere Job vragende voor en zegt: "Wie heeft Mij voorgekomen, dat Ik hem zou vergelden? Wat onder de ganse hemel is, is Mijne", Job 41:2. En de Heere zegt: "Mijne is de wereld en haar volheid", Ps. 50:12. Trouwens, Hij alleen is de eeuwige Springader en het eindeloze Einde van alle dingen. En daarom zei God ook tot Israël omtrent hun land, dat zij bewoonden: Het is Mijn land. En omtrent de kinderen: Het zijn Mijn kinderen, die gij Mij gebaard hebt. En de Heere zegt tot hen: "Zij bekent toch niet dat Ik haar het koren en den most en de olie gegeven heb, en haar het zilver en goud vermenigvuldigd heb, dat zij tot den Baäl gebruikt hebben. Daarom zal Ik wederkomen en Mijn koren wegnemen op zijn tijd, en Mijn most op zijn gezetten tijd; en Ik zal wegrukken Mijn wol en Mijn vlas, dienende om haar naaktheid te bedekken", Hos. 2:7-8.

Maar van de redelijke schepselen hebben in het bijzonder de heilige engelen kennis van hun eigendom aan de Heere. Immers, hun verstand is begaafd met ware kennis om Gods macht en wijsheid in Zijn werken te aanschouwen met verwondering en aanbidding. En hun wil is ontstoken door een vurige liefde en brandende ijver om Hem, hun Schepper te verheerlijken en met blijdschap te dienen als die morgensterren en kinderen Gods, die vrolijk zongen en juichten, toen God de aarde grondde, Job. 38:4-7. Daarom worden ze genaamd Jehovahs engelen, Ps. 103:20-21. Ze zijn gedurig bezig in datgene waartoe zij van God worden uitgezonden, Hebr. 1:14. Hierom lezen wij in Ps. 91:11: "Want Hij zal Zijn engelen van u bevelen dat zij u bewaren in al uw wegen."

Van dit eigendom des schepsels van hun Maker hadden ook kennis de mensen in de staat der rechtheid, voor de val, namelijk onze eerste voorouders. Want hun verstand was verlicht, door Gods Geest bestraald. Dit ontdekte hen klaar wie en wat de ware God was. Zij kenden Zijn volheerlijke en beminnelijke volmaaktheden. Zij hadden begrip van Zijn goede en welbehaaglijke wil en waren daaromtrent aangedaan met liefde om die te betrachten, en zo waren zij naar Gods beeld geschapen en droegen zij Zijn beeld volmaakt, Kol. 3:10, Gen. 1:26-27. Al hun hartstochten waren geregeld. En al de lichaamsdelen werkten zonder de minste tegenstand. Ze voerden alles uit op een vlugge en volvaardige wijze, hetwelk diende om hun Maker te verheerlijken en om al nader met God verenigd te worden en de Schepper in al Zijn schepselen te zien en te verhogen. Aldus had God de mens recht gemaakt, Pred. 7:29, dragende Gods beeld, waardoor hij zedelijk God gelijkvormig was in al Zijn delen en krachten; Maar veranderlijk, niet in de trap van volmaaktheid. Hij zag dan zichzelf als Gods maaksel en eigendom geheel en in alles. O, heerlijke staat! Aan zijn God en Maker wilde en kon hij geven al hetgeen Hem rechtvaardig toekwam. Want hij beschouwde, erkende en eerbiedigde de Heere als zijn enige, goeddoende, vrije en eigen Heere, Die hem en alle medeschepselen geformeerd had, zonder iemands raad, hulp of kosten. God had de mens alleen uit en door Zichzelf geformeerd en doen voortkomen. Alzo is in de volste nadruk het woord van de apostel waarachtig: "Want uit Hem, en door Hem en tot Hem zijn alle dingen. Hem zij de heerlijkheid in der eeuwigheid. Amen", Rom. 11:36. En daarom kwam de Heere alles toe, als de Oneindige en Onbegrijpelijke in heerlijkheid, verhoogd boven alle lof en prijs bij Welke alle schepselen, hoe ook genoemd en hoe heerlijk geschapen, echter niet hoger te schatten waren dan een druppel aan de emmer en dan een stofje aan de weegschaal, ja, minder dan de ijdelheid, Jes. 40:15, 17. Daarom kon en wilde hij in de volste nadruk zeggen:

O, help mij 't grond'loos niet,
Zien van al wat schepsel hiet.

En verder kon en wilde hij met zijn gehele hart betuigen:

Wis, Die 't alles schiep, wel weerd
Is, dat alles Hem vereert.
Hij is d' aanvang'lozen Ader,
d' Onuitputtelijke Spring,
't Grond'loos Diep, daar 't al te gader
Komt, dat uit Hem 't al ontving.

Hierbij zag Adams geheiligd en verlicht verstand, dat men de Drie-enige God geen ander nut of voordeel kon toebrengen dan dat het schepsel aan God de eer en de heerlijkheid van alles

gaf. En dus kon hij niet anders oordelen en volijverig willen dan dat hij in alles wat hij was en had en vermocht en deed, enkel en geheel voor de Jehovah zijn God was. Hij stelde Hem dus tot het enige Voorwerp van zijn lof, willende niets zijn voor zichzelf, opdat hij alles voor de Heere ware, stellende zijn gelukzaligheid in de betrachting van de eer Desgenen door Welke hij was die hij was. O gelukzalige, verheven, Gode verheerlijkende staat!

Mogelijk denkt iemand: Waartoe stelt gij deze gewichtige zaken voor? Ik antwoord:

a. Om u te tonen waarin Gods beeld en des mensen gelukzaligheid gelegen waren in de staat der rechtheid.

b. Dat dit hetgeen is wat Christus voor Zijn volk weer verworven heeft, om hen te zaligen.

c. Hij kocht hen daartoe met Zijn dierbaar bloed als doodschuldige rampzaligen. Daartoe herschept en wederbaart Hij hen, om ze gelukzalige heiligen te maken, waarin en waardoor Hij eeuwig verheerlijkt zou worden, volgens Jes. 60:21.

Laat ons nu voortgaan. Hierbij kende Adam, dat zijn enig geluk en heil bestond wijs te zijn door Gods wijsheid en gelukzalig in en door Gods oneindige gelukzaligheid, en zijn wil geheel en in alles te schikken naar Gods oneindig welbehagen en wil, die in alles oppermachtig, volmaakt, onfeilbaar, wijs, goed, heilig, rechtvaardig en onbepaald vrij was. En dus was hij verre van zijn eigen bestel, hij had geen zin of begeerte of bedoelde geen eigen voordeel. En hij versmaadde al datgene, dat bedacht zou kunnen worden tegen Gods heilige wil. En boven dit alles kende Adam Gods algenoegzaamheid als de Schaddai, waarin hij zich verlustigde als zijn overvloedig Goud en krachtig Zilver en zalig zielenaandeel. En zo was God, en Hij alleen, het gepaste Voorwerp van de onverzadiglijke begeerten van de mens. De mens gaf aan die algenoegzame, beminnenswaardige Jehovah zijn gehele hart over, al zijn genegenheid, hoop en vertrouwen. En op deze wijze was de volmaakte mens geheel eigen, niet aan zichzelf of aan de schepselen, neen! Maar geheel aan God, als hebbende al wat hij had of was voor de Heere. Al wat hij deed, deed hij naar en op Gods heilig bevel en in volvaardige gehoorzaamheid aan de Heere. In alles wat hem wedervoer of wedervaren kon, onderwierp hij zich geheel aan Gods heilige wil. Al wat hij lief had, was zuiver God, of de schepselen om God. In al zijn daden en handelingen hing hij alleen af van de Heere, zijn Maker, Wetgever en Koning. En buiten alle twijfel bestond in zo'n eigendom en staat aan en voor de Heere, de hoogste gelukzaligheid en goed van de mens. Was hij er maar in staande gebleven.

Maar toen de mens zijn oren aan de verleiding van de duivel leende, is hij haast afgetrokken van zijn God en vervoerd en overgebracht tot zijn dodelijk en jammerlijk eigen. Want toen moeder Eva verzocht werd en verstrikt door satans list, vergat ze haar geluk en geloofde ze de duivel. Ze kreeg een zondige begeerte tot eigen heerlijkheid. Zij vergat en verachtte Gods bevel en heerschappij. Zij misbruikte haar verstand, wil en ogen en tastte toe en at de verboden vrucht. En ze wist ook haar man te verlokken, die haar afval van God navolgde. En zo wierpen zij zichzelf en al hun nakomelingen uit hun gelukzaligheid en beroofden zij zich van Gods heerschappij en eigendom te zijn. O jammerlijke val! Zij werden het eigendom van zichzelf en van de zonden en van de duivel. Hun verstand en wil werden afgekeerd van God, de wezenlijke en oneindige Waarheid. En zij zochten en volgden de leugen en omhelsden dadelijk eigen eer en zelfbehagen, eigen heerschappij en bevel. Daar werd gezocht en omgezien naar eigen zin en wil te begeren en te doen. Men zocht in de schepselen wat alleen in God te vinden was. En zo omhelsde men het zichtbare boven de onzienlijke God, de zalige Fontein en het Wezen van alles. Het hart werd verdeeld aan de schepselen. De mens begon zichzelf onafhankelijk te maken en te achten en wilde alles zelf bestieren. Zie, in en door deze zo jammerlijke wangestalte is de heerlijke en rechtschapen mens vervallen uit Gods eigendom,

met al zijn nakomelingen en overgezet tot zijn rampzalig eigen. En zij zijn en blijven nu wanschapen en rampzalig, zolang als zij als arme Adamskinderen zichzelf eigen zijn en door alles overwinnende genade niet getrokken worden uit deze macht der duisternis.

Maar zo spoedig als God nu een zondaar door het licht des Geestes ontdekt, en de ogen opent, zo ziet en gevoelt die mens met een innig misnoegen en droefheid, dat hij van nature zichzelf eigen is, en daardoor ook een dienaar en een slaaf der zonde en der hel is. Maar hij ziet tevens dat zijn heil en ware troost alleen gelegen is en zal kunnen plaats vinden, zo wanneer hij door vrije en almachtige, opnemende genade Gods van zijn eigen en zichzelf verlost en bevrijd wordt, en daar benevens met lichaam en ziel beide in het leven en in het sterven de getrouwe Zaligmaker Jezus Christus tot een eeuwig eigendom gemaakt wordt en door en in Hem het eigen van God Drie-enig wordt. En zie, dit was nu ook het deel van deze gelovige Korinthiërs, benevens alle andere uitverkoren, geroepen gelovigen geworden. En dat wel langs een weg van dure koping, waaraan zij persoonlijk deel hadden voor zichzelf, voor zoveel zij geloofden, zoals de apostel hiervan getuigt.

Betreffende het eerste wat de apostel hen had te bewijzen, was *dat de Heere Jezus Zijn volk gekocht had*.
Deze grondwaarheid leerde de apostel alom in de gemeenten, zoals wij bij zijn afscheid zien van de gemeente te Efeze, Hand. 20:28: "Om de gemeente Gods te weiden, welke Hij verkregen heeft door Zijn eigen bloed." En in zijn brief die hij aan die gemeente geschreven heeft, zegt hij in Ef. 1:6-7: "Tot prijs der heerlijkheid Zijner genade, door welke Hij ons begenadigd heeft in den Geliefde; In Welken wij hebben de verlossing door Zijn bloed, namelijk de vergeving der misdaden, naar den rijkdom Zijner genade." En Petrus zegt ook tot de gelovige verstrooide Joden: "Wetende dat gij niet door vergankelijke dingen, zilver of goud, verlost zijt uit uw ijdelen wandel, die u van de vaderen overgeleverd is, maar door het dierbaar bloed van Christus, als van een onbestraffelijk en onbevlekt Lam", 1 Petrus 1:18-19.

Trouwens, de koping van Gods gemeente en eeuwig verkoren volk moest geschieden door Gods eigen geliefde Zoon, zou zij verlost worden uit haar ijdele rampzalige staat. Dat leert Gods Woord alom, zie Jes. 53:10. Hij moest en zou Zijn ziel tot een schuldoffer stellen. Hij moest en zou de ongerechtigheid van Zijn volk dragen, Jes. 53:11. Hij moest hun zonden in Zijn lichaam dragen op het hout, zoals Hij ook gedaan heeft en Zijn ziel geven tot een rantsoen voor velen, 2 Petrus 2:24, Matth. 20:28. Hij werd Zijn Vader gehoorzaam tot de dood, ja, te dood des kruises, Fil. 2:8. En daarom was Zijn hogepriesterlijke bede: "En Ik heilig Mijzelf voor hen, opdat ook zij geheiligd mogen zijn in waarheid", Joh. 17:19. En Zijn eigen betuiging bij de instelling van het Heilig Avondmaal was: "Dat is Mijn bloed, het bloed des Nieuwe Testaments, hetwelk voor velen vergoten wordt tot vergeving der zonden", Matth. 26:28. En gelijk deze kostelijke en oneindig waardige borg-, zoen- en bloedprijs van Christus door alle eeuwen in Gods Benedenkerk wordt verlevendigd en geëerbiedigd, en de gelovigen telkens afgeschilderd wordt in de bediening van het Heilig Avondmaal, zo zal die ook eeuwig de stof van verheerlijkende roem uitmaken van de gezaligden in de Bovenkerk, voor de troon zelf, tot in de eeuwigheid der eeuwigheden, zoals wij zien in Openb. 5:9: "En zij zongen een nieuw lied, zeggende: Gij zijt waardig het boek te nemen en zijn zegelen te openen; want Gij zijt geslacht, en hebt ons Gode gekocht met Uw bloed, uit alle geslacht en taal en volk en natie."

Gods wrekende gerechtigheid moest toch worden genoeg gedaan. En al wat de naam van schepsel draagt was hiertoe onmachtig. Ja, alle engelen en mensen samen genomen, waren niet bekwaam om iemand te verlossen of het vereiste rantsoen op te brengen, volgens Ps. 49:8-9.

Daarom moest Gods eeuwige en eniggeboren Zoon mens worden, Hebr. 2:17, en onder de wet komen, en een vloek worden, om de Zijnen te verlossen van de vloek der wet, Gal. 4:4,

Gal. 3:13. Dus van welke zijde men het ook beschouwt, het was wel terecht een dure en onvergelijkbare prijs, waardoor deze koping geschied was, zoals de apostel die hier benoemt. Want ziet men op de verheven Persoon, Die Zijn bloed stortte, dat was Hij, Die het Afschijnsel was van Vaders heerlijkheid en het uitgedrukte Beeld Zijner Zelfstandigheid, Hebr. 1:3, het Beeld des onzienlijke Gods, Kol. 1:15. Hij is God bovenal te prijzen in der eeuwigheid, Rom. 9:5 en Kol. 1:14. En ziet men op het bloed en het gewichtig lijden en de bloedprijs, waardoor de koping geschied is, o ja, het is alles even gewichtig en dierbaar, waar men het beschouwt, als zijnde het ware losgeld, afgeschaduwd door al die zeeën van bloedstortingen van de aloude offerdieren door de priesters uit de stam van Levi zo veel eeuwen voorbeeldig geplengd, volgens Hebr. 10:4-12, vergelijk Hebr. 9:11-14.

Maar nu laat de apostel verder erop volgen, dat zij in het bijzonder onder die gekochten te tellen waren, als de zaak waarin hun geluk voornamelijk was opgesloten. Hij zegt: Gij zijt *duur* gekocht. Dit was zekerlijk waarheid van degenen tot wie hij hier in vers 11 kon zeggen: "Maar gij zijt afgewassen, maar gij zijt geheiligd, maar gij zijt gerechtvaardigd in de Naam van de Heere Jezus en door de Geest onzes Gods." Hij mocht tot hen zeggen in vers 19: "Of weet gij niet dat uw lichaam een tempel is des Heiligen Geestes, Die in u is, Die gij van God hebt en dat ge uw zelfs niet zijt?" Hun leden zijn Christus' leden, vers 15. En hiertoe waren zij duur gekocht en geheiligd als geroepenen tot de gemeenschap van Jezus Christus, 1 Kor. 1:9 en aan wiens hart Christus de kracht Gods en de wijsheid Gods was, vers 14. Hij is hun geworden tot wijsheid, rechtvaardigheid, heiligmaking en verlossing, 1 Kor. 1:30. Ten einde met al het gelovig Israël Gods zich in die Heere Jehovah Jezus te beroemen, als een gerechtvaardigd volk, volgens Jes. 45:24, vergelijk 1 Kor. 1:31. En ja, Christus was hun enig Fundament geworden, volgens 1 Kor. 3:11, waar hun ziel en geloof zich op grondde, vergelijk Jes. 28:16 Dus zij mochten nu niet meer dienstknechten der mensen zijn en worden, zoals de apostel het leerde, 1 Kor. 7:23.
O nee! Gij zijt duur gekocht en wordt geen dienstknechten der mensen. Zij mochten ook geen slaven wezen van hun buik en de wellust, 1 Kor. 6:12-13. Alle dingen zijn mij geoorloofd, maar alle dingen zijn niet oorbaar. Alle dingen zijn mij geoorloofd maar ik zal onder geen macht mij laten brengen. De spijzen zijn voor de buik en de buik voor de spijzen. Maar God zal beiden deze en die teniet doen. Veel minder mochten zij een hoer aanhangen, en met haar één vlees worden, vers 15-16. Nee, zij hadden integendeel de anderen toe te roepen: Vliedt de hoererij, vers 18. Want gij zijt duur gekocht. En daarom, die de tempel Gods schendt, die zal God schenden. Want de tempel Gods is heilig, welke gij zijt, 1 Kor. 3:17. En dus is het lichaam niet voor de hoererij, maar voor de Heere en de Heere voor het lichaam.

Maar als de Korinthiërs zich nu gewacht en onthouden hadden van al die goddeloosheden en van een zondige wandel naar buiten, dat maakte hen dan nog niet tot ware christenen en gelovigen. O nee! Maar daar moesten werkzaamheden en levende trekken van een Goddelijke Geest en Zijn werkingen in hen zijn en zich ontdekken en openbaren, als welke hen tot een aller-zekerst bewijs en onderpand verstrekten, dat zij door Gods Zoon gekocht en verlost waren. Want die de Geest van Christus niet heeft, die komt Hem ook niet toe, Rom. 8:9. En die zeggen door de Geest te leven, die moeten ook dadelijk door de Geest wandelen, Gal. 5:25. En daarom laat de apostel erop volgen in het tweede deel:

II. "Zo verheerlijkt dan God in uw lichaam en in uw geest, welke Godes zijn."

Die enig recht begrip van de oneindige Godheid heeft, kan zeer ras bevroeden, dat die

oneindige volmaaktheid niet heerlijker kan gemaakt worden dan Hij in en van Zichzelf is. Het redelijk en begenadigd schepsel moet hier uitroepen met de dichter: "Gij zijt de Heere, mijn goedheid raakt niet tot U", Ps. 16:2. Elifaz mag hier vragen: Zal ook een man Gode profijtelijk zijn? Is het voor de Almachtige nuttigheid, dat gij rechtvaardig zijt? Of gewin, dat ge uw wegen volmaakt? En met hetzelfde oogmerk vraagt Elihu: "Indien gij rechtvaardig zijt, wat geeft gij Hem, of wat ontvangt God van uwe hand?" Job 35:7. Gods heerlijkheid en majesteit staat gelijk met Zijn Wezen, en kan daarom niet vermeerderd of verminderd worden. Echter is het Zijn eindeloze goedheid, dat Hij de sterfelijke en nietige mens wil verwaardigen te gebruiken tot een werktuig van Zijn lof en eer. Niets kan onze eigen heerlijkheid beter betamen en op het meest vergroten, dan dat wij die volheerlijke Goedheid en menslievende Jehovah voor heerlijk erkennen, belijden, roemen, verklaren en prijzen, zeggende en zingende:

Gij zijt Heer' Zelf Uw heerlijkheid,
En dies krijgt Gij geen waardigheid
Van tongen, die U zingen,
Het is de heerlijkheid van 't stof,
Haar aardse harten met Uw lof,
Ten hemel in te dringen.

Ja, in de lofzang van de engelen in Bethlehems velden was de hoogste stof: "Ere zij God in de hoogste hemelen", Luk. 2:13-14. En het gejuich der serafijnen in dat Goddelijk gezicht van Jesaja was: "Heilig, heilig, heilig is de Heere der heirscharen, de ganse aarde is van Zijn heerlijkheid vol", Jes. 6:3. En hoe zien wij niet de zoete overeenstemming van de strijdende en de triomferende Kerk in dezen. De eerste juicht: "Niet ons, o Heere, niet ons, maar Uw Naam geef ere, om Uwer goedertierenheid, om Uwer waarheid wil", Ps. 115:1. En de andere met al het schepsel juicht: "Hem, Die op de troon zit en het Lam zij de dankzegging en de eer en de heerlijkheid en de kracht in alle eeuwigheid. Amen", Openb. 5:13.

Overwaardig was God zo'n lof en verheerlijking te ontvangen. Hij is het Die alles door eigen goedvinden, zonder iemands raad of hulp, uit niet, zo heerlijk heeft voortgebracht: "Heere, Gij zijt die God, Die gemaakt heeft de hemel en de aarde en de zee en alle dingen, die in dezelve zijn", Hand. 4:24, vergelijk met Openb. 4:11. Want door Uw wil zijn zij geschapen en door een veel krachtiger weg waren daartoe al de gekochte uitverkoren geroepen gelovigen verplicht, die met het dierbaar bloed des Lams vrijgekocht waren, 1 Petrus 1:18-19. Deze gelovigen te Korinthe hadden daar deel aan. Dus zij waren dan ook uit dien hoofde verplicht om deze vermaning van de apostel volijverig te betrachten, om God te verheerlijken in ziel en lichaam, en ja, zulks te doen in alles wat zij waren en in alles wat zij hadden en in alles wat zij konden. Zij moesten God verheerlijken in hun lichamen. Want hun lichamen waren geschapen tot Gods eer en ook gekocht door Christus' dierbaar bloed, zowel als hun ziel. Dus zij konden niet rekenen dat hun lichamen van de Heere gekocht waren, indien zij in dezelve niet Gode verheerlijkend leefden en derzelver ledematen voor Hem stelden tot wapenen der gerechtigheid en tot een levende, heilige en Gode welbehaaglijke offerande, volgens Rom. 12:1. Ja, was hun lichaam een tempel van de Heilige Geest, zoals de apostel hen toeriep in vers 19, wel, zo moest het dan ook geheel geheiligd en dienstbaar zijn aan en voor God, zowel als het aloude heiligdom was. Te meer daar hun lichaam eens zou veranderd en zo uitnemend verheerlijkt en het heerlijke lichaam van Christus gelijkvormig gemaakt worden. Wel, zo betaamde het alleszins dat het hier aanvankelijk meer en meer gelijkvormig zou worden aan Hem, Die het heilige en heerlijke Hoofd der Gemeente is, Jezus Christus.

En dat het daarop geleek en een lichte schijn *(zweemsel)* van omdroeg. En wel aldus:

a. De ogen van de Heere Jezus zagen nooit naar ijdele dingen.

b. Zijn oren luisterden nooit naar woorden die God of mens onteerden.
c. Uit Zijn mond kwam nooit anders dan aangename woorden, die genade gaven aan degenen die ze hoorden.
d. Nooit was Hij ijdel, maar Hij deed alles tot Gods eer.

Zo mag dan ook een ieder, die door Jezus' dierbaar bloed gekocht is:

a. Met zijn ogen naar geen ijdelheid zien, Ps. 119:37.
b. Met zijn oren mag hij het kwade niet horen, Jes. 33:15.
c. Met zijn lippen mag hij geen bedrog noch leugen spreken, 2 Petrus 3:10.
d. Uit zijn mond mag nooit enige vuile reden gaan, Ef. 4:29. Maar zijn woorden moeten met zout besprengd zijn en in aangenaamheid zijn, Kol. 4:6.
e. Zijn voeten mag hij niet zetten op een weg, waar hij Jezus niet kan volgen. Hij mag zich nooit anders kleden of eten en drinken dan ter ere Gods, 1 Kor. 10:31. Dus hij moet zijn spijs en drank en woning nemen naar zijn staat, en zijn kleding beneden zijn staat en vermogen, denkende veel aan zijn eerste kleed, na de val van God gegeven aan de mens, namelijk beestenvellen, die God hem aantoog, Gen. 3:21. O, wat een geduchte verwisseling voor Adam en zijn nakomelingen!
f. Hij moet zijn lichaam bedwingen en tot dienstbaarheid brengen, tot meerdere vatbaarheid voor geestelijke plichten, 1 Kor. 9:27.
g. En al zijn sommige dingen geoorloofd, zij zijn daarom niet oorbaar of stichtelijk, volgens 1 Kor. 10:23, en daarom moeten we die liever nalaten.

Maar ten einde een schijnheilig en geveinsd belijder van het christendom, die zich alleen ophoudt met de uitwendige dienst, zichzelf en anderen niet zou bedriegen, zo voegt de apostel onmiddellijk erbij: "En in uw geest". Verheerlijkt God ook in uw geest. Want zonder dat het hart gereinigd en vernieuwd is, kan er geen ware, uitwendige Godverheerlijking zijn noch plaats hebben. Dan is het alleen lippenwerk en het werk van een huichelaar.

De Heere Jezus had geleerd, dat God een Geest is en die Hem aanbidden, moeten Hem aanbidden in geest en waarheid, Joh. 4:24. Hiertoe had de Heere God de ziel van de eerste mens toegerust met een zuiver, heilig licht en verstand, om de volmaaktheden van zijn Schepper naar zijn mate te kennen en met zijn heilige wil zo te omhelzen, dat al zijn hartstochten in het verheerlijken van die volmaakte Jehovah en Schepper zich ten hoogste konden verlustigen en vermaken, zoals wij in het begin zagen en u gemeld hebben.

Maar door de zonde was en is dit uit de ziel verloren. En om dit weder te verwerven voor onze ziel, zo moest de ziel van Gods Zoon geheel bedroefd worden tot de dood toe, Matth. 26:38. En Hij moest die zo ontzaglijke Goddelijke verlating ondergaan aan het kruis op Golgótha, Mark. 15:34. Zo heeft Hij het recht en de macht weer verworven om God te mogen verheerlijken in de ziel.

En uit die grond was het, dat de Kerk betuigen mocht: "Wij hebben ook in den weg Uwer gerichten U, o HEERE, verwacht; tot Uw Naam en tot Uw gedachtenis is de begeerte onzer ziel. Met mijn ziel heb ik U begeerd in den nacht, ook zal ik met mijn geest, die in het binnenste van mij is, U vroeg zoeken; want wanneer Uw gerichten op de aarde zijn, zo leren de inwoners der wereld gerechtigheid", Jes. 26:8-9. Trouwens, de Heere heeft Zijn groot vermaak in de verborgen mens des harten, 1 Petrus 3:4. En Hij wil dat wij Hem, de Heere heiligen in onze harten, vers 15, en Hem dienen in de geest onzes gemoeds. Dat is Zijn verbondseis: "Mijn zoon, geef Mij uw hart", Spr. 23:26. En daarom moeten wij met een geheel oprechte geest en ziel zijn voor de Heere, 1 Thess. 5:23. Daarom vordert hier de apostel aller-billijkst van al de duur gekochten dat zij zowel uitwendig als inwendig heilig moeten leven, in de betrachting van de

Goddelijke bevelen in en door de kracht van Christus en Zijn Geest, door Wien zij alles vermogen, Fil. 4:13. Ten einde dus, zowel in het lichaam als in de ziel Gode dienstbaar en verheerlijkend te wandelen. Want de Drie-enige God had ze toch beide geformeerd, en Christus had ze beide gerantsoeneerd en door een dure prijs gekocht en verkregen. En op deze grond voegde de apostel erbij: welke Godes zijn.

Nooit was er ergens op de aarde zo'n eigendom, dat zo nauw is, als dit eigendom Gods. O ja, alle dingen zijn hier uit Hem, door Hem en tot Hem, Rom. 11:36. Alles moet dan ook tot Zijn eer besteed en aangelegd worden, opdat Hem zij de heerlijkheid in der eeuwigheid. Hierom wordt God omschreven als onze Heere, Ps. 8:2, en van de Kerk benoemd als "mijn Koning", Ps. 5:3. Ook wordt van Hem gezegd bij en in Zijn volk te wonen als in Zijn eigendom en tempel, Joh. 14:23 met 1 Kor. 3:16, Ef. 3:17, Ex. 39:45. En Christus wordt genoemd ons Hoofd, Ef. 1:22-23, en onze Man, Jes. 54:5, Rom. 7:3-4. Deze woorden geven alzo een bijzonder eigendom van Hem te kennen, Die is en eeuwig zijn zal. Hij is zo'n almachtige en alles waardige Heere. Ziel en lichaam zijn dan beide Godes, volgens de woorden van de apostel, om Hem in beide geheel en alleen te leven. De apostel zegt: "Want hetzij dat wij leven, wij leven den Heere; hetzij dat wij sterven, wij sterven den Heere. Hetzij dan dat wij leven, hetzij dat wij sterven, wij zijn des Heeren", Rom. 14:8

Zie daar kort de bedoeling van de apostel in onze tekstwoorden, zoals we uw aandacht gemeld hebben. Men kan het kort als volgt samenvatten:

a. De apostel leert dat een gelovige geen recht heeft over zichzelf en het zijne, maar alleen den Heere.

b. Hij is een zeer duur gekochte met het bloed van Gods Zoon als de God-Mens en Heiland. Daarom mag hij zich van Hem niet vervreemden.

c. Dit heeft hij te weten en te geloven en zichzelf veel te binnen te brengen, ten einde veel uit te roepen: "Hierin is de liefde, niet dat wij God liefgehad hebben, maar dat Hij ons lief heeft gehad, en Zijn Zoon gezonden heeft tot een Verzoening voor onze zonden." 1 Joh. 4:10 en vers 19: "Wij hebben Hem lief, omdat Hij ons eerst liefgehad heeft." En zo gedrongen door de liefde van Christus moet hij de wereldse begeerlijkheden leren te verzaken en zijn vlees te kruisigen met de bewegingen en begeerlijkheden, en niet naar de wil van de mens, maar alleen naar de wil van God te leven, waardig zijn roeping en zijn verbondsbetrekking op God.

d. Zijn lichaam en geest moet hij geheel heiligen en afzonderen voor die alles waardige Heere, om gelijk Hij heilig is, ook heilig te zijn in al zijn wandel, en alzo zijn Vader in de hemelen te verheerlijken, en bevonden te zijn als aangenomen kinderen, zonen en dochteren van de Almachtige, werkzaam tot de prijs der heerlijkheid van Zijn genade, Ef. 1:5-6. De Heere heeft een volk geformeerd om Zijn lof te vertellen en Zijn bloedgerechtigheid met gejuich te verkondigen, Ps. 145:7.

TOEPASSING

Laat ons nu nog een woord van toe-eigening melden bij de verhandelde waarheden, ten nutte van onze ziel en tot zelfonderzoek en bestier. Als ook ter nabetrachting van het hoogwaardig Avondmaal, dat nu weer onder ons is gehouden.

O mijne hoorders, hoe velen zullen er onder ons zijn, die nog geheel geen kennis hebben van en aan dit eigendom Gods? En die uit zo'n bron en inzicht hun lichaam en geest nog nooit onbesmet hebben trachten te bewaren voor de Heere Jezus, die grote God en Zaligmaker. Hij heeft Zichzelf een eigen volk gereinigd en wil het nog verder reinigen, om ijverig te zijn in

goede werken, onder een vrijmaken van alle ongerechtigheid, als het grote einde van Zijn bloedstorting en dure vrijkoping van al de Zijnen, volgens Tit. 2:14.

O, hoe weinig zijn er van zodanige God verheerlijkende wandelaars naar Sion op aarde in deze geesteloze en wereldsgezinde tijden en dagen te vinden, waarop het woord van de apostel aller-nadrukkelijkst past: dat de mensen (en belijders en vele Avondmaalgangers), meest zijn liefhebbers van zichzelf, makende en stellende niet God, de alles waardige en algenoegzame God, maar zichzelf tot het enigste en grote voorwerp van alles wat zij doen en zoeken, 2 Tim. 3:2. En daarom keert men zich elk naar zijn weg en naar zijn gewin en tot zijn doel. En zo is er bij de mensen een gehele omwending en afkering van God tot zichzelf en tot alles, wat geen God is. Is het niet alzo, hoorders, met velen van u?

De mens acht en rekent zich voogd te zijn over zijn lichaam en ziel. Hoe is het met u, mijn vrienden in dezen? Doet men nog al enige godsdienstplichten of geeft men aalmoezen, men meent God daarmee als om te kopen en een verplichting op God te leggen, dat Hij aan ons wel doet en ons zalige en zegene. En dus eist men strengelijk zijn arbeid van God. En ach, hoe velen wenden zichzelf van de ene begeerlijkheid tot de andere. Maar men keert zich niet van de duisternis tot het licht, en van de macht van satan tot God, om vergeving van zonden te ontvangen en een erfdeel onder de geheiligden door het geloof, Hand. 26:18. Men leeft en handelt alsof men zijn eigen god ware, en men gedraagt zich als zijn eigen eigendom. Ieder is zijn eigen koning. Och, zin en wil zijn het richtsnoer van de daden en niet de wil van God in de Bijbel. O, waar kent men God toch in?

Maar gij zijt als zodanig nog geen duur gekochte door Gods Zoon. Uw lichaam en ziel zijn nog geen bijzonder eigendom van God. En gij zijt als zodanig nog geen discipel van Christus of enigszins bekwaam om God te verheerlijken in ziel en lichaam. En dus zoekt u zichzelf, arm mens! Zo verliest ge uzelf en God tevens, en God zal u, indien gij zo blijft, hierna licht achten, volgens 1 Sam. 2:30. "Daarom spreekt de HEERE de Gods Israëls: Ik had wel klaarlijk gezegd: Uw huis en uws vaders huis zouden voor Mijn aangezicht wandelen tot in eeuwigheid. Maar nu spreekt de HEERE: Dat zij verre van Mij, want die Mij eren, zal Ik eren, maar die Mij versmaden, zullen licht geacht worden." En zo wordt gij alzo overgegeven ten verderve, Matth. 25:46. O, hoe onzalig is niet uw staat, afval en vervreemding van God! Wat dunkt u, toehoorder, van uzelf?

En daarom, ach mens, die dit hoort, en ook gij zodanige die aan des Heeren Verbondstafel nadert, kom, beproeft uzelf, Wiens gij ten eigendom zijt, of u ook onder de duur gekochten behoort of niet. Leeft u ook waarlijk Gode en wandelt u ter Zijner verheerlijking? Of behoort u onder het rijk der duisternis en leeft u onder de lieden van deze wereld? Wandelt u gemeenzaam met hen, die Gods eer en roem beroven en ontstelen? Bent u dan in waarheid aan des Heeren tafel toegetreden en genaderd, of valselijk?

Vraagt u mij naar ware kentekenen tot zelfonderzoek en beproeving in dezen; ik zal en wil u enige weinige kentekenen voorstellen. En dan vraag ik u: Hebt ge uw afval en vervreemding van God al leren kennen? Hebt u al met smart gezien, dat ge uws zelfs eigen zijt, en zo een dienstknecht en slaaf der zonden? Is u de dure koping van Gods Zoon al boven alles dierbaar geworden? En bent u vurig verlangende en begerig om daar ook aandeel aan te krijgen? Weet u te dien einde van ontbloot geloofswerk om Jezus als die Bloedbruidegom en Zielsverlosser aan te nemen voor u, om zo deel te krijgen aan 1 Kor. 6:11: "En dit waart gij sommigen; maar gij zijt afgewassen, maar gij zijt geheiligd, maar gij zijt gerechtvaardigd in den Naam van den Heere Jezus en door den Geest onzes Gods."

Nu, deze dingen zakelijk en wezenlijk in uw ziel te kennen, zijn de rechte kenmerken waaruit men op mag maken dat men ook een van de duur gekochten van Jezus is. Daar zal men

dan ook zijn zaligheid rekenen, Gods eigendom te zijn en meer en meer te worden, en zulks te tonen met hart en wandel. Daar zal men ook God trachten te verheerlijken als de lievenswaardige en dienenswaardige Verbonds-God in lichaam en ziel. Daar zal men werkzaam zijn om Jezus na te wandelen in beide, zoals Hij als het heilige Voorbeeld en Patroon in Gods Woord wordt voorgesteld: "Maar gelijk Hij, Die u geroepen heeft, heilig is, zo wordt ook gijzelven heilig in al uw wandel. Daarom, dat er geschreven is: Zijt heilig, want Ik ben heilig", 1 Petrus 1:15-16.

Ach mens, wat zegt uw ziel nu op al deze kenmerken? Kent u deze zaken? Of bent u er nog een vreemde van? Als u er een vreemde van bent, wat is dan uw staat voor God onzalig! U leeft dan niet tot Zijn heerlijkheid, maar tot Zijn oneer. En hoe zal dat met u dan uitkomen? O, leert toch eens beseffen, dat als u niet zorgt voor de eer en de verheerlijking van God, dan zal God Zelf er eens voor zorgen, en Zich zekerlijk aan u wreken, en u als ijdel en onnut kaf aan de verbranding overgeven, 1 Sam. 2:30, Matth. 13:37-42. En daarom, zet uw hart op uw wegen en zoekt toch eens vrij te worden gemaakt van een verdoemelijk eigendom te zijn aan zonden en satan, en niet te rusten voordat u deel krijgt aan die heilstaat, zoals die in onze tekstwoorden wordt voorgesteld, en een bevindelijk aandeel aan dat grote woord mag ontvangen, wat staat geschreven in Kol. 1:12-14: "Dankende den Vader, Die ons bekwaam gemaakt heeft om deel te hebben in de erve der heiligen in het licht; Die ons getrokken heeft uit de macht der duisternis, en overgezet heeft in het Koninkrijk van den Zoon Zijner liefde, in Denwelken wij de verlossing hebben door Zijn bloed, namelijk de vergeving der zonden."

En weet, arme sterveling en zondenworm, daartoe laat God u nog nodigen en toeroepen. O, welk een voorrecht: "Zo zijn wij dan gezanten van Christuswege, alsof God door ons bade; wij bidden van Christuswege: Laat u met God verzoenen", 2 Kor. 5:20. Wel, rust dan niet voordat in en aan uw ziel de beloften Gods ook zijn waarheid hebben gedaan: "Voor een doorn zal een dennenboom opgaan, voor een distel zal een mirtenboom opgaan; en het zal den HEERE wezen tot een naam, tot een eeuwig teken, dat niet uitgeroeid zal worden", Jes. 55:13. "Het gedierte des velds zal Mij eren, de draken en de jonge struisen; want Ik zal in de woestijn wateren geven en rivieren in de wildernis, om Mijn volk, Mijn uitverkorene drinken te geven. Dit volk heb Ik Mij geformeerd, zij zullen Mijn lof vertellen", Jes. 43:20-21. O, verbazende verandering, die de genade werkt!

En wat u betreft, die des Heeren ware eigendom zijt, en die ware leden van de Heere Jezus zijt door soevereine genade, en Zijn duur gekochten bevonden zijt. Mijn vrienden, laat uw nabetrachting en wandel op uw Avondmaal houden als volgt zijn, ten einde als duur gekochten Gode in lichaam en ziel te verheerlijken in uw uitwonen van Hem.

Kom, doet u de Heere Jezus meer en meer aan en verzorgt het vlees niet tot begeerlijkheden, Rom. 13:14. Bewaar uw leden als leden van Christus en uw lichaam als een tempel van de Heilige Geest, Die in u is. O schend, noch verontreinig uw lichaam. Het is toch ook met Jezus' bloed gekocht. Word geen dienstknecht der mensen, om iets te doen tegen de wil en de dienst en de roem des Heeren. Neem geen zaak ter hand, of sla geen wegen in, die niet tot Gods eer dienen kunnen of waarin u Hem niet kunt navolgen. Ja, laat uw eten, drinken, slapen en uitspanning zelfs op Gods eer gericht zijn. En al wat u doet met woorden of met werken, doet het alles in de Naam des Heeren Jezus, dankende God en de Vader door Hem, Kol. 3:17

Zult u waardig wandelen naar uw roeping en zoals het betaamt aan uw nauwe eigendom en verbondsbetrekking op en aan God in de genade, zo hebt u drie voorname zaken te behartigen en na te jagen omtrent Christus, uw Koper en omtrent uzelf en omtrent uw medegelovigen. Omtrent Christus, uw dierbare Koper en Heiland, Hoofd, Heere en Man, moet u erkennen Zijn

hoogste regeermacht. Geeft Hem voorrang in alles. Noemt niemand in het stuk van het geloof op aarde uw meester.

Onderwerpt u aan Zijn regering, volgt Hem overal, waar Hij u leidt en leiden zal. "Dezen zijn het die met vrouwen niet bevlekt zijn, want zij zijn maagden. Dezen zijn het die het Lam volgen, waar Het ook heengaat. Dezen zijn gekocht uit de mensen, tot eerstelingen Gode en het Lam", Openb. 14:4. Al was het in onbezaaide landen, laat tot die Man al uw begeerten zijn. Ja, weet, Hij zal en moet over u heerschappij hebben, Gen. 3:16. Dat is ook de wet van het geestelijk huwelijk en trouwverbond. Versier uw Hoofd en Man en Koper door meer gelijkvormigheid met Hem na te jagen. En maak Hem tot uw Voorbeeld en tot uw Wortel en tot uw Springader en tot uw Psalm en roem. Bedenk vooral dat elk een van uw struikelingen niet alleen uw ziel verwarren en verdonkeren, maar ook een blaam op Hem, uw Zielsvriend en Heiland werpen. En daarom, denk veel aan de woorden van de apostel: "Maar gij, o mens Gods, vlied deze dingen, en jaag na gerechtigheid, Godzaligheid, geloof, liefde, lijdzaamheid, zachtmoedigheid. Strijd den goeden strijd des geloofs, grijp naar het eeuwige leven, tot hetwelk gij ook geroepen zijt, en de goede belijdenis beleden hebt voor vele getuigen", 1 Tim. 6:11-12. Met een ootmoedige bede met Ex. 29:43: "En daar zal Ik komen tot de kinderen Israëls, opdat zij geheiligd worden door Mijn heerlijkheid"; en met Ezech. 16:14: "Daartoe ging van u een naam uit onder de heidenen om uw schoonheid; want die was volmaakt door Mijn heerlijkheid, die Ik op u gelegd had, spreekt de Heere HEERE." Opdat u ook die heilsbelofte in vervulling hebt: "Zij zullen de gedachtenis van de grootheid Uwer goedheid overvloediglijk uitstorten. En zij zullen Uw gerechtigheid met gejuich verkondigen", Ps. 145:7.

Omtrent uzelf betaamt u dit: *zijt gij zo duur gekocht en tot Gods eigendom aan en opgenomen*, dan moet gij voor uzelf achting hebben. Gij zult zeggen: Wat is dit? Ik heb maar al te veel zelfzucht en achting voor mijzelf. Maar hoort toe, dit bedoel ik niet. Wij zijn maar al te genegen en zeer bekwaam om onszelf te vereren en te verheffen door de zonde van eigenliefde. Maar daar moet u onder vallen en aan sterven, en er strijdende de wapenen tegen gebruiken voor God. Maar er wordt weinig nagedacht over het behoren tot de gekochten uit de mensen en het gebracht worden tot zo'n Goddelijk Verbondshoofd, en het daaruit voor u voortvloeiende geestelijk adeldom. Maar waarlijk het behoort alzo, dat des Konings dochter zelfs aan haar uitwendig gewaad kenbaar moest wezen. Het behoort toch tot een en dezelfde persoon. "Des Konings dochter is geheel verheerlijkt inwendig; haar kleding is van gouden borduursel", Ps. 45:14. Wel dan, ga, leef en gedraag u niet beneden uw geestelijke waardigheid. Al waart u naar het uitwendige onder de geringsten in de burgerlijke staat en in de kerk, gij zijt echter duur gekochte leden van Christus, ja, Zijn oogappel.

En stel Christus, ja, God Drie-enig dan ook tot het enige Voorwerp van uw liefde en verlustiging en afhankelijkheid. Als u anders doet, is dat uzelf beneden uw staat gedragen, ten einde gij ook van uw Zielsvriend mag horen volgens Hoogl. 7:1 en 5: "Hoe schoon zijn uw gangen in de schoenen, gij Prinsendochter! De omdraaiingen uwer heupen zijn als kostelijke ketens, zijnde het werk van de handen eens kunstenaars. Uw hoofd op u is als Karmel, en de haarband uws hoofds als purper; de Koning is als gebonden op de galerijen." Kom, draag uw beste heiligdomskledereren alle dagen, wetende dat een omzichtige wandel, gematigdheid, ootmoed, zelfverloochening, met een zachtmoedige en stille geest waarachtige sieraden zijn van het christendom. Dat zijn juwelen van grote waarde en gewrocht door de Goddelijke Geest, waardoor ook de ware gasten aan het hoogwaardig Avondmaal zich onderscheiden van stoute indringers en naambelijders.

Godzalige, laat uw aandacht toch ook veel op en omtrent uw lichaam gaan. Het is een tempel des Heiligen Geestes. O, bewaar dezelve dan onbevlekt en zie toe, dat u ze niet schendt, te weten door het lichaam de wereld gelijkvormig te stellen in pracht, 1 Petrus 3:4. Of het aan

slaafachtig werk over te geven, waartoe God u niet roept, en dat onder de dekmantel van netjes, mooi en noodzakelijk. Of het door zonden deerlijk te verontreinigen. Er zijn toch zeer veel ogen die op u zien. En vooral, vlied de hoererijen, vers 18, bewaar uzelf rein, 1 Thess. 4:3-4. Maar tracht meer en meer naar lichaam en ziel heilig te zijn. Gelijk Hij Die u gekocht heeft en geroepen heeft, heilig is, ja, de Heiligheid der heiligheden Zelf is, en Die u nu weer aan Zijn verbondstafel daartoe met nieuwe zegelen van Zijn liefde is voorgekomen, u vergewissende van alle genade in u overvloedig te willen doen zijn.

Gedraag u omtrent uw medegelovigen in de liefde, als leden van hetzelfde Lichaam. Heers niet over hen, alsof u meerder dan een medelid waart. En oordeel de sterke niet, noch veracht de zwakke. Daar is niemand of hij heeft nodig dat anderen hem verdragen. Trouwens, wie heeft u tot rechter gesteld? Dring ook in eens anders werk, plaats en post niet, noch loop uit die post en weg, daar God u in stelt. Elk lid heeft zijn eigen werk en bekwaamheid. En deze voegt het best. Als men dat elders plaatsen wilde, zou het misstaan in het lichaam. Heb en oefen medelijden met die van de weg afgedwaald zijn. Tracht hen terecht te brengen. Of zijn er overvallen met enige misdaad, zoek hen tot ware schaamte voor God te bewerken. Bemantel de zonden niet in elkander. Ontmoet u iemand die zwak, treurig, moedeloos en gewond is, laat diegene die meer sterk is hem ondersteunen en verbinden door de beloften Gods. En wees een middel om zo die diep gebogenen op te richten, ziende op uzelf, opdat u ook niet verzocht wordt, Gal. 6:1. En is in dezen uw kracht weinig, kom, bid dan voor de zodanige in uw verborgen plaats, met uw stamelende zuchting.

Verder, Godzalige, alles wat u geniet en ontvangt in natuur en genade, O, zie wel toe, dat u het alleen toeschrijft aan de kopende liefde des Zoons Gods. Nee, nee, het was niet uw beter zijn dan anderen, wat u de voorrang schonk in de verlossing en de koping van Christus, noch uw buigzaamheid, die Zijn verlossende liefdeskracht op u deed oefenen. Nee, want had Christus u van uzelf niet gekocht en vrijgemaakt, en u van uw inbeelding en ongeloof en afkerigheid almachtig ontslagen, u zou nooit geweten hebben wat de verlossing en liefdeskoping van Christus inhield. O weet, toen gij in uw bloed laagt, en geen oog medelijden met u had, zelfs uw eigen oog niet, toen was het de tijd van Zijn liefde, ja, Hij ondertekende voor u al in de diepe eeuwigheid met Zijn Vader het heilverbond, waarop en waaruit gij nu leven mag en zo vele gewisse weldadigheden uit komt te genieten, Ps. 89:4-5, 2 Sam. 23:5, Jes. 55:3. En al wist de Zoon van God wat lijden het Hem zou kosten u te kopen, en om u van uw afkerigheid te verlossen, en dat u voor al Zijn doen en zware lijden voor u Hem geheel geen wedervergelding of enig voordeel zou kunnen aanbrengen, zo wilde Hij u echter vrijwillig liefhebben. "De HEERE is mij verscheen van verre tijden. Ja, Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde; daarom heb Ik u getrokken met goedertierenheid", Jer. 31:3. Hij wilde u deel schenken aan Zijn heilwoord: "Als Ik nu bij u voorbijging, zag Ik u, en zie, uw tijd was de tijd der minne; zo breidde Ik Mijn vleugel over u uit en dekte uw naaktheid; ja, Ik zwoer u en kwam met u in een verbond, spreekt de Heere HEERE, en gij werd Mijne", Ezech. 16:8.

1. Wel, wandel dan in de kracht van Christus' Geest in een bemoedigde, blijde, tedere en God verheerlijkende wederliefde, verheerlijkende God in en met uw ziel en lichaam op deze wijze, te weten: Laat uw ziel zich verlustigen in de beschouwing van Gods luisterrijke en verheven volmaaktheden en heilswonderen. Ken de Heere in al Zijn verheven werken, uitroepende: "O HEERE, onze Heere, hoe heerlijk is Uw Naam op de ganse aarde! Gij, Die Uw majesteit gesteld hebt boven de hemelen", Ps. 8:2. Vervrolijk uw ziel met de rijkdom der heerlijkheid van Zijn erfenis in de heiligen, Ef. 1:18. O, "verblijdt u in de Heere allen tijd. Wederom zeg ik u: Verblijdt u", Fil. 4:4. Roep uit: "Gezegend zij de God en Vader van onze Heere Jezus Christus, Die ons gezegend heeft met alle geestelijke zegeningen in de hemel in

Christus", Ef. 1:3.

2. Verheerlijk God in al uw doen, ook in uw tijdelijk beroep en in de werken der natuur. "En al wat gij doet met woorden of met werken, doet het alles in den Naam van den Heere Jezus, dankende God en den Vader door Hem", Kol. 3:17.

3. Verheerlijk God in uw verborgen eenzaamheid. "De lofzang is in stilheid tot U, o God, in Sion, en U zal de gelofte betaald worden", Ps. 65:2. Laat ook in de onderlinge bijeenkomsten der Godzaligen honing en melk onder uw tong wezen, naar uw rang en stand. Wees ook ijverig naar geestelijke gaven om overvloedig te zijn tot stichting der gemeente en alzo Gode een goede reuk van Christus aan alle plaatsen te zijn. "Niemand zoeke wat zijns zelfs is", 1 Kor. 10:24. En terwijl gij hier nog beneden op aarde woont, verhef veel uw ziel tot God, om uit te spreken de heerlijkheid van de eer van Zijn majesteit en Zijn wonderlijke daden, Ps. 145:5. Ja, zing veel van de wegen des Heeren, Ps. 138:5. "Looft God in de gemeenten, den Heere, gij die zijt uit de springader Israëls", Ps. 68:27.

4. Verheerlijk Hem met een ongeschonden, tedere wandel en omgang. Heilig God in uw hart. Loof Hem ten dage der zegeningen. Laat dan uw gejuich zijn: "Mijn mond zal Uw gerechtigheid vertellen, de ganse dag Uw heil, hoewel ik de getallen niet weet. Ik zal heengaan in de mogendheden des Heeren. Ik zal Uw gerechtigheid vermelden, de Uwe alleen. Mijn lippen zullen juichen, wanneer ik U zal Psalmzingen, mijn ziel die Gij verlost hebt." Ps. 71:15, 16 en 23.

5. Eerbiedig Hem als Zijn hand en Vaderroede zwaar op u is. En tracht dan zelfs nog te geloven, dat God goed is, als Hij u het goede beneemt, zeggende: "Ik ben verstomd, ik zal mijn mond niet opendoen, want Gij hebt het gedaan", Ps. 39:10. Ja, prijs dan ook uw goede Vader, zo wanneer Hij u met de roede gevoelig slaat, zeggende: "Ik weet, HEERE, dat Uw gerichten de gerechtigheid zijn, en dat Gij mij uit getrouwheid verdrukt hebt", Ps. 119:75. Gelovende, dat Hij zeer wel weet onder welke ellende en tucht ter loutering dat wij zuchten. Zijt en gevoelt ge u geheel onbekwaam tot ditzelve? Denk aan Zijn woord: "Mijn genade is u genoeg; want Mijn kracht wordt in zwakheid volbracht. Zo zal ik dan veel liever roemen in mijn zwakheden, opdat de kracht van Christus in mij wone", 2 Kor. 12:9.

6. En eindelijk, zijt alles, heb alles, doe alles en word meer in alles voor de Heere als Zijn eigendom, uitroepende: "Waar is God, mijn Maker, Die de Psalmen geeft in de nacht?" Job 35:10. En laat God zo Zijn heilig doel in u bereiken als Zijn gewillig volk op de dag van Zijn heirkracht in heilige sieradiën, Ps. 110:3. Betoon als Zijn getuigen op aarde, dat Hij God is, de algenoegzame, de alles waardige en de getrouwe God, de Amen, de El Schaddai. Gedenk veel aan de woorden van de apostel Petrus: "Maar gij zijt een uitverkoren geslacht, een koninklijk priesterdom, een heilig volk, een verkregen volk. Opdat u zou verkondigen de deugden Desgenen Die u uit de duisternis geroepen heeft tot Zijn wonderbaar licht", 1 Petrus 2:9.

En om daarin gelukkig en voorspoedig te zijn, langs de gronden van het Evangelie en het volle heilverbond, zo sta veel naar genezing en vrijmaking van vier grote zielskwaden, die in mijn en uw hart diep geworteld zijn tot oneer van de volheerlijke God, te weten:

a. Dat laag denken van God en Zijn deugden en woorden.

b. Dat vergeten en het doof zijn voor God, in hetgeen Hij tot ons spreekt en heeft gesproken in genade.

c. Die snode onopmerkzaamheid van hetgeen God is doende en heeft gedaan, tot ons bestwil naar ziel en lichaam.

d. Meer te staan naar kennis en vrijmaking van het snode en Gode beledigend ongeloof, dat zich in alles ontdekt en mengt.

De genezing hiervan, vrienden, zal ons meer en meer in staat stellen om tot roem van God

op aarde te leven en onze ziel meer toe te roepen: "Loof den HEERE, mijn ziel, en al wat binnen in mij is, Zijn heiligen Naam. Loof den HEERE, mijn ziel, en vergeet geen van Zijn weldaden; Die al uw ongerechtigheid vergeeft, Die al uw krankheden geneest; Die uw leven verlost van het verderf, Die u kroont met goedertierenheid en barmhartigheden", Ps. 103:1-4. En waarlijk, Godzaligen, wij mogen er zeker staat op maken, dat de Heere Jezus Zijn volk, en zo ook u, Zijn duur gekochten, welke Hij Zich ten eigendom verkoren en gesteld heeft, wil en zal verhogen boven alle volken der aarde, tot lof en tot een Naam en tot heerlijkheid, opdat gij een heilig volk zijt den HEERE uw God, volgens de belofte van Deut. 26:19: "Opdat Hij u alzo boven al de volken die Hij gemaakt heeft, hoog zette, tot lof en tot een naam en tot heerlijkheid; en opdat gij een heilig volk zijt den HEERE uw God, gelijk als Hij gesproken heeft". En daarom, laat er veel een stem des gejuichs en des lofs in uw tenten zijn, zingende in de geest:

Wij zijn niet dan voor den Heer',
En ons heil is in Zijn eer.
En Zijn eer in al Zijn werken,
Als Hij ons dan zinken doet,
Kunnen wij Zijn lof maar sterken.
Wat Hij doet, 't is altijd goed,
Want hoe kan 't toch anders zijn dan licht,
't Geen de uitvoer van de eeuwige raad is.

Wel vrienden, eindigt dan met alles wat gij geniet en doet, in God. En weet, alles mag gij in en door Christus bezitten en gebruiken als het uwe. Want het is het goed van Hem, Die u gekocht heeft, en dus bezit en geniet gij het als een rechte erfgenaam in de gemeenschap van Christus. Zie dit in 1 Kor. 3:21-23: "Niemand dan roeme op mensen; want alles is uwe. Hetzij Paulus, hetzij Apollos, hetzij Céfas, hetzij de wereld, hetzij leven, hetzij dood, hetzij tegenwoordige, hetzij toekomende dingen, zij zijn alle uwe; Maar gij zijt van Christus, en Christus is Gods." Wel, tracht dan voor uzelf veel te zien ter beoefening op het vermanend woord van de apostel: "Weest in geen ding bezorgd, maar laat uw begeerten in alles door bidden en smeken, met dankzegging, bekend worden bij God. En de vrede Gods, die alle verstand te boven gaat, zal uw harten en uw zinnen bewaren in Christus Jezus. Voorts, broeders, al wat waarachtig is, al wat eerlijk is, al wat rechtvaardig is, al wat rein is, al wat lieflijk is, al wat wél luidt, zo er enige deugd is en zo er enige lof is, bedenkt datzelve. Hetgeen gij ook geleerd en ontvangen en gehoord en in mij gezien hebt, doet dat; en de God des vredes zal met u zijn", Fil. 4:6-9. En is het dat gij niet de minste kracht hiertoe vindt in uzelf, wel, zie daar een vol verbond. Al de beloften van dat verbond zijn aan u nu opnieuw verzegeld geworden aan de heilige verbondstafel van de Heere Jezus, ten einde u daarin alle voorraad zou vinden om toegerust en bekwaam te worden tot alle goed werk. En weet, de rijke genade van de Heere Jezus is oneindig genoegzaam. En Zijn hart is geheel gewillig, ja, teder gewillig om Zijn kracht in uw onmacht te volbrengen, ten einde alles te vermogen door Hem, Die u kracht geeft. En waarlijk, mijn vrienden, Gods Zoon heeft u zo duur willen kopen, opdat gij Zijn eeuwig eigendom zou worden en zijn. Wel, wat zal Hij u dan naar ziel en lichaam onthouden, wat Hem niet tot heerlijkheid en u tot zaligheid zou zijn? Immers niets. O nee! Wel, heb dan geloof op God, onder een ootmoedige bede op dat dierbare woord van de apostel: "En de God des vredes Zelf heilige u geheel en al; en uw geheel oprechte geest en ziel en lichaam worde onberispelijk bewaard in de toekomst van onzen Heere Jezus Christus", 1 Thess. 5:23.

Ik besluit deze verhandeling met de heilbede van Paulus: "De God nu des vredes, Die den groten Herder der schapen door het bloed des eeuwigen testaments uit de doden heeft

wedergebracht, namelijk onzen Heere Jezus Christus, Die volmake u in alle goed werk, opdat gij Zijn wil mag doen; werkende in u hetgeen voor Hem welbehaaglijk is, door Jezus Christus, Denwelken zij de heerlijkheid in alle eeuwigheid. Amen." Hebr. 13:20-21.
AMEN.

29. De betamelijke wandel van Jezus' bondsvolk

"Alleenlijk wandelt waardiglijk het Evangelie van Christus, opdat hetzij ik kom en u zie, hetzij ik afwezig ben, ik van uw zaken moge horen, dat gij staat in één geest, met één gemoed gezamenlijk strijdende door het geloof des Evangelies."
Filippensen 1:27

Onder al de schoonheden, welke in het volk en de bruidskerk van de Heere Jezus geroemd worden, is ook zeer nadrukkelijk die wij lezen in Hoogl. 7:1: "Hoe schoon zijn uw gangen in de schoenen, gij prinsendochter."
De gelovige bruidskerk wordt hier benoemd en aangesproken met die verheven erenaam "gij prinsendochter". Waarlijk, dat is een zeer grote verheffing, die de Heere Zijn arm en onwaardig volk in de genade schenkt, om hen op het duidelijkst onder de aandacht te brengen, tot verlegen aanbidding en geloofsverwondering, en ter heilige aansporing tot een verheven gedrag:

a. Hun verheven afkomst in de genade, als zijnde uit God geboren, 1 Joh. 5:4, en daardoor gemaakt tot heiligen van hoge plaatsen, Dan. 7:18, en geheel verheerlijkt inwendig; als zijnde daardoor zonen en dochteren des Allerhoogsten, 2 Kor. 6:18, waarover de apostel uitroept in diepe verwondering, 1 Joh. 3:1: "Ziet, hoe grote liefde ons de Vader gegeven heeft, namelijk dat wij kinderen Gods genaamd zouden worden." En dus is de oneindige verheven Jehovah, haar Vader en Verbonds-God.

b. Hij benoemt hen alzo, wegens hun hemelsgezinde natuur en heilig edelmoedig gedrag, als zijnde eerstelingen van Zijn schepselen, Jak. 1:18 en als zodanigen, welker leven is met Christus, verborgen in God, Kol. 3:3, hebbende hun wandel en geloofsverkeer in de hemelen.

c. Om hen te herinneren aan hun verheven geestelijke trouwgemeenschap met Gods Koninklijke Zoon, de Heere Jezus Christus, het Afschijnsel van Vaders heerlijkheid, Hebr. 1:3, op Wien zij zo'n nauwe huwelijksbetrekking hebben, dat Hij Zich noemt hun Man en Maker te zijn, Jes. 54:5. En daarom mogen zij roemen, Hoogl. 2:16: "Mijn Liefste is mijn en ik ben Zijne, Die weidt onder de leliën." Ze worden daarom genoemd des Konings dochter, uit kracht van hun geestelijke trouwgemeenschap met Gods Zoon, Ps. 45:14. En dus zijn zij Zijn enige duive, Zijn volmaakte, Hoogl. 6:9, tot wien Zijn Goddelijke liefde en genegenheid is, Hoogl. 7:10.

d. Om hun verheven geestelijke adeldom, als zijnde een uitverkoren geslacht, een koninklijk priesterdom, een heilig volk, een verkregen volk, 1 Petrus 2:9, hebbende zo'n groot, verheven en volzalig God tot hun Deel, en de Zoon van Gods liefde, die Koning der koningen, en Heere der heren, Openb. 19:16, tot hun oudste Broeder. En daardoor zijn zij de heiligen en heerlijken op de aarde, hoe veracht de wereld van hen denken mag, waarin Jehovahs lust is, Ps. 16:3; Jes. 62:4.

Aan die prinsendochter kent de Geest Gods hier toe, "gangen in de schoenen". Dat sluit drie dingen in: haar voeten, haar schoenen en haar werkzaamheid en wandel daarin, langs en op zekere weg. En dan zullen de voeten zijn, haar geloof; haar schoenen de beloften Gods; en de gangen in de schoenen, haar wandel in de bevelen van God en Christus, om de Heere alzo in alles welbehaaglijk te zijn en in Zijn ogen als één die vrede vindt.

Dus is de zinnebeeldige wijze van uitdrukking en de aanspraak hier aan de bruid van de Heere Jezus rondom zeer nadrukkelijk, want hier wordt gemeld van de gangen van de bruid als een prinsendochter. Haar voeten veronderstelt, zo duidt het ten klaarste aan, dat het ware zaligmakende geloof in en voor de ziel is, hetgeen de voeten voor het lichaam zijn, om met en door hetzelve tot Christus te komen, Joh. 6:37. en tot Hem te lopen, Jes. 55:5, en met Hem te wandelen, Gen. 5:24. En voor Hem heilig, vrolijk en verwijd te leven, in de beoefening van

Zijn Goddelijke wil, Ps. 119:32, en alzo in heilige sieradiën als een zeer vrijwillig volk voor Zijn Goddelijk aangezicht te verkeren, Gen. 17:1; Ps. 110:3.

Hier worden aan de bruid schoenen toegekend, overeenkomstig de verheven staat van zo'n prinsendochter. Zo hebben wij daardoor te verstaan het zalig Evangelie, met al haar heilvolle genadebeloften daarin vervat, volgens het woord van de apostel, Ef. 6:15: "En de voeten geschoeid hebbende met bereidheid van het Evangelie des vredes." Zo lezen wij ook in Luk. 15:22, dat de vader bij het wederkeren van zijn verloren zoon, hem met schoenen bedeelde. En dat is hier vol nadruk, want:

a. In het natuurlijke zijn voeten zonder schoenen, zonder vastigheid en veiligheid om te gaan. Maar zo is ook het geloof in de ziel. Als de Goddelijke beloften de schoenen niet zijn, waarin het geloof met een nauwe toe-eigening werkt, wandelt en leeft, zo hebben de geloofsvoeten van de Godzaligen geen kracht, om vaste gangen te maken en rechte paden. Maar dezelve moeten dan gedurig onvast en geslingerd staan, wegens al de afwisselingen van hun beste gestalten en het bevlekte van hun beste daden, waarin zij toch in eeuwigheid geen vastigheid kunnen of zullen vinden. De kracht des geloofs ligt toch in de beloften van het heilig Evangelie, en in de waarachtig belovende God des verbonds.

Als de voeten des geloofs hun vastigheid daarin vinden, dan, ja, dan ook maar alleen gaan zij van kracht tot kracht naar Sion. En dan kunnen zij zeggen: "Ik zal niet grotelijks wankelen", Ps. 62:3. In God is mijn sterkte, en daarom, ik zal vertrouwen en niet vrezen, Jes. 12:2. Maar verliezen zij de beloften Gods uit hun geloofsoog, en verliezen zij die gezegende schoenen van hun voeten, o, hoe geslingerd, krachteloos en bij de weg nederzijgend is hun wandel niet, en hoe krachteloos, ja, als ontzenuwd en verlamd, ja, zelfs pijnlijk zetten zij hun voeten dan op de weg Gods. O ja, dan is hun kracht vervallen, en zij zijn als een verslagene die mat en moede zijnde, zijn weg niet vorderen kan.

Maar de schoenen van een prinsendochter zijn doorgaans kostbaar en sierlijk en geen algemene schoenen. Zo zijn ook waarlijk de beloften Gods. O, wat zijn die kostbaar en heerlijk! Wat brengen zij een heerlijkheid aan de gelovigen en aan de voeten des geloofs toe, als zij in het geloof omhelsd en aangedaan worden. O ja, zij brengen een waar Goddelijk geestelijk sieraad, en alleen de rechte heerlijkheid aan Gods volk toe, Ezech. 16:14; 2 Petrus 1:4. En zo kan het geloof in de schoenen der beloften levende, een zeer vlugge, edelmoedige en vaardige tred maken, stappende zelfs door het slijk der straten en beschamende die op paarden rijden, Zach. 10:5. Nee, zo'n wandel is dan niet gedrongen of gedwongen, maar is als van een edelmoedige, vaardige en trippelende prinsendochter. Men kan dan niet stilstaan in de weg Gods, maar men is dan onder die bemoedigde trommelende maagden, Ps. 68:26, wandelende zonder mat en lopende zonder moede te worden, Jes. 40:31. Godzaligen, leert hier dit toch eens van de bruid, dat gij te veel van haar voorbeeldig gedrag afwijkt en te naakt en te barrevoets leeft en wandelt, en een schadelijke dwaasheid voor uw zielen begaat, door zovele malen zonder deze schoenen der beloften aan uw geloofsvoeten te hebben, uw weg te willen afwandelen. O, bemerk gij dit voor u tot schaamte en ter lering, en om te zien, waarom gij niet meer vordert in en op de weg der gerechtigheid en des geloofs. O vrienden, gij wandelt niet genoeg in de schoenen van deze prinsendochter, waarmee gij alleen uw Koning zulke behaaglijke gangen mede maken kunt. Want wat kan er, wanneer u zonder deze schoenen gaat, toch aan edelmoedige evangelische Godzaligheid bij u bevonden worden?

b. Ieder mens in het natuurlijke heeft al een bijzondere voet, niet in wezen, maar in de trappen van klein naar groot. En daarom heeft een ieder ook onderscheiden schoenen nodig. Even zo is het ook wederom in de genade. Ieder waar Godzalige heeft wel deel aan het geloof der uitverkorenen Gods, en dus hebben zij allen enerlei voeten, wat het wezen aangaat; want

zij bezitten een algemeen geloof, Ef. 4:5. Maar o, wat een onderscheid is er niet van groot geloof of van klein geloof onder des Heeren volk. Dus hebben zij ook onderscheiden beloften en schoenen nodig, voor de voeten van hun geloof. De beloften die voor de een zeer gepast zijn, daar kan een andere weer niets mee doen in zijn gedurige verwisselende noden en omstandigheden. Maar wat een tedere Goddelijke voorzorg ziet men niet in dezen, dat de rol van Gods heilig Woord bezaaid is met allerlei Goddelijke beloften voor Zijn volk, naar hun onderscheiden geloofstoestanden en noden die zij behoeven. O, daar kan geen toestand of weg of nood of geloofsbegeerte of heildorst zijn, waar God Zijn volk in brengt, of daar zijn beloften tegen. Daarom behoorde Gods volk de beloften in hun Vaders Testament, des Heeren heilig Bijbelwoord meer na te zoeken en al biddende in geloofstoe-eigening voor zichzelf daarmee te werken. Dat zou hun zielen ter zalige bevordering zijn en ter gezegende voortgang in de weg Gods. Want wat vastigheid kunnen in onze natuurlijke gang zodanige schoenen geven, die wij niet aantrekken! Maar zo ook, wat heil hebben wij van beloften, die wij niet voor ons in de toe-eigening des geloofs gebruiken? Immers geen, Hebr. 4:2. Och, werd dit eens recht geloofd van vele zielen. Naardat dan nu de voeten des geloofs groot of klein zijn, daarnaar zijn de schoenen der beloften toebereid. Want ieder Godzalige heeft al zijn bijzondere beloften als geestelijke schoenen nodig, om te gaan in de weg die de Heere hem inleidt. O, hoe schadelijk is het dan niet voor de Godzaligen, en wat berooft men zijn geloof van voorraad en sterkte en heil, als men zijn vrijmoedigheid om met de beloften Gods in Christus Jezus ter toe-eigening te werken, zo wegwerpt, en men laat de beloften Gods zo als het ware ledig staan, zonder dezelve aan te doen. En men wandelt, of ik zal liever zeggen, kruipt met een ontblote voet. Dat past geen prinsendochter. Daar kan een Godzalige ook geen snelle treden door maken, noch in zijn verborgen wandel met God, want Hebr. 11:6 is eeuwig waarachtig, noch in zijn wandel in de betrachting van Gods heilige wil, Joh. 15:5; vergelijk met Ps. 84:6, 8. Wel dan, hoe welgelukzalig is de mens, wiens sterkte in God is, langs en door het leven des geloofs met en door de beloften; die gaan van kracht tot kracht, Kol. 2:2-3; 2 Kor. 3:2-3.

c. Hier wordt genoemd de werkzaamheid van de bruid in die schoenen. Want er staat: "Hoe schoon zijn uw gangen in de schoenen, gij prinsendochter." Uw gangen, duidt haar gehele verborgen en openbare wandel in het geloof aan, met en voor Jezus Christus, als haar Zielsvriend en gans begeerlijke Bruidegom, Hoogl. 5:16. Dienende de Heere tot alle behaaglijkheid en zettende haar gehele vertrouwen op Hem, om al Zijn werken te vertellen, en een navolgster te zijn van God, als één van Zijn geliefde kinderen, ja, berustende met haar hart en liefde in Hem, en in de tedere onderlinge gemeenschap met Hem.

Die gangen nu worden hier 'schoon" genoemd, en dat met verheffing. En geen wonder, het waren gangen, niet in het algemeen, of de gangen van een zot, welker ogen alleen op de aarde gericht zijn en wiens hart hem ontbreekt als hij wandelt, bedenkende lage en aardse dingen. Maar het waren gangen van een prinsendochter en daarom is het dat de engelen en de Godzaligen en mogelijk ook Christus, hun Zielenkoning en Bruidegom Zelf, als zij de wandel van de bruid zagen, haar hier met het grootste genoegen aanspreken, en als in verwondering en de uiterste voldaanheid toespreken en vragen: "Hoe schoon zijn uw gangen in de schoenen, gij prinsendochter." Daarmee wordt haar te kennen gegeven:

a. Haar gangen in de schoenen waren zeer uitlokkend aan haar Bruidegom en God haar Vader alleszins aangenaam, zodat God haar Vader en de Heere Jezus, haar Bruidegom, nu een lust en een welgevallen aan haar hadden, alzo zij nu in haar ganse gemoedsbestaan en in haar wandel bezat en vertoonde een zeer geestelijk, evangelisch verheven en Goddelijk schoon, als hebbende haar wandel in de hemel, bedenkende, zoekende en bedoelende de dingen die boven

zijn. Ja, een wandel die betrouwen stelde in en gebruik maakte van het dierbare woord van Zijn belofte en de toezeggingen van Zijn mond, die ook eeuwig zouden bestaan en in de hemelen bevestigd waren, Ps. 89:3-6.

b. Haar gangen waren zeer deftig en achtbaar. En daardoor toonde zij als een rechtvaardige, ook in haar gangen, zowel als in haar persoon en bestaan, voortreffelijker te zijn dan haar naasten, omdat zij in deze haar gangen voornamelijk de verheerlijking van haar Goddelijke Koning bedoelde, en de roem van Zijn genade en Middelaarsluister, en de meerdere gemeenschap met en gelijkvormigheid aan Hem en Zijn Goddelijk voorbeeld en natuur, Rom. 8:29. En dat wel alleen langs de weg van geestelijke liefde en huwelijksverbintenis omtrent Hem, als wetende bij bevinding, dat haar nardus van geurige Godzaligheid de meeste reuk gaf, als zij in het geloof met deze haar Koning aan Zijn ronde tafel des Verbonds leefde, Hoogl. 2:12. En dat er dan aan haar deuren oude en nieuwe edele vruchten waren.

c. Haar gangen hadden een evenredigheid, een onvermoeide gezetheid, een standvastige voortgang, een sierlijke bevalligheid, ja, een bewijs in zich van haar bedaarde, verstandige en oplettende voorzichtigheid, wandelende als een wijze, met hart en oog op het onzienlijke en hemelse gevestigd, en hebbende de aarde onder de voeten, niet aanmerkende de dingen die men ziet, gebruikende die maar alleen als een weg tot het bepaalde einde, en dus om de ere Gods in alle dingen te bevorderen en haar Vader in de hemelen te verheerlijken.

Zie zo'n wandel des geloofs in de schoenen der beloften onder een nauwe en zielsomhelzende gebruikmaking van dezelve voor zich, maakt dat een gelovige zodanige schone gangen heeft, waar Christus en de Drie-enige Verbonds-God zo'n lust en welgevallen in hebben, dat zij daarover verheven en beroemd wordt. En geen wonder, want het is het dierbaar eigen Goddelijk Middelaarswerk, door de Heilige Geest in haar gewrocht en geschonken, volgens Ezech. 16:14; Spr. 8:20. En dus heeft de bruid van de Heere Jezus al haar siergewaad van haar liefste en koninklijke Zielsvriend Zelf, wat Hij haar in liefde toedeelt als een gedeelte van haar bruidsschat, om ter ere van Zijn heerlijkheid en de roem van Zijn genade daarin te wandelen met Hem, en voor het oog van God en mensen, om zo alleszins en aan allen openbaar en bekend te worden, als te zijn dat vrijwillig geliefde en ontfermde zaad dat de Heere gezegend heeft, Jes. 61:9. Ja, gezegend met kleding van gestikt werk, fijn linnen en zijde, en goud en borduursel, met armringen en een halsketen, met voorhoofdsiersel, oorringen, en een kroon der heerlijkheid op haar hoofd, Ezech. 16:10-14. Ja, met klederen des heils en een mantel der gerechtigheid, Jes. 61:10. En hier meldt Hij ook van haar prinselijke schoenen, waarin zij zulke voor Hem aangename gangen maakte, en zo welbehaaglijk voor Hem wandelde, zowel overeenkomstig haar verheven genadestaat en betrekking op Hem, als waardig haar verheven en oneindige verplichting aan Hem. Ja, zo voldeed en beantwoordde zij aan Zijn aan haar gedane zo vriendelijke roep- en heilstem, ter nieuwe gemeenschapsoefening met Hem en een daaruit voortvloeiende tedere wandel in de liefde voor Hem, Hoogl. 6:13: 'keer weder, keer weder, o Sulammith, keer weder, keer weder, dat wij u mogen aanzien." En dat, terwijl Hij aan Zijn zijde gereed was om Zich in liefde en om Zijns grote Naams wil, aan haar weder uit te laten, betuigende vers 12: "Eer Ik het wist, zette Mij Mijn ziel op de wagens van Mijn vrijwillig volk." Waarlijk het is alzo, de geloofsgangen van de zielen worden toch altijd bekroond met nieuwe genade van de Heere Jezus, wanneer zij in de schoenen der beloften tot Hem naderen en wederkeren. En het stelt de ziel in staat om niet alleen te gaan, maar te lopen op het pad van Gods geboden. En in het houden en betrachten van die geboden, geniet zij een groot loon. O ja, liefdedienst aan een volheerlijk Voorwerp te mogen doen, is loons genoeg. En hier gaat het nog verder, want zij ondervindt: God Zelf is haar Loon, Gen. 15:1. O Goddelijk Deel! En dit maakt een gesterkt, vrijmoedig, teder en afhankelijk wandelen met en voor God in Christus en zulks

is alleszins zo'n prinsendochter betamelijk, ten einde haar lied en werkzaamheid zij:

Nu wil, nu zal mijn levenstrant,
Betaam'lijk zijn, mijn staat en stand,
Gebracht uit d'hel in 's hemels troon,
Gods kind, en bruid van Godes Zoon.

En dit, vrienden, is ook hetgeen de apostel bedoelde. En tot zo'n verheven evangelische geloofswandel en werkzaamheid wekt hij de gelovige Filippensen op in onze tekstwoorden, wanneer hij hen daarin zo ernstig en vriendelijk toeroept en betuigt, als een apostel en dienstknecht van Gods Zoon, Filipp. 1:27:

"Alleenlijk wandelt waardiglijk het Evangelie van Christus, opdat hetzij ik kom en u zie, hetzij ik afwezig ben, ik van uw zaken moge horen, dat gij staat in één geest, met één gemoed gezamenlijk strijdende door het geloof des Evangelies."

Laat ons in deze tekstwoorden letten op twee zaken:

I. Het zo dierbare onderwerp, waarvan Paulus meldt, het Evangelie van Christus.

II. De plichtsvermaning: "Alleenlijk wandelt waardiglijk het Evangelie van Christus."

I. Het zo dierbare onderwerp, waarvan Paulus meldt, *het Evangelie van Christus*

Betreffende het eerste, de apostel meldt van het Evangelie van Christus. Het woord "Evangelie" zegt, een blijde boodschap van het goede en betekent de vol heugelijke zielszaligende openbaring van God aan de verloren zondaar gedaan, nopens zijn geestelijke en eeuwige verlossing in en door de Zoon Zijner liefde, gepaard met een Goddelijke tedere opwekking en nadrukkelijkste verplichting aan de zondaar, om in die Zoon te geloven, met beloften van tijdelijke en eeuwige genade, zegeningen en zaligheid, volgens Mark. 1:15; Joh. 3:16; Hand. 16:3, enz.

De aard van dit Evangelie en de genadeleer bestaat in enkele beloften, gelijk de wet in geboden, volgens Joh. 1:17-18; vergelijk met Gal. 3:2, 10; Hebr. 10:15-17. Daarom zal de apostel Paulus zeggen, Rom. 11:6: "En indien het door genade is, zo is het niet meer uit de werken; anderszins is de genade geen genade meer. En indien het is uit de werken, zo is het geen genade meer; anderszins is het werk geen werk meer; zie hierbij Rom. 3:19-31.

Dit Evangelie bestaat dan in grote en dierbare beloften, volgens het woord van Petrus, 2 Petrus 1:4 en wel hoofdzakelijk ook deze: vergeving der zonden, een geruste consciëntie, die volgt uit de vrede met God in het bloed van Christus, Gods verzoende gunst en de genieting van Zijn vriendschap en gemeenschap, en dat wel persoonlijk met God de Vader, God de Zoon en God de Heilige Geest; Gods kinderen en volk te zijn. En zo de eeuwige gelukzaligheid, niet alleen hiernamaals volmaakt, maar ook hier bij de eerstelingen, en bestaande in de heiligmaking en de vernieuwing naar Gods beeld, de inschrijving van Gods wet in het hart, en het kennen van God in het aangezicht van Jezus Christus.

Dit Evangelie behelst een wijsheid Gods, bestaande in verborgenheden, die daarin ontdekt worden, en die alle menselijke verstandelijke opvattingen en reden te boven gaan, als onder vele andere: de heilige Drie-eenheid, het aanbiddelijk, eeuwig verbond der verlossing, en de raad des vredes in de diepe eeuwigheid tussen de Goddelijke Personen, het Goddelijk en

eeuwig Zoonschap van de Heere Jezus, Zijn Menswording en geboorte uit een maagd, de wonderlijke vereniging van Zijn beide, Goddelijke en menselijke naturen in enigheid des Persoons, de inwendig wederbarende genadewerkingen van de Heilige Geest, de zo nauwe vereniging van de gelovigen met Christus Jezus, de Man en Bruidegom van de Kerk. O, wat verheven wijsheid en diepten Gods liggen niet in al deze in het Evangelie ontdekte waarheid en Goddelijke geheimen. Daarom wordt het door Christus Zelf genoemd, Matth. 13:11 "verborgenheden van het Koninkrijk der hemelen". En het wordt door de apostel Paulus genoemd, 1 Kor. 4:1 "verborgenheden Gods"; vergelijk met Ef. 3:3-6.

Dit vol dierbare Evangelie draagt door de Geest van God in het heilig Bijbelwoord verscheidene benamingen. Zo wordt het eigenlijk genoemd het Evangelie der waarheid, Kol. 1:5. Ook wel wordt het genoemd de wijsheid Gods, 1 Kor. 2:7; dan de stem des Zoons Gods, Joh. 5:25; dan het woord der verzoening tussen God en de mens, 2 Kor. 5:19; dan wederom een bediening der verzoening, 2 Kor. 5:18; dan de prediking van Jezus Christus, Rom. 16:25. En dan zeer nadrukkelijk een kracht Gods tot zaligheid een iegelijk die gelooft, Rom. 1:16. O wonder Evangelie!

Nu wordt hetzelve in de rol van Gods heilig Woord voorgesteld onder verscheidene zinnebeeldige benamingen om haar verhevenheid, kracht en dierbaarheid uit te drukken, en af te schilderen voor onze ogen. Onder andere draagt het de naam van:

a. Een wit paard, waarop de Koninklijke Heere Jezus als een grote Heirvorst gezeten zijnde, krijg voert in gerechtigheid, Openb. 19:11, beoorlogende met en door hetzelve, in en door de gehele wereld, al Zijn uitverkorenen, van de Vader Hem gegeven en door Zijn bloed reeds gekocht, ten einde Hij hen tot hun eeuwige zielenheil zalig en almachtig onder Zijn liefdesbanier overbrengt, Hoogl. 5:20.

b. Zijn Koninklijke pijlen, die gescherpt zijn door Zijn Heilige Geest, en die zo gevoelig en Goddelijk treffen in de harten van de uitverkoren geroepenen, zodat zij met al hun onzalige vijandschap onder en voor de heilsvoeten van de Heere Jezus neervallen, Ps. 45:6, met een afzweren van al hun vorige zonden, weerspannigheid, en een wegwerpen van hun God beledigende wapenen, op de vrijwilligste wijze.

c. Zijn tweesnijdend scherp zwaard, dat uit Zijn mond gaat, aan de ene zijde wonden makende, Jer. 23:29; Ps. 38:4-5; Ps. 51:10; en tevens de ziel helende, Jes. 40:1-2.

d. Zijn Middelaars triomfwagen, Ps. 45:5, waarmee Hij in Zijn heerlijkheid over de ganse aarde in de vlakke velden van de ziel rijdt, Ps. 68:5, zodat Zijn onderdanen juichensstof ontvangen om Hem als hun Koninklijke Salomo toe te zingen, volgens Ps. 72:18-19: "Geloofd zij de HEERE God, de God Israëls, Die alleen wonderen doet. En geloofd zij de Naam Zijner heerlijkheid tot in eeuwigheid; en de ganse aarde worde met Zijn heerlijkheid vervuld. Amen, ja amen."

e. Zijn Koninklijk heilsgeklank, Ps. 89:16, dat Hij in en aan de zielen van Zijn volk en ontfermde onderdanen in genade doet horen, en waardoor Hij hen een zalig genot doet krijgen om in het licht van Jehovahs aanschijn te wandelen, en zich te verheugen in Zijn Naam, en door Zijn eeuwige borggerechtigheid verhoogd te worden uit een afgrond van ellende. En dit geklank van de Koning is en blijft bij hen gedurende hun gehele weg, Num. 23:21. Ja, dat zal in de Kerk Gods gedurig verblijven tot heil van de Kerk en tot de openbaring van Zijn dierbare Middelaarsroem, Jes. 59:21; vergelijk met Jes. 52:7.

f. De binnenkameren van Koning Jezus en Zijn geestelijk wijnhuis, Hoogl. 1:4; Hoogl. 2:4. Daar ontdekt Hij aan Zijn volk Zijn verborgenheden der genade, daar zien zij de Koning in Zijn schoonheid, oefenen zij met Hem gemeenschap in de geest, onder de zielszaligende bevinding van Zijn eeuwige en peilloze liefde tot hen. En Hij bedeelt hen daar van dien most

des Geestes, die hen geestelijk vrolijk en dronken maakt, Hoogl. 5:1, en die hen doet spreken tot lof van hun Koning. Ja, het doet hen met nieuwe tongen spreken, de heerlijkheid van de eer van Zijn Majesteit en van Zijn wonderlijke daden, Ps. 145:5-7.

g. En eindelijk zou men het Evangelie ook kunnen noemen het zielszaligende huwelijkscontract tussen Jezus en de ziel, behelzende in zich de voorstelling waarop en waar langs de Zoon van God als de Zielenbruidegom en God van zaligheid, Zijn uitverkoren en gelovig volk persoonlijk voor Zichzelf ondertrouwt, volgens Hos. 2:18-19: "En Ik zal u Mij ondertrouwen in eeuwigheid, ja, Ik zal u Mij ondertrouwen in gerechtigheid en in gericht, en in goedertierenheid en in barmhartigheden. En Ik zal u Mij ondertrouwen in geloof; en gij zult den HEERE kennen." Want ieder gelovige persoonlijk heeft zijn bijzondere trouwdag, waarin die ziel dan zichzelf aan die Goddelijke, volheerlijke, dierbare en algenoegzame Heere Jezus overgeeft, en "amen" zegt op Zijn Goddelijk aanzoek, 2 Kor. 5:20; Jes. 45:22-24. Openb. 3:20. Dan stemt hij in met Zijn verbondsvoorstelling en tedere zielsinnemende uitnodiging, met een hart vol liefde, en betuigt hij, schrijvende voor het oog van God: "Ik ben des HEEREN", Jes. 44:5. O ja, dan buigt de ziel zich in geloof en in waarheid met liefde en hoogschatting voor Hem, als haar Heere neder, Ps. 45:12, en geeft Hem de kus des geloofs, Ps. 2:12; Hoogl. 8:1, terwijl de Heere Jezus al Zijn schatten, die Hij voor haar tot heil en zaligheid bezit, in dat Evangelie aan haar komt te ontdekken, Kol. 2:3, met al Zijn verheven luister, bestaan en heerlijkheid, Hebr. 1:3; Kol. 1:15-22; Kol. 3:4. En zo betoont Hij haar dat zij nu niet meer van haarzelf is, maar geheel en alleen voor Hem; en dat zij zichzelf nu heeft te schatten en te rekenen zoals zij nu in Hem is, uit kracht van haar huwelijks- en geloofsverbintenis. O, wonderlijke verheffing voor een arme ziel! Kol. 2:10. Is het dan niet vanzelfsprekend, dat de ziel, nu zij dit Evangelie leert verstaan bij het licht van de Heilige Geest, en wel als voor en aan haar in het bijzonder zo'n nodiging doende, zichzelf daarop aan Christus in waarheid, onberouwelijk, bedaard, welmenend, ja, voor eeuwig overgeeft? Daardoor wordt in en aan haar bewaarheid de woorden van de apostel Paulus, Kol. 1:5-6: "Om de hoop die u weggelegd is in de hemelen, van welke gij tevoren gehoord hebt door het Woord der waarheid, namelijk des Evangelies. Hetwelk tot u gekomen is, gelijk ook in de gehele wereld, en het brengt vruchten voort, gelijk ook onder u, van dien dag af dat gij gehoord hebt en de genade Gods in waarheid bekend hebt."

h. Men zou het Evangelie ook kunnen noemen een onbepaalde pardonbrief en een ruime verklaring van Jehovahs Koninklijke wil omtrent afgevallen, weggelopen en weerspannige zondaren, waarin Hij hen in soevereine ontferming weder opdraagt en belast tot Hem weder te keren, onder de genadige toezegging van leven en vrede in tijd en eeuwigheid. En wanneer zij nu in de bij Hem bepaalde tijd, te weten in dit heden van genade, tot Hem waarlijk wederkeren, volgens Ps. 95:7-8; vergelijk met 2 Kor. 6:22, dan doet Hij hen ook nog toezeggingen van de grootste en dierbaarste beloften, zie 2 Kor. 6:17-18; vergelijk met Joh. 6:40: "En dit is de wil Desgenen Die Mij gezonden heeft, dat een iegelijk die den Zoon aanschouwt en in Hem gelooft, het eeuwige leven hebbe; en Ik zal hem opwekken ten uitersten dage."

Wel dan, nu behoeft niemand verloren te gaan, Openb. 22:17: "Die wil, neme het water des levens om niet." Tenzij hij boos door ongeloof en onheiligheid zijn eigen ziel wil vermoorden en door een onttrekken van zichzelf aan God en Christus, op een moedwillige wijze zich toorn wil vergaderen als een schat. Zodanigen roept de apostel toe, Hebr. 2:3: "Hoe zullen wij ontvlieden, indien wij op zo grote zaligheid geen acht nemen?" En vreselijk zal voor de zodanigen hun rechtvaardig oordeel zijn, volgens 2 Thess. 1:8-9. O, geduchte en ontzaglijke woorden, die de apostel daar uit naam van een gesmaad God getuigt en afkondigt, aan allen, die de rommelende ingewanden van God en Christus in het Evangelie ontdekt en aangeboden, versmaad en veracht zullen hebben, vergeleken met Hebr. 10:29-31.

Maar is dit Evangelie zo'n wonderlijk Goddelijk geschenk? Ja, is het de uitvinding van de eeuwige wijsheid Gods, behelzende in zich de onnaspeurlijke rijkdom van Christus? Waarlijk, dan is aan de kennis van dat Evangelie en haar oneindige waardij ons zeer veel gelegen. Want het wijst aan het enige Middel voor een verloren, arm en doodschuldige zondaar, om weder in de verzoende vriendschap met God te komen, namelijk, de Christus als de enige Weg, de Waarheid en het Leven, zonder Welke niemand tot de Vader komen kan, en het ontdekt het enige middel om aan die gezegende Heere Jezus als zodanig deel te verkrijgen, namelijk het zaligende geloof, Hand. 16:31. En het is tevens het enige middel en de enige grond voor Gods reeds begenadigde volk, om telkens tot de troon der genade weder te keren, met al hun ellenden, zonden, ontrouw en ledigheden, volgens Hebr. 4:14-16: "Dewijl wij dan een groten Hogepriester hebben, Die door de hemelen doorgegaan is, namelijk Jezus, den Zoon van God, zo laat ons deze belijdenis vasthouden. Want wij hebben geen Hogepriester Die niet kan medelijden hebben met onze zwakheden, maar Die in alle dingen gelijk als wij is verzocht geweest, Maar zonder zonde. Laat ons dan met vrijmoedigheid toegaan tot den troon der genade, opdat wij barmhartigheid mogen verkrijgen, en genade vinden om geholpen te worden te bekwamer tijd."

En daarom, zo betaamt het ons, nog een weinig nader bij dit Goddelijk zoenwoord en heilrijk Evangelie stil te staan, en het in haar inhoud, hoedanigheden en dierbaarheden als zo alleszins gepast voor een arme gelovige, te beschouwen. Alsook in de verheven einden, waartoe de volzalige God het aan Zijn begenadigd volk schenkt, hier in hun vreemdelingschap en hun uitwonen van Hem.

Betreffende de volheerlijke hoedanigheden en de inhoud van dit Evangelie, zo zeg ik met en volgens Gods Woord:

1. Het is een Goddelijk Evangelie, als zijnde van een Goddelijke afkomst en oorsprong, volgens 1 Kor. 2:7: "Maar wij spreken de wijsheid Gods, bestaande in verborgenheid, die bedekt was, welke God tevoren verordineerd heeft tot heerlijkheid van ons, eer de wereld was." Vergelijk met Ef. 3:4-11. O, Goddelijk Evangelie! Als zijnde de eeuwige uitvinding van de Goddelijke onnaspeurlijke wijsheid van de Drie-enige God, die alle geschriften in verheven nadruk te boven gaan, zijnde een samenstel van geduchtste rechtvaardigheid, grondeloze genade en liefde Gods, Rom. 1:17; Ef. 3:18, behelzende de diepste Godsgeheimen en zielszaligende verborgenheden. Het is het enige van God verordineerde middel, voor afgevallen en zondige adamskinderen, om te komen tot de zielszaligende geloofsvereniging met Christus, als de God van volkomen zaligheid, en in en door Hem tot de verzoende gemeenschap met de Drie-enige Verbonds-God, Joh. 1:12. Het is ook het enige zalige richtsnoer om in een vrijmoedige kinderlijke toegang tot God de Vader te naderen, Ef. 3:12, en in de genieting van de dierbare beloften van het genadeverbond te leven, 2 Kor. 1:20, en der Goddelijke natuur deelachtig te worden, 2 Petrus 1:4 en in het geestelijk genadeleven op te wassen, met een Goddelijke wasdom, Kol. 2:6, 7, 19, en al de verzoekingen, ja, een gehele wereld te overwinnen, 1 Joh. 5:4-5. Ja, het Evangelie ontdekt aan Gods kinderen de kroon en onverwelkelijke heerlijkheid die iedere gelovige wandelaar naar dit zo Goddelijk Evangelie, eenmaal en dat voor eeuwig, ontvangen zal, 2 Tim. 4:7-8. Dat is de enige en ware weg tot een edelmoedige, verborgen en openbare godsvrucht, die Gode behaaglijk is. Zonder dit Evangelie te kennen en te geloven, kan er in eeuwigheid geen ware Godzaligheid in een enig van God afgevallen zondaar gevonden worden. Alle deugd en alle bevinding buiten hetzelve is schijndeugd en zelfbedrog, volgens Joh. 15:2-3. Dat moeten en willen erkennen, tot roem van dit Goddelijk Evangelie, al degenen die ooit de Goddelijke kracht van hetzelve en de oneindig dierbare inhoud smaakten en ondervonden. Die allen en die alleen zeggen "amen" met hun zielen op de

woorden van de apostel, 2 Kor. 3:18: "En wij allen, met ongedekten aangezichte de heerlijkheid des Heeren als in een spiegel aanschouwende, worden naar hetzelfde beeld in gedaante veranderd, van heerlijkheid tot heerlijkheid, als van des Heeren Geest."

2. Het is een in alles en rondom zalig Evangelie, want:

a. Het strijdt tegen alle werkheilige grondbeginselen, en tegen alle eigenmachtige pogingen en verrichtingen, en tegen alle eigen gronden voor God, Rom. 3:20, 28.

b. Deszelfs ontdekkingen zijn op een Goddelijk volwichtig Middelaarsbloed, op vrije ontferming en soevereine barmhartigheid gegrond, Hebr. 1:3; Ef. 2:4-5.

c. Het werkt en geeft aan een zondaar een diep en gevoelig inzicht van eigen onmacht en onwaardigheid, en stelt hem gans ontbloot voor Gods genadetroon, Luk. 18:13.

d. Het biedt een zondaar, die ter dood en ter eeuwige verdoemenis in de vierschaar Gods verwezen is, vergeving, leven en vrede aan, Ef. 2:17. Ja, de Goddelijke Heere Jezus trekt daardoor, ter ere van Zijn macht en tot roem van Zijn alles overwinnende genade, dienstknechten van de satan uit de macht der duisternis, Hand. 26:18, en ontrooft de duivel zijn vaten en stelt dezelve tot vaten van Goddelijke barmhartigheid op de aarde, Rom. 9:23, en tot afbeeldsels van Zijn heiligheid. En dat, terwijl de ganse wereld verzonken ligt in eigengerechtigheid, hoogmoed en inbeelding van iets te zijn en wat te kunnen doen voor God, en daaronder jammerlijk verdronken ligt in eigen lusten, eigen wil, eigen eer, eigen bedrog, Openb. 3:17. Terwijl het alleen aan hen die geen geld hebben, heildorstigen en in zichzelf verloren zielen, een gehele zaligheid om niet aanbiedt en wegschenkt in Christus, Jes. 55:1-3. Roepende tevens Gods reeds gelovige kinderen toe: "O Sion, uw God is Koning!", Jes. 52:7. O genadevol Evangelie! Daarin wordt door God Zelf uit grondeloze zondaarsgunst de "hoofdsteen toegebracht, met toeroepingen: *Genade, genade zij dezelven."*

3. Het is een oneindig rijk Evangelie, hetwelk in zich vervat de onnaspeurlijke rijkdom van Christus. In dat Evangelie wordt Christus als de Hoorn der zaligheid voor het oog van allen voorgesteld, met al Zijn oneindige Middelaars-algenoegzaamheid, schatten en volheden, om alle gelovigen te vervullen tot al de volheid Gods. En ja, het Evangelie richt in de woestijn een volle heilstafel toe voor Gods gunstgenoten, en zet hen een volle zegenbeker in de geloofshand, die overvloeiende is, en dat zelfs tegenover hun wederpartijders, zodat daaruit niet alleen kunnen eten de vetten der aarde, maar ook zij, die hun zielen in het leven niet kunnen behouden, Ps. 22:30. Ja, het hongerig geloof vindt daar een maaltijd van vet, vol van merg en van reine wijnen, Jes. 25:6. En een versmachtende, geestelijke dorstige, vindt daar een geopende Heilsfontein en Put van levende wateren, waarbij hem van 's Konings wege een volle vrijheid geschonken wordt om te drinken, Openb. 22:17. En dat om niet, opdat zijn matte en vermoeide ziel zou worden dronken gemaakt en hij al zijn armoede en matheid zou vergeten en opdat zijn treurige ziel vervuld zou worden met de blijdschap des harten, als een die met pijpen wandelt om te komen tot de berg des Heeren, tot de Rotssteen Israëls, Jes. 30:29. En aangezien hier op aarde een wettige oorlog en een gedurige strijd gevoerd moet worden tegen alle boze en onverzoenlijke vijanden van de Koning en van de zielen van Gods volk, en zij daardoor vele malen geweldige en zielsverwondende slingerstenen ten onder hebben te brengen, Zach. 9:15, zo belooft dit Evangelie van Christus, dat Christus als Koning in hun voorspits zal zijn, en zij na de strijd wederom de genieting zullen hebben van een zielsversterkende en blijde maaltijd. En ja, hiernamaals na al de strijd van het lijden, een eeuwige, storeloze maaltijd in het bijzijn van de Koning, Luk. 22:28-30. O, zielsversterkend Evangelie!

4. Het is een zeer nauwkeurig en volernstig Evangelie. Het maakt zo'n zeer nauwkeurig

onderscheid tussen het kostelijke en het snode, tussen natuurwerk en genadewerk. Ja, het toont op het nadrukkelijkste aan, hoe ver een mens in het godsdienstige en onder gemeen werk des Geestes al kan komen, en dat echter de ziel nog buiten en zonder Christus en een zalig geloofsaandeel aan Hem is en kan zijn, zoals Christus Zelf leert in die zo ontzaglijke gelijkenis, Matth. 25:1-12. O, wat een geduchte nauwkeurige weegschaal van het heiligdom hangt Christus hier niet op! En dus betuigt het, dat Gods Zoon Zelf de wan in Zijn hand heeft, om Zijn Kerk en dorsvloer te doorzuiveren. En dat Hij zorg zal dragen dat er geen één, ja, zelfs niet de minste goede tarwe, onverzameld en buiten Zijn hemelschuren blijven zal. O nee! Maar Hij Zelf zal het daarin brengen, volgens Zijn eeuwige verbintenis aan de Vader en de eeuwige wil van de Vader, Joh. 6:39. Maar tevens, dat Hij ook het kaf met onuitblusselijk vuur zal verbranden, vergeleken met Matth. 3:12; Matth. 22:11-13. Daarom zegt de apostel, 2 Thess. 1:8: "Met vlammend vuur wraak doende over degenen, die God niet kennen, en over degenen die het Evangelie van onzen Heere Jezus Christus niet gehoorzaam zijn." Ja, het Evangelie leert, dat de blote roepers van "Heere, Heere" zonder ware hartveranderende genade te bezitten, van Hem in dien geduchte dag als werkers der ongerechtigheid zullen worden afgewezen en weggeworpen, Matth. 7:22-23. En dat al de zodanigen voor wie het Evangelie bedekt is, en welker zinnen door de god dezer eeuw verblind zijn, waardoor de heerlijkheid van het Evangelie en de Goddelijke zielszaligende verlichting hun zielen niet bestraalt, 2 Kor. 4:3-4, gevangenen zijn in de strik van de duivel, ja, gevangenen naar zijn wil, 2 Tim. 2:26. En hoe uitwendig godsdienstig een mens ook anders wezen mag, het Evangelie wijst hem af als één, die een vervreemde is van het leven Gods en van het eeuwige leven, dat alleen in Christus is, 1 Joh. 5:12, betuigende en lerende: Die Christus heeft, heeft alles en die Christus mist, mist alles en ligt onder de macht der zonde en der verdoemenis besloten, als in een nare, donkere kerker van onkunde, en in een kuil zonder water, met al zijn geesteloze plichtplegingen, waarmee hij zal omkomen, Matth. 7:26-27.

5. Het is een zielsuitlokkend en zielsinnemend Evangelie, want:

a. Het lokt en nodigt de boetvaardige en van God vervreemde dood- en doemschuldige zondaar, naar en tot een volle Christus, om leven, verzoening en vernieuwing deelachtig te worden, en in en bij Hem als een vrije genadegift Gods te ontvangen, Jes. 45:22; Joh. 6:37.

b. Het werkt kracht, lust en liefdesaandrang in de ziel, om dadelijk, onbepaald en gewillig tot de Heere Jezus te komen, als een vogeltje uit Egypte en als een duif uit het land van Assur, Hos. 11:11.

c. Het roept een doodbrakende en bij zichzelf hopeloze zondaar toe: Daar is geen grimmigheid bij God; grijp maar Zijn sterkte aan en gij hebt vrede met Hem door het bloed des kruises, Jes. 27:4-5. Ja, om hem in zijn komen aan te moedigen, en met meerdere vrijmoedigheid aan te doen, zo zweert het van Gods wege, dat God geen lust heeft in de dood van de goddeloze, maar daarin, dat hij langs een verheven weg van genade en recht leven zal, Ezech. 33:11. Zodat het een amechtig en als neervallend verloren zondaar toeroept: "Vrees niet, sta op, de Meester is daar en Hij roept u", Joh. 11:28.

d. Het spreekt ook in woestijnen naar het hart, Hos. 2:13. Ja, het zoekt op en het vindt de ziel onder de afdwaling in een land der woestijn en wildernis, en opent voor een doodbrakende ziel, die versmachten zou van geestelijke zielendorst, een holle plaats in Lechi, Deut. 32:10; Richt. 15:19, en voert haar weder uit die woestijn tot binnen Gods heiligdom, en geeft haar daar een vaste plaats en een eeuwige naam onder Gods zonen en dochteren, Jes. 56:5.

e. Het roept de naakten en doodschuldigen toe: Gewis in de Heere zijn gerechtigheden en sterkte, en daarom mag en moet gij tot Hem komen, Jes. 45:24. Terwijl het een vervolgde en gejaagde ziel, die wegens de bestrijding van satan neerstort, een sterke vrijstad ter behoudenis

aanwijst, onder de toezegging, dat de God des vredes de satan haast onder haar voeten zal verpletteren, Rom. 16:30, en dat geen instrument tegen haar zal gelukken, hoe listig en boos ook toebereid, om haar te verderven, Jes. 54:17. God schenkt daartoe Zijn geliefde Zoon aan haar, om al de werken des duivels in en voor haar te verbreken, en om haar in de dierbare geloofsgemeenschap met die Zoon, Zijn eeuwige vriendschap en het eeuwige leven te geven, Joh. 11:25-26; 1 Joh. 5:11. O, zielsopbeurend en zalig Evangelie!

6. Het is een zielsverwonderend en eeuwig zielsverlustigend Evangelie, alzo het in zich vervat een lusthof voor de ziel, waar hier het geloof van Gods reeds begenadigd volk en hiernamaals hun onmiddellijke aanschouwing, ter volle verzadiging in weiden zal. Want:

a. Daarin openbaart God de Vader Zijn eeuwig vrijwillig welbehagen omtrent Zijn volk in soevereine liefde genomen, tot hun eeuwige zaligheid als Zijn eeuwige verkiezende liefde omtrent hun personen; de oprichting van het verbond der verlossing, die eeuwige wondere raad des vredes tussen God de Vader en God de Zoon en God de Heilige Geest, tot hun eeuwig heil; het afzonderen en geven van Zijn enige, eeuwige en geliefde Zoon tot hun Borg, Verbondshoofd en Zaligheid; het onveranderlijke en onberouwelijke van Zijn genadegiften aan hen; het heilvolle genadeverbond, waarin Hij hen opneemt en overbrengt, met al haar grote en dierbare beloften, om hen hier genade, vermenigvuldigde en ondoorgrondelijke genade en hiernamaals een overvloed van oneindige en storeloze eeuwige heerlijkheid te schenken, als hun Vader en Verbonds-God in Christus, Jes. 54:10.

b. Daarin ontdekt Zich de Zoon van God, als de God van zaligheid, Ps. 68:21, in de kracht van Zijn borglijden en oneindig waardige verdiensten en in het verhevene van Zijn Hogepriesterlijk werk, dat Hij hier op aarde heeft uitgeoefend en nog uitoefent, boven voor de troon in dat binnenste heiligdom, Zach. 6:13. Ja, in dat Evangelie ontdekt Hij Zich in de waardigheid van Zijn Goddelijke natuur, als zijnde het Afschijnsel van Vaders heerlijkheid, Hebr. 1:3, het Beeld des onzienlijken Gods, Kol. 1:15, Die het geen roof behoefde te achten Gode even gelijk te zijn, Fil. 2:6. Ja, Hij is God bovenal te prijzen in der eeuwigheid, Rom. 9:5. En als zodanig God geopenbaard in het vlees, om te zijn de God-Mens en de Middelaar Gods en der mensen. En zo is Hij geworden het Hoofd der gemeente, Kol. 1:18. Ieder geestelijk gelovig lid heeft daar zo'n nauwste betrekking op, om kracht, leven en invloed uit dat zo Goddelijk en heilvol Hoofd te ontvangen. Ja, in dat Evangelie wordt Hij ook omschreven als de Bruidegom en de Man van Zijn Kerk, Jes. 54:5, in al Zijn heerlijke graveerselen, Die Zijn ontfermde en ondertrouwde bruid en erfdeel, hoe verachtelijk in zichzelf, lief heeft met een eeuwige liefde, en tot Zich trekt met goedertierenheid, en ook blijft lief hebben ten einde toe, Jer. 31:3; Joh. 13:1, gevende nooit een scheidbrief aan Zijn bruidskerk, onder al haar afhoereringen, Jer. 3:1. Hij laat haar nimmer weduwe worden, alzo Hij leeft in alle eeuwigheid, Openb. 1:18. En Hij zal haar ook eeuwig doen leven, Joh. 14:19; Joh. 11:25-26. Zodat zij deze haar al-waardige Goddelijke Man en Zielsvriend ook niet verliezen kan. O, wonderlijk, bestendig en eeuwig huwelijk! Ja, Hij bedekt en verbergt Zich ook niet te lang voor haar, Jes. 54:6-7. Hij laat haar nooit verlegen in haar noden, onder haar uitwonen van Hem. O nee, Hij heeft Zelf gezegd: "Ik zal u niet begeven en Ik zal u niet verlaten", Hebr. 13:5. En Hij spreekt verder naar haar hart door haar onder de aandacht te brengen haar verwachting van de eeuwige zaligheid, die zij eens bij en met Hem genieten zal, Joh. 14:2-3.

c. Daarin ontdekt Zich de Goddelijke Heilige Geest op een uitnemende wijze, zowel in Zijn Persoon en Godheid, als in Zijn genadewerking. Het Evangelie is een bediening des Geestes. Dat Evangelie wordt met en door de Geest bekrachtigd en zeer vruchtbaar gemaakt in

de harten van al de uitverkorenen en gelovigen, volgens Gal. 3:2, 8, 9, 14.
O, hoe nadrukkelijk zien wij dit in Hand. 2 en 10 en elders. Waar dit Evangelie van God gezonden wordt, daar komt de Goddelijke Geest en Zijn werking in genade, Hand. 9:31; Hand. 11:20-24, en daar ook maar alleen. En als het Evangelie wijkt, dan wijkt ook de Geest Gods en dan wordt de Kerk als een gebergte van Gilboa. O, dierbare genadeleer, die de wateren des Geestes met zich brengt, en de Kerke Gods doet versierd worden met allerlei sierlijk geboomte, Jes. 41:17-20. Ja, met zeer gezegend vruchtbaar spijsgeboomte, dat vrucht oplevert maand bij maand, Ezech. 47:12. O, wiens ziel roept niet uit: O Geest Gods, kom eens van de vier winden des aardrijks! O, Fontein der hoven en Put van de levende wateren, och, vloei weer eens andermaal uit Libanon. Uw akker scheurt van droogte. En och, laten wij niet verder het Evangelie van de alleen zalige God verliezen uit ons Nederland. Maar laat die gouden olijfbomen en gouden kruiken ook hier toch bestendig voor de Heere der ganse aarde staan, en dat die eens weder veel goud van zich gieten, Zach. 4:11, 12, 14, tot roem van de alles overwinnende genadewerking des Geestes.

d. In het Evangelie belooft en ontdekt de Heere Jezus als de Koning van de Kerk aan al Zijn behoeftige kinderen de zalige inwoning van de Heilige Geest in hun harten, en Zijn zegenende en vruchtbaarmakende bewerkingen als een Onderpand, Trooster, Verzegelaar, Versierder, Bidmeester, Leidsman en alle heil inwerkende Zegenaar, Die het uit de onverminderende volheid van Christus nemen en aan hen mededelen zou, bedélende hen met een geestelijk verstand, hart en wandel, ten einde zij door dien Geest leven en wandelen zouden, met een kinderlijk *Abba,* tot God hun Vader, in hun hart en mond, en doende hen in de geest vele malen verheugd zijn, omdat het God is, en dat Hij zo'n God is, zoals Hij Zich in het verbond en het Evangelie ontdekt. Ja, dat Hij als zodanig ook hun God is, Klaagl. 3:24; Ps. 16:5-6. Hun zielen worden van die God door de Heilige Geest steeds gezegend, en tot alle geestelijk werk, zowel verborgen als openbaar, toegerust en bekwaam gemaakt, volgens de beloften van het Evangelie, 1 Kor. 1:9; 1 Thess. 5:23-24; vergeleken met 2 Kor. 9:8, en om alles wat de Heere oplegt te lijden en te ondergaan, 2 Kor. 12:9. En o, Goddelijke liefde, het verloren sierbeeld en deugdenbeeld Gods wordt in de ziel weer hersteld, Maar hier bij trappen en eerstelingen, Ef. 4:24. Daardoor worden zij een maaksel Gods, in Christus Jezus geschapen tot goede werken, Ef. 2:10, en geestelijke mensen die de zin van Christus deelachtig worden, 1 Kor. 2:15-16. Hij bedeelt de ziel als die Goddelijke Bidmeester met onuitsprekelijke biddende zuchtingen. Ja, Hij stelt in de ziel de gebeden op, en zegt die haar voor, hoe en wat ze bidden zullen, wanneer zij het niet weten, Rom. 8:26. En Hij werkt in haar een gesterkt, ootmoedig en vrijmoedig geloof, en een ontvonkte liefde, Ps. 18:2; Hoogl. 8:1, 6; Rom. 5:5. O Godzaligen, eerbiedigt toch de Geest van Jehovah meer in Zijn Goddelijk Persoon en heilswerking in uw hart, en geeft Hem toch ook meer eer daarvan, in plaats van Hem oneerbiedig, stout en ongelovig te bedroeven, uit te blussen, ja, smart aan te doen. O, liefdeloos gedrag omtrent zo'n tedere Zegenaar en Goddelijke Inwoner, Ef. 4:30.

Zien wij nu op het hoge einde Gods, in het schenken van zodanig een Evangelie aan Zijn begenadigd verbondsvolk en kinderen, zo zal het onder andere ook zijn:

a. Om hen een zeer levendige indruk te geven van de onnaspeurlijke rijkdom van Christus, en Zijn onbevattelijke liefde tot en voor Zijn volk, volgens Ef. 3:8, 19, opdat die liefde hen veel dringen zou tot wederliefde, 2 Kor. 5:14.

b. Om op die rijkdommen en volheid van de Heere Jezus, als hun Man en Vriend te leven, en dat wel onbekommerd, gelovig, teder, vertrouwende, voldaan en blij, en onder veel oplettendheid en verwondering, Ps. 138:2.

c. Om hen gelovig te doen leven en werken langs het verbond, en alleen, ja, alleen door en in Christus, rekenende en schattende zichzelf maar alleen zoveel als zij in Christus voor God bevonden zijn, in Wie zij volmaakt erkend worden, Kol. 2:10, en in Wien zij altijd aan de zijde Gods worden aangezien. Want Hij is hen van God geworden tot wijsheid en rechtvaardigheid en heiligmaking en verlossing, ten einde hun hoofdkeus van de ziel en hun betrachting steeds zou zijn om in Hem gevonden te worden, Fil. 3:9, en te betuigen, Gal. 2:20: "Ik ben met Christus gekruist; en ik leef, Maar niet meer ik, maar Christus leeft in mij; en hetgeen ik nu in het vlees leef, dat leef ik door het geloof des Zoons Gods, Die mij liefgehad heeft en Zichzelf voor mij overgegeven heeft."

d. Om naar dat dierbaar Evangelie en de zalige en zielsheiligende inhoud een teder, verkleefd en kinderlijk nabij leven met God te ondervinden en te beoefenen in Christus door de Geest, en dus de levendige kenmerken van het geestelijk en zalig kindschap in hun zielen om te dragen, Rom. 8:14.

Dat nu de apostel in onze tekstwoorden dit Evangelie omschrijft als een Evangelie van Christus, zal onder andere hierom zijn:

a. In het algemeen omdat de verheven Persoon van Christus, de Alfa en de Omega van dit Evangelie is, want het getuigenis van Jezus Christus is de Geest van al de profetieën, volgens de taal van de engel, Openb. 19:10. Was Christus niet de Hoofdsteen en Hoeksteen van het huis en de Kerk Gods, in dat Evangelie gegrondvest en gelegd, Jes. 28:16, dan moest het ganse gebouw van de Kerk op eenmaal wegzinken. Maar dat is nu in eeuwigheid onmogelijk. En dat hierom, omdat Christus als de Hoorn van zaligheid opgericht is in het huis van David, en omdat die kostelijke en welgegronde Steen in Sion gelegd, in dit Evangelie wordt voortgebracht met die Goddelijk toeroep: Genade, genade zij dezelve. En daarom heeft de satan altijd een grote, ja, onverzoenlijke toorn geoefend tegen vier zaken, te weten:

a. Tegen het eeuwig, Goddelijk Zoonschap van Christus.
b. Tegen Zijn volwichtig en voldierbaar verzoenend Borg- en Middelaarswerk.
c. Tegen het eeuwig Evangelie en de verkondiging en de waarachtige volijverige getuigen van dezelve.
d. Tegen de Kerk van God en Christus, als de ware deelgenoten van dit Evangelie.

En geen wonder, want het rijk, de macht en de heerschappij van de duivel is en wordt daardoor in de wereld en in de harten van mensen verbroken, en het Koninkrijk der genade en van de Goddelijke Heere Jezus wordt daardoor uitgebreid, volgens Ps. 45:4-8. O Goddelijk Evangelie, waarin beloofd en geschonken wordt de Goddelijke Christus als de Leraar der gerechtigheid aan diep en geheel verblinde zondaren, Joël 2:23. Als een Hogepriester over het huis Gods, Die een eeuwige gerechtigheid heeft aangebracht voor diep verloren en doemschuldige onderwerpen, Hebr. 9:14. Als een eeuwige Koning, Wiens heerschappij is een eeuwige heerschappij, die niet kan verdorven worden, Dan. 7:14; Luk. 1:33. O, hoe zalig is het voor Gods gelovig volk, te leven onder een ootmoedige en gelovige gebruikmaking van Gods geliefde Zoon als de Christus. Gewis, dan ondervindt men dat Christus de schatkameren der ziel vervult, Spr. 8:21. En dat in Hem schatten van wijsheid en kennis verborgen zijn, en men uit dezelve ontvangt genade voor genade, Joh. 1:16. Hetwelk de ziel doet ondervinden en betuigen: "Het leven is mij Christus, het sterven is mij gewin", Fil. 1:21.

In het bijzonder heeft het hier zijn nadruk, dat de apostel niet zegt, zoals anders wel van hem geschiedt, "het Evangelie des zaligen Gods". Maar hij benoemt het als "het Evangelie van Christus."

Daarover kunnen wij met weinige woorden dit opmerken, namelijk dat de apostel zulks doet omdat Gods geliefde Zoon als de Christus daarin wordt afgeschilderd, op een zielszaligende wijze in Zijn gadeloze Persoon, in Zijn naturen, in Zijn Namen, in Zijn staten, in Zijn Middelaarswerk op aarde en in de hemel, in Zijn onafmetelijke heerlijkheid, in Zijn peilloze zondaarsliefde, in Zijn rijkdommen en goederen, tot heil van Zijn Kerk. En dat Hij de Christus alleen is, het Lichaam van al de schaduwen en de zakelijke en persoonlijke voorbeelden. Hij is de Verheerlijker van al Gods deugden en wetten, oneindig verhevener dan immer door Adam in de staat der rechtheid zou zijn geschied. Hij is de enige Verzoeningsweg tot God. Ja, Hij is de Heerlijkheid, de Schat, de Grond, de Kracht, de oneindig waardige Parel van grote waarde en de Schat in de akker van dit vol dierbaar Evangelie. Hij is de enige Heilsfontein en Zoenfontein, waaruit al de beekjes der Kerk vervuld worden, en waardoor de stad Gods bevrijd wordt, Ps. 46:5, zodat de gelovige verwijde ziel Hem moet toezingen:

Enig Al! Enig Al! Dat ons allene voegt,
Dat ons alleen genoegt, want in dit dal,
Ons lot, ons loon, ons leen,
Is Jezus ons alleen.
Vlugge zin! Vlugge zin! die altijd ongerust
Iets ongenoten lust! Hier stut uw min,
Onz' Roem, onz' Rots, onz' Rust,
Is Jezus, onze Lust.
Trots in dit dal op 's mensen vriendelijkheid,
Der lusten zoetigheid,
Der schatten waardigheid,
Der staten heerlijkheid, wij tarten 't al,
Ons Lust, ons Goud, ons Kroon,
Is Gods verheven Zoon.

Het wordt terecht van de apostel beschreven als *het Evangelie van Christus*:

1. Omdat de Persoon van Christus als het grote Geschenk des Vaders daarin wordt ontdekt, aangeboden en geschonken, Rom. 8:31-32. Vele schatten en geestelijke zegeningen Gods uit de hemel behelst dit Evangelie in zich, zowel voor de tijd als voor de eeuwigheid, tot heil van al Gods volk. Maar echter, Christus is het alles overtreffend Hoofdgoed en Geschenk boven die alle, Joh. 3:16; 1 Joh. 4:19. Al de andere verbondszegeningen zijn mindere gaven dan de Christus is.

2. Omdat het Evangelie een verloren, doemschuldig en heilbegerig zondaar eerst en alleen wijst op de Persoon van Christus, Joh. 1:29; Joh. 3:14, 15, 18. En dan op Zijn gepaste heilsgoederen. De geloofsvereniging van de ziel geschiedt ook niet met de goederen, maar met de Persoon van Christus, 1 Kor. 1:3; de goederen, die volgen en die zullen dan niet missen, Rom. 8:17; Gal. 3:29. En indien gij van Christus zijt, zo zijt gij dan Abrahams zaad, en naar de beloftenis erfgenamen. Die zijn grond en rust en voldaanheid zoekt in de goederen van Christus, en hij verzuimt het aandeel aan de Persoon van Christus deelachtig te worden, volgens Joh. 1:12 en Hos. 2:18-19, die misleidt zijn ziel en handelt geheel tegen het Evangelie in en tegen het bedoelde einde Gods daarin. God de Vader wil daarin Zijn Zoon verheerlijken en bij Hem moet de ziel komen en voor Hem knielen, Fil. 2:9-11. Het Evangelie leert, roept en nodigt tot een persoonlijke ondertrouw van een Lo-Ammi en Ro-Ruchama, tot een ontfermde, Hos. 2:22.

3. Omdat het Evangelie leert, dat Christus alleen is de verdienende en toepassende Bron en Oorzaak van alle geest, leven, groei, heiligheid, bewaring, enz. Zie dit nadrukkelijk en

Goddelijk van Christus als met stervende lippen betuigd, Joh. 15:1-16. Daarom zegt Paulus, Kol. 2:6-7: "Gelijk gij dan Christus Jezus, den Heere, hebt aangenomen, wandelt alzo in Hem, geworteld en opgebouwd in Hem, en bevestigd in het geloof, gelijkerwijs gij geleerd zijt, overvloedig zijnde in hetzelve met dankzegging." Om alzo op te wassen met een Goddelijke wasdom, zijnde het gehele voorname einde van het Evangelie. Of om een van God vervreemde ziel te brengen tot Christus, en in en door Hem wederom tot God. Of de reeds begenadigde ziel te doen leven in en uit Christus, en zo in Hem door een werkzaam beoefenend geloof te doen leven met en voor God, en in zo'n gelovig vasthouden van deze Boom des levens, is de ziel welgelukzalig, Spr. 3:18. Op deze wijze oefent zij een genadige wederzijdse gemeenschap met Hem, Hoogl. 1:2; vergelijk met Hoogl. 8:1, 2. De gelovige ziel leeft dan in Christus, leunt op Christus, laat het over aan Christus om haar te zaligen en zij tracht zich steeds te verbergen en te verschuilen in Christus, door een werkzaam, omhelzend en aanklevend geloof, zie Ef. 3:17; 1 Kor. 6:17; vergelijk met Jes. 32:2. En zie, dit leert en beveelt het Evangelie. Ja, het belooft hetzelve te werken en te schenken.

4. Omdat het Evangelie leert, dat alle grond van hoop en vrijmoedigheid voor de gelovigen ligt in de waardigheid van de Persoon van Christus, en in Zijn lijdelijke en dadelijke gehoorzaamheid, en gedurige onafslaanbare voorbidding bij de troon, en in Zijn onveranderlijke zondaarsliefde en verbondsbeloften, Jes. 54:10; Jer. 31:37, en nooit in enige van hun gestalten, bevindingen, hartelijke levendigheid of werkzaamheden, of iets hoegenaamd. Neen geenszins, maar alleen in Christus en in God en Zijn eed en beloften, Hebr. 6:17-18. Want alle gestalten zijn veranderlijk en afwisselend. En alle daden, zelfs de beste daden, moeten gewassen worden in Christus Goddelijk zoenbloed. Daarom leert ons de Bijbel alom, dat de opgewektste zielsbevindingen van de ware Bijbelheiligen veelszins met de grootste zondevallen zijn achtervolgd geworden, tot oneer van God en beroering van hun eigen zielen en genadeleven. En dus die roemt, roeme alleen in Christus, als zijn Heere en God van volkomen zaligheid, als het enige waarachtige Fundament van de ziel, 1 Kor. 3:11.

II. De plichtsvermaning: "Alleenlijk wandelt waardiglijk het Evangelie van Christus."

Hadden nu door Goddelijke, vrije genade de gelovige Filippensen deel en gemeenschap aan dit zo heerlijk Evangelie van Christus, zoals de apostel hen toekende, vers 5, en had de Heere dat goede en dierbare genade- en geloofswerk in hen begonnen, dat de Heere in hen voleindigen zou, tot op de dag van Jezus Christus, vers 6. Wat betamelijker voorstel kon Paulus dan aan hen doen, dan deze zijn eis en plichtsvermaning in onze woorden: "Alleenlijk wandelt waardiglijk het Evangelie van Christus."

Wanneer een uitverkoren, geroepen en gelovige ziel door genade een zalig aandeel en gemeenschap aan het zo voldierbare Evangelie van Christus ontvangen heeft, en een waarachtige geloofsbetrekking op Gods Zoon, de Heere Jezus Christus, en op al Zijn volheid en schatten, zo is er dan een onverbrekelijke en eeuwige, zalige verbondsbetrekking gekomen tussen de al-waardige Heere Jezus en die ziel, en in Hem met de Drie-enige Verbonds-God, Joh. 1:12; Gal. 3:26. Die genadebetrekking is zo nauw, innig en teder, dat die niet uitgedrukt of omschreven kan worden door tong of pen. Maar door het geloof daarin een bevindelijk inzien te ondervinden door de Geest Gods, dat zijn voorsmaken van de hemel voor Gods kinderen, want:

a. God de Vader is dan haar Vader, en die ziel is Zijn op- en aangenomen geliefd kind en erfgenaam, ja, een erfgenaam Gods en een mede-erfgenaam van Christus, Rom. 8:17.

b. God de Zoon is haar geestelijke Bruidegom, Man en oudste Broeder, Jes. 54:5; Hoogl.

5:2. Zij is geworden Zijn zuster, bruid, vriendin, duive en volmaakte, Hoogl. 5:2; Hoogl. 4:8.

c. God de Heilige Geest is haar Zielsonderpand, Trooster, Leidsman, Inwoner en Bidmeester, Rom. 8:14, 26; 2 Kor. 6:16. En zij is Zijn woning en tempel. Ja, de eeuwige God is ook haar Woning en Heiligdom. En dit zijn dan zo geen opvattingen en bewoordingen dezer waarheid, maar haar geloof leeft en werkt daarmede en geniet de kracht der zaak in haar geloofsbevinding. En zo is de Drie-enige Verbonds-God haar Rechter, Wetgever en Koning, Jes. 33:22, onder Wiens Vaderlijke, Koninklijke, en heilige wil en huwelijkswet, die alleen liefde behelst, zij leeft en wandelt in een weg van dankbare erkentenis, wegens de ontvangen verlossing door Jezus' Goddelijk bloed en Geest, en de opnemende liefdesverhoging tot Zijn zo volzalige verheven gemeenschap en dat met een vol genoegen der ziel. Want nu is het leven met Christus en God, en het wandelen voor Hem, en tot prijs der heerlijkheid van Zijn genade, haar hoofdstof, lust, schat, kroon en heerlijk sieraad, Ps. 110:3. Om alzo van deze haar Goddelijke Zielsvriend geroemd en genoemd en door Zijn Geest gesteld te worden als Zijn vriendin, en als Koninklijke trippelende paarden in de wagens, Hoogl. 1:9. Ze wil in het genadeleven alsook in het geloofsverkeer met Christus, niets anders, dan onder de liefdesbanden van Jezus' bevelen wandelen, wetende, dat dat werk der gerechtigheid vrede is, en de werking van dezelve gerustheid en zekerheid tot in eeuwigheid, Jes. 32:17. Daarom roept ze vele malen: *O Heere, verenig mijn hart tot de vreze van Uw Naam*, Ps. 86:11. En ze gevoelt een vermaak in de wet Gods, naar de inwendige mens, Rom. 7:22, smekende: "Uw goede Geest geleide mij in een effen land", Ps. 143:10. Daaronder doet de Heere ondervinden, dat Zijn licht op haar wegen schijnt, zodat het wandelen naar het voorbeeld van Christus en naar haar Vaders liefdeswet en wil, als haar ontvangen regel en richtsnoer van dankbaarheid, heiligheid en gelijkvormigheid aan God, haar nu een zalig voorrecht en erekroon is, hebbende een overgegeven zielenlust om de wil van God van harte te doen.

Ze zegt van ganser harte "amen" op het antwoord van onze dierbare onderwijzer in de Catechismus, vraag 64: *Want het is onmogelijk dat zo wie Christus door een waarachtig geloof is ingeplant, niet zou voortbrengen vruchten der dankbaarheid.*

O nee, dat is onmogelijk, en vooral dan, als zo'n ingeplante ziel door een werkzaam geloof kracht uit Christus trekt en ontvangt. O, dan is zij waarlijk een vruchtbare hof van en voor Christus, waar Hij Zijn mirre en specerijen plukken kan. En waar zij haar Liefste het sap van granaatappelen en specerijenwijn kan te drinken geven, onder die zielsnodigende uitroep: "O, dat mijn Liefste tot Zijn hof kwame, en ate Zijn edele vruchten", Hoogl4:16. Deze vruchten worden alle uit Hem Zelf en door Zijn Geest in haar gevonden, Hos. 14:9. Want Christus is haar als een groenende dennenboom en ziet op haar. En de Goddelijke Geest is haar dauw, volgens vers 6, en daardoor bloeit zij als lelie, en spreidt haar wortelen meer en meer in geloof uit als de Libanon, ja, wordt vervuld met vruchten der gerechtigheid, die door Jezus Christus zijn tot heerlijkheid en prijs Godes, Fil. 1:11.

Dat is nu hetgeen de apostel wil, dat de gelovigen tot hun hoofddoel zouden stellen en daarnaar zouden staan, om daarin te leven en in zodanig een werkzaam evangelische Godzaligheid bedrijvig bevonden te worden. Het wordt terecht van de apostel hier voorgesteld als een wandelen waardiglijk het Evangelie van Christus. O, aangename, zalige, zielsheiligende en zielsverlustigende wandel! Dat behelst met Henoch te wandelen met God, Gen. 5:24. En met Abraham te wandelen in oprechtheid voor het aangezicht van Jehovah, als de Algenoegzame en Almachtige, Gen. 17:1. Dat is te leven gehoorzaam aan Christus, onderworpen onder Christus, en afhankelijk van Christus en Zijn invloed, en in een verheffen en eerbiedig roemen en liefhebbend verhogen van Hem, als hun sierlijke Kroon en heerlijke Krans, Jes. 28:5. Ja, als hun eeuwig Licht en Sieraad, Jes. 60:19. Hij stelt hen ook wederom langs en door de weg van

een werkzaam geloofsleven omtrent Hem en Zijn algenoegzame Middelaarsvolheid, tot een sierlijke kroon in de hand des Heeren, als een Koninklijke hoed in de hand van deze hun God, Jes. 62:3, betuigende tot volmaking van hun blijdschap, met het hoogste genoegen in en tot de ziel: "Mijn lust is aan haar", vers 4; vergelijk met Joh. 15:11, 16.

Dit wandelen waardiglijk het Evangelie, zal dan in het algemeen zeggen en behelzen een gezet, verkleefd en dienstbaar leven voor en met Christus, in de geloofsoefening en een gedurig vluchten tot Hem, in een vertrouwend schuilen in en bij Hem, keurende Hem oneindig waardig alle liefde, dienst, vreze, gehoorzaamheid en hoogachting. Zij zoeken tot hun spijze te stellen, het betrachten van de wil van Christus, wat hun heiligmaking is, en te jagen om het beeld van Gods Zoon meer en meer gelijkvormig te worden en de Heere te wandelen tot alle behaaglijkheid, en op te wassen in de kennis van God en Christus, om zo te ondervinden de kracht der beloften Gods, Jes. 54:12-13: "En uw glasvensters zal Ik kristallijnen maken en uw poorten van robijnstenen, en uw ganse landpaal van aangename stenen. En al uw kinderen zullen van den HEERE geleerd zijn, en de vrede uwer kinderen zal groot zijn." En Jes. 58:11-12: "En de HEERE zal u geduriglijk leiden, en Hij zal uw ziel verzadigen in grote droogten en uw beenderen vaardig maken; en gij zult zijn als een gewaterde hof en als een springader der wateren, welker wateren niet ontbreken. En die uit u voortkomen, zullen bouwen de oude verwoeste plaatsen; de fundamenten, van geslacht tot geslacht verwoest, zult gij oprichten; en gij zult genaamd worden: Die de bressen toemuurt, die de paden weder opmaakt, om te bewonen." Terwijl de heilzucht en bede der ziel van de zodanigen dagelijks is, om de zalige bevinding en genadige toedeling van Gods heilstoezegging, Jer. 32:39-40.

Dus dan, een gelovige en met Jezus Christus waarlijk verbonden ziel, die deel heeft ontvangen en gemeenschap aan het Evangelie en daarin leeft, die kan en wil niet anders, dan de Heere welbehaaglijk wandelen, met alle kracht bekrachtigd zijnde. Die ziel bidt steeds om de kennis van Zijn wil in alle wijsheid en geestelijk verstand, Kol. 1:9-12. En daarvan enige bevinding te mogen genieten, doet haar uitroepen: Het Koninkrijk Gods is niet spijs en drank, maar rechtvaardigheid en vrede en blijdschap door de Heilige Geest. Want die Christus in deze dingen dient, is Gode welbehaaglijk en aangenaam de mensen, Rom. 14:17-18. Want geloof en een geloofsleven in Christus naar het Evangelie en heiligheid en blijdschap in God, gaan altijd samen. Daarom zegt de zalige Van Lodensteijn in zijn gezangen:

De hemel wil, de hemel wil,
Dat die Hem dienen in deugden, dienen in vreugden.
Dat is der engelen eeuwige trant
Die zich in deugden verheugden, laat ons vrolijk zijn.

De vreugde deugd, de deugd weer vreugd,
Het vrolijk hart maakt deugdig, maakt ons deugdig,
Dit weet de Hemel, daarom wil
Hij al Zijn dienende vreugdig, laat ons vrolijk zijn.

En geen wonder, want evangelische, geheiligde kennis vermeerdert en sterkt het geloof. Dit geloof werkt heiligheid. Deze heiligheid werkt blijdschap in God, en deze werkt weer een bemoedigde en standvastige verborgen geloofswandel met een Drie-enig, volzalig God in Christus, en een openbaar vrijmoedig gedenken aan en uitkomen voor Christus en Zijn Naam, zaak en Evangelie. En zulke zielen worden wederom in bijzondere gunst van God ontmoet, volgens Jes. 64:5. O, wat is de dienst van de Heere Jezus en Zijn gemeenschap niet vrijheid,

vrede, gerustheid, en blijheid, doende de ziel met een verwijd hart het pad van 's Heeren geboden lopen, Ps. 119:32.

Maar waarom wordt dit dierbaar geestelijk heilig leven en wandelen niet meer gevonden in onze dagen? Wij zeggen: Omdat er wel veel opvattingen maar weinig betrachting van het geloofsleven met Christus is. O, wat is er weinig waarachtig werkzaam geloof thans bij de vromen! Mocht er eens meer om geloof gesmeekt worden voor de troon, en meer gezien worden op dat Goddelijk woord, Jes. 52:1-2.

Met één woord dan, dit wandelen waardiglijk het Evangelie van Christus, wat hier de apostel van de gelovige Filippensen, ja, van allen die met hetzelfde dierbare geloof der uitverkorenen Gods bedeeld zijn geworden, vordert, behelst in zich de gehele verborgen en openbare wandel en gehoorzaamheid en werkzaamheid der gelovigen met en voor God in Christus, in geloof, liefde en dienstbaarheid, zoals de dichter het uitdrukt en betuigt, Ps. 116:9: "Ik zal wandelen voor het aangezicht des HEEREN in de landen der levenden."

Willen wij echter deze waardige Evangelie-wandel nog een weinig bijzonder en van nabij met onderscheiding inzien, in haar dierbaarheid en voortreffelijkheid, ten einde onze zielen daarop meer verliefd mochten worden, dan zeg ik met en volgens het Woord van God, dat deze wandel waardiglijk het Evangelie van Christus hierin zal bestaan, te weten:

a. In een verlustigend wandelen van de ziel met God en Christus door het geloof, verkerende omtrent al de zalige en verheven voorwerpen des geloofs, die in dat Evangelie van Christus ontdekt en geopenbaard zijn, en waarbij de Geest van Christus de ziel dan bepaald doet stilstaan, en er een Goddelijk inzicht en inleiding in schenkt, zodat zij Gods sterkte en eer ziet, en zich verlustigt in den Heere, en daarenboven nog de begeerte van haar hart ontvangt. In zo'n wandel ondervindt die ziel dan, volgens Job 22:25-26, dat de Almachtige haar overvloedig Goud en haar krachtig Zilver is, en dat zij haar aangezicht gelovig, eerbiedig en kinderlijk tot God mag opheffen, terwijl die ziel zich met innige hoogschatting aan God gewent en de wet uit Zijn mond ontvangt, leggende Zijn redenen in haar hart weg, meer dan haar bescheiden deel, terwijl het geloof daarin licht ontvangt en de hoge liefde des Vaders van alle eeuwigheid werkende, met toepassing voor zich inziet en met aanbidding beschouwen mag, hoe die ook háár tevoren verordineerde, tot aanneming tot kinderen door Jezus Christus in Hem Zelven, naar het welbehagen Zijns willens, Ef. 1:5. Tevens ontvangt zij inzicht in die aanbiddelijke diep vernederende en kopende liefde van de Zoon, tot haar eeuwige behoudenis en verhoging, volgens Fil. 2:5-10, willende door liefdesdrang nu ook volwillig haar knieën voor haar Heirvorst en Zielenlosser buigen en met haar tong Hem hulde doen, roemen en belijden tot heerlijkheid Gods des Vaders.

b. In een leven door geloof en een leven op de beloften en het Woord Gods, met verloochening van eigen wil en lust, doende in de mogendheid van Christus al wat Hem behaaglijk is, en in onderwerping lijdende al wat Christus de ziel toezendt, omdat zij weet en gelooft, dat Hij almachtig, goed, getrouw en heilig is, en al Zijn doen enkel majesteit en heerlijkheid is. En omdat men Christus als Koning onbepaald in en over de ziel heeft gehuldigd, en dus het volle recht toebrengt, dat Hij Zijn scepter in de ziel zwaait, en dezelve beheerst naar Zijn wil, geeft zij zich daaraan volwillig over en onderwerpt zij zich er onbepaald aan. Dat is waardig het Evangelie van Christus te wandelen, en waardig de roeping, met welke men van God geroepen is, tot Zijn Koninkrijk en heerlijkheid, Fil. 4:13; betuigende volgens Ps. 45:7: "Uw troon, o God, is eeuwig en altijd; de scepter Uws Koninkrijks is een scepter der rechtmatigheid."

c. Een leven tot versiering van het Evangelie is hetzelve waardiglijk te wandelen. Dat

bestaat hierin, dat alles wat men doet, verricht en onderneemt, men dat doet met een zucht tot en in bedoeling van de eer en de heerlijkheid van Christus en God en om zo te zijn tot prijs der heerlijkheid van Zijn genade, en als een van en door God geformeerd volk, om Zijn lof en genaderoem te vertellen. Ze worden door het Evangelie gefatsoeneerd en gevormd, onder de medewerking van Christus' Geest tot geestelijke deugd en godsvrucht, ziende veel op Gods heiligheid, rechtvaardigheid, waarheid en de Goddelijke peilloze Vaderliefde. En hierdoor wordt men belet tegen de heilige majesteit Gods te zondigen, smekende vele malen: Heilig mij, heilig mij, ik moet, Jezus, zijn als Gij.

d. Het zal hierin bestaan, dat de ziel in een levendig geloofsbesef veel op haar hart tracht te hebben, volgens de inhoud van het Evangelie, dat de Goddelijke Middelaar Christus Jezus en de Drie-enige Verbonds-God, Koning is, ja, een heilig geduchte Koning, Die volstrekt wijs en oneindig, verheven in heerlijkheid is, als zijnde die God Die verhoogd is in Zijn kracht, en dat zij maar een gebrekkig, nietig en bevlekt schepsel, geen druppel aan de emmer en geen stofje aan de weegschaal uitmakende bij God, en zijnde niets voor Hem, volgens Jes. 40:6-7. Ja, minder dan niet en ijdelheid, vers 17. Dit besef werkt in haar een tedere eerbiedige erkentenis en volijverige zucht, om alles wat zij is en heeft, aan Christus toe te wijden; de ziel met al derzelver vermogens, het lichaam met al haar delen, ogen, mond, tong, lippen, handen, voeten, om ten dienst en ter roemvermelding van God en Christus dienstbaar te zijn, Ps. 71:23-24; 1 Kor. 6:20, als ook haar goederen, tijd en krachten, en alles wat zij is of heeft. En vooral ook haar zaad en kinderen, zo God haar met dezelve bedeeld heeft, draagt zij Christus na, opdat Hij de handen er zal opleggen, Zijn bloed aan sprengen, en Zijn Geest en beeld aan mededelen zou, door soevereine en grondeloze ontferming, opdat Zijn belofte, Jes. 59:21; Ps. 22:31-32, ook in dat haar zaad ja en amen gemaakt mag worden, ten einde haar kinderen ook siermeubelen in Gods beneden-Kerk en hiernamaals in de hemel en paarlen aan de Middelaarskroon van Jezus gesteld en bevonden mogen worden. Ja, zij wenst ook haar geestelijke gaven en ontvangen genade en de onderscheiden gunstrijke bevindingen van God en Christus op haar weg naar Sion ondervonden, aan te leggen en over te geven tot eer en verheerlijking van God en Christus en de bevordering van het Koninkrijk van Jezus tot heerlijkheid Gods des Vaders, volgende David na, 1 Kron. 29:11-16, en zeggende amen op Rom. 11:36: "Want uit Hem, door Hem en tot Hem zijn alle dingen." Onder de betuiging: Want waar zal een worm in het stof, zo'n Koning mee vereren?

e. Het zal hierin bestaan, uit liefdesontzag voor God en Christus, te verlaten en te vlieden al datgene wat Christus tot oneer en tot verwekking van Zijn heilig ongenoegen zou zijn, als alle zondige personen, zaken en daden die de Heere verbiedt en afkeurt, maar integendeel na te jagen, in geloofsgehoorzaamheid de Heere te wandelen tot alle behaaglijkheid, ziende op dat woord: "Maar gelijk Hij Die u geroepen heeft, heilig is, zo wordt ook gij zelven heilig in al uw wandel; Daarom dat er geschreven is: Zijt heilig, want Ik ben heilig. En indien gij tot een Vader aanroept Dengene Die zonder aanneming des persoons oordeelt naar eens iegelijks werk, zo wandelt in vreze den tijd uwer inwoning; Wetende dat gij niet door vergankelijke dingen, zilver of goud, verlost zijt uit uw ijdelen wandel, die u van de vaderen overgeleverd is, maar door het dierbaar bloed van Christus, als van een onbestraffelijk en onbevlekt Lam", 1 Petrus 1:15-19. Verloochende zijn eigen zin en wil, en het eigen vleselijk verstand, wat vijandschap tegen God is, kennende God en Christus in al zijn wegen, trachtende de Heere en niet zichzelf te leven, zo innig tevreden en voldaan zijnde met God, dat men alles wenst te laten en te doen en te hebben en te missen, omdat de Heere het zo wil, in een eerbiedig knielen voor God, over Zijn deel en weg, en over de leiding van God, al is dezelve vele malen smartelijk voor vlees en bloed, met lijdzame tevredenheid, en onder een betrouwend berusten, volgens Jes. 50:10. Men onderwerpt zich dan aan de wil en de bevelen van God en Christus, en men wil die in gehoorzaamheid blind

volgen, omdat de Heere het wil, houdende het geloofsoog op des Heeren Goddelijke gebod en roeping, en op Zijn gedane Goddelijke beloften, gevende het einde aan de Heere ootmoedig over, levende zo niet meer zichzelf maar voor de Heere, in een eenvoudig, oprecht, gehoorzaam leven en wandelen voor God, zingende en betuigende van harte met de zalige Van Lodensteijn:

Wij zijn niet dan voor de Heer',
En ons heil is in Zijn eer,
En Zijn eer in al Zijn werken;
Als Hij ons dan zinken doet,
Kunnen wij Zijn lof maar sterken,
Wat Hij doet is even goed.

O, hoe betamelijk en hoe zalig is niet zo'n wandel! Wie, die daar enige gelovige indruk en bevindelijke kennis van heeft, en een inzien in het voortreffelijke dat daarin gelegen is, en wat een vrij, bemoedigd, en God behagend gemoedsbestaan daaronder wordt ondervonden, moet niet uitroepen met David: "Ik heb Uw getuigenissen genomen tot een eeuwige erve, want zij zijn mijns harten vrolijkheid." "Ik zal wandelen in de ruimte, omdat ik Uw bevelen gezocht heb." "Och, dat mijn wegen gericht werden om Uw inzettingen te bewaren", Ps. 119:111, 45, 5.

f. Het zal hierin bestaan, te wandelen zoals Christus op aarde in de staat van Zijn vernedering gewandeld heeft, en daarnaar als het grote wit der roeping Gods te jagen, ten einde zo'n plant met Christus te worden, in de gelijkmaking van Zijn dood en opstanding, Rom. 6:5; 1 Joh. 2:6, als zijnde daartoe van Christus Jezus in genade aangegrepen, Fil. 3:12. En waarlijk, veel in ootmoedige geloofsbeschouwing stil te staan, bij dat hemelse en volmaakte Patroon van heiligheid, Christus Jezus, dat betaamt zo tot meerdere uitlokking van de ziel naar dat glanzig en sierlijk deugdenbeeld van Gods Zoon, en tot meerdere biddende zielssmekingen tot de Heilige Geest, als de Geest van Christus, ten einde Die door Zijn inwerkende genade de ziel wilde formeren tot zo'n vat ter ere, en tot zo'n brief van Christus toebereiden, om leesbaar te zijn voor alle mensen, als beschreven door de Geest van de levende God, en staande daartoe veel stil in eerbiedige beschouwing bij dat zo Goddelijk patroon en voorbeeld van blanke, onbesmette heiligheid, de Heere Jezus, opdat de ziel zo zien mag waarin zij de vlekkeloze Christus ook heeft na te wandelen, om alzo een eer van Christus bevonden te mogen zijn, en ter versiering van het zo Goddelijke en dierbare Evangelie van Christus.

En dan leert ons het Evangelie, dat Christus ook als het Goddelijk patroon ter navolging en als het vertonende beeld Gods, wordt voorgesteld in dit opzicht, te weten:

1. De Heere Jezus was verloochend aan gemak, eer, liefde, wedervergelding, verkwikking en aan alle ondermaanse dingen, maar alleen werkzaam om de wil te doen van Zijn hemelse Vader. Dat was Zijn spijze en ook het heil van Zijn volk te bezorgen en te behartigen, Joh. 6:15; Joh. 4:34. Ja, Hij was verloochend voor een tijd zelfs aan Zijn Goddelijke luister, troon- en hemelheerlijkheid, Fil. 2:5-8, en de statelijke troondienst van de engelen, die Hem aanbaden.

2. Zijn leven was één aanhoudend biddend en worstelend leven. Gehele nachten bracht Hij met smeking, sterke roeping en tranen door, Hebr. 5:7-8.

3. Zijn bewegingen, bedenkingen, verkiezing, bepaling en daden waren in alles even en evenredig de wil en de eer van God Zijn Vader. Hij leefde in een gewillige ziel onder God.

4. In Zijn onbekommerde berusting in 's Vaders voorzorg en opzicht. O, Hij was onwankelbaar onder de grootste gevaren, slapende zelfs gerust en als in 's Vaders schoot in

het midden der verwoestende zeegolven, Matth. 8:24.

5. Zijn gesterkt vertrouwend geloof aan de waarheid van God, Zijn Vader, en op de aan Hem toegezegde beloften onder Zijn diepste smart, smaad en lijden, was standvastig en onbeweeglijk. En alzo verheerlijkte Hij God Zijn Vader alleszins, volgens Jes. 50:6-7; Matth. 26:53-54.

6. Zijn werken was in alles alleen in afhankelijkheid van de Vader, als Zijn gezonden Knecht, zo in het doen van Zijn wonderwerken, Joh. 12:41-42, als in al Zijn spreken en prediken, Joh. 12:50, verrichtende alle gewichtige zaken die opzicht op Zijn Middelaarswerk hadden, en Zijn ambten, steeds met sterke en ootmoedige gebeden tot Zijn Vader, zie dit betreffende Zijn Profetisch ambt, Luk. 6:12-13, en betreffende Zijn Hogepriesterlijk werk en Borgwerk, Joh. 17; Luk. 22:39-44. O biddende Heere Jezus, Uw leven en werk was een aanhoudende biddende wandel, Luk. 21:37.

7. In Zijn berustend vertrouwen op God, zelfs in de diepste verlating en onder de naarste zielsworstelingen met een rechtvaardig God en Vader, volgens Matth. 27:45-46; Luk. 23:46. Zo was Hij onbezweken en vertrouwende zelfs in Zijn dood.

8. In Zijn standvastigheid en strijden met het zwaard des Geestes, Gods heilig Woord, onder de hevige en aanhoudende godslasterlijke verzoekingen des duivels, Matth. 4, en in Zijn onwankelbare onderwerping aan de wil des Vaders in dezen, willende niet eerder uit Zijn verzoeking zijn, voordat Zijn Vader Zelf Hem daaruit leidde, en aan Hem, Zijn geliefde Zoon en gehoorzame Knecht, in Welke Zijn ziel een welbehagen had, door Zijn hemelboden brood liet toedienen tegen Zijn honger, zoals wij zo nadrukkelijk zien in Matth. 4:11; Mark. 1:13.

9. En om alles ineen te sluiten; de gezegende Christus is een heilig, hemels Voorbeeld, ter navolging voor Zijn volk, ten einde zij het Evangelie van Christus waardiglijk zouden wandelen in:

1) In Zijn vlekkeloze zuiverheid en heiligheid;
2) In Zijn onbesmette kuisheid en reinheid;
3) In Zijn onvermoeide geestelijke werkzaamheid dag en nacht;
4) In Zijn vriendelijkheid, goedheid, milddadigheid, behulpzaamheid;
5) In Zijn zachtmoedigheid en gedurige verdraagzaamheid;"
6) In Zijn ijver voor de Goddelijke eer Zijns Vaders, en verloochening aan Eigen eer;
7) In Zijn nederigheid en matigheid in kleding, in spijs en in drank;
8) In Zijn vreugde en blijdschap, die altijd geestelijk en heilig was;
9) In Zijn liefdadigheid omtrent ellendigen;
10) In Zijn innerlijke medelijdende ontferming met bedrukten;
11) In Zijn getrouwe verdediging van de stommen en van Zijn onderdrukte vrienden;
12) In Zijn leerzaam onderrichten en in Zijn vriendelijk en gemeenzaam onderwijs;
13) In Zijn geestelijk wandelen en het trekken van lessen ter zielenvoordeel uit al wat onder Zijn ogen viel;
14) In Zijn heilige deftigheid en achtbaarheid die Hij alleszins bezat en vertoonde.

O ja, al wat aan Christus is, is gans begeerlijk. O, zalig, Goddelijk Voorbeeld! O, vlekkeloos Patroon! O, vertonend heerlijk Beeld Gods! O, volmaakte Wetsvervuller, Die al in de Geest betuigde, Ps. 40:9: "Ik heb lust, o mijn God, om Uw welbehagen te doen; en Uw wet is in het midden Mijns ingewands."

In dit opzicht nu zal het waardiglijk wandelen het Evangelie van Christus, behelzen Christus in de kracht van Zijn Geest, onder een zien op de beloften Gods, in dit alles na te wandelen, en te jagen om gelijkvormig aan dat deugdenbeeld van Christus gemaakt en bevonden te

worden, wat Gods Woord noemt een wandelen, zoals Hij gewandeld heeft, 1 Joh. 2:6, ten bewijze dat men waarlijk in Hem is en blijft, en dat de ziel een zalige gemeenschap heeft met de Vader en Zijn Zoon, volgens 1 Joh. 1:3, 5, 7. Zodat hetgeen in Hem waarachtig is, ook in ons waarachtig wordt. En dat was het hoofddoel van de apostel Paulus op aarde in zijn gehele weg, zoals hij betuigt, Fil. 3:12-17, waarom hij een zeer heerlijk voorstel afmaalt, en aan des Heeren Christus gekochte en van de Vader ontfermde volk voordraagt ter dadelijke betrachting, in dat zo dierbaar hoofdstuk, Romeinen 12, als hun christelijke zedenleer, en in welker beoefening zij dadelijk en waarlijk het Evangelie van Christus waardiglijk zouden wandelen en de zaligste blijken geven voor God en mensen, dat zij navolgers van God waren, als geliefde kinderen en wandelende in de liefde, Ef. 5:1-2. Als dragende Gods wet ingeschreven in hun harten, ter betrachting van ware geestelijke dankbaarheid aan God, en ten bewijze dat Gods liefde was uitgestort in hun harten, door de Heilige en zielsheiligende Geest, ten einde zij die roem en het welgevallen en genoegen van hun Zielsvriend mochten wegdragen, die wij lezen in Hooglied 6:10: "Wie is zij, die er uitziet als de dageraad, schoon gelijk de maan en zuiver als de zon, schrikkelijk als slagorden met banieren?" En Hoogl. 4:9: "Gij hebt Mij het hart genomen, Mijn zuster, o bruid! Gij hebt Mij het hart genomen, met één van uw ogen, met één keten van uw hals." O ja, Christus kan de halsketen van de evangelische Godzaligheid van Zijn bruid wel zien. En Hij ziet ze met zeer groot genoegen en welgevallen, om Zichzelf al meer aan haar te geven. En ja, andere Godzaligen, die met de zodanigen verkeer oefenen, kunnen ook de halsketen van de bruid wel zien, zodat haar Godzalige ijver en de geur van haar bloeiende genade er velen verwekt in de Heere.

g. Ten laatste, het wandelen waardiglijk het Evangelie van Christus, bestaat in een werkzaam geloofsleven in Christus, gelijk een rank in die Goddelijke wijnstok, en als een takje dat ingeënt is en sap en vettigheid trekt uit die Goddelijke Olijfboom, Joh. 15; Rom. 11:17. Oefenende door het geloof een leven met Christus, verborgen in God, levende in en uit Christus, en op en door Christus, met een gedurig omhelzend aannemen van Christus en alles wat Hij deed, leed, bezit en oefent tot heil van Zijn volk, zodat zo'n gelovige wandelaar ziet op en leeft in Christus als zijn Borg, Wetsvervuller, Schuldbetaler, Verbondshoofd, en als zijn Rijkdom, Wijsheid, Sterkte, Levendigmaker, Opsierder, Heiligheid en Gerechtigheid bij en voor God, waarin hij volmaakt voor God bevonden wordt, Kol. 2:10, en alzo de Hoop van zijn heerlijkheid, Kol. 1:27. Ja, zo'n gelovige merkt dan Christus door een werkzaam geloofsleven ook aan als zijn Heiligheid voor God, Die hem heiligt en Gods beeld dadelijk gelijkvormig maakt. En zo is Christus voor hem alles bij God, in Wie hij staat, leeft, schuilt, werkt en aangemerkt en gerekend wordt.
Maar ten andere ook zijn Voorbeeld ter navolging van God, en alzo zijn inwerkende Heiligheidsspringader en Wortel, Die hem door Zijn genadige inwoning in het hart in staat stelt en bekwaamt, om in de liefde geworteld en gegrond te worden, werkende alzo in zijn hart die geestelijke, heilige en liefhebbende grondgezindheid en verbintenis des harten, waaruit dan vervolgens de daden en de werkzame oefening, en zo een heilige liefdeswandel voortvloeien. Want zo'n geestelijk goedgemaakte boom brengt goede vruchten voort, zodat, zal een ziel waarlijk voor Christus leven en het Evangelie waardig wandelen, dan moet zij eerst en gedurig in Christus leven. En als zij dit verzuimt, berooft zij zichzelf van de toevloed van Christus' genade en Geest, waardoor zij alleen alles kan vermogen, en gaan van geloof tot geloof, en van kracht tot kracht naar Sion. En zij ondervindt dan dat de Heere Jezus machtig en gewillig is, om alle genade in haar te doen overvloedig zijn tot alle goed werk, ten einde zij ook kan opwassen in de genade en in de kennis van deze haar al-waardige Zielsvriend en Heere. En dit

leven in Christus is de enige ware weg om dadelijk evangelisch in zijn zielsgestalte en daden en werkzaamheid bevonden te zijn, het Evangelie waardiglijk te wandelen, door en onder de gedurige invloed van de genade van de Heere Jezus, Die hem in en tot alles genoeg is, 2 Kor. 12:9.
En met deze voorname hoofdzaak voorbij te zien, zal men zonder veel prakticale daden van heiligheid of verbetering en heiliging des harten, alleen wandelen in een gezicht en erkennen van de betamelijkheid van zo'n wandel, alsook in gemene keus en begeerten daarnaar. Maar dat geeft aan een ziel op zichzelf niet de minste kracht ter beoefening, als er geen dadelijk geloofsleven in en met de Heere Jezus Christus in komt. En het brengt ook geen wezenlijke vrucht aan de ziel toe. O nee, want door de toevloed en mededeling van Jezus' Geest door het geloof uit Christus ontvangende en zuigende, dat maakt, ja, dat alleen, de beenderen groenende als het tedere gras, Jes. 58:11. En alzo wordt Christus waarachtig en dadelijk verheerlijkt, Joh. 16:14. Maar zonder dit steeds in het oog te hebben ter beoefening, al vindt men al nu en dan enige zucht en begeerte naar heiligmaking en vordering, zo staat men bloeit om alleen en meest in eigen pogen, eigen gestalte, eigen indringen, eigen hartelijkheid, eigen voornemen, eigen deugdbetrachting, en in een wettische Godzaligheid zich op te houden en maar al te veel voldaan te zijn. Ziende wel op de Heere Christus als het hemels Patroon, maar zoekende de kracht om dat zo vlekkeloos Patroon na te volgen, óf in zichzelf óf in de wettische betrachtingen óf eigen verbetering of onafhankelijk werken met de hebbelijke vermogens en eigen inspanningen zonder Geest. Maar het is al werkende zonder Christus en niet uit en op Zijn eigen genade-invloeden en door Zijn Geest, Welke nochtans alleen de ziel bedélen kan en bedélen moet, met al die zalige genadevruchten gemeld in Gal. 5:22, en in het volle heilverbond aan Gods gelovige kinderen beloofd.
Maar o ja, een ziel die evangelisch leeft, en daarom ook zo wandelt, die leeft in de gerechtigheid van de Heere Jezus, in Zijn heiligheid en voorbidding. En zij leeft op de rijke algenoegzaamheid en invloed van de Heere Jezus. Ja, zij leeft en tracht te leven in Jezus' armen en hand, Deut. 33:3; aan Jezus' borst en in Zijn schoot, Joh. 13:23; aan Jezus' heilmond, Job 22:22; Spr. 2:6; aan Zijn gezegende voeten, Luk. 10:39, en onder Zijn herderlijke liefdesstaf, Ps. 23, en onder Zijn zo gezegend Koninklijk gebied. En dat met een arm, ontbloot en biddend zien op Zijn Goddelijke Middelaars-algenoegzaamheid en gedane verbondsbeloften, die allen ja en amen zijn. Hetwelk onvermijdelijk tot zijn gezegend gevolg heeft een tedere, afhankelijke, ootmoedige, erkennende en liefhebbende evangelische wandel en een Godzalig leven, tot prijs der heerlijkheid van de Goddelijke grondeloze genade, Ef. 1:6. Zodat men moet uitroepen, 1 Petrus 1:3: "Geloofd zij de God en Vader van onzen Heere Jezus Christus, Die naar Zijn grote barmhartigheid ons heeft wedergeboren tot een levende hoop, door de opstanding van Jezus Christus uit de doden."

En langs zo'n wandel geven Gods kinderen de krachtige bewijzen, dat hun wandel in de hemel en bij hun Schat is, met een hartelijk uitroep: "Niet ons, o HEERE, niet ons, maar Uw Naam geef ere, om Uwer goedertierenheid, om Uwer waarheid wil", Ps. 115:1. Ze bevinden onder dit alles, dat de goedertierenheid van God en Christus hen beter dan het leven is, waardoor hun zielen en lippen Hem moeten prijzen. Want hun harten en zinnen worden langs die weg bewaard in Jezus Christus, door een geestelijke en hemelse vrede, Fil. 4:7, en de zorg die zij dan hebben en vinden, werpen zij op de Heere, makende die door bidden en smeking bekend bij God, ziende dat Gods wil is, dat zij zich steeds in Hem verblijden zullen. En dat de Heere nabij is, om in de grootste verlegenheden Zijn Goddelijke hulp te schenken, al zou Hij in hun uitwendige noden Zijn engelen of de raven bevel geven tot hun hulp. En zo hebben de geestelijke wandelaars naar het Evangelie van Christus grote vrede en zij hebben geen aanstoot.

En ja, zij geven ook geen aanstoot, noch de Joden, noch de Griek, noch de gemeente Gods. Maar ze ondervinden alleszins dat God de vrolijken ontmoet, en die zo Zijner gedenken op hun wegen, ten einde hun pad zij als een schijnend licht, voortgaande en lichtende tot de volle middag toe.

Geen wonder dat de apostel dan hier zegt, tot de gelovigen te Filippi, en met hen tot al de zodanigen die Christus deelachtig geworden zijn: "Alleenlijk wandelt waardiglijk het Evangelie van Christus."
Daarmee wil Hij aanduiden en hen leren, ja, hen als een vader in Christus en een gezant van de Koning aanmanen, om zodanig een wandel steeds en voornamelijk als hun voorname doel na te jagen, en zulks tot hun gedurige betrachting en hoofddoel te stellen, en als hun eerste en laatste einde en hoofddoel in hun verborgen en openbare plichten en wandel, alsook onder al hun verdrukking en strijd van het lijden, en onder de verleiding van valse broeders, om zo door geen ding verschrikt te worden en daarvan afgedreven te worden, volgens vers 28-30 van ons teksthoofdstuk. Maar om te staan in één geest en met één gemoed gezamenlijk te strijden door het geloof van het Evangelie, betonende zich alleszins mensen Gods te zijn, die jagen naar gerechtigheid, Godzaligheid, geloof, liefde, lijdzaamheid, zachtmoedigheid, strijdende de goede strijd des geloofs, grijpende naar het eeuwige leven, volgens de liefdesraad van de apostel aan zijn geestelijke zoon Timotheüs, 1 Tim. 6:11-12. En het was Paulus" voorname werk om de gelovigen in Christus Jezus alom en steeds op te wekken tot zo'n waardige Evangelie-wandel in en voor Christus. Dat toont hij in al zijn apostolische brieven, alsook zo teder en nadrukkelijk in die aan de gelovigen te Thessalonica, 1 Thess. 2:11-12: "Gelijk gij weet hoe wij een iegelijk van u, als een vader zijn kinderen, vermaanden en vertroostten. En betuigden dat u zou wandelen waardiglijk Gode, Die u roept tot Zijn Koninkrijk en heerlijkheid." Wel dan, o zalige wandel! O, zielsvernederende Evangeliewandel, waarin geloof, hoop en liefde als drie staatsdochters van de grote Koning, de gelovige begenadigde zielen geleiden tot de poort des hemels, terwijl de ziel daar gekomen zijnde, bij haar sterven in den Heere, met de liefde alleen zal binnen gaan in des Konings paleis, verkrijgende de volle oogst der heerlijkheid, en genietende en ontvangende volmaakte heilige wandelingen onder dat volzalige gezelschap voor de troon, om in die zo vlekkeloze liefde en troondienst de lof van de Drie-enige God en van het Lam voor eeuwig bedrijvig te zijn, met een ziel volmaakt vervuld tot al de volheid Gods, en vol van de liefde van Christus. Terwijl dit vernederde lichaam aan het heerlijk lichaam van Christus ook gelijkvormig zal geworden zijn, Fil. 3:21. O gadeloze verwachting!

TOEPASSING

Laat ons nu nog een kort woord ter nadere toe-eigening daarbij voegen. Als men deze eis van God door de pen van de apostel inziet, en men ziet onze zogenoemde, gereformeerde belijders en ons kerkelijk wezen, en de leden van de kerk eens bedaard in hun wandel na, wat moet men dan niet met dezelfde apostel zeggen, Fil. 3:18-19: "Want velen wandelen anders; van dewelke ik u dikmaals gezegd heb en nu ook wenende zeg, dat zij vijanden van het kruis van Christus zijn; Welker einde is het verderf, welker god is de buik, en welker heerlijkheid is in hun schande, dewelke aardse dingen bedenken."

En vrienden, oordeelt zelf, is het dierbaar Evangelie van Christus en de verheven en zielszaligende inhoud voor velen uwer niet geheel verzegeld en onbekend, als zijnde zodanigen, welke de god dezer eeuw de zinnen verblind houdt, zodat haar heerlijkheid uw zielen nog nooit bestraald heeft, maar hetzelve nog voor uw zielen bevonden is een geheel verzegeld boek? En dat u nog in der waarheid geheel niets weet of kent van derzelver Goddelijke en genaderijke

oorsprong, noch van derzelver voldierbare inhoud, noch van het zalige einde Gods in het schenken van hetzelve aan ons, verdoemelijke zondaren, en aan uw doodschuldige en doemwaardige zielen?

O mensen, u die nog zonder God en Christus in de wereld zijt, en echter het grote voorrecht geniet boven vele volkeren op de aarde, dat u onder de bediening en de aanbieding van dit heerlijk Evangelie van de alleen zalige God leeft, laat mij toe, u heden nog onder de aandacht te brengen, de verheven en zo zalige doeleinden, waartoe God het u genieten laat, en leg er uw hart eens bij. En ziet en oordeelt dan zelf naar waarheid of het immer zodanige uitwerking aan uw verloren, zondige en schuldige zielen voor God heeft gehad. Wij zeggen dan:

1. De Heere God schenkt het u, om uw zielen te roepen uit deze tegenwoordige boze wereld, en om u te doen ontwaken uit de strik des duivels, waarin u van nature gevangen zijt naar zijn wil. Nu, daaruit wil God en Christus door dit Evangelie u redden, zie dit in Kol. 1:13: "Die ons getrokken heeft uit de macht der duisternis en overgezet heeft in het Koninkrijk van de Zoon Zijner liefde." Weet u hiervan, vrienden? Zijt u satans kerker en banden al ontworsteld en onderdanen van Koning Jezus geworden?

2. Het Evangelie wordt u geschonken en gepredikt om uw verblinde en van God vervreemde en verduisterde zielsogen te openen, en u te bekeren van de duisternis tot het licht, en van de macht des satans tot God, opdat u vergeving der zonden zou ontvangen, en een erfdeel onder de geheiligden, door het geloof in Christus, volgens Hand. 26:18. Weet u hier van af? Zijn deze almachtige genadewonderen in uw ziel, o mens, wel immer omgegaan? O, wat zullen dan uw dode plichten en godsdienst zonder geest en leven geoefend, uw arme ziel helpen of uw ingebeeld geloof, zo u dit genadewerk Gods mist, dat u het Evangelie aanbiedt? En o, hoe velen uwer missen het!

3. Het einde van dit dierbare Evangelie, waarom God het u schenkt, is om u te bewegen, ja, te laten bidden van Gods wege, dat ge uzelf met God zou laten verzoenen, 2 Kor. 5:20, ten einde u ook de genadige verzoening mocht krijgen door Jezus' bloed, en de vergeving van het talloos aantal en gewicht uwer zonden, Kol. 1:14. En o, wonder, dat biddende, tedere aanzoek laat God van de hemel daarin aan u doen, niettegenstaande dat u vijanden van God en Jezus zijt, Kol. 1:21; Rom. 5:6, 8. Och, werd deze genade-aanbieding en de verzoening met God in Christus uw zielen eens dierbaar. Maar daar hebt u nu geen indruk van, omdat u het nare gewicht en de last der zonden niet kent en daarom gevoelloos daaronder kunt heen leven, versmadende alzo de tedere rommelende ingewanden Gods, die in ontferming zich u aanbieden tot uw eeuwige zielenheil, en om u nog als een vuurbrand uit het vuur te rukken.

4. Het Evangelie komt tot u, om u te verplaatsen en over te zetten en te brengen uit de familie van de duivel en van de goddelozen, in de geestelijke familie en onder de huisgenoten Gods, Ef. 2:19; Jes. 56:5. U gelastende uit hen uit te gaan, onder die tedere toezegging van God, dat Hij, de Almachtige, u tot een Vader zal worden en u Hem tot zonen en dochteren. O mens, zeg eens, is dit wel ooit met zielsaandoening op uw hart gezonken? Zodat u met de verloren zoon uw zwijnendraf verliet, en u op de weg begaaft naar Gods Vaderlijk hart en troon, om vergevende en vrije aannemende en opnemende genade te ontvangen? Wat zegt uw hart, vrienden? O, arm verloren zondaar! Die onder dit alles daar zo onverschillig en ongeraakt kunt heengaan, wat zal voor u de eeuwigheid naar zijn! Onder een onherstelbaar naberouw, sterft u alzo. O, geduchte eeuwigheid, voor die onder zo'n Evangelie verloren gaan en die dit Goddelijk en geestelijk kindschap zullen verwaarloosd hebben te omhelzen, wat de allerhoogste God uw zielen waarachtig had aangeboden.

5. Het Evangelie komt tot u, om uw hart van een woning der draken en van een wand vol gruwelen, ja, van een snood basiliskhol en een kerker van de satan en van de zonde, te hervormen en te herscheppen tot een woonstede Gods in den Geest, ja, tot een heiligdom en

woning van de Allerhoogste, en het te stellen tot een eeuwig eigendom voor God en Christus, Ps. 132:14. De Goddelijke Heere Jezus staat met en door dit Evangelie en de aanbieding te dien einde zo teder en zielsinnemend te kloppen aan de deur van uw harten, volgens Openb. 3:20. Och, hoorde u wel immer deze Zijn liefdesklop en zalige heilstem in uw ziel? Immers neen. O, wat is uw ziel nog dood in zonden en in misdaden voor God bevonden. En wat leeft u niet in een versmaden van het bloed van het eeuwige Testament, en van de aanbiedende liefdeszelen van God en Christus! Ach, hoe zult gij ontvlieden, door op zo'n grote zaligheid geen acht te geven? Hebr. 2:3. Dat is eeuwig onmogelijk, dat de zodanigen de toorn van het Lam ontvlieden kunnen; want dat zal God eens zwaar straffen. Zie Ps. 50:21-22; vergelijk met Hebr. 10:29-31.

O mens, weet echter, deze zalige heilsweldaden en nog onnoemelijk meer, biedt u het Goddelijk Evangelie aan, en Christus verkondigt u daarin vrede, ja, eeuwige vrede. Och, mocht u het eens opmerken en voor u geloven, terwijl het nog het heden is en de dag der genade, Ef. 2:17. Ja, Christus reikt u nog Zijn Koninklijke genadescepter toe in ontferming door het Evangelie. Och, leerde u die eens in ootmoed aanraken! Hij houdt dat pardonschrift nog als voor uw ogen, ten einde u tot Hem, en in en door Hem tot God zou wederkeren, in Wiens gemeenschap en dienst alleen uw zaligheid ligt opgesloten voor tijd en eeuwigheid. Verklarende daarbij met een eed, geen lust aan uw dood te hebben, maar daarin, dat ge u bekeert, ja, laat bekeren door Zijn hartveranderende genade, opdat u leeft. Maar helaas! Gij hebt van al deze dingen geen indruk, geen besef of enige aandacht daaromtrent, of enige lust en begeerte. Maar u leeft met uw zielen verward in de zienlijke en nietige lage dingen, en de duivel als de god dezer eeuw houdt uw verstand en ziel verblind, 2 Kor. 4:3-4.

Ja,u hebt vooral geen indruk of besef wat het is, tegen het Evangelie te zondigen. En dat die zonde oneindig zwaarder is dan het zondigen tegen de wet. En zo zal ook derzelver straf oneindig zwaarder zijn.

Vrienden, Gods Woord leert ons, dat als Israël oudtijds het land vervuld had met bloed en talloze andere zonden, door het plegen van alle goddeloosheid, vertredende alzo de beide tafelen van de Goddelijke wet, en ontheiligende al de heilige instellingen Gods onder hen geschonken, gepaard met een God beledigend misbruik van al die talloze zegeningen, door de Heere hun in het land van Kanaän geschonken op zo'n ontfermende wijze, dat de Heere God, die zonden toenmaals gestraft heeft slechts met een zeventigjarige gevangenis in Babel onder vele ellenden. Maar wanneer datzelfde volk Gods geliefde Zoon en de heilsaanbieding van Zijn Evangelie verworpen heeft, zo heeft God als een rechtvaardig God en heilige Wreker, die zonde gestraft met een gehele verwerping uit Zijn gunst, gemeenschap en dienst, en tevens hen weggeworpen van voor Zijn aangezicht, en gesteld tot een gehele versmading onder allerlei ellenden, gedurende zeventienhonderd jaren. O, hoe vreselijk is dan niet de zonde tegen dit Evangelie van God! En wat zal het in de grote dag, de dag van Jezus' geduchte toekomst op Zijn rechterlijke wolkentroon en in de diepe eeuwigheid niet vreselijk zijn om onverzoend als een versmader van Gods Zoon en Zijn Evangelie-aanbieding voor Zijn vierschaar te moeten verschijnen, en in Zijn Goddelijke handen te vallen! Zie dit zo nadrukkelijk betuigd, 2 Thess. 1:8-9; Matth. 25:41. Daarom vroeg de Heere Jezus, Luk. 23:31: "Wat zal aan het dorre hout geschieden?". Maar daar is geen antwoord bij. Dat zal de ontzaglijke eeuwigheid ontdekken, voor ieder die in zijn ongeloof aan hetzelfde Evangelie en in zijn onheilige van God en Jezus vervreemde toestand is blijven heengaan, en zo onzalig is gestorven. O, ontzaglijk sterven! Ja, ontzaglijke eeuwigheid voor al de zodanigen, zie dit in Matth. 13:41-42. Openb. 20:15.

En daarom, o wie u ook zijt, die nog genadeloos, onbekeerd en ongelovig, hetzij zorgeloos en werelds of bedrogen leeft en met een valse en ingebeelde heiligheid heengaat. O, bedenk eens, wat zal het zijn, zo'n onbegrijpelijke Goddelijke zondaarsliefde, en de aanbieding van

dezelve aan uw ziel ter eeuwige zaligheid, niet te hebben in acht genomen in deze tijd van uw bezoeking. En dat u doof in uw zielen zult gebleven zijn voor die liefdesstem en raad van Gods Zoon, die Hij aan u, ja, ik zeg aan u, doet, wie gij zijt, Openb. 3:18: "Ik raad u dat gij van Mij koopt goud, beproefd komende uit het vuur, opdat gij rijk mag worden; en witte klederen, opdat gij mag bekleed worden en de schande uwer naaktheid niet geopenbaard worde; en zalf uw ogen met ogenzalf, opdat gij zien moogt." O zondaar, zult u nog langer licht blijven achten dat Goddelijk Geschenk en Present van God de Vader, aan uw ziel zo ontfermend aangeboden? Joh. 3:16; 1 Joh. 4:9-10. Weet u niet dat geschenken versmadelijk af te wijzen de hoogste hoon is die men iemand kan aandoen? Wat hoon doet dan een verachte, zondige doemeling hierdoor de God des hemels aan? O, dat zal God zien en waarlijk zoeken. Leg hier uw hart toch bij. Nu, God en uw ziel weten of u het Evangelie ooit waarachtig dierbaar is geworden. Zo niet, zie dan toe, dat u Dien, Die van de hemelen tot u spreekt, niet langer verwerpt. Kom, arme zondaar, wij zeggen tot u nogmaals, of wij enigen van u voor Christus gewinnen mochten: Weet, u leeft nog door de oneindige lankmoedigheid en goedertierenheid Gods onder de bediening en roeping van dit Evangelie, volgens Jes. 45:22: "Wendt u naar Mij toe, wordt behouden, alle gij einden der aarde; want Ik ben God en niemand meer." En dat zegt Christus daar tot u, hoofd voor hoofd. Niets zal u dan doen verloren gaan, dan uw verdoemelijk ongeloof aan het Evangelie. Leg dat op uw hart. Ja, de Heere Zelf drukke het daarop. En Hij doe het u vatten en verstaan. Nog laat Christus tot u zeggen: "Dwing ze in te komen, opdat Mijn huis vol worde." Ja, als u nog komt, na al uw reeds gedane versmading, nog zal er plaats voor u zijn aan Jezus' tafel en in Zijn huis en in Zijn hart, tot uw eeuwig zieleheil.

Vraagt iemand van u: Is dat waar? Mag ik dat vrij geloven, dat Christus nog gewillig zal zijn en waarlijk is om mij, zo'n monster van goddeloosheid als ik ben, aan te nemen? Als ik nog met mijn verloren, God tergende en Jezus zo lang versmadende ziel tot Hem kom?

Wij antwoorden u: O ja, kom maar als de knechten van Benhadad, als een veroordeelde in en bij uzelf, met een ondertekening van uw eigen zo rechtvaardig dood- en vloekvonnis, en de Heere Jezus zal u in genade aannemen, en geenszins afwijzen noch uitwerpen. Lees in dezen eens na Jes. 1:18; Ezech. 33:11; Joh. 6:37; 1 Tim. 1:15 met vers 13. O, hoe slecht en goddeloos had Paulus het niet gemaakt, en nochtans werd hij van de Heere Jezus aangenomen. Ach, arme zondaar, kan het rampzalige en eeuwig doemschuldige van uw staat en de eeuwig op u rustende toorn Gods geen kracht op uw ziel doen? Wel, laat dan uw ziel breken en smelten, en uitgelokt worden door de open liefdesarmen en door het verse en zielssmeltende kruis en Goddelijk bloed van Gods Zoon, de Heere Jezus, gestort ter verzoening en afwassing van uw bloedschuldige ziel. Ja, zondaar, laat u dan nog lokken door de innerlijke bewegingen van Jezus Christus, en door de ontfermingen van de Drie-enige God, en Zijn zielsinnemende smeekstem in het Evangelie. Bent u nergens toe bekwaam? Dat bent u ook niet; wel dan, de almachtige en alles overwinnende genade kan en wil u nog bekwamen, om een vat te worden van vrije, Goddelijke barmhartigheid, ten einde u nog eens voor Hem leven en wandelen moogt, om Zijn lof ook te vertellen en te roemen en te mogen uitroepen: "Maar mij is barmhartigheid geschied."
O, laat u toch niet langer door iets van Jezus afhouden. Zie en werk, zo het u om God en Christus enigszins te doen is geworden, met die Goddelijke woorden, Hebr. 4:14-16; Hebr. 11:6. Openb. 22:17 en andere die het Evangelie u oplevert en voorstelt. Nu, de Heere verwaardige uw zielen en vooral gij, die indrukken draagt van deze dingen, met de bevinding van die dierbare woorden, Jer. 50:4-5; Hos. 2:22. En al hadt u dan vele kloppingen van de Heilige Geest verzondigd, die zullen u, zo u waarlijk maar komt tot en aan Christus' voeten, als die boetvaardige zondares, Luk. 7:38-48, niet gedacht worden. Maar de Heere zal u deel schenken aan Zijn beloften, Jes. 43:25; Ps. 103:12; Micha 7:18.

Maar o, hoe ongelukkig zijn de zodanigen onder u:

a. Die niet eens redelijk verstaan wat de zaken zijn, die ik heden aan u heb gemeld en voorgesteld tot uw zielenheil.

b. Die niet eens met een historisch geloof de inhoud van het Evangelie en het einde van God daarin beseffen of geloven. O, hoe weinig historisch geloof is er zelfs in deze dagen bij velen van u te vinden!

c. Die onder het Evangelie leven als in een droom. Zij begrijpen zo iets, maar zij hebben geen besef van zaken, en de traagheid en de wereldliefde doet hen als in een doodsslaap zinken. En zo gaan zij naar een ontzaglijke eeuwigheid.

d. Die zich voldoen met die begrippen en opvattingen van het Evangelie, zonder ooit de zielsinnemende kracht te ondervinden en zo met de bevatting daarvan verloren gaan, missende de liefde der waarheid.

e. Die wel leven onder veel consciëntieklopping, en dat dikwijls hooggaande, maar die dan naar de wet en de plichten lopen, en daardoor worden zij dan wel getroost, en al de verandering die bij de zodanigen gevonden wordt, is alleen als dat huis, waar Christus van spreekt, dat met bezemen gekeerd is.

Och vrienden, weet en gelooft, daar zijn drie dingen, die een onveranderd natuurlijk mens onmogelijk kan kennen door zijn eigen verstand en eigen pogen, te weten: Het Goddelijk Evangelie, de Persoon van Christus, en het geloof en de werkzaamheid. O, deze dingen zijn voor de onbegenadigde en onbekeerde wereld verborgen. En die moet God door Zijn Heilige en zielsheiligende Geest de zielen doen leren kennen in derzelver heerlijkheid, noodzakelijkheid en gepastheid, en alzo bevindelijk doen verstaan en beoefenen. Ach, wat is een mens diep van God weggevallen door de zonde en van Hem geheel vervreemd. En daarom, vrienden, gelooft het toch met toepassing op uzelf, blijven deze drie dingen uw zielen vreemd, u zijt onvermijdelijk verloren voor eeuwig. O, de Heere Jezus geve u, die de rechte kennis daarvan nog mist, en daar zo heengaat en wandelt in uw eigen wegen, medelijden te krijgen met uzelf en met uw kostelijke Maar van nature voor eeuwig verloren ziel, opdat u Christus nog eens mag aanlopen en smeken om ogenzalf, Openb. 3:18.

Maar zijn er onder u de zodanigen, die met diepe zielsbenauwdheid in hun harten zeggen: Daar scheelt het mij, ellendige, aan! Ach, ik ken geen Jezus. Ik kan niet bevatten wat het Evangelie is, en dat het mij tot een blijdschap van heil zou zijn geweest en dat Christus met open armen mij ook zou roepen, en dat Hij mij vrijwillig zou willen liefhebben, ja, met een eeuwige liefde liefhebben, en Zijn toorn van mij zou afkeren. Daar mijn ziel voor Hem zo zondig gesloten en zo veelszins verhard is. O, het is mij onmogelijk te geloven! En wat mijn staat hopeloos maakt, is dit, dat ik omtrent de Heere Jezus en het Evangelie en haar inhoud, soms met zo vele godslasterlijke dingen word aangevallen, zodat ik soms de Bijbel moet toesluiten, en die niet lezen kan, of durf te lezen. Ik schijn aan de verharding van het hart overgegeven te zijn, en kan soms geen ene zucht of traan voor Jezus brengen onder al mijn zonden. Ja, het is mij soms of mijn hart nog barsten zal van benauwdheid. Ik geloof dat ik nooit genade zal krijgen. En zie ik mijn leven en wandel na, het is niet anders dan een wandel der zonde en van de satan, volgens Ef. 2:2-3. En ik kan niet bevroeden wat het geloof in de Heere Jezus is, en hoe een schuldige en verloren ziel dat gelovig beoefent tot vereniging met Christus, en tot dadelijke verzoening met God in Hem. O, dat is mij zo'n gesloten boek! Maar wanneer ik hoor voorstellen, dat men het zondekwaad moet laten, vlieden en bestrijden, en dat men trachten moet om heilig te zijn, zal men God behagen, dat kan ik nog wel verstaan. Maar het

geloof oefenen omtrent Christus, op de roeping van het Evangelie, dat is mij en dat blijft mij zo'n diepe verborgenheid. Ik kan het niet vatten. Ach, ik ellendig mens. Ook is het mij onmogelijk te geloven, dat zo'n heilige en Goddelijke Heere Jezus, mij, zo'n rampzalige en in de zonden zo diep verzonken zondaar zou willen aannemen en zaligen. En dat Hij mij waarlijk zou nodigen om tot Hem te komen, ten einde ik ook van een kind der hel een kind Gods zou worden. Daar kan ik niet bij. Ik vrees dat ik mij bedriegen zal, als ik dat wilde geloven.

Laat mij u, de zodanigen antwoorden: U zit vol redeneringen van het vlees. En dat is vijandschap tegen God. Gij meet Christus af naar uw bedorven vleselijk verstand, en ook de weg van Zijn vrije genade en zondaarsliefde. Maar is het Evangelie u zo donker, zo past het u om Zijn Goddelijk genadelicht te smeken in uw verborgen plaatsen, ten einde het aan u ontdekt mocht worden. Want Christus biedt Zijn ogenzalf u daartoe Zelf aan, en wat betreft de grootheid en de veelheid van uw zonden, die kunnen u van Zijn Goddelijke genade niet vervreemden, zo u maar eenvoudig, ootmoedig, en in nederige schuldbelijdenis voor en tot Hem komt. Want Zijn Woord ligt daar, Joh. 6:37: "Die tot Mij komt, zal Ik geenszins uitwerpen."

Ja, verder zeggen wij tot u, de zodanigen, met en volgens de inhoud van het Evangelie van God, tot uw onderwijs en zielsopwekking: Kunt u voor een alwetend God en Christus zeggen, dat u waarlijk de zonde moe zijt en dat de zonde u de zwaarste last is? Kunt u zeggen dat u van staat en weg en volk en hart en wandel wenst veranderd te worden door de Goddelijke, verbeurde genade? En dat het uw grootste heil en zaligheid zijn zou, dat u een verzoende met God werd door Jezus' bloed? En dat u zonder de Goddelijke verzoende gunst het niet langer stellen kunt? En dat u innig zucht om ook te mogen krijgen een vernieuwd hart en nieuwe wandel door Christus' Geest, en alzo ook een zalig deel in de erve der heiligen in het licht? Zeg mij, getuigen uw eenzame plaatsen van deze dingen, dat u daarom als een blinde, gebondene, goddeloze en verlorene worstelt en wenst te blijven worstelen - al is het vele malen met een verhard en vijandig hart - met een vlieden van al wat zonde en God beledigend is, gevoelende een afkeer van het boze, en een innige zielslust als uw gemoed wat bedaard is, naar en om God en Zijn beeld en dierbare gemeenschap, met bidden en worstelen, dan meer en dan minder, echter zo, dat die begeerte door alles heen telkens weer boven komt, en werkzaam geraakt? Wel, weet en geloof, ja, Christus roept uw arme ziel tot Zich. Ja, ik herzeg het, aan u, ja, aan u, die zodanige biedt Christus Zijn zalig Zelf aan, met al Zijn Middelaarsvolheden, betuigende aan u, dat Hij gekomen is om te zoeken en te zaligen dat verloren is, en zo ook uw verloren ziel, Luk. 19:10. Och weet en gelooft, Christus is op weg om Zich aan u ook te ontdekken, en zo'n goddeloze als u zijt, wil Hij rechtvaardigen en afwassen. Ziet dit in 1 Kor. 6:10-11.

O ziel, sta wat met aandacht stil bij deze woorden van de apostel, en bezie eens wat voor mensen die Korinthiërs waren geweest, en hoe zij tot Christus waren gekomen en van Hem dadelijk werden aangenomen. Wel dan, kom en zie op Christus als het Lam Gods, Dat uw zonden kan en wil wegnemen en uw ziel uit grondeloze genade kan deelachtig maken, dat grote verbondsheil, wat zo nadrukkelijk is beloofd, Ezech. 36:25, 26, 29, 31, 32.

Begenadigd, gelovig volk, wat is uw voorrecht groot, dat het u gegeven is de verborgenheden van het Koninkrijk der hemelen te weten, en dat in en aan uw zielen door eeuwige genade ook is geschonken, dat God in uw harten geschenen heeft, om u te geven verlichting der kennis der heerlijkheid Gods, in het aangezicht van Jezus Christus. O, wat een verandering en omwending kwam er niet in uw benauwde en veroordeelde zielen, wanneer u het Evangelie van Christus bekend en geopend werd! Wat werd uw slaafse vrees voor God niet verbroken! Wat zag u niet met schaamte op al uw wettisch woelen, dat u buiten Christus al had verricht, en waar ge uw zielen, tijd en krachten vruchteloos aan had overgegeven. O, hoe

zielsaandoenend was dat in uw gemoed, toen u geloven kon dat Christus u dat Goddelijk pardonschrift aanbood, voor uw verdoemelijke en reeds bij uzelf en bij God veroordeelde zielen. O, hoe was het u als koud water voor een vermoeide ziel, toen de Heilige Geest u met toepassing op uzelf te geloven gaf, dat Gods ingewanden over u rommelden, dat de volzalige God u vrijwillig en eeuwig wilde liefhebben, dat Christus Zichzelf met al Zijn schatten aan u aanbood tot uw eeuwig heil! Dat Hij u in Zijn armen wilde vergaderen en in Zijn hart en huis een plaats geven, en een zalig deel onder de zonen en dochteren des Allerhoogsten, ja, dat Hij Zichzelf dadelijk aan u schonk in dat Goddelijk Evangelie, om uw Maker en Man voor eeuwig te zijn. En toen Hij uw zielen bevindelijk deed verstaan, wat die zo tedere Goddelijke beloften in zich behelzen, Jes. 54:4-6; vergelijk met Jer. 31:3, 20 en 25. O, vrienden, herdenk in deze uw tijd van geestelijke ondertrouw, met uw schoonste Heere Jezus, de Immanuël Gods eens na. En hoe ge toen zag dat u omtrent uw gehele zaligheid waarlijk niet meer te doen hadt, dan "amen" te zeggen op het zo dierbare genadevoorstel en Goddelijk welmenend Evangeliegetuigenis van Christus en van de Drie-enige Verbonds-God, en met Maria te betuigen in verlegen zielsverwondering: "Zie, de dienstmaagd des Heeren, mij geschiede naar Uw woord". En in dat aannemen van Christus op de aanbieding van het Evangelie werd gij, o wonder van genade! een kind van God en een erfgenaam van al de beloften en van al de zegeningen van Abraham, Joh. 1:12; Gal. 3:14, 29. Immers, toen was het in uw ziel onder de verlegen overgave van uw hart aan Christus, als weleer een vrijwillige Amasai in een ander opzicht betuigde, 1 Kron. 12:18: "Wij zijn uwe, o David."

O, hoe eerbiedig, gevoelig, verwijd en verwonderd en vol liefdesdrang was toen uw hart niet, en door die liefdeszelen van God en Christus u gelokt en overwonnen gevoelende, hoe innerlijk, onbepaald en bedaard ging dat overgeven van uzelf voor tijd en eeuwigheid aan Christus en God niet toe! O, hoe nabij was toen niet de ziel bij God en Christus, en wat Goddelijkheid zag men niet in al de weg der genade Gods, in het zaligen van verdoemelijke zondaars, en dat uit en door zo'n grondeloze zuivere, vrije liefde van de Drie-enige God, tot prijs der heerlijkheid van Zijn genade, met een verwonderd inzien soms in die eeuwige vrije liefde des Vaders en in het liefhebbend kopen van de Heere Jezus, van al de van eeuwigheid verkorenen door Zijn Lamsbloed, en gewichtig lijden en in het liefdeswerk van de Heilige Geest in het trekken en vergaderen en herscheppen van al het uitverkoren en gekocht erfdeel van God en Christus en ook van u. Ja, vrienden, toen kroonde u uw Koning op die dag der bruiloft en der vreugde uws harten, Hoogl. 3:11. Ja, was toen het gezang van uw ziel niet vele malen in verlegen verwondering:

Welaan dan, liefde zonder eind en maat,
Verhef uw glorie, hebt Gij lust tot wond'ren;
Hier ben ik, Heer', volbreng Uw vrije raad,
Vertoon Uw kracht in voor U af te zonderen,
Mijn ganse hart, ja, trek mij maar naar boven,
Doe mij U kennen, vrezen, lieven, loven.
Gelukkig volk, dat zich Jehovah kiest,
Tot zijn Bezitting, eeuwig verslonden;
In d' oceaan van liefde, daar verliest
Zich ieder hart dat Jezus komt doorwonden,
Daar leeft de ziel, gezuiverd en bevredigd,
Door 't bloed des Lams, en van haar zelf ontledigd.

O, gij zodanigen, aan u behoort deze vermaning van de apostel: "Alleenlijk wandelt

waardiglijk het Evangelie van Christus." Ja, wandelt waardiglijk uw hemelse roeping en het verhevene van uw genadestaat en zalige verbondsbetrekking op Christus en God, Die u roept tot Zijn Koninkrijk en heerlijkheid. En hier in onze woorden levert u de apostel als een getrouw dienaar in Gods huis, de wet des huizes over, volgens Ezech. 43:12: "Dit is de wet des huizes: op de hoogte des bergs zal zijn ganse grens, rondom heen, een heiligheid der heiligheden zijn; zie, dit is de wet des huizes."

Maar mijn vrienden, hebt u door genade kennis ontvangen van het zo heerlijke Evangelie van Christus, en heeft het menigmaal in en op uw weg zaligmakende kracht op uw zielen gedaan, en ja, doet het zulks nog niet, zo menigmaal als u uit uw kuilen en ongestalten en zonden gered, en bij vernieuwing nabij gebracht wordt? Is het dan niet alleen door nieuw geloofslicht en werkelijk inzien in en gelovig gebruikmaken van dit zo Goddelijk en kostelijk Evangelie, en de beloften en heilsgoederen, terwijl u daardoor als een bediening des Geestes, de Geest ontvangt, volgens Gal. 3:2? En vrienden, is het niet alzo, dat zo wanneer u het Evangelie eens recht en klaar hoort prediken en voorstellen, dat u dan gewaar wordt, dat uw dodige zielen als herlevende, en uw matte zielen gesterkt worden, ook al lag u dan tussen twee rijen van stenen? O ja, uw geloofsvleugelen krijgen dan weer nieuwe kracht om uit te vliegen en uw afkeringen worden genezen, en uw zielen, nabij God gebracht, roepen uit: "Het is genoeg, mijn Goddelijke Jozef leeft; ik zal mij tot Hem wenden. Hij is mijn Eer, mijn Heil, mijn Kracht, ja, mijn Een en Al." En uw dorre doodsbeenderen herleven en gij ondervindt dat de Heere uw zielen verzadigt in grote droogte en dat Hij de moeden weer kracht geeft, zodat gij opgewekt, levendig en gesterkt van Zijn genadetroon wederkeert, en uw zielen weer aan Hem verbinden moogt, Ps. 118:27.

Maar Godzaligen, laat mij u vragen, waarom ondervindt u zulks niet meer op uw weg? Is het ook niet wegens de diepe onkunde die er in uw zielen nog is, omtrent dit zo Goddelijk Evangelie? Waarlijk, het is alzo, en och, hadden wij hier eens een diep besef van! Vrienden, wij hebben te wenen voor Gods aangezicht over onze zonde van jammerlijke onkunde, betreffende dit Goddelijk Geschenk en zielszaligende Evangelie van God. O, staat hier eens bedaard bij stil. Wat is het toch nog niet veelszins voor ons verborgen, en nog te veel een bedekt Evangelie in haar verheven inhoud en goederen, en wat leven wij niet te weinig met een werkzaam geloof bij en met hetzelve. En waarlijk, daar ligt de grond van al onze geringe vordering in ware heiligheid. Ja, dit is de oorzaak van al onze onheiligheid en laag leven en omzwerven van God en moedeloos neerzitten in onszelf, en bij ons gebrek en onmacht, en hiervan komt ook al dat liefdeloze bestaan omtrent God en Jezus en de Goddelijke Geest der liefde, en al dat onverloochende dat in ons hart en in onze wandel steeds gevonden wordt. En dat men ook zo weinig gedichten en goede redenen met zijn hart opgeeft, tot lof van deze onze Koning, onder een bemoedigde, gelovige en kinderlijke wandel, en een verkleefde ziel aan deze Goddelijke Zielsvriend en Heiland Jezus Christus, de God van volkomen zaligheid, bij Wien uitkomsten zijn tegen allerlei noden en doden, die drukkende of dreigende zijn.

O mijn vrienden, laat ons hoofdwerk toch meer zijn, om de heerlijkheid des Heeren in de spiegel van het Evangelie te aanschouwen, ten einde onze zielen veranderd mogen worden van heerlijkheid tot heerlijkheid, als door des Heeren Geest. Hierin ligt toch de grond en bron van al onze vernieuwing des harten en ware vordering in de wegen Gods. En daarom, laat ons de anderen veel toeroepen: "Komt, maakt u op, wordt verlicht; want ziet, uw licht komt, en Christus, Die uw Heerlijkheid is, wil over u opgaan." Als wetende dat gij geroepen wordt tot een wandelen waardiglijk het Evangelie van Christus. En ja, dat is God en Christus immers

oneindig waardig, en uw genadebetrekking op Hem brengt het alleszins mee, ja, verplicht u heilig daartoe, en tevens ligt hierin uw zaligheid. Wel dan:

a. Volg de apostel na, Ef. 1:17-18, om al biddende de Geest Gods veel in te roepen, om meer te mogen kennen bij Zijn licht, het Goddelijk Evangelie van Christus en de hoop van uw roeping, en alzo die zalving te ontvangen, die u alle dingen leren moet, 1 Joh. 2:27.

b. Leer meer aanhoudend zien op Hem, die Schoonste aller mensenkinderen, uw Man, Vriend, Goël en Zielenkoning, Die daarin voor uw geloofsoog op het heerlijkst wordt afgeschilderd, opdat u Hem meer mag kennen en roemen met de bruid: "Mijn Liefste is blank en rood, Hij draagt de banier boven tienduizend. Zijn hoofd is van het fijnste goud, van het dichtste goud; Zijn haarlokken zijn gekruld, zwart als een raaf. Zijn ogen zijn als der duiven bij de waterstromen, met melk gewassen, staande als in kasjes der ringen. Zijn wangen zijn als een beddeken van specerij, als welriekende torentjes; Zijn lippen zijn als leliën, druppende van vloeiende mirre. Zijn handen zijn als gouden ringen, gevuld met turkoois; Zijn buik is als blinkend elpenbeen, overtogen met saffieren. Zijn schenkelen zijn als marmeren pilaren, gegrond op voeten van het dichtste goud; Zijn gestalte is als de Libanon, uitverkoren als de ceders. Zijn gehemelte is enkel zoetigheid, en al wat aan Hem is, is gans begeerlijk. Zulk een is mijn Liefste, ja, zulk een is mijn Vriend, gij dochteren van Jeruzalem", Hoogl. 5:10-16. Ja, opdat ge u meer in Hem mag verlustigen onder die uitroep van de ziel: "Ik zal u hartelijk liefhebben, HEERE, mijn Sterkte", Ps. 18:2.

c. Heb meer onder uw geloofsoog, hoe dat u alleen aangenaam voor God zijt in Hem, en dat God de Vader u alleen schat en zegent in die Geliefde, als uw Rantsoen en Wetsvervuller en Verbondshoofd, Die Hem aan u gegeven en geschonken heeft tot wijsheid, rechtvaardigheid, heiligmaking en verlossing, 1 Kor. 1:30. En zo is Hij geworden de Jehovah, uw Gerechtigheid, waarin alleen uw roem en alle grond van verwachting voor uw ziel is, als zijnde de Hoop der heerlijkheid, Jer. 23:6; Jes. 45:25; Kol. 1:27.

d. Sta toch ook daar meer naar, om te leven in Christus en door Christus, opdat u al uw daden en plichten meer leert verrichten, in afhankelijkheid van Zijn Geest en de genade-invloeden van de Middelaar, opdat zo uw vrucht uit Hem mag gevonden worden, en u zo alles leert vermogen in en door de kracht van Christus. O, dan zou u meer beschamen die op paarden rijden, Zach. 10:5, en bevonden zijn als helden die in het slijk der straten treden, en door het geloof alles vermogen, om te doen en te lijden wat de Heere u beveelt en oplegt, ontvangende in zwakheid krachten.

e. O, laat het Evangelie meer uw broodhuis en spijskamer zijn, om in het geloof daaruit te eten, volgens Ps. 22:27; Jes. 25:6. Om zo door de kracht van de verbondsbeloften en de spijs van de heilsgoederen daarin vervat, gesterkt en bemoedigd uw weg voort te zetten naar de berg Gods, die mirreberg en wierookheuvel, waar uw teder liefhebbende Zielsvriend en Koning u is voorgegaan, en waar Hij u ten goede werkzaam leeft, om plaats voor u te bereiden, Joh. 14:2-3. En leef ondertussen onder de gelovige indruk van uw verheven genadestaat en het zo Goddelijke heil, waartoe u reeds verheven zijt, hetgeen u vindt aangetekend in Hebr. 12:22-24: "Maar gij zijt gekomen tot den berg Sion en de stad des levenden Gods, tot het hemelse Jeruzalem en de vele duizenden der engelen. Tot de algemene vergadering en de gemeente der eerstgeborenen, die in de hemelen opgeschreven zijn, en tot God, den Rechter over allen, en de geesten der volmaakte rechtvaardigen. En tot den Middelaar des Nieuwen Testaments, Jezus, en het bloed der besprenging, dat betere dingen spreekt dan Abel." Ja, zie veel in het geloof op uw eeuwig verwachte deel, en wat hiernamaals uw gezelschap, staat en werk zal zijn, en dat tot in een diepe eeuwigheid der eeuwigheden voor de troon Gods en des Lams, Openb. 5:9-10. Openb. 7:9-10.

f. Ondertussen, laat het Goddelijk Evangelie u meer dierbaar zijn. Daarin wordt u het

eeuwige Testament uws Vaders te lezen gegeven, hetwelk in de dood van uw Goddelijke Heere Jezus is bevestigd, en waarin uw erfgoederen u worden voorgedragen, om u te bemoedigen in en op uw weg, en in en onder al uw armoede en strijd van het lijden. O Godzaligen, wat bent u rijke kinderen en erfgenamen! En daarom, niets is voor u meer onbetamelijk, dan van morgen tot morgen zo mager te zijn. En dat gij, zulke Koningskinderen, als het ware met een slordig gewaad leeft, dat met vlekken is. O, wees daar te edelmoedig toe, en laat uw hart en wandel veel liever tonen en zeggen, dat dit uw roem zij:

Ons hoog gewaad,
Naar onze staat,
En zijn geen diamanten, diamanten,
Maar 't hemels sieraad van de deugd,
Dat blinkt aan alle kanten,
Dies zullen wij vrolijk zijn.

En geef zo voorbeelden en bewijzen dat u waarlijk een prinsendochter zijt, met gangen in de schoenen der beloften, hebbende uw wandel en uw burgerrecht in de hemelen, met een werkzaam geloofsoog, dat tot achter het voorhang, uw Heiland en Voorloper Christus Jezus naoogt en beschouwt, als Welke daar voor u leeft om uw zaken bij God te doen. O, leeft u ondertussen meer om Zijn zaken en belangen op deze aarde te doen en te behartigen, ten einde u gesteld en bevonden mag worden, een sierlijke kroon in de hand des Heeren, en een Koninklijke hoed in de hand uws Gods, Jes. 62:4. Ja, als schapen die uit de wassteden opkomen, die al tezamen tweelingen voortbrengen, zijnde geen derzelve jongeloos. Immers de belofte is daar; u mag er nederig op manen: *De kleinste zal tot duizend worden, en de minste tot een machtig volk. Ik de Heere zal zulks te zijner tijd snellijk doen komen. Ik zal heil geven in Sion, aan Israël Mijn heerlijkheid,* volgens de Godsspraak, Jes. 60:22; Jes. 46:13. En langs deze weg werkende, zo zou u waarlijk uw Heilvorst behaaglijk zijn, en veel in Zijn ogen zijn, als één die vrede vindt. Ja, u zou dus uw Koning binden als op de galerijen, en uw zielen verlustigen in grote vrede.

Kom aan, vrienden, die God vreest en gij, die Sions dochter zijt, waakt op en schudt u uit het stof, trekt uw sierlijke klederen aan. Maakt u los van de banden uws hals, namelijk uw ongeloof en onkunde omtrent het Evangelie, en de daaruit voortvloeiende zielsverwarrende onheiligheid. Want het geloof alleen reinigt het hart. En het geloof bedeelt u met een halsketen van Evangelische sierdeugden, waarmee ge uw Koning het hart neemt. En het Evangelie biedt u dezelve aan.

Te dien einde, overdenkt veel in geloof de beloften van het Evangelie en derzelver zekerheid en waarheid, en hoe alles spruit en voortvloeit uit enkel onbegrijpelijke goedertierenheid Gods, en Zijn onnaspeurlijke zondaarsliefde, willende de Heere door Zijn dierbare beloften uw hart overhalen en smeltende maken in de liefde van God en Christus. Ten einde u alzo in een geestelijke liefdesdrang Zijn dienaars en getuigen op deze aarde zijn zou en met een verwijd hart lopen het pad Zijner geboden, Ps. 119:32. En u dus in een evangelische heiligheid met blijdschap en gedurige arbeidzaamheid, het Evangelie en uw hemelse roeping waardig zou wandelen, in de gezegende en zielszaligende bevinding van dat zo dierbare Evangelieheil, waarin waarlijk heerlijkheid en de zaligheid uwer zielen hier in uw uitwonen ligt opgesloten, van onze apostel zo dierbaar, uitlokkende en bevindelijk voorgesteld, 2 Kor. 3:18: "En wij allen, met ongedekten aangezichte de heerlijkheid des Heeren als in een spiegel aanschouwende, worden naar hetzelfde beeld in gedaante veranderd van heerlijkheid tot

heerlijkheid, als van des Heeren Geest." En zo wandelende, zo zal Gewis uw weg zijn als een schijnend licht en uw lied zal in het geloof veel zijn, tot roem van uw Heiland en opwekking van uw geest:

O wondere gunst! De Heere Zelf mijn Broeder!
O ja, uw Heer, uw Man is en uw Hoeder,
Uw teed're Goël is uw sterke Borg.
Hij heeft Zich Zelf ten offer opgedragen,
Op dit rantsoen wordt gij van schuld ontslagen,
Dat wichtig kruisbloed stelt u buiten zorg.
Uw Vorst en Broeder zal uit d' opperzalen,
Met heerlijkheid en luister nederdalen,
Om Zijn bruid en zuster, met Zijn hand,
Terwijl de engelen Hem eer bewijzen,
En met gejuich haar heil en schoonheid prijzen,
Te leiden in het eeuwig Vaderland.

De Heere zegene dit woord aan uw en mijn zielen, en make ons door Zijn Geest deelgenoten van dit heil onzes Gods, tot roem van de rijkdom Zijner heerlijke genade.
AMEN.

31. Der gelovigen wangedrag onder de Goddelijke Vadertucht

"En gij hebt vergeten de vermaning die tot u als tot zonen spreekt: Mijn zoon, acht niet klein de kastijding des Heeren, en bezwijk niet als gij van Hem bestraft wordt; want dien de Heere liefheeft, kastijdt Hij, en Hij geselt een iegelijken zoon dien Hij aanneemt."
Hebreeën 12:5-6

Onder al de God van Zijn eer berovende, overgebleven verdorvenheden en zonden, die in de begenadigde mens gevonden worden, en hem veel aankleven in en onder een lijdensweg, Maar welke tevens ook zijn ziel en genadeleven zeer veel schade en nadeel aanbrengen, zijn ook deze twee te tellen:

1. Hun doorvloeien van en ongeloof aan Gods woorden
2. Hun verkeerde en ongelovige toepassing van Gods handelingen omtrent hen.

Ik zeg, haar doorvloeien en het vergeten van Gods zo meermalen herhaalde woorden tot hun besturing en onderricht in de rol der Waarheid geschreven en gesproken. Neem onder vele andere ook deze: "Zie, gelukzalig is de mens denwelken God straft, daarom verwerp de kastijding des Almachtigen niet", Job 5:17. "Welgelukzalig is de man, o HEERE, dien Gij tuchtigt en dien Gij leert uit Uw wet", Ps. 94:12. "Ik weet HEERE, dat Uw gerichten de gerechtigheid zijn en dat Gij mij uit getrouwheid verdrukt hebt", Ps. 119:75. "Maar de HEERE is in Zijn heiligen tempel; zwijg voor Zijn aangezicht, gij ganse aarde", Hab. 2:20. Voegen wij hier nu nog bij de eigen woorden van de gezegende Heere Jezus: "Deze dingen heb Ik tot u gesproken, opdat gij in Mij vrede hebt. In de wereld zult gij verdrukking hebben; maar hebt goeden moed, Ik heb de wereld overwonnen", Joh. 16:33. En ten slotte wat de apostel Paulus al de gemeenten toeriep, waar hij predikende doorreisde, wat we lezen in Hand. 14:22: "Versterkende de zielen der discipelen, en vermanende dat zij zouden blijven in het geloof, en dat wij door vele verdrukkingen moeten ingaan in het Koninkrijk Gods." Kom, Godzalig en beproefd erfdeel van God, die onder ons zijt, is het niet alzo dat wij al deze woorden Gods te veel vergeten in onze ziel, benevens talloze andere woorden die tot ons nut en zielsbestuur door de Geest Gods beschreven en gesproken zijn? En is het daarom ook niet alzo, dat als God ons komt tuchtigen, wij ons dan niet vaak houden alsof ons wat vreemds overkwam? En worden wij vaak niet hierdoor moedeloos en neergebogen? Gewis, ik weet, het is alzo. Daarin hebben wij ook allen enerlei hart.

Maar ik zei ten tweede dat wij daar ook zeer schuldig aan staan, namelijk aan verkeerde en ongelovige toepassingen te maken van de beproevende handelingen Gods omtrent ons. Is het niet alzo? Want al is het dat wij door genade bewaard blijven, dat wij de Goddelijke handelingen van druk, ellende en tegenspoeden zo direct niet van onbillijkheid en hardigheid beschuldigen, en Gods alwetendheid en Vaderlijk bestuur niet aantasten en direct verloochenen, wij zijn echter maar al te veel schuldig aan die overleggingen en verbeeldingen, - en ach, voedden wij die maar nooit in ons hart! - dat onze verdrukking en bezoeking te zwaar en te groot en te langdurig zijn, of dat die weg waarin God ons leidt en houdt, niet overeen is te brengen met Gods alwetendheid, goedheid, ontferming en verbondstrouw en vooral ook niet met Zijn zo menigmaal gedane verbondsbeloften, die het tegendeel schijnen te behelzen. Ja, dat ze daarmee geenszins zijn te vereffenen en ook niet met Zijn Goddelijke tedere en hoge betuiging van goedheid en liefde tot Zijn volk. En vooral menen wij vaak dat zo'n kruis en proefweg nooit zal kunnen strekken tot Gods roem en heerlijkheid, en tot onze ware bevordering in heiligmaking.

Maar vrienden, gij die God vreest, laten wij toch in die weg niet voortgaan, gedenkende

aan dat woord: "Laat af en weet dat Ik God ben", Ps. 46:11. Laten we ons veel liever voor God beschuldigen met Asaf en voor God in schaamte verklaren, zo dikwijls als wij zo handelen, als een groot beest te zijn voor en bij God en als onvernuftigen, die niets weten, en die echter door hoge verbeelding van het hart de stoutheid durven nemen om over Gods doen te oordelen, vergetende dat wij dan geprikkeld in onze nieren en opgezwollen door hoogmoed zijn, Ps. 73:21-22. Op deze wijze zijn we geheel veroordelenswaardig. In die tijden staan en leven we geheel buiten het heiligdom en zijn we buiten Gods weg en onderwijs. Want als men God maar kan verbeiden en Gods uitkomst afwachten, dan zal men achteraf al die wegen Gods, ook de diepste tucht- en proefwegen altijd als wijs en hoogst betamelijk en meest bevorderend voor Gods hoge eer bevinden te zijn, en aan het heil van Zijn volk het meest beantwoordend. Zo'n weg was voor hen tot verbetering juist nodig. Daarom zal men op Gods tijd "amen" leren zeggen met zijn gehele ziel op de volgende woorden Gods: "Ik weet HEERE, dat Uw gerichten de gerechtigheid zijn en dat Gij mij uit getrouwheid verdrukt hebt", Ps. 119:75. "Voorwaar, Gij zijt een God Die Zich verborgen houdt, de God Israëls, de Heiland. (...) Maar Israël wordt verlost door den HEERE met een eeuwige verlossing; gijlieden zult niet beschaamd noch tot schande worden tot in alle eeuwigheden", Jes. 45:15 en 17. "Want Mijn gedachten zijn niet ulieder gedachten, en uw wegen zijn niet Mijn wegen, spreekt de HEERE. Want gelijk de hemelen hoger zijn dan de aarde, alzo zijn Mijn wegen hoger dan uw wegen, en Mijn gedachten dan ulieder gedachten", Jes. 55:8-9. "Jezus zeide tot haar: Heb Ik u niet gezegd, dat zo gij gelooft, gij de heerlijkheid Gods zien zult?" Joh. 11:40. O, Godzalige, zie die woorden Gods veel in, ter geloofsbeoefening op uw weg. Vergelijk het met Hebr. 12:8-9: "Maar indien gij zonder kastijding zijt, welker allen deelachtig zijn geworden, zo zijt gij dan bastaarden en niet zonen. Voorts, wij hebben de vaders onzes vleses wel tot kastijders gehad, en wij ontzagen hen; zullen wij dan niet veel meer den Vader der geesten onderworpen zijn, en leven?"
Waren wij meer met de Heere één van zin en één van verstand door genade, dan zouden wij onszelf zeer dikwijls bestraffen over al ons tegenspreken tegen de Heere, en wegens ons doorvloeien en zo onbedachtzaam oordelen over Zijn handelingen omtrent ons, en riepen wij onszelf veel toe, ter beschaming:

Wat peil ik, schepsel, Scheppers werk?
Of 't redelijk is en 't wit kan raken?
Dewijl de Schepper wijs en sterk
Het met Zijn doen, komt redelijk maken.

En vrienden, dit zal ook de reden zijn en de bedoeling van de apostel als hij wil dat de gelovige Hebreeën al hun zware verdrukking, zoals gemeld wordt in Hebr. 10:32-34, zullen aanzien en beoordelen als nodige en billijke kastijdingen Gods, als zijnde vanuit het beginsel van Goddelijke Vaderliefde en het einde de vernieuwde toedeling van het verloren beeld Gods, namelijk de heiligmaking. "Want genen hebben ons wel voor een korten tijd, naar dat het hun goeddacht, gekastijd; maar Deze kastijdt ons tot ons nut, opdat wij Zijner heiligheid zouden deelachtig worden. En alle kastijding, als die tegenwoordig is, schijnt geen zaak van vreugde, maar van droefheid te zijn; Maar daarna geeft zij van zich een vreedzame vrucht der gerechtigheid degenen die door dezelve geoefend zijn", Hebr. 12:10-11. Dan zullen ze ondervinden die vreedzame vrucht der gerechtigheid. O, wat een gezegend einde!

Kom, laat ons dan tot onze tekstwoorden zelf overgaan en die nader inzien en behandelen. Wij vinden hier de apostel, die bezig is de Hebreeën en in hen ook al de gelovigen te waarschuwen en te sturen omtrent de aangevangen en reeds drukkende en nog verder dreigende

ellende, verdrukking en tuchtwegen Gods, als het tweede, grote doel van deze zendbrief, opdat zij door het geloof gewapend, volstandig bij de Heere en bij het Evangelie zouden blijven onder hetzelve, en hun zielen in lijdzaamheid zouden bezitten, volgens Hebr. 10:35-36: "Werpt dan uw vrijmoedigheid niet weg, welke een grote vergelding des loons heeft. Want gij hebt lijdzaamheid van node, opdat gij, den wil Gods gedaan hebbende, de beloftenis mag wegdragen."

In het vorige hoofdstuk, Hebreeën 11, deed de apostel zulks door een wolk van getuigen naar voren te brengen, die allen door het geloof allerlei tegenstand en lijden en beproevingen hadden overwonnen, waarvan zijn vermaning in de toepassing is: "Daarom dan ook, alzo wij zo groot een wolk der getuigen rondom ons hebben liggende, laat ons afleggen allen last en de zonde die ons lichtelijk omringt, en laat ons met lijdzaamheid lopen de loopbaan die ons voorgesteld is", Hebr. 12:1.

De apostel brengt in vers 2 en 3 het grootste, alles waardige en alleen helpende Voorbeeld van Jezus Christus, die overste Leidsman en Voleinder van hun geloof, daartoe ook naar voren. Dat moest hen ondersteunen, bemoedigen en sterken, al rezen de wateren der verdrukkingen nog in het vervolg over hen veel hoger, vers 4. Want zij zouden nooit te vergelijken zijn bij Zijn zo bloedig, smadelijk en schandelijk lijden en foltering, die Hem, de gezegende grote Apostel en Hogepriester van hun belijdenis was aangedaan en door Hem is ondergaan en volstandig doordragen, totdat Hij zeggen kon: Het is volbracht. Daarom moeten zij niet verflauwen noch bezwijken in hun zielen in hun lijden, wat minder is dan het lijden, van Hem.

Vervolgens noemt de apostel hier bemoedigende beweegredenen tot het verdragen van allerlei druk en lijden, wat God Zijn gelovig volk toezendt. Het zijn in het algemeen genomen Vaderlijke kastijdingen en daarom zijn ze lieflijk, zie vers 5 en 6. Ze zijn noodzakelijk, vers 7 en 8. Ze zijn betamelijk, zie vers 9 en 10. Ze zijn zeer nuttig, zie vers 11. En om nu deze gelovige Hebreeën en al Gods verdrukte volk de liefelijkheid in te boezemen van het kruis en het lijden in en om de zaak Gods, zo doet de apostel in onze woorden twee dingen:

a. Hij geeft een kleine berisping over onopmerkzaamheid op Gods vriendelijke vermaning en

b. Hij stelt hen de vermaning Gods zelf voor.

Opmerkelijk is het verband met vers 4, waar de apostel zegt: "Gij hebt nog tot den bloede toe niet tegengestaan, strijdende tegen de zonde." Nee, hun lijden was niet te vergelijken met dat van de overste Leidsman, alhoewel het met hen misschien bloediger en zwaarder zou worden. De apostel wil zeggen: Gij hebt nu alreeds onder een minder kruis vergeten, dat het voor u Vaderlijke kastijdingen zijn. Wel, hoe zal het dan met u uitkomen? Om dan bemoedigd te zijn onder zwaarder kruis en diepere drukwegen? Wij hebben in vers 5 de berisping van de apostel zelf in te zien: "En gij hebt vergeten de vermaning die tot u als tot zonen spreekt: Mijn zoon, acht niet klein de kastijding des Heeren, en bezwijk niet als gij van Hem bestraft wordt."

De vermaning. Geleerden zeggen dat dit grondwoord door sommigen wordt vertaald met "vertroosting". Het heeft beide betekenissen. We lezen in Hebr. 6:18: "Opdat wij door twee onveranderlijke dingen, in welke het onmogelijk is dat God liege, een sterke vertroosting zouden hebben, wij namelijk die de toevlucht genomen hebben om de voorgestelde hoop vast te houden." Dan kan het hier een opwekking tot zijn plicht zijn, door iets troostelijks tegen alle hinderpalen in die plicht te behelzen.

"En gij hebt vergeten de vermaning die tot u als tot zonen spreekt." Die spreekt tot u. Dat is die handelt, die redekavelt tot en met u. De gebiedende macht die God heeft, om blinde gehoorzaamheid van Zijn volk te eisen, gebruikt hij niet. Maar hij gedraagt zich vriendelijk en

gemeenzaam omtrent hen en wil een gehoorzaamheid die redelijk is en met hun genegen toestemming vergezeld is. Zo maakt hij door redenen de billijkheid en nuttigheid van Zijn bevelen en vermaningen aan hen openbaar. Zoals wij zien in de man Gods Jeremia, als hij zegt: "HEERE, Gij hebt mij overreed en ik ben overreed geworden, Gij zijt mij te sterk geweest en hebt overmocht; ik ben den gansen dag tot een belachen, een ieder van hen bespot mij", Jer. 20:7 Dat zal hier ook het volgende getuigenis leren.

Hij spreekt tot u. Deze woorden zijn door de apostel genomen vanuit de Spreuken van Salomo, Spr. 3:11 en 12: "Mijn zoon, verwerp de tucht des HEEREN niet, en wees niet verdrietig over Zijn kastijding; want de HEERE kastijdt dengene dien Hij liefheeft, ja, gelijk een vader den zoon in denwelken hij een welbehagen heeft." Salomo spreekt tot zijn zonen, niet alleen tot Rehabeam of een andere zoon, maar het beoogde voorwerp was het gehele Israël. Want in het Spreukenboek komen ook plichten voor, die geheel niet passend zijn op een zoon van de koning. Maar Salomo is ook een profeet. Zo onderwees hij het volk Israël en sprak tot hen als zonen. Omdat Paulus hierin het geestelijk en Goddelijk zoonschap van alle gelovigen vindt, zo dienen wij Salomo aan te merken als het voorbeeld van de Heere Jezus, verbeeldende de opperste Wijsheid in zijn spreken. Hij spreekt dit zekerlijk als de man Gods, gedreven door de Heilige Geest, zodat elke gelovige die dit leest, moet aanmerken, dat een Goddelijk Persoon dit ook tot hen door de pen van Salomo zegt, alzo al de Schrift van God is ingegeven, en zo ook deze, 2 Tim. 3:16, Rom. 15:4. Is dit alzo, gelijk het waarlijk is, wel, gelovig volk, de Heere Jezus geve u te geloven dat Hij op heden ook dit Zijn woord tot u spreekt als uw ontfermende Leidsman en grote Profeet, Die een tong der geleerden heeft om met den moeden een woord ter rechter tijd te spreken. Ja, Hij spreekt tot ieder in het bijzonder in en onder uw drukwegen. O, bemerk gij dit voor u, hetzij dat de beker van lijden u reeds op en in de hand is gesteld, of dat u eerlang wegen van druk, beproeving en kastijding mocht aantreffen door het volwijs en vlekkeloos bestel van uw alwijze Vader, Die toch aan u voorzegd heeft: "En Ik zal dat derde deel in het vuur brengen, en Ik zal het louteren gelijk men zilver loutert, en Ik zal het beproeven gelijk men goud beproeft; het zal Mijn Naam aanroepen en Ik zal het verhoren; Ik zal zeggen: Het is Mijn volk; en het zal zeggen: De HEERE is mijn God", Zach. 13:9. Ja, het zal ook alzo aan u waarachtig bevonden worden, vroeger of later in uw weg.

Maar zoekt er ook evenwel dit bij te geloven, dat Hij, de Jehovah, uw Verbonds-God en Ontfermer in Christus, uw eeuwig liefhebbende Vader, spreekt in en door dit woord tot u als tot zonen en dochteren, 2 Kor. 6:17-18. En dus tot elk een van u, Zijn gelovige kinderen in Christus. O, welk een zalig voorrecht, een van de ontfermde en vrijwillig geliefde zonen en dochteren te zijn, tot welke de Heere spreekt! Welk een voorrecht tot een eeuwig geliefde van de Drie-enige God te zijn opgenomen en aangenomen. O, mijn vrienden in den Heere, weet en gelooft zowel voor het tegenwoordige als voor het toekomende, dat de Heere alom in Zijn Woord in die zalige Vaderbetrekking tot u spreekt, en dat zowel onder slagen en kastijdingen, als onder liefdeskussingen en vertroostingen. En wanneer u de Heere eens achteraf al Zijn wegen met u gehouden, bij Zijn eigen licht zal geven in te zien, zo zult gij moeten betuigen: Het was alles Vaderliefde, al Gods doen. En zelfs ook al was het Gods roede ter tucht, het was om mij welgelukzalig te maken, volgens Ps. 94:12-13, Job 5:17.

Maar wat zegt nu hier de apostel? Of veel liever de opperste Wijsheid, de Zoon van God? Dit namelijk: *Mijn zoon, zelfs nu u onder de kastijding bent*. De apostel merkt aan dat zij dit onschatbare voorrecht behoorden te zien, om tot Gods kinderen en vrijwillig geliefde zonen aan- en opgenomen te zijn, en dat zij daar door de Heere in deze hun diepe lijdensweg nog steeds voor erkend en aangezien worden. Waarlijk, het was diezelfde liefde en Goddelijke

betrekking op hen onder al hun bitterheden en treurige gevallen, als die zij hadden en ondervonden toen zij vriendelijk door de Heere gekust en lieflijk naar de ziel omhelsd werden, en toen Gods zegenend licht van alle zijden op hun paden scheen, met vrede en stilte. Nee, nee, verdrukking en kastijding en Vaderlijke tuchtroeden verbreken het zalig kindschap van de gelovigen niet; geenszins! Deze beproevende handelingen Gods vloeien zelfs uit Gods liefde en uit Zijn zalige betrekking op hen. Er behoort kinderlijke onderwerping onder de tuchtroede aan deze Vaderlijke en tedere vermaningen plaats te hebben in hun ziel. Dat zal de apostel vervolgens uitbreiden.

Omtrent zo'n Goddelijke en Vaderlijke vermaning en aanspraak waren deze gelovige Hebreeën nalatig geweest. De apostel zegt: "En gij hebt vergeten de vermaning die tot u als tot zonen spreekt: Mijn zoon, acht niet klein de kastijding des Heeren, en bezwijk niet als gij van Hem bestraft wordt; want dien de Heere liefheeft, kastijdt Hij, en Hij geselt een iegelijken zoon dien Hij aanneemt." Zij hadden die woorden en vermaningen wel gelezen en gehoord en misschien wel vele malen ingezien en overdacht, en al vrij goed verstaan en als betamelijk beoordeeld, buiten de kruis- en lijdensweg zijnde. Maar nu zij in hun tegenwoordige toestand onder het lijden waren, vloeiden die woorden hun door en werden niet overdacht en geloofd, en niet ter betrachting in hun hart gedragen.

Laat er ons dit uit leren en opmerken ter onderrichting en bestuur van Gods kinderen.

a. Het is geheel wat anders Gods Woord en de vermaning en beloften te kennen, te verstaan en anderen voor te stellen en te leren en ter besturing en bemoediging voor te dragen, of in de treurgevallen zelf geleid te worden en zich te bevinden, en ze dan zichzelf gelovig te herinneren en wel te gebruiken en daaromtrent te verkeren met en onder een toe-eigenend geloof. Daarom moet men zodanigen wel eens toeroepen, zoals Elifaz aan zijn vriend Job deed: "Zie, gij hebt velen onderwezen, en gij hebt slappe handen gesterkt; maar nu komt het aan u en gij zijt verdrietig; het raakt tot u en gij wordt beroerd", Job 4:3 en 5. Ja, als de zwarigheden en de weedom daar zijn, die het geloof bestrijden en die de gehele ziel verdonkeren, en die voor het vleselijk verstand ondoorzienlijk zijn en voor de gevoeligheid zo zeer smartelijk, o, wat kan men dan met bevatting weinig zelf voort en met al de vorige kennis en gesprekken over de zaak! O nee, men kan daar dan niets mee uitrichten. Maar de Geest Gods moet die gebogen ziel dan Zelf oprichten en het hart sterken met genade en de begrepen en geleerde woorden Gods doen beoefenen door de hulp van Gods Geest en onderwijzende genade, Ps. 143:10.

b. Evenwel is dit waarlijk de oorzaak van bezwijken en verflauwen, als men niet let op de ondersteuningen die er in Gods Woord zijn, volgens Rom. 15:4: "Want al wat tevoren geschreven is, dat is tot onze lering tevoren geschreven, opdat wij door lijdzaamheid en vertroosting der Schriften hoop hebben zouden." En Ps. 119:92-93: "Indien Uw wet niet ware geweest al mijn vermaking, ik ware in mijn druk al lang vergaan. Ik zal Uw bevelen in eeuwigheid niet vergeten, want door dezelve hebt Gij mij levend gemaakt." En dat in acht genomen zijnde, zou kunnen blijken dat deze weg in vroeger eeuwen ook de weg van Gods kinderen was, en dat de Heere nu niet anders omtrent en aan Zijn volk doet dan Hij voorheen gedaan heeft en aan hen gezegd heeft te zullen doen. Ja, dat Hij daarnaast hen ook alles geopenbaard heeft, wat tot bemoediging en ondersteuning zou kunnen dienen voor hun gebogen zielen om die op te richten, volgens Ps. 146:5-10. En dit blijkt ook duidelijk in de woorden van de vermaning die hier voorgesteld worden.

Het voorwerp van betrachting van Gods kinderen is hier kastijding en bestraffing. In Spr. 3:11 lezen wij tucht en kastijding. Dit is die Vaderlijke behandeling omtrent Zijn kinderen, door onderwijzen, leren, tuchtigen, om aan dezelve een goede opvoeding te geven, overeenkomstig

haar eerwaardige geboorte en betrekking. Als wij dit nu op Gods kinderen en volk, volgens het oogmerk van de apostel toepassen, moeten wij het volgende opmerken: Hier wordt geleerd dat hun wederwaardigheden alle van de Heere zijn. Niet alleen die algemene en bijzondere ongelukken en diepe beproevingswegen, die hen door de Heere, de Jehovah God Zelf meer onmiddellijk opgelegd zijn, 1 Sam. 2:6, Jes. 45:7. Maar ook al die, waarin wij uitwendig niets anders zien dan haat, onrechtvaardigheid, woede en mishandeling van mensen, volgens Gods Woord Klaagl. 3:37-38. "Wie zegt wat, hetwelk geschiedt, zo het de Heere niet beveelt? Gaat niet uit de mond des Allerhoogste het kwade en het goede?"

Ook dat alles valt onder de Goddelijke tucht en bestraffing om Zijn kinderen voor hun hemelstaat een goede opvoeding te geven. Goddelijke Vaderliefde is het beginsel en hun verbetering het oogmerk. Dat zal de apostel Paulus nu in het vervolg tonen. Die tuchtiging, kastijding, bestraffing kan dienen om zulke moeilijke deugden aan te leren, waar eigenzinnige kinderen zonder slagen niet toe te brengen zijn.

Neem onder andere:

a. Ootmoed, verloochening, meer ernstig bidden, zie Jes. 26:9 en 16: "Met mijn ziel heb ik U begeerd in den nacht, ook zal ik met mijn geest, die in het binnenste van mij is, U vroeg zoeken; want wanneer Uw gerichten op de aarde zijn, zo leren de inwoners der wereld gerechtigheid. (. . .) HEERE, in benauwdheid hebben zij U bezocht; zij hebben hun stille gebed uitgestort, als Uw tuchtiging over hen was."

b. Om zonde te voorkomen, die uitbreken zouden, Gen. 20:6: "En God zeide tot hem in den droom: Ik heb ook geweten, dat gij dit in oprechtheid uws harten gedaan hebt, en Ik heb u ook belet van tegen Mij te zondigen; daarom heb Ik u niet toegelaten haar aan te roeren."

c. Om verborgen liggende zonden en ongerechtigheden te ontdekken, die in het hart zijn, maar die men niet zag en om hen zo tot meerdere en diepe zelfwalging en overtuiging te bewerken, zoals het met David was, Ps. 25:7 en 18. Deze openbaren zich meer onder de ellendewegen, terwijl ze voorheen meer heersten op een verborgen bedekte wijze in de ziel.

d. Om ook te leren hoe zwak en weinig geloof er nog maar in het hart en in de daden is. En hoe weinig lijdzaamheid en onderwerping onder God en hoe weinig berusting en voldaanheid met God er is. Ja, wat een krachten van onbuigzaamheid en opstand en murmureren tegen God en onlijdzaam morren, ijdel woelen, en eigen raadslagen houden de ziel gebonden.

e. Ja, ook wat een grote aankleving aan de dingen buiten God er nog in de ziel is. En wat een steunen en vertrouwen op lichamelijke of geestelijke voorrechten en genietingen en wat een afgodisch aankleven van schepselen is er. En wat geven zij hun genegenheden veel aan dingen en personen die geen God zijn en die in een uur van beproeving alle vergaan, Ps. 30:7 en 8 en Jes. 40:6 en 8.

f. Of om voorheen gemaakte schulden te ontdekken en te bewenen en af te leren, zie Job 36:90-10 en Gen. 32:24, vergelijk met Gen. 27:18-29.

Uit al deze aanmerkingen zou moeten blijken de billijkheid van de plicht die nu volgt: "Acht niet klein de kastijding des Heeren, en bezwijk niet als gij van Hem bestraft wordt." De eerste afmaning is verwerpen, versmaden. Wij lezen in Amos 5:21: "Ik haat, versmaad uw feesten, zegt God tot Israël", waarmee bedoeld wordt weinig achten, verwaarlozen en verachten. Dat heeft plaats en wordt openbaar door er laag van te denken, wanneer men die maar als tweede oorzaken en als boosheden van vijandige mensen aanziet. Of wanneer men er te ongevoelig onder is, als dingen die men nog wel dragen kan, met en door zijn eigen kloekmoedigheid en sterkte. Maar o, de kastijdingen hebben een veel hogere bedoeling en een veel treffelijker beginsel, volgens des Heeren eigen betuiging, Jes. 45:7: "Ik formeer het licht en schep de duisternis. Ik maak de vrede en schep het kwaad. Ik de Heere doe al deze dingen."

Vergelijk met Gen. 50:19-20, Ex. 1 en 2 en 3:7-17.

Het weinig achten en verwaarlozen heeft ook plaats en wordt openbaar door verachtelijk daarvan te oordelen als wegen waardoor wij menen dat Gods eer verdonkerd is en ons ware heil benadeeld wordt. Of dat men die aanmerkt als vruchten van Gods toorn, afkeer en ongenoegen tegen ons. Zo handelde Gídeon, toen hij zei tot de Verbondsengel: "Och, mijn heer, zo de HEERE met ons is, waarom is ons dan dit alles wedervaren? En waar zijn al Zijn wonderen, die onze vaders ons verteld hebben, zeggende: Heeft ons de HEERE niet uit Egypte opgevoerd? Maar nu heeft ons de HEERE verlaten en heeft ons in der Midianieten hand gegeven." Richt. 6:13.

Kwaad zegt dikwijls ons gevoel,
En onze wijsheid mist haar doel.
Maar zo wij de reden zagen,
Waarom 't dus den Hemel koos,
Bleek, onze wijsheid was te traag, en
Al" onze zinnen zinneloos.

Het weinig achten en verwaarlozen geschiedt door een verwerping, welke uit dit laatste geboren wordt, te weten, als wij geen slagen en wel die en zodanige Goddelijke slagen willen hebben en ondergaan, of tegen de Goddelijke handelingen indruisen en twisten en allerlei middelen zoeken om de tuchtroede te ontlopen of te ontworstelen.

Deze afmaning nu en dit klein achten wordt hier veroordeeld. Integendeel wordt hier geboden een groot achten, waarderen, omhelzen en eerbiedig kussen van de roede, als voortkomende uit zo'n beginsel, Gods Vaderliefde, en tot vele verheven en heerlijke einden. Waarlijk, zij zijn niet klein te achten. O nee, maar groot en van hoge prijs en waardij. De redenen daarvoor zijn deze:

1. Omdat dezelve alleen maar aan de kinderen en zonen Gods worden toegebracht. Geen bastaard of onbekeerde ontvangt die kastijdingen en bestraffingen, om hen een goede en hemelse opvoeding te geven en een heilige gemanierdheid onder de familie Gods, o, nee.

2. Omdat ze toekomen van een groot God en Vader der geesten, Hebr. 12:9. Die een God der goden en Heere der heren is, Deut. 10:17.

3. Omdat ze een groot en waarachtig bewijs van Zijn Vaderliefde tot Zijn begenadigde kinderen in Christus zijn, Ps. 94:12 en Job 5:17. "Zie, gelukzalig is de mens, denwelken God straft."

4. Omdat ze hen toekomen en toegezonden worden naar en uit Zijn grote en oneindig volwijze Goddelijke raad en heilig voornemen en vlekkeloze wijsheid, die dubbel in wezen is, zowel in de trap en mate als in de duur, Jes. 26:7 en Jes. 57:17-18.

5. Omdat deze kastijdingen hen toegezonden worden met zo'n zalig en groot verheven doel, namelijk om hen Zijn Goddelijke natuur en heiligheid, dat ware sieraad van Gods huis, wederom en in meerdere mate mede te delen, zoals we lezen in Hebr. 12:10.

6. Omdat ze Vaderlijke middelen zijn in de hand des Geestes, om de ziel van Zijn kinderen een zalig aandeel te schenken aan drie grote en gezegende heilsweldaden, die een schat van zegening in zich behelzen, namelijk:

a. Om deel te krijgen aan grote bevindingen:

1. Van de Goddelijke onveranderlijke trouw, Ps. 119:75: "Ik weet, HEERE, dat Uw gerichten de gerechtigheid zijn, en dat Gij mij uit getrouwheid verdrukt hebt."

2. Van Gods Vaderlijke ondersteuning, 2 Kor. 12:9: "En Hij heeft tot mij gezegd: Mijn genade is u genoeg."

3. Van Gods tedere en Vaderlijke goedertierenheid, Ps. 103:11 en 13: "Want zo hoog de

hemel is boven de aarde, is Zijn goedertierenheid geweldig over degenen die Hem vrezen. Gelijk zich een vader ontfermt over de kinderen, ontfermt Zich de HEERE over degenen die Hem vrezen."

4. Van Gods Vaderlijke, onvermoeide voorzorg, Gen. 22:7-8 en 11-14.

5. Van Gods Vaderlijk opzicht en leiding, Ps. 32:7-8: "Gij zijt mij een Verberging, Gij behoedt mij voor benauwdheid; Gij omringt mij met vrolijke gezangen van bevrijding. Sela. Ik zal u onderwijzen, en u leren van den weg dien gij gaan zult; ik zal raad geven, mijn oog zal op u zijn."

6. Van het onbezwekene van de Goddelijke verbondszegeningen, Jes. 46:3-5: "Hoort naar Mij, o huis Jakobs, en het ganse overblijfsel van het huis Israëls, gij die van Mij gedragen zijt van den buik aan, en opgenomen van de baarmoeder af. En tot den ouderdom toe zal Ik Dezelfde zijn, ja, tot de grijsheid toe zal Ik ulieden dragen; Ik heb het gedaan, en Ik zal u opnemen en Ik zal dragen en redden. Wien zou gijlieden Mij nabeelden en gelijk maken, en Mij vergelijken, dat wij elkander gelijken zouden?"

b. Om deel te krijgen op de hemelweg aan grote onderwijzingen en wel:

1. In Gods diepe geheime Bijbelwoord, om daarin vele en verborgen lessen te ontvangen door het onderwijs van de Heilige Geest.

2. Om inzicht te genieten in de gangen Gods en de onderscheiden wegen omtrent de aloude heiligen en vorige kruisdragers, die nu al voor de troon des Lams zijn, en de overeenkomsten te zien tussen de weg van die gelovige en gehoorzame zonen en die welke wij ondervinden en in geleid worden. Dan zien we hoeveel dieper en zwaarder hun beproevingen en kastijdingen dikwijls waren boven de onze. En zie, zij zijn met de Heere erdoor gekomen. O, wat kan dat niet een geloofssterkte geven onder moedeloze neerbuigingen!

3. In onderwijs te ontvangen aangaande al die hoge, heerlijke en aanbiddelijke einden Gods en van Christus, die Hij in al die zo diep beproevende wegen bedoelt. Dat doet de ziel bij Zijn licht soms inzien tot haar diepe verwondering en aanbidding, Ps. 77:14 en 20, Jes. 45:15, Jes. 40:13-14.

4. Of dat de Heere hen inleidt in de waarheid en de kracht van het dierbaar Goddelijk Bijbelwoord, en het zoete en zalige, dat het leven des geloofs daarop en daarin vindt, met een stil vertrouwen en hoop op de Heere en Zijn woord, 1 Petrus 1:19, Jes. 34:16, Num. 23:19 en Klaagl. 3:26.

5. In het zo betamelijke, zalige en God verheerlijkende blinde volgen van de Heere in al zijn weg en vooral ook dan, als men in de duisternissen wandelt, Jes. 50:10. Met een uitzien naar de Heere, Mich. 7:7 en onder een goed toevoorzicht op God en een gezegend en zalige uitkomst, Mich. 7:9. Gelovende aan God en Zijn onveranderlijke toezegging en onbezweken trouw, 1 Thess. 5:24 en 1 Kor. 1:9.

c. Om een zalig deel te krijgen aan meer voortgang en grote bevorderingen in en op de weg Gods, als:

1. In onderscheidend licht in bijzondere wegen Gods, zowel in de hoogten als in de diepten, die er plaats kunnen hebben in en op de strijd- en kruisweg, die ten hemel leidt.

2. Veel toenemen in zelfkennis en meer een walg hebben aan zichzelf en een inzien van zijn algehele blindheid en vijandschap omtrent God en Gods raad en handelingen, Rom. 8:7.

3. Veel besef van de noodzakelijkheid van het gedurig geloofsleven op en met de Middelaar, Jezus Christus, in alles wat Hij is, bezit, leed en oefende, en hetgeen Hij nog steeds doet voor de troon, ten goede van Zijn nog uitwonende kinderen, Hebr. 8:1-2.

4. Het dadelijk werkzaam gespeend leven van alles, wat geen God en Jezus is, Ps. 73:28,

met een lijdzaam berusten in de alles waardige Jehovah. O, zalige kruisschool!

Maar verder zien en vinden wij hier in onze woorden nog een ander gebrek, dat door de apostel wordt afgeraden, en wat dan bijzonder plaats heeft als Gods kinderen die tucht aanzien als een bestraffing en overtuiging van zonden. Daarom staat erbij: en bezwijk niet als gij van Hem bestraft wordt. Dat gebrek is bezwijken. Salomo noemt het een verdrietig zijn, te weten, als enige stof van ongenoegen in de ziel verwekt wordt, waardoor de Goddelijke kastijdingen en tuchtigingen en bestraffingen zo vervelen, moedeloos, lusteloos en onbekwaam maken, ja, onwillig om het langer te verdragen, evenals Rebekka, Gen. 27:46. En zoals wij zien bij de zo zeer beproefde man Gods Job, als hij zei: "En dat het God beliefde dat Hij mij verbrijzelde, Zijn hand losliet en een en einde met mij maakte", Job 6:9.

Het bezwijken vervat ook in zich een verslappen in de zaak. Zo zegt de apostel in Gal. 6:9: "Maar laat ons goed doende niet vertragen, want te zijner tijd zullen wij maaien, zo wij niet verslappen." Dan is het als één die door lange ontbering van verkwikking, of door zware arbeid als geheel op is, en geen kracht meer heeft, maar verflauwt en bezwijkt in zijn ziel, zoals wij lezen in ons derde vers van ons teksthoofdstuk.

Dit heeft nu bijzonder plaats als het geweten in de begenadigde dicteert en verwijt, en steeds met bepaling werkt bij en op het heilig en rechtvaardig Goddelijk straffen van de zonden, dat er in zo'n kruis is, hetwelk met een zieldrukkend gewicht gezien en gevoeld wordt, zoals het was in het zware geval met David, 2 Sam. 15:25-26, vergelijk 2 Sam. 16:5-12 en 2 Sam. 24:10 en 14. Wanneer dit door een afgedwaald kind Gods ondervonden wordt, dan moet hij uitroepen met Mozes: "Want wij vergaan door Uw toorn, en door Uw grimmigheid worden wij verschrikt. Gij stelt onze ongerechtigheden voor U, onze heimelijke zonden in het licht Uws aanschijns", Ps. 90:7-8. Maar zo één stelt zich de Heere in zijn gemoed en in het licht van zijn aanschijn dan ook met nadruk en ontzag voor, als een rechtvaardige Vader, zodat hij kermen moet: "Ik ken mijn overtredingen en mijn zonde is steeds voor mij. Tegen U, U alleen heb ik gezondigd en gedaan wat kwaad is in Uw ogen", Ps. 51:5-6.

Maar wanneer is het nu dat de ziel hierdoor zo bezwijkt in haar gemoed en weg?
Wij antwoorden: Dat zal dan zijn wanneer zij zodanig ongelovig en moedeloos, hopeloos en bezwijkende onder het kruis is, dat alle hoop op God en een goede en gezegende uitkomst en alle geloof op de beloften Gods de ziel niet meer opbeuren, en geen hand of hart meer werkzaam kan maken. Alles wordt dan als hopeloos opgegeven en gedurige beschuldiging, veroordeling en zeer angstvallige vrees maken het gehele hart zeer neergebogen, zodat de moedeloze taal is: "Mijn sterkte is vergaan, mijn hoop van de Heere", Klaag. 3:18.

Wanneer is het nu nog meer dat de ziel hierdoor zo bezwijkt in haar gemoed en weg?
Dat zal dan zijn, wanneer de kracht tot alle oefening en werkzaamheid zo verslapt is, dat er zelfs geen vermogen meer is, om recht tot God te klagen over de zonde, of te zuchten tegen de ellende en de lustelоosheid der ziel. Integendeel, men leeft daarin nedergezonken als een door onweder voortgedrevene, ongetrooste, die verre van de vrede verstoten is; en die ook geen kracht meer vindt om de zonde en de verkeerde God onterende woelingen van het hart recht tegen te gaan. In alle plichten die nog verricht worden, is traagheid, vadsigheid, ja, soms slaperigheid. O jammerlijke staat, waar dit zelfs plaats grijpt onder het verborgen bidden en lezen van Gods Woord en onder andere plichtsoefeningen, waarom dezelve vele malen nagelaten en geschuwd worden. Ja, de ziel ontvlucht zelfs die plichten en is zondig blij en vergenoegd als zij die ontwijken kan. Zo woont die ziel in het dorre en dwaalt in het woeste, waar geen weg is, ja, wandelt als in de schaduw van de dood.

Hoewel nu het kruis van die onaangename zijde beschouwd wordt, als een rechtvaardige Vaderlijke bestraffing van zonden, wil de Heere evenwel nog dat zodanige Godzaligen moed zullen houden. Hij wil dat wij die last op ons nemen als door Goddelijke Vaderliefde ons opgelegd, gelijk de apostel nu verder in de beweegreden aantoont in vers 6, als hij zegt: "Want dien de Heere liefheeft, kastijdt Hij, en Hij geselt een iegelijken zoon dien Hij aanneemt."

Het voorwerp is hier: *dien de Heere liefheeft*. Dat is, die Hij met zo'n eeuwige goedwilligheid verwaardigd heeft tot Zijn kind en zoon of dochter te maken. En waar hij dit nu door genade is, wordt hij met zo'n tedere genegenheid en welbehagen Gods achtervolgd, als van een rechtgeaarde vader, volgens de betuiging van de Heere Zelf: "Is niet Efraïm Mij een dierbare zoon, is hij Mij niet een troetelkind? Want sinds dat Ik tegen hem gesproken heb, denk Ik nog ernstig aan hem; daarom rommelt Mijn ingewand over hem; Ik zal Mij zijner zekerlijk ontfermen, spreekt de HEERE", Jer. 31:20. En Ps. 103:13-14: "Gelijk zich een vader ontfermt over de kinderen, ontfermt Zich de HEERE over degenen die Hem vrezen. Want Hij weet wat maaksel wij zijn, gedachtig zijnde dat wij stof zijn."

Dien kastijdt Hij; schoon in de trap en duur en wijze van de Goddelijke kastijding zeer groot onderscheid is, gaat niemand van de gelovigen vrij. O nee, zij allen krijgen hun deel in de boven verhaalde kastijding. Dit veronderstelt dan wel, dat zij alle zondige kinderen zijn, maar tevens dat het voor hen geen eigenlijke straffen zijn.

Want de rechtvaardige, Goddelijke straf oefent God als voortvloeiend uit liefde tot en handhaving van Zijn Goddelijke rechtvaardigheid en geschonden deugden, die de zondaar heeft verloochend en beledigd. Maar de kastijdingen komen voort uit Zijn Goddelijk Vaderliefde in Christus tot Zijn volk, en ter verbetering van hun personen, die Hij onder de tuchtroede wil heiligen. Daarom zullen er geen kastijdingen Gods meer zijn hiernamaals in de eeuwigheid, noch in de hemel noch in de hel. Niet in de hemel, want daar zijn geen zondige kinderen Gods, die te verbeteren zijn. Want zij zijn daar volmaakt heilig en verzadigd met Gods beeld, Ps. 17:15, en Rom. 6:7, en dus onberispelijk, onbestraffelijk en volmaakt, Kol. 1:22.

Niet in de hel, want daar is niets te kastijden. O nee, maar daar is alleen rechtvaardige wraakoefenende en zonde vergeldende verbolgenheid en toorn Gods omtrent Zijn verworpen en Hem nog steeds door zonde beledigende vijanden. En dat uit liefde tot Zijn getergde rechtvaardigheid en versmade goedertierenheid, lankmoedigheid en genade-aanbieding aan hen gedaan en bewezen. Och, dat een ieder onbekeerde dit eens ter harte nam. Dit zal het deel van onbekeerden voor eeuwig zijn. O, hoe vreselijk zal het voor hen zijn, te vallen in de handen van de levende God, Die zo zeer beledigd en versmaad is. Ja, maar wat zal dat dan ook een eeuwig zielsknagend naberouw zijn, om met levend besef te zien welk een dierbaar God men beledigd en versmaad heeft, Die aan Zijn schepsel niet anders dan welgedaan heeft van borst en baarmoeder af, en dat zo vrijwillig. O, bitter naberouw, maar dat zal dan te laat zijn.

De kastijdingen zijn dus blijken van Vaderliefde en rechte bewijzen van het kindschap van de gelovigen. Het is een nodige leerschool en louterschool, ja, een heiligingsschool voor hun personen. En daarom behoeft Gods volk niet zo'n moedeloos geschrei te maken over de Vaderlijke drukwegen die de Heere hen toezendt en langs welke Hij hen leidt en doorvoert naar de eeuwige rust. O nee, zie in dezen de woorden Gods in Job 5:17-27 en wat de Heere Jezus zegt in Joh. 16:20 en 22: "Voorwaar, voorwaar Ik zeg u, dat gij zult schreien en klaaglijk wenen, maar de wereld zal zich verblijden; en gij zult bedroefd zijn, maar uw droefheid zal tot blijdschap worden. En gij dan hebt nu wel droefheid, maar Ik zal u wederom zien, en uw hart zal zich verblijden, en niemand zal uw blijdschap van u wegnemen."

De apostel voegt erbij: *"En Hij geselt een iegelijken zoon dien Hij aanneemt."*

Dat wil zeggen, Hij doet zeer gevoelige smart aan door slaan met de roede en de geseling. En dus stelt hier de apostel een zoon of kind van God als het voorwerp van geseling voor. Hij zegt: Een zoon dien Hij aanneemt. Dat is in welke Hij een bijzonder welbehagen heeft en waarin hij een bijzonder genoegen heeft. Ja, die Hij in bijzondere vriendschap aanneemt, zodat het dan is: Zo'n zoon waartoe de hemelse Vader een zonderlinge en meer dan gewone liefde heeft, en die Hij boven andere kinderen tot wat groots geschikt en afgezonderd heeft. Zie dit in Jozef, Job en David en anderen bevestigd, die geselingen ondergingen.

Of die Hij boven bastaards en ontaarden voor Zijn eigen opgenomen en aangenomen geliefd kind blijft erkennen en openbaar erkent voor engelen en mensen. Of die Hij, nadat zo'n kind het zeer verdorven en zichzelf geseling waardig gemaakt heeft, weer in liefde en gunst met Vaderlijk toegenegen ontferming aanneemt en opneemt, volgens Zef. 3:17: "De HEERE uw God is in het midden van u, een Held Die verlossen zal; Hij zal over u vrolijk zijn met blijdschap, Hij zal zwijgen in Zijn liefde, Hij zal Zich over u verheugen met gejuich." En vs. 19: "Zie, Ik zal te dien tijde al uw verdrukkers verdoen; en Ik zal de hinkenden behoeden en de uitgestotenen verzamelen, en Ik zal hen stellen tot een lof en tot een naam in het ganse land waar zij beschaamd zijn geweest."

De apostel zegt: "En Hij geselt een iegelijken zoon dien Hij aanneemt." Hij geselt, dat is, Hij brengt en leidt hen onder de strengste en pijnlijkste soort van kindertucht. En zo klimt de apostel hier al hoger op. Hij wil zeggen: die geliefdste zonen geselt Hij evenals wij bij opklimming lezen van Gods eigen lieve Schootzoon, Fil. 2:8: "En in gedaante gevonden als een mens, heeft Hij Zichzelf vernederd, gehoorzaam geworden zijnde tot den dood, ja, den dood des kruises." Die dood is de verachtste, vervloektste dood, deze geseling vervat de zwaarste en smartelijkste, schandelijkste, bloedigste, treurigste, donkerste en drukkendste bezoeking. Ja, zelfs de smadelijkste en berovendste bezoeking en verdrukking uitwendig en inwendig, die er omtrent een Godzalige plaats kan hebben, en welke de Heere God hen of meer onmiddellijk van de hemel of door tweede oorzaken toezendt, hetzij in ziel of lichaam, in goed of bloed, of in die tezamen, zoals Job ondervond.

Nu is het waar dat de volzalige God diegenen die Hij voor Zijn wettige kinderen erkent, het meest bezoekt boven de onbekeerden, zie Ps. 73. Dat zal in vers 7 en 8 van dit ons teksthoofdstuk de apostel ook tonen en des Heeren heilig Woord en Zijn handelingen bevestigen dit alleszins.

Meest geliefde vromen en ijverigste, uitstekendste en nuttigste Godzaligen op aarde en in de Kerk Gods, worden zeer dikwijls boven anderen geplaagd, gesmaad, verdrukt en vervolgd, zowel van de duivel als van de goddelozen, en van valse broederen en soms van zeer vijandige of zeer onvoorzichtige wachters, Hoogl. 1:6 en Hoogl. 5:7. Ja, ze worden van de Heere Zelf gevoerd in de bijzonderste wegen van druk, kastijdingen en slagen, waarin de Heere de volzalige en volwijze God, dan vele heerlijke en hoge oogmerken voor heeft, gelijk ons Gods dierbaar Woord leert en vele voorbeelden daarvan oplevert.

Maar ook zodanige vromen, welke zich in deze of gene weg en opzicht bijzonder bezondigd hebben, of verborgen zonde aan de hand houden, tegen Gods duidelijk Woord in, en tegen vele overtuigingen *(dictaties)* van het hart en kloppingen en waarschuwingen van de Heilige Geest. O ja, die zullen geselingen van God krijgen en ondergaan moeten. Zo zij die geseling niet al reeds hebben, mogen zij er wel zeker staat op maken. De zalige Verbonds-God laat Zich niet bespotten. Hij zal hen betonen een rechtvaardig Vader te zijn. Zijn hier ook de zodanigen? O bid uw Rechter en hemelse Vader om genade. Breek de zonden af. En zie toe, dat gij Dien, Die spreekt niet langer verwerpt. God zal overwinnen, vrienden, als Hij tegen u oordeelt. O staat naar zo'n toestand, zoals wij lezen in Jer. 3:13: "Alleen ken uw

ongerechtigheid, dat gij tegen de HEERE uw God hebt overtreden; en uw wegen verstrooid hebt tot de vreemden onder alle groene boom, maar zijt Mijner stem niet gehoorzaam geweest, spreekt de HEERE." En ziet wat God tot u zegt in vers 21 en 22: "Er is een stem gehoord op de hoge plaatsen, een geween en smekingen der kinderen Israëls, omdat zij hun weg verkeerd en den HEERE hun God vergeten hebben. Keert weder, gij afkerige kinderen; Ik zal uw afkeringen genezen. Zie, hier zijn wij, wij komen tot U, want Gij zijt de HEERE onze God."

En ja, dit woord van de apostel zal waar zijn. Een iegelijke zoon die zo in de zondige afwijkingen leeft, zal eerst geselingen moeten ondergaan, voordat hij weer aangenomen wordt. Doorgaans gaan zij vooraf om de ziel tot schaamte, berouw en hartelijke afstand van de zonde, wederkeren en ter vernieuwde geloofsoefeningen, ter verzoening in Christus' Goddelijk bloed te bewerken, en des Vaders dierbare, voorheen ondervonden gunst, vriendschap en hulp ernstig te doen zoeken en af te smeken, volgens Job 33:16, 17: "Dan openbaart hij het voor het oor der lieden en Hij verzegelt hun kastijding, opdat Hij de mens afwende van zijn werk en van de man de hovaardij verberge." Zie ook vers 24 en 26; Job 36:8-11. Ook volgen soms die geselingen om de ziel in die verootmoediging te houden en in en onder een nauwe tedere voorzichtigheid bij en met God in Christus te doen leven, 2 Sam. 12:9-14. Vergelijk Davids hele weg na die tijd in zijn huis en onder zijn kinderen. O, wat geselingen hebben er niet plaats gevonden.

Zie, zo waren er zeer gewichtige redenen voor deze gelovige Hebreeën om aan de ene kant de kastijdingen niet klein te achten, en aan de andere zijde onder bestraffing niet te bezwijken, alzo die uit een Goddelijk, Vaderlijk liefhebbend beginsel voortkwamen en hen tot zo'n gezegend en zalig doel werden toegezonden.
Zo lag er nu van ouds deze zo dierbare vermaning Gods, door Salomo gedaan en van over zoveel honderden jaren reeds tot bemoediging van de zonen en kinderen Gods gesproken en tot sterkte van hun ziel in God. En kwam nu het verflauwen en bezwijken van deze Hebreeën uit het niet recht kennen en erkennen van deze troostrijke Goddelijke, Vaderlijke vermaning voort, zo behoorden zij dan nu vervolgens tot hun leiding en opbeuring daar meer op te letten en daar ook meer in het geloof met toe-eigening voor zich mee te werken ter opbeuring in God.

TOEPASSING

Vrienden, tot zodanige zonen en dochteren, die met deze gelovige Hebreeën daar staan en zich vinden onder de kastijdingen en bestraffingen Gods, behoren eigenlijk deze woorden en derzelver inhoud. Daarom bepalen we ons nu ook alleen tot Gods beproefde, verdrukte en onder Gods roede levende volk. We willen nog een kort woord omtrent deze Goddelijke vermaning dat volk toespreken ten besluite. O, was het dat deze verhandelde stof heden bevonden mocht zijn tot heerlijkheid Gods, en voor u, gij die Gods zonen en dochteren onder kruis en lijden zijt, tot heilige en bemoedigende oogmerken, door de eeuwige en vrijwillige liefde Gods. Het zij alzo.

Wie u dan van de zodanigen ook zijn moogt, of levende thans onder neerbuigende kastijdingen, bestraffingen en geselingen, die u treffen, of levende onder dreigende en donkere gezichten in dit opzicht. O, mijn vrienden, bedenkt toch, dat de apostel u ook deze woorden bijzonder toeroept. Denkt en herdenkt, ja, werkt veel met deze bestraffende en leidende vermaning van de apostel, aan u hier gedaan. O ja, de Goddelijke Salomo, de Heere Jezus Christus roept u, ja, de zodanige, ieder persoonlijk door deze Zijn dienstknecht en apostel toe. En daarom, vergeet die zo dikwijls niet, tot uw schade in en onder de Goddelijke proef- en kruiswegen, waarin de Heere u inleidt en doorleidt. En houdt u dit zo Goddelijk lesboek toch

meer in de handen uws geloofs, in uw kruis- en leerschool, tot uw bemoediging.

Maar dan moet en wil ik u ook vragen, te weten niettegenstaande al uw diepe druk en de donkere tucht- en strijdwegen, die u ervaart, zeg eens, Godzalige: is uw weg evenwel niet vol Vaderlijke verschoning bevonden? Gaat het met u nog wel tot den bloede toe? Immers nee, de Heere bevestigt immers nog aan u Zijn woord: "Ulieden heeft geen verzoeking bevangen dan menselijke; Maar God is getrouw, Welke u niet zal laten verzocht worden boven hetgeen u vermoogt, maar Hij zal met de verzoeking ook de uitkomst geven, opdat u ze kunt verdragen", 1 Kor. 10:13 Wel, waarom maakt ge uzelf echter zo dikwijls schuldig tot oneer van God, uw hemelse Vader, en ter moedeloze ongelovige neerbuiging van uw ziel, dat u zo hard en verkeerd denkt en oordeelt over Gods weg met u?

Hierdoor komt u aan een uitwijken of tot het ene of tot het andere uiterste. Neem eens:

a. Of daar is bij u te weinig gevoel van de Goddelijke Vaderslagen, bestraffingen en kastijdingen, zodat u er te veel nog onder kunt leven, zonder Gods doel op te merken. En dus wordt u er niet heiliger onder.

b. Of u ziet er te weinig Gods hand in als een Vaderlijke hand, en u bepaalt u te zeer en alleen bij het bestraffende, met een slaafse vreze. En dus verliest u alle geloofsvrijmoedigheid.

c. Of u beziet niet genoeg wat Gods verheven bedoelingen daarin zijn, en welke liefdesoogmerken de Heere daarin met u voor heeft.

d. Of men zinkt neer in moedeloze verdrietigheid, onder de Goddelijke tuchtroede en vervalt in diepe ongelovigheid en radeloosheid. En zo wanneer er dan een klaar besef van eigen zondigheid en strafwaardigheid bij komt, o, wat werpt men dan niet alle vrijmoedigheid weg, zodat het geloofsleven als verstikt, en geheel in haar beoefening op God en het verbond en Zijn onberouwelijke liefde ophoudt en verloren wordt. Ja, denkt men aan God, men maakt misbaar. Peinst men aan Hem, de ziel wordt overstelpt.

Maar Godzalige, is het niet ten volle waarheid? De oorzaak en de bron van al deze verkeerde toestanden en handelingen is immers het niet practicaal aanmerken van deze Goddelijke vermaning aan u en dat de volzalige God in en onder dit alles tot u als tot zonen spreekt. Maar kom aan, vrienden, sta eens bedaard stil en tracht u eens uw voorrecht op te merken, zodat het uw gemoed tot vernieuwde geloofssterkte mag brengen en tot een betamelijk bestaan onder uws Vaders slaande en beproevende hand, zoals we in de opening van deze woorden aan u getoond hebben.

Want een zoon te zijn, een ontfermd, geliefd, opgenomen en aangenomen kind des allerhoogste Gods te wezen, o, wat een verheffing is dit niet voor u, die zo'n arme, verachte worm in uzelf zijt en met uw ganse vaders huis voor de volzalige God maar als lieden des doods bevonden waart. Stelde u dit uw geluk en voorrecht eens meer op prijs, zou dan het kinderdeel van de lieden dezer wereld niet meer bij u vervallen? En zou u onder het gemis daarvan en de bevinding van uw bestraffing met Asaf wel zo ongeduldig en verdrietig zijn, volgens hetgeen wij lezen in Ps. 73:2, 4, 12-14? O, lees die woorden en die Psalm veel na en zie er uw zondig beeld in, ten einde u ook mag uitroepen in schaamte met die man Gods: "Als mijn hart opgezwollen was, en ik in mijn nieren geprikkeld werd, toen was ik onvernuftig en wist niets, ik was een groot beest bij U", vers 21-22. Waarlijk, vrienden, had u meer gelovig besef en indruk in uw hart van dit uw zalig geestelijk kindschap, o, u leefde zo wel tevreden en vergenoegd, onbekommerd en vertrouwende wegens dit aan u geschonken hemels erfdeel, waar zoveel aan verbonden is, volgens Rom. 8:17, 1 Kor. 3:21-23, Gen. 17:1. Het mocht in het overige dan omtrent u gaan zoals uw hemelse Vader het best oordeelde en zoals Hij het wilde, als wetende dat gij in uzelf hebt een beter en blijvend goed in de hemelen, Hebr. 10:34.

En och, als u ook eens recht bedacht wat het lot van alle eeuwen voor Gods kinderen geweest is. En dat u dan ook minder zou redeneren met vlees en bloed, en wat u al of niet beter

zou zijn in uw stand en weg, o, dan zou u al de voetstappen van allen die in de hemel zijn, op deze kruisweg zien en vinden. Kom gij, en hoor eens wat de oude Kerk zegt: "Wij hebben ook in den weg Uwer gerichten U, o HEERE, verwacht; tot Uw Naam en tot Uw gedachtenis is de begeerte onzer ziel", Jes. 26:8. "HEERE, in benauwdheid hebben zij U bezocht; zij hebben hun stille gebed uitgestort, als Uw tuchtiging over hen was. (. . .) Uw doden zullen leven, ook mijn dood lichaam, zij zullen opstaan; waakt op en juicht, gij die in het stof woont, want Uw dauw zal zijn als een dauw der moeskruiden, en het land zal de overledenen uitwerpen", Jes. 26:16 en 19.

En weet, ja, geloof en zoek door genade te geloven en te weten onder al uw moedeloze en ongelovige, onbuigzame handelingen, dat God u vragende toeroept: "Is het twisten met den Almachtige onderrichten? Wie God bestraft, die antwoorde daarop", Job 39:35. O, dat de taal van uw zielsoverdenking en het antwoord van uw hart dan veel zij als die van de zo gedrukte, heilige man Gods: "Zie, ik ben te gering; wat zou ik U antwoorden? Ik leg mijn hand op mijn mond. Eenmaal heb ik gesproken, maar zal niet antwoorden. Of tweemaal, maar zal niet voortvaren", Job 39:37-38.

Tracht veel na te gaan in Gods heilig Woord al die bijzondere wegen Gods met Zijn kinderen persoonlijk gehouden, als ook de gangen en de leidingen Gods omtrent Zijn Kerk, ten einde u daarin zien mag de noodzakelijkheid, nuttigheid en voordeligheid van de wegen der Goddelijke kastijdingen en bestraffingen.

O, laten wij eens letten op de leidingen Gods met Zijn Israël uit dat akelige diensthuis van Egypte naar het beloofde land der rust. Zij moesten langs en door een weg van veertig jaar reizen en trekken door de woestijn van het woeste Arabië, waarin zij 41 onderscheiden legerplaatsen ondervonden en zovele delen der woestijn zijn doorgewandeld, zodat hun ziel wel eens verdrietig werd. Maar nee, Godzalige, God heeft u er nog geen 41 doen ontmoeten. En daarom, aanbid uw Leidsman, Deut. 1:31! Ons onheilig, vleselijk verstand, dat vijandschap tegen God is, en vele malen stout aan God reden van Zijn doen vraagt, zou soms denken en vragen: Waarom heeft God Zijn Israël niet geleid langs de kortste weg van weinige dagen naar Kanaän, evenals de reis van vader Jakob was van Kanaän naar Egypte, wanneer hij met zijn gehele huisgezin daarheen toog, zoals wij lezen in Gen. 46:1-7? Dan hadden al die verzoekingen en godonterende murmureringen en al dat omkomen van zovele duizenden mensen niet plaatsgevonden. Dan hadden zij de Heere door hun zonden niet verbitterd en getergd. En dan hadden zij ook zoveel snode, hooggaande zonden tegen de weldaden Gods aan hen geschonken, niet begaan.

Maar wij antwoorden met de apostel: "Maar toch, o mens, wie zijt gij, die tegen God antwoordt? Zal ook het maaksel tot dengene die het gemaakt heeft, zeggen: Waarom hebt gij mij alzo gemaakt?" Rom. 9:20. Het is: "Zwijg, alle vlees, voor het aangezicht des HEEREN", Zach. 2:13.

Verder zeggen wij hierop, om Gode gerechtigheid toe te wijzen, dat al Gods doen majesteit en heerlijkheid is en deze weg Gods met Israël vol wijsheid en heiligheid en goedheid was. Als de Heere hen zo niet geleid had, was er dan wel gelegenheid geweest om de goddeloze, onheilige en ongelovige aard en gesteldheid van dit volk tegen de Heere zo te ontdekken, evenals nu onder al Zijn bewezen Goddelijke ontferming? Hierin kan iedere Godzalige nu zijn rampzalig zondebeeld en eigen gedaante voor God zien ter schaamte, als in een heldere spiegel. Moest het niet openbaar worden, dat God in het meeste en grootste deel van hen geen welbehagen had? Ja, moest dus niet blijken, dat er maar weinigen onder hen waren, die kinderen der belofte en des Geestes waren, zoals Izak was, in tegenstelling tot al de overige onheilige

Ismaëls, die naar het vlees waren en God uit een werkheilige grond dienden zonder ware liefde Gods, Jes. 58:8-15 en Amos 5:21-24? En dat de Heere God omtrent hen allen die grote wonderen deed, voornamelijk om de ware Kerk en de weinige Godzaligen die onder hen waren, als Zijn bijzonder geliefd geestelijk eigendom op aarde te hebben en te zaaien, Mich. 5:6?

Wij antwoorden nog verder: Was er dan wel gelegenheid voor de Heere geweest, om zo in die veertigjarige wonderen en allerlei verzorgende zegeningen en uitreddingen te doen ondervinden aan dat volk, evenals nu, en dat soms zo almachtig, onmiddellijk en verbazend? Want welke tedere leiding, almachtige redding en bewezen heilswonderen Gods zijn er toenmaals aan dat volk niet geschied, welke ook nu nog voor Gods volk door al de eeuwen dienen ter geloofssterkte in God onder haar bijzonder beproevende gevallen. En om te betuigen: "God is ons een Toevlucht en Sterkte; Hij is krachtig bevonden een Hulp in benauwdheden", Ps. 46:2. Waren de deugden Gods wel zo geopenbaard geworden voor de gehele wereld als nu? En had de Heere Zichzelf wel zo een heerlijke Naam kunnen maken, zoals nu geschied is? Zie Ex. 14 en 15. Vergelijk Jes. 53:12-14 en elders. Had de Heere dan wel zo aanhoudend, zo vrijwillig, zo onvermoeid tegen al hun onwaardigheid in, Zijn zegening, verzorgende uitreddende ontferming en almachtige daden zo kunnen ten koste leggen aan hen, tot hun verlegen bewondering en aanbiddende erkentenis voor God, zoals Hij ook nu doet? Ter staving Deut. 7:7-9. Hadden zij in die woestijn zo'n plechtige verbondsopneming dan wel kunnen ontvangen, zoals ook nu aan hen geschonken werd? Ik herzeg het: o wonder! Dat geschiedt in de woestijn, volgens Ex. 19. Dat leert ons, dat al Gods volk na hun geestelijke uitleiding uit Egypte, eer zij in Kanaän komen, in het verbond met God moeten overgaan in deze woestijn, waar ze legeren. Nee, in een Egyptische natuurstaat weet men van geen verbondsovergave en in het hemels Kanaän zal het niet te pas komen, maar hier in de woestijn moet het geschieden. Och mensen, bemerkt dit toch voor u nog eens. Had de Heere zonder dat wel gelegenheid gehad en Israël het grote voorrecht kunnen genieten, dat de Heere onder hen Zijn heiligdom al in de woestijn kwam op te richten? En dat, o heilwonder, om onder hen te wonen en te wandelen, volgens Lev. 26:11-13. O zalige inwoning Gods voor dat volk. Dat was alleen hun voorrecht en hun heerlijkheid, Ex. 29:42-46. En wat moest dan de alwijze bestelling Gods van deze langdurige leiding van Israël een afschaduwing zijn en bevonden worden, van de volwijze en heilige leiding van God in Christus met en omtrent al Zijn volk in alle tijden door deze woestijn der wereld naar de zalige en eeuwige hemelrust, Hebr. 4:9

Maar verder, wat is ook niet te zien, het volwijze, soevereine en heilige van Gods weg in al die donkere en zo beproevende wegen, ja, geselende slagen en kastijdingen, geoefend omtrent vele van Zijn geliefde zonen en kinderen, die in Gods Woord voorkomen. Neem onder andere Abraham in zijn zo diepe proefwegen, Jakob onder al zijn vluchten en onderdrukkingen, Jozef in zijn kerker en ijzers in een vreemd land, en Job onder beroving van alles en tevens onder zware lichamelijke ellende en onder zielsgrievende mishandelingen van zijn vrome vrienden. En wat zijn stand en weg voor hem aller-benauwdst deed zijn, en wat niet genoeg wordt opgemerkt, is dit: Hij was en leefde zoals het gehele boek van Job genoegzaam toont, zonder particuliere belofte van uitredding in de tijd te zullen ondervinden. En o, hoe diep donker was de weg Gods, van te voren beschouwd, met de drie jongelingen in een brandende oven. O, welk een ontzaglijke kruisschool, als ook met een tedere Godvruchtige Daniël die in de leeuwenkuil werd geworpen, om zijn dienst voor God. Ja, zie het gehele register van de kruisdragers na, die door het geloof alleen al hun lijden overwonnen hebben, Hebr. 11. Och, wat en welke slagen, kastijdingen en bestraffingen en geselingen ondergingen zij niet? En zie, al deze wegen en een ieder derzelve, wat waren zij in hun einde toch alleszins ten luister van Gods heerlijkheid bevonden, en tot heil van hen, Zijn kinderen. En ja, wat zullen die in hun lied voor de troon ook

niet juichstof uitmaken, tot eeuwige verheerlijking van God en het Lam, en de Zeven Geesten Gods! En dat vanwege de heerlijke redding Gods, die daarin aan hen geschonken is, en dat wel op Gods eigen, volwijze tijd en door Zijn eigen almachtige Vaderlijke hand, en ook langs Zijn weg en wijze en tot Zijn eigen hoog verheven Goddelijke, heilige oogmerken.
Daarom zeggen wij: Nee, nee, het lof- en danklied van de verheerlijkten zal voor de troon nooit uitgezongen worden, maar het zal altijd nieuw en vol zijn. Waarlijk, zo wanneer zelfs hier op aarde Gods kinderen achteraf eens een recht inzien ontvangen mogen, bij en door het licht des Geestes, in de leiding Gods omtrent hen, zo doet het hun ziel God aanbidden en voor Hem verlegen neervallen, in erkentenis en lof. Het doet hen God hun Vader met ruimte roemen en verheerlijken, Hem gerechtigheid toekennende onder vele andere voor deze drie dingen, te weten:

1. Dat zij door God Zelf in zodanig donkere en diepe wegen gebracht zijn geworden, tot zoveel heilige oogmerken.
2. Ja, soms daarin zolang zijn gehouden, zonder redding en zonder hulp van God.
3. En ook daaruit geleid en gevoerd zijn op zo'n Vaderlijke tijdige, tedere en almachtige wijze vol wonderen. Het is dan: "O, Mijn God, Gij Koning, ik zal U verhogen, en Uw Naam loven in eeuwigheid en altijd. Te allen dage zal ik U loven, en Uw Naam prijzen in eeuwigheid en altijd", Ps. 145:1-2. Zodat hun zielen juichen moeten: O God, heilig zijn Uw wegen. Goedheid en waarheid verheven zijn des Heeren wegen al. Gij zijt groot niet om versterken, en doet wonderlijke werken, enz. Hun zielen moeten met David erkennen: "Een Psalm van David. Ik zal U loven met mijn gehele hart; in de tegenwoordigheid der goden zal ik U Psalmzingen. Ik zal mij neerbuigen naar het paleis Uwer heiligheid, en ik zal Uw Naam loven, om Uw goedertierenheid en om Uw waarheid; want Gij hebt vanwege Uw gansen Naam Uw woord groot gemaakt", Ps. 138:1-2.

O aanbiddelijke raad,
Daar maar enkel wijsheid staat,
Wie zou ooit om eigen voordeel
Wensen, dat dien keten brak,
En dat schatten in zijn oordeel
Lichter dan zijn ongemak.

Zijn deze dingen nu alzo? O, Godzalig volk, zoek dan meer te geloven naar de aard van deze vermaning van de apostel, in de Naam van de Heere Jezus, aan u, als tot zonen gedaan, dat de geselingen een weg van God tot uw gedurige aanneming is en een vrucht en een bewijs van de Goddelijke liefde. En vrienden, zo wanneer gij maar niet verkeerd en uit een wettisch begrip oordeelt, dat God omtrent u als een heilig en rechtvaardig Rechter alleen wraak doet en betoont, zo zou u uw kruis kinderlijk opnemen en dragen. Ja, u zou het kruis zalig kunnen roemen, en met de gelovige Kerk zeggen: "En te dienzelven dage zult gij zeggen: Ik dank U, HEERE, dat Gij toornig op mij geweest zijt, maar Uw toorn is afgekeerd, en Gij troost mij. Zie, God is mijn Heil, ik zal vertrouwen en niet vrezen; want de HEERE HEERE is mijn Sterkte en Psalm, en Hij is mij tot Heil geworden", Jes. 12:1-2. En u zou onder al uw druk en kastijdingen en onder uw gedurige schulden steeds tot Jezus' bloed lopen ter besprenging en verzoening. Wel, dan mag ik u bidden, gij verdrukte, door onweder voortgedrevene en ongetrooste, O, let op het woord van deze troostrijke Goddelijke vermaningen. O vrienden, dezelve is voor u ter geloofsbemoediging en lering, door de Geest Gods geboekt, en aan u schriftelijk overgegeven. Wel, al waart gij dan boven andere vromen geplaagd en verdrukt, o, het is omdat uw Vader

boven hen behagen in u heeft of naar uw bijzondere aanneming staat, of u tot een groter werk wil toebereiden, afzonderen en roepen. Gelooft gij maar en gij zult de heerlijkheid Gods zien en roept uw ziel toe in navolging van de nu zalige Van Houten:

Zijn Vaderhand heeft u wel hard geslagen,
Maar niet naar waarde, noch met vijands plagen,
Hij mengd' uw rampspoed met veel goeds en schonk,
Tot uw genezing, u die bittere dronk.
Ook hierin is Hij met ontzag te prijzen,
Ja, tel de tuchtroed' onder de bewijzen
Van Zijn liefde, geef uw Opperheer',
Ook hierin, met verwondering, roem en eer.

Eindelijk leert hieruit, om omtrent anderen die in zeer zware tegenspoeden zijn, niet verkeerd te oordelen. O, let veel op de vrienden van Job in dezen, opdat gij niet bedroeft, die God niet bedroefd wil hebben. Maar tracht hen liever naar het hart te spreken, in hun drukwoestijn. Nu mag ik u raden onder al uw weedom, Godzalige: leg toch uw geestelijk zoonschap veel tot uw grond van vrijmoedigheid en hoop op God in Christus Jezus, Die uw oudste Broeder en uw tedere, overste Leidsman ter zaligheid is.
Ik eindig deze verhandeling met de woorden van de apostel: "En onze Heere Jezus Christus Zelf, en onze God en Vader, Die ons heeft liefgehad, en gegeven heeft een eeuwige vertroosting en goede hoop in genade, vertrooste uw harten (in en onder al uw tuchtigingen en drukwoestijnen) en versterke u in alle goed woord en werk", 2 Thess. 2:16-17.
De Heere zegene dit Zijn Woord aan uw en mijn ziel, tot Zijn heerlijkheid, en ten einde wij in stilheid en vertrouwen meer onze sterkte mogen zoeken en vinden.
AMEN.

32. Het heerlijkste Voorwerp zalig aanschouwd

"En toen ik Hem zag, viel ik als dood aan Zijn voeten; en Hij legde Zijn rechterhand op mij, zeggende tot mij: Vrees niet; Ik ben de Eerste en de Laatste."
Openbaring 1:17

Het heeft de oneindige liefde van de Drie-enige Verbonds-God behaagd, Zijn zo dierbare Goddelijke Bijbelrol, dat zo onwaardeerbaar geschenk aan Zijn volk hier op de aarde, niet te willen laten verzegelen en besluiten, voordat dit zo wonderlijke boek en geschrift van de Almachtige, te weten het boek der Openbaring, er nog moest worden bijgevoegd tot heil van Zijn Kerk. Dit boek vervat onder vele andere verheven stukken en zaken, ook deze volgende, namelijk:

a. De tederste nodiging van zondaren tot bekering, en tot de verzoende gemeenschap met God, in en langs de geloofsweg in Christus, Openb. 3:18, 20, gepaard met de onbepaaldste aanbieding van liefde en genade aan boetvaardige zielen, zie Openb. 22:17: "Die dorst heeft, kome; en die wil, neme het water des levens om niet."

b. De Heere stelt daarin aan Zijn volk ook voor, de grootste en dierbaarste beloften voor de tijd en voor de eeuwigheid, met de gedurige opwekking om kloekmoedig de goede strijd des geloofs te strijden en standvastig en onbeweeglijk in Zijn gemeenschap en dienst bevonden te worden, zie onder andere Openb. 2 en 3. En nogmaals als in een som bijeengebracht en hen toegeroepen, Openb. 21:3-7.

c. Wij vinden in dit boek hoe de Geest van Christus de zielen van Gods nog uitwonende volk, tot achter het voorhangsel in het binnenste heiligdom, de derde hemel, opvoert, om aldaar als geestelijke priesters in te gaan door het altijd verse en levende bloed des Lams. Ten einde zij daar zouden zien en horen de eeuwige geheimen van de Goddelijke liefde en genade en de oneindige heerlijkheid van de bruid en de vrouw des Lams, zie Openb. 19:6-9; 21:10-27. Ja, om in het geloof te zien tot hun zielsbemoediging en zalige geloofsroem in God en Christus, hun God, hun Vriend en Koning, de stad en hemeltempel en de troon Gods en des Lams. De hemel is zowel een tempel als een troon. En de inwoners daarvan zijn zowel priesters als koningen.

Ook beschrijft de Geest Gods in dit boek het talloos, luisterrijk en heerlijk gezelschap van de inwoners die daar zijn, alsook hun troon-, tempel- en hemelwerk van juichen, inzien, aanbidden, lieven, loven en verheerlijken. En ook de Goddelijke onmiddellijke heilsgenieting van hen allen, die deel zullen hebben aan de eerste opstanding, namelijk het onmiddellijk genieten en aanschouwen van God en het Lam, en de Zeven Geesten Gods Die voor de troon zijn, tot volle verzadiging van hen met Gods beeld, en dat in de storeloze werkzame verheerlijking van de Drie-enige God met al de gezaligden, die overwonnen zullen hebben door het bloed des Lams en door het woord hunner getuigenis, hebbende de geboden Gods bewaard en het getuigenis van Jezus Christus, Openb. 12:11, 17, zoals wij zulks duidelijk zien kunnen, Openb. 4, 5, 7, 19, 21 en 22.

Om nu van deze Goddelijk verheven verborgenheden en zaken, benevens vele andere, aan de Kerk Gods op aarde enige bekendmaking en ontdekking te geven, zo is het dat dit boek en de inhoud aan de apostel Johannes door de verheerlijkte Zoon van God en Middelaar op verscheiden wijze is ontdekt en getoond geworden en hem belast te schrijven en het eerst te zenden aan de zeven gemeenten, die toenmaals in Azië waren, volgens Openb. 1:11. En opdat het vervolgens zou blijven in de gehele Kerk Gods, en daar gelezen en gehoord zou worden van allen tot hun zaligheid, volgens Openb. 1:3. Zolang, als er een strijdend deel van de Kerk Gods

en Christus zijn zal op deze beneden-aarde, tot aan de dag toe van de doorluchtige komst van de Heere Jezus op Zijn heerlijke wolkentroon, om te oordelen de levenden en de doden, volgens Openb. 20:11-15.

Men leest een zeer nadrukkelijk woord tot verheffing van de Goddelijke en eeuwige liefde en Middelaarsgenade van de Heere Jezus omtrent Paulus, hetwelk de Godvruchtige Ananias aan die apostel heeft geboodschapt, bij zijn bekering en roeping tot het apostelschap, namelijk, dat hij niet alleen een uitverkoren vat was, om Christus' Naam te dragen voor de heidenen en de koningen en de kinderen Israëls, Hand. 9:15, maar dat die knecht van de Heere Jezus daar had bijgevoegd deze zo nadrukkelijke woorden, volgens Hand. 22:14-15 "En hij zeide: De God onzer vaderen heeft u tevoren verordineerd om Zijn wil te kennen, en den Rechtvaardige te zien, en de stem uit Zijn mond te horen. Want gij zult Hem getuige zijn bij alle mensen van hetgeen gij gezien en gehoord hebt."

En waarlijk, dit is ook in de apostel Paulus in volle nadruk bevestigd. Want hij is overal geweest de staande getuige van de Heere Jezus, zowel met zijn mond in de zo volijverige verkondiging van het eeuwig Evangelie van de genade Gods, zijn ganse leven door, zie Hand. 20:24; Rom. 15:18-21, alsook door geschrift en pen in al zijn dierbare en verheven Goddelijke brieven, waarin hij tot op heden nog van de al-waardige Heere Jezus getuigt en door alle eeuwen zal blijven getuigen.

Maar niet minder heeft dat woord van Ananias ook zijn dadelijke vervulling gehad in de dierbare schoot- en borstdiscipel van de Heere Jezus, de geliefde apostel Johannes. Hij was en is de heerlijke getuige van de Heere Jezus met mond en pen, om van Zijn eeuwige Godheid te getuigen in zijn zo Goddelijk Evangelie, en van de vrije en soevereine grondeloze Goddelijke liefde des Vaders in zijn drie zendbrieven. Maar wat is hij ook in dit zo wonderlijke geschrift van de Openbaring een bijzondere en wonderlijke getuige van de heerlijkheid van Gods Zoon, als het verheerlijkte Troonlam en de Heere, Heiland en Koning van Zijn Kerk, onder welke Hij woont en wandelt in en met al de luister van Zijn heerlijkheid, goedheid, genade, liefde, waarheid, enz. Met welk een vol recht mocht hij schrijven, 1 Joh. 1:1, 3: "Hetgeen van den beginne was, hetgeen wij gehoord hebben, hetgeen wij gezien hebben met onze ogen, hetgeen wij aanschouwd hebben en onze handen getast hebben van het Woord des levens. Hetgeen wij dan gezien en gehoord hebben, dat verkondigen wij u, opdat ook u met ons gemeenschap zou hebben, en deze onze gemeenschap ook zij met den Vader en met Zijn Zoon Jezus Christus."

Waarlijk, het was een grote eer, die God aan vader Jakob boven velen van de andere Godvruchtige aartsvaders gaf, dat hij kort voor zijn dood door de Geest Gods nog zo'n profeterend lied over zijn zonen uitgesproken heeft en aan hen en aan de gehele Kerk Gods naliet, tot zo veel zegen voor Gods kinderen. Alsook dat Mozes zo'n heerlijke zwanenzang ophief en uitsprak kort voor zijn wonderlijke dood, en dat hij dat lied aan de Kerk Gods heeft nagelaten, tot zoveel heil en zegen voor het volk van God, Deut. 32 en 33.

Maar dit voorrecht was ook het deel van de apostel Johannes, om nog kort voor zijn dood in zijn zeer hoge ouderdom dit Goddelijk boek aan de Kerk te mogen meedelen op uitdrukkelijk bevel van de Goddelijke Heere Jezus. Het is een boek, vervuld met zoveel heerlijke gezichten en wonderlijke Goddelijke beloften, voorzeggingen en diepe Godsgeheimen, tot zoveel gezegende heilsbevindingen en zegen van de zielen van Gods erfdeel en kinderen.

Als wij dit hoofdstuk inzien, zo vinden wij dat de verheerlijkte Middelaar, de eeuwig levende Zoon van God, Jezus Christus, Zichzelf op een buitengewone wijze komt te openbaren aan Zijn geliefde discipel en apostel Johannes, komende aan hem in hetzelve te schenken, een overheerlijke ontdekking en gezicht van Zijn majestueuze Middelaarsheerlijkheid, tot blijdschap van Zijn waar geestelijk lichaam, waarvan Hij het gouden Hoofd is, Hoogl. 4:11,

Die alles in allen vervult, Kol. 1:18, 19; Kol. 2:3. En het is een eeuwige waarheid en tot zaligheid van de Kerk, dat God Hem uitermate verhoogd en Hem een Naam gegeven heeft boven alle naam, opdat alle tong zou belijden, dat Jezus Christus de Heere zij, tot heerlijkheid Gods des Vaders.

En wie van des Heeren begenadigd erfvolk en kinderen zou in het geloof hier niet al dat zalig werk beginnen, en de anderen toeroepen: 'komt, laat ons aanbidden en neerbukken; laat ons knielen voor de HEERE, Die ons (gekocht en) gemaakt heeft", Ps. 95:6. Dewijl Hij dan, Godzalig volk, onze Heere is, kom buigen wij dan voor Hem neder, Ps. 45:12. Laten we Hem aanbidden in de heerlijkheid Zijner sterkte, want majesteit en heerlijkheid zijn voor Zijn aangezicht, sterkte en sieraad is in Zijn heiligdom, Ps. 96:6. Komt, liefhebbers van de koninklijke Salomo, de lievenswaardige Heere Jezus, komt, aanschouwt uw Koning in Zijn schoonheid, in dat ver gelegen land der heerlijkheid, Jes. 33:17. Ja, gaat uit, uit alles wat geen God is, en aanschouwt, gij dochteren Sions, zowel in dit gehele boek als in de rol van het heiligdom, het ganse Woord van God, Ps. 63:3, en ook in dit ons teksthoofdstuk, de Koning Salomo met de kroon en heerlijkheid, waarmee eerst Zijn eeuwige Vader Hem kroonde op de dag der bruiloft, en op de dag van de vreugde Zijns harten, Fil. 2:9; Ef. 1:20-22 en daarna ook Zijn moeder, Hoogl. 3:11.

Het gezicht van de Heere Jezus, dat in dit hoofdstuk aan de apostel Johannes onder veel Goddelijke glans en Middelaarsluister gegeven werd, vinden wij in vers 10-16, waarvan het gevolg in de ziel en in het lichaam van de apostel was, vervuld te worden met een zeer diep ontzag en vreze. Ja, de ziels- en lichaamsaandoeningen van deze lieveling van de Heere Jezus, die in het laatste Nachtmaal zelfs in Zijn schoot en op Zijn borst had aangelegen, Joh. 13:23-25, waren zo groot, dat hij zelf daarvan getuigt in onze woorden, Openb. 1:17:

"En toen ik Hem zag, viel ik als dood aan Zijn voeten; en Hij legde Zijn rechterhand op mij, zeggende tot mij: Vrees niet; Ik ben de Eerste en de Laatste."

Wij zullen in deze woorden letten op drie hoofdzaken:

I. **Op des apostels gezicht van Christus.**
II. Op des apostels toestand, waarin hij daardoor geraakte.
III. Op de tedere liefdeshandeling van de Heere Jezus omtrent de apostel

I. Des apostels gezicht van Christus

Die hier spreekt en voorkomt is de discipel en apostel Johannes, Openb. 1:1-2. Hij zegt: "Toen ik Hem zag." Wie deze pilaar in Gods Kerk was, en de ster van de eerste rang in Jezus' liefdeshand, is alleszins bekend uit Gods Woord, te weten:
Hij was in zijn genadestaat een zeer geliefd kind van God, zodat hij zeggen kon, 1 Joh. 3:2 "Geliefden, nu zijn wij kinderen Gods, en het is nog niet geopenbaard wat wij zijn zullen. Maar wij weten dat als Hij zal geopenbaard zijn, wij Hem zullen gelijk wezen; want wij zullen Hem zien gelijk Hij is." En hij was, gelijk Johannes de Doper, een zeer grote vriend van de Bruidegom, Joh. 3:29, die zeer blijde was als de eer van Jezus meerder en zijn eer minder werd, Joh. 3:30. Hij zocht alleen de eer van Degene Die hem gezonden had. Hij was de bruid van de Heere Jezus zelf, levende steeds tot in zijn grijze ouderdom in een werkelijke geloofsgemeenschap met God den Vader en Zijn Zoon Jezus Christus, 1 Joh. 1:3 en in de werkzame liefde Gods, 1 Joh. 4:19.

In zijn dierbare bediening was hij een uitdeler van de verhevenste verborgenheden van de genade Gods. Hij was een hoog verlichte evangelist, die met een geestelijk arendsoog de

eeuwige Godheid en het eeuwig natuurlijk Zoonschap van de Heere Jezus door de Heilige Geest geleerd en beschreven heeft, zodat hij geplaatst mag worden bij het vierde dier, Openb. 4:7.

Hij was tevens tot een apostel van de Heere Jezus en als een geliefde onder de geliefden verkoren, Matth. 10:2. En hij was een zeer nederig Jezus-lievende apostel, Joh. 21:7. En zie, nu stelt hem de Goddelijke Middelaar ook nog in en door dit boek en schrift in zijn zo hoge jaren tot een doorluchtig profeet in Zijn benedenkerk. Waarlijk, hij was rondom een bijzondere begenadigde Gods, onder de begenadigden, volgens zijn naam Johannes, hetwelk betekent "de genade Gods" of "een begenadigde van God".

In zijn leven en verkeer met de al-waardige Heere Jezus op aarde na zijn roeping tot het apostelschap, was hij een van de eersten en de voornaamste in de liefde en de gemeenschap van de Zoon Gods, die hem Zijn borst en schoot gaf. Zo nabij leefde hij bij zijn kostelijke Heiland. En waarlijk, waarom zou Johannes van dat voorrecht voor zichzelf geen gebruik gemaakt hebben? Dus konden zijn ziel en pen best van de oneindige Goddelijke liefde melden en schrijven en uitroepen: "God is liefde", gelijk hij dat ook doet in zijn brieven. Want hoe nader men leeft bij Christus' schoot en borst in de genade, hoe meer men ondervindt, een ontvonkte ziel in wederliefde tot de Heere Jezus en in ijver voor die Koning en Zijn belangen. Ja, hoe voller hart en mond, en hoe vaardiger pen men heeft, voor Christus en Zijn Goddelijke roem en glorie, volgens Ps. 45:2.

Maar hier moet ik een aanmerking maken en vragen, waarom die man Gods Jesaja zo'n wonderlijke evangelische profeet was boven al de andere profeten en onze Johannes zo'n verheven evangelist boven al de anderen? Gewis hierom, omdat Jesaja die Koning in Zijn schoonheid, luister en volheid van genade zo had mogen zien, Jes. 6:1-4; vergelijk met Joh. 12:41. En omdat Johannes op Jezus' borst en schoot een plaats mocht genieten, boven alle anderen.

Och Godzaligen, laat ons dan vooral daarnaar staan, om toch met de man Gods Jesaja veel van de Heere Jezus, die Koning der ere te zien, en om met Johannes, die geliefde apostel van de Heere Jezus, voor ons een plaats op de Goddelijke heilsborst en in de genadeschoot van de dierbare Heiland te vragen en ernstig te begeren om alzo te kunnen betuigen: "De liefde van Christus dringt ons." O ja, dan kan men best gedichten van die Koning uitspreken, Ps. 45:2. O geliefden van de Heere Jezus, en gij die waarlijk Zijn discipelen zijt, waarom vragen en bedelen wij daar niet meer om bij Christus? Daar moet immers de een of de andere van Zijn volk die plaats hebben. Och, hoe nader bij de Goddelijke Heilzon geleefd, hoe meer men de Goddelijke heilstralen ondervindt in de ziel, ter verwarming en geestelijke vruchtbaarheid.

Dat nu onze apostel Johannes een van de bijzonderste vrienden van Jezus was, blijkt omdat de Heere Jezus hem overal verwaardigde bij Hem te mogen zijn, en hem daardoor met grote en bijzondere genadevoorrechten te bedélen boven de anderen. Hij was toch op de berg, ziende de Heere Jezus in Zijn grote heerlijkheid, Matth. 17. Ja, Jezus nam hem ook het diepste mee in Gethsémané om Zijn bloedstrijd te zien, Matth. 26:37. Wij vinden Johannes ook op Golgótha bij zijn Heere, terwijl al de andere discipelen en apostelen gevloden waren. Hij volgt standvastig zijn lieve Koning tot op Golgótha, en staat met de Godvruchtige vrouwen en met Jezus' moeder tot onder het kruis van zijn Meester en Heere, Joh. 19:26-27. Het is in hem de volle waarheid, die de gezegende Heere Jezus betuigd had, na de instelling van het Heilig Avondmaal, Luk. 22:28: "En gij zijt degenen die met Mij steeds gebleven zijt in Mijn verzoekingen." Hiermee gingen zulke Goddelijke toezeggingen gepaard, Luk. 22:29-30: "En Ik verordineer u het Koninkrijk, gelijkerwijs Mijn Vader Mij dat verordineerd heeft. Opdat gij eet en drinkt aan Mijn tafel in Mijn Koninkrijk, en zit op tronen, oordelende de twaalf geslachten Israëls."

Maar deze onze Johannes ondervond ook de waarheid van de woorden van de Heere Jezus, Joh. 16:33: "In de wereld zult gij verdrukking hebben", met Joh. 15:18: "Indien u de wereld haat, zo weet dat zij Mij eer dan u gehaat heeft." Want hij bevond zich nu, en dat in zijn zo hoge ouderdom, als een verdrukte en verstoten balling op het akelige eiland Padmos, een woest en eenzaam eiland, gelegen in de Middellandse Zee. De apostel is in zijn zeer hoge leeftijd daarheen verbannen om het heilig Evangelie, en om het getuigenis van Jezus Christus, zoals hij hier in vers 9 betuigt; en dat door de goddeloze en tegen de christenen woedende vervolger Domitianus.

Dit Padmos moest ook nog aan Johannes tot een plaats van ballingschap en verdrukking gegeven worden, in het hoog, wijs en Goddelijk bestel van zijn Heere en Meester, om hem daar naar de ziel te bedélen met de verhevenste gezichten van God. Zo weet de Heere Jezus waarlijk de doodsschaduw te veranderen in een heerlijke morgenstond voor en aan Zijn getrouwe getuigen en knechten. Hij heeft soms zeer verheven en Goddelijke bedoelingen in de lijdensscholen en diepe drukwegen, waarin Hij hen voert, tot heerlijkheid van Zijn eeuwige, heerlijke Naam, raad en heerschappij, en tot heil van zodanige Godzaligen en tot onnoemelijke zegen voor Zijn gehele Kerk op aarde.

Zo was de weg van de Heere Jezus met onze apostel Johannes ook door Zijn Goddelijke bestel in dit zo akelige Padmos, en in hem door deze plaats van druk heen te leiden. Alhoewel een goddeloos, heidens keizer uit boze beginselen, aangestookt door de duivel, het werktuig daarvan was.

Maar laten we opmerken en leren dat:

a. Niet alleen de Goddelijke ontdekkingen van genade die de Heere Jezus aan Zijn volk zal schenken hier in de genadetijd, zijn bij de Heere in Zijn raad bepaald. Maar ook de plaatsen waar en de tijd wanneer, zoals wij hier zien in Johannes, en zoals wij zien in Jakob, Gen. 28 en 32. Ja, ook in en door welke drukwegen, Ex. 3:2 en 7. Zo is Christus alles voor Zijn volk. En Hij toont dat Hij altijd bevonden wordt de God der ganse aardbodem, Jes. 54:5; 2 Kron. 16:9, en het heil van Zijn volk in alle noden en tijden.

b. De heerlijkste ontdekkingen van God en Christus en de gezegendste verbondslessen en openbaringen worden ondervonden in eenzame plaatsen, buiten het oog van al wat schepsel is. Ja, dat leert ons Gods ganse Woord. En zo was het hier met Johannes, en zo was het met de man Gods Mozes, Deut. 34:1-4. Al de Bijbelheiligen hebben dit meest alzo ondervonden.

c. De God des heils wil zo Zijn volk leren, dat alle plaatsen, waarin Hij hen in Zijn voorzienige weg leidt en voert, goed voor hen zullen zijn. En Hij wil daar tot hun vreugde aan hun zielen verschijnen. Ja, de Heere Jezus weet alle plaatsen heerlijk te maken voor Zijn kinderen, door en met de zo zalige ontdekking van Zijn Goddelijk Wezen aan hen, Gen. 28:16-17: "Toen nu Jakob van zijn slaap ontwaakte, zeide hij: Gewis is de HEERE aan deze plaats, en ik heb het niet geweten. En hij vreesde en zeide: Hoe vreselijk is deze plaats! Dit is niet dan een huis Gods, en dit is de poort des hemels." Daarom, het is alzo, waar Christus tot Zijn volk komt, daar komt majesteit, genade en heerlijkheid en Goddelijke heilsontdekking in en aan de ziel, al is men dan in een eenzaam Padmos.

Maar hoe beschaamd komen de duivel en al de boze vervolgers en vijanden van de Kerk altijd uit. Zij zoeken hun verderf en de afbreuk van het genaderijk van de Heere Jezus en de verdonkering van het Goddelijk Evangelie. En zie, het strekt integendeel tot meerdere heerlijkheid van Christus en het Evangelie, en tot heil van de vromen, en tot verderf van de onderdrukkers en schande en afbreuk van de duivel. Vergelijk Gen. 50:19-20.

De tijd wanneer Johannes nu deze gezegende Openbaring en zo'n Goddelijk heerlijke

verschijning van de Zoon van God Jezus Christus ontving, was, zo zegt hij in vers 10, op de dag des Heeren, waaruit wij kunnen leren:

a. Deze heerlijke dag behoort Christus en Zijn dienst geheel en alleen toe, Jes. 58:13-14. O, wat is het beroven, stelen en schenden van deze dierbare dag dan een snode zonde.

b. Om te tonen dat de Heere Jezus op deze dag onder de genademiddelen en in eenzame plaatsen Zichzelf wil openbaren aan Zijn volk op een bijzondere wijze in gunst, liefde en genade.

c. De wijze waarop Johannes dit heerlijk gezicht ontving, was in een vertrekking en verheffing van zinnen, door de Heilige Geest, gelijk ook aan de apostel Petrus geschiedde, Hand. 10:10 en aan de apostel Paulus, 2 Kor. 12:2, zie ook Openb. 4:1-2.

Deze verschijning ontving de apostel Johannes vrijmachtig en zeer onverwacht. En zo was en is en zal de handelwijze van de Heere Jezus zijn omtrent Zijn begenadigd volk, ter vervulling van Hoogl. 6:12. Zie dit in Gen. 15:1; Gen. 16:7 en 13; Gen. 17:1; Jes. 6:1; Joh. 20 en 21 en Luk. 24, enz. Zo handelt de Heere Jezus nog in genade met Zijn volk en kinderen. Dat leert en bevestigt alleszins hun bevinding, zie Hoogl. 2:8, 14; Hoogl. 8:14; Hoogl. 5:1. Trouwens, het zijn dan zulke vrijwillige liefde- en heilsbezoeken van die Zielsvriend, in en aan de zielen van Zijn volk.

Maar het is zonderling, dat Johannes deze verschijning ontving buiten alle oog van mensen, vroom of onvroom. Zo is de weg van de Heere Jezus waarlijk veelszins, zie dit in Hoogl. 7:11 en 13. Zijn bevel aan Zijn bruid is, Hoogl. 4:8: "Bij Mij van de Libanon af." O ja, dat zal doorgaans zo bevonden worden, in de binnenkameren en in de eenzame plaatsen, waar die dan ook zijn, daar is de Koning het bijzonderst met Zijn uitnemende liefde, om die aan de zielen mee te delen. *O zalig eenzaam, met God gemeenzaam.* Daar kan men best luisteren, zien, smaken en ondervinden dat de Heere Jezus goed en dierbaar is.

Maar was het alzo, dat Johannes dit zo heerlijk gezicht ontving in Padmos, in die plaats van verdrukking, rouw en droevigste ellende en ballingschap; laten wij hieruit leren, dat veelszins de zaligste en heerlijkste gezichten van Gods Zoon, de Heere Jezus Christus en de Drie-enige Verbonds-God, dan plaats hebben en ondervonden worden, wanneer men in de diepste vallei van druk en ellende besloten is. Nee, nooit had de apostel Johannes zodanige heerlijke gezichten Gods en des Lams, dan juist nu hij in de verdrukking was in dit akelige Padmos. Ach, wat kan de Heere Jezus alle smart verzoeten omtrent Zijn volk met Zijn zalig Zelf aan hen mee te delen. Zo was het ook met de man Gods David in zijn woestijnen en spelonken en met Jeremia in zijn banden, kapittel 33:1-3, enz.

Maar waartoe ontving nu onze apostel dit en zoveel volgende heerlijke Godsgezichten in dit wonderlijk boek en zo vele Goddelijke heilsontdekkingen en genadewoorden? Was het om dezelve te verzegelen, gelijk die van de stem der donderslagen, Openb. 10:4? O nee, geloofd zij er het Lam en de volzalige God voor. Maar het was om dezelve uitdrukkelijk te schrijven, volgens vers 19 van ons hoofdstuk en om het dan geschreven, te zenden aan de zeven gemeenten in Azië en verder aan de gehele Kerk Gods, aan al de geroepen en gelovige heiligen over de gehele wereld. Godzaligen, ook aan ons, die in dit Noorderland en op de einden der aarde wonen, ook ons is dit geschrift toegezonden en geschonken. O soevereine liefde Gods en van Christus! Maar het is al zeer opmerkelijk, dat Johannes volgens het 10e en 11e vers van ons hoofdstuk eerst wat van Christus hoorde, eer hij dadelijk Hem in Zijn heerlijkheid zag. Het zien volgde eerst in vers 12 en 13.

Wij leren hieruit dat de weg van de Heere Jezus en Zijn genadewerk in de ziel ook zo is, wanneer Zijn Goddelijke Geest de uitverkorenen bewerkt. Eerst horen zij zo wat van de Heere Jezus van verre en dan meer van nabij, voor hun benauwde ziel. Daarom is het, Openb. 2:7:

"Die oren heeft, die hore wat de Geest tot de Gemeenten zegt." Rom. 10:17: "Zo is dan het geloof uit het gehoor en het gehoor door het Woord Gods." En Ps. 85:9: "Ik zal horen wat God, de HEERE, spreken zal." Alsook Ps. 50:7: "Hoor, Mijn volk! En Ik zal spreken. Israël en Ik zal onder u betuigen: Ik God ben uw God." En daarom betuigde de man Gods Job zo nadrukkelijk, hoofdstuk 42:5:"Met het gehoor des oors heb ik U gehoord, maar nu ziet U mijn oog." En daarna op des Heeren eigen volwijzen tijd volgt het zien van Jezus, volgens Jes. 33:17: "Uw ogen zullen de koning zien in zijn schoonheid." En Ps. 63:3: "Voorwaar, ik heb U in het heiligdom aanschouwd." Maar dit zal ook eeuwig waarheid zijn, dat Jezus' liefdesmond Zelf gezegd heeft, Joh. 20:29: "Zalig zijn zij, die niet zullen gezien hebben en nochtans zullen geloofd hebben."

Gelovig volk, die zoveel van Jezus niet zien moogt, dan wel andere Godzaligen geschonken wordt, en echter veel in begeerte daarnaar leeft, werkt toch veel met deze woorden van uw Heiland, en weet en gelooft: De rechtvaardige leeft door zijn geloof, Hab. 2:4. Maar boven voor de troon zal het zijn: "Wij zullen Hem zien, gelijk Hij is", 1 Joh. 3:2. Het geloof is dan de hoofdzaak, en heeft zijn grond, kracht en voedsel door en in het Woord Gods, Rom. 10:8-10; 2 Petrus 3:18. En het zien volgt tot nadere bevestiging en troost der ziel.

Maar Wie werd onze Johannes verwaardigd hier op Padmos te zien? Hij zegt: "Toen ik Hem zag." Dat is, nadat ik mij eerbiedig omgekeerd had, om te zien de stem, die met mij gesproken had, vers 12. Toen zag ik Hem, namelijk de gezegende Heere Jezus als de Godmens en verheerlijkte Middelaar Gods en der mensen, en dat in Zijn luister, zoals Johannes Hem hier reeds beschreven had van vers 13-16 in Zijn Profetische, Priesterlijke en Koninklijke heerlijkheid en majesteitsglans, zoals men daar kan nalezen. O, zalige verheffing van en Goddelijk voorrecht voor Johannes!

Hier ondervond Johannes op een zeer nadrukkelijke wijze de belofte, Jes. 33:17; Joh. 14:21. Wat zal er in de ziel van de apostel al niet omgegaan zijn en van hem ondervonden zijn, Ps. 16:11; Ps. 17:15. Daarom is de derde hemel, waar God Drie-enig Zich onmiddellijk te zien en te genieten geeft, een plaats, troon en tempel vol gejuich en vol blijdschap, volmaakte heiligheid, verwondering en aanbidding en verheffing van God en het Lam, tot in alle eeuwigheid, Openb. 4 en 5.

Johannes, geliefde discipel van de Verbonds-God, ik vraag u nogmaals: Wie zag u? Of, hoe zag u Hem, Die zich hier aan u zo luisterrijk openbaarde? Dit zal Johannes ons hier door de Geest Gods en uit de mond van de Zoon Gods Zelf ontdekken en beantwoorden.

1. Het is Hij, Die Johannes hier zag, Die ons omschreven wordt en voorkomt, vers 5 en 8 als de getrouwe Getuige, de Eerstgeborene uit de doden en de Overste der koningen der aarde. Hij benoemt Zichzelf de Alfa en de Omega, het Begin en het Einde, Die is en Die was en Die komen zal, de Almachtige.

2. Het is Hij, Die volgens kapittel 2:1 de zeven sterren in Zijn rechterhand houdt, Die in het midden van de zeven gouden kandelaren wandelt, en Die volgens vers 8 dood geweest is en weder levend geworden is. En Die volgens 12 het tweesnijdend scherp zwaard in Zijn mond heeft.

3. Het is Hij, Die Johannes hier zag, Welke volgens Openb. 2:18 de Zoon van God is, Die ogen heeft als een vlam vuur en Wiens voeten zijn blinkend koper gelijk. Ja, het is Hij, Die het Afschijnsel van Gods heerlijkheid is en het uitgedrukte Beeld van Vaders Goddelijke zelfstandigheid, Hebr. 1:3.

4. Het is Hij, Die volgens Openb. 3:1 de Zeven Geesten Gods heeft en de zeven sterren. Het is Hij, Die volgens vers 7 is de Heilige, de Waarachtige, Die de sleutel Davids heeft, Die opent zodat niemand sluit en Hij sluit en niemand opent. Het is Hij, Die volgens vers 14 de

Amen is, de trouwe en waarachtige Getuige, het Begin der schepping Gods.

Zie vrienden, deze voldierbare Heiland en verheerlijkte Verbonds-God en Middelaar was hier het verheven Voorwerp van het zien van de apostel Johannes, niet door een geloofszien, en ook niet eigenlijk en onmiddellijk. Maar in een vertrekking van zinnen, zoals het in dit boek meer voorkomt, en gelijk vele andere heilige mannen, alsook de man Gods Daniël, ondervonden hebben, Dan. 10:5-9.

II. Op des apostels toestand, waarin hij daardoor geraakte

Maar welke uitwerking had dit zien in en op de apostel? Hij zegt: "Ik viel als dood aan Zijn voeten." Maar geliefde apostel, gij die zo'n grote trap van genade en zulk een uitgebreide kennis van Christus en van de grondeloze liefde Gods des Vaders tot zondaren had, hoe komt dit zo bij u, als dood aan Jezus' voeten te vallen? Gij hebt immers zo lang en zo gemeenzaam met deze uw dierbare Jezus verkeerd, ja, in Zijn schoot mogen aanliggen. En gij hebt op de berg toch ook reeds zoveel van Zijn heerlijkheid aanschouwd? Gij, gij hier nu als dood aan Jezus voeten te vallen, nu gij Hem ziet in deze beminnelijke en luisterrijke heerlijkheid? Kunnen dan al uw vorige bevindingen en al uw geheiligde kennis van deze dierbare Godspersoon, aan u geen kracht geven, om te staan voor deze Goddelijke Zoon des mensen? Gij werd zelfs onder Gods volk voor een pilaar geacht, Gal. 2:9.

Maar o, de man Gods Johannes kon hier niet bestaan voor de Zoon van God, de luisterrijke Middelaar, zo min als de man Gods Daniël, kapittel 10:17, in wie ook geen kracht bestond en geen adem in hem was overgebleven. En geen wonder, want hoe ver Johannes in de genade gekomen was, en hoe veel heerlijke bevindingen en gezichten van God en Christus hij door eeuwige ontferming genoten had, nochtans:

1. Hij was maar een nietig en eindig mensenkind, met Ezechiël. En hier ontdekte Zich aan hem de verheerlijkte Goddelijke Middelaar.
2. Hij was en bleef een gebrekkig en bevlekt Godzalige. En hier verscheen aan hem de Heere der heerlijkheid, de Heiligheid der heiligheden. En al die vorige bevindingen konden hem nu geen kracht geven, om dit heerlijk gezicht te beschouwen, dan alleen Jezus' rechterhand.
3. Johannes was een man van onreine lippen, evenals die verheven profeet en de man Gods Jesaja, kapittel 6. Maar hier ontdekte Zich aan hem diezelfde Jehovah, voor Wie de serafs zich met vleugelen bedekken.
4. Onze Johannes was maar een ingeënt takje in deze Goddelijke vette Olijfboom en een afhankelijk zwak rankje van deze Goddelijke Wijnstok, Die zijn wortel was en Die Johannes ook alleen droeg en sterkte geven kon en moest, zou hij de God der sterkte en der heerlijkheid kunnen aanschouwen.
5. Onze Johannes, aangemerkt als een begenadigde Gods en als een apostel in zijn bediening op aarde voor Christus, was alleen maar een mondeling en schriftelijke getuige van dit Licht en van deze Heilzon der Kerk, Joh. 1:8. Hij was maar in Gods huis als een aangestoken kaars en een lamp van het geestelijk heiligdom, om te verlichten allen die in het huis zijn. Hij was maar een van die sterren in des Heeren rechterhand. Maar Die hem hier zo Goddelijk en vol luister verscheen, was Hij, Die het eeuwige en waarachtige Licht is, Joh. 1:9. Die volheerlijke Zon der gerechtigheid, Mal. 4:2, Wiens aangezicht hier blonk als de zon, wanneer die schijnt in haar kracht, vers 16. O, zou onze Johannes dan niet als dood vallen? O, wat zijn honderd duizend kaarsen met hun licht, als de natuurzon opgaat? Immers, duister, ja, niets. Wel, dan moet Johannes ook zekerlijk bezwijken voor dit Goddelijke Licht, de Heilzon Christus. Wat glans en licht en heerlijkheid moet er in en bij Gods Zoon zijn, Die eens ieder van Zijn

gelovig rechtvaardig volk in Zijn hemels Koninkrijk zo zal verheerlijken, dat zij blinken zullen als de zon, Matth. 13:43. Wel, gedenk dan eens met heilige bepeinzing en gelovige aandacht bij opklimming, wat voor een oneindig Goddelijk licht moet er dan niet in Jezus, als de Goddelijke Middelaar Zelf zijn? Daarom is de taal van God ook, Openb. 21:23: "En de stad behoeft de zon en de maan niet, dat zij in dezelve zouden schijnen, want de heerlijkheid Gods heeft haar verlicht en het Lam is haar Kaars.

6. Ja, was Johannes onder ons, hij zou ons toeroepen: Godzaligen, hoe zou ik, arm mens, en ik, bevlekte Godzalige, ja, ik bevlekte apostel, kunnen bestaan voor deze zo heerlijke ontdekking van mijn God en Verbonds-Koning en eeuwig verheerlijkte Zaligmaker, voor Wien alles in de hemel neervalt en Hem aanbidt, Openb. 5:14? O, moet alles in de hemel neervallen en eerbiedig knielen, ja, op het aangezicht vallen in de tegenwoordigheid van deze eeuwig levende God, volgens Openb. 4:9-11; hoe veel meer ik, zondig sterveling, wiens grondslag maar in het stof is. Ja, zou Johannes op en door deze zo heerlijke verschijning van Christus niet als dood moeten neervallen aan Zijn voeten? Wel immers, al het licht in alle begenadigden op aarde en ook van al de verheerlijkten voor de troon, is maar een straal van licht, glans en heerlijkheid, afdalende van dit verheerlijkte Hoofd, op Zijn geestelijk lichaam en Kerk. Maar Hij Zelf is het eeuwig zelfstandige Licht, ja, de Fontein van alle licht en heerlijkheid. Dus op zo'n gezicht moest Johannes in zijn oneindig niet verdwijnen en vallen voor dit Godslicht, dat scheen en glinsterde, gelijk wanneer de zon schijnt in haar kracht. O, wiens ziel roept het dan niet uit: "O Zon! O Bron! Laat Uw stralen op ons dalen."
Het is daarom ook dat de apostel getuigt: "*En toen ik Hem zag, viel ik als dood aan Zijn voeten."* Dat is, als in een gehele ontgeesting, zodat hij geen kracht noch leven behield, maar als stervende bezweek.

Maar geliefde apostel, viel u hier als dood? Wel, waar viel u toch heen? En waar eindigde u in uw vallen? Johannes zegt het ons: Aan Jezus' zo heerlijke voeten. Die voeten zijn toch als marmeren pilaren en voeten van het dichtste goud, Hoogl. 5:15, en die zich hier aan Johannes vertoonden als blinkend koper, gloeiend als in een oven, vers 15. O ja, aan die gezegende heil- en genadevoeten van Christus, viel Johannes. Ach, wat een gezegend vallen! Ja, daar viel de apostel Johannes recht. Daar moest hij wezen en lager dan aan die heilsvoeten behoefde hij, arm, onwaardig, Maar eeuwig geliefde en ontfermde zondaar, ja, lager kon hij niet vallen. Want aan die gezegende voeten van Gods geliefde Zoon ootmoedig liggende, zo is men in zijn zielsbestaan en werkzaamheid:

1. Deze Koning zeer behagende en meest verheerlijkende, ja, in de ootmoedigste en Hem eerbiedigende gestalte, zie dit zo aangenaam in Jozua 5:14.

2. Daar liggende is men het meest een ontvankelijk leem en geschikt om van Hem met oprichtende en inwerkende Goddelijke genade bedeeld te worden.

3. Daar aan die voeten zijnde, o ja, daar is het hoogst aangenaam en gezegend te zijn, zie dit in Matth. 15:22, 25, 28; Luk. 7:37-38, enz. O, zalig vallen, voor iedere ziel die daartoe verwaardigd wordt en die zoveel zien mag in Christus, de God der liefde en der heerlijkheid, en ook vallen mag aan Jezus' voeten. Want het ware vallen aan de voeten van de Heere Jezus is een onafscheidelijke heilsvrucht van het zien van Jezus in genade. O nee, zonder Jezus te zien zal men niet waarlijk voor Hem vallen, noch zo'n gezegend vallen aan die Goddelijke voeten van Christus ondervinden. Dat wij dit wel opmerken! Dat is wederom de enige weg tot een eeuwige, zalige opstanding. O ja, aan die Goddelijke genadevoeten wordt men geestelijk wijs, Deut. 33:3. Aan die voeten wordt het genadeleven teder, geestelijk, voorspoedig en vruchtbaar. Daar had Maria het zo gezegend, Luk. 10:39.

4. Nog eens, als de ziel door voorkomend genadelicht, aan Jezus' voeten mag gevallen

liggen, dan wordt haar heil veel en groot, want dan heeft zij de meeste vrijmaking door en van de Geest Gods en de meeste bewaring en veiligheid van al het eigen woelen, eigen lopen en eigen werken en het hoogmoedig bestaan en leven in zichzelf en op de eigengerechtigheid, hoegenaamd. O, wat een voordelig vallen voor de ziel! Dan is zo'n ziel ook het meest bewaard voor achteruit zien, door ongeloof en wantrouwen. Dan is de ziel het meest bewaard voor vooruitzien, door zondige nieuwsgierigheid en haasten. Ja, ook voor omzien naar iets dat geen Christus is. O, daar stelt de genade Gods zo één aan Jezus' voeten gevallen en liggende ziel vrij van. O, zalige vrijheid! God en Christus zijn dan zo het enig Wit en Voorwerp van de eerbiedige zielsbepalingen.

De apostel viel aan Jezus' voeten. Waarlijk, daar was hij het zekerst en geheel veilig. Daar zou het hem gezegend welgaan. Want die voeten waren volgens vers 15 blinkend koper gelijk, gloeiend als een oven. En daar is een ieder begenadigde als in en onder de schaduw des Almachtigen, geheel verborgen en zeker. Want het koper, zo blinkend en gloeiend, geeft te kennen de standvastigheid en onoverwinnelijke sterkte van de Heere Jezus en de geduchte ontzaglijkheid en ongenaakbaarheid van Hem als Middelaar, tot heil van Zijn gelovig volk, en ter verschrikking van Zijn vijanden en de onderdrukkers van Zijn Kerk en kinderen, volgens Hebr. 12:29; Jes. 33:14. O, wie kan of wie zal dan een ootmoedige en voor Jezus neervallende zondaar kunnen beschadigen? Zelfs de gehele macht der hel niet. Ach, niemand in alle eeuwigheid! O, hoe zalig, zeker en veilig ligt zo'n ziel daar.
Och, Heere Jezus, geef al Uw volk en al de heilbegerigen naar en om U toch daar een plaats om eeuwig verborgen en veilig te zijn, naar Uw belofte, Ps. 91:1-2; Joh. 10:28-30. En ja, om ook eens in de waarachtige onderwerping onder U in alle wegen van beproevingen en druk voor Uw aangezicht bevonden te worden en in de diepste kinderlijke eerbied voor Uw Goddelijke al-waardigheid. O, al stierf men aan die Goddelijke voeten, wat was het zalig en dierbaar!

Daar liggend aan Jezus' voeten, is men ook het onbepaaldst en geheel en al onder het alwetend liefdesoog van de Heere Jezus en voor Zijn gezegend aangezicht. O ja, dan ondervindt men in kracht de belofte, Ezech. 36:9: "Want zie, Ik ben bij u, en Ik zal u aanzien." En Ps. 32:8: "Mijn oog zal op u zijn." Evenals er van Israël getuigd wordt, Ex. 2:25: "En God zag de kinderen Israëls aan, en God kende hen." Ja, men ondervindt dan zo in de proefwegen de waarheid en kracht van de woorden, Ex. 3:7: "En de HEERE zeide: Ik heb zeer wel gezien de verdrukking Mijns volks, hetwelk in Egypte is, en heb hun geschrei gehoord, vanwege hun drijvers, want Ik heb hun smarten bekend." Wel, hoe gezegend is het dan niet van rondom aan de voeten van de Heere Jezus te vallen en te liggen en te zijn. O ja, daar en dan is de ziel ook het vatbaarst om Goddelijke heilsgezichten en heilswoorden van Hem te ontvangen met onderscheiden heilsbevindingen en soms ontdekkingen van Goddelijke geheimen, volgens Ezech. 40:4, Amos 3:7. Ja, dan is het wel zoals Johannes hier op een Goddelijke wijze ondervond, naar de vrije genade-bedeling van God, die dan van de ziel ondervonden wordt, dat de Geest van Christus haar toeroept: "Mensenkind, zie met uw ogen en hoor met uw oren, en zet uw hart op alles wat Ik u zal doen zien. Want opdat Ik u zou doen zien, zijt gij herwaarts gebracht; verkondig daarna het huis van Israël alles wat gij ziet", Ezech. 40:4.

En waarlijk, dat dit hier in de volste nadruk aan de apostel zijn vervulling vond, dat zien we in dit ons hoofdstuk en ook door dit gehele Goddelijke boek van de Openbaring. O, wat Goddelijke, verheven en zalige gezichten van God en Christus zag onze Johannes. En wat hoorde hij niet goede, troostrijke woorden van deze Verbonds-Engel Jezus, tot troost en heil van de begenadigde mirten, die in de diepten waren, Zach. 1:8. O, wat al Goddelijke lessen, verbondsgeheimen en openbaring van de eeuwige troongenieting, gepaard met zielszaligende

zegeningen, ontving hij niet aan deze voeten van Gods Zoon? Wie zou daar dan niet diep eerbiedig willen vallen en liggen, waar men waarlijk volgens het heilverbond aan zijn rechte plaats is, waar men wezen moet, volgens Ps. 45:12. Als Mefibóseth voor koning David werd ingebracht, 2 Sam. 9:6, zo viel hij op zijn aangezicht en boog zich neder voor de koning. Maar zie, hoe gezegend was het achteraf voor Mefibóseth, want in vers 7 zegt koning David: "En vrees niet, want ik zal zekerlijk weldadigheid bij u doen. En gij zult geduriglijk brood eten aan mijn tafel." Hoe veel meer wil dit de tegenbeeldige meerdere Koning David doen, die Koning der koningen, aan de ootmoedige Mefibóseth, die Hem in de geest willen huldigen en eerbiedig vrezen.

Och, begenadigd, Godzalig erfdeel van God en Christus, leefden wij dan ook eens meer aan de gezegende voeten van de Heere Jezus, neervallende en daar ootmoedig liggende! Och, wat een gezegende bevinding in de genade en wat dierbare geloofsontdekkingen zouden dan aan onze zielen vele malen medegedeeld worden. Wij staan en leven te veel op onze eigen voeten en wij vallen niet genoeg aan Jezus' voeten. Anders zouden wij waarlijk meer van God en Jezus en van de Geest in onze harten ondervinden en in onze wandel vertonen.

Maar als Johannes hier zegt: "En toen ik Hem zag, viel ik als dood aan Zijn voeten", dan mogen wij er dit uit op- en aanmerken, dat het altijd waarheid is, als men waarlijk recht in het geloof, uit inzien van de al-waardigheid en heerlijkheid van de Heere Jezus aan Zijn Goddelijke heilsvoeten valt, dat men dan op die tijd en in die zalige zielsgestalte ook als dood is, aan al deze volgende, in ons anders nog te veel levende, verkeerdheden, als:

1. Aan al het aardse en het stof.
2. Aan al het zielsverdringende ongeloof.
3. Aan het dodelijk eigen ik en aan het God beledigende verstand van het vlees en al de onzalige hoogten van het hart.
4. Aan alle lusten en begeerlijkheden
5. Aan alle eigen raadslagen, eigen wil en eigen verkiezing en tegen Gods wil en raad strijdende genegenheden.
6. Aan de kracht van de inwonende zonden en alle morren tegen de Heere, onder het kruis.

O ja, het zien van Jezus en het geloofsvallen voor en aan Jezus' voeten is dan de oorzaak, dat men op die tijd als dood is aan al die dingen en aan nog zeer vele andere dingen. Dat doet zingen:

Och, was met mij de wereld dood,
In een vergetenheid der zonden;
De ganse mensheid werd vergood,
En 't rechte leven werd gevonden.
Ik sterf, maar 't oog van mijn gemoed,
Leeft altijd open en verheven,
En schouwt in God het eeuwig goed,
Het zalig licht en 't Godd'lijk leven.

Nog eens, daar liggende als dood gevallen, door voorkomend licht en inzien in de oneindige al-waardigheden van de Christus Gods, zo zijn kruis en verdrukkingen zelf geen kruis meer. O nee, dan worden ze veranderd in een zielsheiligend Godsheil en zegen. En men verliest dan zijn kruis en rouw als in een ogenblik. O ja, zo ras als Johannes aan Jezus' voeten gevallen lag, zo was hij aanstonds al de woede van de goddeloze keizer en zijn gehele Padmos en ballingschap vergeten. Zijn Padmos werd voor hem veranderd in een Pniël en in een heerlijk

Bethel, een huis Gods en een poort des hemels, Gen. 32:30; Gen. 28:17.
Ach ja, vrienden, het is alzo; in de vertegenwoordiging en onder de nadering en de nabijheid van de Heere Jezus met zijn ziel te mogen komen, dat doet zelfs Gode lofzangen zingen met een gegeselde rug en striemen en bloed en met de voeten in de stok, zoals wij zien in Paulus en Silas, Hand. 16:25. En geen wonder, want de ziel wordt dan geleid bij de heerlijke voorwerpen van het geloof. En die nemen dan de ziel geheel in. Dat is haar zaligheid en leven en voert de ziel zo boven alle weedom en kruis. Ja, dat doet de ziel in geloof zingen:

Met U leef ik, met U zweef ik.
Jezus, door het goed en kwaad;
Met U sterf ik, met U erf ik.
Dat bij U te wachten staat.

III. Op de tedere liefdeshandeling van de Heere Jezus omtrent de apostel

Terecht leest men dat de Heere Jezus, als het Schild van de Heere en die Koning van de heiligen Israëls, door het geestelijk Israël wordt toegezongen, Ps. 89:18: "Want Gij zijt de Heerlijkheid hunner sterkte." En dit ondervond ook nu onze apostel, de geliefde Johannes, want hij vervolgt in onze tekstwoorden: "En Hij legde Zijn rechterhand op mij, zeggende tot mij: Vrees niet; Ik ben de Eerste en de Laatste."

Wij zien hier, dat de Goddelijke Heiland aan Zijn dienstknecht Johannes, in deze zijn dodelijke neerzijgende toestand en liggend als dood aan Zijn voeten, twee zeer gepaste en ontfermende weldaden bewijst, zonder welke Johannes onbekwaam voor Christus' ontdekking en woorden zou gebleven zijn, namelijk:

1. Een aanrakende liefdesdaad, tot nieuwe versterking en oprichting. Het is: "En Hij legde Zijn rechterhand op mij."

2. Een woordelijke bemoediging: "Zeggende tot mij: Vrees niet; Ik ben de Eerste en de Laatste."

1. Wat het eerste aangaat, daarin horen wij spreken:

a. Van de rechterhand van de verheerlijkte Heere Jezus, die Hij als de Godmens en Middelaar van de Kerk eigenlijk en waarlijk heeft, tot zaligheid en verhoging van Zijn begenadigd volk, en aan welke zij allen eens zullen geplaatst worden in die grote, doorluchtige dag van Jezus' heerlijke toekomst, Matth. 25:33-34. En zeker, zou Jezus' rechterhand niet ten goede zijn van Zijn volk, daar de rechterhand des Vaders, ja, van de Drie-enige Jehovah, voor Zijn volk ten goede en tot sterkte is, volgens Jes. 41:10: "Ik sterk u, ook help Ik u, ook ondersteun Ik u met de rechterhand Mijner gerechtigheid."

b. De verheerlijkte Heere Jezus gebruikte dan hier ook Zijn rechterhand ten goede, en dus tot versterking en oprichting van Zijn verdrukte en nu verbannen lieveling Johannes. Trouwens, het liefdeshart van de Heere Jezus en Zijn borgbloed, Geest, genade en al Zijn zalige volheid was voor deze Zijn dienstknecht zo ook Zijn rechterhand, en dat wel om aan Johannes levendig en met de volste nadruk te tonen en te verzekeren:

1. Dat Zijn oneindige sterkte en Middelaarsmacht in de hemel en op de aarde, tot heil van Zijn volk en kinderen van de Vader aan Hem gegeven, volgens Matth. 28:18, Joh. 17:2, voor hem ten goede waren. Ja, bijzonder nu, in deze zijn zo diepe weg van verdrukking en ballingschap op dit nare, akelige eiland Padmos. O ja, de rechterhand van de Heere Jezus was voor hem verhoogd om aan hem krachtige daden te doen, Ps. 118:16. En dus zou Johannes niet sterven, maar leven en dat, om de werken des Heeren te vertellen. En daartoe moest dit

Padmos hem ook een leer- en heilschool zijn.

2. Om hem op een Goddelijke wijze dadelijk te doen ondervinden Zijn tedere, ondersteunende en oprichtende liefde en genade, om hem te helpen en te sterken met de rechterhand Zijner gerechtigheid, Jes. 41:10.

3. Ja, de verheerlijkte Jezus legde Zijn rechterhand op hem, om hem daardoor weder op te richten, opdat hij nu andermaal een staande getuige van Gods Zoon zou worden, en dat op een allerverhevenste wijze, en om dus Johannes voor de gehele wereld, voor engelen en mensen te verhogen, en eer en genadeluister mee te delen. O, ondervond ooit in de benedenkerk op aarde een Godzalige de waarheid en bevindelijke kracht van Ezech. 16:14: "Daartoe ging van u een naam uit onder de heidenen om uw schoonheid; want die was volmaakt door Mijn heerlijkheid, die Ik op u gelegd had, spreekt de Heere HEERE", en van Ps. 45:10: "De koningin staat aan Uw rechterhand, in het fijnste goud van Ofir", zo was het onze geliefde Johannes in deze zijn ballingschap. De goddeloze keizer Domitianus met al de goddeloze vijanden van Christus en van het Evangelie mochten Johannes smaden, vervolgen, schande en ballingschap aandoen en vernederen tot de aarde toe. Maar de verheerlijkte Christus en Zijn eergevende en verhogende rechterhand was voor Johannes, om hem te verheffen en in te leiden in de geest tot voor de troon Gods, Openb. 4. O, gadeloze verheffing voor Johannes in en onder al zijn druk, lijden en versmading.

De goddeloze keizer breidelde de apostel hier wel zijn geheiligde tong en lippen, die anders aan en voor Christus en Zijn zalige dienst en Evangelie waren overgegeven met David, Ps. 71:15, 23-24; Maar die nu door deze weg van woede en vervolging tegen Johannes, als geheel gesloten en gebreideld, ja, stom in de zaak van Christus moesten zijn. En dat zolang als hij in dit Padmos was besloten. Maar de apostel Johannes had enerlei hart en weg met Paulus, Hand. 20:24; Hand. 21:13, en ondervond daarom ook: "Die Mij eren, zal Ik eren", volgens de belofte van de Heere in 1 Sam. 2:30. O, bij en van Christus geëerd te worden, wat is dat niet een gadeloze Goddelijke verheffing voor een arm, begenadigd discipel van Christus. O ja, die mogen met Jakob tegen al die Ezau's zeggen: "Ik heb alles", Gen. 33:11.

4. De Heere Jezus legde Zijn rechterhand op Johannes, om hem te tonen dat Hij hem wilde doen ondervinden Zijn gezegende en almachtige Middelaarsheerschappij, en dat:

a. Om hem hier zo gunstrijk te ontmoeten in deze plaats van druk, door Zichzelf aan hem op een bijzondere wijze te schenken en aan hem te geven de verhevenste openbaringen van Gods eeuwige raad en wil, tot zaligheid van de Kerk en tot eeuwige ondergang van de vijanden. En door deze veelvuldige en zalige verschijning aan hem, zou Christus door Zijn gezegende rechterhand de tijd van zijn smartelijke ballingschap in deze nare plaats, voor hem dragelijk, kort, genoeglijk en tot een Goddelijke hogeschool maken voor zijn ziel tot heil en voor de gehele Kerk Gods tot veelvuldige zegen. Al was nu zijn mond al die tijd gesloten geweest van en over zijn Koninklijke en Goddelijke Jezus, nu zou hij met zijn pen weer dubbel spreken over de gehele aarde, om alzo de luister, genade en zondaarsliefde van de Heere Jezus daardoor te verkondigen, door al de aflopende eeuwen, tot roem van de vrije, Goddelijke genade en de meerdere uitbreiding en opbouwing van Zijn genaderijk. De gehele Kerk zou de raad Gods nog danken, dat Johannes ook nog in ballingschap op Padmos was besloten en verbannen geweest en dat tot zulke hoge Goddelijke einden, en dat hij daar tot zovele dierbare zielszegeningen, door middel van dit heerlijk boek van de Openbaring is geweest, zoals nu achteraf tot roem van de Goddelijke vrije genade en tot hun geloofssterkte op de weg, zo vele malen ondervonden wordt, om te betuigen met de God van David, Ps. 23:4: "Al ging ik ook in een dal der schaduw des doods, ik zou geen kwaad vrezen."

b. De rechterhand van de Heere Jezus, die Hij op Johannes legde, verzekerde hem

dat hij niet altijd in dit nare Padmos blijven of sterven zou. O nee, de Heere Jezus had nog werk voor hem op aarde. De Heere Jezus was almachtig en gewillig om als hij de bij God bepaalde tijd hier had doorgebracht, en de raad van God en Christus hier had uitgediend, volgens de inhoud van dat boek met zeven zegelen, Openb. 5, hem ook met deze Zijn Goddelijke rechterhand wederom uit dit zo nare Padmos ontfermend en almachtig uit te leiden en bij vernieuwing in liefde toe te roepen: "Gaat heen, en staat en spreekt in de tempel tot het volk al de woorden dezes levens", Hand. 5:20.

En zo zou ook dit pad van deze rechtvaardige geheel effen zijn en de gang van deze rechtvaardige naar Padmos en in Padmos en in zijn uitgaan vandaar, alleszins gewogen, Jes. 26:7. O, hoe zalig is het dan niet, alleen en geheel onder de verbondsleiding van de Heere Jezus te staan en te leven, volgens Ps. 37:37. Ja, hoe bevindelijk waarachtig is het niet voor Gods kinderen en de ware discipelen van de Heere Jezus, als Zijn voorziening bestel hen in de benauwde Padmossen van verdrukkingen doet komen, dat dan ook de rechterhand van de verheerlijkte Heere Jezus Goddelijk en zegenend gereed is, om die in liefde en tot hun heil op hen te leggen, en alzo te doen ondervinden, dat de Heere goed is en tot sterkte in de benauwdheid. En dat Hij ontfermende kent, degenen die op Hem betrouwen, Nah. 1:7. En dat het geen ellenden zijn ter dood, maar ter heerlijkheid Gods. Opdat de Zoon van God verheerlijkt zou worden, volgens Joh. 11:4; Ps. 91:15. Zodat de Heere stof geeft om te zingen:

Gij zijt het, die het heil'ge en het hoge,
Bewoont, nochtans ge uw hart en oge,
Op mij gevestigd, en Uw rechterhand
Helpt mij en leidt mij op naar 't vaderland.
Gij zijt mijn Zon, Gij stiert en sterkt mijn voeten,
Gij doet mij niets op mijnen weg ontmoeten,
Of Gij bestiert het tot mijn heil en nut,
Uw heil mij als een schild en helm beschut.

Wel dan, waar men zich door de Goddelijke voorzienigheid ook geleid en gevoerd vindt, en in welke weg en stand men dan ook is en zijn mag, door de hand en raad van Christus, o, wanneer de Heere Jezus Zich er maar in genade en heil vertegenwoordigt, dan is het daar goed, gezegend, veilig, ja, zalig te zijn. Mozes was liever met God in de woestijn, dan zonder God en de Verbondsengel Christus Jezus in het vette Kanaän, Ex. 33:15. O ja, dan is het lied der ziel: Psalm 68:17

Gij zijt, o HEER'! zeer wonderbaar
In al die plaatsen daar Gij klaar,
Uw heerlijkheid toont krachtig.
Israëls Toeverlaat zijt Gij,
En Uw volks Kracht, dies altijd,
Looft men U, HEER; almachtig.

5. Ten laatste, de verheerlijkte Heere Jezus legde Zijn rechterhand op de apostel Johannes, om hem weder op te richten en hem in een vatbare zielsgestalte en lichamelijke gestalte te stellen, tot een zeer nabij verkeer en omgang met hem, en om hem bekwaam te maken om ten goede van de Kerk Gods op aarde, die Goddelijke verheven gezichten te zien, en die Goddelijke woorden te horen, die nu aan hem geschonken en als een bijzondere vriend

van de Koning zouden toevertrouwd worden, om die aan de gemeenten Gods te schrijven en te zenden en zijn eigen ziel daaronder te zegenen met allerlei heil. Want die in des Heeren dienst de ziel van een ander bevochtigen mag, wordt zelf daaronder en daardoor tot een spade regen en smaakt de eerstelingen van het heil Gods. En zonder de versterkende oplegging van de rechterhand van de Heere Jezus op Johannes, zo was de apostel onbekwaam geweest en gebleven voor zodanige Goddelijke gezichten, evenals de man Gods Daniël dat ook ondervond, Dan. 10:10-11 en 18-19.

Dus dit leggen van de gezegende rechterhand van de Heere Jezus op Johannes was:

1. Geheel in liefde, zoals Hij Johannes van alle eeuwigheid had liefgehad.

2. Zeer teder, als een Goddelijke Vriend, zegenende Priester en ontfermende Koning.

3. Zeer tijdig; Johannes had nu de rechterhand nodig en de Heere Jezus gaf hem die als een hand van sterkte, raad, gunst, vrede en heil.

4. Zeer Goddelijk opbeurende, als die de moede kracht geeft en sterkte dien, die geen krachten heeft. En o ja, alleen die hand van Christus kan ondersteunen en oprichten onder het kruis en op een doodsbed, want van deze rechterhand gaat kracht uit, waar zij geopenbaard wordt.

5. Als een rechterhand van Hem, die Leraar der gerechtigheid, om Johannes te bekwamen om als onderleraar te profeteren van en voor Christus en Zijn Naam en zaak, voor koningen, talen, natiën en volken, Openb. 10:11. En om ook met een vlugge hand en pen, als gedoopt in het liefdesbloed van het Lam, en vaardig gemaakt door de olie des Geestes te schrijven, zie Openb. 1:19, en elders.

Bij deze liefdesdaad van de Zoon Gods omtrent Johannes, voegt de verheerlijkte Christus nu nog een tedere woordelijke bemoedigende zegen, gelijk de Geest Gods door de pen van Johannes hier volgen laat: "*Zeggende tot mij: Vrees niet."*

De verheerlijkte Middelaar Jezus Christus spreekt hier tot Zijn knecht Johannes goede woorden, tijdige woorden, gezegende woorden en dat zo persoonlijk; zeggende tot mij. Dat is de gewone weg van de Heere Jezus omtrent Zijn volk, om zo persoonlijk tot hen te spreken, als zijnde de Gezalfde Gods des Vaders, Die een tong der geleerden heeft om met den moede een woord te rechter tijd te spreken, Jes. 50:4. Zie dit nu alleen maar in Hoogl. 2:10: "Mijn Liefste antwoordt, en zegt tot mij: Sta op, Mijn vriendin, Mijn schone en kom!" Jes. 44:21: "Gedenk aan deze dingen, o Jakob, en Israël, want gij zijt Mijn knecht, Ik heb u geformeerd; gij zijt Mijn knecht, Israël. Gij zult van Mij niet vergeten worden."

Maar wat zegt nu de Heere Jezus tot onze Johannes? Hij zeide tot hem: "Vrees niet, want Ik ben de Eerste en de Laatste."

Daarin hebben wij eerst te letten op de afmaning zelf en dan op de bijgevoegde drangreden.

Eerst. Wat het eerste betreft, de Heere Jezus zeide tot Johannes: "Vrees niet." Deze woorden geven te kennen dat de ziel van de apostel vol beroering, ontzetting en vrees was, wegens dit zo onverwacht, luisterrijk en hemels gezicht van Hem, Die de Heere der heerlijkheid is. Jezus zeide dan aanstonds, nadat Hij Zijn rechterhand op Johannes gelegd had: "Vrees niet."

Gods heilig Bijbelwoord leert ons dat er vierderlei soort van vrezen is, die de mens soms komen aan te grijpen, namelijk:

A. Een slaafse vrees wegens Gods heiligheid en strafoefenende gerechtigheid, welke ook doorgaans min of meer nadat de overtuiging meer wettisch of Evangelisch is, in ware overtuigden valt. Maar deze wordt veelszins, ja, altijd in beroerde en ontwaakte consciënties van onheilige verworpelingen gevonden, hoewel er tussen die beide altijd een oneindig

onderscheid te vinden is.
Ten opzichte van de vrees van de verworpelingen, die gaat meest, ja, alleen over de gevolgen van de zonde, namelijk de Goddelijke rechtvaardige straf. Zij is ontbloot van een verborgen en stille hoop op Gods genade en van dat: "misschien is er verwachting". Zij werkt alleszins wanhoop aan de zijde Gods, God alleen aanmerkende als een onverbiddelijk God en een verterend Vuur, evenals in Jes. 33:14. O, wat nare onderwerpen ontmoet men in dezen, die niet dragen kunnen dat er van de genade Gods en van Christus tot hen gesproken wordt. Zodanigen doen al de plichten alleen slaafs en gedwongen. Daar is geen verborgen neiging des harten, om die te doen omdat God het zo eeuwig waardig is, dat men Hem zoekt en dient. Maar het is alleen uit een gejaagde en pijnigende consciëntie, die hen als een worm van binnen knaagt en geen rust laat.
De zodanigen kunnen niet komen tot een schuld belijden voor God, vanwege hun zonden, zowel erfzonde als dadelijke zonden, en een billijken van Gods rechtvaardige straffen vanwege dezelve, maar integendeel, zij vlieden van God af, en twisten tegen Gods rechtvaardigheid en heilig recht.
De zodanigen zijn in hun hart afkerig van God en Jezus, en van de ware Godzaligen en van het Evangelie en wanneer men tot hen spreekt van de soevereine genade Gods, dat wordt voor hun gemoed als een pijnbank bevonden.
Er is in die mensen geen verborgen trek, zucht, liefde en verlangen naar God en Christus en Zijn verzoende vriendschap, genade en zielszaligende liefdedienst, ook geen hoogachting noch zoeken naar de ware tedere Godzaligen, om met dezelve te mogen verkeren en raad en bestuur van hen te ontvangen. Maar alles is bij hen gedwongen werk, uit schrik en angst van een beroerde consciëntie, geheel ontbloot van een droefheid naar en om God, gepaard met een onberouwelijke bekering en een zalig eindigen in de zielszaligende Heere Jezus, door een waar geloofsomhelzen van Hem.

Het eindigt integendeel hierin:

1. In die vrees en overtuiging en beroeringen te gaan verzetten met Kaïn, waarvan wij lezen dat hij met zijn beroerd gemoed een stad ging bouwen, Gen. 4:17. En door en onder dit bouwen stilde hij zijn beroerde ziel en consciëntie, die vers 13, had uitgeroepen voor God: "Mijn misdaad is groter, dan dat zij vergeven worde." O, hoe vele mensen verzondigen hun overtuigingen en zoeken afleiding op die wijze of anderszins en tonen zo tot Kaïns rampzalig geslacht te behoren.

2. Of anderen verzondigen de overtuigingen en vrees voor God, door een wederkeren tot de besmetting der wereld, en der wereldse mensen en gezelschappen en zondige gewoonten, die zij ontvloden waren, en keren met de hond tot hun eigen uitbraaksel, volgens 2 Petrus 2:20-22.

3. Of anderen slaan over tot een halve en geveinsde Godzaligheid, om hun consciëntie tevreden te stellen. De apostel zegt, hebbende een gedaante van Godzaligheid, 2 Tim. 3:5. Maar ondertussen is van de zodanigen het hart en de wandel onheilig en onveranderd, en dus zijn zij wit gepleisterde graven gelijk, en naar de woorden van Jezus, dode ranken, Joh. 15:6.

4. Of anderen slaan ongelukkig over tot een nare wanhoop aan God en aan alle genade, en komen zo tot een nare zelfmoord met Judas, Matth. 27:3-5. Daarentegen gaan die vrees, benauwdheid, gejaagdheid en die overtuigende beroeringen, die de Heilige Geest in de ziel van de uitverkorenen werkt, en hen eindelijk langs veel vrees, droefheid, schuld belijden en angsten van de ziel in Christus, als de ware Ark der behoudenis doet eindigen, doorgaans gepaard met de navolgende dingen, namelijk:

a. Er is aanstonds in de zodanige zielen, niettegenstaande hun zeer grote zonden en

eeuwige strafwaardigheid, een hoogachting voor God en voor Zijn volk, alsook voor Zijn heilig Woord, zalige dienst en gemeenschap en een lust tot het eenzaam bidden.

b. Onder gezicht en gevoel van hun eeuwige strafwaardigheid, is er een billijken van Gods heilig recht en een verlegen zijn over al de lankmoedigheid en oneindige verdraagzaamheid Gods. Zij vrezen niet alleen voor Gods geduchte straffen, maar zij worden ook tevens beroerd als zij gedenken voor eeuwig zo'n volzalig God te zullen moeten missen, en van Hem en Zijn Goddelijke vriendschap verstoten te zijn. En dat zij zich ook eeuwig onder een godlasterend en wanhopend aantal van verdoemde zondaren zouden moeten bevinden. O, dat doet hun zielen wel eens beven, wensende liever vernietigd te wezen, dan zo'n goed, heilig en al-waardig God te lasteren, of zulks te horen doen. O ja, daar is tevens in de zodanigen zo'n innig gevoelig zondeberouw en smart, droefheid, onlust, schaamte over dezelve, en dat over de zonde als zonde, begaan tot belediging van zo'n verheven en al-waardige God der heerlijkheid en der goedertierenheid. En dan ook, omdat de zonde de ziel zo hatelijk en zo afschuwelijk en zo verdoemelijk, ja, met zo'n duivelse gedaante voor God stelt.

c. Nog eens, in de zodanigen is een onverzettelijke keus en lust om de Heere in eenzame plaatsen al biddende en smekende te zoeken. Niet dat zij altijd de kracht daartoe vinden. Want soms kan het hart zo dodelijk beklemd zijn, of onder het jagen van de duivel en onder nare verzoekingen zo geprangd en bedwelmd worden, dat de zodanigen geen ene zucht of traan over en vanwege hun zonden en verdoemelijke natuurstaat kunnen voortbrengen. Soms moeten ze wel uit hun eenzame plaatsen vluchten, vanwege de naarheid van hun ziel. Maar evenwel die zielen keren telkens weer daarheen, om al biddende naar genade uit te zien. O nee, de zodanigen kunnen het verborgen bidden niet nalaten, noch ook de openbare genademiddelen die het meest voor hun zielen geschikt zijn. En al denken zij duizenden malen: Ach, ik zal het moeten opgeven. Ik zal toch nooit God en Jezus deelachtig worden, noch deel aan Zijn genade krijgen. Ik zal die volzalige Majesteit nooit tot mijn verzoend God en Deel ontvangen. Echter houden zij aan bij de genadetroon en hervatten het al weer, en vinden soms enige hoop, bemoediging en ondersteuning. Ja, hoe naar en vol vreze het gemoed soms wordt, daar blijft echter over: "Wie weet, God mocht Zich wenden."

d. Daar is ten laatste in de zodanigen een zeer innige trek tot en hoogachting van de onderscheidenste, eerbiedigste en heilsontdekkende genademiddelen. Ze kleven de ware en tederste vromen aan. Die kunnen zij niet meer horen smaden en lasteren. Maar zij eren die de Heere vrezen, en vlieden van alle anderen zoveel zij maar kunnen. Ja, ze willen nu liever al zoekende naar Jezus en naar vrije genade sterven, en zoeken tot de dood toe, dan weer de wereld, satan, zonde en ijdelheid te dienen. En zo eindigt deze rechte vreze in een onberouwelijke bekering tot zaligheid. Zie dus kort iets gemeld van de slaafse en valse vreze van de verworpenen en die vreze van de uitverkorenen, als Christus door Zijn Heilige Geest hen komt te bewerken tot zaligheid.

B. De tweede vrees is een ware Evangelische en kinderlijke vreze, voortvloeiend uit innerlijke liefde tot en hoogschatting van God en Jezus en Hun zalige gemeenschap en dienst. Deze vreze is alleen bij Gods ware volk te vinden. Zij hebben deze kinderlijke vreze zo graag tot de deurwaardster van hun zielen, opdat de Koning der ere daar veel mocht ingaan, en al wat zonde is, daarbuiten zou blijven. O, zoete en zalige kinderlijke vreze! Wat een heerlijkheid legt die niet op een Godzalige, Ps. 2:11.

C. De derde vreze is een bekommerde vreze, vanwege enige naderende, of reeds

dreigende kwaden en onheilen. Zo was eens de toestand van de Godzalige man Job, kapittel 3:25: "Want ik vreesde een vreze en zij is mij aangekomen. En wat ik schroomde, is mij overkomen." En let wel, dit lag zo bij hem, terwijl hij leefde en wandelde onder de ruime bedeling van de zegeningen Gods. En daarom voegt hij erbij in vers 26: "Ik was niet gerust en was niet stil en rustte niet; en de beroering is gekomen." O, wat is dit een herkenbare zaak voor sommige Godzaligen. Want als men soms met Christus op de berg van de genietingen Gods is, Luk. 9:29-30, dan komt er in het midden van die zalige genietingen van God en Christus, soms ook wel een woord tot de ziel, gelijk er toen tot Christus kwam, die een boodschap bevat, aangaande een uitgaan uit Jeruzalem, dat er op Gods tijd zal moeten gedaan worden, zoals daarvan in vers 31 gemeld wordt. En hoedanig was die uitgang van Christus? Zie dit in Luk. 23:26-33. Hij werd uitgeleid met twee moordenaars en met het kruishout op Zijn heilige, maar doorgeselde rug, met een schare van beroerde en wenende vrouwen achter Zich. Godzaligen, bemerkt gij dit voor u. Ziet, wij hebben het doorzocht en doorwandeld, het is alzo. Legt dit zo zonderling stuk vrij in uw harten, wat ook uw Verbondshoofd, de Goddelijke Heere Jezus wedervaren is, en vergelijkt veel dat gezelschap en de oneindig verschillende omstandigheden en toestand van de verheerlijkte Middelaar Christus Jezus op de berg, Luk. 9:28-35 en die bij Luk. 23:26-33. O, vlekkeloze raad, weg en handeling van God in het heiligdom met Zijn eigen geliefde Zoon. En zo is het ook veelszins met en omtrent Zijn gelovig volk, om alzo uit te roepen:

Wat peilt een schepsel Scheppers werk,
Of 't redelijk is en 't wit kan raken?
Dewijl de Schepper wijs en sterk
Het met Zijn doen kan redelijk maken.

D. De vierde vrees is een vrees van ontsteltenis en beroering en zeer grote verslagenheid, gelijk er was bij de Godvruchtige vrouwen in en bij de opstanding van de Heere Jezus aan het graf, Matth. 28:5; Luk. 24:5. En op deze laatste vreze ziet hier de Zoon van God, als Hij Zijn geliefde apostel en vriend Johannes toeroept: "Vrees niet". Want Johannes was nu reeds daarmee als een eindig mens en als een krachteloos Godzalige zo verbazend bevangen en daarvan overwonnen, dat hij als dood aan Jezus' voeten gevallen lag. Deze vrees is een hartstocht, die bij ongewone gevallen in de mens zeer licht gaande wordt, en ook zelfs in Gods kinderen, wanneer er in hun zielen meer dan gewone openbaringen en ontdekkingen van God en Christus plaats hebben. En ja, zij kan dan soms zeer sterk werkzaam zijn, en ziel en lichaam ten uiterste beroeren, gelijk wij in Gods heilig Woord in vele heiligen zien. En de bevinding van Gods volk bevestigt dit soms, zie Mark. 16:8; Ex. 3:6 en elders.

Ten tweede. De apostel Johannes werd dan door dit Goddelijk gezicht, evenals Daniël in Dan. 10:16, aangegrepen met vrees, ontsteltenis en beroering en lag als dood aan Jezus' voeten. Hij ontving dit woord van afmaning van de gezegende lippen van Christus, zeggende: *"Vrees niet."* En met recht, want daar was voor de apostel geen reden om te vrezen. Jezus' komst tot en verschijning aan Johannes was in liefde, gunst, genade en tot heerlijke en zalige einden, zowel voor de ziel van de apostel als voor de gehele Kerk Gods, opdat het einde en de heerlijke uitwerkingen van deze zo Goddelijke verschijning aan hem, in al de zielen van de gelovigen als met één stem zou zijn, ja, vele malen zou zijn: "En de Geest en de bruid zeggen: Kom." Openb. 22:17: Ja, kom haastelijk, Heere Jezus, Amen.

Maar in deze afmaning aan Johannes van niet te vrezen, ligt ook een sterke reden van bemoediging, blijdschap en sterkte, ja, een zoete en krachtige aanmaning tot het geloof,

onbeschroomdheid, ja, aanbiddende vrijmoedige verwondering. En het is, alsof de verheerlijkte Heere Jezus tot Johannes zei:

"Nee, Mijn zo ontfermde discipel en geliefde apostel: Ik, de verheerlijkte Godmens, Middelaar en Koning, kom geenszins hier bij u in uw weg van verdrukking en ballingschap, die u is aangedaan om Mijns Naams, zaaks en Evangelies wil, om u door deze Mijn zo heerlijke openbaring en luisterrijke verschijning te verschrikken of vol vrees en beroering te stellen of te verderven. O nee, maar het is om u in deze uw ballingschap, waarin ge u door Mijn Goddelijk, hoogwijs bestel bevindt, grote en vaste dingen bekend te maken, die tot heden voor u en voor al Mijn volk en knechten verborgen waren. Die zal Ik aan u en aan al Mijn volk, doen dienen onder alle druk en lijden, tot hun troost en geloofssterkte en tot bestuur en lering en tot de zalige bemoediging in God en in Zijn raad en in Mijn onbepaalde Middelaarsheerschappij en Koninklijk gebied door al de afrollende eeuwen. Het zal alles in de wereld en in Mijn Kerk altijd zo door Mij bestuurd en bevonden zijn, naar de inhoud van het Goddelijk boek met zeven zegelen, dat aan Mij voor uw ogen zal worden overgegeven, en van Mij aangenomen wordt ter uitvoering, waarover de hemelen en al de verheerlijkten voor de troon en al de vrijgekochten op aarde en al de heilige engelen en al het schepsel zullen juichen, Openb. 5. En daarom, Johannes, vrees niet, maar weet en versta dat Ik nu aan u verscheen ben in dit zo Goddelijk gezicht, tot uw heil en tot heil van Mijn ganse Kerk en dat volgens vers 13, als een Zoon des mensen. Want als zodanig hebt gij immers Mijn vriendelijke en zo gezegende gemeenzame omgang zolange tijd genoten, in de staat van Mijn vernedering op aarde. O Johannes, gelijk Ik toen was in liefde tot u, zo ben Ik nu nog, ja, zal Ik eeuwig tot u zijn, al ben Ik nu verheerlijkt met majesteit en heerlijkheid, en daarmee gekroond van de Vader, met die heerlijkheid die Ik bij de Vader had, eer de wereld was, Joh. 17:5. Al ben Ik nu gezeten als Hogepriester en Koning aan de rechterhand van de Troon der majesteit in de hemelen, Hebr. 8:1.

Mijn luister en verheven Middelaarsstaat heeft de zalige verbondsbetrekking en genadebetrekking op u en Mijn toegenegen liefde tot u, niet verminderd. Want al Mijn heerlijkheid is voor u en voor al Mijn volk ten goede. En daarom, zo heb Ik Mijzelven volgens vers 12 en 13 ook aan u ontdekt, als staande en wandelende tussen de gouden kandelaren, de gemeenten Gods. O ja, al woon Ik nu in het hoge, heilige en verhevene en in der eeuwigheid, Jes. 57:15; Ik woon daar echter als in een troon en tempel, en als die hemelse Bedienaar van het heiligdom, ten goede van u en al Mijn uitwonend Israël op de aarde, die Mij dagelijks een rein spijsoffer in gerechtigheid brengen. Ik draag hun namen op Mijn hart en op Mijn schouders en arm, als van Mijn bruid en ondertrouwde, Hoogl. 8:6; Hos. 2:18-19. En daarom weet, Ik ben nabij u, ja, ook in en onder uw verdrukking hier op Padmos, Matth. 28:20. En Ik ben alom in Mijn Kerk. Ik wil en zal Mij altijd laten vinden in Mijn hof en bij de specerijbeddekens, om te weiden in de hoven en om de leliën te verzamelen, Hoogl. 6:2. En om Mijn mirre daar te plukken met Mijn specerijen, Hoogl. 5:1. En ook om Mijn volk en Kerk te schenken de bevinding van Mijn zalige inwoning onder hen, Lev. 26:12. Opdat zo Mijn volk de anderen nodigen mogen, om in de gemeenschap des Geestes te zitten en te leven in vrede en veiligheid onder Mijn schaduw, als hun wijnstok en geestelijke vijgenboom, Jes. 27:3; Zach. 3:10.

Ja, om ook tevens de kandelaren van Mijn gemeenten langs de weg van een werkzaam geloofsleven met Mij, te maken niet tot aarde of koperen kandelaren maar tot fijne gouden kandelaren. Dat is, dat zij Mijn beeld en Mijn Goddelijke natuur deelachtig mogen worden. En daarom, Johannes vrees niet, al ben Ik nu niet als voorheen op aarde bij u. Maar verhoogd en verheerlijkt boven alle lof en roem, kom Ik u nu tonen hoe nuttig het voor u en Mijn ganse Kerk is, dat Ik van u ben weggegaan, Joh. 16:7. Want Ik leef, en Ik ben dood geweest, en

zie, Ik ben levend in alle eeuwigheid; En Ik heb de sleutels der hel en des doods. Ja, Ik leef in de beoefening van Mijn onvergankelijk Priesterschap. En wel,

1. Om voor u te bidden en uw Voorspraak bij de Troon te zijn, 1 Joh. 2:1.

2. Om u en al Mijn volk, het ware zaad van Abraham te zegenen, als de ware tegenbeeldige Melchizédek, Gen. 14:18-19.

3. Om als Koning en Priester op Mijn troon, Mijn tempel en gemeente te bouwen, en sieraad te kunnen dragen. Zach. 6:12-13.

En om u dat in meerdere kracht te verstaan te geven en door uw pen aan al Mijn erfvolk, zo heb Ik Mij volgens vers 13 aan u ontdekt, met een lang kleed, tot de voeten bekleed, als die grote Hogepriester over Mijn geestelijk huis, Hebr. 3:6.

Ja, de heerlijke Heere Jezus wil zeggen: Johannes, zou u beroerd vrezen wegens deze Mijn verheven Middelaarsontdekking aan u? Wel, zag u dan zo niet, eer dat u aan Mijn voeten viel, hoe Ik Mijzelven volgens vers 13 aan u ben komen ontdekken, als omgord aan de borsten met een gouden gordel, om u te tonen Mijn Goddelijke Middelaarslust en Mijn onveranderlijke getrouwheid en vaardigheid, om al Mijn Midderlaarsambten voor u en al Mijn gelovig volk tot heil en zaligheid uit te oefenen, opdat Mijn volk geen wantrouwen aan Mijn onberouwelijke liefde en gunst ten opzichte van hen in hun zielen zouden voeden, of immer gehoor zouden geven, alsof Ik niet gereed was tot hun hulp? O, al wat Ik ben, bezit en verricht als de eeuwige Middelaar en Heiland, ja, al wat in Mij is, dat is gereed en volvaardig, ja, dadelijk werkzaam, tot hulp van Mijn geliefde en verdrukte kinderen. Ten einde gij en zijlieden in kracht ondervinden hetgeen er staat in Jes. 43:15: "Ik ben de HEERE, uw Heilige, de Schepper van Israël, ulieder Koning", en Jes. 45:17: "Israël wordt verlost door de HEERE met een eeuwige verlossing; gijlieden zult niet beschaamd noch tot schande worden, tot in alle eeuwigheden. En zaagt gij mij in Mijn lang priesterkleed, omgord met zo'n gouden gordel, het is om u te tonen, dat Ik tot zaligheid van u, Johannes, en van al Mijn volk bezit, en voor eeuwig bezitten zal, een oneindige zoengerechtigheid en heerlijkheid, als de verzoenende en tot God brengende Verbondsmiddelaar, ter gedurige verzoening en wegneming van al uw schulden en oneindige onwaardigheid.

Ja, verder, Johannes, vrees niet, maar integendeel, roep veeleer uit als Mijn apostel en getuige op de aarde, volgens Jes. 44:6-8: "Zo zegt de HEERE, de Koning Israëls, en zijn Verlosser, de HEERE der heirscharen: Ik ben de Eerste en Ik ben de Laatste, en behalve Mij is er geen God. En wie zal, gelijk als Ik, roepen en het verkondigen en het ordentelijk vóór Mij stellen, sedert dat Ik een eeuwig volk gesteld heb? En laat ze de toekomstige dingen en die komen zullen, hun verkondigen. Verschrikt niet en vreest niet; heb Ik het u van toen af niet doen horen en verkondigd? Want gijlieden zijt Mijn getuigen. Is er ook een God behalve Ik? Immers is er geen andere Rotssteen; Ik ken er geen." Want daartoe gaf Ik u ook Mij te zien, volgens vers 14, als hebbende hoofd en haar wit gelijk als witte wol en gelijk sneeuw, om u daardoor Mijn wijsheid en eeuwigheid af te beelden, vergeleken met Dan. 7:9. Daar worden ook zo deze eigenschappen van God de Vader afgebeeld. Dus Ik bezit alle schatten der wijsheid en der kennis u ten goede, om u Goddelijk te leren en te onderwijzen, en meer en meer te zegenen met een wijsheid Gods, bestaande in verborgenheid, ja, met een dadelijke bevinding, dat er geen doorgronding is aan Mijn verstand, noch aan Mijn bestuur van de Kerk, Jes. 40:13-14. Ten einde Mijn volk onder al Mijn hoog en volwijs Middelaarsbestuur veel zou uitroepen, Rom. 11:33-36: "O diepte des rijkdoms, beide der wijsheid en der kennis Gods! Hoe ondoorzoekelijk zijn Zijn oordelen, en onnaspeurlijk Zijn wegen! Want wie heeft den zin des Heeren gekend? Of wie is Zijn raadsman geweest? Of wie heeft Hem eerst gegeven, en het zal hem wedervergolden worden? Want uit Hem, en door Hem, en tot Hem zijn alle dingen. Hem zij de heerlijkheid in der eeuwigheid. Amen."

En te juichen in het geloof: "O God, Uw weg is in het heiligdom; wie is een groot God gelijk God?" Ps. 77:14. En door die Mijn Goddelijke oneindige wijsheid zal Ik onder en door alle wegen van vervolging, lijden en verdrukkingen heen, Mijn volk leiden door Mijn weldadigheid en zachtkens voeren door Mijn sterkte, tot de liefelijke woning Mijner heiligheid, bij en voor Mijn Troon, Ex. 15:13. Openb. 3:21-22.

Ja, Johannes, zag u Mijn ogen als een vlam vuur? Het is om een levendige geloofsindruk te geven van Mijn allesdoorziende alwetendheid. O, Ik zie de moeite en het verdriet van Mijn volk. Ik weet hun werken, verdrukking en armoede en ook uw staat, o Johannes in deze uw zo smartelijke ballingschap. En daarom zal Ik die, door Mij Zelf aan u te openbaren, dubbel verzoeten. Ja, schrijf ook deze Mijn alwetendheid aan Mijn volk, opdat zij weten en geloven dat Mijn hart en oog vol liefde dag en nacht over hen open is. Met deze Mijn alwetende ogen zie Ik ook alle listige aanslagen en het geweld van de vijanden tegen Mijn strijdend volk, om Mijn woorden aan hen te bevestigen, Jes. 54:15-17: "Zie, zij zullen zich zekerlijk vergaderen, Maar niet uit Mij; wie zich tegen u vergaderen zal, die zal om uwentwil vallen. Zie, Ik heb den smid geschapen, die de kolen in het vuur opblaast en die het instrument voortbrengt tot zijn werk. Ook heb Ik den verderver geschapen om te vernielen. Alle instrument dat tegen u bereid wordt, zal niet gelukken, en alle tong die in het gericht tegen u opstaat, zult gij verdoemen; dit is de erve der knechten des HEEREN, en hun gerechtigheid is uit Mij, spreekt de HEERE." En om alzo u en hen allen te doen juichen: "Maar in dit alles zijn wij meer dan overwinnaars, door Hem, Die ons lief gehad heeft", Rom. 8:37.

En heb Ik u ook vertoond volgens vers 16, dat Ik de zeven sterren in Mijn rechterhand heb, o Johannes, vrees dan niet, want daarin ligt al uw bewaring en die van al Mijn volk en ware getuigen. Want niemand zal één van die sterren uit Mijn rechterhand rukken, Joh. 10:28-29. En zo wordt gij, al Mijn schapen en volk, bewaard in de kracht Gods, 1 Petrus 1:5. Het is waar, Johannes, gij zijt één van die sterren en bezit ook genadelicht en apostolisch licht door Mijn Middelaarsgenade en liefde, Maar gij zijt maar een ster. En uw licht is daarom maar een medegedeeld en bepaald licht en zonder warmte. Maar Ik ben de Zon der gerechtigheid, de zielsverwarmende en vruchtbaar makende Heilzon van uw ziel en van Mijn ganse Kerk, Mal. 4:2. Ja, Ik ben de Fontein van leven, in Wiens licht gij alleen het licht kunt zien. En dus, Ik wil en zal u verder stellen als een flonkerster aan de kerkhemel, om anderen voor te lichten en de weg Gods te wijzen met leer en wandel, ja, om ook in de nacht van dwalingen en verleidende donkerheid, de ware Evangeliewaarheid te blijven leren. Opdat Mijn volk in de waarheid mag wandelen en alle onheiligheid in de wandel vlieden, en integendeel steeds zoeken te betrachten Mijn bevel, door u aan Mijn Kerk gegeven, 1 Joh. 2:4-6; 1 Joh. 3:23-24, en aan dat woord der waarheid vast te houden: "Die de Zoon heeft, die heeft het leven; die de Zoon van God niet heeft, die heeft het leven niet", 1 Joh. 5:12.

Maar Johannes, weet dan ook dit, dat hierin uw heil en heerlijkheid waarlijk en dadelijk gelegen is, dat gij niet alleen een ster zijt, maar een ster in Mijn almachtige rechterhand, en dus onder Mijn almachtige en tedere bescherming en onder Mijn heerschappij en onder de gedurige toelichting door Mijn Geest. Daarin ligt uw eeuwige zekerheid en onverliesbaar heil. En dus zal u geen licht ontbreken van geheiligde kennis, noch van blijdschap in God, en ter toerusting tot al uw apostolisch werk, daar Ik u nu toe roep, of verder toe roepen zal. "Maar de HEERE zal u wezen tot een eeuwig Licht", Jes. 60:19.

En daarom, houd uzelf maar steeds, ja, laat u houden in en van Mijn Goddelijke rechterhand. Daarin ligt al uw heil en ook van al de andere sterren die met u in deze Mijn rechterhand zijn, de grotere en de kleinere, Deut. 33:3. Gij en al de andere sterren die Ik door al de eeuwen in Mijn Kerk tot lichten geven zal, ondervinden mijn heilsbelofte, Jes. 62:3: "En gij zult een

sierlijke kroon zijn in de hand des HEEREN en een koninklijke hoed in de hand uws Gods."

Maar Johannes, zoek tevens gelovig onder uw oog te houden, en zovelen als er met u reeds sterren zijn, of nog vervolgens door Mijn almachtige opnemende genade zullen worden, dat gij niet meer dan een ster zijt. Nee, niet méér. En zie dit in geloof tot uw ootmoedige kleinheid en nederigheid, onder al de zo verheven genadeverschijningen die Ik aan u schenken zal, ten einde gij zo steeds in gelovige afhankelijkheid van Mijn licht in en aan uw ziel, telkens op Mij mag zien. En zo zult gij in het licht van Mijn aanschijn blijven wandelen, Ps. 89:16. En dat ter verwarming, vruchtbaarheid en geheiligde blijdschap van uw genadeleven. Want Ik ben uw Zon en Schild, om u genade en ere te geven, en ook in dit uw Padmos. Om u tevens door het zien van Mijn aangezicht, dat van u in vers 16 zo glinsterend in heerlijkheid en glans gezien is, als de zon wanneer die schijnt in haar kracht, geheel als blind te doen worden omtrent al die dingen buiten Mij, die geen God zijn. En om u als geheel ingenomen van en door Mijn licht en gadeloze luister, waardoor alles uw ogen moet ontvallen dat van beneden en ondermaans is, te doen betuigen:

O zalige blindheid! Duisternis!
Voor 't kostelijkste licht te kiezen;
Wie zou niet beide zijn ogen wis,
Dankbaarlijk daarvoor verliezen.

Wel, omdat deze dingen alzo waren, hoe ver moest de apostel Johannes dan van alle beroerde vreze zijn!

Maar om de apostel Johannes nog meer van alle onbetamelijke vreze af te manen, zo voegt er de Heere Jezus nog dit bemoedigende woord bij: "Ik ben de Eerste en de Laatste." O, dierbaar troostwoord voor Johannes en voor al het Sion Gods.

Maar in welk opzicht is de volheerlijke Middelaar de Eerste en de Laatste? Ik antwoord: Gods dierbare Zoon, de Christus Gods is de Eerste en de Laatste in deze vijftien navolgende opzichten:

1. In Zijn eeuwig, onveranderlijk Wezen en bestaan als God, Hebr. 1:10-12; Rom. 9:5.
2. In Zijn Goddelijk Zoonschap, Spr. 8:24-25.
3. In Zijn borg- en Middelaarswerk voor Zijn uitverkorenen, en de aan Hem in de eeuwige vrederaad gegevenen des Vaders, Ps. 68:21; Jes. 25:9; Joh. 10:28.
4. Van al de zakelijke en persoonlijke voorbeelden van het Oude Testament, Hebr. 9.
5. Van al de beloften Gods en derzelver vervulling, Jes. 48:12, 2 Kor. 1:20.
6. Van de eeuwige vrederaad of het verbond der verlossing, en het daarop gegronde heil- en genadeverbond, en de dadelijke uitdeling van al derzelver heilsgoederen aan allen en aan een ieder van de uitverkorenen, geroepenen en gelovigen, volgens Ps. 89:4. Openb. 5:5-7.
7. Van de gehele Goddelijke Bijbelrol, dat dierbaar geschenk van God aan Zijn volk en Kerk op de aarde, Ps. 40:8. Openb. 19:10; Jes. 40:8.
8. En dan ook van alle waarachtige zielszaligende genade en alle ware bevindingen van Zijn kinderen en de geloofswerkzaamheden der ziel door de Heilige Geest, Joh. 16:14. Alsook van de dadelijke vervulling en daarstelling van al de bijzondere beloften en toezeggingen aan hen gedaan, Num. 11:23; Num. 23:19; Jes. 34:16.
9. In het gedurig opzicht oefenen, bewaren en regeren van al Zijn ontfermd en gelovig volk, Jes. 27:3; Jes. 42:16; Jer. 32:40.
10. In Zijn trouw en waarheid en in het onveranderlijk opnemen, dragen en redden van Zijn volk, volgens Jes. 46:3-5, opdat Zijn volk roemende betuigen zou, volgens Ps. 48:11: "Gelijk Uw Naam is, o God, alzo is Uw roem tot aan de einden der aarde.
11. In Zijn onvermoeid zegenen en Goddelijk weldoen, Jes. 58:11.

12. In Zijn Goddelijk genadewerk in de zielen van Zijn uitverkorenen dadelijk te voeden, te bewaren, te sterken, te doen toenemen en te verblijden en te volmaken als een Rotssteen, Wiens werk volkomen is, Deut. 32:4; 1 Kor. 1:7-9.

13. De Heere Jezus is de Eerste en de Laatste van alle lotgevallen van de Kerk, welke de verheerlijkte Middelaar nu in dit boek aan Johannes zou gaan ontdekken, als aan Zijn geheime vriend en apostel, en om die dan aan de ganse Kerk op aarde alzo mee te delen, opdat het bleek waarachtig te zijn, dat de verheerlijkte Middelaar, de Zoon van God van het begin aan verkondigt, het einde en van ouds af de dingen die nog niet geschied zijn, Jes. 46:10. Alsook de waarheid van Jes. 48:6: "Van nu af doe Ik u nieuwe dingen horen, en verborgen dingen, en die gij niet geweten hebt."

14. Ook wil de Heere Jezus hierdoor tot Johannes zeggen: Ik ben de Eerste en Ik zal de Laatste zijn van al uw verdrukkingen om Mijns Naams wil, en ook van deze uw ballingschap in dit akelige Padmos. Want Ik formeer het licht en schep de duisternis. Ik maak de vrede en schep het kwaad, Jes. 45:7. En daarom weet en geloof, Mijn Goddelijke Middelaarshand heeft u heilig en tot hoge einden herwaarts geleid. Maar nee, deze weg zal u niet zijn ter dood maar ter heerlijkheid Gods. En tot heil van u en van Mijn ganse Kerk op aarde, heb Ik deze kruisschool voor u geopend. Als gij hier Mijn heilsontdekkingen zult genoten hebben, en Mijn raad hier gediend zult hebben, gelijk in al uw andere wegen en werken, dan zal Ik u daar weer gezegend en veilig uitvoeren, opdat uw ziel achteraf betuigen mag met de Kerk, Jes. 25:1, 4: "HEERE, Gij zijt mijn God, U zal ik verhogen, Uw Naam zal ik loven, want Gij hebt wonder gedaan; Uw raadslagen van verre zijn waarheid en vastigheid. Want Gij zijt den arme een Sterkte geweest, een Sterkte den nooddruftige, als hem bange was; een Toevlucht voor den vloed, een Schaduw voor de hitte; want het blazen der tirannen is als een vloed tegen een wand." O, hoe alleszins waarachtig is het dan niet, dat de verheerlijkte Middelaar Jezus Christus hier betuigt tot ziels- en geloofssterkte van Johannes en van al het volk Gods in en door alle tijden, en in wat bijzondere kruis- en proefwegen zij zich ook geleid mogen vinden: "Ik ben de Eerste en de Laatste."

En daarom, daar is voor hen geen reden van ongelovige vrees. Want toch de rechterhand van de Heere Jezus, en Zijn hart en Zijn oog en mond, ja, Zijn algenoegzame kruisverdiensten met al derzelver oneindige heilsgevolgen, zijn voor hen ten goede, namelijk om hen te doen uitroepen volgens Rom. 8:31-32: "Wat zullen wij dan tot deze dingen zeggen? Zo God voor ons is, wie zal tegen ons zijn? Die ook Zijn eigen Zoon niet gespaard heeft, maar heeft Hem voor ons allen overgegeven, hoe zal Hij ons ook met Hem niet alle dingen schenken?"

15. En ten laatste is de Zoon van God en verheerlijkte Christus de Eerste en de Laatste van de gedurige toe- en inleiding tot de troon der genade, Rom. 5:2; Ef. 3:12 en tot de dadelijke gemeenschap met de Drie-enige Verbonds-God hier in de genade, Joh. 14:6 en hiernamaals onmiddellijk in de volle zaligheid en heerlijkheid, volgens Matth. 25:24; Luk. 22:29, 30. Openb. 7:17.

TOEPASSING

Zie daar vrienden, onze zielsgedachten over deze heerlijke verschijning van de Zoon van God aan Johannes in deze zijn ballingschap op Padmos. Nu wilde ik ter toe-eigening van deze stof en tot besluit nog enige korte aanmerkingen daaruit opnemen. En wel eerst in het algemeen.

O, wat is het toch een grondeloze liefde van de Drie-enige Verbonds-God omtrent arme, nietige, machteloze mensen en zondige adamskinderen, ja, zelfs ook omtrent Zijn reeds begenadigd gelovig volk, om met ons niet onmiddellijk te handelen en tot ons mensen te spreken, of Zich te ontdekken langs een weg van zodanig verheven en Goddelijke

verschijningen als Hij hier deed aan Johannes, en gelijk Hij ook deed aan Daniël, Dan. 10, alsook op Sinaï, Ex. 19. Ach, wij zouden ook met Israël bidden dat het Woord tot ons niet meer zou gedaan worden, Hebr. 12:19. Of wij zouden met de man Gods Jesaja uitroepen, Jes. 6:5: "Toen zeide ik: Wee mij, want ik verga, dewijl ik een man van onreine lippen ben, en ik woon in het midden van een volk dat onrein van lippen is; want mijn ogen hebben den Koning, den HEERE der heirscharen, gezien." Nee, wij zouden niet kunnen dragen hetgeen ons van God geboden werd. Mozes, zo'n gemeenzame vriend Gods, moest zelfs zeggen: "Ik ben gans bevreesd en bevende", Hebr. 12:20-21.

Maar o, wonderlijke goedertierenheid Gods; de Heere daalt in ontferming tot ons, zondige mensen kinderen zo laag af, dat Hij, én om onbekeerde en tegen Hem rebellerende zondaren tot bekering, geloof in Christus en tot Zijn zalige gemeenschap te brengen, én om Zijn reeds gelovig volk in Zijn zalige gemeenschap meer en meer op te bouwen, uit Zijn Naam tot hen laat spreken door mensen van gelijke beweging als wij, Hand. 14:15, die Hij stelt en afzondert tot Zijn dienaars en heilsgezanten op aarde, handelende en sprekende met en tot hun zielen door Zijn dierbaar Woord, gepaard met de inwendig werkende heilsgenade van de Heilige Geest, en dat naar luid van die heerlijke belofte die aan Gods Sion gedaan is, Jes. 59:21: "Mij aangaande, dit is Mijn verbond met hen, zegt de HEERE: Mijn Geest, Die op U is, en Mijn woorden die Ik in Uw mond gelegd heb, die zullen van Uw mond niet wijken, noch van den mond Uws zaads, noch van den mond van het zaad Uws zaads, zegt de HEERE, van nu aan tot in eeuwigheid toe." O Godzaligen, de ontferming Gods die hierin ligt, zowel voor u als zelfs ook voor onbekeerden, die onder de aanbieding van het Evangelie leven, wordt noch gekend, noch erkend. O nee, hoe ernstig was niet het verzoek van het ganse Israël, Ex. 20:19: "En zij zeiden tot Mozes: Spreek gij met ons, en wij zullen horen. en dat God met ons niet spreekt, opdat wij niet sterven."

Maar in het bijzonder moet ik u vragen, mens, die dit leest: Hoe is het met u? Kent u ook al wat bij bevinding in uw ziel van deze verhandelde zaken en waarheden? Zijt ge al als een arm, doodwaardige zondaar of zondares aan de Goddelijke heilsvoeten van Jezus gevallen als een dode in en bij uzelf en met al uw burgerlijkheid, zedigheid, godsdienstigheid en uitwendig onberispelijke Godzaligheid, en met uw gemene consciëntievreze en beroering, schrijvende de dood op al die dingen?

O mens, zeg het eens, u die geschapen zijt voor een ontzaglijke eeuwigheid, hoe is het met uw kostelijke ziel en met uw staat voor God en Christus? Wat zegt uw consciëntie wie u zijt? Zijt ge al eens waarachtig in ootmoed gevallen aan de voeten van de Heiland en voor de genadetroon van de verheerlijkte Christus, smekende om pardon en genade? Of leeft u in uw eigen spranken en in uw eigengerechtigheid en Godzaligheid en in uw verstandelijke opvattingen van de Bijbelse waarheden in uw hoofd en in uw mond? Terwijl uw ziel nog ontbloot is van alle ware geloofskennis en beschouwing van deze verheerlijkte Jezus? O, mijn vrienden, sta eens bedaard stil bij deze dingen, of het u een middel ware om tot uw eeuwig heil aan Jezus voeten te leren vallen, als een arme, verloren, doodschuldige, ja, als een vuurbrand in uzelf voor God. En weet en geloof, dat eigen deugdzaamheid, eigengerechtigheid en zijn best te doen om zalig te worden en dan te hopen dat de Heere Jezus hetgeen er aan uw deugdzaamheid ontbreekt zal bijleggen, dat dit in eeuwigheid de weg niet is om aan Jezus' voeten te vallen. O nee, maar dit maakt de mens een rook in Gods neus en een hoogmoedige farizeeër.

En weet ook, mens, dat het gezicht van zonden alleen geen zondaar aan Jezus' voeten recht doet vallen. O nee, de zonden te zien en te gevoelen is wel volstrekt nodig, volgens Jer. 3:13, maar het geeft geen kennis van Christus. O nee! En daarom, vrienden, zal een ziel waarachtig voor Jezus neervallen, dan moet er eerst in de ziel een geloofszien van de

genadevolle, almachtige en volwillige Heere Jezus zijn, en wel voor zich als een arme zondaar. Ja, uit en door dat zien wordt het ware ootmoedig geloofsvallen aan Jezus' voeten alleen geboren, en een arme zondaar recht ootmoedig, bedelende en smekende tot Christus gemaakt, om een zalig aandeel aan Hem en aan Zijn eeuwige borggerechtigheid te mogen krijgen.

O mens, wat zegt uw ziel nu op dit voorname stuk? Heeft de Heilige Geest uw ziel dat geleerd? O, loop hier niet overheen, of u loopt de gehele genadeweg Gods in Christus Jezus geheel mis en terzijde, tot uw eeuwig verderf. En uw einde zal voor eeuwig rampzalig zijn, al waart u in uw oog, ja, zelfs in het oog van anderen al een christen, ja, een groot Godzalige. Ja, mist u die bevindelijke kennis van dat ware vallen voor Jezus, uit een geloofszien van Hem in en naar het Evangelie, ach, u zijt bedrogen en gaat met een leugen in uw rechterhand naar een eeuwig verderf. Denk vrij in dezen aan de dwaze maagden, Matth. 25. O, hoe ver kwamen zij en wat deden zij al niet. En wat hadden zij al niet in begeerte, in werkzaamheid en beoging. Ja, wat gemeenzaam verkeer hadden zij ook al niet met de wijze maagden. En wie weet hoe lang zij zulks al niet genoten en geoefend hadden. En zie, evenwel hadden zij het voor eeuwig mis! O, naar zelfbedrog! Het woord van de Goddelijke Heere Jezus was tot hen: "Voorwaar, Ik zeg u, Ik ken u niet." O, ontzaglijk woord! Geen gekende van Jezus te zijn en dus geen waar gelovige. En het dan echter buiten Christus en door gemeen licht zo ver gebracht te hebben, zoals de dwaze maagden gedaan hadden. Ach, hoe weinig mensen zullen er dan zalig worden.

En daarom mensen, o onderzoekt uzelf of u wel in Christus zijt. Och, werk dit stuk toch niet voorbij, of werk niet alleen bij onderstelling omtrent de Heere Jezus. O, hoe veel arme mensen doen echter alzo, waardoor zij hun zielen jammerlijk misleiden. Och, arme mensen, en zondige adamskinderen, u moet een Christus hebben, een Borg, een Voorspraak tot uw zielsbehoud in het gericht Gods, en u moet onderhandelingen met Jezus krijgen en kennen, en gelovig op Hem leren zien in het Evangelie, zoals Hij Zich daarin ontdekt en aanbiedt.

Wel dan,

a. Rust dan niet voordat u ook met Johannes Zijn stem hoort, vergeleken met Joh. 5:25; Joh. 10:27.

b. Keer u eens waarachtig om naar Jezus, en luister naar Zijn stem, zoals Johannes deed, vers 12. O ja, een waarachtig inkeren tot uzelf alsook een omkeren, toekeren en bekeren naar en tot Jezus moet u leren kennen. Ik zeg, tot Jezus Christus als de God van zaligheid en de Borg des verbonds. Want Hij alleen is de Weg, de Waarheid en het Leven; niemand komt tot de Vader dan door Hem, Joh. 14:6. Want nergens leert u het Evangelie om zo met God in het gemeen te werken, waarmee duizenden zielen zich vermoorden. Maar u moet eerst naar Christus toe, als die opgerichte Heilsbanier voor verloren zondaren. Dit beveelt u God de Vader Zelf, Ps. 2:12; Matth. 17:5. O, daar moeten geloofswerkzaamheden tussen Jezus en uw ziel komen, of u kunt niet zalig worden.

c. Nadat Johannes zich omgekeerd had, zag hij Jezus. O ja, zo moet het ook in uw ziel worden. Namelijk in het geloof moet u Jezus zien, volgens Jes. 33:17; Joh. 1:29.

d. Zal uw zien het waarachtig geloofszien zijn, en geen bevatting alleen, of schijngeloof, dan moet het ook in u als in Johannes dit volgende uitwerken, namelijk: een betamelijk ontzag, eerbied en vreze voor Christus. Ach, hoe velen zijn geheel zonder vreze voor Christus. En echter, daarmee begint altijd Gods werk. En daarmee zal het ook met u beginnen moeten, mijn vrienden, zult u ooit waarlijk door soevereine genade terecht komen, zie Gen. 3:10; Amos 3:8; Hebr. 11:7.

Ach mensen, u die nog zo zonder vreze leeft omtrent Christus, en dat onder al de woorden Gods en onder al de genademiddelen die Christus u nog zo ontfermende geeft, en onder al de slagen en de oordelen Gods, ja, onder de verwachting van een dreigende rampzalige dood, en een daarop volgende eeuwige verstoting van God, dat volzalige Fonteinwezen. O, ik roep u met

alle ernst toe uit Luk. 23:40; "En vreest gij ook God niet?" O, als u zo blijft, wat zal er dan eens aan u, zo'n dor hout geschieden? Mensen, die in zo'n onbevreesde en van God en Christus vervreemde toestand leven, en op de oever van een geduchte eeuwigheid wandelen, ik wens dat de Geest van Christus u nog eens doet ondervinden, de belofte aan alle uitverkorenen gedaan, en die bij hun bekering aan hen bevestigd wordt, Hos. 11:10-11: "Zij zullen den HEERE achterna wandelen, Hij zal brullen als een leeuw; wanneer Hij brullen zal, dan zullen de kinderen van de zee af al bevende aankomen. Zij zullen bevende aankomen als een vogeltje uit Egypte, en als een duif uit het land van Assur; en Ik zal hen doen wonen in hun huizen, spreekt de HEERE."

En wilt u nog een woord hebben tot uw bemoediging en besturing? Wij zeggen dan:

a. Zoek uzelf als een geheel onkundige van Jezus, van nu af aan voor Zijn genadetroon neder te leggen, terwijl het nog heden is. De Heere Jezus verscheen Johannes hier vrijwillig, genadig en zeer onverwacht. Zo kan Christus ook nog aan uw ziel doen. O, smeek Hem op Zijn eigen Woord, Jes. 65:1: "Ik ben gevonden van hen die naar Mij niet vraagden, Ik ben gevonden van degenen die Mij niet zochten; tot het volk dat naar Mijn Naam niet genoemd was, heb Ik gezegd: Zie, hier ben Ik, zie, hier ben Ik." O, wat is dat een wonderlijke belofte!

b. Bid de Heilige Geest, dat Hij u bewerke, om ook eens aan Jezus' voeten te leren vallen, opdat u ook alzo nog eens ondervinden mag in uw zielen, hetgeen er staat in Ps. 72:9: "De ingezetenen van dorre plaatsen zullen voor Zijn aangezicht knielen, en Zijn vijanden zullen het stof lekken."

c. Word bevreesd, ja, zeer bevreesd, wegens uw weinige of geen vreze in uw hart en wandel voor God en Christus, opdat u leert doen zoals Noach deed, Hebr. 11:7: "Door het geloof heeft Noach, door Goddelijke aanspraak vermaand zijnde van de dingen die nog niet gezien werden, en bevreesd geworden zijnde, de ark toebereid tot behoudenis van zijn huisgezin; door welke ark hij de wereld heeft veroordeeld, en is geworden een erfgenaam der rechtvaardigheid die naar het geloof is."

d. Smeek om Jezus' rechterhand, dat Hij die op u legt, o mens! O, arme verloren ziel, weet dit, komt u immer zover dat u Jezus' rechterhand krijgt, dan hebt u alles. Ach, dan zal Hij u ras oprichten in en door Zijn eeuwige almachtige genade. En dan zal Hij u ook doen ondervinden de waarheid van de belofte, Jes. 41:10: "Vrees niet, want Ik ben met u; zijt niet verbaasd, want Ik ben uw God; Ik sterk u, ook help Ik u, ook ondersteun Ik u met de rechterhand Mijner gerechtigheid."

e. Weet ook, arme, verloren en ontroerde zondaren, de heerlijke Heere Jezus reikt aan u, ja, aan u, arme zielen, zo ellendig als u zijn moogt, Zijn rechterhand nog waarlijk toe, opdat u die zou aangrijpen, om zo vrede met God te maken, Jes. 27:5. O, sla uw oog eens op de rechterhand van Jezus. De pardonbrief voor uw zondige ziel is daarin te vinden.

En is het in de weg van Gods voorzienigheid, dat deze woorden van de een of andere overtuigde en boetvaardige ziel mochten gehoord of gelezen worden, dan zeg ik nogmaals tot de zodanigen: O zielen, is het u waarlijk om de kostelijke, volheerlijke en zielszaligende Heere Jezus te doen geworden, en om een waar geloofsaandeel aan Zijn gezegende Persoon en gerechtigheid, alsook aan Zijn algenoegzaam, gezegende, heiligende en verblijdende gemeenschap? Wel dan, kom, sta eens bedaard stil. Laat mij u eens zeggen en Jezus geve u geloof:

1. Gij ziet reeds wat van die Heere Jezus, maar u gelooft het niet. En het is evenwel waarachtig. Gij hebt reeds enige verschijningen van de Heere Jezus, die Goddelijke verheerlijkte Middelaar, namelijk:

a. In het zalig Evangelie en in haar volle aanbieding van vrije genade en zondaarsliefde

aan u. Hij ontdekt Zich waarlijk daarin aan u, als Die geworden is van God tot wijsheid en rechtvaardigheid en heiligmaking en verlossing, 1 Kor. 1:30. God de Vader stelt Hem u daarin voor, zie Rom. 3:25. Ja, Hij roept u vrede toe, Ef. 2:17, en dat aan u, gij ontroerde ziel, die nu veelszins zo vol slaafse vreze staat en werkt. Maar u ziet en gelooft het niet. Het ongeloof beheerst u te veel. En daarom werkt u niet met de aanbieding van Christus aan u, als de grond van uw vrijmoedig komen tot Jezus. O ja, dat woord hoort aan u, Openb. 22:17: "En de Geest en de bruid zeggen: Kom. En die het hoort, zegge: Kom. En die dorst heeft, kome; en die wil, neme het water des levens om niet." Zie ook Hos. 2:18, 19, 22. O, pleit erop; laat uw hart en het ongeloof en de satan u die genadeverschijning van Jezus voor uw ziel in het Evangelie toch zo niet langer verdonkeren. Bid dat Jezus u van uw ongeloof verlost. Want Jezus wacht om u genadig te zijn.

b. Is er ook al niet nu en dan reeds een verschijnen van Jezus in en aan uw ziel geweest als die blinkende Morgenster en als een God van zaligheid? O handel en oordeel eens bedaard in dezen, en volg de raad van de apostel op, 2 Petrus 1:19: "En wij hebben het profetische Woord, dat zeer vast is, en u doet wel dat u daarop acht hebt, als op een licht schijnende in een duistere plaats, totdat de dag aanlichte en de Morgenster opga in uw harten."

2. Kom zodanige, wij raden u, val veel met Johannes aan de voeten van de Heere Jezus. Daar moet u komen. Daar mag u komen. Zoek daar uw verblijf te maken. En gelijk als Ruth bij Boaz deed, doe ook zo geestelijk omtrent deze Goddelijke Losser, Ruth 3:10. Blijf met Johannes daar zolang liggen, al was het als een dode, totdat Hij Zijn Goddelijke gezegende rechterhand dadelijk in genade en gunst op u legt. Ja, roep zelfs aan die voeten van deze Goddelijke tegenbeeldige David uit: "Wie ben ik, dode hond, dat Gij, al-waardige Jezus, naar mij zou omzien?" O, zie op mij in eeuwige, grondeloze genade en zeg ook tot mijn ziel: "Ik heb u verhoord; Ik zal op u zien", Hos. 14:9. Handel zoals die zondares, Luk. 7:38, en als de Kanaänese vrouw, Matth. 15:22. Maar als u aan Jezus' genadevoeten valt, val er dan in geloof, Hebr. 11:6; Joh. 6:37. En woel er zo niet in uw eigen pogen en in eigen kracht. Redeneer daar ook zo niet. Bepaal er Christus zo niet. Maar lig daar ootmoedig smekende, als een arme en wachtende, en ik verzeker u naar Gods Woord, het zal u zekerlijk aan u die voeten welgaan en u zult daar de zegen ontvangen van de Heere en een eeuwige gerechtigheid van de Gods des heils, naar de belofte, Ps. 24:5-6.

3. O, smeek toch voornamelijk om dat dierbaar en kostelijk geloof. Waarlijk, u zou dan aanstonds zien en ondervinden, dat Jezus Zijn Middelaarsrechterhand u reeds dadelijk toereikt en op u leggen wil. O ja, met Zijn rechterhand biedt Hij u verzoening, ontferming en eeuwige genade aan. Hij wil u in die rechterhand opnemen, Deut. 33:3. En Hij wil u met Zijn rechterhand dekken, beveiligen, overschaduwen en leiden naar de eeuwige heerlijkheid. O, dierbare rechterhand van Gods geliefde Zoon, Ps. 73:23-24; Jes. 49:10!

4. Weet dit, de Heere Jezus roept ook uw ziel toe: "Vrees niet." O nee, zijt niet langer zo vreesachtig, u ongelovige en u zo trage van hart om te geloven. Laten die vrezen, die van God aflopen. Die Jezus licht achten, Zijn dienst versmaden en Hem verwerpen, laten zij vrij vrezen. Het vloekvonnis van de zodanigen ligt al uitgesproken, 2 Thess. 1:8-9.
Maar u die God zoekt, u roept de Geest Gods toe: "Ulieder hart zal in eeuwigheid leven", Ps. 22:27. De engel zeide daarom tot de vrouwen die Jezus zochten, Matth. 28:5: "En vreest gijlieden niet; want ik weet dat gij zoekt, Jezus, Die gekruisigd was." Nu, die taal zegt Gods Woord ook tot u.

5. Eindelijk, weet en geloof daar benevens, dat de Heere Jezus machtig en tevens gewillig is, om voor en aan u in genade te worden de Eerste en de Laatste, en dus een God van zaligheid, ja, van volkomen zaligheid, Ps. 68:20-21. O, aanbiddelijke liefde! Och vrienden, bemerkt gij

dit voor u.

Begenadigd gelovig volk, die betuigen kunt: De Heere is mij verscheen van verre tijden! Ja, ik heb Hem in het heiligdom aanschouwd, ziende Zijn sterkte en Zijn eer, Jer. 31:3; Ps. 63:3. O vrienden, wat ligt er in deze woorden niet veel stof tot uw bemoediging en geloofssterkte. O ja, in de Padmossen van verdrukking ontvangt men wel eens van de Heere Jezus de zaligste gezichten en bevindingen in de genade. Zie in dezen Gods Woord en uw bevinding veel na, om alzo uw eigen zielen veel toe te roepen, ter bemoediging en sterkte in God, en om in kinderlijk vertrouwen al uw nog volgende weg, op de Heere bemoedigd te wentelen:

Vergeet toch niet wat God aan u gedaan heeft,
En hoe gij door Hem in het strijdperk staan bleef,
Gedenk, hoe Hij u lief'lijk heeft geleid,
En overladen met barmhartigheid.

Maar ik zeg nu alleen nog dit, Godzaligen, gelijk er in deze stof veel ligt tot uw zielsbemoediging en geloofssterkte in Christus, uw verheerlijkte Verbondshoofd, zo ligt er tevens in deze stof ook zeer veel tot uw zielsbeschaming en onderwijs. Och, ontving u nu ook nog eens licht in uw weg in de genade, sedert dat de Heere Jezus u is voorgekomen in liefde en ontferming, ja, in al die reeds ondervonden voltedere handelingen en leidingen van de Zoon van God omtrent u. O, zeg eens, mijn Godzalige vrienden en medegelovigen in Christus Jezus:

1. Zijn de verhandelde zaken door genade uw zielen niet bekend geworden?

2. O, wat verschijningen heeft Christus al niet aan uw zielen geschonken, dan op de ene en dan op de andere wijze, volgens Jes. 33:17 en Jes. 66:5.

3. Heeft de almachtige genade u niet geschonken, om aan Jezus voeten te vallen? O gewis, soms meer ootmoedig wenende, dan omhelzende en dan juichende.

Kom aan, mijn vrienden, laat ik u nog ten besluit tot het volgende opwekken:

1. Leef veel met Maria aan de voeten van Jezus, Luk. 10:39.
2. Ween daar veel; hoe vredig zou de Heere Jezus u wegzenden als die zondares, Luk. 7:47, 48.
3. Zalf die voeten veel met uw nardus. O, wat zou Jezus u verheffen en kronen en u een zegen doen wegdragen, Matth. 26:10, 13.
4. Luister daar veel naar Zijn zielsonderwerpende proefbevelen. Waarlijk, u zou dan meer gewaar worden, volgens Jak. 1:12: "Zalig is de man, die verzoeking verdraagt."

5. Herdenk ook veel hoe menigmaal en dat zo tijdig, vriendelijk en almachtig, de Heere Jezus Zijn rechterhand op u gelegd heeft. Soms om u staande te houden, dan om u op te richten, als gij diep gevallen laagt, en dan om te zegenen en dan om te bemoedigen, dan ook om u in liefde te omhelzen, Hoogl. 2:6; Jes. 38:17. Ja, soms wel onder die tedere toeroep, zoals in Jes. 41:10 en 13: "Vrees niet, want Ik ben met u; zijt niet verbaasd, want Ik ben uw God; Ik sterk u, ook help Ik u, ook ondersteun Ik u met de rechterhand Mijner gerechtigheid. Want Ik, de HEERE uw God, grijp uw rechterhand aan, Die tot u zeg: Vrees niet, Ik help u."

O mijn vrienden, had die Goddelijke rechterhand u niet gegrepen en vastgehouden, immers hadden uw zielen al in de stilte gewoond; maar nu mag u juichen, volgens Ps. 94:17-18 en 22: "Tenware dat de HEERE mij een Hulp geweest ware, mijn ziel had bijna in de stilte gewoond. Als ik zeide: Mijn voet wankelt, Uw goedertierenheid, o HEERE, ondersteunde mij. Maar de HEERE is mij geweest tot een hoog Vertrek, en mijn God tot een Steenrots mijner toevlucht."

6. En eindelijk, weet tot uw troost; de Heere Jezus, uw eeuwige Goël en Zielsvriend, zal in en aan en voor u zijn de Eerste en de Laatste, en in de tijd en in de eeuwigheid. Zeg dan vrij in het geloof in al uw weg, ja, ook in de drukwegen, die u ieder moet bewandelen, en in uw

bijzondere Padmossen van kruis en weedom, zoals David eens betuigde, Ps. 138:7-8: "Als ik wandel in het midden der benauwdheid, maakt Gij mij levend; Uw hand strekt Gij uit tegen den toorn mijner vijanden, en Uw rechterhand behoudt mij. De HEERE zal het voor mij voleinden; Uw goedertierenheid, HEERE, is in eeuwigheid; laat niet varen de werken Uwer handen." En laat uw lied zijn met de Kerk, Ps. 48:15: "Want deze God is onze God, eeuwig en altijd. Hij zal ons geleiden tot de dood toe".
AMEN.

NASCHRIFT

Zo besluit en eindig ik dan nu dit eerste stuk van deze mijn uitgave en nieuwe verzameling onder de zucht en bede tot de God mijner goedertierenheid, dat hetzelve met datgene, dat zo de Heere wil en ik leef, nog volgen zal als een tweede stuk, bevonden zal zijn, en door Hem Zelf en de genadewerking van de zalige Geest Gods gesteld mag worden, zoals weleer het gedenkaltaar, dat de kinderen van Ruben en de kinderen van Gad aan de oever van de Jordaan bouwden, waarvan wij lezen in Jozua 22:34.

Ten einde het een getuige zij onder en voor Gods volk, die deze mijn verhandeling lezen zullen, dat de HEERE God is, of zoals vader Jakob op zijn gedenkaltaar tot roem van de getrouwe en waarachtige Verbonds-God schreef, Gen. 33:20: "De God Israëls is God." En dat het openbaar zij, dat ware Godzaligheid en gerechtigheid en gemeenschap van Gods Zoon Jezus Christus, beoefend naar het Evangelie, een samenweefsel is van geloof, eerbied, ootmoed, licht en werkzaamheid, een edele vrucht, afstammend van eeuwige, Goddelijke ontferming, bezield en beademd door de genade des Heiligen Geestes, bij en door Goddelijk bloed verkregen, opgewekt en gesterkt, en tot eeuwige verheerlijking Gods aangelegd en bewaard in de ziel van de geroepen gelovige heiligen, en waarlijk alleszins bevonden zal zijn tot prijs der heerlijkheid der menigvuldige genade Gods, Ef. 1:3-6.

Amen, het zij alzo, zegt mijn ziel, ja amen. Ik zeg dan eindigende met de zo betamelijke lofbetuiging van de gelovige, God roemende Kerk, Ps. 106:48: "Geloofd zij de HEERE, de God Israëls, van eeuwigheid en tot in eeuwigheid, en al het volk zegge: Amen, hallelujah." En met de zo aangename woorden van de apostel Judas, vers 25: "Den alleen wijzen God onzen Zaligmaker, zij heerlijkheid en majesteit, kracht en macht, beide nu en in alle eeuwigheid. Amen."

Welaan, gelovig erfdeel van de God der liefde, zegt u ook in en met uw ziel in en op deze woorden "amen", en laat uw gezang op uw weg veel zijn met Psalm 106:26 en Psalm 72:11 (Datheen):

Geloofd zij God van Israël
In eeuwigheid en niemand el,
Hij zij altijd heerlijk geprezen,
Dies moet het volk spreken verheugd,
Het moet alzo eeuwig wezen,
God zij alzins geloofd met vreugd.

Heerlijk geloofd worde Zijn Name,
Tot in der eeuwigheid,
De landen moeten vol zijn 't zame,
Van Zijne heerlijkheid.

E I N D E